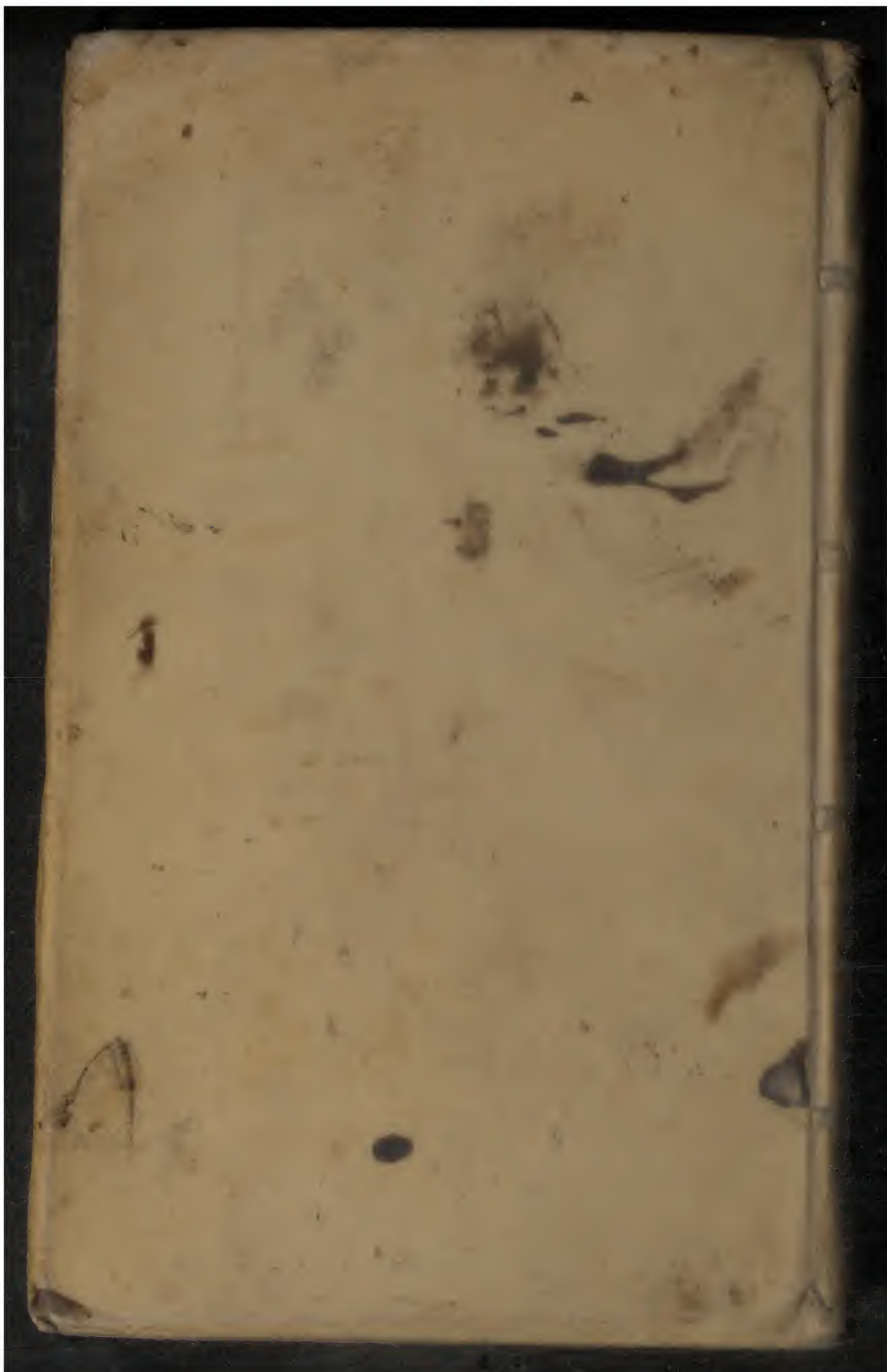

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
393 G 27

5151

1714
1715
1716

1717
1718
1719

1720
1721
1722

A. L. L.

51 67

De Lucano proximo Virgilio. Brionii Ed.
pag iir
et pag 131 emendat ex duobus quoddam
locis.

Sape Grotium edidit hoc vel illo modo
Heins. notat. aliter atque in hac editione
V. lib VIII. 199. vii. 759

Gronov. ad Senec. ~~Diad.~~ 1007 plura et
notis Grotii ad VII. 7 do ubi, quae hic leguntur.

Nerothe Lucani Bash. xxxvii. ad v. d.

eror Tilber. Stio Imperat. Decur. III. 7. 9. p. 961
exata Rhodano et mandata, quam deucados
eror Lucanis nominat.

Lucanis scripsit Thalon, quo Thi conflagrationem
erunt in invidan Neronis. Bash. ad Stat. VI. The.
22.

Lucanis sape oblique perstringit Neronem
1. Treglan. Tom 1. p. 204. et 214.

Lucanion ms. laudar caus. ad cos. 26.
vide thi et Torrenti notat. ms. Lucani

de Lucano vid scat ad manil. V. 5307.

plurima Lucani loca corriget Rutgers.
1 var. 12

Lucanus plurimum quam Hortensius, Exceptum postulat. Bar.
ad Phil. VI Theb. 106. vid. ad 1. Silv. 1 v. 52. 91.

Lucanus non videtur esse poeta, quia
videtur componere historiam non poema
Sed. ad Virg. 1 Aeneid. 302.
Lucanus plus Historicus quam Poeta testante Jordan. de
rebus Gestis c. v. vide Barth. X. 11. 20. ad Phil. 11. 92

Lucanus et illud Marci Camerici. Barth. ad Phil. 1
Theb. 140.

Quoniam non mediocriter in Lucam exuber
Barth. adv. 62.

Præter hæc omnia quæ a Petro Burmanno præse-
cto et Libero Hemsterhuisio
hæc editio comparata seu collata est cum editione
quam Al. C. Veratius 1502 ad exemplar MS
antiquum et correctum edidit: quod 1. 67, 8 & 9 ad
poeta sunt et notata per Sigillum. et inducant fragmentum
quod a Vis. Cl. Libero Hemsterhuisio acceptum

KW 393 G28
M. ANNÆI

LVCANI
PHARSALIA:

SIVE
DE BELLO CIVILI
CÆSARIS ET POMPEII
LIBRI X.

Ex emendatione V. C. HVGONIS GROTIJ,
cum eiusdem ad loca insigniora NOTIS.

Accesserunt

VARIARVM LECTIIONVM Libellus; & rerum ac ver-
borum INDEX locupletissimus, operâ THEODORI
PVLMANNI & aliorum concinnati.

*non est Grotii
v. P. ad Ph.
11 Feb. 1709.*

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII,
M. D. C. XIV.

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF
MICHIGAN
DE BELLO CIVILI
CASSARIS ET POMPEII
LIBRI II
L. CAESARIS M. CRASSI L. CRASSI
POMPEII

Handwritten notes in the left margin, including "Lib. II" and "Cassari et Pompeii".

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
MICHIGAN

TESTIMONIA
& IUDICIA
DE
LVCANO.

LVCANVS ipse de Opere suo
in VII.

*Hac & apud seras gentes, populosq; nepotum,
Sive sua tantum venient in sacula fama;
Sive aliquid magnis nostri quoque cura laboris
Nomimbus prodesse potest, cum bella legentur,
Spesq; metusq; simul, perituraq; vota mouebunt:
Attonitiq; omnes veluti vementia fati,
Non transmissa, legent, & adhuc tibi, Magne, fa-
uebunt.*

& in X.

*Inuidia sacra, Caesar, ne tangere fama:
Nam, si quid Latius fas est promittere Musis,
Quantum Smyrnaei durabunt vatis honores,
Venturi te meq; legent: PHARSALIA nostra
Vinct, & a nullo tenebris damnabitur auro.*

* 2

TACE-

TACITVS Annal. xvi.

Mella quibus Gallio & Seneca parentibus natus, petitione honorum abstinuerat, per ambitionem præposteram, ut Eques Romanus Consularibus potentia æquaretur. Simul acquirenda pecunie breuius iter credebat per procurationes administrandis Principis negotiis. Idem Annam Lucanum genuerat grande adiumentum claritudinis.

Idem xv.

Et Lucanus Annaus, Plautiusq; Lateranus Consul designatus, virida odia intulere [coniurationi in Neronem.] Lucanum propria causa accendebant, quòd famam carminum eius premebat Nero, prohibueratq; ostentare, vanus emulatione. Mox: Lucanus, Quinctianusq; & Senecio diu abnuere. Post promissa impunitate corrupti, quò tarditatem excusarent, Lucanus Atillam matrem suam, Quinctianus Glicium Gallum, Senecio Annium Pollionem, amicorum præcipuos, nominauere. Deinde: Non enim omittebant Lucanus quoque & Senecio passim conscios edere. Postea: Exin M. Annaei Lucani cadem imperat [Nero.] Is profluente sanguine, ubi frigescere pedes manusq;, & paulatim ab extremis cedere spiritum, seruido adhuc & compote mentis pectore intelligit, recordatus carmen à se compositum, quo vulneratum militem per eiusmodi mortis imaginem obisse tradiderat, versus ipsos rettulit, eaq; illi suprema vox fuit. Postea: Atilla sine absolutione, sine supplicio dissimulata. Iterum ANN. xvi. Interfecto [Lucano,] dum rem familiarem eius acriter requirit [Mella pater,] accusato-

cusatorem concinit Fabium Romanum, ex intimis
Lucani amicis. *Mixta inter patrem filiumq;
coniurationis scientia fingitur, assimilatis Lucani
litteris.*

Versus quos morientem Lucanum pronunciasse
ait Tacitus, sunt qui hos esse existiment:

*Scinditur avulsus, nec sicut vulnere sanguis
Emicuit lentus; ruptis cadit undique venis;
Discursusq; anima diuersa in membra meantis
Interceptus aquis. —*

Alii hos:

*Sanguis erant lacrymae: quacunque foramina nouit
Humor, ab iis largus manat cruor: ora redundant,
Et patulae nares: sudor rubet: omnia plenis
Membra fluunt venis, totum est pro vulnere corpus.*

STATIVS PAPINIVS Praefatione
ad Librum secundum Silvarum.

*Excludit volumen Genethliacon Lucani, quod
Polla Argentaria carissima vxorum, cum hunc
diem forte consecrarem, imputari sibi voluit. Ego
non potui maiorem tanti auctoris habere reueren-
tiam, quam quod laudes eius dicturus Hexametros
meos timui.*

Eiusdem Genethliacon Lucani:

LUCANI proprium diem frequentet,
*Quisquis collibus Isthmiae Diones
Docto pectora concitatus aëstro,*

* 3

Penden-

Pendens bibit ungula liquorem.
 Ipsi, quos pence est honor canendi,
 Vocalis citharæ repertor Arcas,
 Et tu Bassaridum rotator Euan,
 Et Paan, & Hyantia sorores,
 Lata purpureas nouate vittas.
 Crinem comite, candidamq; vestem
 Perfundant edera recentiores.
 Docti largius euagentur amnes,
 Et plus Aonia virete sylue,
 Et si qua patet, aut diem recepit,
 Sertis mollibus expleatur umbra.
 Centum Theſpiacis odora lucis
 Stent altaria, victimaq; centum,
 Quas Dirce lauat, aut alit Citharon.
 Lucanum canimus. fauete linguis.
 Vestra est ista dies, fauete Muse,
 Dum qui vos geminas tulit per artes
 Et inuncta pede vocis, & soluta,
 Romani colitur chori Sacerdos.
 Felix heu nimis & beata tellus,
 Qua pronos Hyperionis meatus
 Summis Oceani vides in undis,
 Stridoremq; rota cadentis audis,
 Qua Tritonide fertiles Athenas
 Vinctis Batia prouocas trapetis.
 Lucanum potes imputare terris.
 Hoc plus quam Senecam dedisse mundo,
 Aut dulcem generasse Gallionem.
 Attollat refluos in astra fontes
 Graio nobilior Melete Batis.
 Batia Mantua prouocare noli.
 Natum protinus, atque humum per ipsam

Primo

Primo murmure dulce vagientem
 Blando Calliope sinu recepit.
 Tum primum posito remissa luctu
 Longos Orpheos exiit dolores:
 Et dixit, puer ô dicite Musis,
 Longaeuos citò transiture vates,
 Non tu flumina, nec greges ferarum,
 Nec plectro Geticas mouebis Ornos:
 Sed septem inga, Martiumq; Tybrim,
 Et doctos equites, & eloquente
 Cantu, purpureum trahes Senatum.
 Nocturnas alii Phrygum ruinas,
 Et tardi-reducis vias Vlyssi,
 Et puppem temerariam Mineræ
 (Trita vatibus orbita) sequantur.
 Tu carus Latio, memorg; gentis
 Carmen fortior exeris rogatum.
 Ac primum, teneris adhuc in annis
 Ludes Hæctora, Thessalosq; currus.
 Et supplex Priami potentis aurum.
 Et sedes reserabis Inferorum.
 Ingratus Nero dulcibus theatris,
 Et noster tibi preferetur Orpheus.
 Dices culminibus Remi vagantis,
 Infandos domini nocentis ignes.
 Tu castæ titulum, decusq; Pollæ
 Incunda dabis allocutione.
 Mox cæpta generosior iuuenta
 Albos ossibus Italis Philippos,
 Et Pharsalica bella detonabis.
 Et fulmen ducis inter arma diui,
 Libertate grauem pia Catonem,
 Et gratum popularitate Magnum.

* 4

Tu

Tu Pelusiaci scelus Canopi
 Deflebis pius, & Pharo. cruenta
 Pompeio dabis altius sepulchrum.
 Hac primo iuuenis canes sub auro
 Ante annos Culicis Maroniani:
 Cedet Musa rudis ferocis Enni,
 Et docti furor arduus Lucreti,
 Et qui per freta duxit Argonautas,
 Et qui corpora prima transfigurat.
 Quin maius loquor, ipsa te Latinis
 Aneis venerabitur canentem.
 Nec solum dabo carminis nitorem,
 Sed tædis genialibus dicabo
 Doctam, atque ingenio tuo decoram:
 Qualem blanda Venus, daretq; Iuno
 Forma, simplicitate, comitate,
 Censu, sanguine, gratia, decore.
 Et vestros Hymenæon ante postes
 Festis cantibus ipsa personabo.
 O sæue nimium, grauesq; Parca,
 O nunquam data festa longa! summis
 Cur plus ardua casibus petatis?
 Cur sæua vice magna non senescunt?
 Sic natum Nasamonii Tonantis
 Post ortus, obitusq; fulminatos,
 Angusto Babylon premit sepulchro,
 Sic fixum Paridis manu trementis
 Peliden Thetis horruit cadentem.
 Sic ripis ego murmurantis Hebri
 Non mutum caput Orpheos sequebar.
 Sic & tu rabidi (nefas) Tyranni
 Iussus precipitem subire Lethen,
 Dum pugnæ canis, arduaq; voce

Das

*Das solatia grandibus sepulchris.
 O dirum scelus! ô scelus! tacebis.
 Sic fata est, leuiterq³ decidentes
 Abrasit lachrymas nitente plectro.
 At tu, seu rapidum poli per axem
 Fame curribus arduis leuatus,
 Quasi surgunt animae potentiores,
 Terras despicis, & sepulchra rides:
 Sen pacis meritum nemus reclusæ
 Felix Elysiis tenes in oris,
 Quo Pharsalica turba congregatur,
 Et te nobile carmen insonantem
 Pompei comitantur, & Catones:
 Tu magna sacer & superbus umbra
 Nescis Tartaron, & procul nocentum
 Audis verbera, pallidumq³ visa
 Matris lampade respicis Neronem,
 Adsis lucidus, & vocante Polla
 Vnum queso diem, Deos silentum,
 Exores. solet hoc patere limen
 Ad nuptas redeuntibus maritis.
 Hæc te non thiasis procax dolosis
 Falsi numinis induit figura;
 Ipsum sed colit, & frequentat ipsum
 Imis altius insitum medullis.
 Ac solatia vana subministrat.
 Vultus, qui simili notatus auro
 Stratis prænitet, incubatq³ somno.
 Secure procul hinc abite mortes:
 Hæc vitæ genialis est origo.
 Cedat luctus atrox, genisq³ manent
 Iam dulces lachryma, dolorq³ fessus
 Quicquid fœnerat ante, nunc adoret.*

* 5

M. FABIVS

M. FABIVS QVINTILIANVS.

Lucanus ardens & concitatus, & sententiis clarissimus, & , ut dicam quod sentio, magis Oratoribus quàm Poëtis annumerandus.

MARTIALIS de Natali Lucani.

*Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus
Lucanum populis & tibi Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaq; inuisior umbra;
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.*

Idem de Lucano.

*Sunt quidam qui me dicunt non esse Poëtam,
Sed qui me vendit Bibliopola putat.*

Idem alibi.

— unicuq; Lucanum
Facunda loquitur Corduba.

AUCTOR Dialogi De Causis
corruptæ eloquentiæ.

*Exigitur enim iam ab Oratore poeticus decor;
non Attii aut Pacunii veterino inquinatus; sed ex
Horatii & Virgilii & Lucani sacrario prolatus.*

SIDONIUS APOLLINARIS

Lib. II. Ep. x.

*Reminiscere quòd sape versum Corinna cum suo
Nasone complexit, Argentaria cum Lucano, &c.*

Idem

Idem Carm. i x.

*Non quod Corduba prepotens alumnis
Facundum ciet, hic putes legendum.*

Quorum unus &c.

*Pugnam tertius ille Gallicani
Dixit Caesaris, ut gener socerq;
Cognata impulerint in arma Romam:
Tantum dans lacrymas suis Philippis,
Ut credat Cremera leuem ruinam,
Infra & censeat Alliam dolendam,
Ac Brenni in trutina Iouem redemptum,
Postponat Trebiam, &c.*

D. HIERONYMVS in Chronico Eusebiano
num. M M LXXX. in anno x
Neronis.

*M. Annaeus Lucanus Cordubensis Poëta in
Pisonianâ coniuratione deprehensus, brachium ad
secandas venas medico præbuit.*

Inscriptio vetus.

M. ANNÆO. LVCANO
CORDVBENSI. POETÆ
BENEFICIO. NERONIS
FAMA, SERVATA

M. AN-

M. ANNÆI LVCANI
VITÆ FRAGMENTVM;

ex C. Suetonii Tranquilli (ut videtur) libro
de Claris Poëtis.

[M. Annæus Lucanus Cordubensis] prima ingenii experimenta in Neronis laudibus dedit quinquennali certamine. Dein Ciuile bellum, quod cum Pompeio à Cæsare gestum est, recitauit. [Qui tantæ leuitatis & immoderatæ linguæ fuit,] vt in præfatione quadam ætatem & initia sua cum Virgilio comparans, ausus sit dicere, *Et quantum mihi restat ad Culicem?* Hic initio adoleſcentiæ, cum ob infestum matrimonium patrem suum ruri agere longè cognouisset, reuocatus Athenis à Nerone, cohortique amicorum additus, atque etiam quaſturâ honoratus. Non tamen permansit in gratiâ. Siquidem ægrè ferens recitante se, subitò, ac nullâ nisi refrigerandi sui causâ, indicto Senatu, Neronem recessisse; neque verbis aduersus Principem, neque factis extantibus posthæc temperauit. Adeò vt quondam in latrinis publicis, clariore cum strepitu ventris emissio, hemistichium Neronis, magnâ confessorum fugâ, pronuntiârit: *Sub terris tonuisse putes.* Sed & famoso carmine cum ipsum, tum potentiſſimos amicorum, grauissimè proſcidit. Ad extremum penè signifer Pisoniæ coniurationis extitit, multus in gloria tyrannicidarum palàm prædicanda; ac plenus minarum; vsque eò intemperans, vt Cæsaris caput proximo cuiq. iactaret. Verùm detectâ coniuratione, nequaquam animi constantiam præstitit. Facile enim confessus, & ad humilimas deuolutus preces; matrem quoque innoxiam inter socios nominauit, sperans impietatem sibi apud [parricidam] Principem profuturam. Impetrato autem mortis libero arbitrio, codicillos ad patrem corrigendos quibusdam versibus [suis] exarauit. epulatusque largiter, brachia ad secandas venas medico præbuit. [Poëmata eius prælegi memini: confici verò ac vœnalìa proponi, nō tantum operosè ac diligenter, sed ineptè quoque.]

Eiusdem

*1. hunc suetonii in his fuisse multa indicant, ad postea
eundem foede efforatum et condemnatum negari non potest
Bart. ad Nat. 11. c. 7. princ.*

Eiusdem

V I T A,

ex Commentario antiquissimo.

M. Annæus Lucanus patrem habuit M. Annæum Melam ex provinciâ Baticâ Hispaniæ interioris Cordubensem Equitem Rom. illustrem inter suos; notum Romæ, & propter Senecam fratrem, clarum per omnes virtutes virum, & propter studium vitæ quietioris; quod sequens, magis à turba recedebat, minùs latebat. Matrem habuit & regionis eiusdem & urbis, Aciliam nomine, Acilii Lucani filiam, oratoris operæ apud proconsules frequentis, & apud clarissimos viros non nullius ingenii; aded non improbandus, ut in scriptis aliquibus hodie quoque daret eius memoria: cuius cognomen huic inditum apparet. Natus est III. Non. Nouemb. C. Casare Augusto Germanico II. L. Casiano I. cons. Sed in patria sua non valuit educari: fatorum, credo, decretis, ut id ingenium quod Orbem fama sui impleturum cresceret, in domina mundi aleretur urbe. Octauum enim mensem agens Romam translatus est. ac ne dispar euentus in eo narraretur eius qui in Hesiodo refertur, cum opinio tunc non dissimilis maneret, cunas infantis, quibus ferebatur, apes circumuolârunt, osque insidere complâtes, aut dulcem iam tum spiritum eius inhaurientes, aut fœcundum, & qualem nunc existimamus, futurum significantes. Præceptoribus tunc eminentissimis est eruditus, eosque intra breue temporis spatium ingenio adæquauit: vna verò studentes superauit profectibus. Declamauit & Græcè & Latinè cum magna admiratione audientiæ. Ob quod puerili mutato in Senatorium cultum, & in notitiam Caesaris Neronis facilè peruenit, & honore vix dum ætate debito dignus iudicatus est. Gessit autem Quæsturam: in qua cum collegis, more tunc vsitato, munus gladiatorium edidit, secundo populi fauore, Sacerdotium etiam accepit auguratus. Equidem hætenus tempora

caesar enim in-
ter amicos pre-
queris offende-
bat. q. v. comp.
uis f. p. i. p.
11. h. l. o. 7. 50.
ad plur. entia
ad x. p. l. 3.

in rebus
cum

vano

1. p. l. 3.

Orpheus

pora habuit secunda. Quae autem sequuntur, mutata invidia & odio Neronis, ipsi exitium, domesticis lu-ctum miserabilem attulerunt. Inter amicos enim Caesaris, quod tam conspicuus fieret profectus in poe-tica frequenter offendebatur. Quippe & certamine pentaterico acto, in Pompeii theatro laureis, recitante Nerone, fuerat coronatus, & ex tempore Orphea scri-ptum in experimentum ingenii ediderat; & tres li-bros quales videmus. Quare inimicum sibi fecit Im-peratorem. quo ambitiose imitante, non hominum tantum, sed & artium sibi principatum vendicante, in-terdictum est ei poetica, interdictum est etiam causa-rum actionibus. Hoc factum Caesaris iuuenili aesti-mans animi calore, speransque ultionem, a coniuratis in eadem Neronis socius assumptus est: sed parum fau-ste. Deceptus est enim a Pisone & consularibus, aliisque praetura perfunctis illustribus viris. Dum vindictam expetit, in mortem irruit. Nam sua spon-te coactus vita excedere, venas sibi praecidit; periitque prid Kal. Maias Attico Vestino & Nerua Syllano coss. x x v i i etatis annum agens: non sine inactura vtilita-tis; cum patriae, quae tantam in mature amisit indo-lem; tum studiorum quoque. reliqui enim v i i. Belli Ciuilis libri locum calumniantibus, tanquam mendosi non darent. qui tamen sub vero crimine non egent patrocinio, de iisdem dici, quod in Ouidii libris praescribitur, potest: Emendaturus, si licuisset, erat. Exstant eius & alii complures; vt, † Iliacon, Saturnalia. Catafcomon. Silvarum x. Tragædia Me-dea imperfecta. Salticæ Fabulae x i v. & Hippamata prosa oratione in Octauium Sagittam: & pro eo, de incendio Urbis. Epistolarum ex Campania. Non fa-stidiendi quidem omnes: tales tamen, vt Belli Ciuilis videatur accessio.

ANNO-

ANNOTATIVNCVLA

ad præcedentem Vitam.

† In hoc Indiculo Operum Lucani pleraq. sunt aut corrupta, aut obscura. Fortè lucis aliquid attulerit Crinitus, cuius hæc verba: Enumerantur à Grammaticis nostris, præter opus de bello Cæsaris & Pompeii, complura alia ab eodem Lucano composita. Scripsit enim Saturnalia, Silvarum lib. x. Tragædiam Medeam, quam non absoluit: de Incendio Urbis: de Incendio Troiæ, cum Priami calamitate: Orpheum: Fabulas complures, & Epistolas. Libri qui Iliacæ inscribitur, (ita enim hic emendat v. c. P. S. cum ante male scriptum esset, ut illa: Consaturnalia) meminit Lactantius vel Lactantius vetus Interpres Statii Papinii, qui hæc ex eo citat ad versum DCXLI. libri III. Thebaid.

*Barth. ad Stat.
VI Theb. 922*

Atque Helenæ timuisse Deos. ———

Item ad versum CCCXXII. lib. VI. hæc:

Haud aliter raptum transverso limite cæli,
Flammæ Phaëthona poli videre, Deique
Tum vice mutata toris in montibus ardens
Terra dedit cælo * naturaque versa.

Idem Interpres ad versum CCCXXIV. libri IX. ex Lucani Catagone citat hæc:

Thebais Alcmenæ, qua dum frueretur Olympi
Rector, Luciferum ter iusserat Hesperon esse.

Ex

EX L. FLORI

Historiarum libro IV.

Bellum Caesaris & Pompeii.

IA M pænè toto orbe pacato, maius erat imperium Romanum, quàm ut ullis externis viribus extingui posset. Itaque inuidens Fortuna principum gentium populo, ipsum illum in exitium suum armavit. Ac Mariana quidem Cinnamque rabies intra urbem se præcluserat, quasi experiretur; Sullana tempestas latius, intra Italiam tamen detonuerat; Caesaris furor atque Pompeii, Urbem, Italiam, gentes, nationes, totum denique quàm patebat imperium, quodam quasi diluvio, & inflammatione corripuit; aded, ut non rectè tantum civile dicatur, ac ne sociale quidem, sed nec externum; sed potius commune quoddam ex omnibus, & plus quàm bellum. Quippe si duces eius inspicias, totus senatus in partibus; si exercitus, hinc XI. legiones, inde XVIII. flos omnis & robur Italici sanguinis; si auxilia sociorum, hinc Gallici Germanique delectus; inde Deiotarus, Ariobarzanes, Tarcondimotus, Cothus, omne Thraciæ, Cappadociæque, Ciliciæ, Macedoniæ, Græciæ, Italiæ, totiusque robur Orientis; si moram belli, quattuor annis, & pro clade rerum breue tempus; si locum & spatium ubi commissum est, intra Italiam; inde se in Galliam Hispaniamque deflexit; reuersumque ab occasu, totis viribus in Epiro Thessaliaque consedit; hinc in Ægyptum subito transiit; inde respexit Asiam, Africa

Africae incubuit, postremo in Hispaniam remigra-
uit, & ibi aliquando defecit. Sed non & odia par-
tium finita cum bello. Non enim prius quievere,
quam in vrbe ipsa, medio senatu, eorum, qui victi
erant, odia, victoris sese caede satiarent. Causa
tantae calamitatis eadem, quae omnium, nimia fe-
licitas. Siquidem Quinto Metello & Lucio
Afranio consulibus, cum Romana maiestas toto
orbe polleret, recentesque victorias, Ponticos &
Armenios triumphos in Pompeianis theatris Ro-
ma cantaret, nimia Pompeii potetia apud otiosos
(vt solet) ciues mouit inuidiam. Metellus ob im-
minutum Cretae triumphum, Cato aduersus po-
tentes semper obliquus, detrectare Pompeium,
actisque eius obstrepere. Hic dolor transuer-
sum egit, & ad praesidia dignitati paranda impulit.
Fortè tunc Crassus genere, diuitis, dignitate flo-
rebat, veller tamen auctiores opes. Caius Caesar
eloquentia, & spiritu, & iam consularu alleuaba-
tur. Pompeius tamen super vtrumque emine-
bat. Sic igitur Caesare dignitatem comparare,
Crasso augere, Pompeio retinere cupientibus,
omnibusque pariter potentiae cupidis, de inua-
denda Rep. facile conuenit. Ergo cum mutuis
viribus in suum quisque decus niteretur, Galliam
Caesar inuadit, Crassus Asiam, Pompeius Hispa-
niam, tres maximos exercitus: & iam sic orbis
imperium, societate trium principum occupatur.
Decem annos traxit ista dominatio. Exinde
quoniam mutuo metu tenebantur, Crassi morte
apud Parthos, & morte Iuliae Caesaris filiae, quae
nupta Pompeio, generi socerique concordiam
matrimonii foedere tenebat, statim aemulatio eru-
pit.

* *

pit. Iam Pompeio suspectæ Cæsaris opes, & Cæsari Pompeiana dignitas grauis. Nec hic ferebat patrem, nec ille superiorem. Nefas! sic de principatu laborabant, tanquam duos tanta imperii fortuna non caperet. Ergo Lentulo Marcelloque consulibus rupta prima coniurationis fide, de successionē Cæsaris senatus, idemque Pompeius agitabat: nec ille abnuebat, si ratio sui proximis comitiis haberetur consulatus; absenti, quem decem tribuni, fauente Pompeio nuper decreuerant, tum dissimulante eodem negabatur. Veniret, & peteret maiorum more. Ille contra flagitare decreta, ac nisi in fide permanerent, non se dimissurum exercitum. Ergo ut in hostem decernitur. His Cæsar agitatus, statuit præmia armorum armis defendere. Prima ciuilis belli arena, Italia fuit; cuius arces leuibus præsidii Pompeius insederat; sed omnia subito Cæsaris impetu oppressa sunt. Prima Arimino signa cecinerunt. Tum pulsus Etruria Libo, Umbria Thermus, Domitius Corfinio. Et peractum erat bellum sine sanguine, si Pompeium Brundusii opprimere, ut cœperat, potuisset. Sed ille per obsessi claustra portus nocturna fuga euasit. Turpe dictu. modò princeps patrum, pacis belli que moderator, per triumphatum à se mare lacerata & panè inermi naue fugiebat. Nec Pompeius ab Italia, quàm senatus ab vrbe fugatur prior: quam panè vacuam metu, Cæsar ingressus, consulem se ipse facit. Ærarium quoque sanctum, quia tardius aperiebant Tribuni, iussit effringi; censumque & patrimonium populi Romani antè rapuit quàm imperium. Pulso fugatoque Pompeio,

peio, maluit prius ordinare prouincias, quam ipsum sequi. Siciliam & Sardiniam annona pignora, per legatos habuit. Nihil hostile erat in Gallia, pacem ipse fecerat. Sed ad Hispanien-
ses Pompeii exercitus transeunti per eam duci, portas claudere ausa Massilia est. Misera, dum cupit pacem, belli metu in bellum incidit: sed quia turis muris erat, vinci eam sibi iussit absenti. Græcula ciuitas, non pro mollitia nominis, & vallum cedere, & incendere machinas ausa, & congregi nauibus: sed Brutus, cui mandatum erat bellum, victos terra marique perdomuit: mox de-
dentibus sese ablata omnia præter (quam potio-rem omnibus habebant) libertatem. Anceps variumque, & cruentum in Hispania bellum cum legatis Cn. Pompeii Petreio & Afranio; quos Ilerdæ castra habentes, apud Sicorim amnem ob-
sidere, & oppido intercludere aggreditur. Interim obundatione verni fluminis, com meatibus prohibet. Sic fame castra tentata sunt, obsessor-
que ipse quasi obsidebatur: sed ubi pax fluminis rediit; populationibus & pugna campos aperuit; iterum ferox instat, & cedentes ad Celtiberiam consecutus, aggere & vallo, & per hæc siti ad de-
ditionem compulit. Sic citerior Hispania rece-
pta est, nec vltior moram fecit. Quid enim vna post quinque legiones? Itaque vltro cedente Varrone, Gades, Fretum, Oceanus, omnia felicita-
tem Cæsar's sequebantur. Aliquid tamen ad-
uersus absentem ducem ausa fortuna est circa Il-
lyricum & Africam, quasi de industria prospera eius aduersis radiarentur. Quippe cum fauces Adriatici maris iussi occupare Dolabella & Anto-

** 2

ninus,

nus, ille Illyrico, hic Corcyraeo littore castra posuissent, iam maria late tenente Pompeio, repente castra legatus eius Octavius, & Libo ingentibus copiis classicorum utrimque circumuenit. deditionem fames extorsit Antonio. Missae quoque à Basillo in auxilium eius rates, quales inopia nauium fecerat, noua Pompeianorum arte Cilicum actis sub mari funibus, captae quasi per indaginem. duas tamen aestus explicuit: una, quae Opi-terginos ferebat, in vadis haesit, memorandumque posteris exitum dedit. Quippe vix mille iuuenum manus, circumfusi undique exercitus per totum diem tela sustinuit; & cum exitum virtus non haberet, tamen ne in deditionem veniret, hortante tribuno Vulteio mutuis ictibus in se concurrat. In Africa quoque par & virtus & calamitas Curionis fuit, qui ad recipiendam provinciam missus, pulso fugatoque Varo iam superbus, subitum Iuba regis aduentum, equitatumque Maurorum sustinere non potuit. Patebat victo fuga, sed pudor suasit, ut amissum sua temeritate exercitum, morte sequeretur. Sed iam debitum par fortuna flagitante, sedem bello Pompeius Epiron elegerat, nec Caesar moratus; quippe, ordinatis à tergo omnibus, quamuis hiems media prohiberet tempestate, ad bellum nauigauit: positisque ad Oricum castris, cum pars exercitus ob inopiam nauium cum Antonio dimissa, Brundusii moram faceret; adeo impatiens erat, ut ad arcessendos eos, ardente ventis mari, nocte concubia, speculatorio nauigio, solus ire tentauerit. Exstat ad trepidum tanto discrimine gubernatorem vox ipsius: Quid times? Caesarem vehis.

his. Contractis in vnum vndique omnibus copiis, positisque comminus castris, diuersa erant ducum consilia. Cæsar pro natura ferox, & conficiendæ rei cupidus, ostentare aciem, prouocare, laceßere, nunc obsidione castrorum, quæ erant sedecim millium vallo obducta (sed quid his obesset obsidio, qui patente mari omnibus copiis abundarent?) nunc expugnatione Dyrrhachii irrita, (quippe quam vel situs inexpugnabilem faceret) ad hoc, assiduus in eruptionem hostium præliis (quo tempore egregia virtus Scæuæ centurionis emicuit, cuius in scuto centum atque viginti tela sedere) iam verò diteptione vrbiū sociarum, cum Oricum & Gomphos, & alia castella Thessaliæ vastaret: Pompeius aduersus hæc necitare moras, tergiuersari simul, vt hostem interclusum vndique inopia comineatuum terreret, vtque ardentissimi ducis consenesceret impetus. Nec diutius profuit duci salutare consilium. Milites otium, locii moram, principes ambitum ducis increpabant. Sic præcipitantibus fati, prælio sumpta est Thessalia: & Philippicis campis, vrbis, imperii, generis humani fata commissa sunt. Nunquam vllō loco tantum virium populus Romanus, tantum dignitatis fortuna vidit. Trecenta amplius millia hinc & illinc, præter auxilia regum & senatus. Nunquam imminentis ruinæ manifestiora prodigia, fuga victimarum, examina, insignes interdiu tenebræ. Dux ipse & nocturna imagine theatri sui audiens plausum in modum planctus circumsonare, & manè cum pullo amiculo (nefas) apud principia conspectus est. Nunquam acrior neque alacrior exercitus

* *

3

Cæsar

Cæsaris fuit. Inde classica prius, inde tela. Annotatum quoque committentis aciem Crastini pilum; qui mox adacto in os gladio, sic inter cadavera repertus, libidinem ac rabiem qua pugnaverat, ipsa nouitate vulneris præferebat. Sed nec minus admirabilior illius exitus belli. Quippe cum Pompeius adeo equitum copia abundaret, ut facile circumuenturus sibi Cæsarem videretur, circumuentus ipse est. Nam cum diu æquo Marte contenderent, iussuque Pompeii fusus à cornu erupisset equitatus, repente hinc signo dato, Germanorum cohortes tantum in effusos equites fecere impetum, ut illi esse pedites, hi venire in equis viderentur. Hanc stragem fugientis equitatus, leuis armaturæ ruina comitata est. Tunc terrore latius dato, turbantibus inuicem copiis, reliqua strages quali vna manu facta est. Nec vlla res magis exitio fuit, quam ipsa exercitus magnitudo. Multus in eo prælio Cæsar fuit, mediùsque inter imperatorem & militem. Voces quoque obequitantis exceptæ, altera cruenta, sed docta, & ad victoriam efficax, Miles, faciem feris: altera ad iactationem composita, Parce ciuibus: cum ipse sequeretur. Felicem utcumque in malis Pompeium, si eadem ipsum, quæ exercitum eius, fortuna traxisset. Superstes dignitati suæ vixit, ut cum maiore dedecore per Thessalica Tempe equo fugeret, pulsus Larissa; in deserto Ciliciæ scopulo; fugam in Parthos, Africam, vel Ægyptum agitaret: ut denique in Pelusiaco litore, imperio vilissimi regis, consiliis spadonum, & ne quid malis desit, Septimii desertoris sui gladio trucidatus, sub oculis vxoris suæ liberorumque

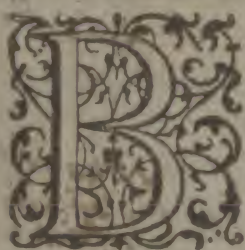
que moreretur. Quis non peractum esse cum Pompeio crederet bellum? Atqui acrius multò atque vehementius Thessalici incendii cineres recaluere. Et in Ægypto quidem aduersus Cæsarem sine partibus bellum. Quippe cum Ptolemæus rex Alexandriæ, summum ciuilibus belli scelus peregisset, fœdusque amicitiae cum Cæsare medio Pompei capite iunxisset, vitionem tanti viri manibus quærente fortunâ, causa non defuit. Cleopatra regis soror affusa Cæsaris genibus, partem regni repositabat. Aderat puellæ forma, & quæ duplicaretur ex illo, quòd talis passa videbatur iniuriam: odium ipsius regis, qui Pompeii cædem partium fato, non Cæsari dederat, haud dubiè idem in ipsum ausurus si expeditet. Quam ubi Cæsar restitui iussit in regnum, statim ab eisdem percussoribus Pompeii obsessus in regia, quamuis exigua manu, ingentis exercitus molem mira virtute sustinuit. Ac primum ædificiorum proximorum atque naualium incendio, insectorum hostium tela submouit: mox in peninsulam Pharon subitus euasit: inde depulsus in maria, mira felicitate ad proximam classem enatauit, relicto quidem in fluctibus paludamento, seu fato, seu consilio, vt illud ingruentibus hostium telis saxisque peteretur. Tandem receptus à classicis suis, vndique simul hostes adortus, de imbelli ac perfida gente, iusta, generi manibus dedit. Quippe & Theodorus magister, auctor totius belli, & ne virilia quidem portenta, Porthinus atque Ganymedes, diuersi per mare & transfugio & morte consumti, Regis ipsius corpus obrutum limo repertum est in aureæ loriceæ honore. In Asia quoque

que nouus rerum motus à Ponto, planè quasi de industria captante fortuna hunc Mithradatico regno exitum, vt à Pompeio pater, à Cæsare filius vinceretur. Rex Pharnaces magis discordiæ nostræ fiducia, quàm virtutis suæ, infesto in Capadociam agmine ruebat. Sed hunc Cæsar aggressus, vno, & (vt sic dixerim) non toto prælio obtriuir, more fulminis, quod vno eodemque momento venit, percussit, abscessit. Nec vana de se prædicatio est Cæsaris, antè victum hostem esse, quàm visum. Sic cum exteris. At in Africa cum ciuibus multo atrocius quàm in Pharsalia. Huc reliquias partium naufragarum quidam furoris æstus expulerat: nec reliquias dices, sed integrum bellum. Sparse magis, quàm oppresse vires erant. Auxerat sacramentum ipsa clades Imperatoris: nec degenerabat ducum successio. Quippe satis amplè sonabat in Pompeiani nominis locum, Cato & Scipio. Accessit copiis Mauritanus rex Iuba, videlicet vt latius vinceret Cæsar. Nihil ergo inter Pharsaliam & Thapsos, nisi quòd amplior, coque acrior Cæsarianorum impetus fuit, indignantium post Pompeium creuisse bellum. &c.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELL I
SIVE PHARSALIÆ

LIBER PRIMVS.

ELLAPER Emathios plus quàm ci-
nilia campos,
Insq; datum sceleri canimus, po-
pulumq; potentem
In sua victrici conuersum viscera
dextra:

Cognatasq; acies: & rupto fœdere regni

5 Certatum totis concussi viribus orbis,

In commune nefus: infestisq; obuia signis

Signa, pares aquilus, & pila minantia pilis.

Quis furor o cives? quæ tanta licentia ferri,

Genibus inniſis Latium præbere cruorem?

10 Cumq; superba foret Babylon spolianda trophæis

Ausantis, umbræq; erraret Crassus inulta,

Bella geri placuit nullos habitura triumphos?

Heu, quantum potuit terræ, pelagiq; parari

Hoc, quem ciuiles hauserunt, sanguine, dextra!

15 Unde venit Titan, & nox ubi sidera condit,

Quæq; dies medius flagrantibus aestuat horis,

Et quæ hyuma rigens, ac nescia vere remitti,

Astringit Scythicum glaciali frigore pontum:

Sub iuga iam Seres, iam barbarus isset Araxes,

A

Et

Et gens si quaiacet nascenti conscia Nilo.

20

a. Tum

Tunc, si tantus amor belli tibi Roma nefandi,

Totum sub Latias leges cum miseris orbem,

In te verte manus: nondum tibi defuit hostis.

At nunc semirutis pendent quod moenia tectis

Horribus H.

Urbibus Italia, lapsisq; ingentia muris

25

Saxa iacent; nulloq; domus custode tenentur,

Rarus & antiquis habitator in urbibus errat:

Horrida quod dumis, multosq; inarata per annos

Hesperia est, defuntq; manus poscentibus aruis,

Non tu Pyrrhe ferox, nec tantis cladibus auctor

30

Cerast. H.

Poenus erit: nulli penitus discindere ferro

Contigit: alta sedent civilis vulnera dextra.

Quod si non aliam venturo fata Neroni

Inuenere viam, magnosq; eterna parantur

Regna deis, caelumq; suo servire Tonanti

Non nisi sanorum potuit post bella gigantum

Iam nihil o Superi querimur: scelera ipsa, nefasq;

Hac mercede placent: diros Pharsalia campos

Impleat: & Poeni saturentur sanguine manes:

Vltima funesta concurrant praelia Munda.

Hic, Caesar, Perusina famas, Mutinaq; labores

Accedant fatis: & quas premit aspera, classes,

Aeucas: & ardenti seruida bella sub Aetna.

Multum Roma tamen debet civilibus armis,

Quod tibi res acta est. Te, cum statione peracta

Astra petes serus, praelati regia caeli

Excipiet gaudente polo: seu sceptra tenere,

Seu te flammigeros Phœbi conscendere currus,

Telluremq; nihil mutato sole timentem

Ignem vago lustrare iuuet: tibi numine ab omni

Cedetur: iurisque tui natura relinquet

Quis deus esse velis, ubi regnum ponere mundi.

Sed

hinc haud unquam

ad odis meo.

ad N. Ter. 116.

ad N. Ter. 116.

ad N. Ter. 116.

ad N. Ter. 116.

ergitur. Claud. com. mai. 119. et in Ruf. 120 qua vergit in
utrum uigilet. ubi. 347. Sol. 6. vi. vergit in occasum solis H.

LIBER I.

3

Sed neq, in Arctoo sedem tibi legeris orbe:

Nec polus aduersus calidus quàm mergitur Austri,

5 Vnde tuam videas obliquo sidere Romam.

Aetheris immensi partem si presseris unam,

Sentiet axis onus. librati pondera cœli

Orbe tene medio: pars aetheris illa sereni

10 Tota vacet, nulla que obstant à Casare nubes.

0 Tunc genus humanum positis sibi consulat armis,

Inq, vicem gens omnis amet: pax missa per orbem

Ferrea belligeri compescat limina Iani.

Sed mihi iam numen: nec, si te pectore vates

Accipiam, Cirrhaa velim secreta mouentem

55 Sollicitare Deum, Bacchumque auertere Nysa.

Tu satis ad dandas Romana in carmina vires.

Fert animus causas tantarum expromere rerum:

Immensumque aperitur opus, quid in arma furentē

Impulerit populum, quid pacem excusserit orbi.

70 Inuida fatorum series, summis que negatum

Stare diu, nimioque graues sub pondere lapsus,

Nec se Roma ferens. sic, cum compage soluta

Secula tot mundi suprema coegerit hora,

Antiquum repetens iterum chaos, omnia mistis

75 Sidera sideribus concurrent: ignea pontum

Astra petent: tellus extendere littora nolet,

Excursuque fretum: fratri contraria Phœbe

Ibit, & obliquum bigas agitare per orbem

Indignata, diem poscet sibi: totaque discors

80 Machina diuulsi turbabit fœdera mundi.

In se magna ruunt. letis hunc numina rebus

Crescendi posuere modum. nec gentibus ullis

Commodat in populum, terræ, pelagique potentem,

Inuidiam Fortuna suam. tu causa malorum

85 Facta tribus dominis communis Roma, nec unquam.

A 2

In

lato 21 Virg. sal. in An. 11. Gene. un. Troas. fil. 3794

In turbam missi feralia fœdera regni,
 O male concordēs, nimiaque cupidine caci,
 Quid miscere iuuat vires, orbemque tenere
 In medio? dum terra fretum, terramq; leuabit
 Aer, & longi voluent Titana labores,
 Noxq; diem cælo totidem per signa sequetur;
 Nulla fides regni socijs, omnisq; potestas
 Impatiens consortis erit. nec gentibus ullis
 Credite, nec longè fautorum exempla petantur:
 Fraterno primi maduerunt sanguine muri.
 Nec pretium tanti tellus, pontusq; furoris
 Tunc erat: exiguum dominos commisit asyllum.

f. regni H. f. f. f.
 1. f. 130.
 1. f. 130.

augustinus ad
 ad Crassum
 433.

2. f. 130.

Temporis angustī mansit concordia discors,
 Paxq; fuit non sponte ducum. nam sola futuri
 Crassius erat belli mediū mora. Qualiter undas
 Qui secat, & geminum gracilis mare separat Isth-
 Nec patitur cōferre fretum: si terra recedat, (mos,

Ionium Aegæo frangat mare: sic, ubi scæua
 Arma ducum dirimens, miserando funere Crassius
 Assyrius Latio maculauit sanguine Carras,
 Parthica Romanos soluerunt damna furorēs.

Plus illa vobis acie, quam creditis, adūm est 3. 44
 Arsacida: bellum victis ciuile dedistis.

Diuiditur ferro regnum: populiq; potentis,
 Quæ mare, quæ terras, quæ totum possidet orbem,
 Non cepit fortuna duos. nam pignora iuncti
 Sanguinis, & diro ferales omne tēdas

Abstulit ad manes; Parcarum, Iulia, scæua
 Intercepta manu. quod si tibi fata dedissent
 Maiores in luce moras, tu sola furentem

Inde virum poteras, atque hinc retinere parentem;
 Armatasq; manus excusso iungere ferro,
 Ut generos soceris media iunxere Sabina.

Morte

Morte tua discussa fides, bellumq; mouere *f. ri H*

20 Permissū est ducibus: stimulos dedit amula virtus, a *est non in de*

Tu noua ne veteres obscurant acta triumphos,

Et victis cedat piratica laurea Gallis,

Magne times: te iam series, vsusq; laborum

Erigit, impatiensq; loci fortuna secundi.

25 Nec quenquam iam ferre potest, Caesar' ve priorem,

Pompeius' ve parem. quis iustius induit arma, *sciat. in h. m. l. v.*

Scire nefas: magno se indice quisque tuetur: *v. v. d. c. m. l. p. 571.*

Victrix causa Deis placuit, sed victa Catoni. *C. G. H.*

Nec colere pares: alter vergentibus annis

30 In senium, longoq; togæ tranquillior usu

Dedidicit iam pace ducem: fama q; petitor

Multa dare in vulgus: totus popularibus auris

Impelli, plausuq; sui gaudere theatri:

Nec reparare nouas vires, multumq; priori

35 Credere fortune. stat magni nominis umbra. *Card. ad Virg. XI 223*

Qualis frugifero quercus sublimis in agro

Exuias veteres populi, sacratq; gestans *sciat. H.*

Dona ducum: nec iam validis radicibus hærens,

Pondere fixa suo est: nudosq; per æera ramos

40 Effundens, trunco, non frondibus, efficit umbram. *in uirg. H.*

62 At quamuis primo nutet casura sub Euro,

Tot circum silua firmose robore tollant,

Sola tamen colitur. Sed non in Casare tantum

Nomen erat, nec fama ducis: sed nescia virtus

45 Stare loco: solusq; pudor non vincere bello.

Acer, & indomitus, quò spes, quaq; ira vocasset,

Ferre manu, & nunquam temerando parcere ferro.

Successus urgere suos: instare favori

Numinis: impellens quicquid sibi summa petenti

50 Obstaret: gaudensq; viam fecisset ruina. *sciat. uirg. IV. 5.*

Qualiter expressum ventis per nubila fulmen

A 3

Etheris

Etheris impulsu sinu, mundi q³ fragore
 Emicuit, rupit q³ diem, populos q³ paucos
 Terruit, obliqua praestinguens lumina fl. m. na:
 In sua templa furit: nulla q³ exire vetante
 Materia, magnam q³ cadens, magnam q³ reuertens
 Dat stragem late, sparsos que recolligit ignes.
 Haec ducibus causa suberant: sed publica belli
 Semina, quae populos semper mersere potentes.
 Namq³ ut opes nimias mundo fortuna subacta
 Intulit, & rebus mores cessere secundis,
 Pradaeque & hostiles luxum suasere rapina:
 Non auro, tectisve modus: mensasque priores
 Aspernata fumes: cultus gestare decoros
 Vix nuribus, rapuere mares: facunda virorum
 Paupertas fugitur, totoque accersitur orbe,
 Quo gens quaeque perit. tunc longos iungere fines
 Agrorum, & quondam duro sulcata Camilli
 Vomere, & antiquos Curiorum passa ligones
 Longa sub ignotis extendere rura colonis.
 Non erat is populus, quem pax tranquilla iuaret,
 Quem sua libertas immotis pasceret armis.
 Inde ira faciles, & quod suassisset egestas,
 Vile nefas: magnamque decus, ferroque petendum,
 Plus patria potuisse sua: mensuraeque iuris
 Vis erat: hinc leges, & plebiscita coacta,
 Et cum Consulibus turbantes iura Tribuni:
 Hinc rapti pretio fustes, sectorque fauoris
 Ipse sui populus, letalisque ambitus urbi,
 Annua venali referens certamina Campo:
 Hinc usura vorax, avidumque in tempore faenus,
 Et concussa fides, & multis vile bellum.
 Iam gelidas Caesar cursu superauerat Alpes;
 Ingentesque animo motus, bellumque futurum
 Orbi, m. 106. triumphum vel Ceperat.
 m. 106. H.

quo ne m. H.

a portu m. g.

1157 H.

vic mare, m. m. v.

a. tum

a. curi m.

ex plebe m.

plebe m. m. m.

ad p. m. 1063.

vis: de cons. c. 4.

hinc Barth. m.

ad Claud. p. 54.

fin. H.

- 85 Ceperat. ut ventum est parui Rubiconis ad undas,
 Ingens visa duci patria trepidantis imago, *fluebat*
 Clara per obscuram vultu mœstissima noctem,
 Turrigero canos effundens vertice crines,
 Casarie lacera, nudisque adstare lacertis,
- 90 Et gemitu permista loqui: Quò tenditis ultra?
 Quò fertis mea signa viri? si iure venitis,
 Si ciues: hucusque licet. Tunc perculit horror
 Membra ducis, rignere coma, gressumque coercens
 Languor in extrema tenuit vestigia ripa.
- 95 Mox ait: O magna qui mœnia prospicis urbis *Ar. III. h. m.*
 Tarpeia de rupe tonans, Phrygiue penates
 Gentis Iuleæ, & rapti secreta Quirini, *in colum H.*
 Et residens celsa Latialis Iuppiter Alba,
 Vestalesque foci, summique ò numinis instar
- 100 Roma, fauce cœptis: non te furialibus armis
 Persequor: en adsum victor terræque, marique
 Caesar, ubique tuus, (liceat modò) nunc quoque miles.
 Ille erit ille nocens, qui me tibi fecerit hostem.
 Inde moras soluit belli, tumidumque per amnem *a. I. c. l.*
- 105 Signa mouet properè. sic cum squalentibus aruis *inf. 26. 2. 9. 5. 17. 21.*
 Aestiferæ Libyes viso. Leo comminus hoste
 Subfedit dubius, totam dum colligit iram, *1. subfedit et colligit m. 4.*
 Mox ubi se saue stimulauit verbere cauda, v. 11. 93.
- 110 Exeritque iubam, & vasto graue murmur hiatu
 Infremuit: tum torta leuis si lancea Mauri
 Harcat, aut latum subeant venabula pectus,
 Per ferrum tanti securus vulneris exit.
 Fonte cadit modico, paruisque impellitur undis
 Punicus Rubicon, cum feruida canduit. aëtas:
- 115 Hæcque imas serpit valles, & Gallica certius
 Limes ab Ansoniis determinat arua colonis.
 Tunc vires præbebat hyems, atque auxerat undas
Idem. I. c. 5. unde progressus ad Rubiconem ventumque
originem nominis de flavicarum colore puniceo m. 4. 9.

Tertia iam grauidi pluuialis Cynthia cornu,
Et madidis Euri resolute flatibus Alpes.

Primus in obliquum sonipes opponitur amnem
Excepturus aquas. molli tum cetera rumpit

Turba vado fracti faciles iam fluminis undas.

Cesar ut aduersam superato gurgite ripam

Attigit, Hesperia vetitis & constitit aruis,

Hic, ait, hic, pacem, temerataq; iura relinquo; 21

Te Fortuna sequor: procul hinc iam fœdera sento.

Credidimus H. Credidimus fatis, utendum est indice bello.

Sic fatus, noctis tenebris rapit agmina ductor

Impiger H. Impiger, & torto Balearis verberare funde

Ocyor, & missa Parthi post terga sagitta: 22

Vicinumq; minax inuadit Ariminum, ut ignes 23

Solis lucifero fugiebant astra relicto.

Iamq; dies primos belli visura tumultus

Exoritur: seu sponte deum, seu turbidus Auster

Impulerat, mœstam tenuerunt nubila lucem. 24

Constitit ut capto iussus deponere miles

Signa foro, stridor lituam, clangorq; tubarum.

Non pia concinuit H. Non pia concinuit cum raucis classica cornu.

Rupta quies populi Rupta quies populi, stratisq; excita inuentus

Diripiunt H. Diripiunt sacris affixa penatibus arma, 25

Qua pax longa dabat H. Qua pax longa dabat: nuda iam crate fluentes 26

Inuadunt clypeos, curuataq; cuspide pila, 27

Et scabros nigra morsu rubiginis enses.

Ut nota fulsere aquila, Romanaq; signa,

Et celsus medio conspectus H. Et celsus medio conspectus in agmine Caesar, 28

Diriguere metu H. Diriguere metu, gelidos paupor alligat artus, 29

Et tacito mutos H. Et tacito mutos voluunt sub pectore questus. 30

O male vicinis H. O male vicinis hac mœnia condita Gallis!

O tristi damnata loco H. O tristi damnata loco! pax alta per omnes,

Et tranquilla quies populos: nos prada furentum, 31

Primaque

- Primaq; castra sumus. melius fortuna dedisset
 Orbe sub Eoo sedem, gelidaq; sub Arcto,
 Errantesq; domos, Latini quam claustra tueri.
 Nos primi Senonum motus, Cimbrumq; ruenjem
 55 Vidimus, & Martem Libyes, cursumq; furoris
 Teutonici. quoties Romam fortuna laceffit,
 Hac iter est bellis. gemitu sic quisque latenti,
 Non ausus timuisse palam: vox nulla dolori
 Credita: sed quantum, volucres cum bruma coëret,
 60 Rura silent, mediusq; iacet sine murmure pontus;
 Tanta quies. Noctis gelidas lux soluerat umbras
 Ecce faces belli, dubiaq; in praelia menti
 Urgentes addunt stimulos, cunctasq; pudoris
 Rumpunt fata moras: iustos Fortuna laborat
 65 Esse ducis motus, & causus inuenit armis.
 Expulit ancipiti discordes urbe Tribunos
 Victo iure minax iactatus curia Gracchis.
 Hos iam mota ducis, vicinaq; signa petentes
 Audax venali comitatur Curio lingua:
 70 Vox quondam populi, libertatemq; tueri
 Ausus, & armatos plebi miscere potentes.
 Itq; ducem variis voluentem pectore curas,
 Conspectit: Dum voce tua potuere iuuari
 Caesar, ait, partes, quamuis nolente Senatu,
 75 Traximus imperium, tunc, cum mihi Rostra tenere
 Ius erat, & dubios in te transferre Quirites.
 Sed postquam leges bello siluere coacta,
 Pellimur è patriis laribus, patimurq; volentes
 Exilium: tua nos faciat victoria ciues.
 80 Dum trepidant nullo firmata robore partes,
 Tolle moras: semper nocuit differre paratis.
 Par labor atq; metus pretio maiore petuntur.
 Bellantem geminis tenuit te Gallia lustris,

Pars quota terrarum. facili si praelia pauca
 Gesseris euentu, tibi Roma subegerit orbem. 2
 Nunc neque te longi remeantem pompa triumphi
 Excipit, aut sacras poscunt Capitolia laurus:
 Lior edax tibi cuncta negat: gentesq; subactas
 Vix impune feres: socerum depellere regno
 Decretum est genero. partiri non potes orbem: 2
 Solus habere potes. Sic postquam fatus, & ipsi
 In bellum prono tantum tamen addidit ira,
 Accenditque ducem, quantum clamore inuatur
 Eleus sonipes, quamuis iam carcere clausa
 Immineat foribus, pronusque repagula laxet: 2
 Conuocat armatos extemplo ad signa maniplos:
 Utque satis trepidum turba coeunte tumultum
 Composuit vultu, dextraque silentia iussit:
 Bellorum o socii, qui mille pericula Martis
 Mecum (ait) experti, decimo iam vincitis anno. 3
 Hoc cruor Arctoïis meruit diffusus in aruis,
 Vulneraque, & mortes, hyemesq; sub Alpibus actæ?
 Non secus ingenti bellorum Roma tumultu
 Concutitur, quam si Pœnus transcenderet Alpes
 Annibal. implentur valido tirone cohortes: 3
 In classem cadit omne nemus: terraque marique
 Iussus Caesar agi. quid? si mihi signa iacerent
 Marte sub aduerso, ruerentque in terga feroces
 Gallorum populi? nunc, cum Fortuna secundis
 Mecum rebus agat, Superique ad summa vocantes, 3
 Tentamur. veniat longa dux pace solutus
 Milite cum subito, partésque in bella togata,
 Marcellusque loquax, & nomina vana Catones.
 Scilicet extremi Pompeium, emtique clientes
 Continuo per tot satiabunt tempora regno? 3
 Ille reget currus nondum patientibus annis?
*Ille regit et in lege sumit ut nulli. Ille
 currus regit ille Catones. H*

Ille semel raptos nunquam dimittet honores?

Quid iam rura querar totum suppressa per orbem, *figuo H*

Ac iussu seruire famem? quis castra timenti

20 Nescit mista foro? gladii cum triste minantes

Iudicium insolita trepidum cinxere corona,

Atque anso medius perrumpere milite leges *my. lxx. inf. f. 60 H.*

Pompeiana reum clausurunt signa Milonem?

Nunc quoque ne lassum teneat priuata senectus,

25 Bella nefanda parat suetus civilibus armis,

Et docilis Syllam scelerum vicisse magistrum.

Utque fera tigres numquam posuere furorem,

Quas nemore Hyrcano, matrum dū lustra sequuntur,

Altius casorum pauidit cruor armentorum;

330 Sic & Syllanum solito tibi lambere ferrum

Durat, Magne, sitis: nullus semel ore receptus *claud. 11. Ruf. 17.*

Pollutas patitur sanguis mansuescere fauces.

Quem tamen inueniet tam longa potentia finem?

Quis scelerum modus est? ex hoc iam te, improbe, *(quis scelerum modus est)*

335 Ille tuus saltem doceat discedere Sylla. *(regno)* *claud. 11. Ruf. 17.*

Post Cilicas ne vagos, & lassos Pontica regis *clor. 11. 5. 5.*

Pralia, barbarico vix consummata veneno,

Ultima Pompeio dabitur provincia, Caesar;

Quod non, victrices aquilas deponere iussus,

340 Paruerim? mihi si merces erepta laborum est,

His saltem longi, non me ducce, pramia belli

Reddantur: miles sub quolibet iste triumphet.

Conferot exanguis quod se post bella senectus?

Quae sedes erit emeritis? quae rura dabuntur,

345 Quae noster veteranus arct? quae mœnia fessis?

An melius sient piratae, Magne, coloni?

Tollite iam pridem victricia, tollite signa:

Viribus utendum est, quas fecimus. arma tenenti

Omnia dat, qui iusta negat: nec numina desunt.

Nam

Nam neq; prada meis, neq; regnū quaritur armis: 35

Detrahimus dominos urbi seruire parata.

Dixerat: at dubium non claro murmure vulgus

Secum incerta fremit: pietas, patriūque penates

Quanquā cadeferas mentes, animosque tumentes

Frangunt; sed diro ferri reuocantur amore, 35

Ductorisque metu. Summi tum munera pili

Lalius, emeritūque gerens insignia doni,

Seruati ciuis referentem premia quercum,

Si licet, exclamat, Romani maxime rector

Waley. H. *om. 4. m. erig.* Nominis, & fas est veras expromere voces; 36

1 Fall. 25. Quod tam lenta tuas tenuit patientia vires

Conquerimur. deeratne tibi fiducia nostri?

Dum mouet hic calidus spirantia corpora sanguis,

[Et dum pila valent fortes torquere lacerti,] 36

Degenerem patiēre togam, regnumq; Senatus?

Usqueadco miserum est ciuili vincere bello?

Duc age per Scythiæ populos, per inhospita Syrtis

Littora, per calidas Libyæ sitientis arenas.

Hac manus, ut victū post terga relinqueret orbem,

Oceani tumidas remo compefcuit undas: 37

Fregit & Arctoo spumantem vortice Rhenum.

Iussa sequi tam posse mihi, quā velle necesse est.

Nec ciuis meus est, in quem tua classica Caesar

Audiero. per signa decem felicia castris,

Perq; tuos iuro quocumque ex hoste triumphos; 37

Pectore si fratris gladium, inguloq; parentis

Condere me iubeas, plenaq; in viscera partu

Coniugis, inuita peragam tamen omnia dextra.

Si spoliare Deos, ignemq; immittere templis,

Numina miscebit castrensis flamma Moneta: 38

Castra super Tusci si ponere Tybridis undas,

Hesperios audax veniam metator in agros.

Tu

Tu quoscumq; voles in planum effundere muros,
His aries actus disperget saxa lacertis:

Illa licet, penitus tolli quam iusseris urbem,
Roma sit. His cuncta simul assensere cohortes,
Elat usq; alte, quacumq; ad bella vocaret,
Promisere manus. it tantus ad æthera clamor,

Quantus, pinxeri Boreas cum Thracius Osse *scrip. met. p. 105. v.*

o Rupibus incubuit, curvato robore presse *Voss. anal. l. c. 10. H.*

Fit sonus, aut rursus redeuntis in æthera sylva.

Cæsar ut acceptum tam prono milite bellum, *non deest H.*

Fataq; ferre videt, ne quo languore moretur

Fortunam, sparsus per Gallica rura cohortes

5 Evocat, & Romam motis petit undique signis.

Deservere cauo tentoria fixa Lemano,

Castraq; quæ Vogesi curvam super ardua rupem

Pugnaces pictis cohibebant Lingonas armis.

Hæc vnda liquerunt Isara, qui gurgite ductus

o Per tam multa suo, fama maioris in amnem *melioris m. eadem var.*

Lapsus, ad æquoreas nomen non pertulit undas. *et ap. Claud. VI in p. 107.*

Solvuntur fluvii longa statione Rutheni:

Mitis Atax Latias gaudet non ferre carinas.

Finis & Hesperia promotò limite Varus: *v. Valey. not. Gall. in*

5 Quaq; sub Herculeo sacratus nomine portus *v. 15. 16.*

Urget rupe caua pelagus: non Corus in illum

Ins habet, aut Zephyrus: solus sic litorea turbat

Circius, & tuta prohibet statione Monæci.

Quaq; iacet littus dubium, quod terra, fretumq;

10 Vendicat alternis vicibus, cum funditur ingens

Oceanus, vel cum refugis se fluctibus aufert.

Ventus ab extremo pelagus sic axe volutet, *v. scil. ad Mam. l. 11.*

Destituatq; ferens: an sidere mota secundo

Tethyos vnda pagæ lunaribus æstuet horis:

15 Flammeus an Titan, ut alentos hauriat undas,

Erigat.

427. Aruerni. fil. apoll. ab VII. Ep. Aruernum. probat. H. ecc. H.

14

LVCANI

Erigit Oceanum, fluctusq; ad sidera tollat,

Quarite, quos agitatur mundi labor: at mihi semper

Tu, quacumque moues tam crebros causa meatus,

Ut superi voluere, late. Tunc rura Nemossi

Qui tenet, & ripas Aturi, quâ littore curuo

Molliter admissum claudit Tarbellicus æquor

Signa mouet, gaudetq; amoto Sannonus hoste

Et Biturix, longisq; leues Suefones in armis:

Optimus excusso Lencus Rhemusque lacerto,

Optima gens flexis in gyrum Sequana franis:

Et docilis rector rostrati Belga conim:

Aruernique anfi Latios fingere fratres, is alii

Sanguine ab Iliaco populi, nimiumque rebellis

Nernius, & casi pollutus sanguine Cotta:

Et qui te laxis imitantur Sarmata braccis

Vangiones: Batanisque truces, quos ære recuruo

Stridentes acuere tuba: quâ Cinga pererrat

Gurgite: quâ Rhodanus raptum velocibus undis

In mare fert Ararim: quâ montibus ardua summis

Gens habitat cana pendentes rupe Gebennas:

Pictones immunes subigunt sua rura; nec ultra

Instabiles Turonas circumfita castra coercent:

In nebulis Meduana tuis marcere perosis

Andus, iam placida Ligeris recreatur ab unda

Incluta Casareis Genabos dissoluitur alis.

Tu quoque letatus conuerti prælia Treuir:

Et nunc tonse Ligur, quondam per colla decora

Crimibus effusis toti praelate Comate:

Et quibus immitis placatur sanguine diro

Tentates, horrensque feris altaribus Hesus,

Et Taranis Scythice non mitior ara Diana.

Vos quoque qui fortes animas, belloque peremptas

Laudibus in longum vates dimittitis ænum,

Plurimas

lat. A. Gron. ad
Tuo. 7. III. 0

Gen. 2. 27. H. 11

Remig. 11

con. 11. Schiff. 11

1. C. 7. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

1. 2. 27. H. 11

currigi paulo ante comas. Behet. apoth. c. vi. facit
lomas. de coma. p. 17. 30709. H. f. scilicet. H. inf. v. 483.
LIBER I. 55

Plurima securi fudistis carmina Bardi.

Et vos barbaricos ritus, morémque sinistrum

Sacrorum Druidæ positis repetistis ab armis.

Solis nosse deos, & cœli numina vobis,

Aut solis nescire datum: nemora alta remotis

Incolitis lucis: vobis auctoribus, umbra

Non tacitas Erebi sedes, Ditisque profundi

Pallida regna petunt: regit idem spiritus artus

Orbe alio: longæ (canitis sit cognita) vitæ

Mors media est. certe populi, quos despicit Arctos,

Felices errore suo, quos ille timoram

Maximus, haud vrget leti metus. inde ruendi

In ferrum mens prona viris, animaq; capaces

Mortis: & ignaum redditura parcere vitæ.

Et vos crinigeros bellis arcere Caycos

Oppositi, petitis Romam, Rhenique feroces

Deseritis ripas, & apertum gentibus orbem.

Cæsar, ut immensa collecto robore vires

Audendi maiora fidem fecere, per omnem

Spargitur Italiam, vicinæque mœnia complet.

Vana quoque ad veros accessit fama timores,

Irrupitque animos populi, clademque futuram

Intulit, & velox properantis nuntia belli

Innumeras soluit falsa in præconia linguas.

Est qui, tauriferis ubi se Menania campis

Explicat, audaces ruere in certamina turmas

Afferat, & quæ Nar Tyberino illabitur amni

Barbaricas seui discurrere Cæsaris alas:

Ipsam omnes aquilas, collatæque signa ferentem,

Agmine non uno, densis que incidere castris.

Nec, qualem meminere, vident: maiorque, ferusque

Menibus occurrit, victoque immanior hoste.

Hunc inter Rhenum populos Alpésque iacentes,

Finibus

Finibus Arctoïis, patriâque a sede reuulsos
 Pone sequi, iussuque feris a gentibus Urbem,
 Romano spectante, rapi. sic quisque paucendo
 Dat vires fama: nulloque auctore malorum
 Que sinxere, timent. nec solum vulgus inani
 Percussum terrore pauci: sed curia, & ipsi
 Sedibus exiliere Patres, inuisâque belli
 Consulibus fugiens mandat decreta Senatus.
 Tum quæ tuta petant, & quæ metuenda relinquât,
 Incerti, quò quemque fuga tulit impetus, urgent
 Pracipitem populum, sericque harentia longa
 Agmina prorumpunt. credas aut tecta nefandis
 Carripuisse faces, aut iam quatiente ruina
 Nuttantes pendere domos. sic turba per urbem
 Pracipit lymphata gradu, velut, unica rebus
 Spes foret afflictis patrios excedere muros,
 Inconsulta ruit. qualis cum turbidus Auster
 Reppulit à Libycis immensum Syrtibus æquor,
 Fractâque veliferi sonnerunt pondera mali,
 Desilit in fluctus desertæ puppe magister,
 Nauitâque, & nondum sparsa compage carina,
 Naufragium sibi quisq; facit: sic urbe relicta
 In bellum fugitur. nullum iam languidus æno
 Enaluit reuocare parens, coniuxve maritum
 Fletibus, aut patrii, dubia dum vota saluus
 Conciperent, tenuere Lares: nec limine quisquam
 Hæsit, & extremo tunc forsitan urbis amate
 Plenus abit visu: ruit irreuocabile vulgus.
 O faciles dare summa Deos, eadèmq; tueri
 Difficiles! urbem populis, victisq; frequentem
 Gentibus, & generis, coëat si turba, pacem
 Humani, facilem venturo Casare prædam
 Ignaua liquere manus. cum pressus ab hoste

Clanditur

- 23 Clauditur externis miles Romanus in oris,
 Effugit exiguo nocturna pericula vâllo:
 Et subitus rapti munimine cespitis agger
 Præbet securos intra tentoria somnos.
 Tu tantum audito bellorum murmure Roma
 30 Desereris, nox una tuis non credita muris.
 Danda tamen venia est tantorū danda paucorum
 Pompeio fugiente timent. tum ne qua futuri
 Spes saltem trepidus mentes leuet, addita fati
 Peioris manifesta fides, Superiq; minaces,
 25 Prodigijs terras impleant, æthera, pontum.
 Ignota obscure viderunt sidera noctes,
 Ardentemque polum flammis, cæloque volantes
 Obliquas per inane faces, crinemque timendi
 Sideris, & terris mutantem regna cometen.
 30 Fulgura fallaci micuerunt crebra sereno:
 Et variis ignis densò dedit ære formas.
 Nunc iaculum longo, nunc sparsò lumine lampas
 Emicuit cælo: tacitum sine nubibus ullis
 Fulmen, & Arctois rapiens de partibus ignem;
 35 Percussit Latiale caput: stellæq; minores
 Per vacuum solita noctis decurrere tempus,
 In medium venire diem: cornūque coactò
 Iam Phœbe toto fratrem cum redderet orbe,
 Terrarum subita percussu expalluit umbra.
 40 Ipse caput medio Titā cum ferret Olympo,
 Condidit ardentes atra caligine currus,
 Inuoluitque orbem tenebris, gentèsque coëgit
 Desperare diem: qualem fugiente per ortus
 Sole Thyestæ noctem duxere Mycenæ.
 45 Ora ferox Sicule laxavit Mulciber Aetna;
 Nec tulit in cælum flammās, sed vertice prono
 Ignis in Hesperium cecidit latus. atra Charybdīs
 B Sanguineum

Sanguineum fundo torfit mare. flebile seni
 Latrauere canes. Vestali raptus ab ara
 Ignis, & ostendens confectas flamma Latinas
 Scinditur in partes, geminòque cacumine surgit,
 Thebanos imitata rogos. tum cardine tellus
 Subsedit, veteremque iugis nutantibus Alpes
 Discussere niuem. Tethys maioribus undis
 Hesperiam Calpen, summumq; impleuit Atlanta.
 Indigetes flemisse deos, Urbisque laborem
 Testatos sudore Lares, delapsaque templis
 Dona suis, dirisque diem fedasse volucres
 Accipimus, filiusque feras sub nocte relictis
 Audaces media posuisse cubilia Roma.
 Tum pecudum faciles humana ad murmura lingue,
 Monstrosique hominum partus numeroque modoq;
 Membrorum; matremque suus conterruit infans:
 Diraque per populum Cumana carmina vatis
 Vulgantur. tum, quos sectis Bellona lacertis
 Sæua mouet, cecinere deos: crinemque rotantes
 Sanguinei populis ulularunt tristia Galli.
 Compositis plena gemuerunt ossibus urnæ.
 Tum fragor armorum, magnaq; per aëria voces
 Audite nemorum: & venientes cominus umbra.
 Quique colunt iunctos extremis mœnibus agros,
 Diffugiunt: ingens Urbem cingebat Eriunys,
 Excutiens pronam flagranti vertice pinum,
 Stridentésque comas: Thebanam qualis Aganem
 Impulit, aut sani contorsit tela Lycurgi
 Eumenis: aut qualem iussu Iunonis iniquæ
 Horruit Alcides, visio iam Dite, Megeram.
 Insonuere tubæ, & quanto clamore cohortes
 Miscentur, tantum nox atra silentibus auris
 Edidit: & medio vis consurgere Campo

Tristia

Tristia Syllani cecinere oracula manes:
Tollentemque caput gelidas Anienis ad undas
Agricola fracto Marium fugere sepulcro.
Hac propter placuit Tuscos de more vetusto

85 Acciri vates. quorum qui maximus aeo
Aruns incoluit desert a moenia Luna,
Fulminis edoctus motus, venasque calentes
Fibrarum, & monitus volitantis in aere penna,
Monstra iubet primum, qua nullo semine discors

90 Protulerat natura, rapi, sterilique nefandos
Ex utero fetus infuistis urere flammis.
Mox iubet & totam pauidis a ciuibus Urbem
Ambiri: & festo purgantes moenia lustris.

95 Pontifices, sacri quibus est permissa potestas,
Turba minor ritu sequitur succincta Gabino,
Vestalēque chorū ducit vittata sacerdos,
Troianam soli cui fas vidisse Mineruam.

Tum qui fata deū, secretaque carmina seruant.

100 Et lotam paruo renocant Almone Cybellen:

Et doctus volucres Augur seruare sinistras:

Septemuirque epulis festis, Tuique sodales:

Et Salius lato portans ancilia collo: lato.

Et tollens apicem generoso vertice Flamen.

605 Dūque illi effusam longis anfractibus urbem

Circumeant, Aruns dispersos fulminis ignes

Colligit, & terra mæsto cum murmure condit,

Datque locis nomen sacris tunc admonet aris

Electa ceruice marem. iam fundere Bacchum

610 Ceperat, obliquoque molas inducere cultro:

Impatiensque diu non grati victima sacri,

Cornua succincti premerent cum torua ministri,

Deposito victum praebebat poplite collum.

Nec cruor emicuit solitus: sed vulnere largo
 Diffusum rutilo nigrum pro sanguine virus.
 Palluit attonitus sacris feralibus Aruns:
 Atque iram Superum raptis quæsiuit in extis.
 Terruit ipse color vatem: nam pallida tetris
 Viscera tincta notis, gelidoque infecta cruore
 Plurimus asperso variabat sanguine lior.
 Cernit tabe iecur madidum: venasque minaces
 Hostili de parte videt. pulmonis anbeli
 Fibra later, paruumque secat vitalia limes.
 Cor iacet: & saniem per hiantes viscera rimas
 Emittunt: produntque suas omenta latebras.
 Quodque (nefas) nullis impune apparuit extis.
 Ecce videt capiti fibrarum increfcente molem
 Alterius capitis pars agra & marcida pendet:
 Pars micat, & celeri venas mouet improba pulsus.
 His ubi concepit magnorum fata malorum,
 Exclamat: Vix fas Superi quæcumque monetis
 Prodere me populis: neque enim tibi summe litavi
 Inppiter hoc sacrum: casique in viscera tauri
 Inferni venere Dei. non fanda timeamus:
 Sed venient maiora metu. Dii visa secudent,
 Et fibris sit nulla fides, sed conditor artis
 Finxerit ista Tages. flexu sic omina Tuscu
 Inuoluens, multa que tegens ambage canebat.
 At Figulus, cui cura Deos, secretaque cæli
 No se fuit, quem non stellarum Aegyptia Memphis
 Aequaret visu, numeris que momentibus astris,
 Aut hic errat (ait) nulla cum lege per anam
 Mundus, & incerto discurrunt sidera motu:
 Aut, si fata movent, orbi, generique paratur
 Humano matura lues. terræ ne dehiscant,
 Subsidentque urbes? an tollet feruidus aer

Temperiem

ing.

Temperiem? segetes tellus infida negabit?

Omnis an infusis miscebitur unda venenis?

Quod cladis genus, ô Superi? qua peste paratis

60 *Sauitiam?* extremi multorum tempus in unum *l. ex. h. u. m. H.*

Conueniêre dies, summo si frigida cælo

Stella nocens nigros Saturni accenderet ignes,

Deucalioncos fudisset Aquarius imbres,

Totâque diffuso latuisset in aquare tellus.

65 Si *sauum* radius Nemeaum Phæbe Leonem

Nunc premeres, toto fluereut incendia mundo, *Quid II. v. 1. 316.*

Succensâsque *suis* flagrasset curribus ather, *l. l. xvii. 102.*

Hi cessant ignes, tu qui flagrante minacem *l. l. l.*

Scorpion incendis cauda, chelisque peruris,

60 Quid tantum Gradiue parus? nam mitis in alto *l. l. l. H.*

Iuppiter Occasu premitur, Venerisque salubre

Sidus hebet, motûque celer Cyllenius hæret,

Et cælum Mars solus habet, cur signa meatus

Deseruere suos, mundoque obscura feruntur:

65 Ensi feri nimium fulget latus Orionis? *Quid II. v. 1. 56.*

Imminet armorum rabies: ferrique potestas

Confundet ius omne manu: scelerique nefando

Nomen erit virtus: multosque exhibet in annos *v. 410.*

Hu furor. & Superos quid prodest poscere finem? *l. l. l. H.*

70 Cum domino pax ista venit, duc Roma malorum

Continuam seriem: clademque in tempora multa

Extrahet, ciuili tantum iam libera bello.

Terruerant satis hæc pauidam præsentia plebem:

Sed maiora prepuerunt, nam qualis vertice Pindi

675 Edonis Ogygio decurrit plena Lyæo: *mal. ap. l. l. l. H.*

Talis & attonitam rapitur matrona per urbem,

Vocibus his prodens urgentem pectora Phæbum.

Quo feror ô Pæan? qua me super athera raptam

Constituïs terra? video Pangæa ninosis

l. l. l. H.

B 3

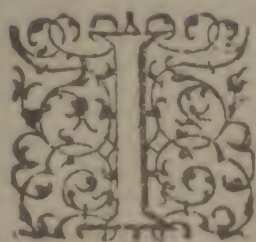
Gana

Statio 17. H.
 Cana iugis, latósque Aemi sub rupe Philippos. 61
 Quis furor hic, ó Phœbe, doce: quæ tela, manusq;
 Romana miscent acies, bellúmque sine hoste est?
 Quò diuersa feror? primos me ducis in ortus,
 Quà mare Lagai mutatur gurgite Nili.
 Hunc ego, fluminea deformis truncus arena 62
 Qui iacet, agnosco: dubiam super æquora Syrtim,
 Arenemq; feror Libyen, quò tristis Erinny
 Transtulit Emathias acies. nunc desuper Alpís
 Nubifera colles, atque aëriam Pyrenen 63
 Abripimur. patria sedes remeamus in urbis:
 Impiaque in medio peraguntur bella senatu.
 Consurgunt partes iterum, totúmque per orbem
 Rursus eo. noua da mihi cernere littora ponti,
 Tellurémque nouam: vidi iam Phœbe Philippos.
 Hac ait: & lasso iacuit defecta farore. 64

Statio 17. H. f. ad v. 614.
Statio 17. H. f. ad v. 614.
 M. A. N.

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLII
SIVE PHARSALIÆ

LIBER SECVNDVS.

AM'QVE ira patuere deūm, ma-
nifesta que belli
Signa dedit mundus: legēs que, &
fœdera rerum,
Præscia monstri ferro vertit natu-
ra tumultu,

Indixitque nefas cur hanc tibi rector Olympi
5 Sollicitis visum mortalibus addere curam,
Noscant venturas ut dira per omina clades?
Sive parens rerum cum primum informia regna,
Materiaeque rudem flamma cedente recepit,
Fixit in aeternum causas, qua cuncta coercet,
10 Se quoque lege tenens, & secula iussa ferentem
Fatorum immoto diuisit limite mundum:
Sine nihil positum est, sed fors incerta vagatur,
Fertq; refertq; vices, & habent mortalia casum: I. casus fallax.
Sit subitum quodcunque paras: sit ceca futuri Iug. 1.
15 Mens hominum fâti: liceat sperare timenti.
Ergo ubi concipiunt quantis sit cladibus Urbi
Constatura fides Superum, ferale per urbem

B 4

Instituitur

Iustitium: latuit plebeio tectus amictu
 Omnis honos: nullos comitata est purpura fascies.
 Tum questus tenuere suos, magnusque per omnes 20
 Errauit sine voce dolor. sic funere primo
 Attonita tacuere domus, cum corpora nondum
 Conclamata iacent, nec mater crine soluto
 Exigit ad sauos famularum brachia planctus:
 Sed cum membra premit fugiente rigentia vita, 25
 Vultusque exanimis, oculosque in morte iacentes,
 Nec dum est ille dolor, sed iam metus incubat amens,
 Miraturque malum. Cultus matrona priores
 Deposuit: moestaque, tenent delubra ceterua.
 Ha lacrymis sparsere Deos, ha pectora duro 30
 Afflixere solo: laceransque in limine sacro
 Attonita fudere comas: votisque vocari
 Assuetas crebris feriant ululatibus aures.
 Nec cuncta summi templo iacuere Tonantis:
 Diuisere deos: & nullis defuit aris 35
 Inuidiam factura parens. quarum una madentes
 Scissa genas, planctu lucentes atra lacertos,
 Nunc, ait, o misera contundite pectora matres,
 Nunc laniate comas, neve hunc differte dolorem,
 Et summis fouate malis: nunc flere potestas 40
 Dum pendet fortuna ducum: cum vicerit alter,
 Gaudendum est. his se stimulis dolor ipse laceffit.
 Nec non bella, viri, diuersaque castra petentes
 Effundunt iustas in numina saeva querelas.
 O misera sortis, quod non in Punica nati 45
 Tempora Cannarum fuimus, Trebiaque, inuentus.
 Non pacem petimus: Superi: date gentibus iras:
 Nunc urbes excite feras: coniuret in arma
 Mundus: Achamenis decurrant Medica Susis
 Agmina: Massagetis Scythicus non alliget Ister: 50
 Fundat

e. 2. ov. 12

Fundat ab extrema fluvios Aquilone Suevos
 Albis, & indomitum Rheni caput: omnibus hostes
 Reddite nos populis: civile auertere bellum:
 Hinc Dacius premit, inde Getes: occurrat Iberis
 Alter: ad Eoas hic vertat signa pharetras.
 Nulla vacet tibi Roma manus. vel perdere nomen
 Si placet Hosperium Superi, collapsus in ignes
 Plurimus ad terram per fulmina decidat aether.
 Sane parens utrasque simul partesque ducésque,
 Dum tandem meruere, feri. tantone nonorum
 Prohensu scelerum quarunt, uter imperet Urbi?
 Vix tanti fuerat civilia bella moveri,
 Vi neuter. Tales pietas peritura querelas
 Egerit: at miseros angit sua cura parentes,
 5 Oderantque grauis vinacia fata senecta,
 Servatosque iterum bellis civilibus annos.
 Atque aliquis magno querens exempla timori,
 Non alios, inquit, motus tunc fata parabant,
 Cum post Teutonicos victor, Libycosque triumphos
 10 Exul limosa Marius caput abdidit vlua.
 Stagna avidi texere soli, laxa que paludes
 Depositum Fortuna, tuum: mox vincula ferri
 Exedere senem, longasque in carcere pador.
 Consul, & eversa felix moriturus in urbe
 15 Poenas ante dabat scelerum. mors ipsa refugit
 Sape virum, frustra que hosti est concessa potestas
 Sanguinis inuisi. primo qui cadis in istu
 Dirigit, ferrumque manu torpente remisit,
 Viderat immensam tenebroso in carcere lucem,
 20 Terribilesq; Deos scelerum: Mariumque futurum:
 Audieratque pavens: Non hec contingere fas est
 Colla tibi: debet multas hic legibus aui,
 Ante suam, mortes: vanum depone furorem.

Si libet ulcisci, deleta funera gentis,
 Hunc Cimbri seruate senem. non ille fauore
 Numinis, ingenti Superum protectus ab ira,
 Vir ferus, & Romam cupienti perdere fato
 Sufficiens. idem pelago delatus iniquo
 Hostilem in terram, vacuisque mapalibus actus,
 Nuda triumphati iacuit per regna Iugurthæ,
 Et Pænos pressit cineres. solatia fati
 Carthago, Mariusque tulit: pariterque iacentes
 Ignouere deis. Libycas ibi colligit iras, *val. 4. 11. 33*
 Vi primum fortuna redit: seruitia soluit
 Agmina: conflatò sanas ergastula ferro
 Exeruerè manus. nulli gestandi dabantur
 Signa ducis, nisi qui scelerum iam fecerat usum,
 Attuleratque in castra nefas. prò fata! quis ille,
 Quis fuit ille dies, Marius quo mœnia victor
 Corripuit? quantoque gradu mors saua cucurrit?
 Nobilitas cum plebe perit: lateque vagatur
 Ensis: & à nullo reuocatum est pectore ferrum.
 Stat cror in templis: multaque rubentia cade
 Lubrica saxa madent. nulli sua profuit ætas
 Non senis extremum pignit vergentibus annis
 Precipitasse diem: nec primo in limine vitæ
 Infantis miseri nascentia rumpere fata.
 Crimine quo parui cadem potuere mereri?
 Sed satis est iam posse mori. trahit ipse furoris
 Impetus: &, visum est lenti, quasisse nocentem.
 In puerum pars magna perit: rapuitque cruentus
 Victor ab ignota vultus ceruice recisos,
 Dum vacua pudet ire manu. spes una salutis
 Oscula polluta fixisse trementia dextra.
 Mille licet gladii mortis noua signa sequantur,
 Degener o populus, vix secula longa decorum

Val. 11. 10.

Lib. 11. 10.

Lib. 11. 10.

Proper. 11. 10.

Val. 11. 10. 191.

Lib. 11. 10.

Lib. 11. 10.

Lib. 11. 10.

Lib. 11. 10.

Lib. 11. 10.

- Sic meruisse viris, nedum breue dedecus aui,
 Et vitam, dum Sylla redit. cui funera vulgi
 Flere vacet? vix te sparsum per viscera Rabi
 Innumeras inter carpentis membra corona
 Discessisse manus: aut te presage malorum
 Antoni, cuius laceris pendentia canis
 Ora ferens miles festa rorantia mensa
 Imposuit. truncos lacerant Fimbria Crassos.
 5 Scaua Tribunio maduerunt robora tabo.
 Te quoq; neglectum violata Scauola dextra
 Ante ipsam penetrare Dea, semperque calentes
 Mactauere focos: paruum sed fissa senectus
 Sanguinis effudit ingulo, flammisque pepercit.
 30 Septimus hac sequitur, repetitis fascibus, annus;
 Ille fuit vita Mario modus, omnia passo,
 Quae peior fortuna potest, atque omnibus uso,
 Quae melior: mensoque homini quid fata pararent
 Iam quet apud Sacri cecidere cadauera portum?
 35 Aut Collina tulit stratas quot porta cateruas,
 Tunc cum penè caput mundi, rerumque potestas
 Mutauit tralata locum, Romanaque Samnis
 Ultra Caudinas stravit vulnura Furcas?
 Sylla quoque immensis accessit cladibus ultor.
 40 Ille quod exiguum restabat sanguinis Vrbi
 Haussit, dumq; nimis iam putrida membra recidit,
 Excessit medicina modum, nimirumque secuta est,
 Quae morbi duxere, manus. perièrè nocentes,
 Sed cum iam soli possint superesse nocentes.
 45 Tunc data libertas odiis, resolutaque legum
 Franis ira ruit. non vni cuncta dabantur,
 Sed fecit sibi quisque nefas. semel omnia victor
 Iusserat. infandum domini per viscera ferrum
 Exegit famulas: nati maduere paterno

Sanguine.

Sanguine certatum est, cui cernix casa parentis
 Cederet: in fratrum ceciderunt præmia fratres.
 Busta repleta fæga, permixtaque vina sepultis
 Corpora: nec populum latebra cepere ferarum.
 Hic laqueo fauces, elisæque guttura fregit:
 Hic se præcipiti iaculatus pondere dura
 Dissiliit percussus humo: moriensque cruento
 Victori rapuere suas: hic robora busti
 Extravit ipse sui, nec dum omni sanguine fuso
 Desilit in flammis, & dum licet, occupat ignes.
 Colla ducum pilo trepidam gestata per urbem,
 Et medio congesta foro: cognoscitur illic
 Quicquid ubique latet scelera non Thracia tantum
 Fuit Bistonii stabulis pendere tyranni,
 Postibus Antæi Libyæ: nec Græcia mœrens
 Tor laceros artus Pisæa fleuit in aula.
 Cum iam tæbe fluunt, confusæque tempore multo
 Amisere notas, miserorum dextra parentum
 Colligit, & pauido subducit cognita furto.
 Neque ipsum memini cæsi deformia fratris
 Ora roga cupidum, vetitisque imponere flammis,
 Omnia Syllana lustrasse cadauera pacis.
 Perque omnes truncos, cum qua cervice recisum
 Conueniat, quæsisse caput. Quid sanguine manes
 Placatos Catuli referam? cui vltima tristes
 Inferias Marius, forsân nolentibus umbris,
 Pendit, inexplèto non fanda piacula busto:
 Cum laceros artus, æquatæque vulnèra membris
 Vidimus, & toto quamvis in corpore cæso
 Nil anima letale datum, morèmq; nefanda
 Dixim sanivæ, percuntis parere morti.
 Anulsa cecidere manus, exsectæque lingua
 Palpitat, & muto vacuum ferit æra motu.

Hic

Aut. Popm: in Salut. p 345

Hic aures, alius spiramina naribus adunca
 Amputat: ille canis enoluit sedibus urbes,
 Ultimaque effodit spectatis lumina membris
 Vix erit ulla fides, tam sani criminis unum
 Tot poenas cepisse capiet. sic mole ruina
 Fracta sub ingenti miscentur pondere membra:
 Nec magis informes veniunt ad littora trunci,
 Qui medio periëre freto. quid perdere fructum
 Inuit, & ut vilem, Marii confundere vultum?
 Ut scelus hoc Sylla, cadësque ostensa placeret,
 Agnoscendus erat. Vidit Fortuna colonos
 Prænestina suos cunctos simul ense recisos,
 Vnius populum pereuntem tempore mortis.
 Tunc flos Hesperia, Latii iam sola inuentus,
 Concidit, & misera maculavit ouilia Romæ.
 Tot simul infesto iuuenes occumbere leto,
 Sæpe fames, pelagique furor, subitæque ruina,
 Aut cæli, terra que lues, aut bellica clades,
 Numquam poena fuit. densi vix agmina vulgi
 Inter & exangues immissa morte cateruas
 Victores monere manus. vix cade peracta
 Procumbunt, debiliæque labant ceruice: sed illos
 Magna premit strages: peraguntq; cadauera partem
 Cadis: vincta graves elidunt corpora trunci.
 Intrepidus tanti sedit securus ab alto
 Spectator sceleris: miseri tot millia vulgi
 Non piguit iussisse mori. congesta recepit
 Omnia Tyrrenus Syllana cadauera gurgis.
 In fluuium primi cecidere, in corpora summi.
 Precipites hasere rates, & strage cruenta
 Interruptus aquis fluxit prior amnis in aquor,
 Ad molem stetit vnda sequens: nam sanguinis altum
 Vis sibi fecit iter, campumque effusa per omnem,
 Præcipitiæque

Precipitiq; ruens Tyberina ad flumina riuo
 Herentes adiunxit aquas: nec iam alucis amnem,
 Nec retinent ripa, redeuntq; cadauera campo.
 Tandem Tyrrhenas vix eluctatus in undas
 Sanguine caruleum torrenti diuidit aquor.
 His ne, Salus rerum, Felix his Sylla vocari,
 His meruit tumulum medio sibi tollere Campo?
 Hæc rursus patiendi manent: hoc ordine belli
 Ibitur: hic stabit ciuilibus exitus armis.
 Quamquam agitant grauiora metus, multoq; coitæ
 Humani generis maiore in prælia damno.
 Exulibus Martis bellorum maxima merces
 Roma recepta fuit: nec plus victoria Sylla
 Prestitit, inuisas penitus quam tollere partes.
 Hos aliò fortuna vocas: olimq; potentes
 Concurrunt. neuter ciuilia bella moueret,
 Contentus, quo Sylla fuit. Sic mæsta senectus
 Præteritque memor flebat, metuensq; futuri.
 At non magnanimi percussit pectora Bruti
 Terror, & in tanta pauidi formidine motus
 Pars populi ingentis erat: sed nocte sopora,
 Parrhasis obliquos Helice cum verteret axes,
 Atria cognati pulsat non ampla Catonis.
 Inuenit insonni voluentem publica cura
 Fata virum, casusque Urbis, cunctisque timentem,
 Securumque sui, farique his vocibus orsus.
 Omnibus expulsa terris, olimq; fugatæ
 Virtutis iam sola fides, quam turbine nullo
 Excutiet fortuna tibi, tu mente labantem
 Dirige me, dubium certo tu robore firma.
 Nanque alii Magni, vel Caesaris arma sequantur:
 Dux Bruto Cato solus erit. pacem ne tueris,
 Inconcussa tenens dubio vestigia mundo?

An

Erud. Tr. 111
 71.

An placuit, ducibus scelerum, populique furentis
 Cladibus immistum civile absolvere bellum? *f. 40-41.*
 Quemque sua rapiunt scelerata in praelia cause:
 Hos polluta domus, legesque in pace timende,
 Hos ferro fugienda fames, mundiue ruina
 Permiscenda fides, nullum furor egit in arma.
 Castra petunt magna victi mercede: tibi uni *f. 42-43.*
 Per se bella placent? quid tot durasse per annos *1*
 Profuit immunem corrupti moribus ani?
 Hoc solum longa pretium virtutis habebis?
 Accipient alios, facient te bella nocentem.
 Ne tantum o Superi liceat feralibus armis. *f. 44-45.*
 Has etiam mouisse manus: nec pila lacertis
 Missa tuis caca telorum in nube ferantur:
 Nec tanta incassum virtus eat, ingeret omnis
 Se belli fortuna tibi, quis nolet ab isto *m al.*
 Ense mori, quamuis alieno vulnere labens,
 Et scelus esse tuum? melius tranquilla sine armis
 Otia solus ages: sicut caelestia semper
 Inconcuissa suo voluntur sidera lapsu.
 Fulminibus propior terra succenditur aer,
 Imaque telluris ventos, tractusque coruscos
 Flammaram accipiunt: nubes excedit Olympus
 Lege deum, minimas rerum discordia turbat:
 Pacem summa tenent, quam late (asaris aures
 Accipient tantum venisse in praelia ciuem!
 75 Nam praelata suis nunquam diuersa dolebit
 Castra ducis Magni, nimium placet ipse, Catoni
 Si bellum civile placet, pars magna Senatus,
 Et duce privato gesturus praelia Consul
 Sollicitant, proceresque alii: quibus adde Catonem
 80 Sub iuga Pompeii; toto iam liber in orbe
 Solus Caesar erit, quod si pro legibus arma

Ferre

Ferre iuuat patriis, libertatēque tueri:
 Nunc neq. Pompei Brutum, neq. Caesaris hostem,
 Post bellum victoris habe. Sic fatur. at illi
 Arcano sacras reddit Cato pectore voces.
 Summum Brute nefas ciuilia bella fatemur:
 Sed quò fata trahunt, virtus secuta sequetur.
 Crimen erit Superis & me fecisse nocentem.
 Sidera quis, mandūque velit spectare cadentem
 Expers ipse metus? quis, cum ruat arduus ether,
 Terra labet, misto coeuntis pondere mundi,
 Complosas tenuisse manus? gentes ne furorem
 Hesperium ignota, Romanaque signa sequentur,
 Deductique fretus alio sub sidere reges?
 Otia solus agam? procul hunc arcete furorem
 O Superi, motura Dacas ut clade, Getasque
 Securo me Roma cadat. cen morte parentem
 Natorum orbatum, longum producere funus
 Ad tumulum iubet ipse dolor: iuuat ignibus atris
 Inferuisse manus, constructoque aggere busti
 Ipsum atras tenuisse faces: non ante renellar,
 Exanimem quàm te complectar Roma, tuūque
 Nomen libertas, & inanem prosequar umbram.
 Sic eat: inimites Romana piacula diui
 Plena ferant: nullo fraudemus sanguine bellum.
 O utinam, calique Deis, Erebiue liberet
 Hoc caput in cunctas damnatum exponere poenas!
 Deuotum hostiles Decium pressere cateruæ:
 Me gemina figant acies, me barbara telis
 Rhemi turba petat: cunctis ego peruius hastis
 Excipiam medius totius vulnera belli
 Hic redimat sanguis populos: hac cade luatur.
 Quicquid Romani meruerunt pendere mores.
 Ad iagatur faciles populi, cur sua volentes

Regna

Claud. Cor. Mont.
 I.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113

- 5 Regna pati percunt? me solum inuadite ferro,
 Me frustra leges & inania iura tuentem:
 Hic dabit, hic pacem iugulus, finemque labori
 Gentibus Hesperius: post me regnare volenti
 Non opus est bello, quin publica signa, ducemque
 10 Pompeium sequimur? nec, si fortuna fauebit,
 Hunc quoque totius sibi ius promittere mundi
 Non bene compertum est: ideo me milite vincat,
 Ne sibi se vicisse putet. Sic fatur: & aeres
 Irarum mouit stimulos: iuuenis que calorem
 15 Excitat in nimios belli ciuilem amores.
 Interea, Phabo gelidas pellente tenebras,
 Pulsata sonuere fores: quas sancta relicto
 Hortensi merens irrupit Marcia busto.
 Quondam virgo toris melioris iuncta mariti:
 20 Atrox ubi connubii pretium, merces que soluta est
 Tertia iam soboles, alios secunda penates
 Impletura datur, geminas e sanguine matris
 Permistura domos, sed postquam condidit urna
 Supremos cineres, miserando concita vultu,
 25 Effusas laniata comas, concussa que pectus
 Verberibus crebris, cineresque ingesta sepulcri,
 Non aliter placitura viro, sic moesta profatur:
 Dum sanguis inerat, dum vis materna, peregi
 Iussa Cato, & geminos excepi feta maritos.
 30 Visceribus lassis, partuque exhausta, reuertor
 Iam nulli tradenda viro, da fœdera prisca
 Illibata tori: da tantum nomen inane
 Connubii: liceat tumulto scripsisse, Catonis
 Marcia: nec dubium longo queratur in anno,
 345 Mutarim primas expulsa, an tradita, tedas.
 Non me latorum sociam, rebusque secundis
 Accipis: in curas venio, partemque laborum.
 35 9. leg. Julia sed fœderat Hor. S. 10. Da
 Adm. Catone. v. Plutarch. Columel. 11. 18. Julia
 Quam fieri nequeunt cum inuoluntate. H.
 Adm. 1.

Da mihi castra sequi: cur tuta in pace relinquitur,

Et sit civili propior Cornelia bello?

Ha flexere virum voces, & tempora quanquam

Sunt aliena toris, iam fato in bella vocante:

Fœdera sola tamen, vanaque carentia pompa

Iura placent, sacrisq; deos admittere testes.

Festa coronato non pendent limine feta,

Insulaque in geminos discurrit candida postes,

Legitimeq; faces, gradibusque acclivis eburnis ris

Stat torus, & picta vestes discriminat auro: Vat. H.

Turritaque premens frontem matrona corona,

Tralata vetuit contingere limina planta.

Non timidum nuptæ leuiter tectura pudorem

Lutea demissos velarunt flammena vultus:

Balteus haud fluxos gemmis astrinxit amictus,

Colla monile decens, humerisque herentia primis

Suppara nudatos cingunt angusta lacertos.

Sic, ut erat, mœsti seruans lugubria cultus,

Quoque modo natos, hoc est amplexa maritum.

Obstita funerea celatur purpura lana.

Non soliti lusere sales: nec more Sabino

Excepit tristis conuicia festa maritus.

Pignora nulla domus, nulli coiêre propinqui.

Iunguntur taciti, contentique auspice Bruto.

Ille nec horrificam sancto dimouit ab ore

Cæsariem, duroque admisit gaudia vultus:

(Ut primum tolli feralia viderat arma,

Intonsos rigidam in frontem descendere canos

Passus erat, mœstamq; genis increescere barbam.

Vni quippe vacat studiisq; odiisque carenti,

Humanum lugere genus) nec fœdera prisca

Sunt tentata tori: iusto quoq; robur amori

Restitit. hi mores, hæc duri immota Catonis

Setta

Seſta fuit, ſeruare modum, finemq; tenere,
Naturamque ſequi, patria q; impendere vitam,
Nec ſibi, ſed toti genitum ſe credere mundo.

Huic epula, viciffe famem: magnique penates,

85 Submoniſſe hyemem tecto: pretioſaq; veſtis,

Hirtam membra ſuper Romani more Quiritis

Induxiſſe rogant: Veneris que huic maximus uſus,

Progenies, Vrbi pater eſt, Vrbi que maritus:

Iuſtitia cultor, rigidi ſeruator honeſti:

90 In commune bonus: nullòs que Catonis in actus

Subrepiſit, partemq; tulit ſibi nata voluptas.

Interea trepido diſcedens agmine Magnus,

Mœnia Dardanii tenuit Campana coloni,

Hac placuit belli ſedes, hinc ſumma mouentis

95 Hoſtis in occurſum ſparſas extendere partes,

Vmbroſis mediam qua collibus Appenninus

Erigit Italiam, nullo quàm vertice tellus

Altius intumuit propius que acceſſit Olympo.

Mons inter geminas medius ſe porrigit undas

100 Inferni Superique maris: collès que coërcent

Hinc Tyrrhena vado frangentes aquora Piſe,

Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon.

Fontibus hic vaſtis immenſos concipit amnes,

Flumináque in gemini ſpargit diuortia ponti.

105 In lenum cecidere latus, veloxque Metaurus,

Fructumiúmque rapax, & iunctus Iſapis Iſauro,

Sennaq; & Adriacas qui verberat Aufidus undas:

Quoque magis nullum tellus ſe ſoluit in amnem,

Eridanius, fractas que exoluit in aquora ſiluas,

110 Heſperiamq; exhaurit aquis. Hunc fabula primum

Populea fluuium ripas umbraſſe corona:

Cúmque diem prouum tranſuerſo limite ducens,

Succendit Phaëthon flagrantibus æthera loris,

C 2

Gargitibus

Gurgitibus raptis penitus tellure perusta,
 Hunc habuisse pares Phœbeis ignibus undas.
 Non minor hic Nilo, si non per plana iacentis
 Aegypti Libycas Nilus stagnaret arenas.
 Non minor hic Istro, nisi quod, dum permeat orbem
 Ister, casuros in qualibet aquora fontes
 Accipit, & Scythicas exit non solus in undas.
 Dexteriora petens montis declinia Tybrim
 Unda facit, Rutubamque cauum. delabitur inde
 Vulturūque celer, nocturnaēq; editor aure
 Sarnus, & umbrasa Liris per regna Marica
 Vestinis impulsus aquis, radensq; Salerni
 Culta Siler, nullasq; vado qui Macra moratus
 Alnos, vicina procurrit in aquora Luna.
 Longior educto quā surgit in aëra dorso,
 Gallica rura videt, deuexasque excipit Alpes.
 Tunc Umbris Marsisq; ferax, domitūque Sabello
 Vomere, piniferis amplexus rupibus omnes
 Indigenas Latii populos, non deserit ante
 Hesperiam, quam cum Scyllæis clauditur antris,
 Extenditque suas in templa Lacinia rupes,
 Longior Italia, donec confinia pontus
 Solueret incumbens, terrasque repelleret aquor.
 At postquam gemino tellus elisa profundo est,
 Extremi colles Siculo cessere Peloro.
 Caesar in arma furens, nullas, nisi sanguine fuso,
 Gaudet habere vias, quod non terat hoste vacantes
 Hesperia fines, vacuōsque irrumpat in agros,
 Atq; ipsum non perdat iter, consertaque bellis
 Bella gerat. non tam portas intrare patientes
 Quam fregisse iuuat: nec tam patiente colono
 Arua premi, quam si ferro populetur, & igni.
 Concessa pudet ire via, cinemque videri.

Tunc

Tunc vrbes Latii dubiæ, variòque favore
 Ancipites, quanquam primo terrore ruentis
 Cessura belli, denso tamen aggere firmant
 Mœnia, & abrupto circumdant undique vallo:
 Saxorumque orbes, & quæ super eminus hostem
 Tela petant, altis murorum turribus aptant.
 Pronior in Magnum populus, pugnatque minaci
 Cum terrore fides: ut cum mare possidet Auster
 5 Flatibus horrifonis, hunc æquora tota sequuntur:
 Si rursus tellus pulsu laxata tridentis
 Acolis, tumidis immittat fluctibus Euram,
 Quannus ista novo, ventum tenuere priorem
 Aequora, nubiferoque polus cum cesserit Euro,
 10 Vendicat unda Notum. Facilis sed vertere mentes
 Terror erat, dubiamque fidem fortuna ferebat.
 Gens Hetrusca fuga trepidi nudata Libonis,
 Iusq; sui pulso iam perdidit Umbria Thermo.
 Nec gerit auspiciis ciuilia bella paternis
 15 Caesaris audito conuersus nomine Sylla.
 Varus, ut admota pulsarunt Auximon ale,
 Per diuersa ruens neglecto mœnia tergo, *Thermo H.*
 Quia silua, quæ saxa, fugit, depellitur arce *Thermo H.*
 Lentulus Esculea, victor cedentibus instat,
 20 Deuertitque acies: solusque ex agmine tanto
 Dux fugit, & nullas ducentia signa cohortes.
 Tu quoque nudatam commissæ deseris arcem
 Scipio Luceria: quanquam fortissima pubes
 His sedeat castris, iampridem Caesaris armis
 25 Parthorum subdulta metu: qua Gallica damna
 Suppleuit Magnus, dumque ipse ad bella vocaret,
 Donauit socero Romani sanguinis usum.
 At te Corfini validis circumdata muris
 Tecta tenent pugna Domiti: tua classica seruat

Lyp. ad vell. M. 11. 5. 0 Pulla lo

B. 546 IV. 259

747 VI. 307 H

38

LUCANI

Oppositus quondam polluto tiro Miloni.
Ut procul immensam campo consurgere nubem,
Ardentésque acies percussis sole corusco.
Conspexit telis, Socii decurrite, dixit,
Fluminis ad ripas, undeq; immergite pontem.
Et tu montanis totus nunc fontibus exi,
Atque omnes trahе gurges aquas, ut spumeus alnos
Discussa compage feras. hoc limite bellum
Hareat, hac hostis lentus terat otia ripa.
Præcipit em cohibete ducem: victoria nobis
Hic primum stans Caesar erit. nec plura locutus,
Denoluit rapidum nequicquam moribus agmen.
Nam prior è campis, ut conspicit amne soluto
Rumpi Caesar iter, calida prolatus ab ira,
Non satis est muris latebras quasissе paucori?
Obstruitis campos, fluviiis arcere paratis,
Ignavi? non si tumido me gurgite Ganges
Summoneat, stabit iam flumine Caesar in ullo,
Post Rubiconis aquas. equitum properate caternæ:
Ite simul pedites: ruiturum ascendite pontem.
Hac ubi dicta, levis totas accepit habenas
In campum sonipes: crebroque simillima nimbo
Trans ripam validi torserunt tela lacerti.
Ingreditur pulsa fluvium statione vacantem
Caesar, & ad tutas hostis compellitur arces.
Et iam moturas ingentia pondera turre
Erigit, & mediis subrepsit vinea muris.
Ecce, nefas belli, referatis agmina portis
Captivum traxere ducem, civisq; superbi
Constituit ante pedes. vultu tamen alta minaci
Nobilitas recta ferrum cervice poposcit.
Scit Caesar poenamq; peti, veniamque timeri.
Vive, licet nolis, & nostro munere, dixit,

Cerne

f. evol. H.

x. 789.

f. evol. H.

- Cerne diem. victis iam spes bona partibus esto.
 Exemplumque mei: vel, si libet, arma retenta.
 15 Et nihil hac venia, si viceris ipse, paciscor. *Phaenihil e. #*
 Fatur: & astrictis laxari vincula palmis
 Imperat. heu quantò melius vel cade peracta
 Parcere Romano potuit fortuna pudori! *Canter. H. 11. 2.*
 Poenarum extremum cini, quòd castra secutus
 20 Sit patriæ, Magnùmque ducem, totumq; Senatum, *signa al.*
 Ignosci. premit ille graues interitus iras:
 Et secum: Romam ne petes, pacisq; recessus
 Degener? in medios belli non ire furores
 Iamdudum moriture paras? rue certus, & omnes
 25 Lucis rumpe moras, & Caesaris effuge munus. *L. 2. H.*
 Nescius interea capti ducis arma parabat
 Magnus, ut admixto firmaret robore partes. *Hinc minto. H.*
 Iamque secuturo iussurus classica Phæbo,
 Tentandisq; ratus moturi militis iras, *L. commoti H.*
 30 Alloquitur tacitas veneranda voce cohortes:
 O scelerum ultores, melioraque signa secuti:
 O verè Romana manus: quibus arma Senatus
 Non priuata dedit, votis deposcite pugnam.
 Ardent Hesperii sanis populatibus agri: *Gron. ad Senec. Trag.*
 35 Gallica per gelidas rabies effunditur Alpes:
 Iam tetigit sanguis pollutos Caesaris enses.
 Dii melius, belli tulimus quòd damna priores.
 Cœperit inde nefas. iam iam me preside Roma
 Supplicium, namq; petat. neque enim ista vocari
 40 Prælia iustè, set, patriæ sed vindicis iram. *L. quo reuoluit. H.*
 Nec magis hoc bellum est, quàm cum Catilina pa-
 Arsuras in tecta faces, sociisq; furoris *(ranit*
 Lentulus, exertique manus vesana Cethegi.
 O rabies miseranda ducis! cum fata Camillis
 45 Te Cæsar, magnisq; velint miscere Metellis, *As*

Ad Cinna, Mariosque venis, sternere profecto,
 Ut Catulo iacuit Lepidus, nostrasque secures
 Passus, Sicania tegitur qui Carbo sepulcro,
 Quisque feros manit Sertorius exul Iberos.
 Quamquam, si qua fides, his te quoque iungere Caesar
 Inuido, nostra que manus quod Roma fureni
 Opposuit. Parthorum utinam post praelia sospes,
 Et Scythicis Crassus victor remeasset ab oris,
 Ut simili causa caderes, qua Spartacus hostis.
 Te quoque si Superi titulis accedere nostris
 Iusserunt, valeat in torquendo dextera pilo:
 Feruidus hac iterum circa praecordia sanguis
 Incaluit: discas non esse ad bella fugaces,
 Qui pacem potuere pari. licet ille solutum,
 Defectumque vocet, ne vos mea terreat aetas.
 Dux sit in his castris senior, dum miles in illis.
 Quod potuit ciuem populus perducere liber,
 Ascendi, supraque nihil nisi regna reliqui.
 Non priuata cupit. Romana quisquis in urbe
 Pompeium transire parat. hinc Consul vterque,
 Hinc acies statura ducum. Caesar ne Senatus
 Victor erit? non tam caco trahis omnia cursu,
 Teque nihil Fortuna pudet. Multis ne rebellis
 Gallia iam lustris, aetasque impensa labori
 Dant animos? Rhem gelidis quod fugit ab undis,
 Oceanumque vocans incerti stagna proflundi,
 Territa quaesitis ostendit terga Britanni?
 An vana timuere mine, quod fangor
 Expulit armatam patriis e sedibus orbem?
 Heu demens, non te fugiunt, me cuncta sequuntur:
 Qui cum signa tuli toto subuentia ponto,
 Antè bis exactum quam Cynthia conderet orbem,
 Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit,

Angu-

Cecropia, victum mentitis Thesea velis.
 Hanc latus angustum iam se cogentis in arctum
 Hesperia, tenuem producit in aquora linguam,
 Adriacas flexis claudit quæ cornibus undas.
 Nec tamen hoc arctis immissum faucibus æquor
 Portus erat, si non violentos insula Coros
 Exciperet saxis, lassasque refunderet undas.
 Hinc illinc montes scopulosa rupis aperto
 Opposuit natura mari, flatusque remouit,
 Vi tremulo starent contenta fine carinae.
 Hinc latè patet omne fretum, seu vela ferantur
 In portus Corcyra tuos, seu laua petatur
 Illyris Ionias vergens Epidamnus in undas.
 Huc fuga nautarum, cum totas Adria vires
 Mouit, & in nubes abiere Ceraunia, cumque
 Spumoso Calaber perfunditur æquore Sason.
 Ergo ubi nulla fides rebus post terga relictis,
 Nec licet ad duros Martem conuertere Iberos,
 Cum media iaceant immensis tractibus Alpes:
 Tunc sobole è tanta natum, cui firmior ætas,
 Affatur: Mundi iubeo tentare recessus.
 Euphratem, Nilumque moue, quò nominis usque
 Nostri fama venit, quas est vulgata per vrbes
 Post me Roma ducem: sparsos per rura colonos
 Redde mari Cilicas: Pharios hinc concute reges,
 Tigranemque meum, nec Pharnacis arma relinquo,
 Admonco, nec tu populos utraq; vagantes
 Armenia, Pontique feras per littora gentes,
 Rhipheasque manus, & quas tenet æquore denso
 Pigra palus Scythici patiens Maotica plaustris.
 Et quid plura moror? totos mea nate per ortus
 Bella feres, totoque vrbes agitabis in orbe
 Perdomitas: omnes redeant in castra triumphis.

At

Arctantur casu nemorum. tunc aggere mulo
 Surgit opus, longaq; tremunt super aquora turres.
 Pompeius tellure nota compressa profundi
 Ora videns, curis animum mordacibus angit,
 Vi reseret pelagus, spargatque per aquora bellum.
 Sæpe Notoplene, tensisq; rudentibus actæ
 Ipsa maris per claustra rates fastigia molis
 Discussere salo, spatiumque dedere carinis:
 Fortaque per tenebras validis ballista lacertis,
 Multifidas iaculata faces. Ut tempora tandem
 Furtina placere fugæ: ne littora clamor
 Nauticus exagitet, neu buccina diuidat horas,
 Neu tuba premonitos perducatur ad aquora nautas
 Præcepit sociis. iam cœperat ultima Virgo
 Phœbum laturas ortu præcedere Chelas,
 Cum taciti soluere rates. non anchora voces
 Monit, dum spissis auellitur uncus arenis:
 Dum iuga curuantur mali, dumque ardua pinus
 Erigitur, pauidi classis siluere magistri:
 Strictaque pandentes deducunt carbasa nauta,
 Nec quatiunt validos, ne sibilet aura, rudentes.
 Dux etiam votis hoc te, Fortuna, precatur,
 Quam retinere vetas, liceat sibi perdere saltem
 Italiam. vix fata sinunt. nam murmure vasto
 Impulsum rostris sonuit mare, fluctuat unda,
 Totq; carinarum permistis aquora sulcis.
 Ergo hostes portis, quis omnes soluerat urbis
 Cum fato conuersa fides, murisq; recepti,
 Præcipiti cursu flexi per cornua portus
 Ora petunt, pelagusque dolent contingere classes.
 Heu pudor, exigua est fugiens victoria Magnus.
 Angustus puppes mittebat in aquora limes
 Arctior Euboica, quæ Chalcida verberat, unda.

Hic hasere rates gemina, classique paratas

Excepere manus: tractoque in littora bello,

Hic primum rubuit civili sanguine Nereus.

Cetera classis abit summis spoliata carinis:

Ut Pagasæaratis peteret cum Phasidos undas,

Cyaneas tellus emisit in aquora cantes,

Rapta pappe minor subducta est montibus Argo,

Vanique percussit pontum Symplegas inanem,

Et statura redit. iam Phœbum urgere monebat

Non idem Eoi color ætheris, albæque nondum

Lux rubet, & flammæ propioribus eripit astris,

Et iam Pleias hebet, fessi iam plaustra Bootæ

In faciem puri redeunt languentia cœli,

Maiorésque latent stellæ, calidumq; refugit

Lucifer ipse diem, pelagus iam Magne tenebas,

Non ea fata ferens, quæ, cum super aquora toto

Predonem sequerere mari, lassata triumphis.

Desciuit fortuna tuis, cum coniuge pulsus,

Et natis, totosque trahens in bella penates,

Uadis adhuc ingens populis comitantibus exul.

Queritur indignæ sedes longinqua ruina.

Non quia te Superi patrio priuare sepulcro

Maluerint: Phariæ busto damnantur arena:

Parcitur Hesperia, procul hoc ut in orbe remoto

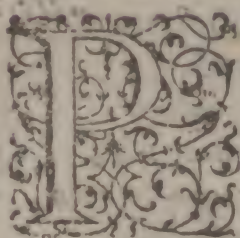
Abscondat Fortuna nefas, Romanæque tellus

Immaculata sui seruetur sanguine Magni.

*Preparat. Ovid. Hic affuit in triumphis viri virtus.
 Trag. deinde in triumphis fel. III. Gens patrum
 antiquo sensum servavit honor. H. M. AN.*

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER TERTIVS.

PROPVLIT vt classẽm velis cẽ-
dentibus Auster

Incumbens, mediumq; rates tẽne-
re profundum, *more m. v. 44*

Omnis in Ionios spectabat nauita
fluctus:

Solus ab Hesperia non flexit lumina terra

Magnus, dum patrios portus, dum littora nãquã

Ad visus reditura suos, tectũmque cacumen

Nubibus, & dubios cernit vanescere montes.

Inde soporifero cesserunt languida somno

Membra ducis: diri tum plena horroris imago

Visa, apud mœstum per hiantes Iulia terras

Tollere, & accenso furialis stare sepulcro. *f. ferat. v. 45*

Sedibus Elysiis, campoque expulsa piorum

Ad Stygias (inquit) tenebras, manẽsque nocentes,

Post bellum civile trahor. vidi ipsa tenentes (mis.

Eumenidas, quaterent quas vestr̃is lampadas ar-

Preparat innumeras puppes Acherontis adusti

Portitor: in multas laxantur Tartara pœnas.

Vix operi cunctæ dextra properante sorores

Sufficiunt: lassas rumpentes stamina Parcas.

Coninge

Coniuge me latos duxisti Magne triumphos:
 Fortuna est mutata toris: semperque potentes
 Detrahère in cladem fato damnata maritos
 Innupsit repido pellex Cornelia busto. *ovid VII. MS. 6.*
 Hereat illa tuis per bella, per æquora signis,
 Dum non securos liceat mihi rumpere somnos,
 Et nullum vestro vacuum sit tempus amori,
 Sed teneat Cæsarque dies, & Iulia noctes.
 Me non Lethææ, coniux, obliuia ripæ
 Immemorem fecere tui, regesque silentum
 Permisere sequi. veniam, te bella gerente,
 In medias acies. nunquam tibi Magne per umbras
 Perq; meos manes generum non esse licebit. *re vado ore epist. XIII.*
 Absciudis frustra ferro tua pignora. bellum *froncula H.*
 Te faciet civile meum. Sic fata, refugit
 Umbra per amplexus trepidi dilapsa mariti. *froncula H.*
 Ille, Dei quamvis cladem, manesque minentur,
 Maior in arma ruit, certa cum mente malorum.
 Et, quid (ait) vani terremur imagine visus?
 Aut nihil est sensus animis à morte relictum, *v. Exempt. 2. unum*
 Aut mors ipsa nihil. Titan iam pronus in undas *392*
 Ibat, & igniferi tantum demerserat orbis,
 Quantum deesse solet luna sen plena futura est,
 Seu iam plena fuit: tunc obtulit hospita tellus
 Puppibus accessus faciles: legere rudentes,
 Et posito remis petierunt litiora malo.
 Cæsar, ut emissas venti rapuere carinas, *froncula H.*
 Absconditque fretum classes, & littore solus *froncula H.*
 Dux stetit Hesperio, non illum gloria pulsi
 Latificat Magni: queritur quod tata per æquor
 Terga ferant hostes. neque enim iam sufficit vlla
 Precipiti fortuna viro: nec vincere tanti,
 Ut bellum differret, erat, tunc pectore curas

Expulit

Expulit armorum, pacique intentus agebat.
 Quoque modo vanos populi conciret amores.
 Gnarus, & irarum causas, & summa fauoris
 Aunona momenta trahi. namq; afferri urbes
 Sola fames, emulitque metus, cum seque potentes
 Vulgus alunt. nescit plebes ieiuna timere.
 Curio Sicanijs transcendere iussus in vrbes,
 Quam mare tellurem subitis aut obruit undis,
 Aut scidit, & medias fecit sibi littora terras.
 Vis illic ingens pelagi, semperq; laborant
 Aequora, ne rupti repetant confinia montes.
 Bellaque Sardoas etiam sparguntur in oras.
 Virag, frugiferis est insula nobilis aruis.
 Nec plus Hesperiam longinquis messibus vlla
 Nec Romana magis complerunt horrea terra.
 Libere vix gleba superat, cessantibus Austris,
 Cum medium nubes Borea cogente sub axem,
 Effusus magnum Libye tulit imbribus annum.
 Hac ubi sunt prouisa duci, tunc agmina victor
 Non armata trahens, sed pacis habentia vultum,
 Tecta petit patria. pro, si remeasset in urbem,
 Gallorum tantum populis, Arctoq; subacta,
 Quam seriem rerum longa praemittere pompa,
 Quam potuit belli facies! ut vincula Rheno,
 Oceanoque daret! celsos ut Gallia curru
 Nobilis, & flauis sequeretur mista Britannis!
 Perdidit o qualem vincendo plura triumphum!
 Non illum latis vadentem caetibus vrbes,
 Sed tacita videre metu. non constitit vsquam
 Obuia turba duci: gaudet tamen esse timori
 Tam magno populis, & se non mallet amari.
 Iamq; & precipites superauerat Anxuris arces,
 Et qua Pontinas via diuidit vada paludes,

Qua

Qua sublime nemus, Scythica qua regna Dianæ,
 Quaq; iter est Latius ad summam fascibus Albam:
 Excelsa de rupe procul iam conspicit Urbem,
 Arctoi toto non visam tempore belli:

Miratusque sua, sic fatur, mœnia Romæ:

Tēne, Deūm sedes, non ullo Marte coacti

Deseruere viri! pro qua pugnabitur urbes *qui*

Dii melius, quod non Latias Eous in oras

Nunc furor incubuit, nec iuncto Sarmata velox

Pannonio, Dacisque Getes admistus: habenti

Tam pauidum tibi Roma ducem Fortuna pepercit,

Quod bellum civile fuit. Sic fatur, & Urbem *f. Tullius H.*

Attonitam terrore subit, nanque ignibus atris

Creditur, ut capta, rapturus mœnia Romæ,

Sparsurusque Deos. fuit hac mensura timoris:

Velle putant, quodcunque potest. non omina festa: *Paula in 2. 178.*

Non fictas lato voces simulare tumultu: *Orat. VI. 447. H.*

Vix odisse vacat, Phœbea palatia complet *v. Cant. N. 1. 1. 1. H.*

Turba Patrum, nullo cogendi iure Senatus,

E latebris educta suis: non Consule sacra

Fulserunt sedes: non proxima lege potestas

Prætor adest: vacuaq; loco cessere curules.

Omnia Cæsar erat. privata Curia vocis

Testis adest. sedere Patres censere parati,

Si regnum, si templa sibi, iugulumque Senatus,

Exiliumque petat. melius, quod plura iubere

Erubuit, quam Roma pati. tamen exit in iram *Claudiam. 4. 178. H.*

Viribus an possent obsistere iura per unum *v. 170.*

Libertas experta virum. pugnaxq; Metellus

Ut videt ingenti Saturnia templa reuelli

Mole, rapit gressus, & Cæsar agmina rumpens,

Ante fores nondum referat & constitit adis

(Usque adeo solus ferrum, mortemque timere

D

Anti

Auri nescit amor. percunt discrimine nullo
 Amisse leges: sed pars vilissima rerum
 (Certamen mouistis opes) prohibensq; rapina
 Victorem clara testatur voce Tribunus:
 Non nisi per nostrum vobis percussa patebunt
 Templata latus, nullas que feres, nisi sanguine sacro
 Sparsas, raptor, opes. certe violata potestas
 Inuenit ista Deos. Crassumque in bella secuta
 Sana Tribunitia nouerunt praelia dira. *vo al.*
 Detoge iam ferrum. neq; enim tibi turba verenda est
 Spectatrix scelerum: desertastamus in Vrbe.
 Non feret e nostro sceleratus premia miles:
 Sunt quos prostrernas populi, qua mœnia dones.
 Pacis ad exhausta spoliū non cogit egestas:
 Bellum Caesar habes. His magnam victor in iram
 Vocibus accensus: Vanam spem mortis honesta
 Concipis: haud (inquit) iugulo se polluet isto
 Nostra, Metelle, manus. dignum te Caesaris ira
 Nullus honor faciet. te vindice tuta relicta est
 Libertas? non usque adeo permiscuit imis
 Longus summa dies, ut non, si voce Metelli
 Seruentur leges, malint à Casare tolli.
 Dixerat: & nondum foribus cedente Tribuno
 Acrior ira subit: sauos circumspectit enses,
 Oblitus simulare togam. tum Cotta Metellum
 Compulit audaci nimium desistere cæpto.
 Libertas, inquit, populi, quem regna coërcent,
 Libertate perit, cuius seruaueris umbram,
 Si, quicquid iubeare, velis. tot rebus iniquis
 Paruimus victi: venia est hac sola pudoris,
 Degenerisq; metus, nil iam potuisse negari.
 Ocyus auertant diri mala semina belli.
 Damna mouent populos, si quos sua iura tuentur.

Non

Non sibi, sed domino gravis est, quæ servit, egestus.

Protinus abducto patuerunt templa Metello.

Tunc rupes Tarpeia sonat, magnoque reclusas *leg. & m. revulsa.*

5 Testatur stridore fores: tunc conditus imo

Eruitur templo multis intactus ab annis

Romani census populi, quem Punica bella,

Quem dederat Perses, quem victi præda Philippi:

Quod tibi Roma fuga Pyrrhus trepidante reliquit,

6 Quo te Fabricius regi non vendidit auro,

Quicquid parcorum mores servastis anorum,

Quod dives Asia populi misere tributum,

Victorique dedit Minoia Creta Metello,

Quod Cato longinqua vexit super æquora Cypro.

7 Tunc Orientis opes, captorumque ultima regum

Quæ Pompeianis prælata est gaza triumphis

Egeritur: tristi spoliantur templa rapina;

Pauperiorque fuit tunc primum Casare Roma.

Interea totum Magni fortuna per orbem

70 Secum casuras in prælia mouerat urbes.

Proxima vicino vires dat Græcia bello.

Phœacicas Amphissa manus, scopulosque Cyrrha,

Parnassusque iugo misit desertus utroque.

Bœoti cœdere duces, quos impiger ambit

75 Fatidica Cephissos aqua, Cadmeaque Dirce,

Pisææque manus, populisque per æquora mittens

Sicanis Alphæus aquas. tunc Menala liquit *sec. Metell. 17. 105.*

Arcas, & Herculeam miles Trachinius Oeten. *H.*

Thesproti, Dryopæque raunt, quercusque silentes

80 Chaonia veteres liquerunt vertice Sella.

Exhaustis totis quannus delectus Athenæ,

Exigua Phœbea tenent navalia puppes, *Phœbea male intelligit*

Træque petunt veram credi Salamina carina. *Phœbeon lib. 51. H.*

Iam dilecta Ioni centenis venit in arma

memorie de Trevous.

D 2

Creta

1702. 1. 2. p. 440

*Creta vetus populis, Gnosſasque agitare pharetras
Docta, nec Eois prior Gortyna ſagittis.*

2. 2. p. 235 *Tunc qui Dardaniam tenet Oricon: & vagus altis
 Palm. Grod. Anky Dispersus syluis & Athamas, & nomine prisco
 Encheliæ versis testantes funera Cadmi.*

Colchis, & Adriacas spumans Absyrtos in undas,
 Et Penti qui rura colunt, quorumque labore
 Thessalibus Aemoniam vomer proscindit Iolcon. / *Aso*
 Inde laceffitum primò mare, cùm rudis Argo
 Misenit ignotas temerato littore gentes,
 Primàque cum ventis, pelagique furentibus undi

v. 191. 40 mps. v. 170 Hercules 2010. 1. 679 Lageni Natus
v. 1. 381. 366. VIII. 720. Plat. Theb. IV. 603. H.

- Has ad bella rates non flexo limite ponti,
 Certior haud ullis duxit Cynosura carinis.
 20 Phœnices primi, fama si creditur, ausi
 Mansuram rudibus vocem signare figuris.
 Nondum flumineas Memphis contexere biblos
 Nonerat: & saxis tantum, volucresque feræq;
 Sculptæque servabant magicas animalia linguas.
 25 Deseritur Taurique nemus, Persæque Tarsos,
 Coryciūque patens exesis rupibus antrum,
 Mallos, & externa resonant navalibus Aegæ.
 Itq; Cilix iusta iam non pirata carina. *leg. p. 100. l. f. IV. 365. p.*
 30 Monet & Eoos bellorum fama recessus, *VII. 5. 67. 78. 8. 5. 2. 4.*
 Quæ colitur Ganges, toto qui solus in orbe
 Ostia nascenti contraria soluere Phœbo
 Audet, & aduersum fluctus impellit in Euram: *ad Carl. VIII. 14.*
 Hic ubi Pellæus post Tethyos aquora ductor
 Constitit, & magno vincit se fassus ab orbe est.
 35 Quæque ferens rapidum deniso gurgite fontem
 Vastis Indus aquis mistum non sentit Hydaspem,
 Quique bibunt tenera dulces ab arundine succos,
 Et qui tingentes croceo medicamine crinem
 40 Fluxa coloratis astringunt carbasa gemmis.
 Quique suas struxere pyras, viniq; calentes
 Conscendere rogos. pro quanta est gloria genti
 Iniecisse manum fatis, vitæque repletos, *1. ing. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
 Quod superest, donasse deis! Venere feroces *Or. III. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
 Cappadoces, durus populus nunc cultor Amani,
 45 Armeniusq; tenens voluentem saxa Niphatem:
 Aethera tangentes filuas liquere Coastre.
 Ignotum vobis Arabes venistis in orbem, *purissim. Pygma se lig.*
 50 Umbras mirati nemorum non ire sinistras. *agror. H.*
 Tunc furor extremos mouit Romanus Olostras, *Or. III. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
 Carmanosque duces, quorum deuexus in Austrum, *ind. Carl. in*
 Aether, *Horat.*

Æther, non totam mergi tamen aspicit Arcton.

Lucet & exigua velox ibi nocte Bootes.

Aethiopumque solum, quod non premeretur ab ulla

Signiferi regione poli, nisi poplite lapso

Ultima curuati procederet ungula Tauri.

Quaque caput rapido tollit cum Tigride magnus

Euphrates, quos non diuersis fontibus edit

Persis, & incertum, tellus si misceat amnes,

Quod potius sit nomen aquis. sed sparsus in agros

Fertilis Euphrates Pharia vice fungitur unda:

At Tigrim subito tellus absorbet hiatu,

Occultosque tegit cursus, rursusque renatum

Fonte nouo flumen pelagi non abnegat undis.

Inter Casareas acies, diuersaque signa

Pugnaces dubium Parthi tenuere fauorem,

Contenti fecisse duos. tinxere sagittas

Errantes Scythia populi, quos gurgite Bactros

Includit gelido, vastisque Hyrcania siluis.

Hinc Lacedæmoni moto gens aspera frano

Heniochi, sauisque affinis Sarmata Moschis,

Colchorum quæ rura secat ditissima Phasis:

Quæ Cræso fatalis Halys, quæ vertice lapsus

Rhipheo Tanais diuersi nomina mundi

Imposuit ripis, Asiaq, & terminus idem

Europa, media dirimens confinia terra,

Nunc hunc, nunc illum, quæ flectitur, ampliat orbē.

Quaque fretum torrens Meotidos egerit undas

Pontus, & Herculeis aufertur gloria metis,

Oceanumque negat solus admittere Gades

Hinc & Sithonia gentes, aurorque ligatas

Substringens Arimaspe comas: hinc fortis Arius,

Longaque Sarmatici soluens iciunia belli

Massagetes quo fugit equo, volucresq, Geloni.

f. Egedonia vel Issidonia

Hard: Stephan. Icon. Arab. Salom. in. fol. 11.

p. 191. 192. 17. et val. fl. 11. 96.

*urpere p. 17
urpere p. 17
p. 17. 395. ubi
p. 17. 395. ubi
p. 17. 395. ubi*

f. Colchima 17

*dos. ms. p. 17
Claudian.
p. 17. 395. ubi*

Non, cum Memnonis deducens agmina regnis

Cyrus, & effusis numerato milite telis

Descendit Perſes, fraternique ultor amoris v. l. 11. 672. H.

Aequora cum tantis percussit classibus, unum

Tot reges habuere ducem. coire nec unquam

Tam varia cultu gentes, tam dissona vulgi vii. 272

Ora. tot immensa comites mixtura ruina

Excuiuit populos, & dignas funere Magni

Exequias Fortuna dedit. non corniger Ammon

Mittere Marmaricas cessauit in arma catervas:

Quicquid ab occiduis Libye patet arida Mauris,

Vſque Paratonias Eoa ad littora Syries. l. sum. male. supr.

Acciperet felix ne non semel omnia Caesar, ii. 147 Claud. bel. get.

Vincendum pariter Pharsalia praestitit orbem. v. 115. H.

Ille ubi deseruit trepidantis moenia Romae,

Agmine nubiferam raptio superenolat Alpem:

Cumque alii fame populi terrore pauperent,

Phocais in dubiis ausa est seruare iuuentus

Non Graia leuitate fidem, signataque iura, caecula mod.

Et causas, non fata, sequi. tamen ante furorem

Indomitum, duramque viri deflectere mentem

Pacifico sermone parant, hostemque propinquum

Orant Cecropiae praelata sponde Minervae.

Semper in externis populo communia vestro

Massiliam bellis testatur fata tulisse,

Comprensa est Latiis quaecunque annalibus etas.

Et vunc, ignoto si quos petis orbe triumphos,

Accipe deuotas externa in praelia dextras.

At si funestas acies, si dira paratis

Praelia discordes, lacrymas civilibus armis

Secretumque damus. tractentur vulnere nulla

Sacra manu. si caelicolis furor arma dedisset, La. m. H.

Aut si terrigenae tentarent astra gigantes;

D 4

Non

31 31

Non tamen auderet pietas humana vel armis
 Vel votis prodesse Ioui: sortisque decorum
 Ignarum mortale genus, per fulmina tantum
 Sciret adhuc caelo solum regnare Tonantem.
 Adde quod innumera concurrunt undique gentes,
 Nec sic horret iners scelerum contagia mundus,
 Ut gladius egeant ciuilia bella coactis.
 Sit mens ista quidem cunctis, ut uestra recusent
 Fata, nec hac alius committat praelia miles.
 Cui non conspecto languebit dextra parente?
 Telaque diuersi prohibebunt spargere fratres.
 Finis adest rerum, si non committitis illis
 Arma, quibus fas est. nobis hac summa precandi,
 Terribiles aquilas, infestaque signa relinquo
 Vrbe procul, nostrisq; velis te credere muris,
 Excludique sinas admissa Cesare bellum.
 Sit locus exceptus sceleri, Magnoque, tibi que
 Tutus, ut inuicta fatum si consulat Vrbi,
 Exdera si placeant, sit quo veniatis inermes.
 Vel, cum tanta vocent discrimina Martis Iberi,
 Quid rapidum deflectis iter? non pondera rerum,
 Nec momenta sumus: nunquam felicibus armis
 Vsa manus patrie primis a sedibus exul,
 Et post tralatas exusta Phocidos arces,
 Maenibus exiguis alieno in littore tuti,
 Illustrat quos sola fides. si claudere muros
 Obsidione paras, & vi perfringere portas,
 Excepisse faces tectis, & tela parati,
 Vndarum raptos auersis fontibus haustus
 Querere, & effossam sitientes lambere terram:
 Et desit si larga Ceres, tunc horrida cerni,
 Foedaque contingi maculato carpere morsu.
 Nec paueat hic populus pro libertate subire,

leg. pereat. H.

Obsessum

Obsessum Pœno gessit quod Marte Saguntum. *quod patrum est*
 Pectoribus rapti matrum, frustra que trahentes *H.*
 Vbera sicca fame medios mittentur in ignes:
 Uxor & à caro poscet sibi fata marito.
 Vulnere miscebunt fratres, bellumque coacti
 Hoc potius civile gerent. Sic Graia inuentus *hic H.*
 Finierat: cum turbato iam prodita vultu
 Ira ducis, tandem testata est voce dolorem.
 Vana mouet Graios nostri fiducia cursus.
 Quannus Hesperium mundi properemus ad axem,
 Massiliam delere vacat, gaudete cohortes:
 Obuia præbentur fatorum munere bella.
 Ventus ut amittit vires, nisi robora densæ
 Occurrant silvæ, spatio diffusus inani:
 Utq; perit magnus nullis obstantibus ignis,
 Sic hostes mihi deesse nocet: damnumque putamus
 Armorum, nisi, qui vinci potuere, rebellent.
 Sed si solus eam dimissis degener armis,
 Tunc mihi recta patent, iam non excludere tantum,
 Inclusisse volunt. at enim contagia belli *velint H.*
 Dira fugant, dabitis pœnas pro pace petita:
 Et nihil esse meo discetis tutius auo,
 Quam ducem me bellum. Sic postquam fatus, ad urbem
 Haud trepidam conuertit iter: tum moenia clausa
 Conspicit, & densa iuuenum vallata corona. *percurat H.*
 Haud procul à muris tumulus surgentis in altum
 Telluris, paruum diffuso vertice campum
 Explicat: hæc patiens longo munimine cingi
 Visa duci rupes, tutisque aptissima castris.
 Proxima pars urbis celsam consurgit in arcem *hic H.*
 30 Par tumulo, mediisque sedent conuallibus arua.
 Tunc res immenso placuit statura labore,
 Aggere diuersos vasto committere colles.

P

S

Sed

Sed prius ut totam, quā terra cingitur, urbem
Clauderet, à summis perduxit ad aquora castris
Longum Caesar opus, fontēsque & pabula campi
Amplexus fossa, densas tollentia pinnas
Cespitibus, crudāque extraxit brachia terra.

Iam satis hoc Graia memorandum contigit urbi,
Aeternūmq; decus, quod non impulsā, nec ipso
Strata metu, tenuit flagrantis in omnia belli
Precipitem cursum: raptisq; à Cesare cunctis,
Vincitur una mora. quantū est quod fata tenētur!

Quodque virum toti properans imponere mundo
Hos perdit Fortuna dies! tunc omnia late

Procumbunt nemora, & spoliantur robore silvae:

Vt, cum terra leuis mediam virgultaque molem

Suspendant, structa laterum compage ligatam

Arctet humum, pressus ne cedat turribus agger.

Lucus erat longo nunquam violatus ab aeo,

Obscurum cingens connexis aëra ramis,

Et gelidas alte summotis solibus umbras.

Hunc non ruricole Panes, nemorūmq; potentes

Sylvani, Nymphaq; tenent, sed barbara ritu

Sacra deūm, structa sacris feralibus ara;

Omnis & humanis lustrata cruoribus arbor.

Siqua fidem meruit Superos mirata vetustas,

Illis & volucres metunt insistere ramis,

Et lustris recubare fera: nec ventus in illas

Incubuit silvas, excussa; nubibus atris

Fulgura: non ullis frondem prebentibus auris,

Arboribus suis horror inest. tum plurima nigris

Fontibus vnda cadit, simulacraq; mœsta deorum

Arte carent, cesisq; extant informia truncis.

fitus, putrique facit iam robore pallor

Artonitos: non vulgatis sacra figuris

Pallad. lib. vi. l. 9. ventis clemente Namina

agilari. Total Ep. 7. v. ad Ovid. Ep. xiv. 39.

Numina sic metuunt: tantum terroribus addit,
 Quos timeant non nosse deos. iam fama ferebat
 Sape canas mota terra mugire cavernas,
 Et procumbentes iterum consurgere taxos,
 Et non ardentis fulgere incendia silvae,
 Roborâque amplexos circumfluxisse dracones.
 Non illum cultu populi propiore frequentant,
 Sed cessere deis. medio cum Phœbus in axe est, *scilicet in Virg. IV. Georg. 400.*
 Aut cœlum nox atra tenet, paucet ipse sacerdos
 Accessus, dominumque timet deprendere luci.
 Hanc iubet immisso siluam procumbere ferro: *ut Claud. II. Ruf. 376.*
 Nam vicina operi, belloque intacta priori
 Inter nudatos stabat densissima montes.
 Sed fortes tremuere manus, motique verenda *l. veniente II.*
 Maiestate loci, si robora sacra ferirent,
 In sua credebant redituras membra secures.
 Implicitas magno Caesar terrore cohortes *Propert. IV. 249. u. 700.*
 Ut vidit, primus raptam librare bipennem *ut Paul. I. 107.*
 Ausus, & aëriam ferro proscindere quercum,
 Effaturmerso violata in robora ferro:
 Iam ne quis vestrum dubitet subuertere siluam,
 Credite me fecisse nefas. Tunc paruit omnis
 Imperiis non sublato securo pauore
 Turba, sed expensa Superorum, & Caesaris ira,
 Procumbunt orni, nodosa impellitur ilex,
 Siluâque Dodones, & fluctibus aptior alnus,
 Et non plebeios luctus testata cupressus,
 Tunc primum posuere comas, & fronde carentes
 Admisere diem: propulsaque robore denso *fr. 276. l. II. u. 464.*
 45 Sustinuit se sylua cadens. genuere videntes
 Gallorum populi: miris sed clausa inuentus
 Exultat. quis enim laesos impune putaret
 Esse deos? seruat multos Fortuna nocentes:

Et

Dum fuit armorum series, ut grandine telia
 Innocua percussa sonant, sic omnia tela
 Respuit: at postquam virtus incensa virorum
 Perpetuam supit defesso militie cratem,
 Singula continuis cefferunt ictibus arma.
 Tunc adoperta leni procedit vinea terras,
 Sub cuius pluvius, & telia fronte latentes
 Moliri nuxima parant, & veteres ferro
 Mœnia: nunc aries suspensio fortior ictu
 Incussus densi compagem soluere muri
 Tentat, & impositis unum subducere saxi:
 Sed super & flammis, & magna fragmine molis,
 Et sudibus crebris, & adusti roboris ictu
 Percussa cedunt crates, frustra que labore
 Exhausto fessus repetit tentoria miles.
 Summa fuit Grallis starent ut mœnia voti.
 Ultro acies inferre parant: armisque coruscas
 Nocturni texere faces: audaxq; iuventus
 Erupit: non hasta viris, non letifer arcus,
 Telum flamma fuit, rapientq; incendia ventus
 Per Romana tulit celeri mœnima cursu.
 Nec, quamvis viridi luëtur robore, lentas
 Ignis agit vires: tecta sed raptus ab omni
 Consequitur nigri spatio sa volumina fumi:
 Nec solum filvas: sed saxa ingentia solvit,
 Et cruda putri fluxerunt pulvere cautes.
 Procnubuit, maiorque iacens apparuit agger.
 Spes victis telluris abit, placuitq; profundo
 Fortunam tentare mari. non robore picto
 Ornatas decuit fulgens tutela carinas,
 Sed rudis, & qualis procumbit montibus arbor,
 Conferitur stabilis navalibus arca bellis.
 Et iam turrigeram Bruti comitata carinam

LucanVS legu
inulae Genes. Tully
St. Imperial. pag.
961

IV. 470. H

compellunt H

regius salm. d
inulae p. 607. l. 1
compellunt. H
salmo ad ps. 60. 606

f. Per. H

Venerat in fluctus Rhodani cum gurgite classis,
 Stæchados arua tenens. nec non & Graia iuuentu
 Omne suum fatis voluit committere robur:
 Grandænosque senes mistis armauit ephebis.
 Accepit non sola viros, quæ stabat in undis
 Classis, & emeritas repetunt naualibus alnos.
 Vi matutinos spargens super aquora Phæbus
 Fregit aquis radios, & liber nubibus æther,
 Et posito Borea, pacemque tenentibus Austris,
 Seruatum bello iacuit mare, mouit ab omni
 Quisque suam statione ratem, paribusque lacerti:
 Caesaris hinc pubes, hinc Graio remige classis
 Tollitur: impulsæ tonsis tremuere carinæ,
 Crebræque sublimes conuellunt verbera puppes.
 Cornua Romana classis, validæq; triremes,
 Quasque quater surgens extructi remigis ordo
 Commonet, & plures quæ mergunt æquore pinus,
 Multiplices cinxere rates. hoc robur aperto
 Oppositum pelago. lunata fronte recedunt,
 Ordine contentæ gemino creuisse liburnæ.
 Celsior at cunctis Bruti Prætoria puppis
 Verberibus senis agitur, molémque profundo
 Inuehit, & summis longè petit aquora remis.
 Vt tantum medii fuerat maris, utraq; classis
 Quod semel excussis posset transcurrere tonsis,
 Innumera vasto miscentur in æthere voces:
 Remorumque sonus premitur clamore: nec vlla
 Audiri potuere tubæ. tum carula verrunt,
 Atq; in transtra cadunt, & remis pectora pulsant.
 Vt primum rostris crepuerunt obuia rostra:
 In puppim rediære rates, emissæque tela
 Æra texerunt, vacuümque cadentia pontum.
 Et iam diductis extendunt cornua proris,

Diuersaq;

Diversaq; rates laxata classe receptae.

Ut, quoties aestus Zephyris, Eurusq; repugnat,

Huc abeunt fluctus, illuc mare: sic ubi puppes

Sulcato varios duxerunt gurgite tractus,

Quod tulit illa ratis remis, hac reppulit aquor.

Sed Graiis habiles, pugnamque laceffere pinus

Et tentare fugam, nec longo frangere gyro

Cursum, nec tarde flectenti cedere claua.

At Romana ratis stabilem praebeere carinam

Certior, & terra similem bellantibus usum.

Tunc in signifera residenti puppe magistro

Brutus ait, pateris ne acies errare profundo?

Artibus & certas pelagi? iam consere bellum:

Phocæicis medias rostris oppone carinas.

Paruit, obliquas & praeuit hostibus alnos.

Tunc quaecunque ratis tentavit robora Bruti,

Ictu victa suo, percussae capta cohasit.

At alias manicaq; ligant, teretesque catena,

Saepe tenent remis: tecto stetit aquore bellum.

Iam non excussis torquentur tela lacertis,

Nec longinqua cadunt iaculato vulnera ferro.

Miscenturque manus, navali plurima bello.

Ensis agit, stat quisq; suae de robore puppis

Pronus in aduersos ictus: multique peremti

In ratibus cecidere suis. cruor altus in undis

Spumat, & obducto concrescunt sanguine fluctus.

Et quis immissi traxerunt vincula ferri,

Has prohibent iungi conserta cadavera puppes.

Semianimes alii vastum subiere profundum,

Hanseruntq; suo permixtum sanguine pontum.

Hi luctantem animam lenta cum morte trahentes,

Fractarum subita ratiū periēre ruina.

Irrita tela suas peragunt in gurgite cades:

Et

Et quodcumque cadit frustrato pondere ferrum,
 Exceptum mediis inuenit vulnus in undis.
 Phocæicis Romana ratis vallata carinis,
 Robore diducto dextrum, laeuumque tuetur
 Aeque Marte latus: cuius dum pugnat ab alta
 Puppe Tagus, Graiumq; audax a plustre retentat,
 Terga simul pariter missis & pectora, telis
 Transfigitur. medio concurrit pectore ferrum,
 Et stetit incertus stueret quo vulnere sanguis;
 Donec utraq; simul largus cruor expulit hastas,
 Diuisitq; animam, sparsitq; in vulnera letum.
 Dirigit huc puppim miseri quoque dextra Telonis,
 Qua nullam melius, pelago turbante, carina
 Audinere manum: nec lux est notior ulli
 Crastina, seu Phœbum videat, seu cornua luna,
 Semper venturis componere carbasi ventis.

Hic Latia rostro compagem ruperat alui:
 Pila sed in medium venere trementia pectus,
 Auertitq; ratem morientis dextra magistri.
 Dum cupit in sociam Gyareus erumpere puppim,
 Excipit immissum suspensa per ilia ferrum,
 Affixusque rati, telo retinente, pependit.
 Siant gemini fratres, secunde gloria matris,
 Quos eadem variis genuerunt viscera fatis:
 (Discreuit mors seua viros: unumque relictum
 Agnoscunt miseri, sublato errore, parentes,
 Aeternis causam lacrymis: tenet ille dolorem
 Semper, & amissum fratrem lugentibus offert.)
 Quorum alter, mistis obliquo pectine remis

Ausus Romana Graia de puppe carinae
 Inueltare manum: sed eam grauis insuper ictus
 Amputat: illa tamen nixu quo prenderat, haesit,
 Dirigitq; tenens striculis inmortua nervis.

Crenit

Creuit in aduersis virtus: plus nobilis ira

Truncus habet: fortique instaurat proelia lena,

Rapturusque suam procurrit in aquora dextram.

Hec quoque, cum toto manus est abscissa lacerto.

Iam clypeo, telisque carens, non conditur ima

Puppe: sed expositus, fraternaque pectore nudo

Arma tegens, crebra confixus cuspide perstat:

Telique multorum leto casura suorum

Emerita iam morte tenet. tum vulnere multo

Effugientem animam lassos collegit in artus:

Membraque contendit toto quicunque manebat

Sanguine, & hostilem, defectis robore membris, *narr. G. ad Ph. 1.22*

Insiluit, solo nociturus pondere, puppim.

Strage virum cummulata ratis, multoque cruore

Plena, per obliquum crebros latus accipit ictus.

At postquam ruptis pelagus compagibus hausit, *v. 724*

Ad summos repleta foros, desedit in undas, *(Lucid. Rh. lib. 7. v. 423)*

Vicinum inuoluens contorto vertice pontum. *(Lucid. Rh. lib. 7. v. 423)*

Aequora discedunt mersa diducta carina, *(Lucid. Rh. lib. 7. v. 423)*

Inq; locum puppis cecidit mare. multa que ponto

Prebuit illa dies varii miracula fati.

Ferrea dum puppi rapidos manus inserit uncas,

Affixit Lycidam. mersus foret ille profundo,

Sed prohibent socii, suspensa que crura retentant.

Scinditur auulsus: nec, sicut vulnere, sanguis

Emicuit lentus: ruptis cadit undique venis,

Discursusque anime diuersa in membra meantis

Interceptus aquis. nullius vita perempti

Est tanta dimissa via pars vltima trunci

Tradidit in letum vacuos vitalibus artus.

At tumidus qua pulmo iacet, qua viscera feruent,

Haeserunt ibi fata diu: luctataque multum

Hac cum parte viri vix omnia membra tulerunt.

E

Dum

Dum nimium pugnae unius turba carinae
 Incumbit prono lateri, vacuamque relinquit,
 Quam caret hoste, ratem: congesto pondere puppis
 Versa, caua texit pelagus, nautasque carina:
 Brachia nec licuit vasto iactare profundo,
 Sed clauso periit mari. tunc unica diri
 Conspicua est leti facies, cum forte natantem
 Diversa rostris inuenem fixere carina.
 Discessit medium tam vastos pectus ad ictus:
 Nec prohibere valent obiritis ossibus artus,
 Quo minus ara sonent. eliso ventre per ora
 Eiecit sanie permixtus viscere sanguis.
 Postquam inhibent remis puppes, ac rostra recedunt,
 Disiectum in pelagus perfosso pectore corpus
 Vulncribus transmisit aquas. pars maxima turba
 Naufraga, iactatis morti obluctata lacertis,
 Puppis ad auxilium sociae concurrat: at illi
 Robora cum vetitis prensarent alius vulnus,
 Nutaretque ratis populo peritura recepto:
 Impia turba super medios ferit ense lacertos:
 Brachia linguentes Graia pendentia puppe,
 A manibus cecidere suis: non amplius unde
 Sustinuere graues in summo gurgite truncos.
 Iamque omni suis nudato milite telis,
 Inuenit arma furor: remum contorsit in hostem
 Alter: at hi tortum validis aplustre lacertis,
 Auulsasque rotant excusso remige sedes.
 In pugnam fregere rates. sidentia pectus
 Corpora caesa tenent, spolianteq; cadavera ferro.
 Multi inopes teli, iaculum letale reuulsum
 Visceribus traxerunt suis, & vulnera laeva
 Oppressere manu, validos dum praebeat ictus
 Sanguis: & hostilem cum torserit, exeat, hastam.
 Nulla

l. xvi. 14

leg. arch. 17. 11. 14

f. comp. 12.
p. 12.

- 10 Nulla tamen plures hoc edidit aquore clades,
 Quam pelago diuersa lues. nam pinguibus ignis
 Affixus tedis, & tecto sulfure vinax *leg. factu H*
 Spargitur: at faciles prabere alimenta carinae
 Nunc pice, nunc liquida rapuere incendia cera. *spargitur H*
 5 Nec flammis superant undae: sparsisq; per aquor
 Iam ratibus, fragmenta ferus sibi vendicat ignis.
 Hic recipit fluctus, extinguat ut aquore flammam: *reliquas parat H*
 Hi, ne mergantur, tabulis ardentibus haerent.
 Mille modos inter leti, mors una timori est,
 10 Quae capere mori. nec cessat naufraga virtus.
 Tela legunt deiecta mari, ratibusque ministrant: *f. regilla H*
 Incertaeque manus ictu languente per undas
 Exercent. nunc, rara datur si copia ferri,
 Utuntur pelago. sauis complectitur hostem
 5 Hostis, & implicitis gaudent subidere membris,
 Mergentesque mori. Pugna fuit unus in illa
 Eximius Phocaeus animam seruare sub undis,
 Scrutarique fretum si quid merfisset, arenis, A: H.
 Et nimis affixos uni conuellere morsus,
 10 Adductum quoties non senserat ancora funem: *11. 458*
 Hic ubi compressum penitus deduxerat hostem,
 Victor & incolumis summes remeabat in undas.
 Sed se per vacuos credit dum surgere fluctus,
 Puppibus occurrit, tandemque sub aquore mansit.
 5 Hi super hostiles iecerunt brachia remos,
 Et ratium tenuere fugam. non perdere letum
 Maxima cura fuit. multus sua vulnera puppi *f. vitula H*
 Affixit moriens, & rostris abstulit ictus.
 Stantem sublimi Tyrrhenum culmine prae
 10 Lygdamus excussit Balearis tortor habena *Perse. d. xim. etiam. d. 779. H*
 Glante petens, solido fregit caua tempora plumbo.
 Sedibus expulsi, postquam cruor omnia rupit
f. eruli H. E 2 Vincula,

Vincula, procumbunt oculi: stat lumine raptō
Attonitus, mortis que illas putat esse tenebras.

At postquam membris sensit constare vigorem,
Vos, ait, o socii, sicut tormenta sciletis,

*flectum H. v.
1 v. 166.*

Me quoque mittendis rectam componite telis.

Egere quod superest anima Tyrrhene per omnes
Bellorum casus. ingentem militis usum

Hoc habet ex magna defunctum parte cadauer:

Viventis feriēre loco. sic fatus in hostem

Ceca tela manu, sed non tamen irrita mittit.

Excipit hac iuuenis generosi sanguinis Argus,

*f. dicit H. v.
ad orid vi. met. 390.*

Qua iam non medius descendit in ilia venter,

Adiunxitque suo procumbens pondere ferrum.

Stabat diuersa victa iam parte carina

Infelix Argi genitor, (non ille iuuenta

Tempore Phocaicis ulli cessurus in armis:

Victum quo robur cecidit, fessūque senecta

Exemplum, non miles erat) qui funere viso,

Sape cadens longa senior per transtra carina

Peruenit ad puppim, spirantesque inuenit artus.

Non lacryma cecidere genis, non pectora tundit,

Distentis toto riguit sed corpore palmis.

Nox subit, atque oculos vasta obduxere tenebrae,

Et miserum cernens agnoscere desinit Argum.

Ille caput labens, & iam languentia colla

Viso patre lenat: vox fauces nulla solutas

f. nulu H

Prosequitur: tacito tantum petit oscula vultu,

Inuitatque patris claudenda ad lumina dextram.

Ut torpore senex caruit, viresque cruentus

Cupit habere dolor, Non perdam tempora, dixit,

A sauis permissa Deis, ingulumque senilem

Confediam. veniam misero concede parenti,

Arge, quod amplexus, extrema quod oscula fugi.

Nondum

Nondum destituit calidus in a vulnere sanguis,
 Semianimisque iaces, & adhuc potes esse superstes.
 Sic fatus, quamvis capulum per viscera missi
 Pollucrat gladii, tamen alta sub æquora tendit

o Precipiti saltu. letum precedere nati
 Festinantem animam morti non credidit uni. Stat. viii 410.

Inclinant iam fata ducum: nec iam amplius anceps

Belli casus erat: Graia pars maxima classis

Mergitur: ast alia mutato remige puppes

5 Victores vexere suos: nautalia paucæ

Precipiti tenuere fuga. Quis in urbe parentum

Fletus erat! quantus matrum per littora planctus!

Coniux saepe sui, confusis vultibus unda,

Credidit ora viri, Romanum amplexa cadaver:

o Accensisq; rogis miseri de corpore trunco

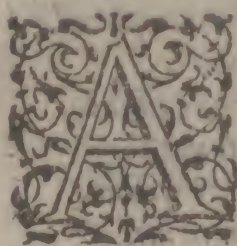
Certauere patres. at Brutus in æquore victor,

Primus Casareis pelagi decus addidit armis

E 3

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ
LIBER QVARTVS.

et praeclux extremis terrarum Caesar
in oris
Martem senius agit non multa cadet
nocentem,
Maxima sed fatis ducibus momenta
daturum.

Iure pari rector castris Afranius illis,
Ac Petreius erat: concordia duxit in aquas
Imperium commune vices, tutelaeque valli
Peruigil alterno paret custodia signo.
His praeter Latias acies erat impiger Astur,
Vectonésque leues, profugique à gente vetusta
Gallorum Celtæ miscentes nomen Iberis.
Colle tumet modico, lenique excreuit in altum
Pinguè solum tumulo: super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu: placidis praelabitur undis
Hesperios inter Sicoris non ultimus amnes,
Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu,
Hybernis passurus aquas. at proxima rupes
Signa tenet Magni: nec Caesar colle minore
Castra leuat: medius dirimit tentoria gurges.
Explicat hinc tellus campos effusa patentes,

l. mens. A

An. 6. m. 473.

Vio

- 20 Vix oculo prendente modum, camposque coërcet f. ces ex h. H.
 Cinga rapax, vetitus fluctus, & littora cursu
 Oceani pepulisse suo: nam gurgite misto,
 Qui præstat terris, auferi ibi nomen Iberus. f. sibi. H.
 Prima dies belli cessavit Marte cruento,
 25 Spectandasque ducum vires, numerosaque signa
 Exposuit: pignus sceleris: pudor arma furentum
 Continuit: patriæq; & ruptis legibus unum
 Donauere diem. prono tum Casar Olympo
 In noctem subita circumdedit agmina fossa,
 30 Dum primæ præstant acies, hostemque fessellit. f. conf. h. H.
 Et prope confertis obduxit castra manipulis
 Luce noua collem subito conscendere cursu,
 Qui medius tutam castris dirimebat Ilerdam,
 Imperat. huc hostem pariter terrorque, pudorquo
 35 Impulit: & rapto tumultum prior agmine cepit.
 His virtus, ferrumque locum promittit: at illis
 Ipse locus. miles rupes oneratus in altas
 Nititur: aduersoque acies in monte supina
 Hæret, & in tergum casura, umbone sequentis leg. h. H.
 40 Erigitur. nulli telum vibrare vacabat,
 Dum labat, & fixo firmat vestigia pilo,
 Dum scopulos, stirpesque tenent, atque hoste relicto
 Cadunt ense viam. vidit lapsura ruina
 Agmina dux, equitumque iubet succedere bello,
 45 Munitionemque latus lauo præducere gyro. f. præcedere. H.
 Sic pedes ex facili, nulloque urgente receptus,
 Irritus & victor subducto Marte pependit.
 Hactenus armorum discrimina. cetera bello
 Fata dedit variis incertis motibus ær.
 50 Pigro bruma gelu, siccisque Aquilonibus hærens, f. h. H. H. H.
 Acthere constricto pluuias in nube tenebat.
 Vrebant montana nives, camposque iacentes

Non duratura conspecto sole pruina:

Atque omnis propior mergenti sidera cœlo

Aruerat tellus hyberno dura sereno.

Sed postquam vernus calidum Tuana recepit,

Sidera respiciens delapsa paritior Helles,

Atque iterum aquatis adiusta pondera Libræ

Temporibus vivere dies: tunc, sole relicto,

Cynthia quo primum cornu dubitanda refulsit,

Exclussit Boream, flammæque accepit ab Euro.

Ille suo nubes quasunque inuenit in axe,

Torsit in occidentum Nabataeis flatibus orbem,

Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus

Exhalat nebulas, quicquid concreescere primus

Sol patitur, quicquid cœli fuscator Eoi

Impulerat Corus, quicquid defenderat Indos.

Incendere dicam nubes oriente remotæ, 1X. 499.

Nec medio potuere graues incumbere mundo,

Sed nimbos rapuere fuga. vacat imbris Arctos,

Et Notus: in solam Calpen fluit humidus ær.

Hic ubi iam Zephyri fines, & summus Olympi

Cardo tenet Tethyn, vetita transcurrere densos

Inuoluere globos, congestumque æris atri

Vix recipit spatium, quod separat æthere terram.

Iamque polo pressa largos densantur inimbres,

Spissatæque fluunt: nec seruant fulmina flammæ,

Quauis crebra micent: exstinguit fulgura nimbus.

Hinc imperfecto complectitur æra gyro

Arcus, vix vlla variatus luce colorem,

Oceanumque bibit, raptosque ad nubila fluctus

Pertulit, & cœlo defusum reddidit æquor.

Iamque Pyrenææ, quas nunquam soluere Titan

Exaluit, fluxere niues, fractoque madescunt

Saxa gelæ tum, quæ solitis e fontibus exit,

Non

Non habet unda vias: tam largas alueus omnis
 A ripis accepit aquas. iam naufraga campo
 Caesaris erma natant, impulsæque gurgite multo
 Castra labant: alio restagnant flumina vallo.

Non pecorum raptus faciles, non pabula mersi cori pastus. *Sil. v.*
 Vlla ferunt sulci: testarum errore viarum. *Poet. v. 4. 100. 8.*
 Fallitur occultos sparsus populator in agros.

Iamque comas semper magnorum prima malorum
 Sæue fames aderat: nulloque obsessus ab hoste

Miles eget: toto censu non prodigius emit
 Exiguam Cererem. Pro lucri pallida tabes!
 Non deest prolato icinnus venditor auro.
 Iam tumuli, collēsque latent: iam flumina cuncta

Condidit una palus, vastaq; voragine mersit.

Absorpsit penitus rupes, ac testæ ferarum. *S. Scipio. 4.*

Detulit, atque ipsas hausit: subitisque frementes. *S. Scipio. 4.*

Vorticibus contorsit equos, & reppulit æstus

Fortior Oceano: nec Phœbum surgere sentit

Nox subtextæ polo: rerum discrimina miscet

Deformis cæli facies, inunctaq; tenebra.

Sic mundi pars ima iacet, quam zona nivalis,

Perpetuæq; premunt hyemes: non sidera cælo

Vlla videt, sterili non quicquam frigore gignit,

Sed glacie medios signorum temperat ignes.

Sic, o summe parens mundi, sic sorte secunda

Aequorei rector facias Neptunæ tridentis:

Et tu perpetuis impendas æra nimbis:

Tu remeare vetes quoscunque miseris æstus.

Non habeant amnes declinem ad littora cursum,

Sed pelagi referantur aquis: concussæque tellus

Laxet ner fluminis. hos campos Rhenus inundet,

Hos Rhodanus: vastos obliquent flumina fontes.

Rhiphaas huc solue niues, huc stagna, lacusque,

f. i. H.

E 5

Et

*Mon. v. ad
 R. v. 62*

Et pigras, ubicunque iacent, effunde paludes:
Et miseras bellis civilibus eripe terras.

Sed paruo Fortuna viri contenta pauore,
Plena redit, solitoque magis fauere secundi,
Et veniam meruere Dei. iam clarior aer,
Et par Phœbus aquis densas in vellera nubes
Sparserat, & noctes ventura luce rubebant:

Seruatoque loco rerum, discessit ab astris
Humor, & imi petit, quicquid pendebat aquarum.
Tollere silua comas, stagnis emergere colles
Incipiunt, visoque die durescere valles.

Utq; habuit ripas Sicoris, camposque reliquit,
Primum cana salix madefacto vimine parua

Exitur in puppim, casoque inducta inuenco
Vectoris patiens tumidum superenatat amnem.

Sic Venetus stagnante Pado, fusoque Britannus
Nauigat Oceano: sic cum tenet omnia Nilus,

Conferitur bibula Memphis cymba papyro.
His raiibus traicta manus festinat utring;

Succisum curuare nemus: flumiūque ferocis
Incrementa timens, non primis robora ripis

Imposuit: medios pontem distendit in agros.
Ac ne quid Sicoris repetitis audeat undis,

Spargitur in sulcos, & scisso gurgite riuis
Dat pœnas maioris aqua. Postquam omnia fati

Cæsaris ire videt, celsam Petreius Ilterdam
Deserit: & noti diffusus viribus orbis,

Indomitos querit populos, & semper in arma
Martis amore feros, & tendit in vltima mundi.

Nudatos Cæsar colles, desertaque castra
Conspiciens, capere arma iubet: nec querere pontem,

Nec vada, sed duris fluiuium superare lacertis.
Paretur: rapuit que ruens in prælia miles,

Quod

Quod fugiens timuisset, iter. mox vda receptis

Membra fouent armis, gelidosque a gurgue cursu

Restituunt artus, donec decreveret umbra

In medium surgente die. iamque agmina summa

Carpit eques, dubiisque fuga, pugnaq, tenentur.

Attollunt campo gemina iuga saxea rupes

Valle caua media: telus hinc ardua celsos

Continuat colles, tuta quos inter opaco

Anfractu lutuere via: quibus hoste poitio

Fantibus, emitti terrarum in denia Martem,

Ing, seras gentes Caesar videt. Ite sine ullo

Ordine, ait, raptumque fuga conuertere bellum,

Et faciem pugna, vultusque inferre minaces:

Nec liceat pavidis ignava occumbere morte:

Excipiant recto fugientes pectore ferrum.

Dixit: & ad montes tendentem praeuenit hostem.

Illic exiguo paulum distantia vallo

Castra locant. postquam spatia languentia nullo

Mutua conspicuos habuerunt lumina vultus, *spareant, vel alie-*

Et fratres, natosque suos videre, patresque, *tunt. H.*

Deprehsus est civile nefas. tenuere parumper

Ora metu: tantum nutu, motoque salutaque

Ense suos. mox ut stimulis maioribus ardens

Rupit amor leges, audet transcendere vallum

Miles, in amplexus effusas tendere palmas.

Hostis ille ciet nomen, vocat ille propinquum: *qui m.*

Admonet hunc studiis confors puerilibus etas:

Nec Romanus erat, qui non agnouerat hostem.

Arma rigant lacrymis, singultibus oscula rumpunt:

Et quamuis nullo maculatus sanguine miles,

Qua potuit fecisse, timet. Quid pectora pulsas?

Quid vesane gemis? fletus quid fundis inaneis?

Nec te sponte tua sceleri parere fateris?

Esque adeone

Vsq̃ue adeòne times, quem tu facis ipse timendum?
 Classica det bello; sauos tu negligẽ cantus:
 Signa ferat, cessa: iam iam ciuile Erinny
 Concidet, & Casar generum priuatus amabit.
 Nunc ades, eterno complectens omnia nexu,
 O rerum, mistique salus concordia mundi,
 Et sacer orbis amor: magnum nunc secula nostra
 Venturi discrimen habent, periẽre latebra
 Tot scelerum: populo venia est crepta nocenti:
 Agnouẽre suos. pro numine fata sinistro
 Exigua requie tantas argentie clades!
 Pax erat, & miles castris permistus utrisque
 Errabat: duro concordies cesp̃ite mensas
 Instituant, & permisto libamina Baccho,
 Graminei luxere foci: iunctoque cubili
 Extrahit insomnes bellorum fabula noctes:
 Quo primũ steterint campo, qua lancea dextra
 Exierit. dum, quae gesserunt fortia, iactant,
 Et dum multa negant, quod solum fata petebant,
 Est miseris renouata fides, atque omne futurum
 Creuit amore nefas. nam postquam fœdera pacis
 Cognita Petreio, seque, & sua tradita venum
 Castra videt, famulus scelerata ad prœlia dextras
 Excitat, atque hostes turba stipatus inermes
 Precipitat castris, iunctosque amplexibus ense
 Separat, & multo disturbat sanguine pacem.
 Addidit ira ferox moturas prœlia voces:
 Immemor ò patriæ, signorum oblite tuorum,
 Non potes hoc causa miles prestare Senatus,
 Assertor victo redeas ut Casare: ceriẽ
 Ut vincere potes. dum ferrum, incertaque fata;
 Quisque fluat multo non deerit vulnere sanguis,
 Ibitis ad dominum? damnataque signa feretis?

Vtq̃
 21

*Vix habeat famulos nullo discrimine Caesar
Exorandus erit? ducibus quoque vita petenda est?*

Nunquam nostra salus pretium, mercesq; nefanda
Proditionis erit: non hoc civilia bella,

Ut vivamus, agunt. trahimur sub nomine pacis.

Non chalybem gentes penitus fugiente metallo

Eruerent, nulli vallarent oppida muri,

Non sonipes in bella ferox, non iret in aequor

Turrigeras classis pelago sparsura carinas,

Si bene libertas unquam pro pace daretur.

Hostes nempe meos sceleri iurata nefando

Sacramenta tenent: at vobis vilior hoc est

10 *Vestra fides, quòd pro causa pugnabitis equa.*

Sed veniam sperare licet. pro dira pudoris

Funera! nunc toto fatorum ignarus in orbe *Laurenziana. 8 Can. 1745*

Magne p'ras acies, mundique extrema tenentes

Sollicitas reges, cum forsitan fœdere nostro

5 *Iam tibi sit promissa salus. Sic fatur, & omneis*

Concussit mentes, scelerumque reduxit amorem.

Sic ubi desuetæ filius in carcere clauso 1. *et carcere clauso* vel in carcere

Manſuèrè fera, & vultus poſuèrè minaces,

c. It que hominem didicere pati: si torrida parvus domus pro 44 h. 17.

○ Venit in ora cypror, redeunt rabiesque furorq^{ue} 351. me lo alibi ede

Admonit. eq. / uiment gustato sanguine fances;

Ferni, & d. trepido vix abstinet ira magistro.

Iur in omne nefas: & quæ Fortuna Deorum

Invidia ceca bellorum in nocte talisset,

15 Fecit nostra, fides: inter mensasque, torosque,

Qua modo complexu fouerunt pectora, cadunt.

Et quantis primò ferrum strinxere gementes,

Vt dextra in sti gladius diffusa sit adhaesit,

Dum feriunt, odere suos, animósque labantes

50 Confirmant ista. feruent iam castra tumultu.

f. manum Invenit. Lect. cclx Et

Et scelerum turba: rapiuntur colla parentum.
 Ac velut occultum pereat scelus, omnia monstra
 In faciem posuere ducum: iuuat esse nocentes.
 Tu Caesar, quannus spoliatus milite multo
 Agnosces superos: neque enim tibi maior in armis
 Emathis fortuna fuit, nec Phocidas undis
 Massiliae, Phario nec tantum est aequore gestum.
 Hoc si quidem solo civilis crimine belli
 Dux causa melioris eris, polluta nefanda
 Agmina cade duces iunctis committere castris
 Non audent, aliaque ad moenia rursus Ilerde
 Intendere fugam. campos eques obuius omnes
 Abstulit, & siccis inclusit collibus hostem.
 Tunc inopes undae praeupta cingere fossa
 Caesar auet, nec castra pati contingere ripas,
 Aut circum largos curuari brachia fontes.
 Ut leti videre viam, conuersus in iram
 Praecipitem timor est. miles non utile clausis
 Auxilium mactauit equos: tandemque coactus
 Spe posita damnare fugam, casurus in hostes
 Fertur. Ut effuso Caesar decurrere passus
 Vidit, & ad certam deuotos tendere mortem:
 Tela tene iam miles, ait, ferrumque ruenti
 Subtrahere: non villo constet mihi sanguine bellum.
 Vincitur haud gratis, iugulo qui prouocat hostem.
 En sibi vilis adest inuisa luce iuuentus,
 Iam damno peritura meo: non sentiet ictus,
 Incumbet gladius, gaudebit sanguine fuso.
 Deserat hic feruor mentes, cadat impetus amens,
 Perdant velle mori. Sic deflagrare minaces
 Incassum, & vetito passus languescere bello,
 Substituit merso dum nox sua lumina Phœbo.
 Inde ubi nulla data est miscenda copia mortis,

Paulatinus

Paulatim cadit ira ferox, mentesque repescunt. *V. M. 1V. M. VII. 15*

25 Sanciam maiores animos ut pectora gestant

Dum dolor est, ictusque recens, & mobile nervis

Conamen calidus praebebat cruor, ossaque nondum

Abduxere cutem: si conscius ensis adacti *H. M. 1. 27.*

Stat victor, tenuitque manus, tum frigidus artus

20 Alligat, atque animum subducto robore corporis, *aggl. H. M. 1. 27.*

Postquam sicca rigens astrinxit vulnera sanguis. *1. M. 1. 540*

Iamque inopes undae, primum tellure refossa, *U. M. 1. 27.*

Occultos latices, abstrusaque flumina quarant: *722.*

Nec solum rastris, durisque ligonibus arua, *1. M. 1. 27.*

30 Sed gladiis fodere suis: puteusque cavati *1. M. 1. 27.*

Montis ad irrigui premitur fastigia campi. *1. M. 1. 27.*

Non se tam penitus, tam longe luce relicta

Merferit Assyrii scrutator pallidus auri. *1. M. 1. 27.*

Non tamen aut tectis sonuerunt caribus amnes, *1. M. 1. 27.*

40 Aut micuere noni, percussu pumice, fontes: *1. M. 1. 27.*

Antra nec exiguo stillant sudantia rore, *1. M. 1. 27.*

Aut impulsa leui turbatur glare a vena. *1. M. 1. 27.*

Tunc exhausta super multo sudore inuentus *1. M. 1. 27.*

Extrahitur, duris silicam lassata metallis. *1. M. 1. 27.*

5 Quoque minus possent siccos tolerare vapores, *1. M. 1. 27.*

Quaesitae fecistis aquae. nec languida fessi *1. M. 1. 27.*

Corpora sustentant epulis, mensasque perosi *1. M. 1. 27.*

Auxilium fecere famem. si mollius aruum

Predidit humorem, pingues manus utraq; glebas

60 Exprimit ora super. nigro si turbida limo *1. M. 1. 27.*

Colluvis immota iacet, cadit omnis in haustus

Certatim obscenos miles: moriensque recepit,

Quas nollet victurus, aquas: ritumque ferarum

Distentas siccant pecudes, & lacte negato,

70 Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis.

Tunc herbas, frondesque terunt, & rore madentes

Distingunt

*Dei. in nu. am
v. 135. u. hi
mella. 10 p. 14.*

*Alui. Gela. vena
capri. leg. Cauca-
lis. Riphoei. v.
Aplois. v. Plin.
nr. de Theau.
vi. 739.*

l. rit. H.

*D*istringunt ramos: & si quos palmitē crudo,
Arboris aut tenera succos pressere medulla.

O fortunati, fugiens quos barbarus hostis
Fontibus immisto strauit per rura veneno.

Hos licet in fluuios saniem, tabemque ferarum,

pallida Dictæis, Cæsar, nascentia saxis

Infundas aconita palam, Romana iuuentus

Non decepta bibet. torrentur viscera flamma,

Oraque sicca rigent squamosis aspera linguis.

Iam marcent vena, nulloque humore rigatus

Aëris alternos angustat pulmo meatus,

Rescissoq; nocent suspiria dura palato.

Pandunt ora siti, nocturnumque aëra captant.

Expectant imbres, quorum modo cuncta natabant

Impulsi, & siccis vultus in nubibus harent.

Quoque magis miseros vnda ieiunia soluant,

Non super arentem Meroën, Cancrique sub axe,

Quà nudi Garamantes arant, sedere: sed inter

Stagnantem Sicorim, & rapidum deprensus Iberum

Spectat vicinos sitiens exercitus amnes.

Iam domiti cessere duces: pacis que petenda

Auctor damnatis supplex Afranius armis,

Semianimes in castra trahens hostilia turmas,

Victoris stetit ante pedes. seruata precanti

Maiestas, non fracta malis, interq; priorem

Fortunam, casusque novos, gerit omnia victi,

Sed ducis, & veniam securo pectore poscit.

Si me degeneri strauissent fata sub hoste,

Non deerat fortis rapiendo dextera leto:

At nunc sola mihi est oranda causa salutis,

Dignum donanda, Cæsar, te credere vita.

Non partis studiis agimur, nec sumsimus arma

Consiliis inimica tuis. nos denique bellum

Inuenit

- Inuenit civile duces: causaq; priori,
 Dum potuit, seruata fides: nil fata moramur.
 Tradimus Hesperias gentes, aperimus Eoas,
 Securamque orbis patimur post terga relictæ.
 Nec cruor effusus campis tibi bella peregit,
 5 Nec ferrum, lassaq; manus. hoc hostibus unum,
 Quod vincas, ignosce tuis. nec magna petuntur,
 Otia des fessis, vitam patiaris, inermem
 Degere, quam tribuis: campis prostrata iacere
 Agmina nostra putes: nec enim felicibus armis
 10 Misceri damnata decet, pariẽmque triumphæ
 Captos ferre tui: turba hac sua fata peregit.
 Hoc petimus, victos ne tecum vincere cogas.
 Dixerat: At facilis Cæsar, vultuque serenus
 Flectitur, atque usum belli, pœnamque remittit.
 15 Ut primum iustæ placuerunt fœdera pacis. *l. p. 11. v. 22. 14.*
 Incustoditos decurrit miles ad amnes,
 Incumbit ripis, permissæque flumina turbat. *l. p. 11. v. 23. 14.*
 Continuus multis subitarum tractus aquarum *l. p. 11. v. 24. 14.*
 Aëra non passus vacuis discurrere venis, *l. p. 11. v. 25. 14.*
 20 Arctauit, clausitq; animam: nec feruida pestis *l. p. 11. v. 26. 14.*
 Cedit adhuc: sed morbus egens iam gurgite plenis
 Visceribus sibi postulat aquas. mox robora nervis,
 Et vires rediẽre viris. O prodiga rerum *l. p. 11. v. 27. 14.*
 Luxuries, nunquam paruo contenta paratis. *l. p. 11. v. 28. 14.*
 25 Et quæditorum terra, pelagóque ciborum *l. p. 11. v. 29. 14.*
 Ambitiosa fames, & lautæ gloria mensæ,
 Discite, quàm paruo liceat producere vitam,
 Et quantum natura petat. non erigit agros
 Nobilis ignoto diffusus consule Bacchus: *l. p. 11. v. 30. 14.*
 30 Non auro, murrhæque bibunt: sed gurgite puro
 Vita reddit. satis est populis fluminis que Ceresq;
 Heu miseri, qui bella gerunt. Tunc arma relinquens

F

Victori

Victori miles spoliato pectore tutus,
 Innocuusque suas curarum liber in urbes
 Spargitur. o quantum donata pace potitos
 Excussis unquam ferrum vibraſſe lacertis
 Pœnituit, toleraſſe ſitim, fruſtrâque rogaſſe
 Proſpera bella Deos. nempe uſis Marte ſecundo
 Tot dubia reſtant acies, tot in orbe labores:
 Ut nunquam fortuna labet ſucceſſibus anceps,
 Vincendum toties: terras fundendus in omnis
 Eſt cruor, & Cæſar per tot ſua fata ſequendus.
 Felix, qui potuit, mundi nutante ruina,
 Quo iaceat iam ſcire loco. non prælia feſſos
 Vlla vocant, certos non rumpunt clauſica ſomnos.
 Iam coniux, natiq; rudes, & ſordida tecta,
 Et non deductos recipit ſua terra colonos.
 Hoc quoque ſecuris oneris fortuna remiſit,
 Sollicitus menti quod abeſt fauor: ille ſalutis
 Eſt auctor, dux ille fuit. ſic prælia ſoli
 Felices nullo ſpectant ciuilia voto.
 Non eadem belli totum fortuna per orbem
 Conſtitit: in partes aliquid ſed Cæſaris auſa eſt,
 Quâ maris Adriaci longas ferit unda Salonas,
 Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.
 Illic bellaci conſiſus gente Curetum,
 Quos alit Adriaco tellus circumflua ponto,
 Clauditur extrema reſidens Antonius ora,
 Cantus ab incurſu belli, ſi ſola recedat,
 Expugnat quæ tuta, fames. non pabula tellus
 Paſcendis ſubmittit equis, non proſerit vllam
 Flaua Ceres ſegetem: ſpoliabat gramine campum
 Miles, & attonſo miſeris iam dentibus aruo
 Caſtrorum ſiccus de ceſpite vulſerat herbas.
 Vt primum aduerſa ſocios in liſſore terra

Et

Par animi laus est, & quos speraueris annos

Perdere, & extrema momentum abrumper lucis,

Accersas dum fata manu non cogitur ullus

Velle mori. fuga nulla patet: stant undique nostris

Intenti cines ingulis. decernite letum,

Et metus hinc abest: cupias quodcunque necesse est.

Non tamen in caca bellorum nube cadendum est,

Ut cum permixtis acies sua tela tenebris

Inuoluunt. conserta iacent cum corpora campo,

In medium mors omnis abit. perit obruta virtus.

Nos in conspicua sociis, hostique carina

Constituere Dei. praebebunt aequora testes,

Praebebunt terra, summis dabit insula saxis.

5 Spectabunt gemina diuerso e litore partes.

Nescio quod nostris magnum & memorabile fatis

Exemplum, Fortuna, paras. quaecumque per anuum

Exhibuit monumenta fides, seruatque ferro

Militiae pietas, transibit nostra inuentus.

5 Nanque suis pro te gladiis incumbere Caesar

Esse parum scimus: sed non maiora supersunt

Obsessis, tanti quae pignora demus amoris.

Abscindit nostra multum fors inuida laudi,

Quod non cum senibus capti natisque tenemur.

5 Indomitos sciut esse viros, timeatque furentes,

Et morti faciles animos: & gaudeat hostis

Non plures habuisse rates. tentare parabunt

Fœderibus, turpique volent corrumpere vita.

O utinam, quò plus habeat mors unica fama,

10 Promittant veniam, iubeant sperare salutem:

Ne nos, cum calido fodiemus viscera ferro,

Desperasse putent. magna virtute merendum est,

Caesar ut, amissis inter tot millia paucis,

Hoc damnum, clademque vocet. dent fata recessum.

F 3

Emittantq₃

Emittantq; licet, vitare instantia nolim.

Proieci vitam comites, totusque futura

Mortis agor stimulus: furor est. agnoscere solis

Permissum est, quos iam tangit vicinia fati,

Victurosque Dei celant, ut vivere durent,

Felix esse mori. Sic cunctas sustulit ardor

Nobilium mentes iuuenum: cum sidera cœli,

Ante ducis voces, oculis humentibus omnes

Aspicerent, flexoque Urse temone paucere:

Idem, cum fortes animos praecepta subissent,

Optauere diem. nec segnis mergere ponto

Tunc erat astra polus: nam sol Leda tenebat

Sidera, vicino cum lux altissima Cancro est:

Nox tum Thessalicas urgebat parua sagittas.

Detegit orta dies stantes in rupibus Istros,

Pugnacesque mari Graia cum classe Liburnos.

Tentauiere prius suspensio vincere bello

Fœderibus, fieret captis si dulcior ipsa

Mortis vita mora. stabat deuota iuuentus,

Damnata iam luce ferox, securaque pugne

Promisso sibi sine manu: nullique tumultus

Excussere viris mentes ad summa paratas:

Innumerasque simul pauci terraque marique

Sustinuere manus: tanta est fiducia mortis.

Utq; satis bello visum est fluxisse cruoris,

Versus ab hoste furor: primus dux ipse carina

Vulteius iugulo poscens iam fata relecto,

Ecquis, ait, iuuenum est, cuius sit dextra cruore

Digna meo, certa q; fide per vulnera nostra

Testetur se velle mori? nec plura locuto

Viscera non unus iamdudum transigit ensis.

Collaudat cunctos: sed eum, cui vulnera prima

Debebat, grato moriens interficit ictu.

Concurrunt

- Concurrunt alii, totumque in partibus unis
 Bellorum fecere nefas. sic semine Cadmi
 30 Emicuit Dirca cohors, ceciditque suorum
 Vulneribus, dirum Thebanis fratribus omen.
 Phasidosque campis insomni dente creati
 Terrigenae, missa magicis e cantibus ira,
 Cognato tantos implerunt sanguine sulcos:
 5 Ipsaque, in expertis quod primum fecerat herbis,
 Expanit Medea nefas. sic mutua pacti
 Fata cadunt iuvenes: minimumque in morte virorum
 Mors virtutis habet: pariter sternuntque, caduntque
 Vulnere letali: nec quenquam dextra sefellit,
 10 Cum feriat moriente manu. nec vulnus adactis
 Debetur gladiis: percussus est pectore ferrum,
 Et iugulis pressere manum. cum sorte cruenta *iuguli malleo Germani*
 Fratribus incurrant fratres, natiusque parenti: *Senec. Phoen. 17. D.*
 Haud trepidante tamen toto cum pondere dextra *per manus impellere se in vulnere*
 5 Exegere enses. pietas ferientibus una, *vill. Paen. 11. 70. inf. v. 16*
 Non repetisse, fuit. iam latus viscera lapsa
 Semianimes traxere foris, multumque cruoris
 Infudere mari, despectam cernere lucem, *despectam. v. 389.*
 Victoresque suos vultu spectare superbo, *vel despectam spectare*
 10 Et mortem sentire iuvat. iam strage cruenta *huiusmodi v. 17.*
 Conspicitur cumulata ratis: bustis que remittunt
 Corpora victores, ducibus mirantibus, vlli
 Esse ducem tanti. nullam maiore locuta est
 Ore ratem, totum discurrens fuma per orbem.
 75 Non tamen ignavae post haec exempla virorum.
 Percipient gentes, quam sit non ardua virtus. *leg. accedet male. H.*
 Servitium fugisse manu. sed regna timentur
 Ob ferrum, et sanis libertas vitur armis: *servitium vel. p. 17.*
 Ignoratque, datos, ne quisquam serviat, enses.
 80 Mors utinam pauidos vita subducere nolles,

Sed virtus te sola daret. Non segnior illo
 Marte fuit, qui tunc Libycis exarsit in armis.
 Nanque rates audax Lilybæo littore soluit
 Curio: nec forti velis Aquilone recepto
 Inter semiratas magnæ Carthaginis arces,
 Et Clupeam, tenuit stationis littora notæ:
 Primæque castra locat cano procul aquore, quæ se
 Bagraða lentus agit sicca sulcator arena.
 Inde petit tumulos, exesâsque undique rupes,
 Antei quæ regnâ vocat non vana vetustas.
 Nominis antiqui cupientem noscere causas,
 Cognita per multos docuit rudis incola patres.
 Nondum post gentos Tellus effeta gigantes, 44-45
 Terribilem Libycis partum concepit in antris. 49-50
 Nec tam instâ fuit terrarum gloria Typhon,
 Aut Tityos, Briareûsque ferox: cœloque pepercit,
 Quod non Phlegreâs Antæum sustulit aruis.
 Hoc quoque tam vastas cumulauit munere vires
 Terra sui fœtus, quod, cum tetigêre parentem,
 Iam defecta vigent renouato robore membra. 60
 Hæc illi spelunca domus: latuisse sub alta
 Rupe ferunt, epulis raptos habuisse leones.
 Ad somnos non terga feræ præbere cubile
 Assuerant, non sylua torum: viresque resumit
 In nuda tellure iacens. periêre coloni 60
 Arucrum Libyes: pereunt, quos appulit equor,
 Auxilioque diu virtus non vsa cadendi,
 Terræ spernit opes: inuictus robore cunctis,
 Quauis staret, erat. tandem vulgata cruenti
 Fama mali, terras monstris æquorque leuantem, 61
 Magnanimum Alciden Libycas exciuit in oras.
 Ille Cleonæi proiecit terga leonis,
 Antæus Libyci. perfudit membra liquore

libyæ H.

Hospes.

Hospes, Olympiaca seruato more palaestrae.

Ille parum fidens pedibus contingere matrem, *fructus, quia vultu*

Auxilium membris calidas infudit arenas. *halitus, quia vultu*

Conseruere manus, & multo brachia nexu *parte telluris*

Colla diu granibus frustra tentata lacertis: *viginti, in part. f. l. 1. 1. 1.*

Immotumque caput fixa cum fronte teneant. *f. multa H.*

Miranturque habuisse parem. nec viribus uti *f. mirantur H.*

Alcides primo voluit certamine totum,

Exhaustusq; virum: quod creber anhelitus illi

Prodidit, & gelidus fesso de corpore sudor.

Tunc cernix lassata quati: tunc pectore pectus *f. lassata vi. 9*

Urgeri: tunc obliqua percussa labare *577. H.*

Crura manu. iam terga viri cedentia victor

Alligat, & medium compressis ilibus arctat:

Inguinaque insertis pedibus distendit, & omnem

Explicuit per membra virum. rapit arida tellus

Sudorem: calido complentur sanguine venae.

Intumescere tori, totosque induruit artus,

Herculeosque nouo laxauit corpore nodos. *v. l. 1. 1. 1. 1.*

Constitit Alcides stupefactus robore tanto:

Nec sic Inachius, quannus rudis esset, in undis

Defectam timuit reparatis anguibus hydram.

Confluxere pares, telluris viribus ille,

Ille suis. numquam senae sperare nouerca

Plus licuit. videt exhaustos sudoribus artus,

Ceruicemque viri, siccam cum ferret Olympum. *Can. 1. Nov. l. 1. 1. 1.*

Utq; iterum fessis iniecit brachia membris, *lag. cen. H.*

Non expectatus Antaus viribus hostis,

Sponte cadit, maiorq; accepto robore surgit.

Quisquis inest terris, in fessos spiritus artus

Egeritur: tellusque viro lactante laborat.

Ut tandem auxilium tactae prodesse parentis

Alcides sensit: standum est tibi, dixit, & ultra *mibi. Bar. ad. 1. 1. 1.*

Non credere soto, sterniq³ vetabere terras
 Heretis pressis intra mea pectora membris:
 Huc Antae cades. sic fatus, sustulit alie
 Nitentem in terras iuuenem. morientis in artus
 Non potuit nati Tellus summittere vires.
 Alcides medium tenuit. iam pectora pigro
 Stricta gelu, terris que diu non credidit hostem.
 Hinc ani veteris custos famosa vetustas,
 Miratrixq³ sui signauit nomine terras.
 Sed maiora dedit cognomina collibus istis,
 Poenum qui Latius renocauit ab arcibus hostem
 Scipio. nam sedes Libyca tellure potito.
 Hac fuit. en veteris cernis vestigia valli.
 Romana hos primū tenuit victoria campos.
 Curio latatus, tanquam fortuna locorum
 Bella gerat, seruetque ducum sibi fata priorum,
 Felici non fausta loco tentoria ponens,
 Indulsi castris, & collibus abstulit omen,
 Sollicitatque feros non aquis viribus hostes.
 Omnis Romanis qua cesserat Africa signis,
 Tunc Vari sub iure fuit: qui robore quanquam
 Confisus Latio, regis tamen undique vires
 Excuiuit Libyca gentis, extremaque mundi
 Signa suum comitata Iubam. non fusior ulli
 Terra fuit domino: qua sunt longissima regna,
 Cardine ab occiduo vicinus Gadibus Atlas
 Terminat: a medio, confinis Syrtibus Ammon.
 At qua lata iacet, vasti plaga feruida regni
 Distinet Oceanum, zonaq³ exusta calentis
 Sufficiunt spatio. populi tot castra sequuntur,
 Autololes, Numidaq³ vagi, semperque paratus
 Inculto Gatulus equo: tum concolor Indo
 Maurus, inops Nasamon, misti Garamante perusto
 Marmarida

leg. qua. H.

faciens H

lib. VII. 65 H

Marmaride volucres, equaturusque sagittas
 Medorum, tremulum cum torfit missile, Mazax:
 Et gens, qua nudo residens Massylia dorso
 Ora leui flectit frenorum nescia virga:
 Et solitus vacuis errare mapalibus Afer
 Venator, ferrique simul fiducia non est,
 Vestibus iratos laxis operire leones.
 Nec solum studiis civilibus arma parabat,
 Priuata sed bella dabat Iuba concitus ira.
 Hunc quoque, quo superos humanaque polluit anno,
 Lege Tribunitia solio depellere aurosum
 Curio tentarat, Libyamque auferre tyranno,
 Dum regnum te Roma facit. memor ille doloris *regimen* *Hannib.*
 Hoc bellum sceptri fructum putat esse retenti *18. Iulius Claud. 3. cons.*
 Hac igitur regis trepidat iam Curio fama, *Honor. 14.*
 Et quod Casarcis nunquam deuota inuentus
 Illa nimis castris, nec Rheni miles in undis
 Exploratus erat, Corfini captus in arce,
 Infidusque nouis ducibus, dubiusque priori,
 Fas utrunque putat. sed postquam languida segni
 Cernit cuncta metu, nocturna que munita valli
 Desolata fuga, trepida sic mente profatur:
 Audendo magnus tegitur timor: arma capeffam
 Ipse prior: campum miles descendat in equum,
 Dum meus est: *variā semper dant ora mentem* *variā enim*
 Eripe consilium pugna: cum dira voluntas *et haec mēte*
 Ense subit premo, galea texere pudorem, *carripe vel p. p. p. p. p.*
 Quis conferre duces meminit? quis pendere causas?
 Quā stetit, inde fauet: veluti fatalis arena
 Muneribus non ira vetus concurrere cogit
 Productos: odere pares. Sic fatus, apertis
 Instruxit campis acies: quem blanda futuris
 Deceptura malis belli fortuna recepit.

Nam

*Epodo fuga H.**Parca vel
incantatoe v. 500**W. ad Sill.
fig. 99**proditat H.**proditat
ad v. 99 H.**Chron. ad loc. x. f. III. c. 47.*

Nam pepulit Varum campo, nudatâque fœda
 Terga fuga, donec vetererunt castra, cecidit.
 Tristia sed postquam superati prœlia Vari
 Sunt audita Iuba: letus quod gloria belli
 Sit rebus seruata suis, rapit agmina furtim,
 Obscurât que suam per iussa silentia famam;
 Hoc solum metuens incautus ab hoste timeri.
 Mittitur, exigua qui prœlia prima laceffit,
 Eliciat que manu, Numidis à rege secundus,
 Ut sibi commissi simulator Sabbura belli:
 Ipse caua regni vires in valle retentat:
 Aspidus ut Pharias cauda solertior hostis
 Ludit, & iratas incerta pronocat umbras
 Obliquansq; caput vanas serpentis in antras
 Effusa tuto comprehendit guttura morsu
 Letiferam citra saniem: tunc irrita pestis
 Exprimitur, faucêsque fluunt pereunte veneno.
 Fraudibus euentum dederat fortuna: feroxq;
 Non exploratis occulti viribus hostis,
 Curio nocturnum castris erumpere cogit.
 Ignotis que equitem latè decurrere campis.
 Ipse sub Aurora primos excedere motus
 Signa iubet castris, multum, frustra que rogatus
 Ut Libycas metuat fraudes, infectâque semper
 Panica bella dolis. leti fortuna propinqui
 Tradiderat fati iuuenem: bellumque trahebat
 Auctorem civile suum. super ardua ducit
 Saxa, super cautes abrupto limite signa.
 Cum procul è summis conspecti collibus hostes
 Fraude sua cessère parum, dum colle relicto
 Effusam patulis aciem committeret aruis.
 Ille fugam credens, simulat & nescius artis,
 Ut victor, medios aciem proiecit in agros.

Tunc

745

- Tunc primum patuere doli, Numidæq; fugaces
 Undique completis clauserunt montibus agmen.
 Obstupuit dux ipse simul, periturâque turba:
 Non timidi petiere fugam, non prælia fortes:
 70 Quippe ubi non sonipes motus clangore tubarum
 Saxa quatit pulsus, rigidos vexantia franos
 Ora terens, spargitque iubar, & surrigit aures, *Polon. III. 1257.*
 Incertoque pedum pugnat non stare tumultu. *Plat. VII. 397.*
 Fessa iacet cernix, fumant sudoribus armi:
 5 Oraque proiecta squalent arentia lingua:
 Pectora rauca gemunt, quæ creber anhelitus urget:
 Et defecta grauis longè trahit ilia pulsus:
 Siccæque sanguineis durefcit spuma lupatis.
 Iamque gradû neque verberibus, stimulisq; coacti,
 10 Nec, quannus crebris iussi calcaribus, addant.
 Vulneribus coguntur equi, nec profuit ulli
 Cornipedis rupisse moras: neque enim impetus illis
 Incursusque fuit: tantum profertur ad hostes,
 Et spatium iaculis oblato vulnere donat. *f. 114.*
 15 At vagus Appher equos ut primum emisit in agmen:
 Tunc campi tremuere sono: terræque soluta,
 Quantum Bistonio torquetur turbine puluis,
 Aëra nube sua textit, traxitque tenebras.
 Ut verò in pedites fatum miserabile belli
 20 Incubuit: nullo dubii discrimine Martis
 Ancipites steterunt casus, sed tempora pugne
 Mors tenuit. neque enim licuit procurrere contra,
 Et miscere manus. sic undique septa iuuentus
 Communi obliquis, & rectis eminus hastis *VI. 237.*
 25 Obruitur: non vulneribus, nec sanguine, solum
 Telorum nimbo peritura, & pondere ferri.
 Ergo acies tanta paruum spissantur in orbem:
 Ac, si quis metuens medium correpsit in agmen,

Vix impunè suos inter conuertitur enses.
 Densaturque globus, quantum pede prima relato
 Constrinxit gyros acies. non arma mouendi
 Iam locus est pressis: stipatâque membra teruntur.
 Frangitur armatum colliso pectore pectus.
 Non tam leta tulit victor spectacula Maurus
 Quàm fortuna dabat: fluuios non ille cruëris,
 Membrorumque videt lapsum, & ferientia terram
 Corpora: compressum turba stetit omne cadaver.
 Excitet inuisas diræ Carthaginis umbras
 Inferiis fortuna nouis: ferat ista cruentus
 Annibal, & Pœni tam dira piacula manes.
 Romanam, Superi, Libyca tellure ruinam
 Pompeio prodesse nefas, votisque Senatus.
 Aphrica nos potius vincat sibi. Curio fusas
 Vt vidit campis acies, & cernere tantas
 Permisit clades compressus sanguine puluis,
 Non tulit afflictis animam producere rebus,
 Aut sperare fugam: cecidit que in strage suorum
 Impiger ad letum, & fortis virtute coacta.
 Quid nunc rostra tibi prosunt turbata, forûmque,
 Vnde Tribunitia plebeius signifer arce
 Arma dabas populis? quid prodita iura Senatus,
 Et gener, atque socer bello concurrere iussi?
 Autè iaces, quàm dira duces Pharsalia confert,
 Spectandûmque tibi bellum ciuile negatum est.
 Has urbi misera vestro de sanguine pœnas
 Ferre datis: luitis ingulo sic arma potentes.
 Felix Roma quidem, ciuës que habitura beatos,
 Si libertatis superis tam ciera placeret,
 Quàm vindicta placet. Libycas en nobile corpus
 Pascit aues, nullo contectus Curio busto.
 At tibi nos (quandò non proderit ista silere

A qui-

A quibus omne cui senium sua fama repperit,)

Digna damus, iuuenis, merita praconia vita.

Haud alium tanta ciuem tulit indole Roma,

5 Aut cui plus leges deberent recta sequenti.

Perdita tunc Vrbi nocuerunt secula, postquam

Ambitus, & luxus, & opum metuenda facultas

Transuerso mentem dubiam torrente tulerunt.

Momentumque fuit mutatus Curio rerum,

10 Gallorum captus spoliis, & Caesaris auro.

Ius licet in iugulos nostros sibi fecerit ense,

Sylla potens, Mariusque ferox, & Cinna cruentus:

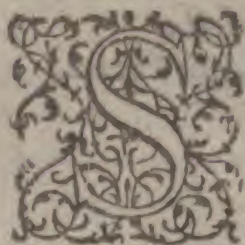
Cæsareaq; domus series, cui tanta potestas

Concessa est: emere omnes, hic vendidit Urbem.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER QUINTVS.

IC alterna duces bellorum vulne-
ra passos

In Macedum terras, miscens ad-
uersa secundis,

Seruant fortuna pares. Iam spar-
serat Aemo

Bruma niues, gelidoque cadens Atlantis Olympo:

Instabatque dies, qui dat noua nomina fastis,

Quique colit primus ducentem tempora Ianum.

Dum tamen emeriti remanet pars ultima iuris,

Consul uterque vagos belli per munia Patres

Elicit Epirum. peregrina ac sordida sedes

Romanos cepit proceres: secretaque rerum

Hospes in externis audinit curia tectis.

Nam quis castra vocet tot strictas iure secures,

Tot fasces? docuit populos venerabilis ordo

Non Magni partes, sed Magnum in partibus esse.

Ut primum inæstum tenuere silentia caelum,

Lentulus excelsa sublimis sede profatur:

Indole si dignum Latia, si sanguine prisco

Robur inest animis, non qua tellure coacti,

Quinque procul tectis capta sedeamus ab urbis

Cernite:

Ann. v. 2. 647.

W 771 v. 4. 647.
W 1. 11. 12. 647.

e. colla. al. Part.
MA 117.

- 10 Cernite: sed vestra faciem cognoscite turba:
 Cunctaque iussuri primum hoc decernite Patres,
 Quod regnis, populis que liquet, nos esse Senatum.
 Nam, vel Hyperborea plaustrum glaciale sub Urse,
 Vel plaga qua torrens, claususque vaporibus axis
 15 Nec patitur noctes, nec iniquos crescere soles,
 Si fortuna ferat, rerum nos summa sequetur,
 Imperiumque comes. Tarpeia sede perusta
 Gallorum facibus, Veiosque habitante Camillo,
 Illic Roma fuit. non unquam perdidit ordo
 20 Mutato sua iura solo. merentia tecta
 Caesar habet, vacuasque domos, legesque silentes,
 Clausaque institio tristi fora. curia solos
 Illa videt Patres. plena quos urbe fugavit.
 Ordine de tanto quisquis non exulat, hic est.
 25 Ignaros scelerum, longaque in pace quietos
 Bellorum primus sparsit furor: omnia rursus
 Membra loco redeunt. in totis viribus orbis
 Hesperiam pensant superi: iacet hostis in undis
 Obrutus Illyricis: Libya squalentibus aruis
 30 Curio Cesarei cecidit pars magna Senatus.
 Tollite signa duces: fatorum impellite cursum:
 Spem vestram praestate Deis: fortunaque tantos
 Det vobis animos, quantos fugientibus hostem
 Causa dabat. nostrum exhausto ius clauditur anno:
 35 Vos, quorum finem non est sensura potestas,
 Consulite in medium Patres, Magnumque iubete
 Esse ducem. Lato nomen clamore Senatus
 Excipit: & Magno fatum patriaeque, suumque
 Imposuit. Tunc in reges, populosque merentes
 40 Sparsus honos, pelagique potens Phœbeia donis
 Exornata Rhodos, gelidique inculta iuventus
 Taygeii: fama veteres laudantur Athene:

Namque videtur sic vultu militem. et iura Massiliae
 et apud Taurum et

Massiliæq; sua donatur libera Phocis.
 Tunc Sadalen, fortēque Cōtyn, fidūq; per arma
 Deiotarum, & gelida dominum Rhasipolin ora
 Collaudant: Libyāque iubent auctore Senatu
 Sceptrifero parere Iuba. prò trīstia fata!
 Et tibi non fida gentis dignissime regno,
 Fortune Ptolemæ pudor, crimēque Deorum,
 Cingere Pelleo pressos diademate crines
 Permissum: sanum in populos puer accipis ense:
 Atque utinam in populos! donata est regia Lagi;
 Accessit Magni iugulus: regnūque sorori
 Ereptum est, soceroque nefas. iam turba soluto
 Arma petit cœtu, quæ cum populique, ducēsque
 Casibus incertis, & cata sorte pararent,
 Solus in ancipites metuit descendere Martis
 Appius euentus: finemq; expromere rerum
 Sollicitat superos, multosque obducta per annos
 Delphica fatidici referat penetralia Phœbi.
 Hesperio tantum, quantum semotus Eoo
 Cardine, Parnassus gemino petit athera colle,
 Mons Phœbo, Bromiōque sacer: cui numine misto
 Delphica Thebana referunt trieterica Bacchæ.
 Hoc solum fluctu terras mergente cacumen
 Eminuit, pontōque fuit discrimen, & astris.
 Tu quoque vix summam seductus ab æquore rupem
 Extuleras, unōque iugo Parnasse latebas.
 Vltor ibi expulsa premerent cū viscera partus
 Matris, adhuc rudibus Pæan Pythona sagittis
 Explicuit, cū regna Themis, tripodāsque teneret.
 Ut vidit Pæan vastos telluris hiatus
 Diuinam spirare fidem, ventrosque loquaces
 Exhalare solum, sacris se condidit antris,
 Incubuitque adyto, vates ibi factus, Apollo.

Libi. H.

Quis

Quis latet hic superum? quod nume ab aethere pres-

Dignatur cacas inclusum habitare cavernas? (sum)

Quis terram caeli patitur Deus, omnia cursus

Aeterni secreta tenens, mundi que futuri

90 Conscius, ac populis sese proferre paratus,

Contactusque ferens hominis, magnusque, potensque,

Sine canit fatum, seu quod iubet ipse canendo *claud. 11. rapt. 306*

Fit fatum? Forsan terris inserta regendis,

Aere libratum vacuo qua sustinet orbem,

95 Totius pars magna Iouis Cirrhaea per antra

Exit, & aetherio trahitur connexa Tonanti.

Hoc ubi virgineo conceptum est pectore numen,

Humanam seriens animam sonat, ora que vatis

Soluit, ceu Sículus flammis urgentibus Aetnam

100 Undat apex: Campana fremens ceu saxa vaporat

Conditus Inarimes aeterna mole Typhoeus. *f. Cirrhaea H.*

Hoc tamen expositum cunctis, nullique negatum

Numen, ab humani solum se labe furoris

Vindicat. haud illic tacito mala vota susurro *1. 247. H.*

95 Concipiunt. nam fixa canens, mutanda que nulli

Mortales optare vetat: iustis que benignus

Saepe dedit sedem totas mutantibus vrbes,

Vt Tyriis: dedit ille minas impellere belli,

Vt Salaminia cum meminit mare. sustulit iras

100 Telluris sterilis, monstrato fine: resoluit

Aera tabificum. non ullo secula dono

Nostra carent maiore Deum, quam Delphica sedes

Quod siluit, postquam reges timere futura,

Et superos vetere loqui. nec voce negata

95 Cyrrhae moerent vates, templique fruuntur

Institio. nam si qua Deus sub pectora venit,

Numinis aut poena est mors immatura recepti,

Aut pretium: quippe stimulo fluctuque furoris

Compages humana labat, pulsusque Deorum
 Concutiunt fragiles animas. Sic tempore longo
 Immotos tripodas, vastaeque silentia rupis
 Appius Hesperii scrutator ad ultima fati
 Sollicitat. inssus sedes laxare verendas
 Antistes, pauidamque Deis immittere vatem,
 Castalios circum latices, nemorumque recessus
 Phemonoën errore vagam, curisque vacantem
 Corripuit, cogitque fores irrumperere templi.
 Limine terrifico metuens consistere Phœbas,
 Absterrere ducem noscendi ardore futuri *sa. d.*
 Cassa fraude parat. quid spes (ait) improba veri
 Te Romane trahit? muto Parnassus hiatu
 Conticuit, pressitque Deum: seu spiritus istas
 Destituit fances, mundi que in denia versum
 Duxit iter: seu barbarica cum lampade Pytho
 Arsit, in immensas cineres abiēre cauernas,
 Et Phœbi tenuēre viam: seu sponte Deorum
 Cirrha sili, fatique sat est arcana futuri
 Carmine longae vobis commissa Sibyllae:
 Seu Paan solitus templis arcere nocentes,
 Ora quibus soluat nostro non inuenit aus.
 Virginei patuēre doli, fecitque, negatis
 Numinibus, metus ipse fidem. tum torta priores
 Stringit vitta comas, crinēs que in terga solutos
 Candida Phocaica complectitur insula lauro.
 Harentem, dubiamque premens in templa sacerdos
 Impulit. illa pauens adyti penetrabile remoti
 Fatidicum, prima templorum in parte resistit:
 Atque Deum simulans, sub pectore ficta quieto
 Verba refert, nullo confusa murmure vocis
 Instinctam sacro mentem testata furore,
 Haud aequē lesura ducem, cui falsa canebat,
f. lura H. *Quia*

*Phemonoën Phœbi
 filia Hecate
 c. in. c. viii. v. d. d.
 Propius de augurio
 Cassa fraude fut. vi.
 Theo. 70.*

- Quàm tripodas, Phœbique fidem, nō rupta trementis
 Verba sono, nec vox antri complere capacis
 Sufficiens spatium, nullūque horrore comarum
 55 Excussæ laurus, immotæque culmina templi,
 Securūque nemus, veritam se credere Phœbo
 Prodiderant. sentit tripodas cessare, furensq;
 Appius: Et nobis meritas dabis impia pœnas, *A. H.*
 Et superis, quos fingis, ait, nisi mergeris antris,
 60 Dēque orbis trepidi tanta consulta tumultu
 Desinis ipsa loqui Tandem conterrita virgo
 Confugit ad tripodas, vastis que abducta cavernis
 Hæsit, & insueto concepit pectore numen,
 Quod non exhaustæ per tot iam secula rupis
 65 Spiritus ingressit vati: tandēque potitus
 Pectore Cirrhæo, non unquam plenior artus
 Phæbados irrupit Pæan: mentēque priorem *Pal. x. Heb. 335.*
 Expulit, atq; hominem toto sibi cedere iussit
 Pectore. bacchatur demens ælæna per antrum
 70 Colla ferens, vittasque Dei, Phœbeæque ferta *l. penesq. H.*
 Erectis discussa comis, per inania templi *l. recte h. H.*
 Ancipiti ceruice rotat, spargitq; vaganti
 Obstantes tripodas, magnoque exæstuat igne,
 Iratum te Phœbe ferens: nec verberare solo
 75 Viceris, & stimulis, flammæ in viscera mergis.
 Accipit & franos: nec tantum prodere vati,
 Quantum scire, licet. venit atas omnis in unam
 Congeriem: miserūque premunt tot secula pectus,
 Tanta patet rerum series, atque omne futurum
 80 Nitiur in lucem: vocēque petentia fata
 Luctantur: non prima dies, non ultima mundi,
 Non modus Oceani, numerus non dēerat ænæ.
 Talis in Euboico vates Cumana recessu,
 Indignata suum multis servire furorem

Gentibus, ex tanta fatorum strage superba
 Excerpsit Romana manu. sic plena laborat
 Phemonoe Phæbo, dum te consultor operti
 Castalia tellure Dei vix inueni, Appi,
 Inter fata diu quarens tam magna latentem.
 Spumea tunc primum rabies vesana per ora
 Effluit, & gemitus, & anhelos clara meatu
 Murmura: tunc mæstus vastis ululatus in antris,
 Extremaq; sonant domita iam virgine voces.
 Effugis ingentes, tanti discriminis experts,
 Bellorum Romane minas: solusque quietem
 Euboici vasta lateris conualle tenebis.
 Cetera suppressit, faucēsque obstruxit Apollo.
 Custodes tripodes fatorum, arcanāque mundi,
 Tūque potens veri Paan, nullūque futuri
 A Superis celate diem, supremam ruentis
 Imperii, casōsque duces, & funera regum,
 Et tot in Hesperio collapsas sanguine gentes
 Cur aperire times? an nondum numina tantum
 Decrenēre nefas? & adhuc dubitantibus astris
 Pompeii damnare caput, tot fata tenentur?
 Vindicis an gladii facinus, pœnāsque furorum,
 Regnāque ad ultiores iterum redeuntia Brutos,
 Ut peragat fortuna, taces? tunc pectore vatis
 Impactæ cessere fores, exclusāque templis
 Profiluit: perstat rabies, nec cuncta locuta est.
 Quem non emisit, superest Deus. ille feroces
 Torquet adhuc oculos, totoque vagantia caelo
 Lumina: nunc vultu panido, nunc torua minaci,
 Stat nunquam facies: rubor igneus inficit ora,
 Liuentēsque genas: nec, qui solet esse timenti,
 Terribilis sed pallor inest: nec fessa quiescunt
 Corda, sed ut tumidus Boreæ post flamina pontus

210. nec cuncta locuta quem nondum emisit, superest Deus. Rancas
 ut dicitur in Trist. namque jovi inprobat

- Rauca gemit, sic multa leuant suspiria vatem.
 Dúmque à luce sacra, qua vidit fata, refertur
 10 Ad vulgare inbar, media venêre tenebra.
 Immisit Stygiam Pean in viscera Lethen,
 Quæ raperet secreta Deûm. tum pectore verum
 Fugit, & ad Phœbi tripodis rediêre futura:
 Vixq; resecta cadit. nec te vicinia leti
 15 Territat ambiguis frustratum sortibus Appi:
 Iure sed incerto mundi, subsidere regnum *Asiam subleuat pectus*
 Chalcidos Euboica vana spe rapte parabas. *Et. 26. H. p. v. 11. 12. 13.*
 Heu demens, nullum belli sentire fragorem, *leap. H.*
 Tot mundi caruisse malis, præstare Deorum
 20 Excepta quis morte potest! secreta tenebis
 Littoris Euboici memorando condite busto,
 Quà maris angustat fauces saxosa Carystos,
 Et tumidis infesta colit quàm numina Rhamnus,
 Arctatus rapido feruet qua gurgite pontus,
 35 Euripûsque trahit, cursum mutantibus undis,
 Chalcidicas puppes ad iniquam classibus Aulim.
 Interea domitis Casar remeabat Ibêris,
 Victrices aquilas alium laturus in orbem:
 Cùm propè fatorum tantos per prospera cursus
 40 Auertêre Dei. nullo nam Marte subactus
 Intra castrorum timuit tentoria ductor
 Perdere successus scelerum: cùm pænè fideles
 Per tot bella manus satiat & sanguine tandem
 Destituêre ducem: seu mœsto classica paulum
 45 Intermissa sono, claususque, & frigidus ensis,
 Expulerat belli furias: seu præmia miles
 Dum maiora petit, damnat causamque, ducemque,
 Et scelere imbutos etiam nunc venditat enses.
 Haud magis expertus discrimine Casar in ullo est,
 50 Quam non è stabili, tremulo sed culmine cuncta
 G 4 Despiceret,

Despiceret, staretque super titubantia fultus.
 Tot raptis truncus manibus, gladioque relictus
 Panè suo, qui tot gentes in bella traherat,
 Scit non esse ducis strictos, sed militis, enses.
 Non pauidum iam murmur erat, nec pectore tecto
 Ira latens: nam quæ dubias constringere mentes
 Causa solet, dū quisque pauet, quibus ipse timori est.
 Seq³ putat solum regnorum iniusta grauari,
 Haud retinet. quippe ipsa metus exoluerat andax
 Turba suos. quicquid multis peccatur, inultum est.
 Effundere minas: Liceat discedere Caesar
 Arabie scelerum. quaris terræque marique
 His ferrum ingulis, animasque effundere viles
 Quolibet hoste paras: partem tibi Gallia nostri
 Eripuit: partem duris Hispania bellis:
 Pars iacet Hesperia: totoque exercitus orbe
 Te vincente perit. Terris fuisse cruorem
 Quid inuat Arctoïs, Rhodano, Rhenoque subactis?
 Tot mihi pro bellis bellum civile dedisti.
 Cepimus expulso patria cum tecta Senatu,
 Quos hominum, vel quos licuit spoliare Deorum?
 Imus in omne nefas, manibus, ferroque nocentes,
 Paupertate pii. finis quis queritur armis?
 Quid satis est, si Roma parum? iam respice canos,
 Inuvalidasque manus, & inanes cerne lacertos.
 Usus abit vita: bellis consumpsimus æuam.
 Ad mortem dimitte senes. en improba vota:
 Non duro liceat morientia cespitem membra
 Ponere, non anima galeam fugiente ferire,
 Atque oculos morti clausuram querere dextram,
 Coniugis illabi lacrymis, unig³ paratum
 Scire rogum. liceat morbis finire senectam.
 Sit præter gladios aliquod sub Casare fatum.

Quid.

fford. H

- Quid, velut ignaros ad quæ portenta paremur,
 5 Spe trahis? usque adeo soli civilibus armis
 Nescimus cuius sceleris sit maxima merces?
 Nil actum est bellis, si non dum comperit istas
 Omnia posse manus. nec fas, nec vincula iuris
 Hoc audere vetant. Rheni mihi Caesar in undis *Paul. 111 Epist. 22*
 10 Dux erat, hic socius. Facinus quos inquinat, æquat. *No.*
 Adde, quod ingrato meritorum iudice virtus
 Nostra perit. quicquid gerimus, fortuna vocatur. *W. 491*
 Nos fatum sciat esse suum. licet omne Decorum
 Obsequium speres, irato milite, Caesar,
 15 Pax erit. Hæc fatus, totis discurrere castris
 Cæperat, infestoq; ducem deponere vultu.
 Sic eat, o Superi, quando pietasque, fidesque
 Destituunt, morèsque malos sperare relictum est,
 Finem civili faciat discordia bello.
 20 Quem non ille ducem potuit terrere tumultus!
 Fata sed in præceps solutus demittere Caesar,
 Fortunamque suam per summa pericula gaudens
 Exercere, venit: nec, dum desaniat ira,
 Expectat: medios properat tentare furorés.
 25 Non illis vrbes, spoliandaque templa negasset,
 Tarpeiamq; Iovis sedem, matrèsque Senatus,
 Passurasque infanda nurus. vult omnia Caesar
 A sese una peti, vult præmia Martis amari: *scilicet*
 Militis indomiti tantum mens sana timetur.
 30 Non pudet, heu Caesar, soli tibi bella placere
 Iam manibus damnata tuis? hos ante pigebit
 Sanguinis? his ferri graue ius erit? ipse per omne
 Pæsque nefasq; rues? lassure, & discis sine armis
 Posse pati: liceat scelerum tibi ponere finem.
 35 Sane quid insequeris? quid iam nolentibus instas?
 Bellum te civile fugit. Sierit agere fultus

Cespitis, intrepidus vultu, meruit que timere
Non metuens: atque hac ira dictante profatur.

Qui modo in absentem vultu, dextraque furebas
Miles, habes nudū, promptumq; ad vulnera pectus. 3

Ense relicto
Ense, in hoc pulchro
sed leg. I fuge H Hic fuge, si belli finis placet, ense relicto.

Detegit imbelles animos nil fortiter ausa

Seditio, tantūque fugam meditata inuentus,
Ac ducis inuicti rebus lassata secundis.

Vadite, meque meis ad bella relinquire fatis: 32

Inuenient hac arma manus, vobis que repulsis

Tot reddet Fortuna viros, quot tela vacabunt.

An' ne fugam Magni tanta cum classe sequuntur

Hesperia gentes, nobis victoria turbam

Non dabit, impulsi tantum quæ præmia belli 33

Auferat, & vestri raptæ mercede laboris,

Lauriferos nullo comitetur vulnere currus?

Vos defecta senes, exhaustæque sanguine turba

Cernetis nostros iam plebs Romana triumphos.

Cæsaris an cursus vestræ sentire putatis 33

Damnum posse fugæ? veluti si cuncta minentur

Flumina, quos miscet pelago, subducere fontes,

Desidera in 63 Non magis ablatiis unquam decresceret aquor,

prim. H

Quam nunc crescit, aquis: an vos momenta putatis

Vlla dedisse mihi? nunquam sic cura Deorum 340

in mart. H

Se premit, ut vestræ morti, vestraq; saluti

Fata vacent. Procerū motus hæc cuncta sequuntur.

in mart. H

Humanum paucis vivit genus. orbis Iberi

Horror, & Arctoi, nostro sub nomine miles,

Pompeio certè fugeres duce. fortis in armis 345

Cæsareis Labienus erat: nunc transfuga vilis

Cum duce prælato terras, atque æquora lustrat.

Nec melior mihi vestra fides, si bella nec hoste,

Nec duce me geritis. quisquis mea signa relinquit,

Nec

- 60 Nec Pompeianis tradit sua partibus arma,
 Hic nunquam vult esse meus. sunt ista profecto *semp. p. 11. 11. 11.*
 Cura castra Deis, qui me committere tantis, *pro. 11. 11. 11.*
 Non nisi mutato voluerunt milite, bellis.
 Heu, quantum Fortuna humeris iam pondere fessis
 65 Amolitur onus! sperantes omnia dextras *laud. 11. Rusp. 455.*
 Exarmare datur, quibus hic non sufficit orbis.
 Iam certè mihi bella geram: discedite castris:
 Tradite nostra viris ignavi signa Quirites.
 At paucos, quibus hac rabies auctoribus arsit, *p. 11. 11. 11. 11.*
 70 Non Caesar, sed pœna tenet. procumbite terra:
 Infidumque caput, feriendaque tendite colla.
 Et tu, quo solo stabunt iam robore castra
 Tiro rudis, specta pœnas, & disce ferire,
 Disce mori. Tremuit sæva sub voce minantis
 75 Vulgus iners: unumque caput, tam magna iuventus
 Priuatum factura timet: velut ensibus ipsis
 Imperet, innito moturus milite ferrum.
 Ipse paueat, ne tela sibi dextraq; negentur
 Ad scelus hoc Caesar: vicit patientia sani
 80 Spem ducis, & iugulos, non tantum præstitit enses.
 Nil magis, assuetus sceleri quam perdere mentes,
 Atq; perire timet. tam diro fœderis ictu
 Parta quies, pœnæque redit placata iuventus.
 Brundisium decimis iubet hanc attingere castris,
 75 Et cunctas reuocare rates, quas anius Hydrus,
 Antiquusque Taras, secretæque littora Leuca,
 Quas recipit Salapina palus, & subdita Sipus
 Montibus: Ausoniam quæ torquens frugifer oram,
 Dalmatico Borea, Calabroque obnoxius Austro
 80 Appulus Adriacas exit Garganus in undas.
 Ipse petit trepidam tutus sine milite Romam
 Iam doctam seruire togæ: populoque precanti
 Scilicet

Scilicet indulgens, summum Dictator honorem.

in m. v. l. d. x

107.

Contigit, & latos fecit se Consule fastos.

Namq; omnes voces, per quas iam tempore tanto

Mentimur dominis, hæc primum repperit atas,

Qua sibi ne ferri ius ullum Cæsar abesser,

Ausoniæ voluit gladiis miscere secures.

Addidit & fasces aquilis, & nomen inane

Imperii rapiens, signavit tempora digna

Mæsta nota. nam quo melius Pharsalicus annus

campi claudian.

Consule notus erit? fingit solennia campus,

Et non admissa dirimit suffragia plebis,

Decantatque tribus, & vana versat in orna.

Nec cælum servare licet: tonat augure surdo,

Et lata iurantur aues, bubone sinistro.

Inde perit primum quondam veneranda potestas

Iuris inops: careat tantum ne nomine tempus,

Menstruus in fastos distinguit secula Consul.

Nec non Iliacæ numen quod præsidet Alba

Haud meritum Latio solennia sacra subacta

Vidit flammifera confectas nocte Latinas.

Inderapit cursus, & qua piger Appulus arua

Deferuit rastris, & inerti tradidit herba,

Ocyor & cæli flammis, & tigride fæta

Transcurrit: curuig; tenens Minoia tecta

Brundusii, clausas ventis brumalibus undas

Inuenit, & pauidas hyberno sidere classes.

Turpe duci visum est rapiendi tempora belli

m. 112. ff. h. m. v. l. d. x

In segnes exisse moras, portūque teneri,

Dum pateat tutum vel non felicibus a quor.

Expertes animos pelagi sic robore complet:

Fortius hyberni flatus, cælūque fretūque

Cū cepere, tenent, quā quos incumbere certos.

Perfida nubiferi vetat inconstantia veris.

Nec

Nec maris anfractus, lustrandaque littora nobis,

Sed recti fluctus, soloque Aquilone secandi.

Hic utinam summi curuet carchesia mali,

Incumbatque furens, & Graia ad mœnia per flet, *seren. m. 1. 713. VI.*

Ne Pompeiani Phœacum e littore toto *472. 123. f. m. inf.*

Languida iactatis comprehendant carbasia remis: *570. 506. 599. VI. 27.*

Rumpite, quæ retinent felices vincula proras. *1274. H. 1274. H.*

Iamdudum nubes, & sauas perdimus undas.

Sidera prima poli Phæbo labente sub undas

Exierant, & luna suas iam fecerat umbras:

Cum pariter soluere rates, totosque rudentes *1274. H. 1274. H.*

Laxauere sinus: & flexo nauita cornu

Obliquat leno pede carbasia, summâque pandens

Suppara velorum perituras colligit auras.

Ut primum lenior propellere lintea ventus

Intipit, exiguumq; tument, mox reddit a malo

In mediam cecidere ratem: terrâque relictâ

Non valet ipsæ sequi puppes, quæ vexerat aura.

Aequora lenta iacent, alto torpore ligata. *1. H. 1274. H.*

Pigrius immotis basere paludibus undæ.

Sic stat iners Scythicas astringens Bosphorus undas

Cum glaciæ retinente fretum non impulit Ister,

Immensumque gelu tegitur mare: comprimit undæ, *1274. H. 1274. H.*

Deprendit quascunque rates: nec peruia velis

Aequora frangit eques, fluctuque latente sonantē

Orbita migrantis scindit Meotida Bessi.

Saua quies pelagi, mæstôque ignaua profundo

Stagna iacentis aquæ, veluti deserta rigente

Aequora natura cessant: Pontusque vetustas

Oblitus seruare vices non comitat æstus,

Non horrore tremit: non Solis imagine vibrat. *1274. H. 1274. H.*

Casibus innumbris fixæ patuere carina.

Illinc infestæ classes, & inertia tonsis

Aequora

Acquora motura; grauis hinc languore profundī
 Obsessis ventura fames. noua vota timori
 Sunt inuenta nouo, fluctus, nimiasque precari
 Ventorum vires, dum se torpentibus vnda
 Excutiat stagnis, & sit mare. nubila nusquam,
 Undarūque mina: cælo languente, fletūque
 Naufragii spes omnis abīt. sed nocte fugata
 Lesum nube diem iubar extulit, imāque sensim
 Concussit pelagi, monitque Cerannia nautis.
 Inde rapi cœpere rates, atque equora classem
 Curua sequi, quæ iam vento, fluctūque secundo
 Lapsa Palastinas uncis confixit arenas.

*v. Vossius Cos. III.
 Cel. u. 6.*

Prima duces vidit inuictis consistere castris
 Tellus, quam volucer Genusius, quam mollior Appes
 Circumeunt ripis. Appo gestare carinas
 Causa palus, leni quam fallens egerit vnda.
 At Genusum nunc sole niues, nunc imbre soluta
 Precipitant: reuenter longo se gurgite lassat,
 Sed minimum terra vicino littore nouit.
 Hoc fortuna loco tanta duo nomina fame
 Composuit: miserique fuit spes irrita mundi,
 Posse duces parua campi statione diremtos
 Ad mortem damnare nefas. nam cernere vultus,
 Et voces audire datur: multosque per annos

*capit. Iov. 2
 inel. 26.*

Dilectus tibi, Magne, socer, post pignora tanta
 Sanguinis infauisti sobolem, mortemque nepotis,
 Te nisi Niliaca propius non vidit arena. *Ca. Iov. 47*
 Caesaris attonitam miscenda ad prælia mentem
 Ferre moras scelerum partes inscère relictæ.

incho. M. VII. 45.

Ductor erat cunctis audax Antonius armis,
 Tam tum ciuili meditatus Lencada bello.
 Illum saepe minis Caesar, precibusque morantem
 Euocat: O mundi tantorum causa malorum,

Quid

Quid Superos, & fata tenes? sunt cetera cursu
 Acta meo, summam rapti per prospera belli
 Te poscit Fortuna manum. num rupta vadosis
 Syrtibus incerto Libye nos diuidit aestu?
 Nunquid inexperto tua credimus arma profundo?
 Inq, novos traheris casus? ignaue, venire
 Te Caesar, non ire, iubet. prior ipse per hostes
 Percussi medias alieni iuris arenas. *f. per uari H*
 Tu mea castra times? pereuntia tempora fati
 Conqueror: in ventos impendo vota, fretumque.
 Ne retine dubium cupientes ire per aquor:
 Si bene nota mihi est, ad Caesaris arma inuentus
 Naufragio venisse uolet. iam voce doloris
 Utendum est: non ex aquo diuisimus orbem.
 Epirum Caesarq, tenet, totusque Senatus:
 Ausoniam tu solus habes. his terque, quaterque
 Vocibus excitum postquam cessare videbat,
 Dum se deesse Deo, at non sibi numina, credit:
 Sponte per incantatas audet tentare tenebras, *18. 719. Sil. 11. uere h. m. p.*
 Quod inissi timuere, fretum: temeraria prono *na sub h. i. ante f. m.*
 Expertus cessisse Deo: fluctusque verendos *incauto. sal. v. H. ut.*
 Classibus, exigua sperat superare carina. *tacit. 1. an. 60. v. gr. ad h. u.*
 Soluerat armorum fessus nox languida curas: *de. p. 89. H. q. v.*
 Parta quies miseris, in quorum pectora somno *luna q. m. sunt q. p. 6.*
 Dat vires fortuna minor: iam castra silebant: *sil. viii. 719. H.*
 Tertia iam vigiles commouerat hora secundos,
 Caesar sollicito per vasta silentia gressu
 Vix famulis audenda parat: cunctisque relictis,
 Sola placet Fortuna comes. tentoria postquam
 Egressus, vigilum, somno cedentia membra, *19. H.*
 Transiit, questus tacite quod fallere posset;
 Littora curua legit, primis que inuenit in undis
 Rupibus exesis harentem fune carinam.

Rectorem,

f. rectorem H
male v. p. 101. c. 1. n. 1.

f. 102. H
f. 101. c. 1. n. 1. H

Rectorem, dominumq; ratis secura tenebat
 Haud procul inde domus, non ullo robore fulta,
 Sed sterili iunco, cannaeque intexta palustri,
 Et latus inuversa nudum munita phaselo.
 Hac Caesar bis terque manu quassantia tectum
 Limina commouit. molli consurgit Amyclas,
 Quē dabat, alga, toro. Quisnam mea naufragus, in-
 Tecta petit? aut quē nostrae Fortuna coēgit (quit,
 Auxilium sperare case? Sic fatus, ab alto
 Aggere, iam tepida sublato fine fauilla,
 Scinillam tenuem commotos parit in ignes,
 Securus belli: praedem civilibus armis
 Scit non esse casas. O vita tuta facultas
 Pauperis, angustique lares! o munera non dum
 Intellecta Deum! quibus hoc contingere templis,
 Aut potuit muris, nullo trepidare tumultu
 Casarea pulsante manu? tum poste recluso,
 Dux ait: Expecta votis maiora modestis,
 Spēsque tuas laxa iuuenis, si iussa secutus
 Me vehis Hesperiam, non ultra cuncta carinae
 Debebis, manibusq; inopem duxisse senectam.
 Necesse prabere Deo tua fara, volenti
 Angustos opibus subitis implere Penates.
 Sic fatur: quanquam plebeio tectus amictu,
 Indocilis priuata loqui. tum pauper Amyclas:
 Multa quidem prohibent nocturno credere ponto.
 Nam sol non rutilas deduxit in aquora nubes,
 Concordesque tulit radios: Noton aliter Phœbi,
 Altera pars Borean diducta luce vocabat.
 Orbe quoque exhaustus medio, languensq; recessit,
 Spectanteis oculos infirmo lumine passus.
 Lunaque non gracili surrexit lucida cornu,
 Aut orbis medii pueros exesa recessus.

Nec

v. 101. c. 1. n. 1.

Nec duxit recto tenuata cacumina cornu,
Ventorūque nota rubuit: tum lurida pallens

Ora tulit vultu sub nubem tristis ituro.

Sed mihi nec motus nemorum, nec littoris ictus,

Nec placet incertus, qui provocat aquora, Delphin:

Aut siccu quod mergus amat: quodq, ansa volare

Ardea sublimis penna confisa natanti:

Quodq, caput spargens undis, velut occupet imbrē,

Instabili gressu metitur littora cornix.

Sed si magnarum poscunt discrimina rerum,

Haud dubitem præbere manus: vel littora tangam

Iussu, vel hoc potius pelagus, flatūsque negabunt.

Hæc fatur, soluensq, ratem dat carbasa ventis:

Ad quorum motus non solum lapsa per altum

Aëra dispersos traxere cadentia sulcos

Sidera: sed summis etiam qua fixa tenentur

Astrapolis, sunt visa quati. niger inscit horror

Terga maris: longo per multa volumina tractu

Aestuat unda minax: flatūsque incerta futuri,

Turbida testantur conceptos æquora ventos.

Tunc rector trepida fatur Talis: Aspice sanum

Quanta paret pelagus: Zephyrōs ne intēdat, an Euros

Inextū est: puppim dubius ferit undiq, pontus:

Nubibus, & cælo Notus est. si murmura ponti

Consulimus, Cori verrent mare. gurgite tanto,

Nec ratis Hesperias tanget, nec naufragus oras.

Desperare viam, & vetitos convertere cursus

Sola salus. licet vexata littora pappe

Prendere, ne longe nimium sit proxima tellus.

Fisus cuncta sibi cessura pericula Casar,

Sperne minas, inquit, pelagi, ventōque furenti

Trade sinum. Italiam si cælo auctore recusis,

Me pete. sola tibi causa hæc est instā timoris,

H

Vectorem

f. marmora O. c. chori ferret mare. vel chori ferret

nes. luncy. vel pappum. mare. vel chori ferret mare. H.

re ferret. Val. leg. H.

3. v. 233. inf. 199. vi. 67. H.

Vectorem non nosse tuum, quem numina nunquam
 Destituunt; de quo male tunc Fortuna meretur,
 Cum post vota venit: medias per rumpe procellas
 Tutela secure mea, cæli iste fretique,
 Non puppis nostra labor est: hanc Casare pressam
 A fluctu defendet omnis. nec longa furori
 Ventorum sæuo dabitur mora: proderit undis
 Ista ratis. nec flecte manum: fuge proxima velis
 Littora: tum Calabro portus te crede potitum,
 Cum iam non poterit puppi, nostræq; saluti
 Altera terra dari. quid tanta strage paretur
 Ignoras? querit pelagi, cælique tumultu
 Quid præstet Fortuna mihi. Non plura locuto
 Anulsit laceros percussa puppe rudentes
 Turbo rapax, fragilemque supervolitantia malum
 Velat ulit: sonuit, victis compagibus, alnus.
 Inde ruunt toto concita pericula mundo.
 Primus ab Oceano caput exeris Atlanteo,
 Coræ, mouens æstus: iam te tollente furebat,
 Pontus, & in scopulos totas erexerat undas.
 Occurrit gelidus Boreas, pelagusque retundit.
 Et dubium pendet, vento cui concidat, æquor.
 Sed Scythici vicit rabies Aquilonis, & undas
 Torsit, & abstrusas penitus vada fecit arenas.
 Nec perfert pontum Boreas ad saxa, suumque
 In fluctus Cori frangit mare: motæque possunt
 Equora subductis etiam concurrere ventis.
 Non Euri cessasse minas, non imbris atrum
 Aeolii iacuisse Notum sub carcere saxi
 Crediderim: cunctos solita de parte ruentes
 Defendisse suas violento turbine terras,
 Sic pelagus mansisse loco. nam parua procellis
 Equora rapta ferunt. Aegæas transit in undas
 Tyrrhenum:

Tyrrhenum: sonat Ionio vagns Adria ponto.

5 Ab quoties frustra pulsatos aquore montes
Obruit illa dies! quam celsa cacumina pessum
Tellus victa dedit! non vlllo littore surgunt *Pinde H*
Tam validi fluctus, alioque ex orbe voluti
A magno venere mari, mundumque coërcens

10 Monstriferos agit vnda sinus. Sic rector Olympi *Val. fl. n. 498*
Cuspide fraterna lassatum in secula fulmen
Adiuvit, regnoque accessit terra secundo,
Cum mare conucluit gentes, cum littora Tethys
Noluit vlla pati, cœlo contenta teneri.

5 Tunc quoq; tanta maris moles creuisset in astra,
Ni Superum rector pressisset nubibus undas.
Non cœli nox illa fuit: latet obsitus aër
Inferna pallore domus, nimbis que grauatus
Deprimitur, fluctusque in nubibus accipit imbrem.

10 Lux etiam metuenda perit, nec fulgura currunt
Clara, sed obscurum nimbosus dissilit aër.
Tunc Superū conuexa tremunt, atque arduus axis
Insonuit, motaque poli compage laborant.

Extimuit Natura chaos: rupisse videntur

5 Concordes elementa moras, rursusque redire
Nox manes mistura Deis. spes vna salutis,
Quod tanta mundi non dum periëre ruina.
Quantum Leucadio placidus de vertice pontus
Despicitur, tantum nauta vidēre tremētes

10 Fluctibus e summis præcep̄ mare: cumque tumentes
Rursus hiant undæ, vix eminet aquore malus.
Nubila tanguntur velis, & terra carina.

Nam pelagus, qua parte sedet, non celat arenam
Exhaustū in cumulos, omnisq; in fluctibus vnda est.

45 Artis opem vicere metus: nescit q; magister
Quam frangat, cui cedat aqua. discordia Ponti

H 2

Succurrit

*inflictu vel
in fluctu. ichu*
Succurrit miseris, fluctusque euertere puppim
Non valet in fluctus: victum latus vnda repellens
Erigit, atque omni surgit ratis ardua vento.

*fracti H
Theophrastus
Quintus p. 170*
Non humilem Sasona vadis, non littora curue
Thessalia saxosa paucis, oraq; malignos
Ambracia portus: scopulosa (Craunia nauta
Summa timent. Credit iam digna pericula Caesar
Fatis esse suis. tantus ne euertere, dixit,

Me Superis labor est: parua quem puppe sedentem 6

Tam magno petiere mari? si gloria leti

Est pelago donata mei, bellis que negamur;

Intrepidus, quancunque datis mihi numina, morie

Accipiam. licet ingentes abruperit actus

Festinata dies fati, sat magna peregi. 6

Arctoas domui gentes: inimica subegi

Arma metu: vidit Magnum mihi Roma secundum.

Iussa plebe tuli fasces per bella negatos:

Nulla meis aberit titulis Romana potestas.

Nesciat hoc quisquam, nisi tu, quae sola meorum 6

Conscia votorum es, me, quannus plenus honorum,

Et Dictator eam Stygius, & Consul ad umbras,

Priuatam Fortuna, mori. mihi funere nullo

Est opus o Superi: lacerum retinete cadaver

Fluctibus in mediis: desint mihi busta, rogusque, 67

Dum metuar semper, terraque expecter ab omni.

Hac fatum deus, dictu mirabile, fluctus

Inuolida cum puppe leuat: nec rursus ab alto

*dem Micul. ad
ord. 41. m. 530*
Aggere deiecit pelagi, sed pertulit vnda,

Scruposisq; angusta vacant ubi littora saxi, 67

Imposuit terra. pariter tot regna, tot urbes

Fortunamq; suam tacta tellure recepit.

Sed non tam remeans Caesar iam luce propinqua,

Quam tacita sua castra fuga, comitesq; fefellit.

Circumsisa

- 60 Circumfusa duci fleuit, gemituque suorum,
Et non ingratis incessit turba querelis.
Quò te dure tulit virtus temeraria Caesar?
Aut que nos viles animas in fata relinquens, *quo H*
Inuitis spargenda dabis tua membra procellis?
65 Cùm tot in hac anima populorum vita, salusque *re H*
Pendeat, & tantus caput hoc sibi fecerit or bis, *Orv. XV. 254.*
Sanitia est voluisse mori, nullusne tuorum
Emeruit comitum, fatis non posse superstes
Esse tuis? cùm te raperet mare, corpora segnis
60 Nostra sopor tenuit. pudet heu. tibi causa petenda
Hec fuit Hesperia? visum est committere quenquam
Tam saevo crudele mari? fors ultima rerum.
In dubios casus, & prona pericula mortis
Præcipitare solet mundi iam summa tenentem
5 Permississe mari! tantum quid numina lassus? *mari tantum? H*
Sufficit ad fatum belli fauor iste, laborque *summan m. III. 297. 18. 19.*
Fortune, quod te nostris impexit arenis? *Id. V. III. 51. 123. 1900.*
Hinc usus placere Deum, non rector ut orbis, *Id. VII. 205. 156.*
Nec dominus rerum, sed felix naufragus esses? *Vat. lib. V. p. 18. 19.*
70 Talia iactantes, discussa nocte, serenus
Oppressit cum sole dies, fissumque tumentes *Orv. p. 18. 19. 20.*
Composuit pelagus ventis parientibus undas.
Nec non Hesperii lassatum fluctibus æquor, *parientibus vel parientibus*
Ut videre duces, purumque insurgere cælo *Id. Orv. p. 18. 19.*
5 Fracturum pelagus Boream, soluere carinas *venti parientibus*
Quas ventus, doctæq; pari moderamine dextra
Permistas habuere diu: latumque per æquor, *Id. 79. 18. Orv.*
Ut terrestre, coit, consertis puppibus, agmen. *neque cui domino*
Sed nox sæua modum venti, velique tenorem *parat unda mari H*
10 Eripuit nautis, excussitq; ordine puppes.
Strymona sic gelidum, bruma pellente, relinquunt
Potura te, Nile, grues, primoque volatu
ob. l. duche. *H 3* Effingunt. *H 4*
Orv. rem. am. 339. H.

Effingunt varias, casu monstrante, figuras.

Mox ubi percussit tensus Notus altior alas:

Confusos temerè immista glomerantur in orbes,

Excubata perit dispersis littera pennis.

Cum primum redeunte die violentior aër

Puppibus incubuit, Phæbeo concitus ortu,

Prætereunt frustra tentati littora Lissi,

Nymphæumque tenent, nudus Aquilonibus undas. 71

Succedens Borea iam portum fecerat Auster.

Vndique collatis in robur Caesaris armis,

Summa videns duri Magnus discrimina Martis

Iam castris instare suis: sponere tutum

Coniugii decrevit onus, Lesbòque remotam 72

Te procul à sani strepitu Cornelia belli

Occulere. Heu quantùm mentes dominatur in aquas

Iusta Venus! dubiũ, trepidumq; ad prælia, Magne,

Te quoque fecit amor: quod nolles stare sub idu

Fortuna, quo mundus erit, Romanaque fata, 73

Coniux sola fuit. mentem iam verba paratam

Destituunt, blandaq; iuvat ventura trahentem

Indulgere mora, & tempus subducere fatis.

Nocte sub extrema, pulso torpore quietis,

Dum sonet amplexu grauidum Cornelia curis 74

Pectus, & auersi petit oscula grata mariti:

Humentes mirata genas, percussique caco

Vultu, non audet flestem deprendere Magnam.

Ille gemens, Non nunc, vita mihi dulcior, inquit,

Cum tædet vitæ, lato sed tempore, coniux,

Non tæsta dies, & quam nimiumque, parumq; 75

Distulimus: iam totus adest in prælia Caesar.

Cedendum est bellis: quorum tibi tuta latebra 76

Lesbos erit, desiste preces tentare: negavi

Iam mihi: non longos à me patièrè recessus. 77

Præcipies

Præcipientes aderunt casus: properante ruina,

Summa cadunt. satis est audisse pericula Magni.

Mæque tuus decepit amor, civilia bella *fine huius libri H*

Si spectare potes. nam me iam Marte parato

70 Securos cepisse pudet cum coniuge somnos,

Eg, tuo, miserum qualient cum classica mundum,

Surrexisse sinu. vereor civilibus armis

Pompeium nullo tristem committere damno.

Tutior interea populis, & tutior omni

5 Rege late, positamq, procul fortuna mariti

Non tota te mole premat. si numina nostras *Cassius ad Act. V.*

Impulerint acies, maneat pars optima Magni; *21 H 23*

Sit que mihi, si fata premant, victor que cruentus,

Quo fugisse velim. Vix tantum infirma dolorem

60 Cepit, & attonito cesserunt pectore sensus.

Tandem ut vox mæstas potuit proferre querelas:

Nil mihi de fatis thalami, Superisq, relictum est

Magne, queri: nostros non rumpit funus amores,

Nec diri fax summa rogi: sed sorte frequenti, *f. 21 H.*

65 Plebeiæque nimis careo dimissa marito.

Hostis ad aduentum rumpamus fœdera tædæ:

Placemus Socerum. Sic est tibi cognita, Magne,

Nostra fides? credis ne aliquid mihi tutius esse,

Quam tibi? non ne olim casu pendemus ab uno?

70 Fulminibus me scæue iubes, tantaq, ruina

Absentem præstare caput? securæ videtur

Sors tibi, cum facias etiam nunc vota, perisse,

Ut nolim seruire malis: sed morte parata,

Te sequar ad manes. feriat dum mæsta remotas

775 Fama procul terras, viam tibi nempe superstes.

Adde, quod assuescis fatis, tantumq, dolorem *pro a. 21 H.*

Crudelis me ferre doces. ignosce fatenti:

Posse pati, timeo. quod si sunt vota, Deis que

— H 4

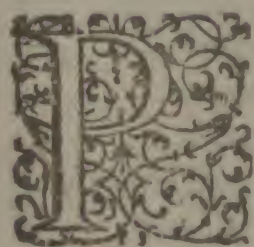
Audior,

Audior, euentus rerum sciet ultima conuix.
 Sollicitam rupes iam te victore tenebunt,
 Et puppin, quæ fata feret tam lata, timebo.
 Nec soluent audita metus mihi prospera belli,
 Cum vacuis proiecta locis à Cesare possim
 Vel fugiente capi. notescant littora clari
 Nominis exilio, positaque ibi coniuge Magni,
 Quis Mitylenæas poterit nescire latebras?
 Hoc precor extremum, si nil tibi victa relinquent
 Tutius arma fuga, cum te commiseris undis,
 Quolibet infauistam potius deflece carinam:
 Littoribus quarere meis. Sic fata, relictis
 Exilui stratis amens, tormentaque nulla
 Vult differre mora. non mœsti pectora Magni
 Sustinet amplexu dulci, non colla tenere:
 Extremis que perit tam longi fructus amoris:
 Precipitantque suos luctus: neuterque recedens
 Sustinuit dixisse vale, vitamque per omnem
 Nulla fuit tam mœsta dies. nam cetera damna
 Durata iam mente malis, firmaque tulerunt.
 Labitur infelix, manibusque excepta suorum
 Fertur ad æquoreas, ac se prostermit, arenas,
 Littoraque ipsa tenet, tandemque illata carina est.
 Non sic infelix patriam, portusque reliquit
 Hesperios, saui premerent cum Caesaris arma.
 Fida comes Magni vadis duce sola relicto,
 Pompeiumque fugis. quæ nox tibi proxima venit,
 Insomnis. viduo tum primum frigida lecto,
 Atque insueta quies uni, nudumque marito
 Non harente latus. somno quam saepe gravata
 Deceptis vacuum manibus complexa cubile est,
 Atque oblita fugæ quesivit nocte maritum!
 Nam, quannus flammata tacitas vrente mœdullas,
 Non

Non inuat in toto corpus iactare cubili:
 Servatur pars illa tori. caruisse timebat
 Pompeio: sed non Superi tam lata parabant.
 Instabat, misera Magnum qua redderet, hora.

M. ANNÆI
 L V C A N I
 CIVILIS BELL.
 SIVE PHARSALIÆ

LIBER SEXTVS.

OSTQVAM castra duces, pugna
 iam mente propinqui, III. 37. 17. 22.
 Imposuere ingis, admotaq; commi-
 nus arma,

Parq; suum videre Dei, capere
 omnia Caesar solus. H. 11. 654. infra.

Mœnia Graiorum spernit, Martemq; secundum

5 Iam nisi de genere fati debere recusat.

Funeſtam mundo votis petit omnibus horam,

In casum que cuncta ferat. placet alea fati

Alterutrum mersura caput. ter collibus omneis VII. 163.

Explicuit turmas, & signa minanti pugnam,

10 Testatus nunquam Latia se dcesse ruina.

Vt videt ad nullos exciri posse tumultus

In pugnam generum, sed clauso fidere vallo,

H 5

Signa

Signa mouet, tectūsque via dumosa per arua
Dyrrachii præceps rapiendas tendit ad arces.

Hic iter aequoreo praecepit limite Magnus,
Quemq; vocat collem Taulantius incola Petram,
Insedit castris, Ephyræaque mœnia servat,
Defendens tutam vel solis turribus urbem.

*Non opus hanc veterem, nec moles structa tuetur,
Humanusque labor, facilis, licet ardua tollat,
Cedere vel bellis, vel cuncta moventibus annis.
Sed munimen habet nullo quassabile ferro,
Naturam, sedemque loci. nam clausa profundo*

illisum m. inf. 69. Indique precipiti, scopulisq; vomentibus æquor.
Exiguu debet, quod non est insula, colli. collo Palm.
De norman. lib. 1. p. 100. Terribiles ratibus sustinentant mœnia cantes,
tonitruumque furens rapido cum tollitur aëstro,
Tœpla, domosq; quatit, sfumataq; in culmina pontus.

Hinc audiam belli rapuit spes improba mentem
 Caesaris, ut vastis diffusum collibus hostem
 Cingeret ignarum, ducto procul aggere valli.

Metitur terras oculis: nec cespite tantum
Contentus fragili subito attollere muros,
Ingentes cautes, anulsq; saxa metallis,
Graviorumque domos, direptaq; moenia transfert.
Extrahitur, quod non aries impellere sauis,
Quod non ulla queat violenti machina belli.

Franguntur montes, planumq; per ardua Caesar
Ducit opus: pandit fossas, turrita^{que} summis
Disponit castella iugis, magnoque recessu
Amplexus fines, saltus, nemorosaque resqua,
Et silvas, vastasque feras indagine claudit.

Non desunt campi, non desunt pabula Magno,
Castrâque Casareo circumdatus aggere mutat.
Flumina tot cursus illic exorta fatigant,

Illeg

Et fit saepe nefas, iaculum tentante lacerto.
 Maior cura duces miscenda abstrahit armis.
 Pompeium exhausta prae-benda ad pabula terra,
 Quae currens obtrinit eques, gradibusque citatis
 Ungula frondentem discussis cornea campum.
 Belliger attonsis sonipes defessus in aruis,
 Aduectos cum plena ferant praesepia culmos,
 Ore nouas poscens moribundus labitur herbas,
 Et tremulo medios abrumpit poplite gyros.
 Corpora tum soluit tabes, & digerit artus.
 Traxit iners coelum fluida contagia pestis
 Obscuram in nubem. tali spiramine Nefis
 Emittere Stygium nebulosis aëra saxis,
 Antrâque letiferi rabiem Typhonis anhelant.
 Inde labant populi, coeloque paratior unda
 Omne pati virus durauit viscera caeno.
 Iam riget atra cutis, distentâque lumina rumpit:
 Igneâque in vultus, & sacro fernida morbo
 Pestis abit, fessumque caput se ferre recusat.
 Iam magis atque magis praeceps agit omnia fatum:
 Nec mediū dirimunt morbi vitamq, nec emque:
 Sed languor cum morte venit, turbâque cadentum
 Aucta lues, dum mista iacent incondita viuis
 Corpora: nam miseros ultra rentoria cines
 Spargere funus erat. tamen hos minuire labores
 A tergo pelagus, pulsusque Aquilonibus aër,
 Littorâque, & plena peregrina messe carinae.
 At liber terra spatiosis collibus hostis
 Aëre non pigro, nec inertibus angitur undis:
 Sed patitur saeuam, veluti circumdatus arcta
 Obsidione, famem. nondum surgentibus altam
 In segetem culmis, cernit miserabile vulgus
 In pecudum cecidisse cibos, & carpere dumos,
 Et

10

110

Et

Et ~~morfu~~ spoliare nemus, letumque minanteis
Vellere ab ignotis dubias radicibus herbas:

Qua mollire quicunq; flamma, qua frangere morsu;

Qua q; per abrasus utero demittere fauces, ~~arrosus~~ cautus. w. r. 545.

Plurimaque humanis antehac incognita mensis *H*

Diripiens miles, saturum tamen obsidet hostem.

Ut primum libuit ruptis euadere claustris

Pompeio, cunctasque sibi permittere terras:

Non obscura petit latebrosa tempora noctis,

Et raptum furto soceri cessantibus armis

Dedignatur iter: latis exire ruinis

Querit, & impulsu turres confringere vallo,

Perq; omneis gladios, & qua via cade paranda est.

5 Opportuna tamen valli pars visa propinqui,

Quam Minuti castella vocant, & confraga densis

Arboribus dumeta tegunt. huc puluere nullo

Proditus agmen agit, subitusque ad moenia venit.

*Tot simul e campis Latiae fulsere volucres: ~~simul~~ *H**

0 Tot cecinere tuba. ne quid victoria ferro

Deberet, paucos attonitos confecerat hostes.

Quod solum valuit virtus, iacere peremti,

Debuerant quo stare loco: qui vulnera ferrent

Iam decrant, nimbusque ferens tot tele peribat.

5 Tum piceos voluunt immissa lampadis ignes: *simul ~~simul~~ *H**

Tum quass. nutant turres, lapsuque minantur.

Roboris impacti crebro s gemit agger ad ictus. ~~Arcl. h. m. p. d. v. 359.~~

Iam Pompeiana celsi super ardua valli ~~XII. 39. 594. XVI. 695.~~

Exierant Aquila: iam mundi iura petebant.

40 Quem non mille simul armis, nec Casare toto

Auferret Fortuna locum, victoribus unus

Eripuit, vetuitque capi: sed, arma tenente,

Ac nondum strato, Magnum vicisse negavit.

Scaena viro nomen: castrorum in plebe merebat

Ante

Ante feras Rhodani gentes: ibi sanguine multa
Promotus Latiam longo gerit ordine vitem.

Pronus ad omne nefas, & qui nesciret, in armis

Quam magnam virtus crimen civilibus esset.

Hic ubi quarentes socios iam Marte relicto

Tata fuga cernit, Quò vos pavor, inquit, abegit

Impius, & cunctis ignotus Caesaris armis?

O famuli turpes, seruum pecus, absque cruore

Terga datis morti? cumulo vos deesse virorum

Non pudet, & bustis, interque cadauera quari?

Non ira saltem iuuenes, pietate remota,

Stabitis? & cunctis, per quos erumperet hostis,

Nos sumus electi. non paruo sanguine Magni

Ista dies terit. peterem felicior umbras

Caesaris in vultu. testem hunc Fortuna negavit:

Pompeio laudante cadam. confringite tela

Pectoris incursum, iugulisque retundite ferrum.

Iam longinqua petit pulvis, sonitusque ruina,

Securasque fragor concussit Caesaris aures.

Vincimus o socii, veniet, qui vendicet arces,

Dum morimur. mouit tantum vox illa furorem,

Quantum non primo succendant classica cantu:

Mirantesque virum, atque auidi spectare, sequuntur

Scituri iuuenes, numero deprensa, locoque,

An plus quam mortem virtus daret. ille ruenti

Aggere consistit, primūque cadauera plenis

Turribus euoluit, subeuntēque obruit hostes

Corporibus: totaque viro dant tela ruina,

Roborāque, & moles, hosti seque ipse minatur.

Nunc sude, nunc duro contraria pectora conto.

Detrudit muris, & valli summa tenentes

Amputat ense manus: caput obterit, ossaque saxo,

Ac male defensum fragili compage cerebrum

Dissepit:

Dissipat: alterius flamma crinesque, genasque
Succendit: strident oculis ardentibus ignes.

18 Ut primum cumulo crescente cadauera murum

Admonere solo: non seignior extulit illum

Saltus, & in medias iecit super arma caternas,

Quam per summa rapit celerem venabula pardum.

Tunc densos inter cuneos compressus, & omni *Plat. viii. 701. v. Barth.*

Vallatus bello vincit, quem respicit, hostem.

Iamq; hebes, & crasso non asper sanguine mucro

Percussum Scæua frangit, non vulnerat, hostem. *Barth. vi. 212.*

Perdidit ensis opus, frangit sine vulnere membra.

Illum tota premit moles, illum omnia tela.

Nulla fuit non certa manus, non lancea felix:

Parq; nouum Fortuna videt concurrere, bellum, *q. d. hic crept. p. 114.*

Aque pirum. fortis crebris sonat ictibus umbo, *Fortis. male. p. 114. H.*

Et galeæ fragmenta caua comossa perurunt. *Plat. viii. 701. v. Barth.*

Tempora: nec quicquam nudis in alibus obstat. *f. p. 114. v. Barth.*

5 Iam, præter stantes in summis ossibus hastas. *Pa. H.*

Quid nunc vesani iaculis, lenibusque sagittis

Perditis hæsueros nunquam vitalibus ictus?

Hunc aut tortilibus vibrata phalarica nervis

Obruat, aut vasti muralia pondera saxi:

10 Hunc aries ferro, ballistæque limine porta *f. p. 114. v. Barth.*

Simmoncat: stat non fragilis pro Cæsare murus, *pro. mo. vi. 576. H.*

Pompeiumque tenet: iam pectora non tegit armis:

Ac veritus credi clypeo, lenique vacasse,

Aut culpa vixisse sua, tot vulnere belli.

25 Solus obit, densamque ferens in pectore siluam, *Plat. viii. 701. v. Barth.*

Iam gradibus fissis, in quem cadit, eligit hostem,

Par pelagi monstris. Libyæ sic belua terra,

Getulus densis Elephas oppressus ab armis

Omne repercussam squalenti missile tergo

16 Frangit, & hærentes mota cute discutit hastas.

Viscera

Viscera tuta latent penitus, citraque cruorem
 Confixa stant tela feræ: tot facta sagittis,
 Tot iaculis, unam non explent vulnera mortem.

Diſtaa procul ecce manu Gortynis arundo
 Tenditur in Scauam, quæ voto certior omni
 In capat, atq. oculi læuam descendit in orbem.

Ille moras ferri, nervorum & vincula rumpit,

Assixam uellens oculo pendente sagittam *seu* *seu* *seu*

Intrepidus, telumque suo cum lumine calcat.

Pannonis haud aliter post ictum senior urſa,

Cum iaculum parua Libys amentauit habena,

Se rotat in vulnus: telumque irata receptum

Impetit, & secum fugientem circuit hastam

Perdiderat vultum rabies: stetit imbre cruento

Infermis facies: latus fragor æthera pulsat

Victorum: maiora viris de sanguine paruo

Gaudia non faceret conspectum in Casare vulnus.

Ille regens alta suppressum mente dolorem,

Miis, & à vultu penitus virtute remota,

Parcite, ait, cines: procul hinc auertite ferrum:

Collatura mee nil sunt iam vulnera morti:

Non eget ingestis, sed vulſis pectore telis.

Tollite, & in Magni viuentem ponite caſtris:

Hoc vestro præſtate duci: sit Scaua relictæ

Cæsaris exemplum potius, quàm mortis honestæ.

Credidit infelix simulatis vocibus Aulus:

Nec vidit recto gladium mucrone tenentem:

Membræque captiui pariter laturus, & arma,

Fulmineum mediis excepit faucibus ensim.

Incaluit virtus: atq. una cedere cœctus

Soluat, ait, pœnas, Scauam quicunq. subactum

Sperauit: pacem gladio si querit ab isto

Magnus, adorato submittat Casare signa.

An

An similem vestri, signemq; ad fata potastis?

45 Pompeii vobis minor est, causaq; Senatus,
Quam mihi mortis amor. Simul hac effatus, & al-
Casareus palus testatur adesse cohortes. (c. 18)

Dedecus hic belli Magna, erigique remisit,

Ne solum tota fugerent in Scana caetera:

o Subducto qui Martem nam sanguine fuso

Vires pugna dabat. labentem turba suorum

Excipit, atque humeris depositum imponere gaudet:

Ac velut inclusum per fessum pectus re natum, veluti liquum. H

Et vitam magna speciem Virtutis adorant: ul. Ang. emigra.

5 Telaque confixis certant evellere membris, vitam ac spiritum

Exornantq; Deos, ac undam pectore Martemque volubili Ardent

Armis Scana tuis. felix hoc nomine fama, fra H

Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset. f. v. 1. 1

Cantaber exiguis, aut longis Tentonius armis. f. v. 1. 1

o Non tu bellorum spoliis ornare Tonantis

Templa potes, non tu laetis ululare triumphis. Adit

Infelix, quanta dominum virtute parasti!

Nec magis hac Magnus castrorum parte repulsus

Intra claustra piger dilato Marte quiescit,

5 Quam mare lassatur, cum se tollentibus Euris

Frangentem fluctus scopulum ferit, aut laevis alit

Montes adest, seramque sibi parat unda ruinam. v. 1. 1. 1. 1

Hinc vicina petens placido castella profundo

Incursum gemini Martis rapit: armisque late

o Spargit, & effuso laxat tentoria campo:

Mutandaq; inuat permissa licentia terra.

Sic plenus Padus ore tumens super aggere tutas

Excurret ripas, & totos concutit agros.

Suscubui si qua tellus, cumuliemque furentem

5 Undarum non passa, ruit: tum flumine toto

Transit, & ignotos aperit sibi gurgite campos.

Illos terra fugit dominos: his rura colonis
Accedunt, donante Pado. vix praelia Caesar
Senserat, elatus specula quæ prodidit ignis.

vicissim vel l. Inuenit impulsos presso iam puluere muros,
quæstus. furæ Frigidæque ut veteris deprendit signa ruina;
H Accendit pax ipsa loci, mouitque furorem

Pompeiana quies, & victo Cesare somnus.
Ire vel in clades properat, dum gaudia turbet.

Torquato ruit inde minax: qui Caesaris arma
Segnius haud vidit, quam malo nauta tremante

in licio. vel l. Omnia Circeæ subducit vela procella:
quæstus. vel l. Agmina que interius muro breuiore recepit,
quæstus. vel l. Denſius ut parua disſoneret arma corona.

Transierat primi Caesar munimina valli,
Cum super e totis emisit collibus agmen,
Effuditque acies obseptum Magnus in hostem.

ſſicanius vel Non sic Aetnaeis habitans in vallibus horret
negans. vel l. Encladum spirante Noto, cum tota caueanas
noſit H Egerit, & torrens in campos defluit Aetna:

Caesaris ut mites glomerato puluere victus
Ante aciem, caci trepidus sub nube timoris
Hostibus occurrit fugiens, inq; ipsa pauendo
Fata ruit. totus mitti ciuilibus armis

Usque vel in pacem potuit cruer: ipse furenteis

ſon: h. h. ſ. p. n. Dux tenuit gladios. felix, ac libera legum
ſon: h. h. ſ. p. n. Roma fores, iuris que tui, vicisset in illo
de huius. male. Si tibi Sylla loco. dolet heu, semperque dolebit,
vid. v. g. x. 154. H. Quod scelerum Caesar prodest tibi summa tuorum

Cum genero pugnaſſe pio. Pro tristitia fata,
ſ. ſ. h. vii. 604. viii. Non Utica Libye clades, Hispania Munde
691. ex m. H. Fleſſet, & infando pollutus ſanguine Nilus
Nobilis Phario geſtaſſet rege cadaver:
Nec Iuba Marmaricas nudus preſſiſſet arenas,

Pœnorumq;

- 10 Pœnorumq; umbras placasset sanguine fuso
 Scipio: nec sancto caruisset *vita* Catone. *vila humana, cui ille exem-*
plum. H.
 Ultimus esse dies potuit tibi Roma malorum.
 Exire è mediis potuit Pharsalia fati.
 Deserit aduerso possessam numine sedem
 15 Caesar, & Emathias lacero petit agmine terras.
 Arma secuturum socii, quacunque fugasset,
 Tent auere sui comites diuertere Magnum,
 Hortari, patrias sedes, atque hoste carentem
 Ausoniam peteret. Nunquam me Caesaris, inquit,
 20 Exemplo reddam patria, nunquamque videbit
 Me, nisi dimisso redeuntem milite Roma.
 Hesperiam potui, motu surgente, tenere,
 Si vellem patriis aciem committere templis,
 Ac medio pugnare foro. dum belli relegem,
 25 Extremum Scythici transcendam frigoris orbem, *frideri H.*
 Ardentèsque plagas. victor tibi, Roma, quietem *parentes H.*
 Eripiam, qui, ne premereit te prœlia, fugi?
 Ah potius, ne quid bello patiaris in isto,
 Te Caesar putet esse suam. sic fatus, in ortus
 30 Phœbeos conuertit iter, terraq; secutus *condit. H. v. var. lect.*
 Denia, quæ vastos aperit Candania saltus,
 Contigit Emathiam, bello quam fata parabant.
 Thessaliam, qua parte diem brumalibus horis *scilicet vel pulch. H.*
 Attollit Titan, rupes Offea coërcet.
 35 Cum per summa poli Phœbum trahit altior æstas,
 Pelion opponit radiis nascentibus umbras.
 At medios ignes cœli, rabidique Leonis
 Solstitiale caput nemorosus submonet Othrys.
 Excipit aduersos Zephyros, & Iapyga Pindus,
 40 Et maturato pracidit vespere lucem.
 Nec metuens imi Borean habitator Olympi *metastor 4. v. var. lect.*
 Lucentem totis ignorat noctibus Arcton.

Hos inter montes media qui valle premuntur,
 Perpetuis quondam latuere paludibus agri:
 Flumina dum campi retinent, nec peruia Tempe
 Dant aditus pelago, stagnumq; implentibus undis
 Crescere cursus erat. postquam discessit Olympo
 Herculea grauis Ossa manu, subitaq; ruinam
 Sensit aque Nereus: melius mansura sub undis,
 Emathis aquorei regnum Pharsalos Achillis
 Eminct, & prima Rhœteia littora pinu
 Quæ tetigit Phylace, Pteleosq; & Dorion ira
 Flebile Pieridum, Trachin, pretioque nefanda
 Lampados Herculeis fortis Melibœa pharetris:

34

35

36

Adhuc vnde ad
 mel. 150.

Forum opima
 Epistulae. Homero

hic dicitur
 IV. 896 et mel. 150

Thel. IV. 46 et mel. 150

267. hic Hymettor

seculis q. 150 et mel. 150

mel. 1. 150 et mel. 150

note ad Clu. III

Mel. 136. V I

199. III. 402 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

199. VI. 796 et mel. 150

Atque olim Larissa potens: ubi nobile quondam
 Nunc super Argos arant: veteres ubi fabula Thebas
 Monstrat Echionias: ubi quondam Pentheos exul,
 Colla, caput que ferens supremo tradidit igni,
 Quæta quod hoc solum nato rapuisset Agane.
 Ergo abrupta palus multos discessit in amnes.
 Purus in occasus, parui sed gurgitis, Acas
 Ionio fluit inde mari: nec fortior undis
 Labitur aucta pater Isidis, & tuus, Oeneu,
 Penè gener crassis oblimat Echinadas undis:
 Et Meleagreæ maculatus sanguine Nessi
 Euenos Calydonæ secat. ferit amne citato
 Malincas Sperchios aquas: & flumine puro
 Irrigat Amphrysos famulantis pascua Phæbi.
 Quicq; nec humentes nebulas, nec rore madentem
 Aëra, nec tennes ventos suspirat Anauros.
 Et quisquis pelago per se non cognitus amnis
 Penèo donauit aquas. it gurgite rapto
 Apidanos: nunquamq; celer, nisi mustus, Enipeus.
 Accipit Asopos cursus, Phœnixq;, Melasque.
 Solus in alterius nomen cum venerit undæ,
 Defendit

35

36

36

370

371

Defendit Titaresus aquas, lapsusq; superne

Gurgite Penet pro siccis utitur aruis.

Hunc fama est Stygiis manare paludibus amnem,

Et capitis memorem, fluvii contagia vilis

80 Nolle pati, superumque sibi servare timorem.

Vi primum emissis patuerunt amnibus arua,

Pinguis Boebicio discessit vomere sulcus:

Mox Lelegum dextra pressum descendit aratrum.

Aolida, Dolopèsque solum fregere coloni,

35 Et Magnetes equis, Minya gens cognita remis.

Illic semiferos Ixionidas Centauros

Fæta Pelethroniis nubes effudit in antris.

Aspera te Pholoès frangentem Monyche saxa,

Tèque sub Octæo torquentem vertice vulsus

10 Rhæceferox, quas vix Boreas inverteret, arnos: *Scit H*

Hospes & Alcide magni Phole: tèque per amnem

Improbe Lerneas vector passure sagittas:

Tèque senex Chiron, gelido qui sidere fulgens

Impetis Aeternio maiorem Scorpion arcu.

15 Hac tellure feri micuerunt semina Martis.

Primus ab æquorea percussis cuspide saxis

Thessalicus sonipes bellis feralibus omen

Exiit, primus chalybem, frænosque momordit.

Spumavitq; novis Lapithæ domitoris habenis. *Janor vel Janus*

20 Prima fretum scindens Pagæao litore pinus,

21 Terrenum ignotas hominem proiecit in undas. *VII. 753.*

22 Primus Thessalica rector telluris Itonus

23 In formam calidæ percussit pondera massæ. *Athalia vel Othalidi H*

Fudit & argentum flammis, aurumque monetæ. *in foro ferili Atholici H*

25 Fregit, & immensis coxit fornacibus ara. *Memor. Phalce H*

Illic, quod populos scelerata impexit in arma, dicta v. *temnoten Othale*

Diuitias numerare datum est. hinc maxima serpens *H*

Descendit Python, Cyrrhæaque fluxit in antra: *Oru 1. ml. 430*

Argenti laminas. vel 3 *Vnde*

argentum in laminas vel 4

argentum laminis 14.

Vnde & Thessalica veniunt ad Pythia laurus.

Impius hinc prolem superis immisit Aloeus,

Inseruit celsis propè se cum Pelion astris,

Sideribusque vias incumbens abstulit Ossa.

Hac ubi damnata fatis tellure locarunt

Castra duces, cunctos belli praesaga futuri

Mens agitat, summique grauem discriminis horam

Aduentare palam est. propius iam fata moueri

Degeneres trepidant animi, peioraque versant.

Ad dubios pauci praesumpto robore casus

Spemque metumque ferunt. Turba sed mistus inertis

Sextus erat, Magno proles indigna parente,

Qui mox Scyllaeis exul grassatus in undis,

Polluit aequoreos Siculus pirata triumphos.

Qui stimulantem metu fati praenosceret cursus,

Impatiensque mora, venturisque omnibus ager;

Non tripodas Deli, non Pythia consulit antra,

Nec quassisse libet, primis quid frugibus alitrix

Ore Ionis Dodona sonet, quis noscere fibra

Fata queat, quis prodat aues, quis fulgura caeli

Sernet, & Assyria scrutetur sidera cura,

Aut si quid tacitum, sed fas, erat. ille supernis

Detestanda Deis sanctorum arcana Magorum

Mouerat, & tristes sacris feralibus aras,

Umbrarum, Ditisque fidem: miseroque liquebat

Scire parum Superos. vanum, sanumque furorem

Adiuuat ipse locus, vicinaque moenia castris

Hemonidum, ficti quas nulla licentia monstri

Transierat, quarum, quicquid non creditur, ars est.

Thessala quinetiam tellus herbāsque nocentis

Rupibus ingenuit, sensurāque saxa canentes

Arcanum ferale Magos. ibi plurima surgunt

Vim factura Deis. & terris hospita Colchis

Legit

Legit in Hæmoniis, quas non aduexerat, herbas.

Impia, tot populis, tot surdas gentibus aures

Cœlicolũm, dira conuertunt carmina gentis.

45 Vna per æthereos exit vox illa recessus,

Verbaque ad inuitum perfert cogentia numen,

Quod non cura poli, cœlique volubilis unquam

Auocat. infandum tetigit cùm sidera murmur,

Tunc Babylon Persea licet, secretaque Memphis

50 Omne vetustorum soluat penetrabile Magorum:

Abducit superos alienis Thessalis aris.

Carminè Thessalidum dura in præcordia fluxit

Non fatis adductus amor: flammisque seueri *ad h. 4*

Illicitis arsere senes. nec noxia tantum

55 Pocula perficiunt, aut cùm turgentia succo

Frontis amatura subducunt pignora feta.

Mens hausti nulla sanie polluta veneni

Excantata perit. quos non concordia misti

Alligat vlla tori, blandaq; potentia formæ,

60 Traxerunt torti magica vertigine fili.

Cessauere vices rerum: dilatæque longa

Hæsit nocte dies: legi non paruit æther.

Torpuìt & præceps audito carmine mundus:

Axibus & rapidis impulsos Iuppiter vrgens

65 Miratur non ire polos. nunc omnia complent

Imbribus, & calido producant nubila Phæbo: *producant. Phæbo.*

Et tonat ignaro cœlum Ioue. vocibus iisdem *Epici. Phæbo. 17. 5. & Cæpo*

Humentes latè nebulas, nimbosque solutis *ad h. 7. 411. 11.*

Excussere comis. ventis cessantibus, æquor

70 Intumuit: rursus vetitum sentire procellas

Conticuit turbante Noto: puppinq; ferentes

In ventum tumuere sinus. de rupe pependit

Abscissa fixus torrens: amnisq; cucurrit

Non quæ pronus erat. Nilum non extulit æstus:

abscissa v. 70. 11. ad

I 4

Meander.

ad h. 7. 411. 5.

Maander direxit aquas: Rhodanumq; morantem 47

Precipitant Arar: submisso vertice montes

Explicuere iugum: nubes suspexit Olympus:

Solibus & nullis Scythica, cum bruma rigeret,

Dimaduere nives. impulsam fidere Tethyn

Reppulit Hemonidum, defenso litore, carmen. 48

Terra quoque immoti concussit ponderis axem.

Et medium vergens nisu titubavit in orbem.

Tanta molis onus percussum voce recessit,

Prospectumque dedit circumlabentis Olympi.

Omne potens animal leti, genitumque nocere, 48

Et pauci Hemonias, & moribus instruit arctis.

rabide. vry *at rabide tigre* *uolunt et tigre* *leonum unum* *4* *Hu anide tigris, & nobilis ira leonum*

Ore fouent blandi: gelidos his explicat orbis,

Inq; pruinoso coluber distenditur arno.

Viperci coeunt, abrupto corpore, nodi: 49

Humanoque cadit serpens afflata venena.

Quis labor hic superis, cantus herbasque sequendi,

Spernendique timor? cuius commercia pacti

Obstrictos habuere Deos? parere necesse est,

An iuuat? ignota tantum pietate merentur? 49

An tacitis valere minis? hoc iuris in emneis

Est illis superos? an habent haec carmina certum

Imperiosa Deum, qui mundum cogere, quicquid

Cogitur ipse, potest? illis & sidera primum

Precipiti deducta polo: Phoebeque serena 50

Non aliter diris verborum obfessa venenis

Palluit, & nigris, terrenisque ignibus arsit,

Quam si fraterna prohiberet imagine tellus,

Insereret que suas flammis caelestibus umbras.

Et patitur tantos cantu deprensa labores 50

Donce suppositas propior despuet in herbas.

Hos scelerum ritus, hac dira carmina gentis

Effera

v. vry VII m. 261.

- Effera damnarat nimia pietatis Erichtho,
 Inq; novos ritus polluat duxerat artem.
 Illi nanque nefas urbis submittere tecto
 Aut laribus feral caput: desertaque busta
 Incolit, & tumulos expulsis obtinet Umbris,
 Grata Deis Erebi. cœtus audire silentum,
 Nosse domos Stygias, arcanaque Ditis operti
 Non Superi, non vita vetat. tenet ora profana
 Fœda situ macies, cœloque ignota sereno.
 Terribilis Stygio facies pallore grauatur, *squallore H*
 Impexis onerata comis. si nimbus, & atra
 Sidera subducunt nubes, tunc Thessala nudis
 Egreditur bustis, nocturnaque fulgura capiat.
 Semina fecundæ segetis calcata perussit,
 Et non letiferas spirando perdidit auras.
 Nec superos orat, nec cantu supplice numen
 Auxiliare vocat, nec fibras illa titantcis
 Nouit: funereas aris imponere flammæ *alve H*
 Gaudet, & accenso rapuit quæ tura sepulcro.
 Omne nefas Superi prima iam voce precantis *H. m*
 Concedunt, carmenque timent audire secundum.
 Viuentes animas, & adhuc sua membra regentes,
 Infodit busto: fati debentibus annos *v. lud. Porl. ad Taut. 1. 1. m*
 Mors inuita subit: peruersa funera pompa *p. 222.*
 Rettulit à tumultis: fugere cadauera letum.
 Fumantes iuuenum cineres, ardentiaque ossa *Parentia H*
 E mediis rapit illa rogis, ipsamq; parentes
 Quam tenuere, facem: nigroque volantia fumo *l. undantia vad. sel.*
 Feralis fragmenta tori, vestesque fluentes *VII. 395. 1. 1. 67. H.*
 Colligit incineres, & olentes membra fauillas, *Parentia. 3. hamina*
 Ast ubi seruantur saxis, quibus intus humor *h. 501. nasor. e.*
 Ducitur, & tracta durefcunt tabe medulle *m. mor VII. plioru.*
 Corpora, tunc omneis anide desauit in artus, *apud salm. in solm.*

I S

Immersitq; H

ul. XVII. 105

11607

recenset Petr. B.
mag. III. 7. 1. 2. 10
p. 11. 12.

Immersitq; manus oculis: gaudetque gelatos
Effodisse orbes: & sicca pallida rodit. *syallia* H
Excrementa manus: laqueum, nodosque nocentes
Ore suo rupit: pendentia corpora carpsit, *rum* H
Abrafitq; cruces: percussa que viscera nimbis
Vulsit, & incoctus admissa sole medullis. 54

in cruce H

Insertum manibus chalybem, nigramque per artus
Stillantis tibi saniem, virusque coactum
Sustulit, & nervo morsus retinente pependit.

viduum H

Et quacunque iacet nudum tellure cadaver,
Ante feras, volucresq; sedet: nec carpere membra
Vult ferro, manibusque suis, morsusq; luporum
Exspectat, siccis raptura è faucibus artus. 55

Nec cessant a cade manus, si sanguine viuo
Est opus, erumpat iugulo qui primus aperto. 55

Nec refugit cades, viuum si sacra cruorem,
Extaque funerea poscunt trepidantia mensæ:
Vulnere sic ventris, non, quæ Natura vocabat,
Extrahitur partus, calidis ponendus in aris.

Et quoties sanis opus est, ac fortibus umbris,
Ipse facit manes: hominum mors omnis in usu est. 56

Illa gena florem primo corpore vulsit,
Illa comam leua morienti abscidit ephebo.

Sæpe etiam caris cognato in funere dira
Thessalis incubuit membris: atque oscula fingens, 56

Truncavitque caput, compressique dentibus ora
Laxavit: siccoque hærentem gutture linguam

Premordens, gelidis infudit murmura labris,
Arcanumque nefas Stygias mandavit ad umbras.

Hanc ut fama loci Pompeio prodidit: alta
Nocte poli, Titan medium quo tempore ducit 57

Sub nostra tellure diem: deserta per arua
Carpit iter. fidi scelerum, suctique ministri

Effraetos

- Effractus circum tumulos, ac busta vagati
 75 Conspectere procul prærupta in caute sedentem, *ovidi met. 719.*
 Quæ iuga denexus Pharsalica porrigit clemus.
 Illa Magis, magicisq; Deis incognita verba *Enid. viii. Calul.*
 Tentabat, carmenque novos fugebat in usus. *H.*
 Namq; timens, ne Mars alium vagus iret in orbem,
 80 Emathis & tellus tam multa cado careret, *scumula la H*
 Pallatos cantu, dirisque venefica succis
 Consperfos, vetuit transmittere bella Philippos,
 Tot mortes habitura suas, usuraque mundi
 Sanguine: casorum truncare cadavera Regum
 85 Sperat, & Hesperia cineres auertere gentis,
 Ossaque nobilium, tantosq; acquirere manes.
 Hic ardor, solusque labor, quid corpore Magni *pro exord. lib. VII.*
 Proiecto rapiat, quos Casaris inuolet artus. *294. H.*
 Quam prior affatur Pompeii ignava propago.
 90 O decus Hæmonidum, populus quæ pandere fata,
 Quæq; suo ventura potes deuertere cursu,
 Te precor, ut certum liceat mihi noscere finem, *ca. 20 H*
 Quem belli fortuna paret. non ultima turba
 Pars ego Romana, Magni clarissima proles;
 95 Vel dominus rerum, vel tanti funeris heres.
 Mens dubiis percussa paueat, rursusque parata est *ad Virg. 1. 1134*
 Certos ferre metus. hoc casibus eripe iuris;
 Ne subiti, cæcique ruant: vel numina torque,
 Vel tu parce Deis, & Manibus exprime verum.
 100 Elysias resera sedes, ipsamque vocatam,
 Quos petat è nobis, Mortem tibi coge fateri.
 Non humilis labor est: dignum, quod querere cures, *ca. 24 H*
 Vel tibi, quò tanti præponderet alea fati.
 Impia letatur vulgata nomine fama
 105 Thessalis, & contra: Si fata minora moueres,
 Prezum erat, o iuuenis, quos velles (inquit,) in actus
 Inuitos

Inuitos præbere Deos. conceditur arti,
 Vnam cum radiis presserunt sidera mortem,
 Inferniss^{is} moras: & quannus fecerit omnis
 Stella senem, medios herbis abrumpinus annos. 6
 At simul à prima descendit origine mundi
 Causarum series, atque omnia fata laborant
 Si quicquam mutare velis, unòque sub ictu
 Stet genus humanū: tunc Thessala turba fatemur, H
 Plus Fortuna potest. sed si prænoscere casus
 Contentus, faciles aditus, multique patebunt
 Ad verum: tellus nobis, athérque, chaosq^{ue},
 Aequoraq^{ue}, & campi, Rhodopeaq^{ue} saxa loquentur.
 Sed primum, cum tanta noua sit copia mortis,
 Emathius unum campis attollere corpus, 61
 Ut modò defuncti, tepidique cadaveris ora
 Plena voce sonent: ne membris sole perustis
 Auribus incertum feralis strideat umbra.
 Dixerat: & noctis geminatis arte tenebris,
 Mœstum recta caput squalenti nube, pererrat 62
 Corpora caforum, tumulis proiecta negatis.
 Continuo fugere lupi, fugere renulsis
 Vnguibus impastæ volucres, dum Thessala vatem
 Eligit, & gelidas leto scrutata medullas
 Pulmonis rigidi stantes sine vulnere fibras 63
 Inuenit, & vocem defuncto in corpore querit.
 Fata peremtorum pendent iam multa virorum,
 Quem superis renocasse velit. si tollere totas
 Tentasset campis acies, & reddere bello:
 Cessissent leges Erebi, monstroque potenti 635
 Extractus Stygio populus pugnasset Auerno.
 Electum tandem traiecto gutture corpus
 Ducit, & inserto laqueis feralibus unco,
 Per scopulos miserum trahitur, per saxa cadaver
 Victurum:

fol. 140 v

par. 140

- 10 Victurum: montisque canis, quem tristis Erichtho
 Damnarat sacris, alta sub rupe locatur.
 Haud procul à Ditis cecis depressa cavernis *Vol. fl.*
 In praecipue subsedit humus: quam pallida pronis *4.*
 Urget silva comis, & nullo vertice caelum *sq. all. H.*
 5 Sufficiens, Phæbo non peruia taxus opacat.
 Marcentes intus tenebrae, pallensq. sub antris
 Longa nocte sitis, nunquam, nisi carmine factum,
 Lumen habet. non Tanareis sic fancibus aer
 Sedit iners, mæstum mundi confine latentis,
 10 Ac nostri: quò non metuant emittere manes
 Tartarei reges. nam quannus Thessala vates
 Vim faciat fatis, dubium est, quod traxerit illuc
 Aspiciat Stygias, an quod descenderit, umbras.
 Discolor, & vario furialis cultus amictu
 15 Induitur, vultusque operitur crine soluto,
 Et coma vipereis substringitur horrida sertis.
 Ut pavidos iuuenis comites, ipsamq. trementem
 Conspicit, exanimi defixum lumina vultu:
 Ponite, ait, trepida conceptos mente timores
 20 Iam nova, iam vera reddetur vita figura:
 Ut quannus pavidus possint audire loquentem.
 Si vero Stygiosq. lacus, ripamque sonantem
 Ignibus ostendam, si me praesente videri
 Eumenides possent, villosaque colla colubris
 25 Cerberus excutens, & vineti terga Gigantes
 Quis timor ignavi metuentes cernere manes? *is. H.*
 Pectora tunc primum feruenti sanguine supplet
 Vulneribus laxata novis: taboque medullas
 Abluit: & virus large lunare ministrat.
 30 Huc quicquid fetu genuit Natura sinistro
 Miscetur. non spuma canum, quibus unda timori est,
 Viscera non lyncis, non dira nodus hyæne

Desist.

Int. al. Ma. p. 1.
Int. al. Ma. p. 1.

medulla m. bene nemine defegunt. *serui serpente pastis* v. *Rus.*
in *Dracont.* *herosm.* v. *21* *et lib. 11.* *201* v. *Alun* *et* *folin* *p. 19 H.*

142

LVCANI

Defuit, & cerui pasti serpente medulla:

21 AM.

rem. G. H. M. R. V. Non puppim retinens, Euro tendente rudentes,

anous R. in m. H. In mediis echencis aquis, oculique draconum,

K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Quae sonant seta tepe facta sub alite saxa: *ser. ad v. m.*

in m. B. in m. H. Non Arabum volucer serpens, innataque rubris

Chironis E. Equoribus custos pretiosa vipera concha:

ad v. m. Aut viuentis adhuc Libyci membrana cæraستا,

Aut cinis Eoa positi Phœnicis in ara.

68

Quò postquam viles, & habentes nomina pestes

Contulit: infando saturatas carmine frondes,

Et, quibus os dirum nascentibus inspuit, herbas

ad v. m. H. Addidit, & quicquid mundo dedit ipsa veneni:

Tunc vox Lethæos cunctis pollentior herbis

68

Excantare Deos, confundit murmura primum

1. H. H. H. H. H. Dissona, & humana multum discordia lingue.

in m. H. H. H. H. H. Latratu habet illa canum, gemitusque luporum.

10 H. Quod trepidus bubo, quod strix nocturna queruntur,

Quod strident ululantq; ferae, quod sibilat anguis

69

Exprimit, & planctus illis a cantibus vnda,

Siluarumque sonum, fractaq; tonitrua nubis.

Tot rerum vox una fuit. mox cætera cantu

Explicat Hamonio, penetratque in Tartara lingua.

Eumenides, Stygiumque nefas, pœnaq; nocentum,

69

Et Chaos innumeros audum confundere mundos,

Et Rector terra, quem longa in secula torquet

Mors dilata deum, Styx, & quos nulla meretur

Thessalis, Elysios, cœlum, matrêmque perosa

Persephone, nostraq; Hecates pars ultima, per quã

70

Manibus & mihi sunt tacita commercia lingue:

Ianitor & sedis laxæ, qui viscera fœdo

Spargis nostra cani: repetitaque fila sorores

Fractura: tûque ô flagrantis portitor vnda

Iam lassate senex ad me redeuntibus umbris:

70

Exaudite

- Exaudite preces, si vos satis ore nefando,
Pollutóque voco, si nunquam hac carmina fibris
Humanis ieiuna cano, si pectora plena
Sape dedi, & laui calido profecta cerebro:
10 Si quis, qui vestris caput, extáque lancibus infans
Imposuit, victurus erat, parète precanti.
Non in Tartareo latitantem poscimus antro,
Assuetámque diu tenebris, modò luce fugata
Descendentem animam: primo pallentis hiatu
15 Haeret adhuc Orci. licet has exaudiat herbas
Ad manes ventura semel. Ducis omina nato
Pompeiana canat noti modò militis umbra,
Si bene de vobis civilia bella merentur.
Hac ubi fata caput, spumantiáque ora leuauit,
20 Aspicit astantem proiecti corporis umbram,
Exanimés artus, inuisáque claustra timentem
Carceris antiqui. pauci ire in pectus apertum,
Visceraque, & ruptas letali vulnere fibras.
Ah miser, extremum cui moris munus iniquae
25 Eripitur non posse mori. miratur Erichtho
Has fatis licuisse moras, tratáque morti
Verberat immotum viro serpente cadaver:
Pérque canas terrae, quas egit carmine, rimas
Manibus illatrat, regníque silentia rumpit.
30 Tisiphone, vocisque mee secura Megera,
Non agitis senis Erebi per inane flagellis
Infelicem animam? iam vos ego nomine vero
Eliciam, Stygiásque canes in luce superna
Destituam: per busta sequar, per funera custos,
35 Expellam tumulis, abigam vos omnibus urnis.
Teq, Deis, ad quos alio procedere vultu
Ficta solus, Hecate, pallenti tabida forma,
Ostendam, faciémque Erebi mutare vetabo.

Eloquar

126
181

144

LYCANI

Eloquar immenso terra sub pondere, qua te
Contineant, Ennea, dapes, quo foedere mæstus
Regem noctis ames, qua te contagia passam
Noluerit renocare Ceres. tibi pessime mundi
Arbiter immittam ruptis Titana cavernis,
Et subito feriêre die. Paretis? an ille
Compellendus erit, quo nunquam terra vocato
Non concussa tremit, qui Gorgona cernit apertam,
Verberibusque suis trepidam castigat Erinnyem,
Indespecta tenet vobis qui Tartara, cuius
Vos estis superi, Stygias qui peierat undas?
Protinus astrictus caluit cruor, atraque fuit
Vulnera, & in venas extremaq; membra cucurrit.
Percusse gelido trepidant sub pectore fibrae.
Et nova desuetis subrepens vita medullis,
Miscetur morti. tunc omnis palpitat artus.
Tenduntur nervi: nec se tellure cadaver
Paulatim per membra leuat, terraque repulsus est,
Erectumque simul. distento lumina rictu
Nudantur. non dum facies viventis in illo,
Iam morientis erat. remanet pallorq; rigorque,
Et stupet illatus mundo. sed murmure nullo
Ora astricta sonant. vox illi, linguaque tantum
Responsura datur. dic, inquit Thessala, magna,
Quod inbeo, mercede mihi: nam vera locutum
Immuncm toto mundi prestabimus aëo
Artibus Hæmoniis: tali tua membra sepulcro,
Talibus exuram Stygio cum carmine fluis,
Ut nullos cantata magos exaudiat umbra.
Sit tanti vixisse iterum: nec verba, nec herba
Audebunt longe somnum tibi solvere Lethes,
A me morte data. tripodas, vatesque decorum
Sors obscura tenet. certus discedit, ab umbris
Quisquis

*Tempus pedum vel
Indupla H*

*omni arti vel
omnes arti H*

- Quisquis vera petit, duraq; oracula morris
 Fortis adit. ne parce, precor. da nomina rebus,
 Da loca, da vocem qua mecum fata loquantur.
 5 Addidit & carmen, quo, quicquid consulit, umbræ
 Scire dedit. Mæstum fletu manante cadaver,
 Tristia non equidem Parcarum stamina, dixit.
 Respexi, tacite reuocatus ab aggere ripe:
 Quod tamen è cunctis mihi noscere contigit umbris, *(functis H*
 30 Effera Romanos agitat discordia manes,
 Impiique infernam ruperunt arma quietem. *et pernam m. ante*
 Elysias alii sedes, ac Tartara mæsta *varietur agius laud. 11.*
 Diuersi liquere duces: quid fata pararent. *rupe. 331.*
 Hi fecere palam. tristis felicibus umbris
 35 Vultus erat. vidi Decios, natumque, patremque
 Lustrales bellis animas, flentemque Camillum,
 Et Curios, Syllam de te Fortuna querentem.
 Deplorat Libycis perituram Scipio terras
 Infaustam sobolem. maior Carthaginis hostis,
 90 Non seruituri mæret Cato futa nepotis.
 Solum te Consul depulsis prime tyrannis.
 Bruto pius inter gaudentem vidimus umbras.
 Abruptis Catilina minax, fractisque catenis
 Exultat, Mariique truces, nudique Cethegi.
 95 Vidi ego letantes popularia nomina Drusos,
 Legibus immodicos, ausosq; ingentia Gracchos.
 Eternis chalybum nodis, & carcere Ditis
 Constricta plausere manus: camposque piorum *(p. lose. e. #.*
 Poscit turba nocens. regni possessor inertis
 300 Pallentes aperit sedes, abruptaque saxa
 Asperat, & durum vinclis adamantina, paratque
 Pœnam victori. refer hac solatia tecum,
 O iuuenis, placido manes, patremque, domumque,
 Expectare sinu, regni que in parte serena

K

Pompeio

med
in

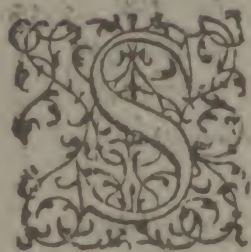
Pompeio seruare locum. nec gloria parua
Sollicitet vita: veniet qua misceat omneis
Hora duces. properate mori, magnoque superbi
Quauis e paruis animo descendite bustis,
Et Romanorum manes calcate Deorum.
Quem tumulum Nili, quem Tybridis abluat unda, 8
Queritur, & ducibus tantum de funere pugna est.
Tu fatum ne quere tuum cognoscere: Parca,
Meretiente, dabunt: tibi certior omnia Vates
Ipse canet Siculis genitor Pompeius in aruis:
Ille quoque incertus, quod te vocet, unde repellat, 8
Quas iubeat vitare plagas, qua sidera mundi.
Europam miseri, Libyamque, Asiamque timeite:
Distribuit tumulos vestris fortuna triumphis.
O miserranda domus, toto nihil orbe videbis *hix*
Tutius Emathia. Sic postquam fata peregit, 8
Stat vultu maestus tacito, mortemque reposcit.
Carminibus magicis opus est, herbisque, cadauer
Ut cadat, & nequeunt animam sibi reddere fata
Consumto iam iure semel. Tum robore multo
Extruit illa rogam: venit defunctus ad ignes: 8
Accensa iuuenem positum strue linquit Erichtho,
Tandem passa mori. Sextoque ad castra parentis
It comes: & caelo lucis ducente colorem,
Dum ferrent tutos intra tentoria gressus,
Iussa tenere diem densas nox praestitit umbras. 8

1. omnia 3. 716 H

M. AN-

M. ANNÆI
LVCANI
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ

LIBER SEPTIMVS.

EGNIOR Oceano, quàm lex
aterna vocabat,
Luctificus Titan nunquam magis
athera contra
Egit equos, currúmque polo ra-
piente retorfit:

- Defectúsque pati voluit, raptæq; labores
5 Lucis: & attraxit nubes, non pabula flammis,
Sed ne Thessalico purius luceret in orbe.
At nox felix Magna pars ultima vita
Sollicitos vana decepit imagine somnos.
Nam Pompeiani visus sibi sede theatri *sepe H.*
10 Innúmeram effigiem Romanæ cernere plebis,
Attollique suum latis ad sidera nomen
Vocibus, & plausu cunctos certare sonanteis.
Qualis erat populi facies, clamórque fauentis,
Olim cum iuuenis, primiq; atate triumph
15 Post domitas gentes, quas torrens ambit Ibêrus,
Et quacunque fugax Sertorius impulit arma, *H. ad Salm. 1. E. 4. 1.*
Vespere pacato, pura venerabilis æquæ *En.*
Quam currus ornante toga, plaudente Senatu,
Sedit adhuc Romanus eques. Sen sine bonorum

K 2

Anxia

- Ac nimium patiens sociari Pompeius, & orbis
 Indulgens regno, qui tot simul undique gentes
 5 Iuris habere sui vellet, pacemque timeret.
 Nec non & reges, populi que queruntur Eoi
 Bella trahi, patriâque procul tellure teneri.
 Hoc placet, ô Superi, cum vobis vertere cuncta
 Propositum, nostris erroribus addere crimen.
 10 Cladibus irruimus, nocituraque poscimus arma:
 In Pompeianis votum est Pharsalia castris.
 Cunctorum voces Romani maximus auctor
 Tullius eloqui, cuius subiure, togâque *dega 10. Jul. 1. 1. 12.*
 Pacificas sanus tremuit Catilina secures.
 15 Pertulit, iratus bellis, cum rostra forumque
 Optaret, passus tam longa silentia miles. *iam H*
 Addidit inuvalida robur facundia cause.
 Hoc pro tot meritis solum te, Magne, precatur.
 Vix se Fortuna velis, proceresque tuorum
 20 Castrorum, regesque tui cum supplice mundi *Jul. 1. 1. 12.*
 Affusi, vinci socerum patiare rogamus.
 Humani generis tam longo tempore bellum
 Caesar erit? merito, Pompeium vincere lente,
 Gentibus, indignum est, à transcurrente subactis.
 25 Quò tibi feruor abit? aut quò fiducia fati?
 De Superis ingratis times? causamque Senatus *de se. cre. 1. 1. 12.*
 Credere Diis dubitas? ipse sua signa renellent,
male. H.
 Proficientq; acies. pudeat vidisse coactum.
 Si duce te iusso, si nobis bella geruntur,
 30 Sit iuris quocunque velint concurrere campo.
 Quid mundi gladios à sanguine Caesaris arcet?
 Vibrant tela manus: vix signa morantia quisquam
 Expectat: propera, ne te tua classica linquant.
 Scire Senatus auct, miles te, Magne, sequatur,
 35 An comes. Ingenuit Rector, sensitq; Deorum

Esse dolos, & fata sua contraria menti.
 Si placet hoc, inquit, cunctis, si milite Magno.
 Non duce tempus eget, niL ultra fata morabor.
 Innuat populos una Fortuna ruina,
 Sitque hominum magna lux ista nouissima parti.
 Testor Roma tamen Magnum, quo cuncta perirent.
 Accipisse diem. potuit tibi vulnere nullo
 Stare labor belli: potuit sine cade subactum,
 Captiuumq; ducem violata tradere Paci.
 Quis furor, o caci, scelerum? Ciuilia bella
 Gesturi, metuunt, ne non cum sanguine vincant.
 Abstulimus terras, exclusimus a quore toto,
 Ad praematuras segetum iciuna rapinas
 Agmina compulimus, votumq; effecimus hosti,
 Vt mallet sterni gladius, morsque suorum
 Permiscere meis. belli pars magna peracta est
 His, quibus effectum est, ne pugnam tiro paucet:
 Si modo virtutis stimulis, ira q; calore
 Signa petunt, multos in summa pericula misit
 Venturi timor ipse mali. fortissimus ille est,
 Qui promptus metuenda pati, si comminus instent,
 Et differre potest. placet hac tam prospera rerum
 Tradere Fortuna? gladio permittere mundi
 Discrimen? pugnare ducem, quam vincere, maluit.
 Res mihi Romanas dederas Fortuna regendas:
 Accipe maiores, & caco in Marte tuere.
 Pompeii nec crimen erit, nec gloria bellum.
 Vincis apud Superos votis me Caesar iniquis:
 Pugnatur. quantum scelerum, quantumq; malorum
 In populos lux ista feret! quot regna iacebunt!
 Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus!
 Prima velim caput hoc funesti lancea belli,
 Si sine momento rerum, partisque ruina
 Casurum

non sedisse H.

Alex m. H.

SH.

retur H

- Casurum est, feriat: neque enim victoria Magno
 10 Latior. aut populis inuisum, hac clade peracta,
 Aut hodie Pompeius erit miserabile nomen.
 Omne malum victi, quod fors feret ultima rerum,
 Omne nefas victoris erit. Sic fatur, & arma
 Permittit populis, frenosque furentibus ira
 25 Laxat: & ut victus violento nauita Coro
 Dat regimen ventis, ignauumque arte relictum
 Puppis onus trahitur. trepido confusa tumultu
 Castra fremunt, animiq; truces sua pectora pulsant *misg*
 Ictibus incertis. multorum pallor in ore
 30 Mortis ventura est, faciesq; simillima fato. *Virg.* *pallentem*
 Aduenisse diem, qui fatum rebus in aenum *nostrum*
 Conderet humanis, & quari Roma quid esset,
 Illo Marte palam est. sua quisque pericula nescit,
 Attonitus maiore metu. quis littora ponto
 35 Obruta, quis summis cernens in montibus aequor,
 Aetheraque in terras deiecto sole cadentem,
 Tot rerum finem, timeat sibi? non vacat ullos
 Pro se ferre metus: Urbi, Magnoque timetur.
 Nec gladiis habuere fidem, nisi cotibus asper
 140 Exarsit mucro. tunc omnis lancea saxo *sele acut. H.*
 Erigitur: tendant nervis melioribus arcus:
 Cura fuit lectis pharetrae implere sagittis.
 Augeat eques stimulos, frenorumque aptat habenas.
 Si liceat Superis hominum conferre labores,
 145 Non aliter, Phlegra rabidos tollente Gigantes,
 Martius incaluit Siculis incudibus ensis:
 Et rubuit flammis iterum Neptunia cuspis,
 Spiculaque extenso Paeon Pythone recoxit,
 Pallas Gorgoneos diffudit in egida crines,
 150 Pallenaea Ioui mutauit fulmina Cyclops.
 Non tamen abstinnuit venturos prodere casus. *St. VIII. 626.*
 K 4 Per

- 15 Quid mirum, populos, quos lux extrema manebat
 Lymphato trepidasse metus praesaga malorum
 Si data mens homini est, Tyrus qui Gadibus hospes
 Adiacet, Armeniamque bibit Romanus Araxem:
 Sub quocunque die, quocunque est sidere mundi,
 20 Maeret, & ignorat causas, animumque dolentem
 Corripit: Emathitis, quid perdat, nescit in armis. *resam H. d. vi
 me 1579.*
 Euganeo, si vera fides memorantibus, Angur *v. Jul. Obey. et
 adon. Apol. c. ix. 195. H*
 Colle sedens, Aponus tectis ubi sumifer exit,
 Atque Antenorei dispergitur unda Timani, *195. H*
 25 Venit summa dies, geritur res maxima, dixit:
 Impia concurrunt Pompeii & Caesaris arma.
 Seu tonitrus, ac tela Iovis praesaga notavit:
 Aera seu totum discordi obistere caelo,
 Prospexitq; polos: seu lumen in aethere maestum,
 30 Solis in obscuro pugnam pallore notavit.
 Dissimilem certe cunctis, quos explicat, egit
 Thessalicum Natura diem: si cuncta perito
 Augure mens hominum caeli nova signa notasset,
 Spectari e toto potuit Pharsalia mundo.
 35 O summos hominum, quorum Fortuna per orbem
 Signa dedit, quorum fatis caelum omne vacavit.
 Haec & apud seras gentes, populosque nepotum,
 Sive sua tantum venient in secula fama,
 Sive aliquid magnis nostri quoque cura laboris
 40 Nomimibus prodesse potest: cum bella legentur, *f. 268 H*
 Spesq; metusq; simul, perituraque vota movebunt:
 Attonitique omnes veluti venientia fata,
 Non transmissa legent, & adhuc tibi, Magne, fauebunt.
 Miles ut aduerso Phœbi radiatus abictu *Orontis tibi 103.*
 45 Descendens totos perfudit lumine colles,
 Non temere immixtus campis: stetit ordine certo
 Infelix acies, cornus tibi cura sinistra

Lentule,

*len ad virg. III. On. 23.
 v. or. vii. m. 174.*

*averto. H.**ne ms. fol. VII. 60.
VIII. 250. 12/17
600. H.**fulmo H**quod. H.**fol. III. 22. H**causam fol. 12. H**tm. H.*

Lentule, cum prima, quæ tum fuit optima bello,
 Et quarta legione, datur: tibi numine pugnae
 Aduerso, Domiti, dextri frons tradita Martis.
 At mediæ robur belli fortissima densant
 Agmina, quæ Cilicum terris deducta tenebat
 Scipio, miles in hoc, Libyco dux primus in orbe.
 At iuxta fluuios, & stagna undantis Enipei,
 Cappadocum montana cohors, & largus habenis
 Ponticus ibat eques. sicci sed plurima campi
 Tetrarchæ, regesque tenent, magnique tyranni,
 Atque omnis Latio quæ seruit purpura ferro.
 Illuc, & Libye Numidas, & Creta Cydonas
 Misit: Itureis cursus fuit inde sagittis:
 Inde truces Galli solitum prodistis in hostem:
 Illic pugnaces commouit Iberia cetras.
 Eripe victori gentes, & sanguine mundi
 Fuso, Magne semel, totos consume triumphos.
 Illo fortè die Cæsar statione relicta,
 Ad segetum raptus moturus signa, repente
 Conspicit in planos hostem descendere campos,
 Oblatumque videt votis sibi mille petitum
 Tempus, in extremos quo mitteret omnia casus.
 Aeger quippe mora, flagransq; cupidine regni,
 Cæperat exiguo tractu ciuilia bella
 Vt lentum damnare nefas. discrimina postquam
 Aduentare ducum, supremæque prælia vidit,
 Casuram & fati sensit nutare ruinam,
 Illa quoque in ferrum rabies promissura, paulum
 Languit, & casus audax spondere secundos
 Mens stetit in dubio, quam nec sua fata timere,
 Nec Magni sperare sinunt: formidine mersa,
 Proflit hortando melior fiducia vulgo.
 O domitor mundi, rerum fortuna mearum,

Miles,

- Miles, adest toties optata copia pugna.*
Nil opus est votis: iam fatum accersite ferro.
In manibus vestris, quantus sit Caesar, habetis.
Hæc est illa dies, mihi quam Rubiconis ad undas
 25 *Promissam memini, cuius spe mouimus arma,*
In quam distulimus vetulos remeare triumphos.
Hæc eadem est hodie, quæ pignora, quæq; penates
Reddat, & emerito faciat vos Marte colonos.
Hæc, fato quæ teste probet, quis iustius arma
 30 *Sumserit, hæc acies victum factura nocentem est.*
Si pro me patriam ferro flammisque petistis,
Nunc pugnate truces, gladiosque exoluite culpa.
Nulla manus belli, mutato indice, pura est.
Non mihi res agitur, sed vos, ut libera sitis
 65 *Turba, precor, gentes ut ius habeatis in omnis.*
Ipse ego priuatæ cupidus me reddere vitæ,
Plebeiæque toga modicum componere ciuem:
Omnia diem vobis liceant, nihil esse recusæ.
Inuidia regnate mea. nec sanguine multo
 70 *Spem mundi petitis: Grauis delecta iuuentus*
Gymnasis aderit, studioque ignaua palæstra,
Et vix arma ferens, & mixta dissona turba 111. 209
Barbaries, non illa tubas, non agmine moto
Clamorem latura suum. ciuilia pauca
 275 *Bella manus facient: pugna pars magna leuabit*
His orbem populi, Romanumque obiteret hostem.
Ite per ignotas gentes, famosæque regna,
Et primo ferri motu prosternite mundum:
Sitq; palam, quas tot duxit Pompeius in urbem
 280 *Curribus, vnius gentes non esse triumphi.* 1. 274. vel nunc vel hæc
Armeniosne mouet, Romana potentia cuius vel quis. luf. 195. vel
Sit ducis? aut emtū minimo vult sanguine quisquā *Pompeium.*
Barbarus Hesperius Magnum praponere rebus?
 Romano

Romanos odere omnes, dominosque grauantur,
 Quos nouere, magis. sed me Fortuna meorum
 Commisit manibus, quorum me Gallia testem
 Tot fecit bellis. cuius non militis ensem
 Agnoscam? celumque tremens cum lancea transit,
 Dicere non fallar, quo sit vibrata lacerto.
 Quod si signa ducem nunquam fallentia vestrum
 Conspectio, faciesque truces, oculosque minaces:
 Viciſtis. videor flumines spectare cruoris,
 Calcatosque simul Reges, sparsumque Senatus
 Corpus, & immensa populos in cade natantes.
 Sed mea fata moror, qui vos in tela ruentes
 Vocibus his teneo. veniam date bella trahenti:
 Spe trepido: haud unquam vidi tam magna daturus,
 Tam prope me Superos: camporum limite paruo
 Absumus a votis. ego sum, cui Marte peracto,
 Quae populi, Regesque tenent, donare licebit.
 Quone poli motu, quo caeli sidere verso,
 Thessalica tantum, Superi, permittitis ora?
 Aut merces hodie bellorum, aut poena paratur.
 Casareas spectate cruces, spectate catenas,
 Et caput hoc positum rostris, effusaque membra,
 Septorumque nefas, & clausi praelia campi.
 Cum duce Syllano gerimus civilia bella.
 Vestri cura mouet. nam me secura manebit
 Sors quasita manu: fodientem viscera cernet
 Me mea, qui nondum victo respexerit hoste.
 Dii, quorum curas abduxit ab aethere tellus,
 Romanusque labor, vincat, quicumque necesse
 Non putat in victos sanum distingere ferrum,
 Quisque suos ciues, quod signa aduersa tulerunt,
 Non credit fecisse nefas. Pompeius in arcto
 Agmina vestra loco vetita virtute moueri
 Cum

quo H

VI. 527.

Civiliu H

Cum tenuit, quanto satiauit sanguine ferrum!

2 *Vos tamen hoc oro iuvenes, ne cadere quisquam*

Hostis terga velit: cuius, qui fugerit, esto.

30 *Sed dum tela micant, non vos pietatis imago*

Vlla, nec aduersa conspecti fronte parentes

Commoucant: vultus gladio turbate verendos. *u. 575*

Sive quis infesto cognata in pectora ferro

Ibit, seu nullum violabit vulnere pignus,

5 *Ignoti ingulum tanquam scelus impuet hostis.*

Sternite iam vallum, fossis que implete ruina,

Excet ut plenis acies non sparsa manipulis.

Parcite ne castris: vallo tendetis in illo,

Vnde acies peritura venit. vix cuncta locuto

10 *Cesare, queng. sum. manus trahit, armaq. raptim*

Sumta viris: celeres capiant praesagia belli,

Calcatisque ruunt castris: stant ordine nullo,

Arte ducis nulla: permittunt omnia fati.

Si totidem Magni soceros, totidemque petentes

35 *Urbis regna sua funesto in Marte locasses,*

Non tam praecipiti ruerent in praelia cursu.

Vidit ut hostiles in rectum exire cateruas

Pompeius, nullis que moras permittere bello,

Sed Superis placuisse diem: stat corde gelato

40 *Attonitus: tantoque duci sic arma timere* */ hmeri H*

Omen erat, premit inde metus, totumq. per agmen

*Sublimi proeectus equo. Quem flagitat, inquit, *pro. val. claudius**

Vestra diem virtus, finis civilibus armis, *rap. H.*

Quem quaesistis, adest. totas effundite vires, *ord. 1. mei. 270.*

45 *Extremum ferri superest opus, undaque gentes*

Hora trahit. quisquis patriam, carosque penates, */ paren. H*

Qui sobolem, ac thalamos, desertaq. pignora quatit.

Ense perat: medio posuit Deus omnia campo.

Causa iubet melior Superos sperare secundos:

Ipsi

Ipsi tela regent per viscera Caesaris, ipsi
Romanas sancire volent hoc sanguine leges.

Si socero dare regna meo, mundumque pararent,
Precipitare meam fatis potuere senectam.

Non iratorum populis urbiue Decorum est
Pompeium seruare ducem. *quo* *H* *3* *vincere possent*

Omnia contulimus. subière pericula clari
Sponte viri, sacræque antiquus imagine miles.

Si Curios his fata darent, reducesq; Camillos
Temporibus, Deciosque caput fatale vouentes,

Hinc starent. primo gentes oriente coactæ,

Innumeræq; vrbes, quantas in prælia nunquam
Exciñere manus. toto simul utimur orbe.

Quicquid signiferi comprehensum limite cæli *(mus.*

Sub Noton, & Borean hominū sumus, arma moue-

Non ne superfluis collectum cornibus hostem

In medium dabimus? paucas victoria dextras

Exigit: at plures tantum clamore catervæ

Bella gerent. Caesar nostris non sufficit armis.

Credite pendentes e summis mœnibus vrbes

Crinibus effusis hortari in prælia matres.

Credite grandæum, vetitūque ætate Senatū

Arma sequi, sacros pedibus prosternere canos:

Atq; ipsam domini metuentem occurrere Romanæ.

Credite, qui nunc est, populum, populumq; futurum

Permistus afferre preces. hæc libera nasci,

Hæc vult turba mori. si quis post pignora tanta

Pompeio locus est, cum prole, & coniuge supplex,

Imperii salua si maiestate liceret,

Voluerer ante pedes. Magnus, nisi vincitis, exul,

Ludibrium soceri, vester pudor, ultima fata

Deprecor, ac turpes extremi cardinis annos,

Ne discam seruire senex. Tam mœsta locuti

Voce

In miseram Fortuna necem, dum munera longi
 Explicat eripiens aui, populósque, ducésque,
 Constituit campis: per quos tibi Roma ruenti
 Ostendat quam magna cadas. quò latius orbem
 Possedit, citius per prospera fata cucurrit.
 Omne tibi bellum gentes dedit omnibus annis: 330
 Te geminum Titan procedere vidit in axem.
 Haud multum terræ spatium restabat Eoæ,
 Ut tibi nox, tibi tota dies, tibi curreret ether,
 Omniaque errantes stelle Romana viderent.
 Sed retro tua fata tulit par omnibus annis 340
 Emathie funesta dies. hac luce cruenta
 Effectum, ut Latios non horreat India fasces,
 Nec veritos errare Daas in mœnia ducat:
 Sarmaticumq; premat succinctus Consul aratrum: 4
 Quod semper sauas debet tibi Parthia penas,
 Quod fugiens civile nefas, redituraque nunquam
 Libertas, ultra Tigrim, Rhenumque recessit,
 Ac, toties nobis ingulo quasita, negatur,
 Germani, Scythicumq; bonum: nec respicit ultra 43
 Ausoniam: vellem, populis incognita nostris:
 Vulturis ut primum leuo fundata volatu
 Romulus infami complexit mœnia luco,
 Usque ad Thessalicas seruisses Roma ruinas.
 De Brutis, Fortuna, queror. quid tempora legum 44
 Egimus, aut annos à Consule nomen habentes?
 Felices Arabes, Medi que, Eoæque tellus,
 Quam sub perpetuis tonuerunt fata Tyrannis.
 Ex populis, qui regna ferunt, sors ultima nostra est,
 Quos seruire pudet. Sunt nobis nulla profecto 443
 Numina: cum cæcorapianitur secula casu,
 Mentimur regnare Iouem. spectabit ab alto
 Eithere Thessalicas, teneat cum fulmina, cades?
 Scilicet

L. 330 H

L. 331 rel. ho. 331

multum

spatis non erga re

L. 331 H

L. 340 H

Scilicet ipse petet Pholoen? petet ignibus Oeten,

- 10 Immeritaq; nemo Rhodopes, pinusque minanteis? *(Mumantia n. Cassius hoc potius feriet caput? astra Thyeste non pro Mumantia. Senec. Her. 90. 4. v. c. Hec 730. Sil. III. 494 Tot similes fratrum gladios, patrūque gerenti Salmas. Sil. p. 1081. Thessalia dabit ille diem? mortalia nulli Ovid. et nunquam R. dōne nideris caritura mimas. H.)*
 5 Sunt curata Deo. cladis tamen huius habemus

Vindictam, quantam terris dare numina fas est.

Bella pares Superis facient civilia diuos:

Fulminibus manes, radiis que ornabit, & astra, *(Hec. 90. 4. v. c. Hec. 730. Sil. III. 494)*

Inq; Deū templis iurabit Roma per umbras, *(C. VIII. Prolog. v. 17. si. 1. 191. male alludat)*

- 10 Ut rapido cursu fati suprema morantem *(C. VIII. Prolog. v. 17. si. 1. 191. male alludat)*

Consumsere locum: parua tellure diremti,

Inde manum spectant, vultusq; agnoscere quarunt,

Quo sua pila cadant, aut quā sibi fata minentur,

Facturi quæ monstra forent, vidēre parentes

- 5 Frontibus aduersis. fraternaque comminus arma,

Nec libuit mutare locum: tamen omnia torpor

Pectora constrinxit: gelidusq; in viscera sanguis

Percussa pietate coit: totaq; cohortes *(p. 1081. v. ad Virg. D. 1513)*

Pila parata diu tensis tenuere lacertis. *H.*

- 10 Dii tibi non mortem, quæ cunctis pœna paratur,

Sed sensum post fata tua dent, Crastine, morti,

(iāus torta manu commisit lancea bellum,

Primāque Thessaliam Romano sanguine tinxit.

O præceps rabies, cum Cæsar relati teneret,

- 5 Inuenta est prior vlla manus! tunc stridulus aer *VI. 91.*

Elisus lituis, conceptaque classica cornu: *(supra H.)*

Tunc ausa dare signa tubæ: tunc æthera tendit, *(Hec. 90. 4. v. c. Hec. 730. Sil. III. 494)*

Extremiq; fragor conuexa irrumpit Olympi:

Vnde procul nubes, quò nulla tonitrua durant.

- 10 Exceptit resonis clamorem vallibus Amus,

Peliciis que dedit rursus geminare cavernis.

L

Pindus

Pindus agit gemitus, Pangaëque saxa resiliant,
 Oetæq; gemunt rupes. vocēsque furoris
 Expauere sui tota tellure relatas.
 Spargitur innumerum diuersis missile votis.
 Vulnere pars optat, pars terra figere tela,
 Ac puras seruare manus. rapit omnia casus;
 Atque incerta facit, quos vult, Fortuna nocentes.
 Sed quota pars cladis iaculis, ferroque volanti
 Exalta est? odiis solus civilibus ensis
 Sufficit, & dexteras Romana in viscera ducit.
 Pompeii densis acies stipata cateruis,

uncl. uolub. h. Iunxerat in seriem nexis umbombus arma.

lang. p. uolub. h. Vixq; habitura locum dexteras, ac tela mouendi

II. 4. Constituerat, gladiosque suos compressi tenebat.

Præcipiti cursu vesanum Casaris agmen

In densos agitur cuneos: perq; arma, per hostem

Quærit iter, quâ torta graues lorica catenas

Isid. v. al. v. g. Opponit, tutoque latet sub tegmine pectus.

7. 13. 7. 14. Hac quoq; peruentum est ad viscera: totq; per arma

Extremum est, quod quisque ferit. civilia bella

Vna acies patitur, gerit altera: frigidus inde

Stat gladius, calet omne nocens à Cesare ferrum.

Nec Fortuna diu rerum tot pondera vergens, VIII. 100

Abstulit ingenteis fato torrente ruinas.

Vt primum toto diduxit cornua campo

Pompeianus eques, bellique per ultima fudit:

Sparsa per extremos levis armatura maniplos

Insequitur, seuasque manus immittit in hostem.

Illic quaque suo miscet gens prælia telo:

Romanus cunctis petitur cruor: inde sagittæ,

Inde faces, & saxa volant, spatiaque soluta

Aeris, & calido liquefactæ pondere glandes.

Tunc & Ituræ, Mediæ, Arabesque, soluto

soluto. Dissoluti. Dissoluti. A. n. 4.

Arce

- 15 Arcu turba minax, nusquam rexere sagittas:
 Sed petitur solus, qui campis imminet aër:
 Inde cadunt mortes: sceleris sed crimine nullo
 Externū maculant chalybem, stetit omne coactum
 Circa pila nefas: ferro subtextitur aether,
 10 Noxq̃, super campos telis conferta pependit.
 Tum Caesar metuens, ne frons sibi prima labaret
 Incursum, tenet obliquas post signa cohortes:
 Inq̃, laus belli, quā se vagus hostis agebat, *valli H.*
 Immittit subitum non motis cornibus agmen.
 15 Immemores pugna, nulloque pudore timendi
 Precipites fecere palam, civilia bella
 Non bene barbaricis unquam commissa cateruis.
 Ut primum sonipes transfixus pectora ferro,
 In caput effusi calcavit membra regentis:
 20 Omnis eques cessit campis, glomeratūque pubes
 In sua conuersis praeceps ruit agmina frenis.
 Perdidit inde modum cades, ac nulla secuta est
 Pugna: sed hinc ingulis, hinc ferro bella geruntur.
 Nec valet hac acies tantum prosternere, quantum
 25 Inde perire potest. Utinam Pharsalia campis
 Sufficiat cruor iste iuis, quem barbara fundunt
 Pectora, non alio mutantur sanguine fontes.
 Hic numerus totos tibi vestiāt assibus agros:
 Aut si Romano compleri sanguine manus,
 30 Istis parce precor: vivant Galatæq̃, Syrique,
 Cappadoces, Galli, extremique orbis Iberi,
 Armenii, Cilices: nam post civilia bella
 Hic populus Romanus erit. Semel ortus in omneis *Hi erunt. claud.*
 It timor, & fatis *latus est pro Casare cursus. Hi laud. st. quod auct.*
 35 Ventum erat ad robur Magni, mediisque cateruas,
 Quod totos errore vago perfuderat agros. *pen. una sumit H.*
 Constituit hic bellum, fortunæque Casaris haesit. *Itali H.*

Non illic regum auxilijs collecta iuuentus

regulae p. 107. et Bella gerit, ferrumque manus mouere rogat e.

Horat. p. 107. et Ille locus fratres habuit, locus ille parentes.

4. cons. horat. 41. Hic furor, hic rabies, hic sunt tua crimina Caesar.

in mala. Hanc fuge mens partem belli, tenebrisque relinque,

Nullaque tantorum discat, me vate, malorum,

Quam multum bellis liceat ciuilibus, etas.

Ah potius pereant lacrymæ, pereantq; querelæ.

Quicquid in hac acie gessisti Roma, tacebo.

Hic Caesar, rabies populi, stimulusq; furoris,

Ne qua parte sui pereat scelus, agmina circum

It vagus, atque ignes animis flagrantibus addit.

Inspicit & gladios, qui toti sanguine manent,

Qui niteant primo tantum mucrone cruenti,

Quæ presso tremat ense manus, quis languida tela,

Quis contenta ferat, quis præstet bella inbenti,

Quem pugnare inuēt, quis vultum cunctis perempto

Atteret: obit latis proiecta cadavera campis.

Vulnera multorum totum fusura cruorem

Opposita premit ipse manu. quacunque vagatur

Sanguineum veluti quatens Bellona flagellum,

Bistonas aut Maiores agitans, si verberare fauo

Horat. p. 107. et Palladia stimulet turbatos agide currus,

Indi Nox ingens scelerum, & cades oriuntur, & instar

Immensa vocis gemitus, & pondere lapsi

Pectoris arma sonant, confractiq; ensibus enses.

Ipsē manu subicit gladios, ac tela ministrat,

Auersosque iubet ferro confundere vultus.

Promouet ipse acies: impellit terga suorum:

Verberare conuersa cessantes excitat hasta.

In plebem vetat ire manus, monstratque Senatum.

Scit cruor imperii qui sit, quæ viscera legum:

Horat. p. 107. et Unde petat Romam, libertas vltima mundi

Quo

Pompeioque graueis pœnas, nobisq; daturum
Cum moriar, sperare licet. non plura locutum
Vita fugit, densaq; oculos pressere tenebra.

Impendisse pudet lacrymas in funere mundi

Mortibus innumeris, ac singula fata sequentem

Querere, letiferum per cuius viscera vulnus

Exierit, quis fusa solo vitalia calcet;

Ore quis aduerso, demisso faucibus ense,

Expulerit moriens animam, quis corruat ictu,

Quis steterit, dum membra cadunt: qui pectora telis

Transmittant, aut quos campis affixerit hasta:

Quis cruor emissus perruperit aëra venis,

Inq; hostis cadat arma sui: quis pectora fratris

Cadat, & ut notum possit spoliare cadauer,

Abcisum longè mittat caput: ora parentis

Quis laceret, nimiaque probet spectantibus ira

Quem ingulat, non esse patrem. mors nulla querela

Digna sua est, nullòsque hominum lugere vacamus.

Non istas habuit pugna Pharsalia parteis,

Quas alia clades: illic per fata virorum,

Per populos hic Roma perit: quod militis illic,

Mors hic gentis erat: sanguis ibi fluxit Achæi,

Ponticus, Assyrius: cunctos harere cruores

Romanus, campisq; vetat consistere torrens.

Maius ab hac acie, quàm quod sua secula ferrent.

Vulnus habent populi: plus est quàm vita, salusq;

Quod perit: in totum mundi prosternimur auiam.

Vincitur his gladiis omnis, quæ seruiet, ætas.

Proxima quid soboles, aut quid meruere nepotes

In regnum nasci? pauide num gessimus arma?

Teximus aut ingulos? alieni pœna timoris

In nostra cervice sedet. post prælia natis

Si dominum Fortuna dabis, & bella dedisses.

Iam

versere H

Impulsi v. lron.
ad Teret. frag.
Phon. 47
inf. 73. H

v. lron. v. lron.
419.

ubi int. postquam H
Fuit H

mar. m. v. lron.
m. l. 18. 418. H

propter H
f. sine exequiis H

Senserat infelix: tota vix clade coactus

Fortunam damnare suam. stetit aggere campi

Aspiceret cludes, quæ bello obstante latebant.

Tor telis sua fata peti, tot corpora fusa,

Ac se tam multo pereuntem sanguine vidit.

Nec, sicut mos est miseris, trahere omnia secum

15 Mersa inuat, gentesque sua miscere ruina:

Vt Latie post se vivat pars maxima turba,

Sustinui dignos etiam nunc credere votis

Cælicolas, voluitq; sui solatru casus: 1. Lovdy. x 500. Aug. x par. x.

Parcite, ait, Super cunctas prosternere gentes:

50 Stante potest mundo, Romaeque superstitie, Magnis

Esse miser. si plura iuuant mea vulnera, conuix

Est mihi, sunt nati, dedimus tot pignora fatis. f. Lemay 14

Civiline parum est bello, si meque, meosque

Obruat? exigua clades sumus, orbe remoto? Pecunia an #

35 *Omnia quid laceras? quid perdere cuncta laboras?*

Iam nihil est Fortuna meum. sic fatur: & arma,

Signaque, & afflatus omni iam parte caternas J. mark H

Circuit, & renovat matra in fura ruentes,

Séque negat tanti. nec decrat robur in enses

70 *Ire duci, ingulogque pati, vel pectore lectum:*

Sed immuit strato miles ne corpore Magni

Non fugeret, supraque ducem procumberet orbis:

Cæsaris aut oculis voluit subducere mortem.

Nequicquam. infelix, socero spectare volenti

70 Præstandū est ubicunq; caput. sed in quoc; coninx VIII. 615

Causa fuga, vultusque tui: fatigq; probatum

Te praesente mori. Tunc Magnus concitus aufert

A bello sonipes, non tergo tēla parentem,

Ingenteisq; animos extrema in fata ferentem.

Non gemitus, non fletus erat, salu^{us}que verendus 6.
 Maiestate dolor, qualem te, Magne, decebat
 Romanis præstare malis. non impare vultu
 Aspicias Emathiam: nec te videre superbum
 Prospera bellorum, nec fractum aduersa videbunt.
 Quamq; fuit lato per treis infida triumphos, 61
 Tam misero Fortuna minor. iam pondere fati
 Deposito securus abis: nunc tempora lata
 Respexisse vacat: spes nunquam implenda recessit:
 Quid fueris nunc scire licet. fuge prælia dira,
 Ac testare Deos, nullum qui perstet in armis, 65
 Iam tibi Magne mori: cœu flebilis Africa damnis,
 Et cœu Munda nocens, Pharioque a gurgite clades,
 Sic & Thessalica post te pars maxima pugna.
 Non iam Pompeii nomen popolare per orbem,
 Nec studium belli: sed par, quod semper habemus, 69
 Libertas, & Caesar erunt: teque inde fugato
 Ostendet moriens, sibi se pugnasse, Senatus.
 Nonne iuuat pulsum bellis cessisse, nec istud
 Prospectare nefas, spumanteis cade catervas?
 Respice turbatos incursum sanguinis amnes,
 Et socii miserere tui. quo pectore Romanæ
 Intrabit factus campis felicior istis?
 Quicquid in ignotis solus regionibus exul,
 Quicquid sub Phario positus patiēre tyranno,
 Crede Deis, longo fatorum crede favori. 705
 Vincere peius erat. prohibe lamenta sonare,
 Flere veta populos: lacrymas, luctusque remitte.
 Tam mala Pompeii, quam prospera mundus adoret.
 Aspice securus vultu non supplice reges:
 Aspice possessus urbes, donataque regna,
 Egyptum, Libyamque, & terras elige mori. 710
 Vidit prima tue testis Larissa ruina

Nobile,

Nobile, nec victum fatis capui: omnibus illa

Ciuihus effudit totas per micinia vires: *f. Hurry 4*

Obuia cen leto: praeiungunt manera fientes:

Pandunt templa, domos: socios se cladibus optant *Saxton 7. A.*

Scilicet immenso superest ex nomine multum,

Tæque minor solo: cunctas impellere gentes

Rursus in arma potes, rursusque in fata redire.

Sed quid opus vitlo populis, aut urbibus, inquit?

Victori præstate fidem. Tu Caesar in alto

Cedis adhuc cumulo patria per viscera vadis:

At tibi iam populos donat gener. auctit inde

Pompeium sonipes: gemitus, lacrymaeq, sequuntur:

Plurimaque in sanos populi conuicia diuos.

Nunc tibi vera fides quasiti Magne fautoris

Contigit, ac fructus. felix se nescit amari.

Caesar ut Hesperio vidit satis arua natare

Sanguine, parcendum ferro, manibusque suorum

Iam ratus, ut viles animas, perituraque frustra

Agmina permisit vitæ. sed castra fugatos

Ne reuocent, pellitque quies nocturna pavorem;

Protinus hostili statuit succedere vallo,

Dum fortuna calet, dum conficit omnia terror,

Non veritus graue ne fessis, ac Marte subactis

Hoc foret imperium. non magno hortamine miles

In prædam ducendus erat: victoria nobis

Plena viri, dixit: superest pro sanguine merces,

Quam monstrare meum est: nec enim donare vocabo,

Quod sibi quisque dabit. cunctis en plena metallis *f. Fulcris 4*

Castra patent: raptum Hesperius è gentibus aurum

Hic iacet: Enasque premunt tentoria gazas.

Tot regum fortuna simul, Magnique coacta

Expectat dominos: propera præcedere miles *prol. A. Wmyle*

Quos sequeris: quasunque tuas Pharsalia feci,

L 5

A

scapulos vel
clatos m. 79. H

scapulos vel
clatos m. 79. H

capientia H.

v. 70. Casar lib. 111.
in hac narratione
H.

non fronses Casar
lib. 111. 5

serum H

At victis rapiantur opes. nec plura locutus
Impulit amenes, auriq; cupidine cacos
Ire super gladios, supraque cadavera patrum,
Et caesos calcare duces. quae fossa, quis agger
Sustineat pretium belli, scelerumque petentes?

Scire volunt, quanta fuerint mercede nocentes.

Inuenere quidem spoliato plurima mundo,

Bellorum in summis congesta pondera masse VI 40?

Sed non implerunt cupientes omnia mentes.

Quicquid fodit Iber, quicquid Tagus expulit auri,

Quodq; legit diues summis Arimaspus arenis,

Vt rapiant, paruo scelus hoc vanisse putabunt,

Cum sibi Tarpeius victor desponderit arces:

Cum spe Romana promiserit omnia praeda:

Decipitur, quod castra rapit. capit impia plebes

Cespitem patricio somnos: vacuumq; cubile scissum

Regibus infandus miles premit: inq; parentum,

Inq; toris fratrum posuerunt membra nocentes:

Quos agitat vesana quies, somnique furentes:

Thessalicam miseri versant in pectore pugnam.

Inuigilat cunctis saeuum scelus, armaque tota

Mente agitant, capuloque manus absente mouentur.

Ingemuisse putes campos, terramque nocentem

Inspirasse animas, insectumque aera totum

Manibus, & superam Stygia formidine noctem.

Exigit a meritis tristes victoria poenas,

Sibilaq; & flammam infert sopor: umbra perempti

Cuius adest: sua quenque premit terroris imago.

Ille senum vultus, iuuenum videt ille figuras:

Hunc agitant totis fraterna cadavera somnis:

Pectore in hoc pater est, omnes in Casare manes.

Haud alios nondum Scythica purgatus in ara

Eumenidum vidit vultus Pelopaeus Orestes.

Nec

- Nec magis attonitos animi sentire tumultus,
 Cum fureret, Pentheus, aut cum desisset, Agane.
 Hunc omnes gladii, quos aut Pharsalia vidit,
 Aut ultrix visura dies, stringente Senatu,
 Illa nocte premunt: hunc infera monstra flagellant.
 Et quantum pœna misero mens conscia donat,
 Quod Styga, quod manes, infestaq; Tartara somnis
 Pompeio vivente videt! Tamen omnia passo,
 Postquam clara dies Pharsalica damna rexit,
 Nulla loci facies reuocat feralibus aruis
 Hærentes oculos. cernit propulsi cruore
 Flamina, & excelsos cumulis aquantia colles
 Corpora, sidentes in tabem spectat acervos,
 Et Magni numerat populos: epulisq; paratur
 Ille locus, vultus ex quo, faciesque iacentum
 Agnoscat. iuuat Emathiam non cernere terram,
 Et lustrare oculis campos sub clade latentis.
 Fortunam, Superosq; suos in sanguine cernit.
 Ac ne lata furens scelerum spectacula perdat,
 Invidet igne rogi miseris, cæloque nocenti
 Ingerit Emathiam. non illum Pœnus humator
 Consul, & Libyca succensa lampade Canne
 Compellunt, hominum ritus ut seruet in hostes:
 Sed meminit nondum satiata cadibus ira,
 Cives esse suos. Petimus non singula busta,
 Discretosq; rogos: unum da gentibus ignem:
 Non interpositis vrantur corpora flammis.
 Aut generi si pœna iuuat, nemus extruc Pindi:
 Erige congestas Octao robore sylvas,
 Thessalicam videat Pompeius ab æquore flammæ.
 Nil agis hac ira: tabes ne cadavera soluat,
 An rogius, hand refert: placido Natura receptat
 Cuncta sinu, finemq; sui sibi corpora debent.

Hos,

Hos, Caesar, populos si nunc non vsserit ignis,
Vret cum terris, vret cum gurgite ponti.

Communis mundo superest rogas, ossibus astra
Misturus. quocunque tuam Fortuna vocabit,

Ha quoque eunt anima. non altius ibis in auras,

Non meliore loco Stygia sub nocte iacebis.

Libera Fortune mors est: capit omnia tellus

Qua genuit: caelo regitur, qui non habet urnam.

Tu, cui dant poenas inhumato funere gentes,

Quid fugis hanc cladem? quid olentes deseris agros?

Hae trahere Caesar aquas: hoc, si potes, utere caelo.

Sed tibi tabentes populi Pharsalica rura

Eripiunt, camposque tenent victore fugato.

Non solum Hamoni funesta ad pabula belli:

Bistonii venere lupi, tabemq; cruenta

Cadis odorati Pholoen liquere leones.

Tunc vrsi latebras, obscaeni tecta, domosque

Deseruere canes, & quicquid nare sagaci

Aera non sanum, motumque cadauere senitt.

Iamque diu volucres ciuilia castra secuta

Conueniunt. vos, quae Nilo mutare soletis

Threicias hyemes, ad mollem serius Austrum

Istis aues. nunquam se tanto vulture caelum

Induit, aut plures presserunt aera penna.

Omne nemus misit volucres, omnisque cruenta

Alite sanguineis stillauit roribus arbor.

Sape super vultus victoris, & impia signa

Aut cruor, aut alto defluxit ab aethere tabes,

Membraque deiecit iam lassis unguibus ales.

Sic quoque non omnis populus peruenit ad ossa,

Inq; feras discerptus abit: non inima curant

Viscera, nec totas auide sorbere medullas:

Degrestant artus. Laeta pars maxima turba

Fastidita

u. d. 154. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

se. no. my. dno
Kil. mei. 910.

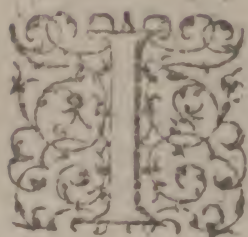
securat. #

750. 11

- 85 Fastidita iacet, quam sol, nimbique, diésque
 Longior Emathis resolutam miscuit aruis.
 Thessalica infelix quo tanto crimine tellus
 Lasisti Superos, ut te tot mortibus unam,
 Tot scelerum fatis premerent? quod sufficit eunam, / *facie H*
 90 Immemor ut donet belli tibi damna vetustas?
 Qua seges infecta surget non decolor herba?
 Quo non Romanos violabis vomere manes?
 Ante nouæ venient acies, scelerique secundo
 Prestabis nondum siccos hoc sanguine campos.
 95 Omnia maiorum vertamus busta licebit,
 Et stantes tumulos, & qui radice vetusta
 Effudere suas, uictis compagibus, urnas:
 Plus cinerum Harmonia sulcis telluris aratur,
 Pluræque ruricolis feriuntur dentibus ossa.
 100 Nullus ab Emathio religasset littore finem
 Nauita, nec terram quisquam mouisset arator,
 Romani bustum populi: fugerentq; coloni
 Vmbrarum campos, gregibus dumeta carerent:
 Nullusque auderet pecori permittere pastor
 105 Vellere surgentem de nostris ossibus herbam,
 Ac, velut impatiens hominum, vel solis iniqui
 Limite, vel glacie nuda, atque ignota iaceres,
 Si non prima nefas belli, sed sola tulisses.
 O Superi, liceat terras odisse nocentes.
 110 Quid totum premitis, quid totum absoluitis orbem?
 Hesperia clades, & flebilis unda Pachyni,
 Et Mutina, & Leucas pueros fecere Philappos.

M. AN-

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLĪ
SIVE PHARSALIÆ
LIBER OCTAVVS.

AM super Herculeas fauces, nemo-
rosâque Tempe,
Hæmonia desertâ petens dispendia
sylvæ,
Cornipedē exhaustum cursu, sti-
mulis que negantem

Magnus agens, incerta fugæ vestigia turbat,
Implicitasque errore vias. paue't ille fragorem
Motorum ventis nemorum, comitumque suorum.

redn. alii. Albinor. Qui post terga venit, trepidum, lateriq; iumentem
et vox advenit col. Exanimat, quannus summo de culmine lapsus,
hinc ista redn. Non dum vile sui pretium scit sanguinis esse,
Seq; memor fuit tantæ mercedis habere
Credid adhuc iugulum, quantum pro Cæsaris ipse
Anulsa cerni cederet. desertâ sequentem
Non patitur tati fatum celare latebris
Clara viri facies. multi Pharsalica castra
Cum peterent, non dum fama prodente ruinas,
Occursu stupuere ducis, vertigine rerum
Attomii: cladis que sue vix ipse fidelis
Auctor erat. gravis est Magno, quicunq; malorum
Testis adest. cunctis ignotus gentibus esse

Mallet.

- Mallet, & obscuro tutius transire per orbem
 Nomine: sed longi pœnas Fortuna fauoris
 Exigit à misero, quæ tanto pondere fumæ
 Res premit aduersus, fatiisque prioribus urget.
 Nunc festinatos nimium sibi sentit honores,
 Atque lauriferæ damnat Syllana iuuentæ.
 Nunc & Coryciæ classes, & Pontica signa
 Deiectum meminisse piget. sic longius æuum
 Destrui ingentis animos, & vitæ superstes
 Imperio. nisi summa dies cum fine bonorum
 Affuit, & celeri præuertit tristitia leto, *affluit. lib. VIII. lib. VII. 360*
 Dedecori est fortuna prior. quisquàm ne secundis *affluit in manu h. tendo*
 Tradere se fati audeat, nisi morte parata? *lib. amor. H*
 Littora contigerat, per quæ Peneius amnis *creta. H*
 Emathia iam clade rubens exibat in æquor.
 Inde ratis trepidum, ventis, & fluitibus impar,
 Flumineis vix tuta vadis euexit in altum:
 Cuius adhuc remis quatitur Corcyra, sinusque
 Leucadii, Cilicum dominus, terraque Liburna,
 Exiguam vector pauidus correpfit in alnum.
 Conscia curarum secreta in littora Lesbi
 Flectere vela iubet, qua tum tellure latebas
 Mæstior, in mediis quàm si, Cornelia, campis
 Emathie stares. tristis præsagia curas
 Exagitant: trepida quatitur formidine somnus:
 Thessaliæ nox omnis habet: tenebrisque remotis
 Rupis in abrupta scopulos extremaque currens
 Littora, prospiciens fluctus, nutantia longè
 Semper prima vides venientis vela carinae,
 Querere nec quicquam de fato coniugis audes.
 En ratis, ad vestros qua tendit carbasa portus
 Quid ferat ignoras: sed nunc tibi summa pauoris
 Nuntius armorum tristis, remorque sinister

Victus

Victus adest coniux. quid perdis tempora luctus?
 Cum possis iam flere, times. tunc puppe propinqua
 Profiliit, crimenq; Deum crudele notauit,
 Deformem pallore ducem, vultusque prementem
 Canitie, atque atro squalentes puluere vestes.
 Obuia nox misera cœlum, lucemque tenebris
 Abstulit, atque animam clausit dolor: omnia nervis
 Membra relicta labant: riguerunt corda, diu ³³

f. voc H.

IV T 712. 567. 324 Spe mortis decepta iacet. iam fune ligato
 V 740. 109. 1899 Littoribus, lustrat vacuas Pompeius arenas
 VII 320. H.

Quem postquam propius famula videre fideles,
 Non ultra gemitus tacitos incessere fata
 Permisere sibi, frustra que attollere terra
 Semianimem conantur heram: quā peccare Magnus
 Ambit, & astrictos resouet complexibus artus.
 Cœperat in summum renocato sanguine corpus
 Pompeii sentire manus, mœstamque mariti
 Posse pati faciem: prohibet succumbere fati
 Magnus, & immodicos castigat voce dolores.
 Nobile cur robur Fortuna vulnere primo,
 Femina, tantorum titulis insignis anorum,
 Frangis? Habes aditum mansura in secula fama,
 Laudis in hoc sexu, non legum iura, nec arma,
 Unica materia est coniux miser. erige mentem,
 Et tua cum fati pietas decertet, & ipsum, id H.
 Quod sum victus, ama: nunc sum tibi gloria m. i. r.
 A me quod fasces, & quod pia turba Senatus,
 Tantæque discessit regum manus incipe Magnum
 Sola sequi. deformis, adhuc vivente marito
 Summus, & augeri vetitum dolor: ultima debet
 Esse fides, lugere virum. tu nulla tulisti
 Bello damna meo. vivit post prœlia Magnus,
 Sed Fortuna perit: quod desles, illud amasti.

7. 305.

f. 122.

Sim H

hoc d. l. amasti H.

Vocibus

Vocibus his correpta viri, vix agra lenavit
Membra solo, taleis gemitu rumpente querelas:
O utinam in thalamos inuisi Caesaris issem
Infelix coniux, & nulli lata marito!

o Bis nocui mundo: me pronuba duxit Erinny's, *sens. c. Oedip. 674*
Crassorumq; umbra, deuotaque manibus illis *Orat. Epist. 11. 117*
Assyrios in castra tuli ciuilia casus:

Pracipit esque dedi populos, cunctosque fugauit
A causa meliore Deos. o maxime coniux,

5 O thalamis indigne meis, hoc iuris habebat *VI. 996*

In tantum Fortuna caput! cur impia nupsi,
Si miserum factura fui? nunc accipe poenas,
Sed quas sponte luam. quò sit tibi mollius aequor,
Certa fides regum, totusque paratior orbis,

10 Sparge mari comitem. mallem felicibus armis
Dependisse caput: nunc clades deniq; lustra
Magne tuas. ubicunq; iaces ciuilibus armis *Lucret. 4.*

Nostros vltat toros, ades huc, atque exige poenas,
Iulia crudelis, placataque pellice caesa,

5 Magno parce tuo. sic fata, iterumque refusa
Coniugis in gremium, cunctorum lumina soluit
In lacrymas. duri flectuntur pectora Magni,
Siccaque Thessalia confundit lumina Lesbos.
Tunc Mitylenaeum pleno iam littore vulgus

o Affatur Magnum: Si maxima gloria nobis
Semper erit tanti pignus seruasse mariti,

Tu quoque deuotos sacro tibi federe muros

Oramus, sociosque lares dignare vel una

Nocte tua: fac Magne locum, quem cuncta reuifans *Gron. ad Plut.*

15 Secula; quem veniens hospes Romanus adoret. *p. 202. H.*

Nulla tibi subeunda magis sunt mœnia victo. *not. H. 4)*

Omnia victoris possunt sperare fuorem:

Hac ià crimen habet. quid, quòd iacet insula ponto.

M

Caesar

En. l. vii. H

Caesar eget ratibus? Procerum pars magna coibit
 Certa loci. noto reparandum est littore fatum.
 Accipe templorum cultus, aurumque Deorum
 Accipe: si terris, si puppibus ista iuuentus
 Aptior est, tota, quantum valet, utere Lesbo.
 [Accipe: ne Caesar rapiat, tu victus habero.]
 Hoc solum crimen merita bene detrahe terra,
 Ne nostram videre fidem felixque secutus,
 Et damnasse miser. tali pietate virorum
 Letus, in aduersis, & mundi nomine gaudens
 Esse fidem, Nullum toto mihi, dixit, in orbe
 Gratius esse solum, non paruo pignore vobis
 Ostendi. tenuit nostros hac obside Lesbos
 Adfectus: hic sacra domus, carique penates,
 Hic mihi Roma fuit. non vlla in littora puppim
 Ante dedi fugiens, seu cum Caesaris iram
 Iam scirem meritam, seruata coniuge, Lesbos,
 Non ver itustantam venia committere vobis
 Materiam. sed iam satis est fecisse nocentes:
 Fata mihi totum mea sunt agitata per orbem.
 Hec nimium felix aeterno nomine Lesbos,
 Sine doces populos, Regesque, admittere Magnum,
 Seu praestas mihi sola fidem. nam querere certum est
 Fas quibus in terris, ubi sit scelus. accipe numen,
 Si quod adhuc mecum es, votorum extrema meorum:
 Da similes Lesbo populos, qui Marte subactum
 Non intrare suos infesto Casare portus,
 Non exire vetent. dixit, maestamque carina
 Imposuit comitem. cunctos mutare putares.
 Tellurem, patriaque solum: sic littore toto
 Blangitur, infesta tenduntur in aethera dextra:
 Pompeiumque minus, cuius Fortuna dolorem
 Mouerat, ast illam, quam toto tempore belli

Vt

Ut ciuem vidēre suam, discedere cernens
 Ingemuit populus: quam vix si castra mariti
 Victoris peteret, siccis dimittere matres

- 55 Iam poterant oculis: tanto deuinxit amore
 Hos pudor, hos probitas, castiq; modestia vultus,
 Quod submissa nimis, nulli gravis hospita turba, *(l. ammis Stat. Ach. ad amig paulumq amig)*
 Stantis adhuc fati vixit quasi coninge victo *(submisse vultus Theb. II. 540. IV. 705 XI. 969. H)*
 Iam pelago medios Titan demissus ad ignes, *(semerus H)*
 60 Nec quibus abscondit, nec si quibus exerit ortem, *(se q. e. ore H)*
 Totus erat: vigilēs Pompeii in pectore cura
 Nunc socias aduēnt Romani fœderis vrbes,
 Et varias regum mentes, nunc innua mundi
 Arua super nimios soles, Austrūque iacentis.
 65 Sæpe labor mœstus curarum, odiūque futuri
 Proiecit fessos incerti pectoris æstus, *(f. prolicuit H)*
 Rectorēque ratis de cunctis consulit astris,
 Vnde notet terras, quæ sit mensura secandi
 Æquoris in cœlo, Syriam quo fidere seruet:
 70 Aut quotus in plaustrō Libyam bene dirigat ignis.
 Doctus ad hæc fatur taciti seruator Olympi:
 Signifero quæcunque fluunt labentia cœlo,
 Nunquam stante polo, miseros fallentia nautas
 Sidera non sequimur: sed qui non mergitur undis
 75 Axis inocciduus, genua clarissimus Arcto.
 Ille regit puppes. hic cū mihi semper in altum
 Surget, & instabit summis minor Vrsa ceruchis,
 Bosporon, & Scythiæ curuantem littora pontum
 Spectamus. quicquid descendet ab arbore summa
 80 Arctophylax, propiorque mari Cynosura feretur,
 In Syriæ portus tendet ratis. inde Canopos
 Excipit Australi cœlo contenta vagari,
 Stella timens Borean: illa quoque perge sinistra,
 Trans Pharō: in medio tæget ratis æquore Syrtim.

M 2

Sed

Sed quò vela dari, quò nunc pede carbasā tendi
 Nostra iubet? dubio contrā cui pectore Magnus,
 Hoc solum toto, respondit, in aquore serua,
 Ut sit ab Emathius semper tua longius oris
 Puppis, & Hesperiam pelago, cœloque relinquo:
 Cetera da ventis. comitem, pignusque recepi
 Depositum: tunc certus eram, quæ littora vellem;
 Nunc portum Fortuna dabit. Sic fatur: at ille
 Iusto vela modo pendentia cornibus aquis.
 Torsit, & in lauum puppim dedit, utq; secaret,
 Quas Asia cautes, & quas Chios asperat, undas,
 Hos dedit in proram, tenet hos in puppe rudentes.
 Equora senserunt motus, aliterque secante
 Iam pelagus rostro, nec idem spectante carina,
 Mutauere sonum. non sic moderator equorum,
 Dexteriore rotā lauum cum circuit orbem,
 Cogit inoffensa currus accedere meta.
 Ostendit terras Titan, & sidera texit.
 Sparsus ab Emathia fugit quicumque procella,
 Assequitur Magnum: primusque à littore Lesbi
 Occurrit natus, procerum mox turba fidelis.
 Nam neque deiecto fatis, acieque fugato
 Abstulerat Magno reges Fortuna ministros:
 Terrarum dominos, & sceptrā Eoa tenentes
 Exul habet comites. iubet ire in denia mundi
 Deiotarum, qui sparsa ducis vestigia legit.
 Quando, ait, Emathius amissus cladibus orbis
 Quā Romanus erat, superest fidiissime regum
 Eoam tentare fidem, populosque bibentes
 Euphraten, & adhuc securum à Cesare Tigrim:
 Nec pigeat Magno quarentem fata, remotas
 Medorum penetrare domos, Scythicosq; recessus,
 Et totum mutare diem, vocisque superbo

Finem H

Arfa-

*Arfa al. m. m. m. m.
nostra in ar. p. m. d. o.
Arfa in ar. p. m. d. o. H*

Finem H

- Asfacide perferre meas: Si fœdera nobis
 Prisca manent, mihi per Latium iurata Tonantē,*
 20 *Per vestros astricta magos, implete pharetras,
 Armeniōsque arcus Geticis intendite nervis:
 Si vos ô Parthi, peterem cūm Caspia claustra, claud. 11. Ruf. 20.
 Et sequerer duros æterni Martis Alanos, Taut. 1. Hector. 6.
 Passus Achæmeniis latè decurrere campis, 7. 291.*
 25 *In tutam trepidos nunquam Babylona coëgi: fun H
 Arua super Cyri, Chaldaïque ultima regni,
 Quà rapidus Ganges, & quā Nyseus Hydaspes
 Accedunt pelago, Phœbi surgentis ab igne (cens
 Iam propior, quā Persis, eram: tamen omnia vin-*
 30 *Sustinui nostris vos tantum deesse triumphis,
 Solusque è numero regum telluris Eoæ,
 Ex equo me Parthus adit. nec munere Magni
 Stant semel Asarcidæ. quis enim post vulnera cladis
 Assyriæ, iustus Latii compefcuit iras?*
 35 *Tot meritis obstricta meis, nunc Parthia ruptis
 Excedat claustris vetitam per secula ripam,
 Zeugmâque Pellæum. Pompeio vincite Parthi,
 Vinci Roma vult. regem parère iubenti front H
 Ardua non piguit, positisque insignibus aule*
 40 *Egreditur famuli raptos indutus amictus.
 In dubiis tutum est inopem simulare tyranno.
 Quanto igitur mundi dominis securius auum } 29 H
 Verus pauper agit! dimisso in littore rege, 6. 11. 11.
 Ipse per Icarie scopulos, Ephesumq; relinquens,*
 245 *Et placidi Colophona maris, spumantia parue
 Radit saxa Sami: spirat de littore Coø
 Aura fluens: Gnidon inde fugit, clarâq; relinquit. 7. 11. 11.
 Sole Rhodon, magnosque sinus Telmessidos unde
 Compensat medio pelagi. Pamphyliæ puppi*
 250 *Occurrit tellus: nec se committere muris*

Ausus adhuc vllis, te primum parua Phaselis
 Magnus adit. nam te metui vetat incola rarus,
 Exhaustaq; domus populis; maiorque carina
 Quam tua turba fuit. tendens hinc carbasa rursus
 Iam Taurum, Tauroq; videt Dipsanta cadentem. 25
 Crederet hoc Magnus, pacem cum praestitit undis
 Et sibi consultum? Cilicum per littora tutus *f. Ara H*
 Parua puppe fugit: sequitur pars magna Senatus
 Ad profugum collecta ducem: parvisq; Synedris,
 Quo portu mittitq; rates recipitque Selinus, 26
 In Procerum coetu tandem maesta ora resoluit
 Vocibus his Magnus: Comites bellique, fugaq;
 Atque instar patrie, quannus in littore nudo,
 In Cilicum terra, nullis circumdatus armis
 Consultem, rebúsque novis exordia queram, 26
 Ingentis praestare animos: non omnis in armis
 Emathiis cecidi, nec sic mea fata premuntur,
 Ut nequeam releuare caput, cladésque receptas
 Excutere. an Libyca Marium potuere ruinae
 Erigere in fasces, plenis & reddere fastis: 27
 Me pulsum leniore manu Fortuna tenebit?
 Mille mea Graio voluntur in aequore puppes,
 Mille duces: sparsit potius Pharsalia nostras,
 Quam subuertit opes. sed me vel sola tueri
 Fama potest rerum, toto quas gessimus orbe, 27
 Et nomen, quod mundus amat. vos pendite regna
 Viribus, atque fide, Libyen, Parthosque, Pharong;
 Quae nam Romanis deceat succurrere rebus.
 Ast ego curarum, procures, arcana mearum
 Expromam, mentisq; mea quò pondera vergant. 28
 Etas Niliaci nobis suspecta tyranni est: VII 504.
 Ardua quippe fides robustos exigit annos.
 Hinc anceps dubii terret solertia Mauri:

Nam-

- Namque memor generis Carthaginis impia proles
 35 Imminet Hesperia, multusq; in pectore vano est
 Annibal, obliquo maculat qui sanguine regnum,
 Et Numidas contingit auos: iam supplice Varo
 Intumuit, viditque loco Romana secundo.
 Quare agite, Eoum comites properemus in orbem.
 90 Diuidit Euphrates ingenti gurgite mundum,
 Caspiaque immensos seducunt claustra recessus,
 Et polus Assyrias alter noctesq;, diésque
 Vertit, & abruptum est nostro mare discolor unda,
 Oceanusque suus. regnandi sola voluptas.
 95 Celsior in campis sonipes, & fortior arcus, *P. 12 H*
 Nec puer, aut senior letales tendere neruos
 Segnis, & à nulla mors est incerta sagitta.
 Primi Pellaas arcu fregere sarissus,
 Baëtraque Medorum sedem, murisq; superbam
 100 Assyrias Babylona domos. nec pila timentur
 Nostra nimis Parthis, audentq; in bella venire,
 Experti Scythicas, Crasso pereunte, pharetras.
 Spicula nec solo spargunt fidentia ferro,
 Stridula sed multo saturantur tela veneno. (est.
 305 *Vulnere parua nocent, fatumq; in sanguine summo*
O utinam non tanta mihi fiducia sauis *prima Wall ai Sall*
Esset in Arsacidis! fati nimis amula nostris *ing. 107 uti*
Fata mouet Medos, multumq; in gente Deorum est. *male summo*
Effundam populos alia tellure reuulsos, *explicat.*
 310 Excitosque suis immittam sedibus ortus.
 Quod si nos Eoa fides, & Barbara fallunt *Plan. H*
 Fœdera; vulgati supra commercia mundi
 Naufragium Fortuna ferat. non regna precabor,
 Quae feci, sed magna feram solatia mortis
 315 Orbe iacens alio, nil hac in membra cruentè,
 Nil fecerum fecisse pie. sed cuncta renoluens

Vita fata mea, semper venerabilis illa
 Orbis parte fui: quantus Maotida supra!
 Quantus apud Tanaim toto conspectus in ortu!
 Quis magis in terras nostrum felicibus actis
 Nomen abit, aut unde redit maiore triumpho?
 Roma faue cœptis: quid enim tibi latius unquam
 Præstiterint Superi, quam, si ciuilia Partho
 Milite bella geras, tantam consumere gentem,
 Et nostris miscere malis? Cum Caesaris arma
 Concurrent Medis, aut me Fortuna necesse est
 Vindicet, aut Crassum. sic fatus, murmure sentit
 Consilium damnassee viros: quos Lentulus omneis
 Virtutis stimulis, & nobilitate dolendi
 Præcessit, dignasque tulit modò Consule voces:
 Siccine Thessalica mentem fregere ruina?
 Vna dies mundi damnauit fata? secundum
 Emathiam lis tanta datur? iacet omne cruenti
 Vulneris auxilium? solos tibi, Magne, reliquit
 Parthorum Fortuna pedes? quid trans fuga mundi
 Terrarum totos tractus, cœlûmque perosus,
 Aduersosq; potos, alienaque sidera quaris,
 Chaldeos culture focos & barbara sacra
 Parthorum famulus? quid causa obtenditur armis
 Libertatis amor? miserum quid decipis orbem,
 Si seruire potes? te, quem Romana regentem
 Horruit auditum, quem captos ducere Reges
 Vidit ab Hyrcanis, Indòque à littore, siluis,
 Detectum fatis, humilem fractumque videbit,
 Extollètque animos Latium vesanus in orbem,
 Se simul, & Romam Pompeio supplice mensus?
 Nil animis, fatisque tuis effabere dignum:
 Exiget ignorans Latie commercia lingua,
 Vt lacrymis se, Magne, roges. patimur ne pudoris

Hec

- 10 *Hoc vulnus, clades ut Parthia vindicet ante*
Hesperias, quam Roma suas? civilibus armis
Elegit te nempe ducem. quid vulnera nostra
In Scythicos spargis populos, clades que latenteis?
Quid Parthos transire doces? solatia tanti
 37 *Perdit Roma mali, nullos admittere Reges,*
Sed cini servire suo. iuuat ire per orbem
Ducentem saeuae Romana in mœnia gentes,
Signaque ab Euphrate cum Crassis capta sequentē?
Qui solus regum, fato celante fauorem,
 30 *Defuit Emathia, nunc tantas ille laceffet*
Auditi victoris opes, aut iungere fata
Tecum, Magne, volet? non hac fiducia genti est.
Omnis in Arctois populus quicunque pruinis
Nascitur, indomitus bellis, & Martis amator.
 5 *Quicquid ad Eoos tractus, mundi que teporem*
Labiur, emollit gentes clementia cœli. *vergetur H.*
Illic & laxas vestes, & fluxa virorum
Velamenta vides. Parthus per Medica rura,
Sarmaticos inter campos, effusa que plano
 10 *Tigridis arua solo, nulli superabilis hosti est*
Libertate fuga: sed non, ubi terra tumebit,
Aspera conscendet montis iuga, nec per opacas
Bella geret tenebras incerto debilis arcu,
Nec franget nando violenti vorticis amnem,
 75 *Nec tota in pugna perfusus sanguine membra*
Exiget æstium calido sub pulvere solem.
Non aries illis, non vlla est machina belli: VI. 37. 401.
Haud fossas implere valent: Parthoq, sequente
Murus erit, quodcunque potest obstare sagitta.
 80 *Pugna levis, bellumq, fugax, turmaq, vagantes,*
Et melior cessisse loco, quam pellere, miles.
Illita tela dolis, nec Martem comminus unquam

Ausa pati virtus, sed longè tendere nervos,
 Et, quo ferre velint, permittere vulnera ventis.
 Ensis habet vires, & gens quacunque virorum est,
 Bella gerit gladiis. nam Medos praelia prima
 Exarmant, vacuasq; iubent remeare pharetra.
 Nulla manus illis, fiducia tota veneni est.
 Credis, Magne, viros, quos in discrimina belli
 Cum ferro venisse parum est? tentare pudendum
 Auxilium tanti est, toto diuisus ut orbe
 A terra moriari tua? tibi barbara tellus
 Incumbat? te parua tegant, ac vilia busta,
 Inuidiosa tamen, Crasso quarente sepulcrum.
 Sed tua sors leuior, quoniam mors ultima poena est,
 Nec metuenda viris. at non Cornelia letum
 Infando sub rege timet. num barbara nobis
 Est ignota Venus, quæ ritu caca ferarum
 Polluit innumeris leges, & fœdera tedæ
 Coniugibus, thalamique patent secreta nefandi
 Inter mille nurus? epulis vesana, meroque
 Regia, non ullos exceptos legibus horret
 Concubitus: tot femineis complexibus unum
 Non lassat nox tota marem. iacuere sorores
 In regum thalamis, sacrataque pignora matres.
 Damnat apud gentes sceleris non spontè peracti
 Oedipodionias infelix fabula Thebas:
 Parthorum dominus quoties sic sanguine misto
 Nascitur Arsacides? cui fas implere parentem,
 Quid rear esse nefas? proles tam clara Metelli
 Stabit barbarico coniux millesima lecto.
 Quamquam non vlli plus regia, Magne, vacabit
 Sautidæ stimulata Venus, titulisque virorum.
 Nam quo plura iuuent Parthum portenta, fuisse
 Hanc sciet & Crassi: cen pridem debita fati
 Assyrius,

f. bellis vel nuda ma-
 nus belis. mate. p.
 vet. tulla. ma. f. l. h.
 f. l. l. in d. b. c. / m.
 f. l. l. h.

f. l. l. h.

Assyrius, trahitur cladis captiva vetusta.
 Hæreat Eoa vulnus miserabile sortis;
 Non solum auxilium funesto à rege petisse,
 Sed gessisse prius bellum civile pudebit.
 Nam quod apud populos crimen soccriq, tuumque
 Maus erit, quam quod vobis miscentibus arma,
 Crassorum vindicta perit? incurrere cuncti
 Debuerant in Baetra duces, & ne qua vacarent *Plat. x Theb. 653.*
 Arma, vel Arctoum Dacis, Rhenique cateruis
 Imperii nudare latus, dum perfida Susa
 In tumulos prolapsa ducum, Babylonque iacerent.
 Assyriae paci finem, Fortuna, precamur:
 Et, si Thessalia bellum civile peractum est, *V. Iacobi ad Thet. 66*
 Ad Parthos, qui vicit eat. gens unica mundi est, *vii. de B. G. p. 101.*
 De qua Cesareis possim gaudere triumphis.
 Non tibi, quamprimū gelidum transibis Araxem,
 Umbra senis mæsti Scythicis confixa sagittis
 Ingeret has voces? Tu, quem post funera nostra *3. vii. 7. 15.*
 Ultorem cinerum nuda sperauimus umbra,
 Ad fœdus, pacemq, venis? tum plurima cladis
 Occurrent monimenta tibi: qua mœnia trunci
 Lustrarunt cernice duces, ubi nomina tanta *rua. 2. 2.*
 Obruit Euphrates, & nostra cadauera Tigris *rua. 1. 4.*
 Detulit in terras, ac reddidit. ire per ista *ubi 2. 200.*
 Si potes, in media socerū quoq, Magne, sedentem
 Thessalia placare potes. quin resicis orbem
 Romanum? si regna times proiecta sub Austro,
 Infidumq, Iubam, petimus Pharon, aruaq, Lagi. *7. p. 101. H.*
 Syrtibus hinc Libycis tuta est Aegyptus: at inde
 Gurgite septeno rapidus mare summonet amnis:
 Terra suis contenta bonis, non indiga mercis,
 Aut Iouis: in solo tanta est fiducia Nilo.
 Sceptra puer Ptolemaus habet tibi debita, Magne,
 Tute-

Tutela commissa tua. quis nominis umbram
 Horreat? innocua est etas: ne iura, fidemq;
 Respectumq; Deum veteris speraueris aule.
 Nil pudet assuetos sceptris: mitissima scrs est
 Regnorum sub rege nouo. Non plura locutus
 Impulit huc animos quantum spes ultima rerum
 Libertatis habet! victa est sententia Magni.
 Tunc Cilicum liquere solum, Cyproque citatas
 Immisere rates, nullas cui pratulit aras
 Unde diua memor Paphia, si numina nasci
 Credimus, aut quenquam fas est coepisse deorum.
 Hec ubi deseruit Pompeius littora, totos
 Emensus Cypris copulos, quibus exit in Austrum,
 Inde maris vasti transfuso vertitur aestu:
 Nec tenuit Casium nocturno lumine montem,
 Infimaque Egypti pugnaci littora velo *portum H*
 Vix tetigit, qua diuidui pars maxima Nili
 In vada decurrit Pelusia septimus amnis.
 Tempus erat, quo Libra pares examinat horas
 Non uno plus aequa die, noctique rependit
 Lux minor hybernae verni solatia damni.
 Comperit ut regem Casio se monte tenere,
 Flectit iter: nec Phœbus adhuc, nec carbasia lan-
 Iam rapido speculator eques per littora cursu (guet.
 Hospitis aduentu pauidam compleuerat aulam.
 Consilii vix tempus erat: tamen omnia monstra
 Pellae coiere domus: quos inter Achoreus
 Iam placidus senio, fractisq; modestior annis,
 (Hunc genuit custos Nili crescentis in arua
 Memphis vana sacris, illo cultore Deorum
 Lustra suae Phœbes non unus vixerat Apis;)
 Consilii vox prima fuit, meritumque, fidemque,
 Sacraque defuncti iactauit pignora patris.

Sed

*libet H**peritur vel
averitur H**lis H.**dux. m. induere**asalem H. Prp. i. v. 4.*

Sed melior suadere malis, & nosse tyrannos,
 Ausus Pompeium leto damnare Pothinus,
 Ius, & fas multos faciunt Ptolemæe nocenteis.
 Dat pœnas laudata fides, cum sustinet, inquit,
 Quos Fortuna premit. fatis accede, Deis que,
 Et cole felices, miseros fuge. sidera terra
 Et distant, & flamma mari, sic utile recto.

Sceptrorum vis tota perit, si pendere iusta
 Incipit: euertitq; arces respectus honesti. *f. p. is H*

Libertas scelerum est, quæ regna inuisa tuetur,
 Sublatusq; modus gladiis. facere omnia saue
 Non impunè licet, nisi dum facis. exeat aula
 Qui volet esse pius. virtus, & summa potestas
 Non coeunt: semper metuet, quem sana pudebunt.

Non impunè tuos Magnus contemferit annos;
 Qui te nec victos arcere à litore nostro
 Posse putat. neu te sceptris priuauerit hospes,
 Pignora sunt propiora tibi: Nilonq; Pharongq;
 Si regnare piget, damnata redde sorori.

Ægyptum certe Latiis tueamur ab armis.
 Quicquid non fuerit Magni, dum bella geruntur,
 Nec victoris erit. toto iam pulsus ab orbe,

Postquam nulla manet rerum fiducia, quarit
 Cum qua gente cadat: rapitur ciuilibus umbris. *Can. 11. nov. 6. 2.*

Nec soceri tantum arma fugit: fugit ora Senatus,
 Cuius Thessalicas saturat pars magna volucres.

Et metuit gentes, quas uno in sanguine mistas
 Deseruit: regesq; timet, quorum omnia merfit: omnia *Can. 11. nov. 6. 2.*

Thessaliaq; reus, nulla tellure receptus, *f. v. 1. 1. H*
 Sollicitat nostrum, quem nondum perdidit, orbem.

Iustior in Magnum nobis, Ptolemæe, querela
 Causa data est. quid sepositam, semperq; quietam
 Crimine bellorum maculas Pharon, arnaq; nostra

Victori

Victori suspecta facis? cur sola cadenti
 Hæc placuit tellus, in quam Pharsalica fata
 Conferres, pœnâsque tuas? iam crimen habemus
 Purgandum gladio, quod nobis sceptrâ Senatus
 Te suadente dedit, votis tua fouimus arma.
 Hoc ferrum, quod fata iubent proferre, paravi
 Non tibi, sed victo. feriam tua viscera, Magne:
 Malueram sociari: rapimur, quod cuncta feruntur.
 Tene mihi dubitas an sit violare necesse,
 Cum liceat? quæ te nostri fiducia regni
 Huc agit infelix? populum non cernis inermem,
 Aruâque vix refugo fodientem mollia Nilo?
 Metiri sua regna decet, virêsque fateri.
 Tu Ptolemæe potes Magni fulcire ruinam,
 Sub qua Roma iacet? bustum, cinerêsque mouere
 Thessalicos audes, bellumque in regna vocare?
 Ante aciem Emathiam nullis accessimus armis:
 Pompeii nunc castra placent, quæ deserit orbis?
 Nunc victoris opes, & cognita fata laceffis?
 Aduersis non deesse decet, sed lata secutos.
 Nulla fides unquam miseros elegit amicos.
 Assensere omnes sceleri. latatur honore
 Rex puer insueto, quod iam sibi tanta inbere
 Permittunt famuli. sceleri delectus Achilles.
 Perfida quæ tellus Cassis excurrit arenis,
 Et vada testantur iunctas Egyptia Syrtis,
 Exiguam sociis monstri, gladiisq; carinam
 Instruit. o superi, Nilus ne, & barbara Memphis,
 Et Pelusiaci tam mollis turba Canopi
 Hos animos! sic fata premunt ciuilia mundum!
 Sic Romana iacent! ullus ne in cladibus istis
 Est locus Egypto? Phariisq; admittitur ensis?
 Hanc certè seruate fidem ciuilia bella:
 f. huc H

Cogna-

Cognatus præstate manus, externâque monstra
 Pellite, si meruit tam claro nomine Magnus
 Caesaris esse nefas. tanti Ptolemæ ruinam
 Nominis haud metuis? caloque tonante profanas
 Inferuisse manus impure, ac semivir audes? *Legum. v. VI. 356.*
 Non domitor mundi, nec ter Capitolia curru *Inf. O. H.*
 Inuectus, regumque potens, vindexque Senatus, *Legum. v. VI. 356.*
 Victoris que gener, Phario satis esse tyranno *Inf. O. H. 191.*
 Quod poterat, Romanus erat. quid viscera nostra *Claud. com. Phile. 136. m. H.*
 Scrutaris gladio? nescis puer improbe, nescis
 Quo tua sit fortuna loco: iam iure sine ullo *Legum. v. VI. 356.*
 Nili sceptrâ tenes: cecidit civilibus armis *nam H.*
 Qui tibi regna dedit. Iam vento vela negarat
 Magnus, & auxilio remorum infanda petebat
 Littora: quem contra non longa vecta biremi *Inf. O. H. 191.*
 Appulerat scelerata manus: Magnoque patere
 Fingens regna Phari, celsæ de puppe carina
 In parvam iubet ire ratem, litusque malignum
 Ineuat, bimaræque vadis frangentibus æstum,
 Qui veter externas terras aduvertere classes.
 Quod nisi factorum leges, intentaque insu
 Ordinis æterni misere vicinia mortis
 Damnatum leto traherent ad littora Magnum,
 Non ulli comitum sceleris præfagia deerant.
 Quippe fides si pura foret, si regia Magno
 Sceptrorum auctori vera pietate pateret,
 Venturum tota Pharium cum classe tyrannum.
 Sed cedit fatis, classẽque relinquere iussus *Inf. O. H. 191.*
 Obsequitur, letumque inuat præferre timori.
 Ibat in hostilem præceps Cornelia puppim,
 Hoc magis impatiens egresso deesse marito,
 Quod metuit clades. remane temeraria coniux,
 Et tu nate precor, longèque e litore casus

Ex-

Expectate meos: & in hac ceruice tyranni
 Explore fide[m]. dixit: sed surda vetanti
 Tendebat geminas amens Cornelia palmas:
 Quò sine me crudelis abis? iterum ne relinquer
 Thessalicis summot a malis? nunquam omine lato
 Distrahimur miseri. poteras nò flectere puppim,
 Cum fugeres alio, latebrisq[ue] relinquere Lesbi,
 Omnibus à terris si nos arcere parabas?
 An tantu[m] in fluctus placeo comen? Hæc ubi frustra
 Effudit, prima pendet tamen anxia puppe:
 Attonitoq[ue] metu nec quoquam auertere visus,
 Nec Magnum spectare potest. stetit anxia classis
 Ad ducis euentum, metuens non arma, nefasq[ue];
 Sed ne submissis precibus Pompeius adoret
 Sceptra sua donata manu. transire parantem
 Romanus Pharia miles de puppe salutat
 Septimius: qui, prò superum pudor, arma satelles
 Regia gestabat posito deformia pilo,
 Immanis, violentus, atrox, nullaque ferarum
 Mitior in cades. quis non, Fortuna, putasset
 Parcere te populis, quòd bello hac dextra vacasset,
 Thessaliaque procul tam noxia tela fugasset?
 Disponis gladios, ne quo non fiat in orbe,
 Heu, facinus ciuile tibi. victoribus ipsis
 Dedecus, & nunquam Superum caritura pudore 6
 Fabula, Romanus Regi sic paruit ensis,
 Pelleusque puer gladio tibi colla recidit
 Magne tuo. qua posteritas in secula mittet
 Septimium fama? scelus hoc quo nomine dicent,
 Qui Bruti dixere nefas? iam venerat hora 61
 Terminus extreme, Phariamq[ue] ablatu[m] in alnum
 Perdiderat iam iura sui. tum stringere ferrum
 Regia monstra parant. ut vidit comminus enses,
 Inuol-

p. 614 H.
 p. 614 H.

Inuoluit vultus: atque indignatus apertum

5 *Fortuna praeberet caput, tunc lumina pressit, praeterit a. VII. 675*

Continuitque animam, ne quas effunderet voces

Posset, & aeternam fletu corrumpere famam. *f. fenes H*

At postquam mucrone latus funestus Achilles

Perfodit, nullo gemitu consensit ad ictum:

o Despexitq; nefas, seruâtque immobile corpus,

Seq; probat moriens, atque hac in pectore voluit:

Secula Romanos nunquam tacitura labores

Attendant, animumque sequens speculatur ab omni

Orbe ratem, Phariamq; fidem. nunc consule fama.

5 Fata tibi longae fluxerunt prospera vita.

Ignorant populi, si non in morte probaris, *frent beris H*

An scieris aduersa pati. ne cede pudori,

Auctoremque dolo fati. quacunque feriris, *aut auctore H*

Crede manum sociari. spargant, lacerentq; licebit,

o Sum tamen, o superi, felix, nullique potestas

Hoc auferre Deo. mutantur prospera vita: *vlt. v. VI. 305. H.*

Non sum morte miser. videt hanc Cornelia cadem,

Pompeiusque meus. tanto patientius oro

Claude dolor gemitus: natus, coniuxq; peremptum

5 Si mirantur, amant. talis custodia Magno

Mentis erat: ius hoc animi morientis habebat.

At non tam patiens Cornelia cernere sanum

Quam perferre nefas, miserandis aethera complet, *quam vir ferre*

Vocibus: o coniux, ego te scelerata peremi:

*vel vir quam. vel
Hic quam fere H*

o Letiferae tibi causa morae fuit anxia Lesbos,

Et prior in Nili peruénit littora Caesar.

Nam cui ius alii sceleris? sed quisquis in istud

A superis immisse caput, vel Caesaris ira,

Vel tibi prospiciens, nescis crudelis, ubi ipsa

5 Viscera sint Magni: properas, atque ingeris ictus,

Qua votum est victo. pœnas non morte minores

N

Pendat.

apo. vii. ad H. Pendat, & ante meum videat caput. haud ego culpa
 Libera bellorum, qua matrum sola per undas,

Es per castra comes, nullis absterita fatis,

apo. vii. ad H. Victum, quod reges etiam timuere, recepi.

que H.

Hoc merui coniux in tuta puppe relinqui?

Perfide parcebas? te fata extrema petente

Vita digna fui? moriar, nec munere regis.

Aut mihi precipitem nauta permittite saltum:

Aut laqueum collo tortosq; aptate rudentes:

quoniam H.

Aut aliquis Magno dignus comes exigit enses.

Pompeio prestare potest, quod Caesaris armis

Imputet. o saui, properantem in fata tenetis?

Finis adhuc coniux, & iam Cornelia non est

Iuris, Magne, sui. prohibent accersere mortem:

Servor victori. sic fata, interque suorum

Lapsa manus, rapitur, trepida fugiente carina.

apo. vii. ad H. At Magni cum terga sonent, & pectora ferro,

Permansisse decus sacra venerabile forma,

Iratamque Deis faciem, nihil ultima mortis

apo. vii. ad H.

Ex habitu, vultuque viri mutasse, fatentur

apo. vii. ad H.

Qui lacerum videre caput. nam sauius in ipso

Septimius sceleris maius scelus inuenit actu:

Ac reteggit sacros, scisso velamine, vultus

Semianimis Magni, spirantiaq; occupat ora,

Collaque in obliquo ponit languentia transtro.

Tunc nervos, venasq; secat, nodosaque frangit

Ossa diu: nondum artis erat caput ense rotare.

Sueton. Calig. 32.

At postquam trunco cervix abscissa recessit,

apo. vii. ad H.

Vendicat hoc Phariis dextra gestare satelles.

apo. vii. ad H.

Degener, atque opera miles Romane secunda,

apo. vii. ad H.

Pompeii diro sacrum caput ense recidis,

Vt non ipse feras? o summi fata pudoris!

Impius ut Magnum nosses puer, illa verenda

f. vendit h. p. gaudere satelles.

Regi-

- 60 Regibus hirta coma, & generosa fronte decora
 Casaries compressa manu est; Pharioque veruto,
 Dum viuunt vultus, atque os in murmura pulsant
 Singultus anima, dum lumina nuda rigescunt, *hanc hanc H*
 Suffixum caput est, quo numquam bella iubente
 65 Pax fuit: hoc leges, campūq, & Rostra monebat. *regi. p. 1. 1. 1.*
 Hac facie Fortuna tibi Romana placebas. *Phar. p. 1. 1. 1.*
 Nec satis infando fuit hoc vidisset tyranno:
 Vult sceleri superesse fidem. tunc arte nefanda
 Submotā est capiti tabes, raptōque cerebro
 70 Adficcata cutis, putrisq, effluxit ab alto
 Humor, & infuso facies solidata veneno est.
 Vltima Lageæ stirpis, periturāque proles, *periturāq, H*
 Degener, incesta sceptris cessare sororis,
 Cum tibi sacro Macedon seruetur in antro,
 75 Et regum cineres extructo monte quiescant,
 Cum Ptolemaeorum manes, seriemq, pudendam,
 Pyramides claudant, indignāque Mausolea:
 Littora Pompeium feriunt, truncusq, vadofis
 Huc illuc iactatur aquis. adeōne molestā
 80 Totum cura fuit socero seruare cadaver?
 Hac Fortuna fide Magni tam prospera fata
 Pertulit: hac illum summo de culmine rerum
 Morte petit: cladēsque omneis exegit in uno *scilicet. v. ad. Ph. xiv. 650.*
 85 Saūa die, quibus immunes tot prastitit annos:
 Pompeiusque fuit, qui nunquam mista videret
 Leta malis: felix nullo turbante Deorum,
 Et nullo parcente miser. semel impulit illum
 Dilata Fortuna manu. pulsatur arenis,
 Carpitur in scopulis, hausto per vulnera fluctu
 90 Ludibrium pelagi: nullāque manente figura,
 Vna nota est Magno capitis iactura reuulsi.
 Antè tamen Pharias victor quàm tangat arenas,

l. 70

impeio raptim tumultum Fortuna parauit,
Te iaceat nullo, vel ne meliore sepulcro.

E latebris pauidus decurrit ad aquora Cordus.

l. 71
l. 72
l. 73
l. 74
l. 75
l. 76
l. 77
l. 78
l. 79
l. 80
l. 81
l. 82
l. 83
l. 84
l. 85
l. 86
l. 87
l. 88
l. 89
l. 90
l. 91
l. 92
l. 93
l. 94
l. 95
l. 96
l. 97
l. 98
l. 99
l. 100
l. 101
l. 102
l. 103
l. 104
l. 105
l. 106
l. 107
l. 108
l. 109
l. 110
l. 111
l. 112
l. 113
l. 114
l. 115
l. 116
l. 117
l. 118
l. 119
l. 120
l. 121
l. 122
l. 123
l. 124
l. 125
l. 126
l. 127
l. 128
l. 129
l. 130
l. 131
l. 132
l. 133
l. 134
l. 135
l. 136
l. 137
l. 138
l. 139
l. 140
l. 141
l. 142
l. 143
l. 144
l. 145
l. 146
l. 147
l. 148
l. 149
l. 150
l. 151
l. 152
l. 153
l. 154
l. 155
l. 156
l. 157
l. 158
l. 159
l. 160
l. 161
l. 162
l. 163
l. 164
l. 165
l. 166
l. 167
l. 168
l. 169
l. 170
l. 171
l. 172
l. 173
l. 174
l. 175
l. 176
l. 177
l. 178
l. 179
l. 180
l. 181
l. 182
l. 183
l. 184
l. 185
l. 186
l. 187
l. 188
l. 189
l. 190
l. 191
l. 192
l. 193
l. 194
l. 195
l. 196
l. 197
l. 198
l. 199
l. 200
l. 201
l. 202
l. 203
l. 204
l. 205
l. 206
l. 207
l. 208
l. 209
l. 210
l. 211
l. 212
l. 213
l. 214
l. 215
l. 216
l. 217
l. 218
l. 219
l. 220
l. 221
l. 222
l. 223
l. 224
l. 225
l. 226
l. 227
l. 228
l. 229
l. 230
l. 231
l. 232
l. 233
l. 234
l. 235
l. 236
l. 237
l. 238
l. 239
l. 240
l. 241
l. 242
l. 243
l. 244
l. 245
l. 246
l. 247
l. 248
l. 249
l. 250
l. 251
l. 252
l. 253
l. 254
l. 255
l. 256
l. 257
l. 258
l. 259
l. 260
l. 261
l. 262
l. 263
l. 264
l. 265
l. 266
l. 267
l. 268
l. 269
l. 270
l. 271
l. 272
l. 273
l. 274
l. 275
l. 276
l. 277
l. 278
l. 279
l. 280
l. 281
l. 282
l. 283
l. 284
l. 285
l. 286
l. 287
l. 288
l. 289
l. 290
l. 291
l. 292
l. 293
l. 294
l. 295
l. 296
l. 297
l. 298
l. 299
l. 300
l. 301
l. 302
l. 303
l. 304
l. 305
l. 306
l. 307
l. 308
l. 309
l. 310
l. 311
l. 312
l. 313
l. 314
l. 315
l. 316
l. 317
l. 318
l. 319
l. 320
l. 321
l. 322
l. 323
l. 324
l. 325
l. 326
l. 327
l. 328
l. 329
l. 330
l. 331
l. 332
l. 333
l. 334
l. 335
l. 336
l. 337
l. 338
l. 339
l. 340
l. 341
l. 342
l. 343
l. 344
l. 345
l. 346
l. 347
l. 348
l. 349
l. 350
l. 351
l. 352
l. 353
l. 354
l. 355
l. 356
l. 357
l. 358
l. 359
l. 360
l. 361
l. 362
l. 363
l. 364
l. 365
l. 366
l. 367
l. 368
l. 369
l. 370
l. 371
l. 372
l. 373
l. 374
l. 375
l. 376
l. 377
l. 378
l. 379
l. 380
l. 381
l. 382
l. 383
l. 384
l. 385
l. 386
l. 387
l. 388
l. 389
l. 390
l. 391
l. 392
l. 393
l. 394
l. 395
l. 396
l. 397
l. 398
l. 399
l. 400
l. 401
l. 402
l. 403
l. 404
l. 405
l. 406
l. 407
l. 408
l. 409
l. 410
l. 411
l. 412
l. 413
l. 414
l. 415
l. 416
l. 417
l. 418
l. 419
l. 420
l. 421
l. 422
l. 423
l. 424
l. 425
l. 426
l. 427
l. 428
l. 429
l. 430
l. 431
l. 432
l. 433
l. 434
l. 435
l. 436
l. 437
l. 438
l. 439
l. 440
l. 441
l. 442
l. 443
l. 444
l. 445
l. 446
l. 447
l. 448
l. 449
l. 450
l. 451
l. 452
l. 453
l. 454
l. 455
l. 456
l. 457
l. 458
l. 459
l. 460
l. 461
l. 462
l. 463
l. 464
l. 465
l. 466
l. 467
l. 468
l. 469
l. 470
l. 471
l. 472
l. 473
l. 474
l. 475
l. 476
l. 477
l. 478
l. 479
l. 480
l. 481
l. 482
l. 483
l. 484
l. 485
l. 486
l. 487
l. 488
l. 489
l. 490
l. 491
l. 492
l. 493
l. 494
l. 495
l. 496
l. 497
l. 498
l. 499
l. 500
l. 501
l. 502
l. 503
l. 504
l. 505
l. 506
l. 507
l. 508
l. 509
l. 510
l. 511
l. 512
l. 513
l. 514
l. 515
l. 516
l. 517
l. 518
l. 519
l. 520
l. 521
l. 522
l. 523
l. 524
l. 525
l. 526
l. 527
l. 528
l. 529
l. 530
l. 531
l. 532
l. 533
l. 534
l. 535
l. 536
l. 537
l. 538
l. 539
l. 540
l. 541
l. 542
l. 543
l. 544
l. 545
l. 546
l. 547
l. 548
l. 549
l. 550
l. 551
l. 552
l. 553
l. 554
l. 555
l. 556
l. 557
l. 558
l. 559
l. 560
l. 561
l. 562
l. 563
l. 564
l. 565
l. 566
l. 567
l. 568
l. 569
l. 570
l. 571
l. 572
l. 573
l. 574
l. 575
l. 576
l. 577
l. 578
l. 579
l. 580
l. 581
l. 582
l. 583
l. 584
l. 585
l. 586
l. 587
l. 588
l. 589
l. 590
l. 591
l. 592
l. 593
l. 594
l. 595
l. 596
l. 597
l. 598
l. 599
l. 600
l. 601
l. 602
l. 603
l. 604
l. 605
l. 606
l. 607
l. 608
l. 609
l. 610
l. 611
l. 612
l. 613
l. 614
l. 615
l. 616
l. 617
l. 618
l. 619
l. 620
l. 621
l. 622
l. 623
l. 624
l. 625
l. 626
l. 627
l. 628
l. 629
l. 630
l. 631
l. 632
l. 633
l. 634
l. 635
l. 636
l. 637
l. 638
l. 639
l. 640
l. 641
l. 642
l. 643
l. 644
l. 645
l. 646
l. 647
l. 648
l. 649
l. 650
l. 651
l. 652
l. 653
l. 654
l. 655
l. 656
l. 657
l. 658
l. 659
l. 660
l. 661
l. 662
l. 663
l. 664
l. 665
l. 666
l. 667
l. 668
l. 669
l. 670
l. 671
l. 672
l. 673
l. 674
l. 675
l. 676
l. 677
l. 678
l. 679
l. 680
l. 681
l. 682
l. 683
l. 684
l. 685
l. 686
l. 687
l. 688
l. 689
l. 690
l. 691
l. 692
l. 693
l. 694
l. 695
l. 696
l. 697
l. 698
l. 699
l. 700
l. 701
l. 702
l. 703
l. 704
l. 705
l. 706
l. 707
l. 708
l. 709
l. 710
l. 711
l. 712
l. 713
l. 714
l. 715
l. 716
l. 717
l. 718
l. 719
l. 720
l. 721
l. 722
l. 723
l. 724
l. 725
l. 726
l. 727
l. 728
l. 729
l. 730
l. 731
l. 732
l. 733
l. 734
l. 735
l. 736
l. 737
l. 738
l. 739
l. 740
l. 741
l. 742
l. 743
l. 744
l. 745
l. 746
l. 747
l. 748
l. 749
l. 750
l. 751
l. 752
l. 753
l. 754
l. 755
l. 756
l. 757
l. 758
l. 759
l. 760
l. 761
l. 762
l. 763
l. 764
l. 765
l. 766
l. 767
l. 768
l. 769
l. 770
l. 771
l. 772
l. 773
l. 774
l. 775
l. 776
l. 777
l. 778
l. 779
l. 780
l. 781
l. 782
l. 783
l. 784
l. 785
l. 786
l. 787
l. 788
l. 789
l. 790
l. 791
l. 792
l. 793
l. 794
l. 795
l. 796
l. 797
l. 798
l. 799
l. 800
l. 801
l. 802
l. 803
l. 804
l. 805
l. 806
l. 807
l. 808
l. 809
l. 810
l. 811
l. 812
l. 813
l. 814
l. 815
l. 816
l. 817
l. 818
l. 819
l. 820
l. 821
l. 822
l. 823
l. 824
l. 825
l. 826
l. 827
l. 828
l. 829
l. 830
l. 831
l. 832
l. 833
l. 834
l. 835
l. 836
l. 837
l. 838
l. 839
l. 840
l. 841
l. 842
l. 843
l. 844
l. 845
l. 846
l. 847
l. 848
l. 849
l. 850
l. 851
l. 852
l. 853
l. 854
l. 855
l. 856
l. 857
l. 858
l. 859
l. 860
l. 861
l. 862
l. 863
l. 864
l. 865
l. 866
l. 867
l. 868
l. 869
l. 870
l. 871
l. 872
l. 873
l. 874
l. 875
l. 876
l. 877
l. 878
l. 879
l. 880
l. 881
l. 882
l. 883
l. 884
l. 885
l. 886
l. 887
l. 888
l. 889
l. 890
l. 891
l. 892
l. 893
l. 894
l. 895
l. 896
l. 897
l. 898
l. 899
l. 900
l. 901
l. 902
l. 903
l. 904
l. 905
l. 906
l. 907
l. 908
l. 909
l. 910
l. 911
l. 912
l. 913
l. 914
l. 915
l. 916
l. 917
l. 918
l. 919
l. 920
l. 921
l. 922
l. 923
l. 924
l. 925
l. 926
l. 927
l. 928
l. 929
l. 930
l. 931
l. 932
l. 933
l. 934
l. 935
l. 936
l. 937
l. 938
l. 939
l. 940
l. 941
l. 942
l. 943
l. 944
l. 945
l. 946
l. 947
l. 948
l. 949
l. 950
l. 951
l. 952
l. 953
l. 954
l. 955
l. 956
l. 957
l. 958
l. 959
l. 960
l. 961
l. 962
l. 963
l. 964
l. 965
l. 966
l. 967
l. 968
l. 969
l. 970
l. 971
l. 972
l. 973
l. 974
l. 975
l. 976
l. 977
l. 978
l. 979
l. 980
l. 981
l. 982
l. 983
l. 984
l. 985
l. 986
l. 987
l. 988
l. 989
l. 990
l. 991
l. 992
l. 993
l. 994
l. 995
l. 996
l. 997
l. 998
l. 999
l. 1000

Quaestor ab Idalio Cinyrae littore Cypri.

Infustus Magni fuerat comes. ille per umbras

Ausius ferre gradum, victum pietate timorem

Compulit, ut mediis quasitum corpus in undis

Duceret ad terrā, traheretq; ad littora Magnum. 7

Lucis mœsta parum per densas Cynthia nubes

Præbat; cano sed discolor equore truncus

Conspicitur. tenet ille ducem complexibus arctis

Eripiente mari: nunc victus pondere tanto

Expectat fluctus, pelagóque iuuant e cadaver

Impellit. postquam sicco iam littore sedit,

Incubuit Magno, lacrymāsque effudit in omne

Vulnus, & ad Superos, obscurāque sidera fatur:

Non pretiosa petit cumulato iure sepulcra

Pompeius, Fortuna, tuus: non pinguis ad astra

Vt ferat è membris Eoos fumus odores,

Vt Romana suum gestent pia colla parentem,

Præferat ut veteres feralis pompa triumphos,

Vt resonent cantu tristi fora, totus ut ignem

Proiectis mœrens exercitus ambiat armis.

Da vilem Magno plebei funeris arcam,

Qua lacerum corpus siccos effundat in ignes.

Robora non desint misero, nec sordidus vstor.

Sit satis, o superi, quod non Cornelia fuso

Crine iacet, subicique facem complexa maritum

Imperat, extremo sed abest à munere busti.

Infelix coniux, nec adhuc à littore longè est.

Sic fatus, paruos inuenis procul aspicit ignes,

Corpus vile suis, nullo custode cremantes.

Inde rapit flammās, semustāq; robora membris

Sub.

l. 71
l. 72
l. 73
l. 74
l. 75
l. 76
l. 77
l. 78
l. 79
l. 80
l. 81
l. 82
l. 83
l. 84
l. 85
l. 86
l. 87
l. 88
l. 89
l. 90
l. 91
l. 92
l. 93
l. 94
l. 95
l. 96
l. 97
l. 98
l. 99
l. 100
l. 101
l. 102
l. 103
l. 104
l. 105
l. 106
l. 107
l. 108
l. 109
l. 110
l. 111
l. 112
l. 113
l. 114
l. 115
l. 116
l. 117
l. 118
l. 119
l. 120
l. 121
l. 122
l. 123
l. 124
l. 125
l. 126
l. 127
l. 128
l. 129
l. 130
l. 131
l. 132
l. 133
l. 134
l. 135
l. 136
l. 137
l. 138
l. 139
l. 140
l. 141
l. 142
l. 143
l. 144
l. 145
l. 146
l. 147
l. 148
l. 149
l. 150
l. 151
l. 152
l. 153
l. 154
l. 155
l. 156
l. 157
l. 158
l. 159
l. 160
l. 161
l. 162
l. 163
l. 164
l. 165
l. 166
l. 167
l. 168
l. 169
l. 170
l. 171
l. 172
l. 173
l. 174
l. 175
l. 176
l. 177
l. 178
l. 179
l. 180
l. 181
l. 182
l. 183
l. 184
l. 185
l. 186
l. 187
l. 188
l. 189
l. 190
l. 191
l. 192
l. 193
l. 194
l. 195
l. 196
l. 197
l. 198
l. 199
l. 200
l. 201
l. 202
l. 203
l. 204
l. 205
l. 206
l. 207
l. 208
l. 209
l. 210
l. 211
l. 212
l. 213
l. 214
l. 215
l. 216
l. 217
l. 218
l. 219
l. 220
l. 221
l. 222
l. 223
l. 224
l. 225
l. 226
l. 227
l. 228
l. 229
l. 230
l. 231
l. 232
l. 233
l. 234
l. 235
l. 236
l. 237
l. 238
l. 239
l. 240
l. 241
l. 242
l. 243
l. 244
l. 245
l. 246
l. 247
l. 248
l. 249
l. 250
l. 251
l. 252
l. 253
l. 254
l. 255
l. 256
l. 257
l. 258
l. 259
l. 260
l. 261
l. 262
l. 263
l. 264
l. 265
l. 266
l. 267
l. 268
l. 269
l. 270
l. 271
l. 272
l. 273
l. 274
l. 275
l. 276
l. 277
l. 278
l. 279
l. 280
l. 281
l. 282
l. 283
l. 284
l. 285
l. 286
l. 287
l. 288
l. 289
l. 290
l. 291
l. 292
l. 293
l. 294
l. 295
l. 296
l. 297
l. 298
l. 299
l. 300
l. 301
l. 302
l. 303
l. 304
l. 305
l. 306
l. 307
l. 308
l. 309
l. 310
l. 311
l. 312
l. 313
l. 314
l. 315
l. 316
l. 317
l. 318
l. 319
l. 320
l. 321
l. 322
l. 323
l. 324
l. 325
l. 326
l. 327
l. 328
l. 329
l. 330
l. 331
l. 332
l. 333
l. 334
l. 335
l. 336
l. 337
l. 338
l. 339
l. 340
l. 341
l. 342
l. 343
l. 344
l. 345
l. 346
l. 347
l. 348
l. 349
l. 350
l. 351
l. 352
l. 353
l. 354
l. 355
l. 356
l. 357
l. 358
l. 359
l. 360
l. 361
l. 362
l. 363
l. 364
l. 365
l. 366
l. 367
l. 368
l. 369
l. 370
l. 371
l. 372
l. 373
l. 374
l. 375
l. 376
l. 377
l. 378
l. 379
l. 380
l. 381
l. 382
l. 383
l. 384
l. 385
l. 386
l. 387
l. 388
l. 389
l. 390
l. 391
l. 392
l. 393
l. 394
l. 395
l. 396
l. 397
l. 398
l. 399
l. 400
l. 401
l. 402
l. 403
l. 404
l. 405
l. 406
l. 407
l. 408
l. 409
l. 410
l. 411
l. 412
l. 413
l. 414
l. 415
l. 416
l. 417
l. 418
l. 419
l. 420
l. 421
l. 422
l. 423
l. 424
l. 425
l. 426
l. 427
l. 428
l. 429
l. 430
l. 431
l. 432
l. 433
l. 434
l. 435
l. 436
l. 437
l. 438
l. 439
l. 440
l. 441
l. 442
l. 443
l. 444
l. 445
l. 446
l. 447
l. 448
l. 449
l. 450
l. 451
l. 452
l. 453
l. 454
l. 455
l. 456
l. 457
l. 458
l. 459
l. 460
l. 461
l. 462
l.

Subducens, Quaecumq; es (ait) neglecta, nec ulli
 Caratuo, sed Pompeio felicior umbra,
 Quod iam compositū violat manus hospita bustū,
 Da veniam: si quid sensus post fata relictum est:

o Cedis & ipsa rogo, paterisq; hac damna sepulcri,
 Teque pudet, sparsis Pompeii manibus, vri.

Sic fatur: plenusque sinus ardente fauilla

Pervolat ad truncum, qui fluctu panè relatus (evolans. H

Littore pendebat. summas dimouit arenas,

Et collecta procul lacera fragmenta carinae (collata 1. 473. v. 722

Exigua trepidus posuit scrobe. nobile corpus H

Robora nulli premunt, nulla strue membra recum-

Admotus Magnū, non subditus, accipit ignis. (būt:

Ille sedens iuxta flammās, O maxime, dixit,

o Ductor, & Hesperii maiestas nominis una,

Si tibi iactatu pelagi, si funere nullo

Tristior iste rogius, manes, animamq; potentem

Officiis auerte me is: iniuria fati

Hoc fus esse iubet, ne ponti belua quicquam,

o Ne fera, ne volucres, ne sani Caesaris ira

Audeat: exiguam, quantum potes, accipe flammam (fus. me H

Romana succense manu. Fortuna recursus

Si det in Hesperiam, non hac in sede quiescent

Tam sacri cineres: sed te Cornelia, Magne,

o Accipiet, nostraque manu transfundet in urnam.

Interea paruo signemus littora saxo, (ad 11. mei 32 G

Vt nota sit busti, si quis placare peremptum

Fortè volet, plenos & reddere mortis honores,

Inueniat trunci cineres, & norit arenas,

o Ad quas, Magne, tuum referat caput. hac ubi fatus,

Excitat inualidas admoto fomite flammās.

Carpitur, & lentum Magnus distillat in ignem,

Tabè fouens bustum. sed iam percusserat astra

Aurora promissa dies: ille, ordine rupto
 Funeris, attonitus latebras in littore quarit.
 Quam metuis demens isto pro crimine poenam,
 Quo te fama loquax omneis accepit in annos?
 Condita laudabit Magni socer impius ossa.
 I modo securus venia, fassusque sepulcrum
 Posce caput. cogit pietas imponere finem
 Officio. semusta rapit, resolutaque non dum
 Ossa satis, nervis, & inustus plena medullis
 Equorea restinguit aqua, congestaque in unum
 Parua clausit humo. tum ne levis aura relectos
 Ausferret cineres, saxo compressit arenam:
 Nautaque ne bustum religato fune moueret,
 Inscriptis sacrum semusto stipite nomen:
 Hic situs est Magnus. placet hoc, Fortuna, sepulcrum
 Dicere Pompeii: quo condi maluit illum,
 Quam terra caruisse socer? temeraria dextra
 Cur obicis Magno tumulum, manesque vagantes
 Includis? situs est, qua terra extrema refuso
 Pendet in Oceano. Romanum nomen, & omne
 Imperium Magno est tumuli modus. obrue saxa
 Crimine plena Deum. si tota est Herculis Ocie,
 Et iuga tota vacant Bromio Nyseia, quare
 Unus in Aegypto Magno lapis? omnia Lagi
 Rura tenere potest, si nullo cessite nomen
 Haerit. erremus populi, cinerumque tuorum,
 Magne, metu nullas Nili calcepus arenas.
 Quod si tam sacro dignaris nomine saxum,
 Adde actus tantos, monumentaque maxima rerum:
 Adde truces Lepidi motus, Alpinaque bella,
 Armataque Sertori reuocato Consule victa,
 Et currus, quos egit eques: commercia tuta
 Gentibus, & pauidos Cilicas maris. adde subactam
 Barba-

f. caput A

nomen m. f. 105 H
 f. 105 H

f. momentum H

Barbariem, gentesque vagas, & quicquid in Euro
Regnorum, Boreaque iacet. dic semper ab armis
Civilem repetisse togam: ter curribus actis

15 Contentum patria multos donasse triumphos.

Quis capit hac tumulus? surgit miserabile bustum
Non ullis plenum titulis, non ordine tanto.

Fastorum: solitumque legi super alta Decorum

Culmina, & extractos spoliis hostilibus arcus. *Seneca*

20 Haud procul est ima Pompeii nomen arena.

Depressum tumulo, quod non legat advena rectus,

Quod nisi monstratum Romanus transeat hospes.

Noxia civili tellus Aegyptia futo,

Haud equidem immerito Cumana carmine Vatis

25 Cautum, ne Nili Pelusia tangeret ora *canthum M. Valerius ad L. C.*

Hesperius miles, ripasque aestate tumentes. *lib. VI. repulsi Arab.*

Quid tibi seua precer pro tanto crimine tellus? *Od. V. XXVII. 13.*

Vertat aquas Nilus, quo nascitur orbe, retentus,

Et steriles egeant hybernus imbribus agri,

30 Totaque in Aethiopum putres soluaris arenas.

Nos in aemula tuam Romana accepimus Isin,

Semideosque canes, & sistras iuventia luctus,

Et quem tu plangens hominem testaris Osirim: *Jum. plangens*

Tu nostros Aegypte tenes in pulvere Munes.

35 Tu quoque cum saxo dederis iam templa tyranno,

Nondum Pompeii cineres in Roma petisti: *Sp. Qu. Sc. 109.*

Exul adhuc iacet umbra ducis. si secula prima *377. H.*

Victoris timuere minas, nunc excipe saltem

Ossa tui Magni, si nondum subruta fluctu

40 Inuisa tellure sedent. quis busta timebit?

Quis sacris dignam monuisse verebitur urnam?

Imperet hoc nobis utinam scelus, & velit uti

Nostro Roma sinu: satis o nimiumque beatus,

Si mihi contingat manes transferre reuulsos

Ausoniā, si tale ducis violare sepulcrum.

Forsitan aut sulco sterili cum poscere finem

A Superis, aut Roma volet feralibus Austris,

Ignibus aut nimis, aut terra tecta moventi:

Consilio, iussuq; Deū transibis in urbem,

Magne, tuam, summusq; feret tua busta sacerdos. 8

*cinere, in ydol
f. peret h
nula H.* Nam quis ad exustam Cancro torrente Syenen

Ibit, & imbrifera siccis sub Pleiade Thebas

Spectator Nili: quis rubri stagna profundi,

Aut Arabum portus mercis mutator Eoae,

Magne, petet, quem non tumuli venerabile saxum, 81

Et cinis in summis forsan turbatus arenis

Adueriet? manesque tuos placare inebit,

Et Latio praeferre Ioni? nil ista nocebunt

Fama busta tua. templis, auroque sepultus

Illior umbra fores: nunc est pro numine summo, 86

Hoc tumulo Fortuna iacens. augustius aris

Victoris Libyco pulsatur ab aequore saxum.

Tarpeiis qui saepe Deis sua tura negarunt,

Inclusum fusco venerantur cespite fulmen. *(penit. c. m
aff. 17. 44
vel clusam 22
musto H.*

Proderit hoc olim, quod non mansura sepulcri *pen. H
VI. 25. 863
S. 209. H*

Ardua marmoreo surrexit pondere moles.

Pulueris exigui sparget non longa vetustas

Congeriem, bustūque cadet, mortisq; peribunt

Argumenta tua. veniet felicior aetas,

Qua sit nulla fides saxum monstrantibus istud: 870

Atque erit Aegyptus populis fortasse nepotum

Tam mendax Magni tumulo, quā Creta Tonantis.

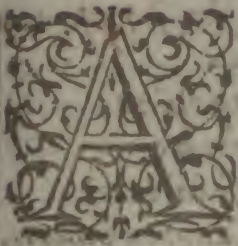
f. super. H

M. AN.

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLII

SIVE PHARSALIÆ

LIBER NONVS.

T non in Pharia manes iacere
faulla,

Nec cinis exiguis tantam com-
pescuit umbram:

Profiliuit busto, semustaq; membra
relinquens,

v. Basth. ad Not. x. 35.

Degeneremq; rogum, sequitur conuexa Tonantis.

Qua niger astriferis connectitur axibus aer:

Quodque patet terras inter, lanag; meatus *proaque* *serv. ad s. En: 755*

Semidei manes habitant, quos ignea virtus

Inpocuos vitæ patientes ætheris imi

Fecit, & æternos animam collegit in orbes.

Non illuc auro positi, nec ture sepulti

Perueniunt. illic postquam se lumine vero

Implevit, stellasq; vagas miratur, & astra

Fixa polis, vidit quanta sub nocte iaceret

Nostra dies, risitq; sui ludibria trunci.

Hinc super Emathia campos, & signa cruenti

Cæsaris, ac sparsas volitavit in æquore classes;

Et scelerum vindex in sancto pectore Bruti

Sedit, & innicti posuit se mente Catonis.

Ille ubi pendebant casus, dubiumq; manebat,

N S

Quem

Quem mundi dominum facerent ciuilia bella,
 Oderat & Magnum, quanuis comes isset in arm.
 Auspiciis raptus patria, ductuq; Senatus.
 At post Thessalicas clades iam pectore toto
 Pompeianus erat. patriam tutore carentem
 Excepit, populi trepidantia membra resouit,
 Ignauis manibus proiectos reddidit enses:
 Nec regnum cupiens gessit ciuilia bella,
 Nec seruire timens. nil causa fecit in armis
 Ipse sua: tota post Magni funera partes
 Libertatis erant: quas ne per littora fusas
 Colligeret rapido victoria Caesaris actu, 7. 294. L.
 Corcyra secreta petit, ac mille carinis
 Astulit Emathiae secum fragmenta ruina.
 Quis ratibus tantis fugientia crederet ire
 Agmina? quis pelagus victas arctasse carinas?
 Dorida tunc Malean, & aperta Tanaron umbris,
 Inde Cythera petit: Boreaq; urgente carinas
 Creta fugit: Dictaea legit, cedentibus undis,
 Littora tunc ausum classi praecludere portus
 Impulit, ac senis meritum Phycunta rapinas
 Sparsit: & hinc placidis alto delabatur auris
 In litus Palinure tuum: (neq; enim aquore tantum
 Ausonio monimenta tenes: portusque quietos
 Testatur Libye Phrygio placuisse magistro.)
 Cum procul ex alto tendentes vela carinae
 Ancipites tenere animos, socios ne malorum,
 An ueherent hostes: praeceptis facit omne timendum
 Victor, & in nulla non creditur esse carina.
 Ast illa puppes luctus, planctusque ferebant,
 Et mala vel duri lacrymas motura Catonis.
 Nam postquam frustra precibus Cornelia nautas
 Primigique fugam tenuit, ne forte repulsus
 Littori-

Caplan H. ad Val.
 T. IV. 161.

Sam suam H

Hinc H

Hinc H

Salvat. 3. 127.

Littoribus Phariis remearet in aquora truncus,

Ostenditq; rogi non iusti flamma sepulcri:

Ergo indigna fui, dixit, Fortuna, marito

Accendisse rogi, gelidos effusa per aris *f. aff. H.*

Incubuisse viro, laceros exurere crines,

Membræque dispersi pelago componere Magni? *f. aff. H.*

Vulneribus cunctis largos infundere fletus?

Ossibus, & tepida vestes implere favilla?

Quicquid ab extincto licuisset tollere busto,

In templis sparsura Deum. sine funeris vello

Ardet honore rogi: manus hoc Aegyptia forsam

Obtulit officium grane manibus. ô bene nudi.

Crassorum cineres! Pompeio contigit ignis

Invidia maiore Deum similis ne malorum

Sors mihi semper erit? nunquam dare basta licebit *v. ad And. Brut. 14. x. do.*

Coniugibus: nunquã plenas plangemus ad urnas?

Quid porro tumultis opus est, aut vlla requiris *aud. H.*

Instrumenta dolor? non toto pectore portas

Impia Pompeium? non imis hæret imago

Visceribus? querat cineres victura superstes.

Nunc tamen hic, longè qui fulget luce maligna,

Ignis, adhuc aliquid, Phario de littore surgens

Ostendit mihi, Magne, tui: iam flamma resedit, *sid. v. ad And. Brut. 14. x. do.*

Pompeiumq; ferens vanescit Solis ad ortus *xvii. 196*

Fumus, & inuisi tendunt mihi carbasa venti.

Non mihi nunc tellus Pompeio siqua triumphos

Victa dedit, non alta terens Capitolia currus

Gratior: elapsus felix de pectore Magnus:

Hunc volumus, quem Nilus habet, terraq; nocenti *f. colimus. 14. A*

Non hæcere queror: crimen commendat arenas.

Linquere, si qua fides, Pelusia littora nolo.

Tu pete bellorum casus, & signa per orbem, *f. Ipele H.*

Sexte, paterna mone: namq; hæc mandata reliquit

Pom-

1. sed nos me credam
 curio 17
 Pompeius vobis in nostra condita cura,
 Me cum fatalis leto damnauerit hora,
 Excipite o nati bellum ciuile, nec unquam,
 Dum terris aliquis nostra de stirpe manebit,
 Caesaribus regnare vacet, vel sceptrum, vel vrbes
 Libertate sua validas impellite fama
 Nominis: has vobis parteis, hac arma relinquo.
 Inueniet classes quisquis Pompeius in undas
 Venerit: & noster nullis non gentibus hares
 Bella dabit: tantum indomitos, memoresque paterni
 Iuris habete animos. vni parere decebit,
 Si faciet partes pro libertate, Catoni.
 Exolui tibi, Magne, fidem, mandata peregi.
 Insidia valere tua, deceptaque vixi,
 Ne mihi commissas auferrem perfida voces.
 Iam nunc te per inane chaos, per Tartara, coniux,
 Si sunt vlla, sequar: quam longo tradita leto
 Incertum est: poenas animae vinacis ab ipsa
 Ante feram. potuit cernens tua vulnera, Magne,
 Non fugere in mortem: planctu contusa peribit:
 Effluet in lacrymas: nunquam veniemus ad enses,
 Aut laqueos, aut praecipites per inania iactus.
 Turpe mori post te solo non posse dolore.
 Sic ubi futa, caput ferali obducit amictu,
 Decreuitque pati tenebras, puppisque cauernis
 Delituit: sanumque arte complexa dolorem
 Perfruitur lacrymis, & amat pro coniuge luctum.
 Illam non fluctus, stridensque rudentibus Euris
 Monit, & exurgens ad summa pericula clamor:
 Votaque sollicitis faciens contraria nautis,
 Composita in mortem iacuit, fauitque procellis.
 Prima ratem Cypros spumantibus accipit undis:
 Inde tenens pelagus, sed iam moderatior, Euris

II. 335.

f. 8. v. 11. H.

In Libycas egit sedes, & castra Catonis.

Tristis, ut in multo mens est praesaga timore,

Aspexit patrios comites à littore Magnus,

Ei fratrem: medius praeceps tunc fertur in undas.

Dic ubi sit, germane, parens: stat summa, caputq;
Orbis, an occidimus? Romanaq; Magnus ad um-
bras

Abstulit? haec fatur: quem contra talia frater.

O felix, quem fors alias dispersit in oras,

Quiq; nefas audis: oculos, germane, nocentis

Spectato genitore fero. non Caesaris armis

Occubuit, dignoque perit auctore ruinae.

Rege sub impuro Nilotica rura tenente,

Hospitii fretus Superis, & munere tanto *Helius H.*

In proavos, cecidit donati victima regni.

Vidi ego magnanimi lacerantes pectora patris:

Nec credens Pharium tantum potuisse tyrannum,

Littore Niliaco scelerum iam stare putavi.

Sed me nec sanguis, nec tantum vulnera nostri

Affecere senis, quantum gestata per urbes

Ora ducis, quae transfixo sublimia pilo *reforma. met. 11. 169. VIII. 56. H.*

Vidimus: haec, fama est, oculis victoris iniqui *Spart. sever. 9*

Servari, scelerisq; fidem quae fuisse tyrannum.

Nam corpus Phariae ne canes, audaq; volucres *ne*

Distulerint, an furtivus, quem vidimus, ignis

Solucrit, ignoro. quacunque iniuria fati

Abstulit hos artus, Superis haec crimina dono: *lea velena H.*

Servata de parte queror. Cum talia Magnus

Audisset: non in gemitus, lacrymasque dolorum

Effudit, iustaque furens pietate profatur:

Pracipitate rates è sicco littore nantæ;

Classis in aduersos erumpat remige ventos:

Ite duces mecum: nunquam civilibus armis

Tanta

arces Lang. u. 2
VIII. 37. P. H

pro ualeto. H

Tanta fuit merces, inhumatos condere manes,
Sanguine semiuiri Magnum satiare tyranni.
Non ego Pellaas arces, adytisq; reiectum
Corpus Alexandri pigra Mareotide mergam?
Non mihi Pyramidum tumulis euulsus Amasis,
Atque alii reges Nilo torrente natabunt?
Omnia dent pœnas nudo tibi, Magne, sepulcra:
Euoluam busto iam numen gentibus Isin,
Et tectum lino spargam per vulgus Osirim,
Et sacer in Magni cineres mactabitur Apis,
Suppositis que Deis vram caput. has mihi pœnas
Terra dabit: linguam vacuos cultoribus agros;
Nec, Nilus cui crescat, erit: solusque tenebis
Ægyptum genitor, populis superisq; fugatis.
Dixerat, & classem seuas rapiebat in undas.
Sed Cato laudatam iuuenis compescuit iram.
Interea totis audito funere Magni
Littoribus sonuit percussus planctibus aether:
Exemploque carens, & nulli cognitus auro
Luctus erat, mortem populos deslere potentis.
Sed magis, ut visa est lacrymis exhausta, solutas
Inuultus effusa comas, Cornelia puppe
Egrediens, rursus geminato verbere plangunt.
Ut primum in sociæ peruenit littora terra,
Collegit vestes, miseriq; insignia Magni,
Armæque, & impressas auro, quas gesserat olim,
Stunias, pictasque togas, velamina summo
Ter conspecta Ioui, funestisq; intulit igni.
Ille fuit misera Magni cinis. accipit omnis
Exemplum pietas, & toto littore busta
Surgunt Thessalicis reddentia manibus ignem.
Sic, ubi depastis submittere gramina campis,
Et renouare parans hybernas Appulus herbas,
Igne

v Scal. ad Prop. p. 259. H.

Ignē fouet terras, simul & Garganus, & arua

Vulturis, & calidi lucent buceta Martini. *humi*

Non tamen ad Magni peruenit gratius umbram, *humi*

Omne quòd in Superos audet conuicia vulgus, *humi*

Pompeiūque Deis obicit, quàm pauca Catonis

Verba, sed à pleno venientia pectore veri.

Cuius obit (inquit) multo maioribus impar

Nosse modum iuris, sed in hoc tamen utilis aeo,

Cui non vlla fuit iusti reuerentia, salua

Libertate potens, & solus plebe parata

Privatus seruire sibi, rectorque Senatus,

Sed regnantis, erat. nil belli iura poposcit:

Quaq; dari voluit, voluit sibi posse negari.

Immodicas possedit opes: sed plura retentis

Intulit: inuasit ferrum, sed ponere norat.

Prætulit arma togæ: sed pacem armatus amauit.

o Iuuit summa ducem, iuuit dimissa potestas. *rell. 11. 98.*

Castâ domus, luxuq; carens, corruptaq; nunquam

Fortuna domini. clarum, & venerabile nomen

Gentibus, & multum nostræ quod proderat urbi.

Olim vera fides Sylla Marioque receptis

Libertatis obit: Pompeio rebus adempto

Nunc & ficta perit. non iam regnare pudebit:

Nec color imperii, nec frons erit vlla Senatus.

O felix, cui summa dies fuit obuia victo,

Et cui quarendos Pharium scelus obtulit enses:

o Forsitan in sociis potuisses viuere regno.

Scire mori, fors prima viris, sed proxima cogi. *f. laus H.*

Et mihi, si fatis aliena in iura venimus,

Datalem Fortuna Iubam: non deprecor hosti

Seruari, dum me seruet ceruice recisa. *fortuna nempe*

5 Vocibus his maior, quàm si Romana sonarent

Rostra ducis laudes, generosam venit ad umbram

Mortis

- 50 Si semper patriam sequeris Cato, signa petamus
 Romanus quæ Consul habet. sic ille profatus
 Insiluit puppi, inuenit comitante tumultu. *prim. u. l. b. m. insiluit*
 Actum Romanis fuerat de rebus, & omnis *non tunc? ponere puppi*
 55 Indiga seruitii fernebat lictore plebes: *et lictor. 14.*
 Erupere ducis sacro de pectore voces:
 Ergo pari voto gessisti bella inuentus
 Tu quoque pro dominis, & Pompeiana fuisti,
 Non Romana manus? quod non in regna laboras,
 Quod tibi, non ductibus, viris, moriensq, quod orbē
 60 Acquiris nulli, quod iam tibi vincere tutum est,
 Bella fugis, quarisq, ingum ceruice vacante,
 Et nescis sine rege pati. nunc causa pericli
 Digna viris. vestro poiuit Pompeius abuti
 Sanguine: nunc patria iugulos ensesque negatū,
 65 Cum propè libertas. unum Fortuna reliquit. *et reliquit. 1. l. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
 Iam tribus ē dominis. pudeat: plus regia Nili
 Contulit in leges, & Parthi militis arcus.
 Ite o degeneres, Ptolemai munus, & arma
 Spernite, quis vestras vlla putet esse nocentes
 70 Cade manus? crederet facilis sibi terga dedisse,
 Crederet ab Emathii primos fugisse Philippis.
 Vadite securi: meruistis iudice vitam
 Casare, non armis, non obsidione subacti.
 O famuli turpes, domini post fata prioris
 75 Itis ad heredem. cur non maiora mereri,
 Quam vitam, veniamq, libet? rapiatur in undas *Franklin*
 Infelix Magnificus, prolesque Metelli:
 Ducite Pompeios: Ptolemai vincite munus.
 Nostra quoque inuiso quisquis feret ora tyranno,
 80 Non parua mercede dabit. sciat ista inuentus
 Cervicis pretio bene se mea signa secutam.
 Quin agite, & magna meritum cum cade parato:
 O Ignantum

Ignauum scelus est tantum fuga. dixit: & omneis

Haud aliter medio renocauit ab aequore puppes,

Quam simul effetas linguunt examina ceras,

28

Atque oblita fani non miscent nexibus alas,

Sed sibi quaeque volat, nec iam degustat amarum

Desidiosa thymum: tum si sonus increpat aris, *(legi H)*

Attonita posuere fugam, studiūque laboris

Florigeri repetunt, & sparsi mellis amorem: *(legi H)*

29

Gaudet in Hyblae securus gramine pastor

Diuitias seruasse casa: sic voce Catonis

Inculcata viris iusti patientia Martis.

Iamque actu belli non doctas ferre quietem

Constituit mentes, sericque agitare laborum.

29

Primum litoreis miles lassatur arenis.

Proximus in muros, & moenia Cyrenarum

Est labor: exclusus nulla se vindicat ira:

Poenaque de victis sola est, vicisse, Catoni.

Inde peti placuit Libyci contermina Mauris

30

Regna Iuba, sed iter mediis Natura negabat

Syrtibus: has audax sperat sibi cedere virtus.

Syrtes vel primam mundo Natura figuram

Cum daret, in dubio pelagi terraeque reliquit.

(Nam neque subsedit penitus, quo stagna profundi

30

Acciperet, nec se defendit ab aequore tellus:

Ambigua sed lege loci iacet inuisa sedes:

Aequora fracta vadis, abruptaque terra profundo,

Et post multa sonant proiecti littora fluctus.

Sic male deseruit, nullosque exegit in usus

31

Hanc partem natura sui.) vel plenior alto

Olim Syrtis erat pelago, penitusque natabat:

Sed rapidus Titan ponto sua lumina pascens,

Aequora subduxit zona vicina perusta:

Et nunc pontus adhuc Phaebo siccante repugnat.

31

Mox

Virg. v. 11. 477.

Virg. v. 11. 477.

Virg. v. 11. 477.

Virg. v. 11. 477.

Virg. v. 11. 477.

Virg. v. 11. 477.

Mox ubi damnosum radios admouerit eum,
Tellus Syrtis erit: nam iam brevis unda superne
Innatat, & late periturum deficit aquor.

Ut primum remis actum mare propulit omne

20 Classis onus, densis fremuit niger imbris Austro

In sua regna furens: tentatum classibus aquor

Turbine defendit, longéque à Syrtibus undas

Egit, & illato confregit littore pontum.

Tum quarum recto deprendit carbasa malo

25 Eripuit nautis, frustraquerudentibus ansis

Vela negare Noto, spatium vicere carina,

Atque ultra proram tumuit sinus. omnia siquis

Prouidus antenna suffixit lintea summa,

Vincitur, & nudis auertitur armamentis.

30 Sors melior classi, qua fluctibus incidit altis,

Et certo iactata mari. quacunque leuata

Arboribus casis flatum effudere prementem:

Abstulit has ventis liber contraria voluens

Aëstus, & obnixum victor detrusit in Austrum.

35 Has vada destituerunt, atque interrupta profundo

Terra ferit puppes: dubioque obnoxia fato

Pars sedet una ratis, pars altera pendet in undis.

Tunc magis impactum breuibus mare, terraq; senit

Obuia consurgens: quanuis elusus ab Austro,

40 Sæpe tamen cumulos fluctus non vincit arena.

Eminet in tergo pelagi procul omnibus aruis,

Inuiolatus aqua, sicci iam pulueris agger,

Stant miseri nautæ, terraq; harente carina

Littora nulla vident. sic partem intercipit aquor:

45 Pars ratum maior regimen, clauumque secuta est,

Tuta fuga, nautasque loci sortita peritos,

Torquentem Tritonos adit illa sa paludem.

Hanc, ut fama, Deus, quem voto littore pontus

O 2

Ardit

Audit ventosa perflantem murmura concha,

Hanc & Pallas amat: patrio qua vertice nata

Cast. 4. M. L. III. 2.

Terrarum primam Libyen (nam proxima celo est,

Ut probat ipse calor) tetigit: stagnique quicta

Vultus vidit aqua, posuitq; in margine plantas,

Et se dilecta Tritonida dixit ab unda.

u. m. m. m. p. 17

Quam iuxta Letbes tacitus pralabitur annis

Infernis, ut fama, trahens obliuia venis:

Atque insopiti quondam tutela draconis,

Hesperidum pauper spoliatis frondibus hortus.

Invidus, aunofo famam qui derogat eno,

Qui vates ad vera vocat. Fuit aurea silua,

Dumitiusq; graues, & fuluo germine rami,

Virginisq; chorus nitidi custodia luci,

Et nunquam somno damnatus lumina serpens,

Robora complexus rutilo curuata metallo.

Abstulit arboribus pretium, nemorique laborem

Alcides: passusq; inopes sine pondere ramos

Rettulit Argolico fulgentia poma tyranno.

secula. orb. H.

His igitur depulsa locis, electaque classis

Syrtibus, haud ultra Garamantidas attigit undas:

Sed duce Pompeio Libyes melioris in oris

Manfit. at impatiens virtus harere Catonis

Audet in ignotas agmen committere gentes,

Armorum fidens, & terra cingere Syrtim.

Hec eadem suadebat hyems, qua clauserat aequor.

Et spes imber erat, nimios metuentibus ignes:

Ut neque sole viam, nec duro frigore senam,

Inde polo Libyes, hinc bruma temperet annus:

Atque ingressurus steriles, sic fatur, arenas.

O quibus una salus placuit mæca castra secutis

Indomita cernice mori, componite mentes

Ad magnam virtutis opus, summosq; labores.

Vadimus

- Vadimus in campos steriles, exusta^{que} mundi,
 Quæ nimis Titan, & rara in fontibus unda,
 Sic^{aque} letiferis squalent serpentibus arua,
 95 Durum iter. ad leges, patriæq; ruentis amorem,
 Per mediam Libyen veniant, atque inuia tentent,
 Si quibus in nullo positum est euadere voto,
 Si quibus ire sat est. neq. enim mihi fallere quæquam
 Est animus, rectoque motu perducere vulgus. (Cæcor H
 90 Hi mihi sint comites, quos ipsa pericula ducent,
 Qui me teste, pati, vel quæ tristissima, pulerum,
 Romanumq; putant. at qui sponsore salutis
 Miles eget, capiturq; anima dulcedine, vadat
 Ad dominam meliore via. dum primus arenas
 95 Ingrediar, primusq; gradus in pulvere ponam,
 Ne calor æthereus feriat, mihi plena veneno
 Occurrat serpens, fatoque pericula vestra
 Prætentate meo: siliat, quicumque bibentem *v. Henr. ad Claud. 2 m. Ruf.*
 100 Viderit: aut umbras nemorum quicumq; petentem,
 Astuet: aut equitem peditem præcedere turmas,
 Deficiat, si quo fuerit discrimine notum
 Dux, an miles eam. serpens, sitis, ardor, arena,
 Dulcia virtuti: Gaudet patientia duris.
 Letius est, quoties magno sibi constat, honestum.
 405 Sola potest Libye turbam præstare malorum,
 Ut deceat fugisse viros. Sic ille calentes
 Incendit virtute animos, & amore laborum,
 Irreducemq; viam deserto limite carpit:
 Et sacrum paruo nomen clausura sepulcro
 410 Inuasit Libye securi fata Catonis.
 Tertia pars rerum Libye, si credere famæ
 Cuncta velis: at si ventos cælumq; sequaris,
 Pars erit Europæ. nec enim plus littora Nili,
 Quàm Scythicus Tanais primis à Gadibus absunt:

*fluvii Oceani pro
fluvii. H*

*glebarum utrum
et sic penitus
enervat. H*

avvimp x. 506. H

pluvii H.

l. q. ii H

Unde Europa fugit Libyen, & littora flexu
Oceano fecere locum: sed maior in vnam
Orbis abit Asiam. nam cum communiter ista
Effundant Zephyrum, Borea latus illa sinistram
Contingens, dextrumque Noti, discedit in ortus,
Eurum sola tenens. Libyæ quod fertile terre est,
Vergit in occasus: sed & hæc non fontibus ullis
Solvitur: Arctæos raris Aquilonibus imbres
Accipit, & nostris reficit sua rura serenis.
In nullas vitatur opes, non ære, nec auro
Excoquitur, nullo glebarum crimine, pura,
Et penitus terra est. tantum Maurusia genti
Robora diuitie, quarum non nouerat usum:
Sed citri contenta comis vivebat, & umbra.
In nemus ignotum nostræ venere secures:
Extremoque epulas, mensasque petiimus orbe.
At quacunque vagam Syrtim complectitur ora
Sub nimio proiecta die, vicina perusti
Ætheris, exurit messes, & pulvere Bacchum
Enecat, & nulla putris radice tenetur.
Temperies vitalis abest: & nulla sub illa
Cura Iouis terra est: Natura deside torpet
Orbis, & immotis annum non sentit arenis.
Hoc tam segne solum raras tamen exerit herbas,
Quas Nasamon gens dura legit, qui proxima ponto
Nudus rura tenet, quem mundi barbara damnis
Syrtis alit. nam littoreis populator arenis
Imminet, & nulla portus tangente carina,
Nouit opes. sic cum toto commercia mundo
Naufragiis Nasamones habent. hæc ire Catonem
Dura iubet virtus. illic securi iuuentus
Ventorum, nullas que timens tellure procellas,
Æquoreos est passa metus. nam littore sicco,
Quam

- Quam pelago, Syrtis violentius excipit Austrum,
 Et terra magis ille nocet, non montibus ortum
- 450 Aduersis frangit Libye, scopulisque repulsum
 Dissipat, & liquidas è turbine soluit in auras:
 Nec ruit in sylvas, annosæque robera torquens
 Lassatur: patet omne solum, liberque meatu
 Æoliam rabiem totis exercet arenis: *1. met. x. 466. H.*
- 455 At non imbriferam cum torto puluere nubem *Remmelo H.*
 In flexum violentus agit: pars plurima terre
 Tollitur, & nunquam resoluta vertice pendet. *1. met. x. 466. H.*
 Regna videt pauper Nasamon errantia vento, *1. met. x. 466. H.*
 Discussusq; domos: volitantq; à culmine raptæ *1. met. x. 466. H.*
- 460 Detecto Garamante casæ, non altius ignis
 Rapta vehit: quantumque licet consurgere fumo,
 Et violare diem, tantum tenet aera puluis.
 Tum quoque Romanum solito violentior agmen
 Aggreditur, nullusque potest consistere miles,
- 465 Instabilis raptis etiam, quas calcas, arenis.
 Concuteret terras, orbemque à sede moueret,
 Si solida Libye compage, & pondere duro *Clau. 11. r. 171.*
 Clauderet exesis Austrum scopulosa cauernis:
 Sed quia mobilibus facilis turbatur arenis,
- 470 Nusquam luctando stabilis manet: imaq; tellus
 Stat, quia summa fugit, galeas, & scuta virorum,
 Pilæque contorsit violento spiritus actu, *J. 31. v. 77. ad Aru.*
 Intentusque tulit magni per inania cœli. *Carth. hym. 18. 77.*
 Illud in externa forsân longèque remota
- 475 Prodigium tellure fuit: delapsaq; cœlo
 Arma timent gentes, hominumque erepta lacertis
 A Superis demissa putant. sic illa profecto
 Sacrifico cecidere Numa, quæ lecta iuuentus
 Patritia ceruice mouet: spolianerat Anster
- 480 Aut Boreas populos ancilia nostra ferentes.

Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon.

Non illic Libyca posuerunt ditia gentes

Templa: nec Eois splendent donaria gemmis.

Quantis Ethiopum populis, Arabumque beatis

Gentibus; atque Iudis unus sit Iupiter Ammon,

Pauper adhuc Deus est, nullis violata per auna *Juven. xi. 116 ff.*

Ditiis delubra tenens: morumque priorum

Numen Romano templum defendit ab auro.

Esse locis Superos testatur silua per omnem

Sola virens Libyen. nam quicquid pulcre sicco

Separat ardentem tepida Berenice Lepti, *Juven. xi. 116 ff.*

35 Ignorat frondes: solus nemus extulit Ammon.

Silvarum fons causa loco, qui putria terre

Alligat, & domitas unda connectit arenas.

Sic quoque nil obstat Phæbo, cū cardine summo

Stat librata dies: truncum vix protegit arbor:

o Tam brevis in medium radius compellitur umbra.

Depressum est hunc esse locum, qua circulus alti

Solstitii medium signorum percutit orbem.

Non obliqua meant, nec Tauro Scorpheus exit

Rectior, aut Aries donat sua tempora Libra,

35 Aut Astræa iubet lentos descendere Pisces.

Par Geminis Chiron, & idem quod Carcinus ardens

Humidus Egoceros: nec plus Leo tollitur Vrna.

At tibi, quæcunque es Libyco gens igne diremta,

In Noton umbra cadit, qua nobis exit in Arcton.

40 Te segnis Cynosura subit: tu sicca profundo

Mergi planstra putas, nullumq; in vertice semper

Sidus habes immune maris, procul axis uterq; est,

Et fuga signorum medio rapit omnia cælo.

Stabant ante fores populi, quos miserat Eos,

45 Cornigeriq; Iouis monitu nova fata petebant:

Sed Latio cessere duci: comitesque Catonem

O s

Orant,

Orant, exploret Libycum memorata per orbem
 Numina, de fama tam longi iudicet an.
 Maximus hortator scrutandi voce Deorum
 Euentus Labienus erat. fors obtulit, inquit,
 Et fortuna vie, tam magni numinis ora,
 Consiliūque Dei: tanto duce possumus uti
 Per Syrtis, bellique datos cognoscere casus.
 Nam cui crediderim Superos arcana daturus,
 Dicturūque magis, quā sancto vera Catoni?
 Certē vita tibi semper directā supernas
 Ad leges, sequerisque Deum. datur ecce loquenda
 Cum Ioue libertas: inquire in fata nefandi
 Caesaris, & patriæ venturos excute mores:
 Iure suo populis uti, legūque licebit,
 An bellum ciuile perit. tua pectora sacra
 Vocce reple: dura saltem virtutis amator
 Quære quid est virtus, & posce exemplar honesti.
 Ille Deo plenus, tacita quem mente gerebat,
 Effudit dignas adytis e pectore voces. *f. Reg. 1. 15*
 Quid queri Labiene iubes? an liber in armis
 Occubuisse velim potius, quā regna videre?
 An sit vita nihil, sed longam differat etas?
 An noceat vis vlla bono? Fortunāque perdat
 Opposita virtute minas? laudandāque velle
 Sit satis, & nunquam successu crescat honestum?
 Scimus, & hoc nobis non altius inseret Ammon.
 Heremus cuncti Superis, templōque tacente
 Nil facimus non sponte Dei: nec vocibus vllis
 Numen eget: dixitq; semel nascentibus auctor
 Quicquid scire licet: sterileis nec legit arenas,
 Ut caneret paucis, merfitq; hoc puluere verum:
 Est ne Dei sedes nisi terra, & pontus, & aer,
 Et cælum, & virtus? Superos quid quarimus ultra?
 Iuppiter

Reg. 1. 15 H

f. 1. 15 H

longa an. Cant. 1. 15 H

longa an. Cant. 1. 15 H

quodcumq; Scal ad Manul. IV. 14

surv. ad 1460. 221

- Iuppiter est quodcumque vides, quocumq; moueris.
 Sortilegis egeant dubii, semperque futuris
 Casibus ancipites: me non oracula certum,
 Sed mors certa facit: pauido, fortique cadendum est.
 Hoc satis est dixisse Ionem. Sic ille profatur:
 Seruatque fide templi discedit ab aris,
 Non exploratum populis Ammonia relinquens.
 Ipse manu sua pila gerens, praeceat anbeli
 Militis ora pedes: monstrat tolerare labores,
 Non iubet: & nulla uehitur cernice supinus,
 Carpentove sedens. somni parcissimus ipse est,
 Vltimus haustor aquae. cum tandem fonte reperto
 Indiga cogatur latices potare iuuentus,
 Stat, dum lixa bibat. Si veris magna paratur
 Fama bonis, & si successu nuda remoto
 Inspicitur Virtus, quicquid laudamus in villo
 Maiorum, fortuna fuit. quis Marte secundo,
 Quis tantum meruit populorum sanguine nomen?
 Hunc ego per Syrtes, Libyaq; extrema triumphum
 Ducere maluerim, quam ter Capitolia curru
 Scandere Pompeii, quam frangere colla Iugurtha.
 Ecce parens verus patria, dignissimus aris
 Roma tuis; per quem nunquam iurare pudebit,
 Et quem, si steteris unquam cernice soluta,
 Tunc olim factura Deum. Iam spissior ignis,
 Et plaga, quam nullam Superi mortalibus ultra
 A medio fecere die, calcatur, & vnda
 Rarior: inuentus mediis fons vnus arenis
 Largus aquae: sed quem serpentum turba terebat
 Vix capiente loco. stabant in margine sicca
 Aspidēs, in mediis sitiebant Dipsades undis.
 Ductor, ut aspexit perituros fonte relicto,
 Alloquitur: Vana specie conterriti leti

Ne

Ne dubita miles tuncos haurire liquores:

Noxia serpentum est admisso sanguine pestis:

Morsu virius habent, & fatum dente minantur:

v. Journal de l'Acad. des Sciences, 1666, p. 15. Pocula morie carent, dixit, dubiumq; venenum

anuar.

Hansit: & in tota Libya fons unus arena

Ille fuit, de quo primus sibi posteret undam.

Cur Libycus tantis exundet pestibus aer

Fertilis in mortes, aut quid secreta nocent:

Miscuerit Natura solo, non cura, laborq;

Noster scire valet: nisi quod vulgata per orbem

Fabula pro vera decepit secula causa.

Finibus extremis Libyes, ubi feruida tellus

Accipit Oceanum demisso sole calentem,

Squalebant late Phorcynidos arua Medusa,

Non nemorum protecta coma, non mollia sulca,

Sed domina vultu conspectis aspera saxis.

Hoc primum natura nocens in corpore saevis

Eduxit pestes: illis e faucibus angues

de femineae e more Stridula fuderunt vibratis sibila linguis,

in eo cin. m. c. p. 1. v. Femineae qui more coma per terga soluti,

libi. cr. m. m. c. p. 1. v. Ipsa flagellabant gaudentis colla Medusa.

libi. cr. m. m. c. p. 1. v. Surgunt aduersa subrecta fronte colabra,

de femineae e more Vipereumq; fluit depexo crine venenum.

de femineae e more Hoc habet infelix, cunctis impune, Medusa,

de femineae e more Quod spectare licet. nam rictus, oraque monstri

de femineae e more Quis timuit? quem, qui recto se lumine vidit,

de femineae e more Passa Medusa mori est? rapuit dubitantis fatus,

de femineae e more Prauenitq; metus: anima perire carentia

de femineae e more Membra, nec emissa riguer sub ossibus umbra.

de femineae e more Eumenidum crines solos mouere furores:

de femineae e more Cerberus Orpheo leniuit sibila cantu:

de femineae e more Amphitryomades vidit, cum vinceret, Hydram:

de femineae e more Hoc monstrum timuit genitor, numenq; secundum

Phorcus

Casa caput Gorgon! quanto spirasse veneno
 Ora rear! quantumq; oculos effundere mortis!
 Nec Pallas spectare potest: vultusque gelassent
 Perscos aduersi, si non Tritonia densos
 Sparsisset crines, texissetque ora colubris.
 Aliger in cælum sic rapta Gorgone fugit.
 Ille quidem pensabat iter, propiusque secabat
 Æthera, si medias Europæ scinderet vrbes,
 Pallas frugiferas inssit non ledere terras,
 Et parci populis. Quis enim non prapete tanto
 Æthera respiceret? Zephyro conuertitur ales,
 Iq; super Libyen, quæ, nullo consita cultu,
 Sideribus, Phæboque vacat: premit orbita solis,
 Exuritque solum: nec terra celsior vlla
 Nox cadit in cælum, lunæq; meatibus obstat,
 Si flexus oblita vagi per recta cucurrit
 Signa, nec in Borean, aut in Noton effugit umbram. 6
 Illa tamen sterilis tellus, secundaque nulli *Sall. pug.*
 Arua bono, virus stillantis tabe Medusæ *ad.*
 Concipiunt, dirósque fero de sanguine rores,
 Quos calor adiunxit, putrique incoxit arene.
 Hic, quæ prima caput mouit de puluere tabes, 70
 Aspida somniferam tumida cervice leuauit.
 Plenior huic sanguis, & crassi gutta veneni
 Decidit, in nulla plus est serpente coactum.
 Ipsa caloris egens gelidum non transit in orbem
 Sponte sua, Nilóque tenuis metitur arenas. *v. vi. 32.* 70
 Sed quis erit nobis lucri pudor? inde petuntur *fr. chum.*
 Huc Libycæ mortes, & fecimus aspidæ mercem.
 At non stare suum miseris passura cruorem,
 Squamiferos ingens Hemorrhoids explicat orbes:
 Natus & ambigua coleret qui Syrtidos arua
 Chersydros, tractique via fumante Chelydri:

Et

Et semper recto lapsurus limite Cenchris: Salm. ar. sol.
Pluribus ille notis variatam pingitur aluum, Thebanis v. ar. p. rous
Quam parvis tinctus maculis Thebanis Ophites: Prop. III. 21. H.
Ioncolor exustis, atque indiscretus arenis
Ammodyes: spinâque vagi torquente Cerastra: claud. bel. cat. 61. fol.
Et Scytale sparsis etiam nunc sola pruinis VI. 197. 11. 271. H. p. 1591
Exuias positura suas: & torrida Dipsas: Rock: de amm: lib. 1. c. 17.
Et grauis ingeminum surgens caput Amphisbana
Et Natrix violator aquæ, Iaculique volucres, v. 271. 2. Codd. S. Bay.
Et contentus iter cauda sulcare Pareas: ad Sal. fr. 97.
Orâque distendens anidus spumantia Prester:
Ossâque dissoluens cum corpore tabificus Seps.
Sibilâque effundens cunctas terrentia pestes,
Ante venena nocens, latè sibi submonet omne
Vulgus, & in vacua regnat Basiliscus arena.
Vos quoque, qui cunctis innoxia numina terris
Serpitis, aurato nitidi fulgore Dracones,
Pestiferos ardens facit Africa, ducitis altum ar. rous H.
Aera cum pennis, armeniâque tota secuti
Rumpitis ingentes amplexi verberare tauros.
Nec tutus spatium est Elephas. datis omnia leto:
Nec vobis opus est ad noxia fata veneno. claud. bel. cat. xv. p. 1591. l. 1.
Has inter pestes duro Cato milite siccum duo jam h. l. de amm. c. 17.
Emititur iter: tot tristia fata suorum, cessi temporis & l. 1. H.
Insolitâsque videns paruo cum vulnere mortes.
Signiferum inuenem Tyrrheni sanguinis Aulum Ann. H.
Torta caput retrò Dipsas calcata momordit.
Vix dolor, aut sensus dentis fuit: ipsaq; leti
Frons caret inuidia: nec quicquam plaga minatur.
Ecce subit virus tacitum, carpitq; medullas
Ignis edax, calidâque incendit viscera tabe.
Ebit humorem circum vitalia fusum
Pestis, & in sicco linguam torrere palato

Cæpit.

Caput defessus iret qui sudor in artus
 Non fuit, atque oculos lacrymarum vena refugit.
 Non decus imperii, non mæsti iura Catonis
 Ardentem tenere virum, quin spargere signa
 Auderet, totisq; furens exquireret agris,
 Quas poscebat aquas sitiens in corde venenum.
 Ille vel in Tanain missus, Rhodanumq; Padumque
 Auderet, Nilumque bibens per rura vagantem.
 Accessit morti Libye, fatique minorem
 Famam Dipsas habet terris adiuta perustis.
 Scrutatur venas penitus squalentis arena:
 Nunc redit ad Syrtes, & fluctus accipit ore:
 Equoreusque placet, sed non & sufficit, humor.
 Nec sentit fatique genus, mortemq; veneni:
 Sed putat esse sitim: ferroq; aperire tumentes
 Sustinuit venas, atque os implere cruore.
 Insuper signa rapi properare Cato: discere nulli scire nec
 Permissum est hoc posse sitim. sed tristior illa
 Mors erat ante oculos: miseriq; in crure Sabelli
 Seps stetit exiguus, quem fixo dente tenacem
 Anulsitq; manu, piloque affixit arenis.
 Parua modo serpens, sed qua non vlla cruenta
 Tantum mortis habet. nam plaga proxima circum
 Fugit rupta cutis, pallentiaq; ossa retextit.
 Iamque sinu laxo nudum est sine corpore vulnus.
 Membra natant fame: sura fluxere: sine villo
 Tegmine poples erat: semorum quoq; musculus omnis
 Liquitur, & nigra distillant inguina tabe
 Diffiluit stringens uterum membrana, fluentq;
 Viscera: nec, quantum toto de corpore debet,
 Effluit in terras: sanum sed membra venenum
 Decoquit: in minimū mors contrahit omnia virus.
 Vincula nervorum, & laterum textura, canumq;
 Pectus,

nam H.

Carcer H. om.

Gr. w. xv. m. 202

Deo al. re. l. x. m.

Deo al. re. l. x. m.

Deo al. re. l. x. m.

Deo al. re. l. x. m.

Sanguis erant lacryma: quacunque foramina nouit
 Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,
 Et patula nares: sudor rubet: omnia plenis
 Membra fluunt venis: totū est pro vulnere corpus.

Salm. ad solm.

VII. 612.

f. Traiectus H

At tibi Leue miser fixus precordia pressit
 Niliaca serpente cruor: nulloque dolore
 Testatus morsus subita caligine mortem
 Accipis, & Strygius somno descendis ad umbras.
 Non tam veloci corrumpunt pocula leto,
 Stipite quæ diro virgas mentita Sabinas
 Toxica fatilegi carpunt matura Sabæi.
 Ecce procul seuus sterilis se robore trunci
 Torsit, & immisit (Iaculum vocat Africa) serpens:
 Perq; caput Pauli transactaq; tempora fugit.
 Nil ibi virus agit: rapuit cum vulnere fatum.
 Deprensū est, quæ funda rotat, quæ lenta volaret,
 Quam segnis Scythica strideret arundinis ær.
 Quid prodest miseri Basiliscus cuspide Murri
 Transactus? velox currit per tela venenum,
 Inuaditque manum: quam protinus ille relecto
 Ense ferit, totoque simul demittit ab urmo:

mirabile. Cant. 1.

Nov. Cent. III. 2.

Exemplarq; sui spectans miserabile leti
 Stat tutus percunte manu. quis fata putaret
 Scorpion, aut vires matura mortis habere?
 Ille minax nodis, & recto verberare sauis,
 Teste tulit cælo victi decus Orionis.

Salpuga Salm. 27

Resto ad solm.

pag. 4. Plan 29.

Quis calcare tuas metuat Solpuga latebras?
 Et tibi dant Strygie ius in sua fila sorores.
 Sic nec clara dies, nec nox dabat atra quietem,
 Suspecta est miseriis in qua tellure iacebant.
 Nam neque congestæ struxere cubilia frondes,
 Nec culmis creuere tori: sed corpora fati
 Expositi voluantur humo, calidoque vapore

Alliciunt

Alliciunt gelidas nocturno frigore pestes:

5 Innocuosque diu rictus torpente veneno.
Inter membra fouent: nec, quæ mensura viarum,
Quis ve modus norunt, cælo duce: sæpe querentes,
Reddite Dii, clamant, miseris, quæ fugimus, arma:
Reddite Thessaliam. patimur cur segnia fata

3 In gladios iurata manus? pro Casare pugnant

Dipsades, & peragunt ciuilia bella Cerastæ.

Ire libet quâ Zona rubens, atque axis inustus.

Solis equis: innat ætheriis adscribere causis

Quòd peream, cæloq; mori. nil Africa de te,

5 *Nec de te Natura queror: tot monstra ferentem,*

Gentibus ablatum dederas serpentibus orbem:

Impatiensq, solum Cereris, cultore negato

Damnasti, atq, homines voluisti deesse venenis

In loca serpentum nos venimus: accipe pœnas,

60 Tu quisquis Superum commercia nostra perossus,

Hinc torrente plaga, dubiis hinc Syrtibus orbem

Abrumpens, medio posuisti limite mortes.

Per secreta tui bellum civile recessus

Adit, & arcani miles tibi conscius orbis

5 Claustra petit mundi. forſan maiora ſuperſun

Ingressis. coeunt ignes stridentibus undis,

Et premitur natura poli. sed longius ista

Nulla iacet tellus, quàm fama cognita nobis

Tristia regna Iube. quaremus forsitan istas

70 Serpentum terras: habet hoc solatia cælum:

Vinit adhuc aliquid. patriæ non arua requiro,

Europámque, alios soles, Asiamq, videntem,

Qua te parte poli, qua te tellure reliqui claud.

Africa? Cyrenis etiam nunc bruma rigebat.

75 *Exigua'ne via legem convertimus anni?*

Imus in aduersos axes: enolnimur orbe:

P 2

Terna

Terga damus ferienda Noto. nunc forsitan ipsa est
 Sub pedibus iam Roma meis. solatia fatis
 Hac petimus: veniant hostes, Caesarq³ sequatur
 Quam fugimus. sic dura suos patientia questus
 Exonerat: cogit tantos tolerare labores
 Summa ducis virtus, qui nuda fusus arena
 Excubat, atque omni Fortunam prouocat hora.
 Omnibus unus adest fatis: quocunque vocatur
 Aduolat, atque ingens meritum, maiusque salute
 Contulit, in letum vires: puduitq³ gementem
 Illo teste mori. quod ius habuisset in ipsum
 Vlla lues? casus alieno in pectore vincit,
 Spectatorque docet magnos nil posse dolores.
 Vix miseris serum tanto lassata periclo
 Auxilium Fortuna dedit. gens unica terras
 Incolit à sauo serpentum innoxia morsu
 Marmaridae Psylli: par lingua potentibus herbis:
 Ipse cruor tutus, nullumque admittere virus,
 Vel cantu cessante, potest. natura locorum
 Iussit ut immunes misti serpentibus essent.
 Profuit in mediis sedem posuisse venenis.
 Pax illis cum morte data est. fiducia tanta est
 Sanguinis: in terram paruus cum decidit infans,
 Ne qua sit externa Veneris mistura timentes,
 Letifica dubios explorant aspide paruos.
 Utq³ Iouis volucer, calido cum protulit ouo
 Implumes natos, solis conuertit in ortus:
 Qui potuere pati radios, & lumine recto
 Sustinuere diem, caeli, seruantur in vsus,
 Qui Phœbo cessere, iacent: sic pignora gentis
 Psyllus habet, si quis tactos non horruit angues,
 Si quis donatis luser serpentibus infans.
 Nec solum gens illa sua contenta salute,

Excubat

- Excubat hospitibus, contraque nocentia monstra
 Psyllus adest populis. qui tunc Romana secutus
 Signa, simul iussit statui tentoria ductor,
 Primum quas valli spatium comprehendit arenas
 Expurgat cantu, verbis que fugantibus angues.
 5 Ultima castrorum medicatus circuit ignis.
 Hic ebullum stridet, peregrinaq; galbana sudant,
 Et tamarix non lata comis, Eoaque costos,
 Et panacea potens, & Thessala centaurea:
 Peucedanumq; sonat flammis, Erycinaq; thapsos,
 ○ Et larices, fumoque grauem serpentibus vrunt
 Abrotanum, & longe nascentis cornua cervi. *sp. parientis*
 Sic nox tuta viris. at si quis peste diurna
 Fata trahit, tunc sunt magica miracula gentis, *subeunt*
 Psyllorumque ingens & rapti pugna veneni. *quabile, vel spire*
 5 Nam primum tacta designat membra salina, *in ro H*
 Quae cohibet virus, retinetque in vulnere pestem.
 Plurima tum volvit spumanti carmina lingua
 Murmure continuo, nec dat suspiria cursus
 Vulneris, aut minimum patiuntur fata tacere.
 ○ Sape quidem pestis nigris inserta medullis
 Excantata fugit: sed si quod tardius audit
 Virus, & elicium, iussumque exire repugnat;
 Tunc superincumbens pallentia vulnera lambit,
 Ore venena trahens, & siccant dentibus artus,
 35 Extractamque tenens gelido de corpore mortem, *Secundum habet*
 Expuit: & cuius morsus superauerit anguis,
 Iam promptum Psyllis vel gustu nosse veneni. *Cant. ut M/L. 2.*
 Hoc igitur leuior tandem Romana iuuentus
 Auxilio, late squalentibus errat in aruis.
 40 Bis positus Phæbe flammis, bis luce recepta
 Vidit areninagum surgens fugiensq; Catonem.
 Iamque illis magis, atq; magis durescere puluis
 P 3 Cæpit,

Cœpit, & in terram Libye spissata redire.

Iamq; procul nemorum rara se tollere frondes:

f. lex to non hula
Surgere congesto non culta mapalia culmo.

voluntate fulta. fil.
Quanta dedit miseris melioris gaudia terra,

III. 113. v. 10
Cum primum sauos contrà videre leones?

ord. 1. am. 14. 26
Proxima Leptis erat, cuius statione quieta

vulgatam huius
Exegere hyemem nimbis flammisq; carentem.

Philag. ad III. 113.
Cæsar ut Emathia satiatus clade recessit,

Cætera curarum proiecit pondera, soli

Intentus genero: cuius vestigia frustra

Terris sparsa legens, fama duce tendit in undas,

labamant nallum
Threiciasq; legit fauces, & amore notatum

Aëquor, & Eroas lacrymoso littore turres,

Qua pelago nomen Nephelias abstulit Helle.

Non Asiam breuioris aqua determinat usquam

Fluctus ab Europa, quanuis Byzantion arcto

Portus, & æstriferam dirimat Chalcedona cursu,

Euxinumq; ferens paruo ruat ore Propontis.

Sigeasque petit fama mirator arenas,

Et Simoëntis aquas, & Graio nobile busto

Rhætion, & multum debentes vatibus umbras.

exquire H.
Circuit exusta nomen memorabile Troie,

Magnaque Phœbei querit vestigia muri.

Iam silue steriles, & putres robore trunci

Assaraci pressere domos, & templa deorum

Iam lassa radice tenent: ac tota reguntur

Pergama dumetis: etiam periëre ruina.

Aspicit Hesiones scopulos, siluasq; latentes

Anchise thalamos, quo index sederit antro:

Vnde puer raptus cælo: quo vertice Nais

f. sum in H
Luserit Oenone: nullum est sine nomine saxum.

Inscius in sicco serpentem puluere rinum

Transferat, qui Xanthus erat: securus in alta

Gramine

Gramine ponebat gressus, Phryx incola manes
Hectoreos calcare vetat. discussi iacebant
Saxa, nec ullius faciem seruantia sacri,
Herceas, monstrator ait, non respicis aras?

80 O sacer, & magnus vatum labor, omnia fato
Eripis, & populis donas mortalibus ænum.

Inuidia sacra Caesar ne tangere fama:
Nam, si quid Latius fas est promittere Musis,
Quantum Smyrnæ durabunt vatis honores,

85 Venturi me, teq; legent: Pharsalia nostra
Viuat, & à nullo tenebris damnabitur æuo.
Ut ducis implevit visus veneranda vetustas,
Erexit subitas congestu cespitis aras,
Votâque turicremos non irrita fudit in ignes.

90 Dii cinerum, Phrygiæ colites quicunque ruinas,
Æneaq; mei, quos nunc Lavinia sedes / *quorum. sc. vestalium*
Sernat & Alba lares, & quorum lucet in aris
Ignis adhuc Phrygius, nulliq; aspecta virorum
Pallas, in abstruso pignus memorabile templo, *venerabile. memor.*

95 Gentis Iuleæ vestris clarissimus aris *de Academ. de iurisy.*
Dat pia tura nepos, & vos in sede priori *P. VI. p. 337.*

Rite vocat: date felices in cætera cursus:
Restituam populos. grata vice mœnia reddent
Ausonide Phrygibus, Romanaq; Pergama surgent.

100 Sic fatus, repetit classes, & tota secundis
Vela dedit Coris, avidusque urgente procella
Iliacas pensare moras, Asiâq; potentem
Præuehitur, pelagóque Rhodon spumante relinquit.
Septima nox Zephyro nunquam laxante rudentes

105 Ostendit Phariis Egyptia littora flammis. *las vel latias. mma*
Sed prius orta dies nocturnam lampada texit; *viii. 263. H.*

Quam tutas intraret aquas. ibi plena tumultu
Littora, & incerto turbatas murmure voces

Destruit, & generi manult lugere reuulsum,
 Quam debere caput. qui duro membra Senatus
 Calcârat vultu, qui sicco lumine campos

✓ Viderat Emathios, uni tibi Magne negare
 Non audet gemitus. ô fors durissima fati!
 Hunc cecine tu Casar scelerato Marte petisti,
 Qui tibi flendus erat? non misti fœdera tangunt
 Te generis? nec nata iubet mœrere, nepôsque?

◦ Credis apud populos Pompeii nomen amantes
 Hoc castris prodesse tuis? fortasse tyranni
 Tangeris inuidia, capti, in viscera Magni
 Hoc alii licuisse doles, quereris que perisse
 Vindictam belli, raptumque è iure superbi
 ✓ Victoris generum. quisquis te flere coëgit
 Impetus, à vera longè pietate recessit.

Scilicet hoc animo terras, atq; aquora lustras,
 Nec ubi suppressus pereat gener. ô bene raptâ
 Arbitrio mors ista tuo! quàm magna remisit

◦ Crimina Romano tristis Fortuna pudori,
 Quòd te non passa est misereri, perfide, Magni
 Viuentis? nec non his fallere vocibus audes,
 Acquiris, q. fidem simulati fronte doloris:
 Aufer ab aspectu nostro funesta satellites

✓ Regis dona tui: peius de Casare vestrum,
 Quàm de Pompeio meruit scelus, unica belli
 Præmia ciuilis, victis donare salutem
 Perdidimus. quòd si Phario germana tyranno
 Non inuisa foret, potuisssem reddere regi,

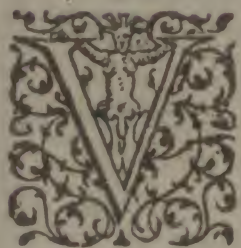
◦ Quod meruit, fratrique tuum pro munere tali
 Misisssem Cleopatra caput. secreta quid arma
 Mouit, & inferunt nostro sua tela labori?
 Ergo in Thessalicis Pellao fecimus aruis
 Ins gladio? vestris quasita licentia regnis?

P S

Non

Non tuleram Magnum mecum Romana regentē:
 Te Ptolemæ feram? frustra ciuilibus armis
 Miscuimus gentes, si qua est hoc orbe potestas
 Altera, quam Caesar: si tellus ulla duorum est.
 Vertissem Latias à vestro littore proras:
 Fama cura vetat, ne non damnassee cruentam,
 Sed videar timuisse Pharon. nec fallere vos me
 Credite victorem: nobis quoque tale paratum
 Littoris hospitium: ne sic mea colla gerantur,
 Thessalia fortuna facit. maiore profecto,
 Quam meiui poterat, discrimine gessimus arma:
 Exilium, generiq; minas, Romamq; timebam:
 Pœna fuga Ptolemaus erat. sed parcimus annis,
 Donamusque nefas. sciat hac pro cæde tyrannus
 Nil venia plus posse dari. vos condite busto
 Tanti colla ducis: sed non, ut crimina tantum
 Vestrategat tellus. iusto date tura sepulcro,
 Et placate caput, cineresque in littore fufos
 Colligite, atque vnâ sparsis date manibus urnam.
 Sentiât aduentum soceri, vocêsque querentis
 Audiat umbra piâ. dum nobis omnia prestat,
 Dum vitam Phario manult debere clienti,
 Leta dies raptâ est populis: concordia mundo
 Nostra perit: caruere Deis mea vota secundis,
 Vt te complexus positis felicibus armis
 Affectus abs te veteres, vitamq; rogarem,
 Magne, tuam: dignâque satis mercede laborum
 Contentus par esse tibi. tunc pace fideli
 Fecissem, ut victus posses ignoscere diuis,
 Fecisses ut Roma mihi. nec talia fatus
Flectitur ueni Inuenit fletus comitem, nec turba querenti
 Credidit: abscondunt gemitus, & pectora leta
 Fronte regunt, hilaresq; nefas spectare cruentum
 (O bona libertas) cum Caesar lugeat, audent. M. AN

M. ANNÆI
L V C A N I
CIVILIS BELLI
SIVE PHARSALIÆ
LIBER DECIMVS.

*T primum terras Pompeii colla se-
quutus*

*Attigit, & diras calcauit Cæsar
arenas:*

*Pugnauit fortuna ducis, fatumq;
nocentis*

Ægypti, regnum Lagi Romana sub arma

5 Iret, an eriperet mundo Memphiticus ensis

Victoris, victiq; caput. tua profuit umbra.

Magnus sociorum rapuere à sanguine manes,

Ne populus post te Nilum Romanus haberet.

Inde Paratonium fertur securus in urbem

o Pignore tam sani sceleris, sua signa sequutus.

Sed fremitu vulgi fasces, & iura querentis

Inferri Romana suis, discordia sensit

Pectora, & ancipites animos, Magnumq; perisse

Non sibi. tum vultu semper celante timorem,

15 Intrepidus Superum sedes, & templa vetusti

Numinis, antiquas Macetum testantia vires,

Circuit: & nulla captus dulcedine rerum,

Non auro, cultuq; deum, non mœnibus urbis,

Effossum tumulis cupide descendit in antrum.

Illis

Illic Pellai proles vesana Philippi
 Felix prado iacet: terrarum vindice fato
 Raptus: sacratis totum spargenda per orbem
 Membra viri posuere adytis: Fortuna pepercit
 Manibus, & regni durauit ad vltima fatum.
 Nam sibi libertas vnquam si redderet orbem,
 Ludibrio seruatus erat, non utile mundo
 Editus exemplum, terras tot posse sub vno
 Esse viro. Macetum fines, latebrasque suorum
 Deseruit, victasque patri despexit Athenas:
 Perque Asia populos fatis urgentibus actus
 Humana cum strage ruit, gladiumq; per omnes
 Exegit gentes: ignotos miscuit amnes,
 Persarum Euphraten, Indorum sanguine Gangen:
 Terrarum fatale malum, fulmenq; quod omnes
 Percuteret pariter populos, & sidus iniquum
 Gentibus. Oceano classes inferre parabat
 Extérieure mari. non illi flamma, nec vnda,
 Nec sterilis Libye, nec Syrticus obstitit Ammon.
 Isset in occasus, mundi deuexa secutus,
 Ambissetque polos, Nilumq; à fonte bibisset
 Occurrit suprema dies, natura que solum
 Hunc potuit finem vesano ponere regi:
 Qui secum inuidia, qua totum ceperat orbem,
 Abstulit imperium, nulloque herede relicto,
 Totius fati lacerandas præbuit vrbes.
 Sed cecidit Babylone sua, Parthoque verendus.
 Pro pudor! Eoi propius timere satissus,
 Quam nunc pila timent populi. licet usq; sub Arcto
 Regnemus, Zephyriq; domos, terrasque premamus
 Flagrantis post terga Noti: cedemus in ortus
 Arsacidum domino. non felix Parthia Crassis
 Exigua secura fuit provincia Pella.

Iam

Alexander H

Iam Pelusiaco veniens à gurgite Nili
 Rex puer, imbellis populi sedauerat iras,
 Obside quo pacis Pellæa tectus in aula
 Casar erat: cum se parua Cleopatra biremi,
 Corrupto custode Phari laxare catenas,
 Intulit Emathiis ignaro Casare tectis,
 Dedecus Egypti, Latio feralis Erinnyes, *f. Enyo 14*
 Romano non casta malo. quantum impulit Argos,
 Iliacasque domos facie Spartana nocenti,
 Hesperios auxit tantum Cleopatra furores.
 Terruit illa suo, si fas, Capitolia sistro,
 Et Romana petit imbelli signa Canopo,
 Casare captivo Pharios ductura triumphos:
 Leucadioque fuit dubius sub gurgite casus,
 An mundum ne nostra quidem matrona teneret. *VI. 496*
 Hoc animi nox illa dedit, quæ prima cubili
 Miscuit incestam ducibus Ptolemaïda nostris. *claudian.*

Quis tibi vesani veniam non donet amoris,
 Antoni? durum cum Casaris hauserit ignis
 Pectus, & in media rabie, mediisque furore,
 Et Pompeianis habitata manibus aula,
 Sanguine Thessalica cladis perfusus adulter
 Admisit Venerem curis, & miscuit armis
 Illicitosque toros, & non ex coniuge parius? *f. incestosus H*
 Pro pudor! oblitus Magni, tibi Iulia fratres
 Obscæna de matre dedit: partesque fugatas
 Passus in extremis Libyes coalescere regnis,
 Tempora Niliaco turpis dependit amori,
 Dum donare Pharon, dum non sibi vincere manu.
 Quem forma confisa suæ Cleopatra sine ullis
 Tristis adit lacrymis, simulatum comita dolorem,
 Quem decuit, veluti laccros dispersa capillos,
 Et sic orsa loqui: Si qua est o maxime Casar
f. a H. Nobilitas,

Nobilitas, Pharii proles clarissima Lagi,
 Exul in aeternum sceptris depulsa paternis,
 Si tua restituat veteri me dextera fato,
 Complector regina pedes. tu gentibus aequum
 Sidus ades nostris. non urbes prima tenebo
 Femina Niliacas: nullo discrimine sexus
 Reginam scit ferre Pharos. lege summa peremti
 Verba patris, qui iura mihi communia regni,
 Et thalami cum fratre dedit. puer ipse sororem,
 Sit modo liber, amet: sed habet sub iure Pothini
 Affectus, ensesq; suos. nil ipsa paterni
 Iuris habere peto: culpa, tantoque pudore
 Solue domum: remoue finesta satellitis arma,
 Et regem regnare iube. quantos' ne tumores
 Mente gerit famulus, Magni ceruice reuulsa!
 Iam tibi (sed procul hoc auertant fata) minatur.
 Sat fuit indignum, Caesar, mundoque tibi que,
 Pompeium facinus meritumq; fuisse Pothini.
 Ne quicquam duras tentasset Caesaris aures:
 Vultus adest precibus, faciesque incesta perorat.
 Exigit infandam corrupto indice noctem.
 Pax ubi parta duci, donisq; ingentibus emta est;
 Excepere epula tantarum gaudia rerum:
 Explicuitq; suos magno Cleopatra tumultu
 Nondum translato Romana in secula luxus.
 Ipse locus templi, quod vix corruptior aetas
 Extruat, instar erat: laqueataq; tecta ferebant
 Dinitias, crassumque trabes absconderat aurum.
 Nec summis crustata domus, sedetisq; nitebat
 Marmoribus: stabatq; sibi non segnis Achates,
 Purpureusque lapis, totaque effusus in aula
 Calcabatur Onyx: Hebenus Mareotica vastos
 Non operit postes, sed stat pro robore vili

Auxilium,

non sequi & non vix aut obsequio
 colore. v. ad Actum. p. 19. H.
 Claudian. Phil. n. languem
 semli sequi stella. H.

I. N. H.

Gytha Barth. XI. ad
X. H.

mos Bar

f. 11. H.

I. N. H.

I. N. H.

Alam. de Plaut.
 Fabul. p. 201. de
 ille p. 201.
 p. 201. H.

I. N. H.

Sal. m. fol. p. 559.

Merri. dea Sal. ad fol.
 p. 201.

*Fabricios, Curiosque graues: hic ille recumbat
Sordidus Hetruscus abductus Consul aratris,*

1 optabit H

Optabit patrie talem duxisse triumphum.

Infudere epulas auro, quod terra, quod aer,

Quod pelagus, Nilusque dedit, quod luxus inani

Ambitione furens toto quæsivit in orbe.

Amo. m. V. 60

Non mandante fame, multas volucres q₃ ferasque

Aegypti posuere Deos: manibusque ministrat

Niliacas crystallus aquas: gemmaq₃ capaces

Excepere merum, sed non Marcotidos uua,

Nobile sed paucis senium cui contulit annis

Indomitum Meroë cogens spumare Falernum.

f. nec H

Per. III. 3.

Accipiunt sertas nardo florente coronas,

Et nunquam fugiente rosa: multumque madenti

Infudere comæ, quod nondum euauit aura

ne re m. Hen.

W. 43 V

Cinnamon, externa nec perdidit aëra terra:

Aduertumque recens vicine messis Amomum.

Discit opes Caesar spoliati perdere mundi,

Et gessisse pudet genero cum paupere bellum,

Et causas Martis Phariis cum gentibus optat.

Postquam epulis, Bacchoq₃ modum lassata voluptas

Imposuit, longis Caesar producere noctem

Inchoat alloquiis: summæque in sede iacentem

Linigerum placidis compellat Achorea dictis:

O sacris deuote senex, quodque arguit ætas

Non neglecte Deis, Phariæ primordia gentis,

Terrarumque situs, vulgique ediffere mores,

Et ritus, formasque Deum: quodcunque vetustis

mon H

Insculptum est adytis profer, nosciq₃ volentes

Prode Deos. si Cecropium sua sacra Platonem

Maiores docuere tui: quis dignior unquam

Hoc fuit auditu, mundid, capacior hospes?

Fama quidem generi Pharias me duxit ad urbes,

Sed

- 85 Sed tamen & vestri: media inter praelia semper
 Stellarum, caeliq; plagis, Superisq; vacanti,
 Nec meus Eudoxi vincetur Fastibus annus. *vsq. ad J. enei. 926*
 Sed cum tanta meo viuat sub pectore virtus, *Præc. VI. p. 711.*
 Tantus amor veri, nihil est quod noscere malim
- 90 Quam flumini causas per secula tanta latentes,
 Ignotumq; caput: spes sit mihi certa videndi
 Niliacos fontes; bellum civile relinquam.
 Finierat, contraque sacer sic orsus Achoreus:
 Fas mihi magnorum Caesar secreta parentum
- 95 Prodere, ad hoc aui populis ignota profanis.
 Sit pietas aliis, miracula tanta silere:
 Ast ego caelicolis gratum reor, ire per omnes
 Hoc opus, & sacras populis notescere leges.
 Sideribus, quæ sola fugam moderantur Olympi,
- 100 Occurruntq; polo, diuersa potentia prima
 Mundi lege data est. Sol tempora diuidit anni,
 Mutat nocte diem, radiisq; potentibus astra
 Ire vetat, cursusq; vagos statione moratur.
 Luna suis vicibus Tethyn, terrenaque miscet.
- 105 Frigida Saturno glacies, & zona nivalis
 Cessit, habet ventos, incertaque fulmina Maiores.
 Sub Ioue temperies, & nunquam turbidus aër.
 At secunda Venus cunctarum semina rerum
 Possidet, immensa Cyllenius arbiter vnde est.
- 110 Hunc ubi pars cæli tenuit, quæ mista Leonis
 Sidera sunt Cancro, rapidos quæ Sirius ignes
 Exerit, & varii mutator circulus anni *J. metalor H*
 Agoceron, Cancrumque tenet, cui subdita Nili
 Ora latent: quæ cum dominus percussit aquarum
- 115 Igne superiecto, tunc Nilus fonte soluto
 Exit, ut Oceanus lunaribus incrementis
 Insus adest: auctusque suos non ante coarctat,

Q

Quam

Quam nox astinas à Sole receperit horas.
 Vana fides veterum, Nilo, quo crescat in arua,
 Æthiopum prodesse nives. non Arctos in illis 2
 Montibus, aut Boreas, testis tibi sole perusti
 Ipse color populi, calidiq; vaporibus Austri.
 Adde, quod omne caput fluvii, quodcunque soluta
 Precipitat glacies, ingresso vere tumescit
 Prima tabe nives: Nilus neque suscitatur undas 2
 Ante Canis radios, nec ripis alligat amnem
 Ante parem nocti Libra sub indice Phœbum.
 Inde etiam leges aliarum nescit aquarum:
 Nec timet hybernus, cum longè sole remoto
 Officiis caret unda suis: dare iussus iniquo 2
 Temperiem cælo, mediis æstatibus exit.
 Sub torrente plaga, ne terras dissipet ignis,
 Nilus adest mundo, contrâque incensa Leonis
 Ora tumet: Cancroque suam torrente Syenen,
 Imploratus adest: nec campos liberat undis, 2
 Donec in autumnum declinet Phœbus, & umbras
 Extendat Meroë. quis causas reddere posset?
 Sic iussit Natura parens decurrere Nilum:
 Sic opus est mundo. Zephyros quoq; vana vetustas
 His adscripsit aquis, quorum stata tempora flatus, 24
 Continuique dies, & in aëre longa potestas:
 Vel quod ab occiduo depellunt nubila cælo
 Trans Noton, & fluvio cogunt incumbere nimbos:
 Vel quod aquas toties rumpentis littora Nili
 Assidue feriunt, coguntq; resistere flatus. 24
 Ille mora cursus, aduersiq; obice ponti
 Æstuat in campos, sunt qui spiramina terris
 Esse putent, magnosque caue compagis hiatus.
 Commeat hæc penitus tacitis discursibus unda
 Frigore ab Arcteo medium reuocata sub axem, 25
 Cum

P. 242 H

v. Gron. ad Luc.
xvi. 36.

v. Lynd. comm. ad
Hæc. p. 127.
R. in H.

Cum Phœbus pressit Meroën, tellusq; perusta
 Illuc duxit aquas, trahitur Gangesq; Padusque,
 Per tacitum mundi: tunc omnia flumina Nilus
 Vno fonte vomens non vno gurgite perfert.

5 Rumor, ab Oceano, qui terras alligat omnes,
 Exundante procul violentum erumpere Nilum,
 Equoreosque sales longo mitescere tractu.
 Nec non Oceano pasci Phœbumq; polumque
 Credimus: hunc, calidi tetigit cum brachia Cancri,
 10 Sol rapit, atque unda plus, quam quod digerat aer
 Tollitur. hoc noctes referunt, Nilusq; refundunt.

Ast ego, si tantam ius est mihi solvere litem,
 Quasdam, Caesar, aquas post mundi sera peracti
 Secula, concussis terrarum erumpere venis,

15 Non id agente Deo, quasdam compage sub ipsa *adigente*
 Cum toto capisse reor, quas ille creator,
 Atque opifex rerum certo sub iure coercet.

Quæ tibi noscendi Nilum Romane cupido est,
 Et Phariis, Persisq; fuit, Macetiumq; tyrannis:

20 Nullaq; non atas voluit conferre futuris
 Notitiam: sed vincit adhuc natura latendi.
 Summus Alexander regumquos Memphis adorat,
 Invidit Nilo, misitq; per ultima terra
 Æthiopum, lectos: illos rubicunda perusti

25 Zona poli tenuit, Nilum videre calentem.

Venit ad occasum, mundiue extrema Sesostris, *Oceanum Argol. ad*
 Et Pharios currus regum cernicibus egit: *rephit. Phet. 1. Trevehic.*

Ante tamen vestros amnes Rhodanumq; Padumq;
 Quam Nilum de fonte bibit. vesanus in ortus

30 Cambyses longi populos permēnit ad anī,
 Defectusque epulis, & pastus cede suorum,
 Ignoto te, Nile, redit. non fabula mendax
 Ausu loqui de fonte tuo est, ubicunque videris,

Q 2 Quareris?

Quareris: & nulli contingit gloria genti,
 Vt Nilo sit lata suo. tua flumina prodam,
 Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum
 Te mihi nosse dedit. medio consurgis ab axe,
 Ausus in ardentem ripas attollere Cancrum:
 In Borean is rectus aquis, mediūmque Booten:
 Cursus in occasum flexu torquetur, & ortus,
 Nunc Arabum populis, Libycis nunc equus arenis:
 Téque vident primi, quarunt tamen hi quoq³, Seres,
 Ethiopūmque feris alieno gurgite campos:
 Et te terrarum nescit cui debeat orbis.

Arcanum natura caput non prodidit ulli,
 Nec licuit populis paruum te, Nile, videre,
 Amouitque sinus, & gentes maluit ortus
 Mirari, quā nosse tuos consurgere in ipsis
 Ins tibi solstitus, aliena crescere bruma,
 Atque hyemes adferre tuas: solique vagari
 Concessum per utrosq³ polos. hīc queritur ortus,
 Illic finis aquae. late tibi gurgite rupto
 Ambitur nigris Meroë secunda colonis,

Lata comis hebeni: quae, quanuis arbore multa
 Frondeat, astatem nulla sibi mitigat umbra:
 Linea tam rectum mundi ferit illa Leonem.
 Inde plagas Phœbi, damnum non passus aquarum,
 Praeheris, sterilēsque diu metiris arenas,

Nunc omnes unum vires collectus in amnem,
 Nunc vagus, & spargens facilem tibi cedere ripam.
 Rursus multifidas renocat piger alueus undas,
 Quā dirimunt Arabum populis Aegyptia rura
 Regni claustra Phile. mox te deserta secantem,
 Quā dirimunt nostrum rubro commercia Pontum,
 Mollis lapsus agit. quis te tam lenē fluentem
 Moturum tantas violenti gurgitis iras,

Nile.

*v. Scalig. Epur. 12.
 178.*

*lib. in solen. p.
 179. Claudian. 12*

Nile, putei? sed cū lapsus abrupta viarum

Excepere tuos, & precipites cataraeta,

Ac nusquam vetitis ullas obistere cantes

10 Indignaris aquis: spuma tunc astra laceffis:

Cancta fremunt undis: ac multo murmure montis

Spumens inuictis canescit fluctibus amnis.

Hinc, Abaton quā nostra vocat venerāda vetustas,

Terra potens, primos sentit percussa tumultus, *Plin. par. H.*

15 Et scopuli, placuit fluvii quos dicere venas,

Quod manifesta noui primū dant signa tumoris.

Hinc montes Natura vagis circumdedit undis,

Qui Libya te, Nile, negant: quos inter ut alta

In conualle iacens stat molibus unda receptis. *Gr. de Nat. N. 29. Cant.*

30 Prima tibi campos permittit, apertaque Memphis

Rura, midūmque vetat crescendi ponere ripas.

Sic velut in tuta securi pace trahebant

Noctis iter media: sed non vesana Pothini

Mens imbuta semel tam sacra cade, vacabat *S. sacra vel templum H.*

35 A scelerum motu. Magna nihil ille perempto

Iam putat esse nefas: habitant sub pectore manes,

Ultricesque Deae dant in noua monstra furorem.

Dignatur viles isto quoque sanguine dextras,

Quo Fortuna parat victos perfundere Patres; *victos patres. ad*

40 Pœnāque ciuili belli, & vindicta Senatus

Penē data est famulo. procul hoc auertite fata *1. sub Rm. 11. 513 H.*

Crimen, ut hac Bruto cernix absente secetur.

In scelus it Pharium Romani pœna tyranni,

Exemplūmque perit. struit audax irrita fati,

345 Nec parat occulta cadem committere fraudi:

Inuictūmque ducem detecto Marte laceffit.

Tantum animi delicta dabant, ut colla ferire

Cæsaris, & socerum iungi tibi, Magne, iuberet:

Atque hac dicta monet famulos perferre fideles

Ad Pompeiana socium sibi cadis Achillam;
 Quem puer imbellis cunctis præfecerat armis,
 Et dederat ferrum, nullo sibi iure retento.
 In cunctos, in seq. simul. Tu mollibus, inquit,
 Nunc incumbe toris. & pingues exige somnos:
 Inuasit Cleopatra domum. nec prodita tantum est, 35
 Sed donata Pharus. cessas accurrere solus
 Ad domina thalamos? nubet soror impia fratri:
 Nam Latio iam nupta duci est: interque maritos
 Discurrens Egypton habet, Romamque meretur.
 Expugnare senem potuit Cleopatra venenis. 36
 Crede miser puero: quem nox si iunxerit una,
 Et semel amplexus incesto pectore passus
 Hauserit obscenum titulo pietatis amorem,
 Meque, tuumq. caput, per singula forsitan illi
 Oscula donabit. crucibus, flammis que luemus
 Si fuerit formosa soror. nil undique restat
 Si fuerit 37
 Auxilii: rex hinc coniux, hinc Caesar adulter:
 Et sumus, ut fatear, tam saeva indice fontes.
 Quem non e nobis credet Cleopatra nocentem
 A quo casta fuit? per, te, quod fecimus una, 38
 Perdidimusq. nefas, perq. ictum sanguine Magni
 Foedus, ades: subito bellum molire tumultu:
 Irrue: nocturnas rumpamus funere tedas,
 Crudelémque toris dominam maectemus in ipsis
 Cum quocunque viro. nec nos deterreat ausis
 Hesperii Fortuna ducis. quæ sustulit illum,
 Imposuitque orbi, communis gloria nobis:
 Nos quoque sublimes Magnus facit. aspice littus
 Spem nostri sceleris: pollutos consule fœctus
 Quid liceat nobis: tumultumque e puluere paruo 39
 Aspice Pompeii non omnia membra tegentem.
 Quem metuis, par huius erat. non sanguine clari:
 Quid

neglecta H

allusio ad m. 37
 cu non f. in
 H. 37

Si fuerit

foedus. IV. 34

Lit. 1. 65

Quid refert? nec opes populorū, ac regna monemus.

Ad scelus ingentis fati sumus. adtrahit illos *IV Cor. 4. 221*

85 In nostras Fortuna manus. en altera venit *V H.*

Victima nobilior. placemus cade secunda

Hesperias gentes. iugulus mihi Caesaris haustus

Hoc prestare potest, Pompeii cade nocentes

Ut populus Romanus amet. quid nomina tanta

90 Horremus, viresque ducis, quibus ille relietis

Miles erit? nox hac peraget civilia bella,

Inferiasque dabit populis, & mittet ad umbras,

Quod debetur adhuc mundo, caput. ite feroces

Caesaris in iugulum: praestet Lagea iuventus

95 Hoc regi, Romana sibi. tu parce morari:

Plenum epulis, madidumq; mero, Veneriq; paratū

Inuenies: aude: Superi tot vota Catonum, *Gaude s. quod vlla H*

Brutorūque tibi tribuent. Non lentus Achilles *munz H*

Suadenti parēre nefas. haud clara monendis,

100 Ut mos, signa dedit castris, nec prodidit arma

Vllius clangore tabe: temerē omnia sani

Instrumenta rapit belli. pars maxima turba

Plebis erat Latiae: sed tanta obliuio mentes

Cepit, in externos corrupto milite mores,

105 Ut duce sub famulo, inssūque satellitis irent,

Quos erat indignum Phario parēre tyranno.

Nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur,

Venalesque manus: ibi fas, ubi maxima merces:

Are merent paruo: iugulūque in Caesaris ire

110 Non sibi dant. prò fas! ubi non civilia bella

Inuenit imperii fatum miserabile nostri?

Thessalia subducta acies in littore Nili

More fuit patrio. quid plus te, Magne, recepto *marle H.*

Ansa foret Lagea domus? dat scilicet omnis

115 Dexterā, quod debet Superis: nullique vacare

Fas est Romano. Latium sic scindere corpora
 Quid placitum: non in generi, socrisque fauorem
 Discedunt populi. ciuilia bella satellites

f. proh. Magni

Mouit, & in partem Romanam venit Achilles.

1. f. strach. H

Et nisi fata manus a sanguine Caesaris arcent,
 He vincent partes. aderat maturus uterque:

Et districta epulis ad cunctas aula patebat
 Insidias: poteratque cruor per regia fundi
 Pocula Casareus, mensaq; incumbere cernix.

Sed metuunt belli trepidos in nocte tumultus,
 Nec cades confusa manu, permissaque fatis

Te, Ptolemae, trahat. tanta est fiducia ferri.

Non rapuere nefas: summi contempta facultas

Est operis: visam famulis reparabile damnum,

Illam mactandi dimittere Caesaris horam.

Seruatur pœnas in aperta luce daturus.

Donata est nox una duci, vixitq; Pothini

Munere Phœbeos Caesar dilatus in ortus.

Lucifer à Casia prospexit rupe, diemque

Misit in Egyptum primo quoq; sole calentem:

Cum procul a muris acies non sparsa manipulis,

Nec vaga conspicitur, sed iustos qualis ad hostes

f. mishuri H

Recta fronte venit. passuri comminus arma,

Laturique ruunt. at Caesar mœnibus urbis

Diffusus, foribus clausa se protegit aula,

Degeneres passus latebras. nec tota vacabat

Regia compresso: minima collegerat arma

Parte domus: tangunt animos iraq; metusque:

Et timet incursus, indignaturque timere.

1. f. strach. v. ad

Sic fremit in paruis fera nobilis abdita claustris,

1. f. strach. 110. laud

Et frangit rabidos premorso carcere dentes.

Phil: 272. H

Non secus in Siculis fureret tua flamma cauernis,
 Obstrueret summam si quis tibi Mulciber Aetnā.

Andax

- Andax Theſſalici qui nuper rupe ſub Ami,*
 30 *Hesperia cunctos procures, aciemque Senatus,*
Pompeiumque ducem, cauſa ſperare vetante,
Non timuit, fatumq; ſibi promiſit iniquum,
Expanit ſeruile nefas, intraque penates
Obruitur telus, quem non violaffet Alanus, obmuer H
 45 *Non Scythia, non fixo qui ludit in hoſpite Maurus.*
Hic, cui Romani ſpatium non ſufficit orbis,
Paruaque regna putat Tyriis cum Gadibus Indos,
Ceu puer imbellis, ceu captis femina muris,
Quarit tata domus: ſpem vite in limine claſſo
 60 *Ponit, & incerto luſtrat vagus atria curſu:*
Non ſine rege tamen; quem ducit in omnia ſecum,
Sumturus poenas & grata piacula morti,
Miſſurusque tuum, ſi non ſint tela, nec ignes, ignis
In ſamulos Ptolemae caput. ſic barbari Colchis
 75 *Creditur ultorem metuens regniſque, fugaq;*
Enſe ſuo, ſiſtris que ſimul ceruice parata
Expectaſſe patrem. cogunt tamen ultima rerum
Spem pacis tentare ducem: miſſusque ſatelles
Regius, ut ſauos abſentis voce tyranni
 90 *Corriperet ſamulos, quo bellum auctore mouerent.*
Sed neque ius mundi valuit, neq; foedera ſancta
Gentibus: orator regis, pacisque ſequeſter, Barth. xi. ad. 10.
Aeſtimat in numero ſclerum ponenda tuorum
Tot monſtris Aegypto nocens. non Theſſala tellus,
 105 *Vaſtaque regna Iuba, non Pontus, & impia ſigna*
Pharnacis, & gelido circumfluus orbis Ibero
Tantum auſus ſclerum, non Syrtis barbari, quantum
Delitiae fecere tuae. premit undique bellum,
Inq; domum iam tela cadunt, quaſſantq; penates.
 120 *Non aries vno moturus limina pulſus. l. unco propter cornu*
Fracturusque domum, non ulla eſt machina belli: H
Colanul H Q S Nec

M. 11. 208

Nec flammis mandatur opus: sed caca inuentus
 Consilii, vastos ambit diuisa penates,
 Et nusquam totis incurSAT viribus agmen.
 Fata vetant, mirique vicem fortuna tuerur.

Dr. luxu
 ric domini

1. ad M. 11. 295

H. ad M. 11. 295

am. 267.

Necnon & ratibus tentatur regia, qua se
 Protulit in medios audaci margine fluctus
Luxuriosa domus. sed adest defensor ubique
 Caesar, & hos aditus gladiis, hos ignibus arcet:
 Obsessusq; gerit (tanta est constantia mentis)
 Expugnantis opus. piceo iubet unguine tinctas
 Lampadas immitti iunctis in bella carinis.

Nec piger ignis erat per stuppea vincula, perque
 Manantes cera tabulas: & tempore eodem
 Transtraque nantarum summiq; arsere ceruchi.
 Iam prope semusta merguntur in aquore classes,
 Iamque hostes, & tela natant. nec puppibus ignis
 Incubuit solis: sed qua vicina fuere

f. 26. 14.

Tecta mari longis rapiere vaporibus ignem:
 Et cladem fouere Noti, percussaq; flamma
 Turbine, non alio motu per tecta cucurrit.
 Quam solet atherio lampas decurrere sulco,
 Materiaque carens, atque ardens aere solo.
 Illa lues clausa paulum renocauit ab aula
 Urbis in auxilium populos, nec tempora cladis
 Perdidit in somnos, sed caca nocte carinis
 Influit Caesar, semper feliciter usus
 Praecipiti cursu bellorum, & tempore rapt.

ad M. 11. 295
 H. ad M. 11. 295

Tunc claustrum pelagi cepit Pharon. insula quondam
 In medio statit illa mari, sub tempore vatis
 Proteos: at nunc est Pellaeis proxima muris.
 Illa duci geminos bellorum praestitit usus:
 Abstulit excursus & fauces equoris hosti,
 Caesaris auxilium aditus & libera ponti

contra M. 11. 295 Can. N. 1. 11. 2 Ostia
 14.

- 5 Oſtia permittit. nec poenas inde Potitini
 Diſtulit ulterius: ſed non qua debuit ira,
 Non cruce, non flammis, rabido non dente ferarū:
 Heu facinus, cernix gladio male caſa pependit: *in hoc uelentur H*
 Magni morte perit. nec non ſubrepta paratis *ſener ager. 901.*
 10 A famulo Ganymede dolis peruenit ad hoſtes
 Caſaris Arſinoe: qua caſtra carentia rege
 Ut proles Lagea tener, famulūque Tyranni
 Terribilem inſto tranſegit Achillea ferro. *juho. 111. 20*
 Altera, Magne, tuis iam uictima mittitur umbris.
 15 Nec ſatis hoc Fortuna putat. prociſa abſit, ut iſta *ſe*
 Vindicta ſit ſumma tua. non ipſe tyrannus *ſunt H*
 Sufficit in poenas, non omnis regia Lagi.
 Dum patrii veniant in viſcera Caſaris enſes, *ſ. RORIANI*
 Magnus inultus erit. ſed non auctore furoris *ſ. ear H*
 20 Sublato cecidit rabies: nam ruruſus in arma *ſ. edis H*
 Auſpiciis Ganymedes eunt: ac multa ſecundo
 Prælia Marte gerunt. potuit diſcrimine ſummo *ſ. parvo H*
 Caſaris una dies in famam, & ſecula mitti.
 Molis in exigua ſpatio ſtipantibus armis,
 25 Dum parat in vacuas Martem tranſferre carinas
 Dux Latius, tota ſubiti formidine belli *alluſum ad uenat hae*
 Cingitur: hinc denſæ prætexunt littora claſſes, *H.*
 Hinc tergo inſultant pedes: via nulla ſalutis:
 Non fuga, nō virtus, vix ſpes quoque mortis honeſta.
 30 Non acie fuſa, nec magna ſtragis acervo
 Vincendus tunc Caſar erat, ſed ſanguine nullo.
 Captus forte loci pendet, dubius ne timeret,
 Optaretne mori, reſpexit in agmine denſo
 Scauam perpetua meritum iam nomina fama
 35 Ad campos Epidamne tuos, ubi ſolus apertis
 Obſedit muris calcantem mœnia Magnum.

PHARSALIE LYCANI FINIS.

PE-

PETRONII ARBITRI

Specimen BELLI CIVILIS.

ECCE, belli civilis ingens opus quis-
quis attigerit, nisi plenus literis, sub
onere labetur. Non enim res gestæ versi-
bus comprehendendæ sunt, quod longè
melius historici faciunt, sed per amba-
ges, decorumque ministeria, & fabulo-
sum sententiarum tormentum præcipi-
tandus est liber spiritus, ut potius furen-
tis animi vaticinatio appareat, quàm re-
ligiosæ orationis sub testibus fides. *
tanquam si placet hic impetus, etsi non-
dum recepit ultimam manum.

*RBEM iam totum victor Romanus ha-
bebat,*

*Quà mare, quà terra, quà sidus currit
utrunque,*

*Nec satiatus erat. gravidis freta pulsa carinis
Iam peragrabantur. si quis sinus abditus ultra,
Si qua foret tellus quæ fulcrum mitteret aurum,
Hostis erat: fatisque in tristia bella paratis
Quærebantur opes. non vulgo nota placebant*

Gaudia:

Gaudia: non usu plebeio crita voluptas:
Assyria concham laudabat miles in unda.
Quasitus tellure nitor certauerat ostro.
Hinc Numida crustas, illinc noua vellera Seres,
Atque Arabum populus sua despoliauerat arua.
Ecce alia clades, & lasa vulnera pacis.
Queritur in siluis Mauri fera: & ultimus Ammon
Afrorum excutitur. ne desit bellua dente
Ad mortes preciosa suas. premit aduena classes
Tigris, & aurata gradiens vectatur in aula,
Vt bibat humanum populo plaudente cruorem.
Heu pudet effari, perituraque prodere fata:
Persarum ritu male pubescentibus annis
Surripuerunt viros, exsectaque viscera ferro
In venerem fregere: atque ut fuga mobilis aui
Circumscripta mora properantes diffuset annos,
Querit se natura, nec inuenit. omnibus ergo
Scorta placent, fractique enervi corpore gressus,
Et laxi crines, & tot noua nomina vestis,
Quaeque virum querunt. Ecce Afris eruta terris
Circa mensa, greges seruorum, ostrumque renidens
Ponitur, ac maculis imitatur vilibus aurum,
Qua sensum turbant. hostile ac mobile lignum
Turba sepulta mero circumuenit: omniaque orbis
Praemia, correptis miles vagus extruit armis.
Ingeniosa gula est. Siculo scarus equore mersus
Ad mensam viuus perducitur, inde Lucrinis
Eruta littoribus vendunt conchyliæ cenas,
Vt renouent per damna famem. iam Phasidos unda
Orbata est auibus: mutoque in littore tantum
Sola desertis adspirant frondibus aera.
Nec minor in campo furor est, emptique Quirites
Ad prædam strepitumque lacris suffragia vertunt.
Fœnalis

Venalis populus, venalis curia Patrum:
Est fauor in precio, semibus quoque libera virtus
Exciderat, sparsisq; opibus conuersa potestas,
Ipsaq; maiestas auro corrupta iacebat.
Pellitur à populo victus Caro: tristior ille est
Qui vicit, fascēsque pudet rapuisse Catoni.
Namque hoc dedecus est populi, morūque ruina.
Non homo pulsus erat, sed in uno victa potestas
Romanūque decus. quare tam perditā Roma
Ipsa sui merces erat, & sine vindice prada.
Præterea gemino deprensam gargite prædam
Fœnoris illunies, ususq; excederat aris.
Nulla est certa domus, nullum sine pignore corpus:
Sed veluti tabes tacitis concepta medullis
Intra membra furens curis latrantibus errat.
Arma placent miseris, detritaque commoda luxu
Vulneribus raparantur. inops audacia tuta est.
Hocmersam cœno Romam, somnōque iacentem
Que poterant artes sana ratione mouere,
Ni furor, & bellum, ferrōque excita libido?
Tres tulerat Fortuna duces, quos obruit omnes
Armorū strue diuersa fœralis Enyo. (nus:
Crassum Parthus habet: Libyco iacet aquore Mag-
Iulius ingratam perfudit sanguine Romam.
Et, quasi non posset tot Tellus ferre sepulcra,
Diuisit cineres, hos gloria reddit honores.
Est locus exciso penitus demersus hiatu,
Parthenopen inter, magnaq; Dicarchidos arua,
Cocytia perfusus aqua. nam spiritus extra
Qui furit effusus funesto spargitur æstu.
Non hæc autumno tellus viret, aut alit herbas
Cespite letus ager, non verno persona cantu
Mollia discordi strepitu virgulta loquuntur:

Sed

Sed chaos, & nigro squallentia pumice saxa
Gaudent ferali circumtumulata cypressu.
Has inter sedes Ditis pater extulit ora,
Bustorum flammis, & cana sparsa favilla;
Ac tali volucrem Fortunam voce laceffit:
Rerum humanarum, diuinarumq; potestas,
Fors, cui nulla placet nimium secunda potestas,
Quæ noua semper amas, & mox possessa relinquis;
Ecquid Romano sentis te pondere victam?
Nec posse ulterius perituram extollere molem?
Ipsa suas vires odit Romana iuuentus,
Et quas struxit opes, male sustinet. aspice latè
Luxuriam spoliiorum, & censum in damna furentem.
Ædificant auro, sedesque ad sidera mittunt:
Expelluntur aquæ saxis: mare nascitur aruis,
Et permutata rerum statione rebellant.
En etiam mea regna petunt. perfessi dehiscit
Molibus insans tellus, iam montibus haustis
Antra gemunt: & dum varios lapis inuenit usus,
Inferni manes calum sperare inuentur.
Quare age, Fors, muta pacatum in praelia vultum,
Romanosque cie, ac nostris da funera regnis.
Iam pridem nullo perfundimus ora cruore,
Nec mea Tisiphone sitientes perluit artus
Ex quo Sullanus bibit ensis, & horrida tellus
Extulit in lucem nutritas sanguine fruges.
Hæc ubi dicta dedit, dextra coniungere dextram
Conatus, raptæ tellurem soluit hiatu.
Tunc fortuna leni defudit pectore voces:
O Genitor, cui Cocyti penetrantia parent,
Si modo vera mihi fas est impune profari,
Vota tibi cedent: nec enim minor ira rebellat
Pectore in hoc, leniorque exurit flamma medullas.
Omnia,

Omnia, quæ tribui Romanis arcibus, odi,
 Muneribusque meis irascor: destruet istas
 Idem, qui posuit, moles Deus. est mihi cordi
 Quippe cremare viros, & sanguine pascere luxum.
 Cerno equidem gemina iam stratos morte Philippos,
 Thessaliaque rogos, & funera gentis Iberæ.
 Iam fragor armorum trepidantes personat aures.
 Et Libya cerno tua Nile gementia claustra,
 Aëtiacósque sinus, & Apollinis arma timentes.
 Pande age terrarum sitientia regna tuarum,
 Atque animas arcesse novas. Vix navita Porthmæus
 Sufficiet simulacrâ virûm traducere cimba,
 Classe opus est. tûque ingenti satiare ruina
 Pallida Tisiphone, concisâque vulnera mande.
 Ad Stygios manes laceratus ducitur orbis.
 Vix dum finierat, quum fulgure rupta corusco
 Intremuit nubes, elisósque abscidit ignes.
 Subsedit pater umbrarum, gremiôque reducto
 Telluris, pavitans fraternos palluit ietus.
 Continuo clades hominum venturâque damna
 Auspiciis patuere Deûm. nanque ore cruento
 Deformis Titan vultus caligine textit.
 Civiles acies iam tum spirare putares.
 Parte alia plenos extinxit Cynthia vultus,
 Et lucem sceleri subduxit. rupta tonabant
 Verticibus lassis montis iuga, nec vaga passim
 Flumina per notas ibant morientia ripas.
 Armoram strepitu calum furit, & tuba Martem
 Sideribus transmissa ciet, iámque Etna voratur
 Ignibus insolitis, & in æthera fulmina mittit.
 Ecce inter tumulos, atque ossa carentia bustis
 Umbrarum facies diro stridore minatur.
 Fax stellis comitata novis incendia ducit,
 Sanguis-

Sanguineoque recens descendit Iuppiter imbre.
Hæc ostenta breui soluit Deus. Exiit omnes
Quippe moras Cæsar, vindictæq; actus amore
Gallica proiecit, civilia sustulit arma.
Alpibus æriis, ubi Graio nomine, pulse
Descendant rupes, & se patiuntur adiri,
Est locus Herculeis aris sacer. hunc niue dura
Claudit hiems, canoque ad sidera vertice tollit.
Calum illinc cecidisse putes. non solis adulti
Mansuescit radiis, non verni temporis aura:
Sed glaciæ concreta rigens, hiemisque pruinis
Totum ferre potest humeris minitantibus orbem.
Hæc ubi calcauit Cæsar iuga milite lato,
Optavitque locum, summo de vertice montis
Hesperis campos late prospexit, & ambas
Intentans cum voce manus ad sidera, dixit:
Iuppiter omnipotens, & tu Saturnia Tellus,
Armis lata meis, olimque onerata triumphis:
Testor ad has acies inuitum arcessere Martem,
Inuitas me ferre manus: sed vulnere cogor,
Pulsus ab urbe mea, dum Rhenum sanguine vinco,
Dum Gallos iterum Capitolia nostra petentes
Alpibus excludo: vincendo, certior exul:
Sanguine Germano, sexagintaque triumphis,
Esse nocens cœpi. quanquam quos gloria terret,
Aut qui sunt, qui bella volunt? mercedibus emptæ,
Ac viles operæ; quorum est mea Roma nouerca:
Ut reor, hand impune, nec hanc sine vindice dextrâ
Vinciet ignavus. victores ite ferentes,
Ite mei comites, & caussam dicite ferro.
Namque omnes unum crimen vocat: omnibus una
Impendet clades. reddenda est gratia vobis:
Non solus vici. quare, quia pœna trophæis

R

Imminet.

Imminet, & sordes meruit victoria nostra,
 Iudice fortuna cadat alea. sumite bellum,
 Et tentate manus. certe mea causa peracta est.
 Inter tot fortes armatus nescio vinci.
 Hac ubi personnit, de calo Delphicus ales
 Omina lata dedit, pepulitque meatibus auras.
 Nec non horrendi nemoris de parte sinistra
 Insolita voces flamma sonuere sequenti.
 Ipse nitor Phœbi vulgato letior orbe
 Crenit, & aurato pracinxit fulgure vultus.
 Fortior ominibus mouit Mauortia signa
 Caesar, & insolito gressu prior occupat hauitus.
 Prima quidem glacies, & cana iuncta pruina
 Non pugnavit humus, mitique horrore quieuit:
 Sed postquam turme nimbos fregere ligatos,
 Et pauidus quadrupes undarum vincula rupit,
 Incaluerunt nives, mox flumina montibus altis
 Undabant modo nata: sed hac quoque iussa putares.
 Stabant & vincula fluctus stupere pruina:
 Et paullo ante lues iam concidenda iacebat.
 Tum verò malefida prius vestigia lussit,
 Decepitque pedes. passim turmaeque, virique,
 Armæque congestæ strue deplorata iacebant.
 Ecce etiam rigido concussa flumine nubes
 Exonerabantur, nec rupti turbine venti
 Deerant, aut tumida confractum grandine calum:
 Ipse iam nubes rupta super arma cadebant,
 Et concreta gelu Ponti velut unda ruebat.
 Victa erat ingenti Tellus nive, victæque cali
 Sidera, victa suis harentia flumina ripis,
 Nondum Caesar erat: sed magnam nixus in hastam
 Horrida securis frangebat gressibus arua.
 Qualis Caucaëa decurrens arduus arce

Amphi-

Amphitryoniades, aut toruo Iuppiter ore,
 Quum se verticibus magri demisset Olympi,
 Et periturorum dissecit tela Gigantum.
 Dum Casar tumidas iratus deprimat arces:
 Interea volucer motis conterrita pennis
 Fama volat, summique petit iuga celsa Palati:
 Atque hoc Romano attonito fert omnia signa:
 Iam classes fluitare mari, totasque per Alpes
 Ferre Germano perfusus sanguinetur armis.
 Arma, cruor, cades, incendia, totaque bella
 Ante oculos volitant, ergo pulsata tumultu
 Pectora per dubias scinduntur territa caussas.
 Huic fuga per terras, illi magis unda probatur;
 Et patria est Pontus iam tutior, est magis, arma
 Qui tentata velit: fatisque inbentibus actus,
 Quantum quisque timet, tantum fugit, ocyor ipse
 Hos inter motus populus, miserabile visu,
 Quo mens icla inbet, deserta ducitur urbe.
 Gaudet Roma fuga, debellatque Quiritis
 Rumoris sonitu mœrentia tecta relinquunt.
 Ille manu trepida natos tenet: ille penates
 Occultat gremio, deploreatumque relinquit
 Limen, & absentem votis interficit hostem.
 Sunt qui coniugibus mœrentia pectora iungant,
 Grandævósque patres, aetrisque ignara iuventua
 Id, pro quo metuit, tantum trahit, omnia secum
 Hic vehit imprudens, prædæque in prælia ducit.
 Ac velut ex alto quum magnus inhorruit Auster,
 Et pulsas evertit aquas, non arma ministris,
 Non regimen prodest: ligat alter pondera pinus,
 Alter tuta sinu tranquillæque littora quarit:
 Hic dat vela fugæ, Fortunaq, omnia credit.
 Quid iã parva queror? gemino cū Consule Magnus,

R 2

Ille

Ille tremor Ponti, sui quoque terror Hydaspis,
 Et piratarum scopulus: modò quem ter ouantem
 Iuppiter horruerat, quem fracto in gurgite Pontus,
 Et veneratus erat submissa Bosphorus unda,
 Pro pudor! Imperii deserto nomine fugit,
 Ut Fortuna leuis Magni quoque terga videret.
 Ergo tanta lues Diuùm quoque numina vidit:
 Consensitq₃ fugæ cali timor. ecce per orbem
 Mitis turba Deùm, terras exosa furentes
 Deferit, atque hominum damnatū auertitur agmē.
 Pax prima ante alias, niueos pulsata lacertos
 Abscondit galea victum caput, atque relicto
 Orbe fugax Ditis petit implacabile regnum.
 Huic comes it sincera Fides, & crine soluto
 Iustitia, ac mœrens lacerâ Concordia pallâ.
 At contra, sedes Erebi quâ rupta dehiscit,
 Emergit latè Ditis chorus, horrida Erinnys,
 Et Bellona minax, facibúsque armata Megara:
 Letúmque, Insidiæq₃, & lurida Mortis imago.
 Quas inter Furor, abruptis ceu liber habenis
 Sanguincum latè tollit caput, orâque mille
 Vulneribus confossa cruentâ casside velat.
 Hæret detritus laue Mauortius umbo,
 Innumerabilibus telis grauis: atque flagranti
 Stipite dextra minax terris incendia portat.
 Sentit terra Deos, mutatâque sidera pondus
 Quasiuere suum. nanque omnis Regia cali
 In partes diducta ruit: primúmque Dione
 Caesaris acta sui ducit. comes additur illi
 Pallas, & ingentem quatiens Mauortius hastam,
 Magnâque cum Phæbo soror, & Cyllenia proles
 Excipit, ac totis similis Tirynthius actis.
 Infremuere tubæ, ac scisso Discordia crine

Extulit

Extulit ad superos Stygium caput. huius in ore
Concretus sanguis, contusaq; lumina flebant.
Stabant arati scabra rubigine dentes;
Tabo lingua fluens, obsessa draconibus ora,
Atque intertorto laceratam pectore vestem
Sanguineam tremula quatiebat lampada dextra.
Hæc ut Cocyti tenebras, & Tartara liquit,
Alta petit gradiens inga nobilis Appennini,
Vnde omnes terras, atque omnia littora posset
Aspicere, ac toto fluitantes orbe catervas:
Atque has erumpit furibundo pectore voces:
Sumite nunc gentes accensis mentibus arma;
Sumite, & in medias immittite lampadas urbes.
Vincetur quicumque latet: non femina cesset,
Non puer, aut ævo iam desolata senectus.
Ipsa tremat Tellus, lacerataque tecta rebellent.
Tu legem Marcelle tene: tu concute plebem
Curio, tu fortem ne supprime Lentule Martem.
Quid porro tū Diue tuis cunctaris in armis?
Non frangis portas? non muris oppida soluis,
Thesaurósque rapis: nescis tu Magne tueri
Romanas acies? Epidauria mania quare,
Thessalicósque sinus humano sanguine tingue.
Factum est in terris, quicquid Discordia iussit.

HVGONIS GROTH
IN
LVCANI
PHARSALIAM
Notæ:

Quibus loca aliquot insigniora explicantur, & receptæ aut mutata lectionis ratio potissimum redditur.

IN LIB. I.

2 **I**VSQVE datum *[sceleris]* Licentiam factam sceleribus. Vno enim belli civilis nomine infinitæ reguntur iniuriæ. Ita infra: *semel omnia victor iusserat.* Seneca: *Ex Senatus consultis plebi quo scitis sua exercentur, & publicè inveniuntur vestra priuatum.* Cyprianus: *Homicidium cum admittunt singuli, crimen est: virtus vocatur, cum publicè geritur.*

31 *Fœnia erit:* Ita rectius quàm, *erat.*

44 *Roma debes* Non, vt ante, *debes.* Est enim ad Neronem, non ad Romam apostrophe.

54 *pelus qua mergitur* Ita maluimus, quam *vergitur.* Nam & Germanicus in Arateis *pars mersa sub undas Oceani,* de Polo Ant. rctico & ipse loquens. Et Auicenus: *subit altera mersa sub undas Pars Erebum.*

103 *Frangat* Ita rectius quam *franget.*

140 *At quamuis* Ita melius quam *Et.*

217 *auxerat undas* Non *hauserat.* Causas enim explicat, cur Rubico esset solito aquosior, longos imbres & nives Alpinas.

231 *ut ignes* Ita pro & reposuimus, quo rectius coherent sententia, quæ turpiter hiabat. Primo diluculo

Iuculo captum Ariminum. cetera gesta octo iam die.
Appianus: Α' εμινον τε αμφοτεροι ια.

313 *nomen vana Catones.*] Ita rectius, quam *Catonis*,
ut vulgati, aut *Catonum*.

341 *non me duce*] Hæc vera lectio præ vulgata *cum*
duce. Accipiat miles præmia, vel alio Imperatore. Cui
conuenit quod sequitur, *sub quolibet*.

397 *super ardua rupem*] Non *ripam*. Mons enim Vo-
gesus, & in monte castra. Rupem pro monte dici vfi-
tatissimum.

404 *limite*] Ita scribendum, non, *milite*. Promoto
limite, est, prolatis Italiae finibus; quæ olim angustior.

408 *Monaci.*] Forte, *morari*.

422 *claudis Tarbellicus aquor*] *ancon*, emendat Scaliger.

423 *Suessones*] Notus Gallia populus. Vestigia vocis
manuscripti præferunt, *Sexonis*. Vulgo *Axones* male.

437 *Turonas*] Ita reposuimus ex Manuscripto quo
usus Canterus, in quo, *Turonos*. Eiusdem libri fide
hunc versum illi *In nebulis*, præposuimus, aliquo nunc
sensu, qui nullus aliàs.

439 *Andæ*] Malim, *Andis*. Nam plerale est *Andes*.

440 *Genabos*] Eadem vrbs quæ Genabum aliis, ut
facile genera mutantur in peregrinis vocibus. Ita au-
tem rescriptimus pro *Monabos*.

566 *crineisque rotantes Sanguinei*] Non *sanguineum cri-*
nem, ut ante: sed illi sanguinolenti, *Quos circumtonuit*
gaudens Bellona cruentis.

589 *nullo semine*] Dubito an *nullo semine* quasi sponte
nata dicat: an rectius *nullo semine*: ita enim melius
cohæret *discors natura*. *Απονεμασεν εφ' ους γυναικες τα*
εργα ταυτα το δ' ου γυναικες πικραν. Arist. de Gen. Anim.
Lib. iv. cap. iv.

602 *festis*] Non *festus*. Sed, *Septemuir festis epulis*, curan-
dis scilicet.

608 *Datque locis nomen*] Ex cæli regionibus. Cicero:
Cali fulgura regionibus ratis temperant.

695 *lasso*] Ita legendum, non *lapso*, aut *laxo*.

10 *Se quoque lege tenens*] Ita Seneca de Deo ex Stoicorum sententia: *Semper paret, semel iussit.*

26 *oculique in morte iacentes*] Ita manuscripti; non, *minaces*, quod huic loco minimè conuenit.

36 *Inuidiam factura*] Inuidiam alicui facit qui eius scuitiam in odium adducit.

111 *In numerum pars magna cadit*] Augendo duntaxat numero; non quod in ipsis causa mortis inueniretur.

121 *Discessisse*] Ita reposuimus pro, *discerpisse*. M. Babius sectus in partes. Ita Latini vsurpant vocem, discedere. Cicero Off. III. *Cum terra discessisset.*

126 *Te quoque neglectum*] Sensus non elicio. Forte: *Te quoque in exemplum* &c. Violatae autem dextrae, id est, datae paulo ante fidei.

194 *ense recisos*] *receptos*, quod habent alii, *perperam* est, nec Latinum satis.

201 *Nunquam poena fuit*) Sensus est: Tanta hominum caedes, morbis aut aliis malis *inductiois* interdum forte, at nunquam suppliciis imputata est.

203 *vix*) Puto *hi* substituendum: quia sequitur, *sed illos.*

214 *nam sanguinis*] Rescribendum puto *dum*. Stetit flumen obsessam cadaueribus, donec sanguinis riuum viam fecere.

254 *Permiscenda fides*] De obsecratis loquitur, qui priuatam fidei suae ruinam permiscere publicae cupiebant.

268 *Inconcussa*] Seneca: *Talis sapientis animus, qualis mundi status supra Lunam* &c. Epist. LIX.

292 *Complosas tenuisse manus*] Ita ms.

323 *Ne sibi se*] Ita legendum, non, *Nec*. Haec quoque, inquit, iusta causa est cur Pompeio militem, ut vel hinc intelligat, causam agi non suam sed publicam: & si eadem quae Caesar cogitat, eundem me ipsi futurum qui nunc sum Caesari.

338 *Dum sanguis inerat*] Producit syllabam posteriorem vocis, *sanguis*. Ut & alibi, *sanguis ibi fluxit Achaus*. & Valerius Flaccus: *iussa sanguis exuberet vlna.*

377 *Vni quippe vacat*] Aliis quos partium studia occupârunt, non vacat cogitare de communi malo humani generis, & hoc serio deplorare.

440 *quod non ierat*] Gaudet hoc ipso quod vacuum non inuenit Italiam.

442 *non perdat iter*] Perit iter Cæsari in quo non vincit. Ita infra: *Sic hostes mihi deesse nocet, damnumque putatur armorum, nisi qui vinci potuere rebellent.*

459 *cum cesseris*] Ita emendauimus: ante fuit, *con-cesseris.*

505 *turres*] Nam è turribus missilia librabantur.

519 *ciui*] Vera lectio ex ms. Romano homini maximum est supplicium, venia opus habere quod publica arma priuatis prætulerit. Antea fuit, *cui sit.*

728 *Desciuit*] Ita scribi conuenit, non, *Deseruit.* Nullus enim sequitur accusatiuus.

IN LIB. III.

23 *Innupsit*] Ita scribendum, non, *nupsit.* vide Festum voce, *lanubere.*

125 *Sparsas opes*] Asperfas Tribunitio sanguine.

150 *auertant semina belli*] Abeant in rem malam ista belli irritamenta. Ante *auertat* incongruè.

165 *ultima gaza*] Nouissima præda de regibus parata.

183 *veram Salamina*] Seneca Troadibus: *Nunquid Aiæcis Salamina veram.* Manilius: *Vera Syracusis Salamis non merget Athenas.*

225 *Perseæque Tarsos*] Quia nomen habet à Persei tarlaribus *ταρσός.*

249 *Oloftras.*] Ita MS. quidam. Gens est Indiæ Plin. lib. vi. c. xx. Vulgo *Orestas.* ex quo si *Orestas* feceris, habebis aliam Indorum gentem Plinio eodem auctore lib. ii. c. lxxv.

257 *non diuersis fontibus*] Boëtius Consol. Philos. *Tigris & Euphrates uno se fonte resolvunt.*

276 *Nunc hunc, nunc illum*] Nunc enim Asiæ, nunc Europæ largius indulget.

329 *quibus fas est:*] Id est, his qui putant sibi licere bellum gerere ciuile. sine quibus necessariò bellum ciuile interibit.

348 *carpere morsu.*] Ita substituiamus pro *corpora*. Verbum enim desideratur.

412 *Implicat terrore cohortes.*] Non torpore. Sed pauore Deum ac religionem. Virgilius: *Iam tum religio pauidos terrebant agrestes.*

555 *pugnamque laceffere.*] Ita rectius quam *capeffere*, ob id quod sequitur.

564 *perculsa capta cohasi.*] Emendatio est Iohannis Rutgersii, cum legeretur ante *perculsa & capta*. Naues innectæ in Prætoriam Bruti cohaserunt, velut capte, ipso ictus sui impetu. Ita Curtius lib. 11. 1. *In quarum alteram quinquaginta eadem concitata & ipsa vostro ictu est & illam invicem ionuit.*

573 *obducto concrefcent.*] Antea erat *obducti concreto*. Sed ita, ut nos, ms.

609 *(Discrevit &c.)*] Omnino parenthesi hæc opus, quam visum est addere.

689 *Mille modos inter leti.*] Inter tot mortium genera eam solam mortem timent quæ prima ipsis occurrit: puta mergi, aut vri.

IN LIB. II.

43 *Cadunt ense viam.*] Cadendo pernam faciunt.

82 *calo defusum reddidit aquor.*] Ita emendauimus pro *dissusum*. Aquas ex calo lapsas calo reddidit.

125 *noctes ventura luce rubebant.*] Longæ tenebræ aduentante luce paulatim fugabantur, ea ferme facie quæ est diei illucescentis primulum.

138 *Succisum curuare nemus.*] Materiam quærere ponti faciendo.

186 *Classica det bello.*] Ita emendandum, pro, *det bellum*. Cæsar classicum canere iubeat: tu ne audi. Signa moueat: ne sequere. iam pax erit.

192 *Venturi discrimen.*] Loquitur tanquam præsentia essent quæ narrat. Hactenus quæ facta sunt, excusari aliquo modo possunt. In posterum verò magnum imminet periculum. nam nisi abstinetur à bello, omnes manifesto scelere contaminari necesse est. Pugnabunt in ciues iam non ignotos.

218 *nullo discrimine*] Ex illo Virgilii: *Tros Tyriusve mihi nullo discrimine agetur*. Hoc ne, inquit, orandus est Caesar, ut vos sibi servire patiatur, hac sola lege, ne durius vos Pompeianos habeat, quam Caesarianos suos? Nam alioqui, ut Tacitus inquit, *recentissimus quisque servorum est, conservus ludibrio est*.

230 *quod pro causa pugnabitis equa*] Ita recte MS. Non alia causa vos hostibus ignaviores estis, quam quod instum bellum geritis, nam illos scelera obdurant.

231 *Sed veniam*] Ita emendavimus, pro *Et*. Est enim *αἰδύμενο* ego.

245 *Fecit nostra fides*] Sic emendavimus, pro *monstra*, quod sane monstro erat simile, adeo nullus inde commodus elici poterat sensus. Hoc vult. Potuerat bellum civile Deorum & fati iniquioris videri culpa: praesertim si fortuita praelia ignotos ignotis implicuissent: nunc profecto nostra est, quia alter alterum novimus, eiusque rei certi & nobis conscii sumus. Nam quae aut ignorantia aut impetu sunt, eorum culpa facile fato assignatur; quae destinato & *ἐκ προαγοίας* aguntur, ea non *ἀτυχία* sunt, sed *ἀδίκημα*.

251 *Agnosce superos*] Deos tibi fauentes agnoscis; qui causam tuam non felicem tantum, sed & favorem faciunt.

283 *miscende copia mortis*] Ita quidam MS. efficacius quam alii libri *miscendi Martis*. In Septimo similiter: *mortesque suorum permiscere meis*.

350 *Consilium inimica tuis*] Tuis rebus, tuae dignitati aduersantia.

352 *nil fata moramur*] Videmus hoc agere Fortunam ut te Orbi imponat, nos ei moram iniicere nolumus.

397 *non deductos colonos*] Antequam deducerentur, quod non contingebat nisi veteranis & victoribus.

399 *quod abest fauor*] Ita rectius MS. quam *pavor*. Liberavit illos Fortuna ab una maxima molestia, partium studio. Vtercunque vicerit, ferent facile, alteri patrii ob sacramentum vetus, alteri ob recens beneficium benivolentes.

447 *Impulit ad noctem*] Ita legendum: non *Impedit*, aut *Impetit*.

459 *Re-*

459 *Restituit rupes rectum mare.*] Ita emendauimus, pro *raptus*. Scopuli absorptos fluctus refundunt.

480 *admoto occurrere fato.*] Non ideo minor nostra laus erit, quod mortem nobis inferemus, quæ vitari iam aut diu differri, ob vim hostium, non potest. Quamdiu enim victurus sit, nemo scit.

487 *metus hinc absit.*] Ita rectius quidam libri, quam *omnis absit*. Hortantis enim est oratio.

489 *Vi cum*] Ita restituimus pro *Aut*.

523 *flexoque versa temone pauperent.*] Quod signum erat præcipitantis noctis. Anacreon:

Μισρονοχία πρὸς ὤρεσσι
Στρίψε' ὅτ' ἀπρὸς ἡδὴ
Κατὰ χεῖρα τὴν βούτῃ.

557 *minimumque in morte*] Ita ex MS. restituimus. Antea fuit *nimumque*. Sensus hic: Minima pars fortitudinis erat, mortem oppetere. In ipsa morte militatiter pugnant; plus erat.

563 *incurrant*] Ita scribendum, non *incurrunt*.

656 *cognomina collitus*] Castra Corneliana.

693 *sceptri fructum retenti.*] Retinuisse regnum vel ob hoc gaudet, ut Curioni posset malefacere.

705 *Eripe consilium pugna:*] Id rectius quam *pugna*. Sequentia quoque aliter quam ante distinximus. Vult enim a vacuo milite expendi causatum iusta, ducum merita. Vbi in acie steterint, hæc cessare.

719 *metuens incautus ab hoste timeri.*] Improvisus hosti hætenus, hoc solum timebat, ne ab hoste timeretur, atque ita prælii negaretur occasio.

809 *Quam vindicta placeat.*] Tacitus: *Nec unquam atrocioribus Populi Rom. cladibus, magisve iustis iudiciis approbatum est, non esse cura Deis securitatem nostram, esse vltionem.* Vide & Cic. III. de Nat. Deorum, ubi de Cinna sermo.

816 *Urbi nocuerunt*] Id rectius quam *Orbi*, ob ea quæ præcedunt.

IN LIB. V.

49 *populosque merentes*] Benemeritos de Republica.

134 *barbarica cum lampade Pyrho Arsit,*] Quo tempore Delphi a Brenno incensi. Nam locus ipse Πυρὸν Græcis dicitur.

208 *pectore unis*] Ita scribendum, non *fatū*, post ille, id est, Phœbus.

216 *Terribilis sed pallor*] Pallor est non territæ, sed terrentis.

226 *subsiderē regnam*] ἰψὸν δέει. Vide Seruium ad illud in V. *Æneidos*: *subsedit Aëstes*.

254 *strictos enses*] Enses qui stringuntur.

290 *Facinus quos inquinat, aquas.*] Imperatores Leo & Anthemius in Constitutione quæ est xxxi. Cod. Iustin. De Episc. & Cler. *Ut eos quos par facinus coinquinat & aquas, virosque similis pœna comitetur.*

314 *disce sine armis Possē pati.*] Seneca: *Immane regnum est posse sine regno pati.* Eodem plane modo dixit Seneca lib. ii. Contr. i i. *Potes sine viro pati.* Lucanus ipse Nono: *Es nescis sine rege pati.* Notabilis ἰδιωτισμός.

363 *disce ferire*] Disce in pœna, quod in prælio vsurpes, ferire & mortem contemnere.

369 *Ad scelus hoc*] Ad occidendos eos qui pacem optauerant.

479 *meditatus Leucada*] Meditatus bellum ciuile, quod postea ad Actium gessit.

572 *Cori verrent mare.*] Coniectura vera ducentibus MS. qui non *venient Cori in mare*, sed *Cori veniens mare* præferunt. Virgilius:

*Ni faciat, maria ac terras calumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.*

I. *Æneidos.*

602 *vento cui concidas*] Succumbat. ita MS.

620 *Monstriferos sinus.*] Plenos belluis.

622 *regnōque accessit terra secundo.*] Terra accessio facta est eius sortis quæ Neptuno obuenerat.

639 *nause videre*] Si qui in mari tum erant.

648 *Non valet in fluctus.*] Mutauimus distinctionem, sensu aliter non constante. quo minus fluctus quis euertat nauem, obstant fluctus alii.

665 *Nesciat*] Non Nesciet. Optantis enim est.

668 *Priuatū mori.*] Meo iudicio priuatū me mori, quanquam enim sum & Dictator & Consul, nihil tamen ista mihi sunt, qui regiam potestatem speraui, nec vlla minore contentus esse possum: Hanc nondum adeptus, priuatus mihi videtur. Ita in Secundo:

Non

*Non priuata cupit, Romana quisquis in Vibi
Pompeium transire parat.*

Non priuata, id est, Regnum. *Hic priuatum* est, nondum Regem.

720 *nudas Aquilonibus undas.*] Est *corā gentis*. Nam proprie Austris patet Nymphæum.

727 *mentes aquas*] Bonas, pias, faciles.

752 *veros civil. arm.*] Puderet me in hoc civili bello, quo omnes coniugibus ac libetis carere debent, latum ob vxoris præsentiam conspici.

764 *sorte frequenti.*] Vulgari admodum sorte, hoc est, diuortio: cum alioqui vere amantes mors sola separaret. Speciem autem diuortii habet ista separatio. Ideo dicit *dimissa*, quæ vox diuortio conuenit.

813 *caruisse timebat*] Metuebat ne Pompeium non reciperet. Atqui recepit, sed victum: quod peius quam non recipere.

IN LIB. VI.

3 *Parque summi videre Dei.*] Metaphora à Gladiatori-
bus sumpta. Spectatores & fautores, Dii: Arena, Pharsa-
lia: Pars gladiatorum, Cæsar & Pompeius. Sic alibi:
sed par quod semper habemus, Libertas, & Cæsar erunt.

29 *Hinc*] Ita melius quam *Huc*. Est enim historię continuatio.

85 *cum plena ferant*] *Malim dum*. Morientur equi præ fame, dum pabulum ex Corcyra atque Acarnania expectatur longo navigationis spatio. Vide Cæsarem lib. 111. Belli Civilis.

169 *An plus quam mortem*] An posset virtus iniquo loco & certamine amplius aliquid dare quam mortem: hoc est, an etiam victoriam dare posset.

262 *quanta dominum virtute parasti*] Sallustius dixerat Historiar. I. *Victor exercitus, cui per tot labores & vulnera nihil præter tyrannum questum est.*

277 *adest*] Adedit.

409 *Pythia*] Certamina, quorum præmium laurus.

432 *Mouerat*] Ita rescripti pro, *Nouerat*. Non enim vult Sexto cognitæ artes magicas: sed implorasse alium ritum, reuocantem, ut omnibus aliis diuinationibus certiozem.

436 *licentia monstrari*] Nihil tam licenter fingitur quod non illæ superent. Simile illud Claudiani:

— *sed quævis variis miracula monstris*

Ingeminant innotat vincula carmine mentes,

Nel veris aequale dabunt.

455 *Pocula perficiunt*] Neque hoc præstant venena, sed sola carmina.

471 *turbante Notio*] In tempestate malaciam faciunt: in sereno, iratum mare.

484 *prospectumque dedis*] Terra in medio obstitans vetat vno in loco videri supera celi atque infera: quæ simul appareant, si illam e medio dimoueris.

505 *santus deprensa*] Rectum hoc est MS. Simile est: *Velut minuta magna Deprensa nauis in mari.*

538 *ubi seruantur saxo*] Quibus in locis corpora non cremantur, sed conduntur, ut apud Ægyptios & Iudæos. Vide Tacit. Hist. v. Sequentia saniem describunt conditis effluentem corporibus.

547 *Insertum manibus chalybem*] clauos ferreos quibus fixi qui in cruce pendebant. quod est *ἐκτετακται* in Euang. Ioh. c. xx. v. xxv.

550 *quæcumque incet nudum tellure cadauer.*] Ita emendauimus pro *quodcumque*. Vbi cumque cadauer est, ibi ipsa ante vultures.

560 *quoribus sanis opus est*] Vbi opus est eruentis vmbis, ibi ipsa dat morti quos suscitet.

597 *Certos ferre metus.*] Paratus sum ferre quæuis mala, dum certa mihi priusque explorata sint.

637 *transgessit*] Cuius ipsa guttur vincto traiecerat.

691 *illisa cauitibus unde.*] Non *cauitibus*. Sonum enim dicit illum inter alios, quem fluctus edunt impacti scopulis. Et proprie hic ponitur Planctus: ut, *plangunt littora fluctus.*

703 *fila sorores Tractura.*] Proba lectio: non *fractura*. Iterum netura fila, quæ semel absolueratis, quia reuocatura est cadauer ad vitam.

741 *contagia passam*] Contagia ciborum Infernalium.

744 *an ille Compellendus erit.*] Statius: *Scimus enim quicquid dici nescique timetis.* & quæ sequuntur libro 11.1. Thebaidos: ubi similis *νεοφανεῖα* describitur.

ad

ad quem locum videndus Commentator verus.

759 *Iam morientis erat.*] Ita legendum ex MS. Opposita sunt, nondum, &, iam.

787 *Syllam de te Fortuna querentem.*] Nunc primum post mortem, qui in vitâ Fortunam adeo obsequentem habuit, ut Felix ideo diceretur. Queritur autem Sulla ob prostratas partes patricias, quas ipse fovuerat.

IN LIB. VII.

28 *Vnde pares somnos populi.*] Utinam Populo Romano similis somnus contingeret, &, sicut tu illum, ita ille te vicissim, vel hoc saltem modo, aspiceret.

38 *Iniususque puer*] Scaligeri coniectura erat *Inuissusque*.

79 *Si duce te iusso*] Non iubente. Si tibi Senatus, non tu Senatui imperas. Posses, & *iusto* scribere, id est, legitimo.

164 *publica signa*] *Αραφωγῆ* est. nam vox *signa* præcessit, eadem periodo, versu ante quarto. Dicit autem illa Signa fuisse Publica Populi Romani usque ad pugnam Pharsalicam. Postea enim nulla in Cæsarem nisi priuata arma. Similis locus Taciti: *Postquam Bruto & Cassio cæsis nulla iam publica arma.*

244 *& fati*] Ita reposuimus pro *fatīs*, sensu manifesto.

249 *melior fiducia*] Dubius erat spei metusque. sed metu suppresso spem aperit, ut quæ utilior incitandis militum animis. Dux secum metuere omnia debet; coram milite, nihil.

258 *emerito Marte*] Ita melius quam, *emeritos*. Hac dies bello debellato colonos vos faciet.

282 *minimo sanguine*] Ita MS. non *nimio*. An externi vel minimum sanguinis impendere velint rei ad se non pertinenti?

301 *Quone poli motu*] Duplex interrogatio, ut in Decimo, *quantosne tumores*.

325 *Ignoti iugulum tanquam scelus imputet hostis.*] Lectio ex MS. Sensus: Etiam si quis propinquum nulum inuenerit quem occidat, eadem ignoti cuiusvis tanto in beneficio accipiam quasi mea causa parricidium fecisset. Narrat Tacitus bello civili quod inter Vitellium

Vitellium & Vespasianum fuit, militem occisi à se fratris præmium petiisse.

335 *locasset*] Nostra est emendatio. Antea, *locasset*. Ss *locasset*, hoc est, si quis locasset. In cælum iusseris, ibit.

386 *metus hos regni, spes excitat illos.*] Ita distinximus. non enim quouis metu vult pugnasse Pompeianos, sed metu tyrannidis: at Cæsarianos contra tyrannidem sperasse.

398 *destituit: crimen ciuile videmus, Tot vacuas vrbes.*] Vera hæc distinctio. Italiæ ædificia non ætas destituit, sed iacent culpa belli ciuilis. Vide proœmium Pharsaliæ.

433 *Libertas ultra Tigrim Rhenumque recessit*] Quasi dicat ultra terminos Imperii Romani. Sed cum infra dicat Germanis & Scythis concessam libertatem, vereor ne, *Tanaim*, sit legendum, quem ultra Scythæ, vt trans Rhenum Germani. Ultra Tigrim certè Parthi regnabantur, non autem liberi erant. Itaque opponit Tacitus: *Acrior Arsacis regno Germanorum libertas.*

262 *Inde manum spectant &c.*] Multis è diuersis lectionibus hanc concinnauius. Vbi propius hostem ventum est, aspiciunt quos petant vultus, quæ ipsis minentur manus, quæ denique facturi essent scelera.

504 *pondera vergens*] Ita MS. Hoc est, librans velut euentu dubio.

557 *stimulusque furoris*] Æstrum Bellonæ.

579 *quæ viscera legum*] Emendatio est nostra, elegantiori, ni fallimur, metaphora. Ante, *regum*. Atqui Regibus nihil cum Senatu, de quo hîc sermo. Illi enim seorsim apud sua quisque auxilia.

584 *nomina legum*] Eadem rursus emendatio. Legum nomina, hoc est, liberæ reipub. vt infra, *legum tempora*, id est, anni Consulares.

607 *Successor Domiti*] Quia successurum se Cæsari in bellum Gallicum sperauerat.

693 *Thessalica pugna.*] Maior pars cladis Thessaliæ contigit absente iam Pompeio; ideoq. illi non magis imputari potest, quàm quæ post mortem ipsius acciderunt.

705 *Crede deis*] Perpetuus in te Deorum fauor fidem tibi faciat, è duobus malis id tibi euenisse quod erat minus.

minus. Minus malum est bello civili vinci quam vincere. Ni ita esset, victorem te fecissent Dii, quos tibi bene velle dubitare non debes.

735 *Marte subactis*] Defatigatis.

754 *implerunt*] Ita rectius quam *implevit*. Est enim in hoc versu expletus sensus.

757 *Ut rapiant*] Quamuis rapiant hæc omnia, non tamen putabunt præmia meritis respondere.

760 *castra rapit*] Castra, non Romam.

780 *desisset, Agaue*] Ita rescripsimus, pro *desisset*. Non magis externati erant, aut Pentheus cum Agaue fureret; aut ipsa Agaue cum furere desisset, & scelus suum agnosceret.

819 *calo tegitur qui non habet urnam*] Mæcenias dixerat: *Nec tumulum curo, sepelit Natura relictos*.

856 *Et stantes tumulos*] Tam integros adhuc tumulos, quam vetustate collapsos.

IN LIB. VIII.

30 *præuertit tristia leto, Dedecori*] Fecimus coherere cum sequenti commate. Sententia est: Felicitatem, ni adsit matura mors, ludibrio ferè homines exponere.

37 *Flumineis vix tuta vadis*] Navis non bellica, ac ut oneraria quidem, sed fluuiialis.

53 *quid perdis tempora luctus?*] Non debes lugendi tempora metu consumere. Times cum iam sit quod lugeas: victus maritus scilicet.

65 *Non ultra gemitus*] Non ausæ sunt palam lamentari, aut ipsum Pompeium veritæ, aut ne Corneliæ dolorem accenderent.

128 *mundi nomine gaudens*] Non sui causa gaudet, sed generis humani nomine, quod tam profligato sæculo fides aliqua superesset: ipse alioqui beneficio non usus.

158 *Stantis adhuc fati*] Cornelia stantis fati, ut infra, *æterni Martis Alanos*.

164 *iacentis*] Non, *iacentes*.

179 *descendet ab arb.*] Non, *descendit*. nam sequitur *feretur*. Quare & mox, *tendit*, in, *tendet*, mutauimus.

217 *mutare diem*] Aliud subire cælum.

228 *abigne iam propior*] Distinctionem mutauimus, ut sit sensus, Propior Orienti eram quàm Persæ ipsi.

249 *medio pelagi.*] Priori periodo hæc verba ascripsimus. Sunt enim opposita, medium pelagi, & magni finis. Compensare est compendi facere. Seneca Hippolyto: *Qua via longum compensat iter.*

310 *Excitòsque oriùs*] Parthos aliòsque Orientis populos.

338 *Chaldaos focos*] Ignem Deum Chaldaeorum.

339 *causa obtenditur*] Cur Libertatis tutelam belli causam dicimus?

350 *clades Hesperias*] Clades acceptas Pharsalico prælio priùs Parthi vindicent, quàm nòs cladem ad Carras?

385 *gens quæcumque virorum.*] Parthos notat ut effeminatos, imbelles. Sic rex Epiri Alexander se in viros incidisse dicebat, Alexandrum Philippi Macedonis filium in feminas.

402 *non ullas*] Ita rescripsimus pro, *ullis*. Nullos horret concubitus interdictos legibus.

428 *Theffalia*] Non *Theffalia*. Deest in præpositio.

450 *ne iura fidemq.*] Ita maluimus quàm *nec*. Sensus est, Regnandi ius veteribus haud tutò credi: meliores esse reges iuuenes.

462 *transfuso æstu*] Eo mari quod Cyprum & Ægyptum inter funditur.

493 *nisi dum facis*] Nostra est emendatio. Continuanda enim scelera docet, iuxta illud: *Per scelera semper sceleribus tutum est iter.*

510 *Theffaliaq; reus*] Damnatus à Diis clade Pharsalica.

523 *an sit violare necesse*] Ostendo necesse esse, quia licet, quia possum. Neque enim possem te lacerare, si Romanarum rerum potireris. nunc quia non potiris, ob hoc ipsum necesse quoque est id faciam, ne videar tui tutelam suscipere. Simplicior tamen sensus esset vocibus transpositis: *Tene mihi dubitas cum sit violare necesse, An liceat?* Seneca pater: *Necessitas, magnum humana imbecillitatis patrocinium, omnem legem frangit.*

550 *Cæsaris esse nefas*] Ab ipso Cæsare occidi.

627 *ne cede pudori*] Ne te pudeat quòd iussu pueri, decreto spadonum, manu desertoris occideris. Non

illis ascribenda mors tua, sed Cæsari.

676 *opera secunda*] Τὰ δευτέρω: partium secundarum. A fabulis ductum. Maior enim Achillæ dignitas, qui caput gestavit, quàm Septimii, qui abscissum gestare ipse non potuit.

703 *uno seua die*] Recta lectio, ut patet ex oppositione. Opponitur enim dies unus infelix tot annis felicibus.

741 *munere busti*] Ita MS. non *funere*. Dolet enim Corneliam ultimum marito officium subiiciendi facem non præstitisse.

795 *temeraria dextra*] Poëtæ est increpatio.

857 *Aduerter?*] Ita rectè MS.

861 *Hoc tumulo Fortuna iacens.*] Fortuna quodammodo cum ipso Pompeio sepulta, cui semper adfuerat.

IN LIB. IX.

27 *Nec seruire timens*] Quippe paratus mori. Τίς ἐστὶ δὲ λαὸς τὸν ἰαρεῖν ἀφ' ὧν τὸ ὄν;

42 *suum: (quis enim &c.)*] Parenthesin necessario addidimus.

44 *Libye*] Antè fuit, *Libya*. Non Italia sola sed & Africa testatur tutos portus Palinuro placuisse, & ab ipso dictos,

185 *buceta*] Rectè; non, *buxeta*.

219 *Cùm Tarcho in motu linguendi*] In medio animorum motu signum secessioni dedit. Frigidius ante: *Cùm Tarchon motus*.

256 *pari voto*] Eodem voto quo Cæsariani: pro domino; non contra dominatum.

299 *de victis*] Antea ubique fuit, *deuictis*. Catoni autem habent & MS. Cato non aliam, inquit, pœnam sumsit de hostibus, præter ipsum vincere. Contentus fuit sola victoria. id illi supplicii satis visum.

450 *Libye*] Ita rescribendum pro, *Libya*.

451 *è turbine*] Ita maluimus quàm, *se*.

455 *non imbriferam*] ἰφ' ἑ. Nubem non-imbriferam; hoc est, areniferam.

499 *Inconsuetæ dies &c.*] Versus hîc aliquot omisimus

mus ineptè ex loco inferiore repetitos: qui & in MS. deerant.

525 *extulis Ammon*] Malè libri, *abstulis*, aut, *attulit*. Sola Ammonitis arbores erigit.

565 *dignas adytis voces*] Seneca Controuers. lib. 1. *Erratis nisi illam vocem non M. Catonis, sed oraculi creditis. Quid enim est oraculum? Nempe voluntas diuina hominis ore enunciata. Et quem tandem antistitem sanctiorem inuenire sibi diuinitas potuit, quàm Catonem?*

568 *sed longam differat aetas*] Ita reposuimus, cùm alii, *longa an differat*, alii aliter haberent. Longam differt aetas, hoc est, producit; non tamen mutat. Hoc quærere ex Ammone nihil necesse est. Scitum est Stoicum, vt & cetera. Seneca: *Non est vita maior quæ longior.* Et alia in hanc sententiam Epist. LXXIII.

578 *Estne Dei sedes*] Ita rectè MS. non *Estque*. Vllane alia Dei sedes est quàm Vniuersum & Mens Sapientis?

636 *Hoc habet infelix, &c.*] Hoc vnum est Medusa quod impune spectatur, crinis scilicet. Nam vultum nemo impune aspexerit.

655 *timente Olim*] Non est hîc ponendum comma: cohærent enim cum sequentibus. Quo tempore cælum Gigantes timuit, auxit ipsa montes, mutatis in saxa Gigantibus.

678 *lunati vulnere ferri*] Ita MS. Harpes descriptio, quæ falcata.

686 *scinderet vrbes*] Ita MS. hoc est, transuolaret.

761 *discere nulli*] Id melius putauimus quàm *dicere*. Noluit quenquã hoc scire, ne sitim nimium timerent.

782 *cadet*] Melius quàm, *cadis*: vt cohæreat cum, *sequetur*.

820 *virgas mentita Sabinas*] Scaligeri est emendatio. Antè, *Sabans*, ineptè; cùm versu altero sequatur vox, *Sabai*. Nec verum est turis arbori taxum similem, vnde toxica, imo abieti potius aut piceæ. At virgæ Sabinæ essent ex quas Sabinis auctoribus Romani magistratus vsurpauere. At has fermè ex betulla fuisse ait Plinius.

827 *Quam segnis*] Quam segnis sit sagitta, si laçulo serpenti comparetur.

853 *ashoreis causis*] Eamus potius ad loca torridiora, vt cælo non serpentibus mortem debeamus.

888 *casus alieno in pectore vincit*] Ipse in militum cor-
dibus vincit malum, dum constantiam ipsis aspirat.

928 *dat suspiria cursus Vulneris, aut*] Non ut ante,
dant, & haud, ne dari negetur cursus; cum sensus sit,
celeritatem vulneris suspiria non permittere.

1063 *simulati doloris*] Persuades te serio dolere,
cum id vultu dumtaxat simules.

IN LIB. X.

6 *tua profuit umbra*] Pompeii honori hoc Dii dede-
runt, ne Populi Romani esset Ægyptus post ipsius
mortem. quod futurum fuerat, nisi Cæsar Populo Ro-
mano imperium omne cum libertate eripisset.

19 *antrum*.] Σῶμα dictum.

43 *invidia*] Alexander sicut se vivo alium quàm se
Orbi imperare passus non est; quò illud spectat, quod
negauerat cælum duos soles pati posse: ita moriens
quoque vni non reliquit imperium, velut invidens
alteri tantam magnitudinem.

52 *secura Pella*] Parthia quæ de Crassis triumphat,
Macedonibus paruit, quorum oppidum Pella.

58 *Emathiis testis*] Alexandrinis. quia Alexandria
condita à Macedone. sic infra, *Pellæi muri*.

84 *Quem decuit*] Ita rectius. aliàs, *quam*.

114 *dominus aquarum*] Auiaenus: *Cessit Mercurio locus
imbrifer*.

219 *quo crescat in arua*] MS. habent, *que*. vulgari,
quod. Veteres autem quos dicit, sunt Anaxagoras &
Euripides.

230 *Officiis caret vnda suis*] Officium Nili est arua ir-
rigare. hoc autem præstare non potest nisi à Sole exci-
tetur. ideo hyeme se ripis tenet.

239 *Zephyros*] Etesias.

242 *Vel quod ab*] Democriti placitum.

244 *Vel quod aquas*] Thaletis.

250 *Frigore ab Arctoo*] Ita fermè tradebant Memphi-
tici sacerdotes.

260 *Sol rapit*] Herodoti sententia.

328 *quos inter ut alia In conualle*] Nostra est mutatio.
antea fuit, & in quibusdam, *in*, & versu sequente
pro,

pro, *In, It*, Alueus fluminis montes inter, conuallis
obtinet speciem.

357 *nubes soror impia fratri*] Ita feci ex Mss. in quibus
nubis. vulgati peius *nupsit*. Non est dubium quin Cleo-
patra nuptura sit Ptolemæo. Efficiet hoc Cæsar, cui
illa iam vice vxoris est.

384 *ingentis fati sumus*] Ita MS. Magnum est fatum
nostrum & potens ad scelera.

473 *Æstimat in numero*] Coniectura nostra est: *Res*
minima in numero. Sensus mihi videtur: Legati cædes
apud alias gentes maximum est scelus; sed inter Ægy-
pti scelera minimum.

506 *Perdidit in somnos*] Ita rectè MS. In somnos per-
dere est impendere somno, ita vt rebus melioribus
percat.

VARIANTES LECTIONES CODICVM quibus vsi Theod. Pulmannus & Greg. Bersmanus.

*Hic libellus non a Gregorio est collectus, sed a
pulmo quibus in Theod. L I B. I.
codicibus leguntur. Theod. ad Pat. VI Theod. Arg.*

12 placuit	licuit	142 tollant	rollent,
13 potuit terra pe-
lagique	terra pot. pel.
lagique	146 vocasset,	tulisset,
14 hauserunt	pot. pelagi terr.
fuderunt	152 fragore	pauore
19 iam S.	nunc S.	154 prastringens	perstringens
prastringens
21 Tunc	Tum	158 causa suberat	suberat causat
26 tenentur	tenetur	166 accessit	arcessit
28 multosque	multos	167 tunc	tum
31 erit	erat	finis	funes
35 discindere	descindere	168 sulcata	calcata
37 ipsa	ista	177 Et cum	Hinc cum
44 debet	debes	178 precio fasces,	fasces precio,
48 flammigeros	flammiferos	181 tempore	tempora
conscendere	transcendere	183 Cæs. cursu	cursu Cæs.
50 iuuet	iuuat	192 Tunc	Tum
51 Cederet	Credetur	199 summi que o	summi qui
iuris que tui	iurique tuo	205 mouet	tulit
54 aduersi	auersi	sic cum sq.	sic in sq.
sicut sq.
mergitur	vergitur	206 Æniferæ	Pestiferæ
58 tene med.	tene in med.	209 iubam, & vasto	iubas, vasto &
60 Tunc	Tum	217 Tunc	Tum
64 Accipiam	Excipiam	auxerat	hauserat
66 dandas vires	Accipio	218 pluuias	pluuias
71 Nec se	Non se	221 tum	tunc
76 nolet	bollet	224 Hesperia	Hesperies
81 latis	latisque	225 hic pacem, re-	hic pacem lin-
94 nec	ne	merataque iura	que, tementa-
103 frangat	franget	relinquo	taque iura
107 actum est	actum	227 iudice	vindice
120 Permissum est	Permissum	231 noctis tenebris	tenebris noctis
121 acta	facta	& torto	it torto
130 longoque	longeque	231 ut ignes	& ignes
& ignem
137 veteres	veteris	238 concinuit	concinunt
134 hærens	hæret	239 populi	populis
139 suo est:	suo.	stratisque	stratis
140 umbram:	umbras:	240 Diripiunt	Diripiunt
141 At	Et	246 gelidos	gelidus
	Sed	alligat	occupat
		247 tacito muros	tacitos muros

sub peâ.	racito multos	Lingonas	Lingones
19 alta	in peâ.		Ligones
24 ruentem	missa	403 Atax	Atax
26 iacet	furentem	404 limite	milite
26 quies. Nodis	tacet	405 Quaque sub	Quique sub
28 mora	quies populis.		Qua super
29 tuz	fata	nomine	numine
31 tunc	tua	408 Monæci.	Menethi.
37 Sed	tum		Meneti.
leges bello	At	410 Vendicat	Vindicat
39 faciat	bello leges	414 æstuet	æstuat
42 petuntur	facie t	418 moues	mones
47 aut	tenentur	419 late	lates
44 transcenderet	haud	Nemossi	Menetis
48 aduerso	conscenderet		Nemetis
52 partesque	auerso	420 Aturi.	Nanetis Tur.
53 Catones	partes	422 mouet	Satyri.
	Catonum	amot	mouent
55 satiabunt	Catonis	423 Succiones	admoto
59 Ac	Sociabunt		Saxones
	Ad		Sexones
	Et		Sassones
64 lassum	lappum		Sausonæ
64 iam te,	samen		Axones
65 discedere	descendere	424 Leucus	Leucas
67 me duce	cum duce	426 rostrati	monstrati
69 defunt.	deerunt.	427 Aruernique	Aluerniq.
70 neque/neque	nec/nec	Latio	Latiis
71 Detrahimus	Distrahimus	430 telaxia	laxatis
75 diro	duro	436 Piæones im-	Piæonus im-
77 gerens	ferens	munes sub-	munis sub-
79 Si licet	Scilicet	igunt	igit
rector	ductor	437 Instabiles Tu-	Instabiles Tri-
80 fas est	ius est	ronas	cotos vel Tu-
voces	causas		ronos
86 hic	hæc	coercent.	coercent. alii au-
88 Libyæ	Libyes		tem hunc ver-
89 vortice	vertice		sum postponunt
89 posse/velle	velle/posse		sequenti In
81 Castra	Signa		nebulis
84 disperget	disperdet	438 nebulis	ripis
86 His cunctæ G-	Hisque Gmul	Meduana	Meduallæ
mul	cunctæ		Meditana
	H. iunctæ s.	439 Andus	Addus
88 ad æth.	in æth.	440 Genabos	Menabos. alii
90 robore	pondere		aut hunc ver-
91 sonus, aut. r.	sonitus r.		sum omittunt.
97 æthera	æthere	442 Ligur	Liger
Castraqe quæ	Castraqe Vo-	decora	decore
97 Vogelî	gesi	444 placatur	placatus
rupem	ripam	446 Taranis	Taranus
98 cohibebant	cohibentia		Tharanis

VARIAE LECTIONES

	Tarami	569 Tum	Tunc
448 dimittitis	Tarani	574 Stridentesq.
comas	Stridentem
comam
453 datum:	demittitis	Agauen	Agauem
458 despici	extenditis	579 autis	vinbris
	datum est:	580 & med.	in med.
461 animæque ca.	despici	584 fracto Marium	Marium fræ
paces	aspicit	586 Aruns	Aruns
462 ignauum	animique rapa-
ces		Aruns
463 crinigeros	ignauum est	Lunæ	Lunæ
arcere	crinigeros, <i>Lips.</i>	588 moni-volūtatis	motus erran
464 petitis Romam,	urgere	aëre	aëra
474 turmas	Romā petitis,	590 Protulerat	Pertulerat
471 illabatur	turbas	594 pomæria	pomaria
479 ferusque	labitur	cingere	iungere
481 Hunc	feroxque	596 ritu sequitur	sequitur ritu
	Tunc	599 Tum	Tunc
Alpesque	Nunc	600 Cybellens:	Cybelem:
485 auctore	Alpemq.	602 festis	festus
486 nec	auctore	604 Et tollens	Attollensq.
487 Percussum	non	606 Circumeunt	Circueunt
490 Tum	Percussum	dispersos	diffusos
& quæ	Tunc	fulminis i. Col-	colligit i. Ful
metuenda	vel quæ	ligit	manis
491 vrgent	metuendo	608 nomen	numen
505 coniuxve	vrgit	609 Electa cer.	Electa à cer.
506 aut	coniuxque		Erecta cer.
508 tunc	haud	fundere	effundere
515 externis	tum	613 victum/collum.	collum, victu
519 murmure	extremis	614 largo	laxo
520 nox/non	nomine	615 nigrum	ditum
521 pauorum	non/nox	621 minaces	minantes
522 tum	malorum	623 parvusq.	prauusq.
525 terras imple-	tunc	631 fas	ô
runt,	cælum, terram	monetis	mouetis
529 nutantem	implent,	632 neque	nec
531 denso	nutantem	633 viscera	pectore
534 de part.	tento	634 Dei	Dii
536 decurrere	e part.	637 omina	omnia
540 medio Titan	discurrere	642 cum lege	sine lege
542 gentesq.	Titan medio	643 sidera	omina
552 Thebanos	gentemq.	644 orbi	urbi
tum	Thebanosq.	645 matura	natura
555 Calpen, sum-	tunc	646 an toll.	aut toll.
mumq. impl.	Calpe, sum-	647 segetes	segerem
Atlanta.	moq. impl.	648 infusus	effusus
	Atlante. <i>Iac.</i>	654 iaculisset	iaculisset
	<i>Bononiens.</i>	656 toto	toti
556 Indigetes	Indigenas	657 suis	zuis
561 Tum	Tunc	662 habet	habet
565 tum	tunc		abest
566 mouet	monet	663 cur	cum
567 Sanguinei	Sanguineum		

4 feruntur: Enf. feruntur: Enf.	76 hosti est conc. hosti conc.
9 & Sup. ô Sup.	81 Non/fas est Fas non est
1 tantum iam tu tantum	82 multas multos
2 plebem urbem	84 mtores mortem
1 ô Phœbe me ô Ph.	88 delatus delapsus
quæ quo	93 deis diis
manusq. minasq. Sabell.	ibi sibi
Qua ma. Quo ma.	94 redit dedit
6 dubia/ Syrtim. dubia/Syrtis	100 cucurrit? recurrit?
æquora æquore	102 reuocatû est p. reuocatis p.
7 Ardentemq. Ardentemq.	reuocatum p.
9 atque ætiam æque ætiamq.	106 nec non
Pyr. Pyr.	primo in l. primo l.
10 Abripimur Artipimur	limine limite
1 peraguntur panguntur	109 ipse ille
12 partes iterum iterum partes	110 visum est l. visum l.
15 lasso lapso	lenti lente
defecta defecta	111 magna multa
LIB. II.	perit ruit
5 visum visum est	116 decorum decorum est
9 Fixit Finxit	117 nedum necdum
12 fors fors	118 funera funere
16 Vrbi orbi	119 vacet? vacat?
20 Tum Tunc	121 Discessisse Decerpisse
21 Errauit Errabit	Decessisse
24 famulorum famularum	130 Septimus hzc Sept. hic seq.
26 exanimis exanimos	seq. Sept. exsequi-
iacentes minaces	tur
27 dolor, / merus metus, / dolor.	133 homini hominis
Myll.	137 tralata translata
31 Afflixere Adhære	141 dumque iam iam/dumque
limine limite	putrida putria
32 vocari precari	142 Excessit Excedit
37 genas comas	144 soli possent possent soli
40 Et Nec	soli possunt
41 cum vic. dum vic.	fuit
48 arma armis	146 ruit ceruix cui
49 Achæmeniis Achimēniis	150 cui ceruix Desiliit
Medica media	Desiliit
50 Massagetæ Massageten	sibi
51 hic vert. hinc verr.	158 sui Desiliit
56 vacet/manus. manus/vacet.	159 Desiliit coniecta
ignes ignem	161 congesta iacet
58 fulmina flumina	162 latet vegetis
æther ætër	170 vetitisq. relictum
59 Sæue Siue	172 recisuna cum
utrasque utrosque	174 cui tristis
61 Vrbi Orbi	180 Durum Durum
62 moueri mouere	181 exsectaq. exsectaq.
64 at mis. & mis.	188 pondere corpore
71 laxæ lassæ	194 tecisus receptos

284		VARIE LECTIONES	
195 Vnius populum	Vnius & pop.	289 velie	valet
mortis	noctis		volet
196 Tunc	Tum	spectare	spectasse
198 occumbere	succumbere	190 ipse	ille
200 cæli terræq.	terræ cæliq.	292 Complosas	Compressas
207 tanti sedit	tantiq. sedet	293 signa	bella
208 miseri tot mil-	misceri vulnera	294 Deductique	Diductique
lia		295 hunc	hinc
209 piguit	timuit	296 Dacas	Sacas <i>Micyli</i>
211 in corpora	cadavera		Daas <i>al.</i>
212 & str.	pro str.	299 tumulum	tumulos
213 Interruptus	Interruptit	iubet	vocat
aquas	aquis		iuvat
	aquæ	303 prosequat	persequat
214 nam	iam	306 liberet	liceret
	dum <i>Gr.</i>	308 pressere	ut press.
216 ad fl.	in fl.	310 peruius	præuius
218 redeuntq.	redduntq.	312 cæde	clæde
	redditq.	313 pendere	perdere
219 eluctatus	obluclatus	314 sæua	læua
225 agitant	agitat	316 tuentem	tenentem
multoq.	multumq.	317 hic iugulus	iugulus hic
226 maiore	maiore	laborum	malorum
230 alio	alios	319 quin pub.	quin? pub.
234 percussit	perculsit	320 nec si	nec non
237 cum vesteret	conuenteret	323 Ne sibi	Nec sibi
240 virum	virum	324 mouit	monuit
casusq. vrb.	casus vrb.	326 Phæbo gelidas	gelidas Phæb.
245 Dirige	Erige	330 Connubii	Coniugii
Dirige me, dub.	Dirige me dub.	332 è sang	& sang.
certo tu	tu certo		ex sang.
246 sequantur	sequuntur	335 concussaque	contusaque
	sequuntur	340 lassis	lapis
247 erit	eris		laxis
249 placuit ducibus	ducibus placuit	343 Connubii	Coniugii
253 ruina	ruina	344 nec dubium	Ne dub. long
257 corrupti	corruptis	longo	
258 longæ	longe		Nec longo dub
260 Ne tantum	Ne tamen	345 primas/tedas.	tedas/primas.
	Non tantum	346 sociam	comitem
261 nec pila	ne pila	347 laborum	laboris
263 erat.	erat.	348 relinquat	relinquor
264 nolet	nollet	351 Sunt	Sint
	nollet	356 accluis	accluis
ab isto	in isto	359 Tralata veruit	Translata vitæ
267 ages	agas		Translataq. vo-
268 lapsu	motu		tat
270 ventos	flatus	362 haud	aut
272 summa	magna	365 Sic, ut	Sicut
late	late	cultus	vultus
276 ipse	ille	366 hoc est	hæc est
284 habet	habet	367 celatur	velatur

371 hot-

2 horrificam	horriferam	tridentis	stridentis
3 duroque	nulloque	458 nouo	Noto
7 studiisq. odiisq.	studiis odiisq.	459 cum cesserit	concesserit
10 Restitit	Obstitit	461 ferebat.	gerebat.
11 vitam	causam		tenebat.
4 magniq.	magnoq.	463 sui	suum
7 Venerisque	Veneris	466 Auximon	Aximon
4 Hæc pl.	Hæc pl.		Anximon
mouentis	mouenti	469 Esculea.	Asculea.
7 nullo qua.	nulloq. ð	470 Deuertisque	Diuertitq.
9 propiusq.	propiusve	472 nudatam com-	committæ au-
10 coërcet	coërcet	missæ	datam
12 Dalmat.	Delmat. <i>Sabel.</i>	473 Luceriz	Luceriz
13 Pontibus h. v.	Pontibus h. v.		Nuceriz
immosos	im.	fortissima	firmissima
	Pontibus im-	474 His sedeat ca-	His castris se-
	mosos h. v.	stris	deat
	Montibus <i>Gros.</i>	475 subducta	seducta
14 spargit	sparsit	479 pugnax Domiti	Domiti pugnax
15 Crustiniumq.	Crustiniumq.	481 campo	campis
	Crustinumq.	491 nequicquam	nequicquam
iunctus	iuncto	492 Nam prior è	Namque prior
lapis	lapis	campis	camp.
	lâpis	495 fluuiis	fluuiisq.
	Sapis	407 villo,	illo,
17 Sennaq.	Scenaq.	502 Trans ripam	Totserunt vali-
	Cenaq.	validi totserunt	di trans ripæ
	Senaq.	505 pondera	mœnia
18 soluit	voluit	508 traxere	duxere
19 fractasq. euol-	fractas dissol-	509 alta	ante
uit	uit	510 testa ferrum	ferrum creta
	fractas deuol-	513 spes	pars
	uit	514 retenta	recepta
11 umbrasse	vibrasse	515 ipse	esse
16 Non minor	Nec min.	519 cui	est cini
18 Non minor	Nec min.		cui sit
25 radensq.	rodensq.	521 ille	ipse
26 Cultra	Testa	grauis	grauisq.
17 procurret	percurrit	522 petes	peram
19 deuexasq. ex-	deuexas aspicit	523 in med.	& med.
cipit		527 admixto	immitto
	deuexasq. as-	529 moturi	morituri
	picit	530 cohortes	cateruas
	deuexasq. acci-	534 populatibus	populantibus
153 antris.	vndis. [pit	539 petat	petit
136 repelleret	impelleret	541 Nec mag.	Heu mag.
137 elisa	excisa	parauit	parabat
144 nec tam	non tum	542 in testa	vi testa <i>Ascen.</i>
145 populetur,	& populentur, &	544 miseranda	miranda
igni.	igne.	553 Crassus victor	victor Crassus
147 fauore	furore	554 Spartacus	Sparticus
156 tellus pulsa	pulsa tellus	557 hæc iterum	hæc iterum

circa

circa	circum	624 Epidamnus	Epidaurum
558 disces	dices	624 Huc	Hæc
	dicet		Hinc
	discas	627 Sason.	Sanfon.
	discant	631 sobole e	sobole ex
	discent		subole e
560 ne vos	non vos	636 Pharios	Parthos
	nec vos	concutit	excute
561 senior,	melior,	637 nec Ph.	ne Ph.
562 perducere li-	perducere, li-	638 utraque	in utraque
ber,	ber	641 Mæotica	Mæotida
564 cupit.	cupis,	642 Et quid	Sed quid
565 parat.	paras.	nate	nota
569 Gallia	Gallica	643 feres	feres
570 quod fug.	quos fug.	645 At	Et
571 incerti stagna	incerti magna	Latio	Latio
prof.	prof.	646 arua	arma
	incertaq. stag-	647 Macetumq.	Macedumq.
	na prof.	650 pacis,	segnis,
577 exactum	exhaustum	653 primo tot	tot primo
579 Angusta que	Angustamque	654 delectis	depulsis
585 Phalidos	Phalidis	657 actum credens	credens actu
587 nusquam	nunquam	superesset	superaret
588 timer,	timent,	662 Obstruit	Obruit
591 Heniochi	Emolchi	666 Eryx	Athos Sabel.
593 mollisq. So-	mollesq. So-	670 Tunc placuit	Complacuit
phene,	phenæ.	671 immensis	immersis
	mollesq. So-	673 Construxisse	Constituisse
	fenæ.	675 super Helles.	Ponti sup
	mollisq. So-	ponti	Helles
	phone.	677 deferret	differret
595 Quod socero	Quid socero,	678 multo	magno
bellum,	bellum	681 curis animum	animum curis
597 Nec	Non	682 spargatque per	peragatq. p. æ
matura	motura	æq. bellum.	bel.
599 mittere	ponere		bellumq. p. æ
604 Nec redit	Non redit		spargat.
repleta	recepta	684 maris p. c. rates	rates p. c. mar
608 Appula	Apula	689 neu buc.	ne buc.
609 Brundisii	Brundisii	690 Neu tuba	Ne tuba
concedit	conscendit		Nec turba
	concessit	præmonitos	permonitos
611 Creta profugos	profugos Creta	perducat	deducat
613 Hanc	Hinc	693 taciti	tacitas
arcum	arcum	696 pauidi classis	classis pauidi
614 æquora	æquore	697 pandentes	pendentes
615 claudit quæ	quæ claudit	deducunt	diducunt
	qua claudit	700 Quam	Qua
618 Exciperet	Acciperet	705 fato	fatis
lassasq.	laxasq.	706 coruæ	litora
	lapsasq.	710 quæ	quæ
		Chalcida	Colchida

paratas	parataz	81 non const.	nec const.
in littora	in lictore	vsquam	vnquam
	ad littora	83 Tam	lam
7 Rapta	Rupta	non mal.	nec mal.
subducta est m.	subductaq. m.	85 Pontinas	Pomptinas
Argo,	Argo est,	95 admistus	admotus
1 fessi	flexi	101 omina fecta,	omina fausta,
6 roto	viotor		omnia fausta
8 Desciuit	Cessauit	102 Non	Nec
	Deseruit	105 educta	producta
4 procul hoc ut	procul hoc, &	113 possit obistere	possint resistere
in	in	115 Saturnia	Saturni
	procul hinc, &	118 Vsque adeo	Heu adeo
	in	solus ferrum	ferrum solus
5 Abscondat	Abscondit	120 sed pars	& pars
6 seruetur	seruatur	124 nisi	sine
		sacro	nostro
LIB. III.		125 violata	violenta
2 tenete	mouere	127 Scua	Scua Scal.
3 Hic:	portus:	nouerunt	mouerunt
7 dubios	medios		funera Ascens.
9 cum	tunc	prælia	nec
15 Eumenidas	Eumenides	128 neque	o Caesar
vestris	nostris	133 Caesar	is
17 laxantur	lassantur	His	ductor
23 Innuplie	En nuplie	viotor	honos
tepido	irepido	137 honor	si non
36 vestro	nostro	139 non, si	foribus non
31 nunquam tibi	tibi nunquam	141 nondum	foribus non
generum	genero	bus	dum
33 Abscindis	Abscindis	143 simulare	seruare
35 trepidi	repidi	tum	tunc
dilapsa	delapsa		cum
36 Dei	Dii	150 auertant	auertas
minentur	minantur		auertit
37 malorum	laborum		auertent
38 Et, quid	Equid	154 Tunc	Tum
41 deinsiferat	dimiserat	155 tunc	tum
	deinsiferat	156 intratus	nec motus
45 malo	volo		non tactus
50 ferant	ferunt	160 regi	regni
neque	nec	167 Egeritur	Etrurur
52 tunc	tum	169 totum Magni	Magni totum
54 vanos	varios Mod.	171 vires dat	dat vires
58 alunt	alant	174 Emoti	Boetii
61 & med.	aut med.	175 Cadmeaque	Cadmeia
68 superat	superant	177 Sicaniis	Sicanias
70 annum	annum	tunc	tum
71 victor	ductor	178 Trachinius	Trachinus
72 trahens	trahit	184 dilecta	delecta
73 in urb.	ad urb.	arma	armis
75 pramittere	promittere	185 Gnoslasque	Gnosisque
76 potuit belli	bellipotuit		187 Oti-

VARIAE LECTIOES

	Gnossoq.	276 hunc, nunc il-	huc, nunc
	Cnossoq.	lum	luc.
187 Oricon	Orichon	277 torrens	terrens
190 Colchis, &	Colchus &	Mæotidos	Mæotidas
191 Et Penei	Penei	279 negat	negant
192 vomer proscin-	proscindit vo-	admittere	exmittere
dit	mer		reald.
193 primo	primum	280 Sithoniæ	Sidoniæ
194 litore	gurgite		Esledones
197 tunc	tum	284 Memmonis	Mæoniis
200 consuetus	assuetus	286 Perſes	Xerxes
Cono	Chone	287 clauibus	cladibus
202 alluit	abluit	unum	imum
203 Myſiaque	Meſiaque	290 miſtura	miſtura
perfuſa	profuſa	293 Marinaricas	Marinarida
204 Idolis	Æolis	294 patet	dedic
207 erectis	& rectis	296 ſemel	ſimul
	ẽ rectis <i>Berſ.</i>	299 rapto	rapido
	vel erectis	302 ſignataq.	ſacrataq.
		305 Pacifico	Paciſero
210 qua cul.	& qui cul.	306 Cecropiæ	Cecropidæ
215 Damascoſ,	Damaſcoſ,	307 externis	extremis
219 Certior	Gratior	309 Maſſiliam	Maſſaliani
222 contexere	contingere	309 Comprenſa	Comprenſa
227 externæ	extremæ	327 ſpargere	mittere
228 iuſta	iuxta	329 nobis hæc	hæc nobis
iam non	non iam	334 ut in	& in
232 impellit	impellere	335 quo ven.	qua ven.
234 vinci ſe faſtus	ſe faſtus ab	336 cum tanta vo-	ũ tanta
ab orbe eſt	zquore vinci	cent	cant
	eſt.	338 Nec mom.	Non mom.
235 fontem	Pontum	339 à ſed.	ẽ ſed.
	ponte <i>Berſ.</i>	340 tralatas	translatas
239 coloratis	coronatis	343 perſtringere	præſtringere
240 viniq.	viniq.	345 auerſis	aduerſis
244 nunc cul.	non cul.	346 effoſſam	euerſam
246 Coaſtræ	Choatræ	348 carpere	corpore
	Coatræ		attingere
249 Tunc	Tum	349 hic pop.	is pop.
Oloſtræ	Oreſtas	350 geſſit quod	quod geſſit
	Oretas	351 rapti matrum	matrum rapti
350 Carmanoſq.	Carmanoſq.	356 cum turbaro	conturbato
deuexus	deſlexus	359 ad æ.	in æ.
	iam flexus	361 munere	numine
352 ibi	vbi	362 robora	robore
354 niſi	ni	362 Occurunt	Occurrunt
lapſo	flexo	366 rebellent.	rebellant.
356 rapido tollit	tollit rapido	368 Tunc mihi	Tunc &
357 edit	edet	tantum	terra
358 incertum,	incertum eſt,	371 diſcetis	dicetis
359 aquis.	aquæ.	374 Conſpicit,	Concipit
367 Baſtros	Braccos	376 paruum diſfuſo	paruo diſfuſum
370 Heniochi	Emolchi		378 10

378 tutisq.	tutis	479 Aut fac.	Haud fac.
379 Confurgit	conscendit	484 incensa	accensa
381 Tunc	Tum	485 defesso	defenso
382 diuersos vasto	diuerso vastos	487 procedit	procedis
384 perduxit ad	produxit ad	489 nunc	tunc
	produxit in		vertere
385 Longum	Summum	491 Incussus	Incussu
fontesq. &	fontes &		Pulsus
389 Aeternumq.	Extremumque	498 coruscas	coruscis
nec ipso	neq. ipso	499 Nocturni	Nocturnis
393 vitum	unum	505 spatiosa	tenebrosa
400 connexis	conuexis	506 ingentia	igentia
404 sacris feralibus	diris altaribus	510 mari	virgis
405 Omnis &	Omnisq.	520 Classis	Puppis
arbor	arbor	521 matutinos	matutinus
407 Illis	Illis	523 posito	pulso
410 Fulgura	Fulgura	524 bello iacuit	iacuit bello
praebentibus	praebantibus <i>Bersf.</i>	526 pubes	puppis
	ferientibus <i>al.</i>	531 aequore	aequora
411 tum	tunc	533 fronte	classe
417 timeant	metuant	542 tum	tunc
418 caernas	larebras		vertunt
421 Roboraq. am-	Robora com-	545 puppim	puppem
plexos	plexos	547 prois	rostris
circumfluxisse	circumfluxisse	549 repugnat	repugnant
	circumfluxisse	551 tractus	curfus
422 cultu populi	populi cultu	552 hæc	hoc
423 deis	diis		reppulit
426 immisso	immeso	553 laceffere	capeffere
	immerso <i>Bersf.</i>	564 percussæ capta	percussa & ca-
427 priori	priore		pta
432 terrore	torpore	566 recto	toro
433 librare	vibrare	571 aduersos	auersos
435 Effatur	Affatur	572 vndis	vnda
436 subuerrere	submittere		vndam
438 pauore	timore		vndas
439 Superiorum &	Superumq. &	573 obducto con-	obducti con-
403 Tum primum	Tum primo		creto
445 gemuere	remuere	575 conferta	conferta <i>Sabel.</i>
449 Et	Nec	577 Hauseruntq.	Auxeruntq.
450 casum nemoris	casu nem	581 quodcumque	quocumque
	casu est nem.	pondere	milite
457 hæc nul.	& nul.	583 Romana ratis	Romana ma-
463 Graio/ferro	ferro/Graio	vallata	nus vall.
464 neque enim	neq. enim		vallata ratis
465 tenso	tensa		Rom.
466 quiescit	quieuit	584 dextrum læ-	læuum dext-
469 ponderis	verberis	umq.	rumq.
471 adiuta	adiuncta	586 Tagus	Lagus
475 armisq.	armis	aplustre	aplustre
477 missa	rela	591 sparsitq.	sparsitq.
478 Graiis	Græcis	vulnera	vulnere

T

huc

290

392 huc

puppim
Telonis

398 Pila

600 erumpere

puppim

601 immissum

609 pectine

611 Iniectare

612 nixu

616 procurrat

618 lam clyp.

conditur

619 pectore

622 tum

623 lassos

624 quicumq. ma-

nebat

625 membris

626 puppim

729 At

630 repleta

defecit

631 contorto

vertice

632 discedunt

634 illa

639 venis,

642 dimissa

644 At tumid.

647 Dum nim.

648 Incumbit

relinquit,

649 pondere

654 fixere

656 obtritis

658 Eiectat

permistus

659 remis

recedunt,

660 Disiectum

perfollo

663 ad aux.

664 prensarent

alius

666 turba

668 A man.

VARIAE LECTIONES

hac

puppem

Gelonis

Tela

itrumpere

puppem

immiensum

pectore

Iniectare

Innectare

nifu

procumbit

Et clyp.

conditus

corpore

tunc

lapsos

quacumq. ma-

nebant

neruis

puppem

Sed

completa

descendit

cum torto

vertice

descendunt

ille

neruis,

demissa

Et tumid.

Cum nim.

Incubuit

relinquit,

robore

feriere

adfixere

obstricis

Deiectat

mistus per vis-

cere

remi

remos

reducunt

Deiectum

perculso

in aux.

pensarent

prestarent

atq. ius

turma

Et man.

670 omni fulis

671 contorsit

672 hi

tortum

aplustre

673 Auulsasq.

rotant

excusso

remige

676 teli

677 Visceribus

traxere

vulnera

678 Oppressere

679 cum torserit

683 ac facil.

685 flammis sup.

vndæ

686 ferus

687 recipit

690 Qua

692 ictu

693 Exercent

694 saurus

697 Phoeus

700 Adductum

senferat

701 cōpressum pen.

deduxerat

702 in vndas

703 credit dum

710 excussa

712 expulsi,

713 procumbunt

715 membris sensit

719 ingentem

720 defunctum

722 mittit.

725 pondere

726 diuersa victæ

iam

728 cessurus

730 non mil.

732 ad puppim,

omnis fulis

omni abfulis

omni effulis

Berf.

dommisit

hic

totum

amplustre

Euulsasq.

rotat

expulso

milite

telis

Vulneribus

cepere

viscera

Compressere

contorsit

ac facil.

flammam sup.

vndæ

superant vndæ

flammis:

ferox

repetit

Quæ

iactu

Exertant

saurum

Cepheus

Abductū Sabē.

senferit

cōpressum pen.

diduxerat

ad vndas

dum credit

excussæ

excussis,

procumbunt

procutunt

disiliunt

sensit membris

ingentis

defectum

mittit.

pectore

iam victa dī-

uersæ

cessisset

iam mil.

ad puppim,

in puppim,

spirantesq.

spirantesq.	spirantes	72 iam	sunt
734 Distentis	Distentis	75 terram.	terras.
roto	tento	76 pressæ	sparsæ
735 subit,	subiit,	largos	longos
vastæ	late	77 fluunt:	ruunt:
737 & iam	etiam	78 extinguit	moriuntur
languentia	labentia		extingunt
743 Deis	Diis	fulgura	fulmina
senilem	senile	nimbus.	nimbis.
746 vulnera	viscera	79 Hinc	Hic
747 Semianimisq.	Semianimusq.	85 tum	tunc
748 missi	mersi	de font.	ex font.
749 Polluerat	Polluerit	86 vias:	viam:
750 Præcipiti saltu.	Præcipiti saltu.	ram largus al-	tunc largis al-
letum	& letum	ueus omnis	ueus amnis
	Præceps: & letū	87 campo	campis
	gaudens	90 Non pec.	Nec pec.
751 Festinantem	Festinansq.	92 occultos / agros	occultis / agris
757 quantus	quantū	100 ac tec.	& tec.
LIBRO IIII.			
2 nocentem,	nocentum,	101 Detulit,	Depulit,
	rubentem	102 equos,	aquas, <i>Cantor.</i>
3 momenta	monumenta	103 sentit	sentit
	monimenta	104 subtexta	subiecta
11 leniq.	leniq.	106 ima	vna
13 Illeida	Hylerda	108 non quicquam	nec quicquam
17 minore	minori	109 ignes.	æstus.
18 leuat:	locat:	110 parens	pater
20 pendente	pendente	112 Et tu	Vt tu
26 piguit	puduit	impendas	infundat
28 tum	cum	119 emiseric	immiseris
	dum	116 Laxet iter	Laxetur
	tunc	119 effunde	infunde
30 præstant	perstant		dissolue
33 tutam castris	totam castris	123 clarior aër	rarior aër
	castris tutam		clarior æther
39 sequentis	sequenti	132 puppim	puppem
40 vacabat,	vacauit,	inducta	indura
41 & fixo	infixo	133 superenatat	supereminet
42 stirpesq.	stipesq.		superemicat
44 equitemq.	equitesq.	137 traiecta	transiecta
succedete	subducere	139 timens	tenens
45 præducere	producere	ripis	riuis
	procedere	141 Ac	At
50 Pigro	Prigro	142 scisso	fisso
57 delapsæ	dilapsæ	riuis	riuis
59 tunc	tum	145 diffusus	diffusus
60 refulsit,	reluxit	148 Cæsar colles,	colles Cæsar,
64 sentit	sentit	151 fuens	furens
66 fuscator	frustrator	153 gelidosque à	gelidos à
67 Impulerat	Intulerat	158 caua	caua
68 nubes	nubesque	160 potito	petito
		165 Nec	Ne

172 Depreſum	Depreſum	nox	nox
175 Rupt	Rumpit	283 miſcendæ mot-	miſcendi Mar
transcendere	transcurrere	tis,	tis,
177 propinquum:	propinqui:	284 cadit	fugit
179 Nec	Non	286 mobile	nobile
agnouerat	agnosceret	288 Abduxere	Adduxere
	cognouerat	ſi conſ.	ſi conſ.
183 gemis?	times?	289 manus.	manum.
184 Nec	Non	tum	dum
185 ipſe	eſſe	291 aſtrinxit	aſtringit
186 dat bello.	dant bellum.		aſtrinxit
187 ferat: ceſſa:	ferant: ceſſa:		aſtringit
	ferant: ceſſa		aſtringit
189 Nunc	Huc	293 abſtruſaque	obſtruſaque
196 & miles caſtris	in caſtris miles	294 Nec	Non
	& caſtris miles	296 ad ir.	& ir.
permiſtus	permixtus	299 rectis	recti
198 permiſto	permixto	301 nec	neque
201 ſteterint	ſteterant	303 Tunc	Sic
204 renouata	reuocata	305 poſſent ſiccos	ſiccos poſſent
207 ad pr.	in pr.		ſiccos poſſit
209 iunctosque	iunctos	311 immota	immunda
229 at vob.	hac vob.	iacet,	manet,
230 pugnabit	pugnantibus	omnis in hau-	hausit in om-
231 Sed	Et	ſtus	nis
232 Funera	Fœdera	318 tenera/ medul-	tenera/ medul-
242 abſtinet	detinet	la	la
ita	ora	322 Dictæis	Dictæis Beroat.
244 in nocte	noctæ	327 anguſtat	guſtabat
	in nube	328 dura	longa
245 noſtra	monſtra	329 ſiti,	tamen,
246 pectora	corpora	333 ære,	axem,
251 Et ſcelerum &c.	<i>Hic verſus in MS.</i>	334 Qua	Quam
	<i>tertio deinceps</i>	335 depreſus	depreſus
	<i>loco ſequitur.</i>	338 Auctor	Auctor
254 Cæſar, quamuis	quâuis, Cæſar,	342 omnia	omina
255 neque	nec	345 rapiendo	capiendo
aruis	armis	346 ſola / cauſa	cauſa / ſola
257 nec tantum eſt	tantum nec in		magna / cauſa
x. geſtum.	x. geſtum eſt.	348 nec	non
259 polluta	ſpoliata	351 moramur.	morantur.
270 hoſtes	hoſtem	357 deſ	da
272 tendere	currere	ſeſis,	viſis,
274 non vltro	iam nullo	inermem	inermes
conſtet	conſtat	359 felicibus	feliciter
sanguine	vulnere	362 ne tecum	tecum ne
275 iugulo	bello	363 facilis Cæſar,	Cæſar facilis,
276 inuiſa	contemta	364 uſum	uſus
277 non	nec	366 decurrit	percuſſit
278 Incumbet	Incumbens	369 diſcurrere	decurrere
279 hic feruor	iſte furor	372 ſibi poſcit	ſuſcepit
282 Subſtituit	Suſtinuit	375 terra,	turba

377	Discite,	Dicite,	permittis	permixtis
378	petat.	petit.	tela	bella
384	Innocuusque	Innocuusque	490 conferta	constrata
385	positos	positos		conferta
386	unquam	nunquam	493 Dei.	Dii.
388	visu	visu	494 summis	à summis
397	deductos	diductos	495 diuerso è lit.	diuerso lit.
398	oneris	hominis		diuerso in lit.
	remisit,	remissi	496 quod	quid
399	fauor:	pauor:	498 ferro	bello
400	auctor,	auctor,	503 Abscindit	Abscidit
404	ferit	ferit	laudi,	laudis,
405	excurret	discurrit	505 timeatque	teneatque
		decurrit	509 quo	quod
406	Curetum	Curitum	510 veniam	vitam
408	extrema/ora,	extremis/oris,	515 Emittantque	Permittantque
411	proferit	protulit	518 Permissum est,	Permissum,
413	attonso	attonso	fati,	leti,
415	aduerso	aduerso		mortis,
417	neque enim	nec enim	519 Dei	Dii
418	sed fir.	non fir.	520 sustulit	sustinuit
427	Tunc	Tum		extulit
	declinibus	cedentibus	523 flexoque	flexo
433	vndæ	oræ	524 subsistent,	subirent,
435	crescat dum	dum crescat	525 mergere	vergere
438	Claudat	Claudat	528 tum Th.	cum Th.
439	Aut dum	At cum	535 Promisso	Permisso
	attollat	Ac dum	537 simul	manus
442	presso/rostro	attollit	538 manus:	simul:
447	Impulit	nostro/presso	540 ipse	ille
		Impedit	542 Ecquis	En quis
448	innectere	Impetit		Et qui Bers.
451	laxas	adnectere	544 nec	non
454	adducto	laxæ	548 vnus	imis
459	rupes	abducto Sabæ.	548 Emicuit	Commicuit
460	vorticis	raptus	553 missa	emissa
464	Circueunt	vorticis	554 implerunt	complerunt
	ac lit,	Circueunt	557 minimumque	nimumque
466	ferro	& lit.	562 iugulis pr. ma-	iugulo pr. ma-
469	depressa	ferti	num.	nus.
472	atra	depressa		iugulos pr. ma-
473	lucem dubiam,	umbra		nus.
474	Tunc	dubiam lucem,		
	pauentem	Tum	cum	sic
477	angusto in tēp.	timentem	563 incurrant	occurrunt
482	speraueris	superaueris		incurrunt
		spumaueris	566 Non	Nec
483	momentum	momenta	568 despectam	despectant
487	hinc abis:	omnis abest:	576 Percipient	Percipiunt
		omnis abit:	579 ne quis.	nec quis.
489	Vt cum	Aut cum	580 vitæ	mortis
			582 tunc	tum
			aruis.	armis.

T ;

586 Clu.

586 Clupeam,	oris.	703 campum miles	miles campu
588 Bagrada	Clypeam,	705 Eripe	Erige
595 Nec	Clypeam,	pugna:	pugna:
iusta	Clepheam,	cam	dum
596 ferax	Bacrada	voluntas	voluptas
597 non	Non	706 preno,	preno &
598 Hoc quoque	vasta	716 belli	rebus
ram	ferax:	717 Sic rebus f.	Sic f. suis belli
600 defeta vig. re-	nec	719 incautus	incauto
nouato	Hoc quan-	726 Obliquansque	Obliquumque
604 Assuerunt,	quam	vanas	Obliquusque
resumit	uocato	727 Effusa	varias
606 Libyes:	Assuerunt,	733 late/ campis.	Effusi
609 Quauis	resumit	decurrere	campis/late.
613 perfudit	Libyæ:	741 conspecti	discurrere
616 infudit	Libyæ:	743 Effusam	conspexit
618 grauibis frustra	Quanguam	aciem	Effusas
620 nec	perfudit	745 medios a. pro-	acies
627 ardat:	infudit	iecit in agros,	mersos a. de
639 cum ferret	frustra grauibis	iecit in ho-	stes,
644 Egeritur	neque	748 Obstupuit	Obstipuit
647 credere	atrat:	750 Quippe vbi	Quippe? ibi
terra:	conferret	752 terens	Quippe ibi
650 terras	Erigitur	spargitque	tenens
651 summittere	condere	754 armi:	sparsitque
652 medium	terra:	755 arentia	artus:
660 primum tenuit	terra	762 neque	horrentia
669 Libyæ	permittere	illis	nec
671 regna,	promittere	763 profertur	vllis
674 Ac	medio	hostem,	vlli
iacet,	tenuit primum	765 emisit	perfertur
675 Distinet	Libyæ	771 steterunt	hostem,
exusta	regni,	sed	immisit
677 Autololes	Et	776 & pon.	steterant
678 tum con.	iacent	778 Ac, si	&
681 Mazas:	Destinat	781 Constrinxit	ac pon.
682 Massylia	Destinet,	782 teruntur.	At si
688 dabat	exuta	785 dabat:	Constrixit
692 regnum	Autolopes	786 lapsum, & fe.	tenentur.
697 captus	Autolopes	797 sperare	dedit:
699 segni	runc con.	800 arce	lapsus, fe.
700 Cernit	Mazas:	801 dabas	superare
munia	Massalia	806 potentes-	arto
	parat	807 ciuesque	dabat
	regum	816 secula,	petentes.
	raptus	821 nostri	& ciues
	cernit	823 series;	scdera,
	Segni		nostri
	mœnia		acies;

LIBRO V.

8 munia numina
 11 extremis extremis
 16 excelsa celsa
 19 castris castris
 28 Veiosq. Veios
 39 Libyæ Libyes
 41 signa magna
 42 Deis Diis
 43 vobis nobis
 44 exhausto exacto
 50 honos honor
 53 Massiliæq. Massiliæq.
 54 Sadalem, Sadalam,
 Salidam,
 Coryn, Corim,
 58 Et tibi Entibi
 61 Permissum; sæ. Permissum est:
 sæ.
 64 Ereptum est, so. Ereptum so.
 69 multosq. ob. multos ob.
 71 semotus sumotus
 76 Eminuit Emicuit
 77 Tu quoque v. f. Tu quamquam
 deductus v. f. ductus
 Tu quoque v. Tunc quoque
 v. vnam
 79 premerent premeret
 82 Præan Phæbus
 85 ibi vbi
 88 terram terra
 90 profertre confertre
 præfertre
 91 Contractusque Contractumque
 92 iubet canit
 ipse ille
 94 quæ quem
 96 connexa conexa
 conuexa
 104 Vindicat Vendicat
 illi vlli
 107 sedem totas sedem totas
 sedes notas
 110 sterilis steriles
 113 timuere tenuere
 114 negata rogata
 115 fruuntur feruntur
 121 Immotos Immotas
 Non motas
 124 Deis Diis
 128 Limine Lamine

129 futuri futura
 130 quid sp. quæ sp.
 132 pressitq. Deum: pressit dominũ:
 134 Pytho Python
 138 Carmine Carmina
 142 tum tor. tunc tor.
 150 Instinctam Inuidam
 Instructam
 ment. sac. sac. ment.
 furore fauore
 151 falsa fata
 154 horrore errore
 157 sentit sensit
 159 antris, antro
 161 Tandem con- Tandemq. ex-
 territa terita
 162 abducta adducta
 obducta
 167 irrupit irrumpit
 170 ferens, gerens;
 Phœbeaque Phœbeique
 Phœbeia
 171 Ereptis Ereptis
 174 solo solum
 175 Vteris, & si- Vteris: & si-
 mulis; mulos
 & stim. ac stim.
 flammæ flammæque
 176 Accipit Accipis
 178 premunt prement
 180 Nititur Nititur
 186 Excerptit Excerptit
 189 tam mag. te mag.
 190 tunc pr. tum pr.
 192 tunc tum
 196 vasta in vasta
 197 obstruxit extruxit
 obtruxit
 obstrinxit
 199 veri Præan, Præan veri,
 200 suprema sub prima
 206 furorum, furoris,
 208 tunc tum
 vatis fatis
 209 exclusaque expulsæque
 211 ille illa
 217 post fl. per fl.
 222 tunc p. tunc p.
 223 Phœbi tripodas tripodas Phœbi
 233 Rhamnus, Rannus,
 235 cursum mutan. cursu nutanti-
 bus bus

237	Caes. remeabat	remeabat Caesar	359	auctoribus	auctoribus
240	nam	iam	360	terra:	terra:
247	maiora	peiora	361	Infandumque	Infandumque
248	vendit	vindicat	362	stabunt	stabant
		vendicat	363	ferire,	redire,
249	illo	illo	364	seua	dura
250	è stab.	ex stab.	367	inuito	& manco
241	Despiceret,	Respiceret,	368	pauet,	timet,
252	truncus mani-	manibus trun-	369	vicit	vincit
	bus,	cus,	370	praestitit	praebuit
256	constringere	confringere		enses.	ensem.
259	quippe ipsa	sed quippe	372	tam diro	iam diri
264	Quolibet	Quod libet			tam diri
268	Rhodano,	Rhodanoque,	374	Brundisium	Brundisium
274	parum?	parum est?		hanc	hinc,
278	duro liceat	liceat duro	375	Hydrus,	Hydruns,
279	galeam	glebam	376	Taras,	Thoras,
293	sciat	sciet			Tarax,
294	speres,	fieres,	377	Salapina	Salpina
301	demittere	dimittere		Sipus	Scalpina
307	infanda	nefanda			Sippus
	Caesar	certe			Siphus
310	heu Caes.	ô Caes.	379	Dalmatico	Delmatico Sabal.
311	ruis?	fuis?	381	tanto	nostro
313	lassare	lassero	388	voluit gladiis	gladiis voluit
316	fultus	fulsi	397	primum	primo
328	sequuntur	sequantur	398	careat tantum	tantum careat
		sequentur	399	fastos	fastis
331	Auferat,	Auferet,	402	flammifera	flammigera
333	defecta	despecta	406	Transcurrit:	Transierat:
334	nostros	vestros	407	Brundisij,	Brundisij,
335	curfus	currus	409	visum est rap.	visum rap.
338	Non magis	Num magis	410	exisse	hassisse
	decreveret	descenderet			exire
		decreuerit	419	furens	ferens
341	premit,	premet,		& Graia	Graiaque
343	paucis viuit	viuit paucis	420	è litt.	à litt.
		paucis viuet	423	perdimus	prodimus
344	nostro sub	sub nostro	434	ligata.	ligata.
349	relinquit,	relinquit,	439	nec per.	non per.
		relinquens,	440	latente sonantē	sonante latetentē
		relinquet,	441	scindit	findit
		relinquent,	447	Calibus	Classibus
350	Nec	Non	448	Illinc	Illic
	tradit	trader	452	vires,	rabies,
	sua	mea	456	diem	dies
352	Deis,	Diis,	459	fluētūque	curfuque
354	fessis	victis	461	vidit iunctis	iunctis vidit
		pressis		consistere	considerare
		lassis	462	Genus	Genesus
358	Tradite n. v.	Tradita n. v.		Apfus	Hapfus
	ignauis	ignauis	463	Apfo	Hapfo
					Genusum

5 Genusum	Genesum			Cori ferient
6 neuter	neutrum			mare.
lassat,	laxat,	573 Hesperias		Hesperiam
4 infausti	infesti	574 Desperare		Desperasse
5 propius	proprius	576 ne		nec
9 tum	tunc	fit		fit
1 malorum,	laborum,	580 causa hanc est		iusta hanc est
3 rapti belli	belli / rapti	iusta		caussa
4 num	non			causa est hanc
8 videbat,	videbit,			iusta
Deis,	Diis,			iusta est hanc
ac	ac			causa
o incautas	incertas	581 Vectorem		Victorem
tenebras,	latebras,	583 per rumpe		prorumpere
5 Parua	Parua	586 nec lon.		non lon.
2 Transiuit,	Transiit,	587 seuo dabitur		dabitur seuo
tacite q.	tacite est q.	588 nec		ne
3 primisque in.	primis in.	manum;		manus:
	primisque in.	589 tum		tunc
8 inuersa	inuerso	593 Quid		Quod
4 repide	trepida	597 conceita		congesta
17 calas.	calam.	600 erexerat		erexerat
tuta	tanta	602 concidat,		pareat,
1 tum	tunc	603 vicit		vincit
3 laxa iuuenis,	iuuenis laxa,	604 abstrusas		obstrusas
5 manibusque	manibusve	605 perfert		profert
6 Ne	Nec	608 cessasse		cessare
9 tum	tunc	609 iacuisse		latuisse
5 Spectanteis	Spectanteisque	610 Crediderim :		Credideris
7 Aut	Haud	615 Ah		Ha
medii	medio			A
o nubem	nubes	616 illa		ille
2 qui pro.	quod pro.	617 villo		illo
9 potius pelagus,	pelagus potius,	618 ex orbe		en orbe
o fatur,	fatus,	620 Monstriferos		Mortiferos
6 flatusque	fluctusque	622 Adiunxit, regno		Adiunxit, & re-
8 Tunc	Tum	que		gno
trepida	trepide	625 Tunc		Tum
9 parat	parat.			Nunc
Zephyros ne in.	Zephyros in.	astra,		astris,
Euros,	Eurus,	628 pallore		squalore
	Austros,	629 accipit		excipit
o puppim dubius	dubius puppim	630 currunt		current
1 Nubibus,	Nubilus,	631 dissilit		desilit
& celo	è celi	632 Tum		Tunc
2 Cori verrent	venient Cori in	tremunt,		tremunt,
mare.	mare.			frémunt, <i>Ascens.</i>
	Cori venient	633 Insonuit,		Insonuit,
	mare.	laborant.		laborat.
	Cori veniunt	636 Deis.		Diis.
	mare.	637 tanta		tantum
		640 è sum.		à sum.

643 qua parte
celat
arenam	quacunque
celet
arenas	742 iam totus
744 erit,
745 non
patiere	cum totus
erat,
nec
paterere
644 cumulos,	tumulos,	747 cadunt.	cadent.
647 puppim	puppem	749 Meque	Nosque
648 valet in flu-
ctus: vic.	valet: influxus
vic.	749 nam me iam	iam me iam
649 vento.	ponto.	754 Eque tuo	Deque tuo
650 Sasona	Sanfona
Soffona
Salfona	miserum qua-
tient	miserum qu-
tiunt
651 paucit,	riment.		quaterent in-
rum
653 iam d.	tam d.		quatiunt mi-
nostri,
655 parua quem	paruaque in	757 Magni,	prement,
660 iat	at	758 premant,
759 infirma	firma
665 Nesciat	Nec sciet
Nec sciat
Nesciet	761 Tandem ut vox
proferre quere-
las:	Tandem vix
perferre loqu-
las:
672 mirabile	miserabile	764 forte	forte
674 pertulit	protulit	frequenti,	gementi,
678 non tam	tam non	766 tedr:	tedr?
680 gemituque	gemitusque	767 Socerum.	Socerum:
682 dure	dire	769 non ne olim	nos ne olim
non olim
nos olim
683 qua nos	qui nos		vno?
684 Inuitis	Inuitis	770 Fulminibus	Fluminibus
693 prona	seua
parua	771 prestare	seruare
695 tantum quid	quid tantum	773 seruire	seuire
696 fatum belli	belli fatum
summam belli	774 dum moesta	ad moesta
fauor iste, la-
borque	labor iste, fauor-
que	777 Crudelis	Crudelem
699 Nec
esses?	Et
esser?	778 sunt	sint
702 patientibus	pcrentibus Sabel.	781 feret	ferat
703 Hesperii	Hesperia	tam	iam
704 parumque	puroque	timebo.	timebo?
713 Effingunt	Efficiunt	782 belli,	bella,
714 densas	densas	786 poterit	possit
716 Et turbata	Conturbata	787 relinquent	relinquunt
717 violentior	velocior	789 Quolibet	Quo licet
aer	Auster	791 Exiliit	Exiliit
723 duri	diri	793 tenere:	teneri:
discrimina	discrimine	795 Praecipitantq.	Praecipitatque
724 tutum	tutis	802 portusque	portumque
725 remotam	remita	reliquit	relinquit
729 quod	quo	803 Hesperios	Hesperium
733 moræ, & t.	moræ, t.	804 vadis	vadit
736 auersi	aduersi	805 fugis.	fugit:
739 Non nunc, vita	Mihi non vita	qua nox tibi	qua nox tibi
mihi	nunc	806 tum	tunc
		811 tacitas	rectas

viēte	tacitus	84 defessus	subtriuuit
	urgente	87 abruptit	defensus
LIBRO VI.			abrupit
3 Dei, cap.	dehinc cap.	88 tum	obrupit
10 Testatus	Testatur	digerit	dum
numquam La-	Latiae nunquam	89 fluidæ	dirigit
tiz se deesse	deesse	90 Nefis	fluide
12 sed clauso	clauso sed	91 nebulosis	Nefis
15 præcepit	præcedit	95 atra	à nebulosis
	præcessit	100 cadentum	arcta
	præuenit	101 Aucta	peremtum
limite	littore	iacent	Acta
16 Taulantius	Taumanticus	102 nam	manent
17 Ephyreaque	Epimeaque	ultra	dum
24 scopulisque vo-	scopulisq. mo-	109 surgentibus	extra
mentibus	uentibus	112 morfu	turgentibus
	scopulis remo-	114 queunt	foliis
	uentibus	115 demittere	queant
27 rapido	rapido	116 antehac	dimittere
29 Hinc	Huc	118 ruptis c. clau-	ante hac
34 laxa	signa	stris	ante hoc
35 direpraque	directaque	123 impulso/vallo,	ruptis è castris
39 turrita que sum-	turrita supremis	impulsi / valli,	
mis		impulsi / valli,	
40 recessu	recurfu	126 Minuti	Numici
42 vasta que	vastaque		Minici
45 illic	illinc		Minuci
47 intermanet	interiacet		Mimici
	intermeat		Mimici
	interminet		Munici
49 Deis:	Diis:	127 regunt.	cadunt.
51 En	Et	129 è camp.	in camp.
	At	134 nimbusq. ferēs	& nimbus agens
54 claudit	claudit	135 Tum	Tunc
tanti	quanti	immissæ	emissæ
55 adiungere Se-	aut iungere Sex-	136 Tum	Tunc
ston	ton	137 gemit	vomit
57 Ephyren	Epirenem	139 iura	rura
58 flexus	flexum	petebant.	patebant.
65 mediæ	mediis	145 ibi	vbi
66 rapidum	rabidum	147 ad omne	in omne
69 vasto septas	septas vasto	152 O famuli, &c.	<i>Hic versu in qui-</i>
72 & ef.	vt ef.		<i>busdam MSS.</i>
73 Ac	Et		<i>desideratur.</i>
vendicat	vendicer	153 vos	non
78 iniusta que	immissaque	154 Non pudet, &	Vos pudet, &
	inuisaque		Non pudet, è
80 duces	ducis		Nô pudet, hand
abstrahit	abstulit	155 iuuenes,	ô iuuenes,
81 pabula	gramina	160 confringite	constringite
82 obtriuuit	attriuuit	161 incurfu	impulsi
			retundite

recondite	recondite	273 totos	tutos
164 Vincimus	Vicimus	275 tum	tunc
vindicet	vindicet	282 ipsa	illa
166 succedunt	succedunt	286 tremente	fremente
168 deprensa	depressa,	287 Circeæ subdu-	subducit Circeæ
172 totæque	tanæque	cit	
179 strident	stridunt	291 emisit	imimisit
	stridentque	agmen,	arma,
181 Adinouere	Aquauere	292 obseptum	obseptum
184 Tunc	Tum	294 Enceladum sp.	Encelado sp.
compressus,	depressus,	Noto,	Notum;
	compreñsus,	cum tota	sic tuta
186 crasso	casso		cum tuta
189 premit	petit		cum mota
200 Hunc	Aut	297 nube	nocte
201 Suminoueat	Promoueat	299 mitti ciuilibus	dimitti ciuibus
202 pectora	pectore	301 tenuit	timuit
204 tot	in tot	ac	&
208 Getulus densis	Sic Libycus densis	304 Caesar	victor
	Sic Libya fessis	305 pio.	suo.
212 facta	fixa	309 Marmaricas	Marmaricas
214 Gortynis	Cortinis		Marmaridas
216 læuum	læui	nudus pressisset	pressisset nudus
217 rumpit,	rupit,	310 placasset	placaret
226 de sang.	è sang.	311 Carone.	Catonis.
229 suppressum	suspensum	313 Exire è mediis	Exire mediis
	supremum		Exire ex med.
dolorem,	furorem,		Exire & med.
230 ait,	iam	314 aduerso	auerso
ferrum:	bellum:	315 læcero	Latio
233 ponite	imponite	317 fui	suo
236 simulatis	simulantis	diuertere	deuertere
237 recto	rectum	Magnum,	Magnum
tenentem:	prementem:	318 Hortati pa.	Hortatu, pa.
	tremmentem:		Hortantur, pa.
244 putastis?	putatis?		Hortari, pa.
245 vobis minor	minor est vobis,	319 Aufoniam	Amoniam
est,		320 reddam patriæ,	patriæ reddam,
246 effatus	est fatus	videbit	iubebit
	affatur	323 aciem	acies
248 hic	hoc	328 Ah	Ha
249 totæ fugerent	fugerent totæ		A
250 nam	non	ne quid bello	bello ne quid
251 dabat.	dedit.	330 conuertit	conduxit
252 defectum	defessum		contendit
256 nudum	nudo	331 Candauia	Candauia
261 non tu	nil tu	336 opponit	opposuit
263 repulsus	reuulsus	337 rapidique	rapidique
264 Intra claustra	Inter castra	337 aduersos	auersos
	Intra castra	Zephyros	Zephyrum
265 Euris	Anstris	Iapyga	Iapida
270 laxat	lassat	340 maturato	matutino
			præcidit

IN LVCANI LIB. VI.

301

præcidit	præcindit	Alocus,	Aleus,
6 vndis	profundit		Aleus,
7 discessit	vnum	412 incumbens	incurrens
2 Pteleosque, & Teletisque, &	discedit	415 horam	iram
Dorion	Doridon	416 palam. est. p.	palam. p.
4 pharetris:	sagittis:	424 venturisque	venturis
9 rapuisset	rupisset	425 Deli,	Deli,
0 discessit	discedit	Pythia	Phicia
5 Euenos	Pimetus	426 Nec	Cynthia
	Timenos	427 Ore	Non
	Euneus		Aere
	Euneos	431 Derestanda	Silua
7 Maliacas	Melliachas	Deis	Derestara
	Malliachos	432 Mouerat	Diis
8 Amphryfos	Amphrissus	436 licentia	Nouerat
0 ventos	vento	440 idi	scientia
2 it	&	441 Deis	vbi
4 Asopos	Esopus	442 aduexerat	Diis
Phoenixque	Penisque <i>Ald.</i>	447 vnquam	euexerat
Melasque.	Melaxque.	448 Auocat:	vsquam
6 Titarefus	Tythareffus	449 Tunc	Aduocat:
1 patuerunt am-	patuere paludi-	450 soluat	Tum
nibus	bus	455 perficiunt,	soluant
2 Bæbicio	Bebricio	464 Axibus	proficiunt,
	Bebrycio	465 nunc	Arcibus
	Brebicio	467 iisdem	tunc
	Bæbaico	470 rursus	hisdem
3 pressum	impressum	471 turbante	rursus
5 Et	Ac	puppimque	cessante
6 semiferos	magniferos	summissio	puppemque
7 Pelæthroniis	Pelotroniis	478 Scythica,	summissio
effudit	effundit	480 Reppulit	Scythia,
8 Monyche	Ô Moniche	481 concussit	Depulit
9 Oetæo	Ætnæo	axem	percussum
	Eothoe	482 vergens	axes
	Etheo	nisi titubauit	vergens
	Oetæo		nisi titubauit
10 Rhæce	Rhæce	483 percussum	titubauit nissus
inuerteret	subuerteret	484 Prospectumque	conculsum
	euerteret,	488 fouet	Prospectumque
3 Teque	Cumque	489 aruo	fouet
5 Martis.	belli.	492 labor	antro
8 Exiluit;	Exuerit;	494 est,	pauor
frenosque	ferrumque	499 illis	est?
01 Tertenum	Tyrrenum	104 Inferretque	illic
02 Itonus	Ionos	105 tantos	Inferretque
	Ithonus	depressa	magnos
	Ionus	506 Donec, &c.	depressa
10 immisit	admisit		<i>Post hunc versum</i>
	dunisit		<i>in quib. sequitur</i>
			<i>hic: Addidit</i>
			<i>exceptas Lunæ</i>

307

	de nocte prui-
nas.	604 vulgare	vulgato
		607 Inuitos	Inuitos
507 scelerum ritus	ritus scelerum	conceditur	contenditur
hæc	&	610 abruptimus	arumpimus
carmina	crimina	613 ictu	actu
515 Non Sup. non	Nec Sup. nec	615 sed si	at si
verat.	verant.		& si
520 fulgura	fulmina	616 facilesque	faciles
	flumina	617 Ad verum: tel.	Ac verum tel.
524 litanteis	litantes	621 tepidique	trepidique
	latentes <i>Beroal.</i>	622 ne m.	nec m.
526 quæ	quoque	630 rigidi	gelidi
532 lectum.	lectum.	631 Inuenit & vo-	Inuenit defun-
533 ardentiaq. ossa	ardentia ossa	cem defuncto	cto vocem
534 illa	ipsa	632 pendent iam	pendentia
541 Immergitque	Immergitque		pendent tunc
543 laqueum,	laqueos,	633 reuocasse	reuocare
nocentis	nocentis	636 Auerno	aceruo.
544 rupit:	ruinpit:	645 Phæbo nō per-	non peruia Phæ-
548 tabi	tabis	uiat.	bo r.
550 quacunque	quodcunque	649 mæstū mundi	mundi mæstui
nudum	nuda	650 metuunt	metuant
558 sic ven.	si ven.	653 Aspiciat Stygias,	Aspiciat, an
562 primæuo corp.	prim. è corp.	an quod	quod Stygias
	prim. à corp.	descenderit	descendit ad
	prim. ex corp.	655 operitur c. so-	aperitur. c. re-
565 fingens,	figens,	luto,	moto,
566 compressaque	compressaque	656 Et.	Sed.
567 gutture	in gutture	substringitur	distringitur
568 infudit	infundit	658 defixum	deflexum
573 sueti que.	assueti que	659 timores:	dolores:
574 Effractus	Amfractus	667 tunc	tum
vagati	vagantes	670 sinistro	sinistra
	vagari	671 timori est,	timori,
579 ne Mars	ut Mars	672 diræ	duræ
581 Pollutos	Polluto	673 cerui pasti	pasti cerui
582 Conspersos,	Compressos,	medulla:	medulle:
583 auertere	aduertere	674 puppim	puppem
	auellere	675 echeneis	echinus
586 acquirere	admittere		echinus
587 quid	quod	679 Libyci	Libycæ
589 prior	prius	683 Et quibus os di-	Et quib. os di-
591 deuerrere	diuerrere.	rum	rum
592 mihi noscere	cognoscere		Et dirum q. os
596 percussa	perculsa	686 confundit	confudit
parata est	parata	689 nocturna	nocitura
599 exprime	cripe	690 strident	stridunt
601 Quos petat è	Quos spectat	691 cautibus	cantibus
nobis,	nobis,	699 Elysios,	Elysi,
	Quos p. à nob.	700 nostraque	nostrique
tibi	mihi	vluna	maxima
602 dignum quod	dignū est quod	704 Tracturæ	Fracturæ

ded

2 dedi, & laui dedi, laui
 3 Si quis, qui ve- Si quisquam no-
 stris stris
 7 non modo nostri modo
 modo nostri
 8 merentur geruntur
 1 Exanimes Exanimesque
 4 & ruptas irruptas
 4 Ah Ha
 mortis munus munus mortis
 6 fati fati
 7 iminotum innatum
 9 rumpit. rupit.
 1 agitis agitas
 2 iam vos ego ego vos iam
 at ego vos iam
 1 Styglasque Stygiosque
 4 custos, cunctis
 2 terra / quæ te quæ te / terræ
 5 Ennea Ethnea
 3 ruptis tutis
 totis *Bersf.*
 6 concussa excussa
 cernit creuit
 8 Indespecta Inspectata
 vobis qui qui vobis
 2 gelido tepido
 3 subrepens subrepsit
 6 repulsum est, repulsum,
 7 Ereptumque Ereptumque
 simul semel
 nictu nictu *Bersf.*
 9 iam Sed
 1 astricta stricta
 7 cantata cunctata
 9 somnum senium
 1 tener. decet.
 discedit, discedat,
 2 duræque diræque
 8 Respexi, Aspexi,
 infernâ æternam
 ruperunt rapuerunt
 arma quietem. secula pacem.
 6 Lustrales Instabiles
 9 sobolem. subolem.
 maior & maior
 9 Aternis chaly- Aterni chalybis
 bum Aternis chaly-
 bis
 9 Poscit Noscit
 10 abluat abluat
 4 aruis: armis:

815 Ille Ipse
 817 Libyamque Libyen
 818 Distribuit Distribuet
 819 nihil nil
 824 Tum Tunc
 825 venit vadit
 826 linquit liquit
 829 intra inter

LIBRO VII.

1 vocabat, vacaret,
 3 currumque cursumque
 7 Magno Magni
 9 visus est visus
 13 fauentis, fauentium,
 14 ætate ætate
 16 quæcunque quacunque
 22 magni Magni
 omina omnia
 28 somnos populi, som. populis?
 populi somnos,
 munus
 32 structum
 42 ferent, ferunt,
 43 edere odere
 egere
 45 turba turbæ
 47 pugnae. mis. pugnae mis.
 maxima vltima
 50 admouet admonet
 admouet
 53 patiens soceri soceri patiens
 58 cum vobis vobis cum
 vertere perdere
 59 Propositum, Prop. est,
 64 tremuit tumuit
 68 re, Magne, Fortuna
 69 Fortuna te, Magne,
 73 Humani gene- Humano generi
 ris
 73 lente, lentum,
 tarde,
 74 à transf. te transf.
 77 sua tua
 80 quocunque ve. quocunque ve.
 lint lim
 82 quisquam quisque
 87 inquit, cunctis, cunctis, inquit,
 88 nil vl. non vl.
 91 tamen quidem
 93 subactum, coactum,
 94 violatæ Romanæ
 100 mortesque mortemque

102	His	Iis	180	volitare	vulnere
108	gladio	gladiis	182	pectora	vulnera
109	maluit	maluit?	183	tumultu	tumultus,
114	Pugnatur.	Pugnetur.	185	manebat	vocabat
120	inuif. hac clade	inuif. clade	186	trepidasse	trepidare
		inuif. hac cæde	189	est fid.	in fid.
222	fors	fors	191	quid perdat,	nescit quid
	feret	fert		nescit in	dat in
119	ore	ore est			q. perdat, nescit
230	Mortis venturæ	Mortis venturæ,	198	Æra	Æthera
	est, f.	f.		obstare	obstare
		Et mors venturæ	199	Prospexitque	Prospexitque
		est, f.		lumen	numen
	faro.	letho.	200	Solis	Solus
137	finem,	finem,	204	Spectari de to.	Spectari to.
	illos	illos	207	nepotum	nepotes,
139	nisi	ni	210	cum bella le-	dum bella l-
	coribus	cautibus		gentur,	guntur,
141	Erigitur:	Exiit:			dum b. gerent
143	aptat	arctat	214	radiatus	radiantis
		optat	215	perfudit	perfundit
145	rabidos	rapidos	216	Non tem.	Nec tem.
147	Et rubuit	Erubuit	217	cornus	cornu
148	recoxit	retorsit,	218	tum	tunc
149	ægida	ægide		bello,	belli,
150	Pallentia	Pallentia	220	tradita	dedita
	fulmina	fulgura	223	Libyco	Libyæ
152	Fortuna	natura	226	sed pl.	& pl.
		ventura	228	ferro.	regno.
153	æther:	æer:	229	Illuc	Illic
154	fulmina	fulgura	232	Illic	Illic
155	immensoque	immentasque		cetras.	Celtas.
156	typhonas	Phitonas	244	Casuram & fa-	Casuram fati
		Siphonas		ti senlit	senlit
		Pythonas			Casuram & fa-
157	ingesto	injecto			senlit
	fulgure	fulmine			Casuram facis
158	Excussit	Exclussit			senlit
159	ereptaque	ereptaque			Casuram senlit
160	sulfare	fulgure			fati
162	Vixque reuulsa	Hic versus cū duo-	248	sperare	superare
	&c.	bus sequentibus	250	mundi,	regni,
		in quibusdā non	252	fatum	fata
		reperiuntur.		accescite	arcescite
165	discussa	disperfa	258	emerito	emeritos
172	numione	numioque		vos	nos
174	mergi	mersus	260	nocentem est.	nocentem.
176	Boëtida	Boëtida	261	flammisque	flammaque
178	galeisque	gladiisque	262	gladiosq. exol-	gladioque ex-
179	Defunctosq. pa-	Defunctos voli-		uite culpa.	culpas
	tres, & cun-	tare patres, &			gladioque ex-
	ctas san.	san.			

culpam. gladiisque ex.	culpas.	344 effundite	diffundite
348 nihil	nil	345 ferri	belli
370 delecta	dilecta	351 sancire	sentire
373 moto	toto	358 reducesque	reducésve
380 triumphi.	triumphum.	359 Deciosque	Deciósve
382 minimo	nimio	363 comprehensum	compressum
quisquam	quisque		compressum est
383 Hesperis	his superis	364 sumus,	cycli
386 quorum	quarum	367 at pl.	funul
389 fallar,	fallor,	373 domini	& pl.
394 natantes.	minantes.	374 populum	dominum
395 tela ruentes	bella furentes	379 Volueret	populus
	cede furentes	nisi	Volueret
100 populi	populus	385 concurrunt	ni
licebit.	libebit.		procurrunt
101 Quóne	Quóve		concurrent
102 permittitis	promittitis	motu	motu:
103 paratur.	parata est.	386 Irarum:metus	Irarum metus
105 hoc positum	oppositum	hos regni, spes	hos, regni spes
109 Mors	Sors	390 Obruer,	Obruit,
110 victo r. hoste.	victum r. hoste.	393 tectæ	teste
113 in victos	inuitos	394 Laureninosq.	Laurentanosque
	& victos	395 quod non	quo non
115 credit	credunt	nisi	ni
vestra	nostra	396 questusque	questus
117 Cum tenuit,	Continuit,	Senator.	Senatus.
118 Vos tamen hoc	Ast ego vos	397 carpit	carpit
	Vos autem hoc	rerum	regum
quisquam	quauis	398 Patria desti-	Putrida desti-
324 seu nullum	sive vllum	tuit: cr.	tuit: cr.
	seu nullo		Patria: destituit
pignus,	pectus,	400 nascimur	nascitur
325 imputer	imperat	401 Nec	Non
329 cuncta	plura	nec	non
331 Sumta viris: ce-	Sumta Ceresque	402 vincto	iuncto
leres	viris,	406 tanto in tem-	tanto temp.
	Sumta viris: ce-	pore	tanto in corpore
	leris	407 posset	possit
	Sumta, viri cele-	414 tremores	timores
	res	419 Ostendat	Ostendit
	Sumta virisque	quo	que
	Ceres	422 Daas	Dachas
capiunt	rapient		Dachos
333 nulla: permit-	nulla, permit-		Dathas
tunt	tuntque		Dacas
335 locasset,	locasset,	431 semper seuas	seuas semper
336 in pr	ad pr.	434 Ac,	Ha
340 timere	tenere	negatar,	vagatur,
342 prouectus	pruectus	440 legum	longum
	peruectus	446 rapiuntur	rapiuntur
343 dicam	dies	448 fulmina, cædes	fulgura, clades

449 petet	petit	466 libuit	possent
450 minanteis ?	petit	467 constrinxit:	licuit
451 Cassius	minanteis	gelidusque	constringit
feriet	Cassus ?	468 Percussa	contraxit:
452 Abstulit	feriat	Commota	gelidus
454 dabit	Impulit	paterna	Percussa
456 quantam	Intulit	sensus	Commota
terris / fas est.	dedit	469 parata	paterna
461 diremti,	quantum	471 sensum	sensus
462 Inde manum	fas est / terris.	morti,	mortis,
spectant, vul-	redempti,	474 Cæsar tela	menti,
rusque agno-	<i>Hi duo versus va-</i>	475 vlla	ductor bella
scere querunt,	<i>riè leguntur. In</i>	476 conceptaque	illa
Quo sua pila	<i>quib. Quo sua</i>	477 tendit,	concentaque
cadant, aut	pila cadant,	478 irrumpit	condit,
qua sibi fata	aut quæ sibi	482 gemitus	irrupit
minentur,	fata minentur,	483 Oetæaque	& rumpit
	Inde manum	gemunt	fremtus
	spectant, tem-	485 innumerum	Ostæaque
	pus quo no-	486 figere	fremunt
	scere possent.	487 omnia	in numerum
	<i>In quib. Quam s.</i>	489 Sed	affigere
	p. c. aut quam	490 odiis	omina
	s. f. minentur,	491 ducit.	Et
	<i>In quibusd. In-</i>	493 Iunxerat	studiis
	de manus spe-	495 tenebat.	duxit.
	ctant, vultus-	498 catenas	Duxerat
	que agnoscere	499 tutoque	Vinxerat
	querunt Quo	500 arma	timebat.
	sua p. c. a. t.	503 Cæsare	cateruas
	qua s. f. mi-	504 vergens,	tutumque
	nentur,	506 diduxit	arua
	<i>In quib. Inde ma-</i>	510 Illic / miscet	sanguine
	num sp. tem-	512 saxa	vertens,
	pus quo no-	solute	deduxit
	scere possunt,	513 liquefactæ	Illinc / miscens
	Quo s. p. c. aut	514 soluto	tela
	quæ sibi fata	516 ær:	sagittæ
	minentur, vel,	518 maculant cha-	liquefecere
	quæ sibi fata	lybem	soluti
	minentur,	519 æther,	æther:
	<i>Modius Vnde ma-</i>	521 Tum	chalybem ma-
	nus pectant,	524 Immittit	culant
	vultusq. agno-	motis	ær,
	scere possunt,	523 timendi	Tunc
	Quo sua p. c.	532 secuta est	Emittit
	& qua s. f. mi-	535 potest.	Emisit
	nentur,		Immisit
	<i>In quibusd. Vnde</i>		motum
	manus spe-		tenendi
	ctant, vultus-		secuta
	que agnoscere		valet.

37 fontes.	fortes.	607 Successor	Soluentem
38 ossibus,	hostibus	613 te seruo	Succensor
40 Syrique	Seresque,	614 graueis	seruo te
43 populus Roma-	Romanus erit	615 Cum moriar	duci
nus erit.	populus.		Cum morior
ertus	orsus	616 pressere	Dum moriar
46 perfuderat	profuderat		texere
48 Non illic re-	Illic non regum	619 viscera vulnus	vertere
gum aux.	aux.	621 demisso	vulnera ferrum
	Non heic aux.	621 faucibus	dumissam
	regum	622 ictu,	in faucibus
49 rogare:	rogare:	623 cadunt:	ictus,
54 bellis liceat	liceat bellis		cadant:
55 Ah	Ha	qui pectora te-	quis pectora tela
	Ac	lis	vel telo
56 gessisti	gessisti		quis pectore tela
	gestasti		Mod.
57 furoris	furorum,	624 Transmittant,	Transmittat, vel
	malorum	aut	Transmutet, vel
	furorque,		Mod.
50 Inspicit	Conspicit	affixerit	desixerit
manent,	manent, hic au-	625 emissis	emissis
	tem versus in	628 Abscissum	Abcissum
	quib. postponi	631 nullosque	nullos
	tur sequenti	631 sanguis ibi	sanguis vbi
61 pressio	presso		ibi sanguis
62 bella	tela		sanguis tibi
68 veluti quatiens	quatiens veluti	640 totum in. pro-	toto in. p. tuo.
70 stimulet	stimulat	sternitur æqu.	totum in. pro-
curus,	curi,		sternitur æ-
71 scelorum, & ex-	scelerum, exdes-		uum.
des	que	641 Vincitur	Vincimus
	scelerum est, ex-	seruiet	seruiat
	des	643 regnum	regno
74 subicit	subigit	paude	pauidi
75 confundere	contundere	nam	non
79 qui sit,	qui sit,	647 transisse	traxisse
legum:	regum:	648 tota vix	tanta vix
84 legum:	regum:		vix tota
85 contentus	contentus	656 post se viuat	viuat post se
88 spes o	o spes	658 voluitque	voluitque
89 tanti generis	generis tanti	659 ait, s.	iam s.
92 istie	istinc	664 Obruat?	Obruat?
93 intentus	attentus		Obruit?
94 culmen,	columen,		Obruat?
regantur	premontur	666 fatur:	fatus:
95 Egressus,	Ingressus,	671 Sed	At
98 commissa	non missa Sabel.	strato miles	miles strato
99 emittit	emittit	674 Nequicquam	Nequicquam
602 Succubuit:	Succumbit:		Nec quicquam
604 æ ven.	& ven.	675 quoque	modo
605 versantem	voluentem	676 probatum	probatum est

	negatum	760	rapit. capit in-	petit. rapit
	negatum est		pia	nia
677	Tunc			rapit: capit
680	non fl.			fima
685	lato	761	somnos:	somnum:
690	Ac testare		vacuumque	stratumque
	peritet	764	somni que fu-	somnoq. fru
			rentes:	tes: <i>Cantus</i>
692	Pharioque à g.	765	pectore	pectora
		768	putes	putein
				putat
693	maxima pu-			putant
	gnæ.	769	infectumque	infectumque
694	Pompeii	770	superam	superum
697	Ostendit	771	meritis	miseris
698	istud	774	figuras:	figuram:
699	Prospectasse	775	cada uera	pericula
		778	vidit	radit
		780	fureret	fugeret
704	sub Phario		aut cum desisset	aut cū desciss
	patiere			aut deseruisse
707	veta			
708	adoret.	782	ultrix	victrix
715	lato:	784	Et qu.	Heu qu.
	præmittunt		pœna misero	misero pœna
716	se clad.	785	infectaque	ingesta que
719	fata		Tartara	corpora
	redire	791	fidentes	fidentes
720	aut urb.			depressos
721	præstare		spectat	expectat
722	cumulo	792	numerat popu-	populos non
726	vera / Magne		los	iat
734	dum conf.	793	iacentem	iacentes
735	ac M.	795	Et lustrare ocu-	Lustrare & ca
			lis campos	pos oculis
736	Hoc foret			Sed lustrare
739	nec			camp.
741	è gent.	801	hostes.	hostem.
744	præcedere	806	generi	generis
746	rapiantur	808	videat	ut videat
		810	An	Aut
	nec plura locu-		refert:	differt:
	tus	815	tuam	animam
749	cras		vocabit,	locabit,
	duces	816	cunt	erunt
751	volunt			sunt
754	implerunt	817	Non	Nec
755	expulit		iacebit.	latebis.
		818	Fortune	Fortuna
756	Quodque leg.	820	Tu	Tum
757	putabunt,		gentes,	manes,
758	desponderit	822	Has trahe	Has bibe
				Abstrahe

Pharſalica Pharſalia
 Non Nec
 vſi vſe
 obſcœni obſcœnæ
 obſcœna
 ſentit. ſenſit.
 caſtra bella
 Iſtis Itis
 nunquam nuſquam
 ſe tanto tanto ſe
 arbor. arboſ.
 laſſis laſis
 Deguſtant Deguſtantque
 nimbiq̃ue nimbuſque
 Theſſalica Theſſalia
 Theſſaliæ
 quo tanto quid tantum
 ſurget ſurgat
 funem puppem
 arator, aratro,
 permittere committere
 Ac At
 quid totum ab- qui totum ſolui-
 ſoluitis tis
 vnda ora
 Pachyni, Pachinni,

LIBRO VIII.

5 Implicitasque Implicitas
 7 venit, ferit,
 redit,
 8 ſummo, lapſus, lapſus i ſummo,
 9 pretium facinus
 10 tantæ tantum
 1 quantum quantam
 4 caſtra ruia
 6 Occuſu Occuſum
 8 Auctoꝝ Actoꝝ
 9 cunctis cunctisque
 10 orbem vrbes
 11 longi pœnas pœnas longi
 14 ſentit ſenſit
 17 Deiectum Deiectum
 piger. pudet.
 30 Affuit, Affuat,
 præuertit præuertat
 31 Dedecori eſt f. Dedecori f.
 32 parata? ſuprema?
 35 & ac
 fluctibus flatibus
 38 Cilicum domi- dominus Cili-
 nus, cum,

39 vector rector
 correptit corripit
 alium. aluum.
 41 iubet, iubet,
 tum tunc
 44 ſomnus: ſomni:
 46 currens curris
 47 fluctus, fluctu,
 nutantia mutantia
 48 vides videns
 videt
 49 fato facto
 audeſ. audet.
 53 luctus? luctus?
 54 times. times?
 55 Proſiluit, Proſiliit,
 57 Canitie, Canitiem,
 veſtes. crineis.
 58 nox vox
 59 animam animum
 61 decepta iacet. depreſſa iacet.
 deiecta iacent.
 63 propius famulæ famulæ propius
 64 fata ſarum
 66 pectore corpore
 75 nec neque
 77 decerret, diſceret,
 78 nunc nam
 81 adhuc ab hac
 86 correpta correctæ
 90 duxit iunxit
 103 atque ac
 107 ſteſtuntur pleſtuntur
 108 confundit confudit
 109 Tunc Tum
 pleno iam iam pieno
 114 reuiſant reuiſent
 116 tibi ſ. magis magis ſ. tibi
 120 noto notum
 reparandū eſt l. reparandum l.
 fatum. bellum.
 121 templorum celorum
 124 Accipe &c. *Hunc verſum ple-
 riq̃ue ſcri non
 habent.*
 131 non paruo paruo non
 133 vlla in littora vlla in littore
 puppin puppin
 vlla in littore
 puppes
 136 Materiam. Materiæ.
 V 3 140 Re-

310		VARIA LECTIO	
140 Regesque	Regemque	220 astricta	obstricta
141 praestas	praestes	224 decurrere	discurrere
nam	nunc	227 rapidus	trepidus
143 meorum;	malorum;	229 la n	Nam
148 solum;	locum;	231 Solusque e	Solusq. ex
athera	athere		Solus & e
153 populus: quam	vulgus: quam-	232 nec	nunc
vix	uis	235 obstricta	astrecta
155 iam	Non	240 raptos	ruptos
	Vix	242 dominis	domini
tanto	toto	244 scopulos,	populos,
deuinxit	deuicit	246 Coo	Eoo
159 ad ig.	in ig.	248 Telmessidos	Themessidos
161 Pomp. in pest.	Pomp.pest.	249 Compensat me-	Copesar: med
164 iacentis.	iacentes.	dio pelagi.Pam.	pelago Pam
	iacentem.	251 Phaeis	Phaele
166 Proiecit	Deiecit		Phaele
168 secandi	sequenti	254 hinc	hic
171 ad hanc	ad hoc	255 Disfanta	Dipsanta
177 Surget,	Surgit,		Dipsanta
179 descendet	descendit		Dipsanta
181 tender	tendit	256 hoc	hinc
183 perge	pergo		huc
184 tanger	tangit	259 Synedris	Sinedris
Syrium.	Syries.		Celendris
186 contra cui	cui contra	260 mittitque rater,	mittit pupper,
189 pelago caeloque	caelo pelagoque	Selinus,	Silinis,
191 tunc	nunc		Selinis,
192 at ille	& ille		Salinis,
194 puppim	puppem		Selirus,
195 Afre	Afne		Silenis,
	Sacine	261 cœtu	cœtum
	Syrie	265 nouis	meis
	Safine	266 artus	armis
	Lafine	269 Libyæ	Libyæ
asperat	asperet	ruina	catina
197 aliterque	altumque	270 plenis &	& plenis
198 spectante	inspectante	271 pulsum	pressum
199 non sic	nec sic	leuiore	liuore
200 orbem,	axem,	274 rueri	iuuare
202 Ostendit terras	Offendit Titan	276 pendite regna	pandite signa
Titan	terras	277 Libyen,	Libyam,
203 Emathia	Hamonia	278 Quamnam	Quem non
204 primusque à l.	primus à l.	279 proceres, ar.	vobis arc.
	primusque ab l.	280 Exprimam	Exponam
205 procerum	comitum	pondera	pondere
	currit	285 multusque in	multus in
212 Qua	Quo	290 ingenti	ingentem
214 securum à Cæs.	securum Cæs.	291 seducunt	educunt
215 Nec	Ne	292 Et polus	Proh polus
217 mutare	motare	293 nostro	nostrum
218 nobis	vobis		

36 Nec	Non	ut	in
37 audentque	audent	393 ac vilia	ciuilis
in	ad	395 leuior,	melior,
38 pharetras.	sagittas.	pœna est,	pœna,
39 saturantur	satiantur		pœna est,
40 læuis	leuis	396 Nec	Non
	ferri	397 num	non
41 tellure	ab tellure	nobis	vobis
42 nil	nihil	400 nefandi	nefandi.
43 pie	pium	401 nurus?	nurus
reoluens	resoluens	402 villos	villos
44 orru!	orbe!	horret	audet
45 lætius	lectius	404 lassat	laxat
	leuius	tota	vna
46 geras,	geram,	405 regum	fratrum
tantâ c.gentem,	tantas c.gentes,	matres.	matrum.
47 Concurrent	Concurrant	407 Oedipodionias	Oedipodionidas
48 Crassum.	Crassos.		Oedipodionas
seniit	seniit	413 stimulat	stimulante
49 secundum	secunda	415 ceu	seu
50 Emathiam	Emathia	debita	dedita
51 reliquit	relinquit	420 quod	neque
52 Aduersosque	Aduersosque	421 quod vobis	si vobis
53 focos,	deos,		si nobis
54 causa	causæ	422 incurrere	concurrere
obtenditur	ostenditur	425 Susa	Susis
armis	armis?	426 iacerent	iaceret.
45 auditum,	audito,	427 paci	pacis
55 Perdit	Perdet	428 Thessalia	Thessaliæ
nullos	nullosque	429 Vicit	vincit
56 sequentem?	sequente?	430 Casareis possum	Casarei possunt
57 aut	haud	g. triumphis.	g. triumphis.
58 genti est.	genti.	431 Non	Num
59 Martis	mortis	tibi, quâprimû	tibi, cum pr.
60 Labitur,	Ibitur,		primum tibi cū
61 Medica	Media	transibis	transibis ad a-
62 nulli superabi-	nullo superabi-	xem,	xem,
lis hosti est	tur hoste		transibit Ataxē,
63 cōscendet mon-	cōscendit iuga	432 confixa	infixa
tis iuga	montis	433 Ingeret	Ingerat
374 vorticis	gurginis	has vo.	ad vo.
375 perfusus	profusus	434 nudæ	& nudæ
376 Exiget	Exigit	435 tum	tunc
378 Haud	Aut	437 duces,	ducis,
sequente	sequenti	439 ista	istas
382 vnquam	vsquam	442 proiecta	proiecta
384 Et, q.f. velint,	Vt q.f. valent,	443 aruaque	armaque
385 virorum est,	virorum,	450 ne iura	nec iura
387 vacatque pha-	vacuaque pha-	451 speraueris	superaueris
retæ.	retæ.	454 spes	fors
390 venisse	misisse	455 habet!	habes!
391 toto	tanto	460 Hæc	Hic

462 transuso	transverso	551 haud	an
463 Casium	Casium	553 curru	vestus
465 tetigit,	tenuit,	554 Inuectus,	In curru,
468 vno	vna	560 negat	negare
471 carbasa	fidera	561 Magnis, &	Magnus &
475 domus:	manus:	562 longa	longum
478 vana	vna	564 celsa	celsa
479 vixerat	vexerat	567 veter	vetat
	duxerat	aduertere	appellere
481 iactauit	iactanti		auertere
483 damnare	damnasse	568 nisi	ni
485 laudata	laudanda	575 cedit	cessit
487 terra	terre		cecidit
489 pendere	prendere	classenque	sociosque
491 iniusta	iniusta	579 metuit	timuit
493 dum fa.	cum fa.	clades.	clades.
494 volet	vult	580 longeque	longoque
498 neu te	neu nos	581 & in	sed in
	nec te	582 sed	tum
500 piger,	puder,	surda	dura
505 vinbris.	armis.	584 iterumne	iterumque
506 fugit ora	sed & arma	586 non	num
509 omnia	omina	puppm,	puppm,
	agmina	587 latebrisque	latebrasque
514 nostra	vestra	588 à ter.	è ter.
516 Pharsalica	Pharsalia	590 Effudit,	Effundit,
520 parauit	parati	591 Attonitoque	Attonitosque
	paratur	592 classis	puppis
521 viscera	pectora	601 hæc	hoc
522 feruntur.	ferentur.	vacasset,	vacaret,
523 Téne	Túne	602 tam	quod
525 non cer.	num cer.	fugasset?	fugasset
526 refugo f.m.Ni-	refugi f. m. Ni-	604 civile	crudele
lo?	li?	611 alium	alium
532 que	quem	612 tum stringere	tunc stringere
536 latatur	latatus		constringere
537 insueto,	insolito,	615 præbere	præstare
iubere	licere	617 Posset,	Possit,
	libere	618 At	Sed
538 Permittunt	Permittant	619 Perfodit,	Effodit,
delectus	dilectus	consensit	consentit
539 excurrit	exultat	620 Despexitque	Respexitque
	occurrit	628 Auctoremque	Auctoremne
541 gladiisque cari-	cladisque cari-	quacunque	quocunque
nam	nam	629 manum	manus
	cladisq. ruinam	630 nullique	nullaque
545 vllus ne in cl.	nullus ne in cl.	631 Deo.	Deo est.
	vllus ne cl.	vita:	vite:
547 seruare	præstare	635 amanti	ament.
548 præstare	præbere	637 seuum	seuam
550 ruinam	ruina	638 nefas,	necem,
		640 auia	obuia

22 alii	inuis		Cyrenæ
4 quisquis	tanti		Cyreni
10 prospiciens,	quidquid		Cirene
9 nullis	proficiens,	Cypri	Ponti
absterrita	nullisque	717 Intausus	Infauti
quod reg.	exterrita	720 ad lit.	in lit.
Vita digna fui?	quem reg.	724 nunc	nam
munere	Digna fui vita?	727 effudit	infudit
aprate	vulnere	734 cantu tristi	tristi cantu
	aprate	ignem	ignes
	artate	735 ambiat	ambigat
o sui.	fui?	737 effundat	effundit
accerere	arcessere	741 à munere	à funere
3 sonent,	sonant,		in funere
	sonent <i>Sabel.</i>	742 à lit.	ab lit.
ferro,	ferrum, <i>Sabel.</i>	745 inembris	flammis
5 nihil	nil	746 Subducens,	Subducit.
7 ipso	illo	747 Pompeio	Pompeii
1 Colla quoque	Collaque in	748 violat	violat
3 non dum	nec dum	hospita	ultima
4 abscissa	abscisa	752 fatur:	fatus:
6 operæ / secundæ,	operis / secundi,	753 Peruolat	Præuolat
77 Pompei	Pompeio		Euolat
78 o sum.	proh sum.	754 dimouit	semouit
79 verenda	verenda est	760 Ductor,	Victor,
81 compressa	compressa		Auctor,
82 Viuunt	viuit	761 nullo	nudo
86 Fortuna r. Ro-	Romanæ. For-	763 auerte	aduertere
mana	tuna	764 fas	ius
88 sceleri superesse	sceleris superes-	772 busti;	busto;
fidem.	se fidem.	773 reddere mortis	mortis reddere
	superesse fidem	777 Magnus distil-	distillat Mag-
	sceleri.	lat	nus
89 raptique	tautoque	779 promissa	præmissa
90 Adhæcata	Exhæcata		permissa
93 sororis,	sorori,	781 Quam	Quid
94 seruetur	seruatur	crimine pœnâ,	funere culpam.
95 extructo	obstructo	784 I modo	Sis modo
monte	in monte	786 rapit,	capit,
102 illum	illo	788 restringit	restringit
103 vno	imo		restringit
104 immunes	immunem		restringit
106 Deorum,	malorum,	789 tum	tunc
112 Pharias victor	victor Pharias	retractos	reuulsos
114 ne	non	790 arenam:	arenas:
115 Cordus.	Codrûs.	792 Inscript	Inscribit
116 Idalio	Icario	799 est tumuli	tumuli est
Cinyræ	Cynaræ	802 Magno lapis?	est Mag. lapis?
	Cyrenar		Magni est lapis?
	Cyrinæi	803 Arua	Rura
	Cynerei	804 erremus	hæremus
		V 5	805 nul-

VARIAE LECTIONES			
314			
805 nullas Nili	Nili nullas	11 vero	puro
806 tam	iam	12 miratur,	miratur,
sacro	claro	15 Emathia	Emathios
807 monumentaque	momentaque	20 mundi domi-	dominum
815 Contentum	Contemtum	num facerent	di faceren
patrie multos	& multos patriæ		dominum
	multos patriæ		mundi
817 vllis	illis	21 isset	esset
818 Fastorum	Fatorum	25 Excepit, pop.	Excipit, & p
alta	atta	27 Nec	Non
819 & exstructos	& structos	28 Nec	Nil
821 Depressum	Impressum	29 Ipse	Ille
823 fato,	fato est,	sua:	sui:
828 retentus,	retento,	34 fugientia	fulgentia
831 accepimus	recepimus	35 victas	iunctas
836 petisti:	piasti:	36 Malean,	Maleanque,
838 excipe	accipe		<i>autem ver</i>
840 Inuisa	Inuerfa <i>Sabel.</i>		<i>cum sequenti</i>
841 Quis sacris	Qui sacris		<i>est in quib.</i>
vrnam?	vmbram?	39 precludere	percludere
844 reuulsos	remissos	40 rapinas	ruinas
846 cum pascere	compescere	42 neque enim	nec enim
847 Austris,	astris,	43 Ausonio	Ausoniae
844 nimis,	nimbis,	44 Testatur	Testaris
851 exustam	exaustam	Libye	Libye
852 imbrifera	vmbrifera	magistro.	matito.
857 Aduertit?	Auertit?	45 Cum	Tum
	Auertat?	47 preceps	precibus
iubebit,	inuabit,	49 ille	illi
	libebit,	52 repulsus	recisus
	licebit,		reuulsus
860 est pro numine	es pro nomine	54 iusti	vsti
861 Fortuna iacens.	Fortuna, iacens.	56 gelidos	gelidosque
augustius	angustius	57 laceros	lacerosque
862 ab æq.	in æq.	59 cunctis	variis
863 negarunt,	negarant,	infundere	effundere
	negarent,	60 repida	trepida
864 fusco veneratur	fusco veneretur	64 Obtulit	Abstulit
	Tusco veneran-	67 nunquam	nusquam
	tur	69 aut vlla	anne vlla
fulmen.	nomen.	70 toto pectore	toto in pectore
	numen.		tanto pect.
865 mansura	mensura	71 non imis	quia nominis
sepulcri	sepulcris	73 Nunc tamen hic	Num tamē hinc
	futuris		Hunc tamē hinc
868 mortisque	mortique		Non tamē hinc
		75 refedit,	recedit,
		79 terent	temens
		83 Pelusia	Pelusiaque Hic
			<i>autem versus</i>
			<i>in quib. propo-</i>
			<i>nitur 78 in al.</i>
			8 nam-
LIBRO IX.			
5 axibus	apsibus <i>Sabel.</i>		
6 Quodque patet	Quoque iacet		
8 vite	vita		
9 æternos	internos <i>Sabel.</i>		

79 in al 81.

15 namque hæc
 relinquit
 17 fatalis
 18 Cæsaribus
 16 animos.
 17 faciet.
 14 vulnera
 15 contusa
 19 obducit
 1 complexa
 2 luctum.
 4 exurgens
 7 ratem
 8 moderatior
 11 Aspexit
 12 imedias
 10 rura
 31 Hospitii
 34 credens
 36 vulnera
 nostri
 37 vrbes
 38 sublimia
 41 Phariæne
 42 Distulerint,
 44 crimina
 47 Effudit,
 48 è sic.
 50 nunquam
 54 Marcotide
 55 euulsus
 57 sepulera:
 58 Euoluam
 59 lino
 61 Deis
 63 tenebis
 64 gen. pop.
 65 in vndas.
 69 nulli
 76 gesserat
 85 buceta
 86 vinbram,
 91 (inquit)
 multo
 92 non vlla
 96 Quæque
 202 clarum,

nam hæc
 relinquit
 fatali
 Cæsareis
 meos.
 faciat
 funera
 concussa
 obduxit
 compressa
 luctus.
 fletum.
 insurgens
 rates
 moderantior
 Vt vidit
 & medias
 regna
 Hospitiis
 Officiis
 credes
 funera
 patris
 vrbem
 deformia
 Phariæne
 Phariæque
 Distulerat,
 crimina
 Effudit,
 Diffudit,
 ex sic.
 nusquam
 Meotide
 auulsus
 sepulcri:
 Inuoluam
 Nilo
 Diis
 tenebit
 pop. gen.
 ad vndas.
 nullo
 fecerat
 buceta
 vinbras,
 (dixit)
 multum
 nulla
 Quodque
 carum,

206 Nunc &
 208 victo,
 210 potuisses
 213 Da
 219 Cum
 Tarch. in motu
 222 pacate
 223 Vadis in
 224 Iam pel.
 tum
 226 regentem
 227 Pompeii
 229 protulit
 232 erit finis,
 nec
 241 honor:
 quem clades
 243 te, fata
 neque
 245 spargit
 249 Quo
 252 Insiliit
 253 Actum &c.
 259 Quod
 moriensque
 quod
 261 vacante,
 262 rege
 263 vestro potuit
 266 è dom.
 269 vlla
 putet
 276 libet?
 277 Magni coniux,
 279 feret
 280 sciat
 281 se mea
 282 cæde
 283 Ignauum
 285 effectas
 288 tum si
 inerepat
 Et nunc
 leto,
 potuisset
 fac
 Tum
 Tarchon motus
 Tarchodimotus
 placate
 Tendis in
 Tendis ad
 Vadis ad
 In pel.
 tunc
 Caronem.
 Pompeius
 protulit
 finis erit,
 non
 honos:
 clades quem
 tua fata
 nec
 spargit
 Quod
 Insiliit
*Hic versus cum
 sequenti in quibusd.
 non leguntur.*
 Quid
 moriensque
 quid
 vaganti,
 vagante,
 vacantem,
 lege
 potuit vestro
 potuit nostro
 ex dom.
 nulla
 putat
 iuuat?
 coniux Magni,
 ferat
 sciet
 me sua
 clade
 Ignau
 effectas
 at Phrygii
 vt crepat
 increpat
 290 Flo-

VARIAE LECTIONES				
316				
290	Florigeri
sparsi	Floriferi
facti	367 Rectulit
tyranno.	Detulit
Eristheo.
293	Inculcata	Incunctata	370 Sed	Sub
295	serieque
laborum.	seriemque
malorum.	371 Catonis	Catoni
296	lassatur	luxatur	373 terra	terram
299	Pernaque
de victis sola deuictis
est,	Perna est
est,	375 imber
ignes:	imbris
aestus:
		deuictis solum	377 temperet
379 castra	temperat
signa
	Catoni.	Catonem.	386 Libyen veniat,	Libyam veni
veniant Libye
300	Libyci	Libycis	387 positum	oppositum
301	sed iter
negabat	sed tunc
vetabat	389 perducere	producere
302	sperat	superat	390 Hi	li
303	primam	primum		sunt
304	pelagi terraque	terra pelagique	391 quæ	qui
311	plenior	planior	392 putant	putent
316	radios	radiis	395 primusque	primosque
319	propulit	protulit	405 potest	potes
323	illato	inlato		turba
		inalto		turma
324	Tum
quarum
malo	Tunc
quorum
velo		laborum,
328	suffixit	suffigit	406 deceat	doceat
331	mari.	mari est.		pauentes
332	celsis	celsis	408 Irreducemque	In reducemque
	prementem:	fremmentem:	409 sacrum paruo	paruo sacrum
335	ventis liber	liber ventis	411 rerum Libye	Libye rerum
337	vna	ima	412 at si	aut si
338	impactum bre-
uibus	impactis breui-
bus	413 Pars
nec	Par
neque
		impactum bre-
uius	414 primis	quamuis
		impactum est
breuius	a Gad.	ab Gad.
	ſcruit	ſape	415 flexu	flexo
340	vincit	vicit	416 Oceano	Oceani
341	aruis	vndis	417 abit	adit
342	iam	nam		abis
345	secuta est,	secuta,	419 diſcedit	diſtendit
348	pontus	portus	420 Libyca	Libya
349	murmura	litora		Libyes
350	patrio quæ	patrio quod	423 rura	iura
		patrioque è	426 Et	Sed
356	venis:	ripis:		Sic
358	ſpoliatis	ſpoliatus		Mauruſia
359	famam qui	qui famam	428 citri	Mauriſia
361	graves	gravis		cedri
	ſuluo	ſtauo		vmbris.
	germine	gramine		vmbra.
			432 proiecta	porrecta
			445 illic	illi
			446 tellure	ſentire
			447 nam lit.	nam in lit.
			448 excipit	accipit
			449 nocet.	noeens.

ortum	illum	505 me ne,	ne me,
6 Libye,	Libye,	506 putasti?	putastis?
scopulisque	scopulusque	508 pœnata	tu pœna es
repulsum	reuulsum		pœna es tu
è turb.	se turb.		ista es,
5 At non umbri-	Et non umbri-	513 aut	ut
feram	feram	vibrans,	librans,
cum torto	contorto		vibrat,
6 In flexum	Inflexus	516 donaria	altaria
plurima	maxima	519 est, nul.	& nul.
	ultima	520 merumque	moremque
8 errantia	certantia	524 tepida Bereni-	tepidam prorem-
9 violentior	violentius	cida	prida
9 quia	quod		tepidam Ptole-
71 quia	quod		maida <i>Barf.</i>
74 externa	extrema	525 extulit	abstulit
75 delapsaque	dilapsaque		attulit
77 demissa	dumissa	526 putria	putrida
82 metuensque	timuitque	528 sic	Hic
rapi, constrinxit	mori, cōstringit		Hoc
	rapi, perstringit	530 compellitur	complectitur
84 nixu	nifu	531 hūc esse locum,	hoc esse solum,
91 Effuditque	Effunditque	536 Carcinus	Carcinus
miranda	miseranda	537 nec	non
95 nouere	inouere	539 in Arcton.	ad Arctos.
vias	viam	540 Te	Et
rota	nota	541 semper	summo
99 Incensusq. dies,	Exarsitque dies,	542 maris,	mari,
<i>ac deinceps ad-</i>	<i>ac deinceps ad-</i>		tibi,
<i>dunt sequentia.</i>	<i>dunt sequentia.</i>	544 miserat Eos,	misit Eous,
	iam mundi	549 hortator	hortatu
	spissior ignis,		orator
	Iam plaga,	556 directa	discreta
	quam nulla	562 duræ	& duræ
	Superi mor-	saltem	semper
	talibus ultra	564 quem	quas
	A medio fe-	565 epect.	depect.
	cere die, cal-	568 sed longam dif-	sed longa? an
	atur, & hu-	ferat	differat
	mor in No-		nec longa? an
	tō omnis ab-		diff.
	it, inanāt &c.		sed longa an au-
501 quam vix epul.	qua visa pul.		ferat
	quam vix in		seu longa? an
	pul.		diff.
502 Corripiens, pa-	Sustulit, & ga-	569 bono?	bonis?
culum galeæ	lex cōnexum	571 & nunquam	ut nunquam
confudit	infudit		& nusquam
	Sust. & gal. con-	572 inferet	inferet
	uerfum infu-	574 facinus non	agimus nisi
	dit	nec	non
504 tenens	ferens	576 nec legit	ne elegit

578 Est

VARIAE LECTIOES	
518	
578 Est ne	Estque
580 nisi	vbi
580 quocunque	quodcunque
583 pauido	timido
cadendum	cauendum
584 profatur:	profatus:
587 gerens,	gerit,
	regit,
	tenent,
590 Carpentoye	Carpentoque
592 lauces	laticis
594 &c	sed
595 vilo	illo
597 Libyaq.	Libyesq.
604 Tunc	Hunc
	Nunc <i>Mod.</i>
Deum.	Deum es.
605 nullam Superi	Superi nullam
613 Ne	Non
614 admisto	emisso
	admixto
615 fat. dente	fat. in dente
617 Libya	Libyes
618 vndam.	vndas.
619 extunder	exudet
623 causa.	fama.
625 calentem,	cadentem,
632 Femineæ qui	Femineo cui
soluti,	solute,
634 subrectæ	surrectæ
636 cunctis impune	cunctisque im-
Medusa:	pune resoluit,
637 Quod	Quis
638 recto se lum.	se recto lum. vi-
vidit,	dit,
	vidit se lum. re-
	cto,
639 dubitantia	morientia
646 Cerosque	Cetoque
	cerosque
	Cetusque
647 celo pelagoque	pelago celoque
648 obducere	abducere
652 visus patiens	visum est patiens
654 Illa	Ipsa
656 Phlegæos	Phlegæos
657 Erexir	Verterat in
658 e med.	in med.
664 fuso	caso
668 Gorgonis	Gorgonēs
auerso	aduerso
volutu:	meatu:
673 Defenduntque	Defenditque
protenti	protentis
675 trepidum Pallas	Pallas trepidum
	Pallas. trepidum
	tremente
677 Lata	lacta
678 lunati	hamati
679 spirasse	spirare
682 aduersi	auersi
684 sic rapta	rapta sic
fugit.	subit.
685 pensabat	prensabat
686 Athera	Aëra
scinderet	ascenderet
	finderet
689 respiceret?	conspiceret?
694 vagi	fuit
695 effugit	efficit
vimbram.	ymbra.
696 nulli	nullo
701 leuauit.	notauit.
702 crassi g. veneni	crasso g. veneni
704 Ipsa	Illa
706 pudor?	modus?
707 mercedem.	merces.
708 At non	Et non
709 Squamiferos	Squamigeros
711 tractique	rectique
713 pingitur	tingitur
	ringitur
716 Ammodytes	Hammodites
717 Scytale	phitalis
719 furgens	vergens
Amphibæna:	Amphibæna.
	Amphibæna?
721 Parcas:	Pharcas:
	Paras:
	Pharias:
722 Pestiferos	Letiferos
733 Nec vobis &c.	<i>Hic versus in quibus</i>
	<i>non extat.</i>
736 videns	vider
739 sensus dentis	dentis sensus
743 Ebibit	Et bibit
circum	circa
744 torrere	torquere
747 non mæsti	mæsti non
748 quin	ne
749 totisque	totisque
757 non &c	non sibi
759 tumentes	timentes
761 Cato:discere	Cato: dicere

	discedere	leti	fati
4 fixo	flexo	833 tutus	uius
arenis.	arenæ.	putaret	putauit
rupta	rapta	834 vires	virus
7 nudum est	nudum	835 recto	torto
	est nudum	837 Solpuga	Salpiga
corpore vulnus.	vulnere pectus.		Scalpiga
Liquitur,	Linguitur,		Salpyga
distillant	destillant		Salpuga
Diffiluit	Dissoluit		Solipugia
4 toto de	de toto		Solipagna
7 textura	iunctura		Salpiuga <i>Volater.</i>
abstrusum	obstrusum	840 Suspecta	Quis picta
fluunt.	fluit.	843 Expoluit	Expolita
2 cadet,	cadit,		Expolitis
7 subit	subile	847 Quis ve	Quisque
2 Marci	Marci	848 arina:	arua:
torridus	perfidus	854 nil	nihil
5 tollente	pollente	855 Natura	Fortuna
	torrente	queror:	querar:
6 mersus:	morsus:	858 venenis.	veneno:
7 auctum.	actum.	861 orbem	oram
8 exundat	exultat	867 ista	istinc
9 tantos	tanto	868 iacet	iacens
	tantum	quam	quæ
o Curauere	Curauere		&
iam non	nec iam	870 hoc	hæc
	non iam	cælum:	cæli:
8 totis se ef.	totis ef.		letum:
2 his	his	872 videntem.	calentem.
6 dolore	exuore	874 nunc	tunc
o diro	duro	876 euoluimur or-	euoluimus or-
Sabinas	Sabras	ber:	ber:
2 sterilis se	steriles è	877 ipsa est	ipsa
	sterili se	878 fati	fatis
3 immisit (Iacul-	emisit (Iac. v.	882 nuda	nudus
lū vocat Afri-	A.) serp.	884 fati:	miser:
ca) serpens:	immisit Iacu-	vocatur	vocatus
	lū, volat Afri-	888 al. in pectore	al. pectore
	ca f.	896 misti	mixtis
14 transactaque	traiectaque		mixti
	transacti	899 terram	terras
tempora	corpora	900 extrema:	extrema:
25 ibi	vbi	903 in ortus:	ad ortus:
28 Murri	Muri	908 donatis	donatæ
	Murris	909 contenta	contenta
	Mauri	913 Primum	Primo
	Maura	quas	quam
29 rela	membra	914 Expurgat	Expugnat
31 demittit	dimittit	917 costos,	costus,
	dimittit	919 sonet	sonans
32 miserabile	mirabile	rhapsos,	rhapsus,

	raplos,	ne	non
	taxos,		nec
	taxus,	985 me teque	te ineque
927 tunc	tunc	986 damnabitur	damnabitur
928 nec dat	nec dant	987 verustas,	potestas,
	ne dent	988 congestu	congesti
929 aut	haud	989 turceremos	turiteros
inimum	nimum	993 Phrygius,	Phrygius,
931 fugit,	perit,	virorum	tuorum
audit	exit	994 abstruso	obstruso
	audet	995 clarissimus	carissimus
933 Tunc	Tum	996 vos, priori	non, priori
934 & siccet	exsiccat	998 Restituum &c.	<i>Anle hunc</i>
935 Extractamque	Extinctamque		<i>sum in gale</i>
936 superauerit	superauerat		<i>extat: Cōst</i>
937 veneni.	venenum.		<i>sparsas acies</i>
938 leuior tandem	melior tandem		<i>plebo ruin</i>
	tandem leuior	1003 Præuehitur,	Prouehitur,
942 illis	illic	relinquit.	reliquit.
	illi	1004 lavante	lassante
943 terram	terras	1007 ibi	vbi
redire.	reueriti.	1008 incerto turba-	incertas tur-
944 nemorum rara	rara nemorum	tas	to
tollere	attollere	1009 Accipit:	Perpicit:
945 culta	visa	regis	munis
948 quierat	quieram	1015 Et, quod	Et quid
950 clade	fede	1016 terræ pelagi-	belli pelagi
	cade	que	que
953 legens	premens	labores	laborem
in vnd.	ad vnd.	1017 armis,	arum,
955 Eroas	heroas	1019 Magnus quæ-	querens M-
956 pelago	pelagi	rens	gnis
abstulit	attulit	1021 tecum	totum
958 arcto	arctat	percussus est	est percussus
963 Rhortion,	Rhorcium,	sang.	sang.
964 exusta	exhauste		percussus sa
memorabile	venerabile	1022 Accipe	Suscipe
967 Alfaraci	Alfarici	crucis:	labore:
968 lassa	laxa	1025 crede	redde
	lapsa	1026 voluere	valere
969 etiam	& iam	1027 facili nobis	nobis faci
970 scopulos siluas-	siluas scopulos-	quod	quod
que	que		facili quod n
latentes	patentes		bis
971 iudex fedit in	vindex sedit in	1028 depulso	depulsoque
antro:	antro:	pulsoque	<i>Est</i>
	iudex sedit in	1030 famam	famæ
	antro:	1040 putatis	potest
975 Xanthus	siccus	1041 quam la.	quid la.
979 Herceas	Hectoreas	1042 generi ma-	manulit gene
980 fato	lero	uult	ri
982 sacre Cæsar	Cæsar sacre	reuiusum,	reiuissum,

44	Calcarat	Calcauit
47	Huncine	Hunc o
52	Tangeris	Angeris
53	alii	aliis
58	bene	bone
61	te non passa	non te passa
	perſide	perſida
62	audes,	audet,
63	Acquisque	Adquisque
	ſimulati	ſimulato
64	ſineſta	ſineſte
69	Non	Hæc
73	fecimus aruis	mouimus armis
77	hoc	toto
78	vila	vna
	duorum eſt.	duorum.
81	vos me	vos met
		poſſe
82	paratum	paratum eſt
83	hospitium	hospitium eſt
85	metui	credi
	poterat,	poterant,
89	condite	credite
91	iuſto	viſto
	tura	membra
		buſta
93	vnam vna.	vnam / vnam.
98	Dei	Diis
100	Affectus ab te	Effectus à te
		Affectus à te
105	fletus	in fletus
	comitem,	comitum,
	querenti	loquenti

LIBRO X.

2	calcauit Cæſar	Cæſar calcauit
2	Ne	Nec
	haberet.	habebit.
		amaret.
		habebat.
9	fertur ſecurus	ſecurus fertur
	in urb.	ad urb.
14	tum	tunc
	timorem,	pauores,
15	vetuſti	venuſti
21	iacet: terrarum	iacet terrarum,
22	totum	tantum
25	sibi / ſi	ſi / ſibi
	vnquam	nunquam
28	ſines,	vires,
34	quod	per
35	pariter populos,	populos pariter,

38	obſtitit	obſuit
46	Parthoq̃ue	Parthiſq̃ue
48	nunc	non
	Arcton	Arcto
50	cedamus	cedemus
	in	ad
53	Iam Peluſiaco	Iamq̃. Peluſina
58	Intulit	Impulit
59	Latro	Latro
61	Iliaciſque	Iliadumq̃ue
63	illa	ipſa
69	Ptolemaïda	Ptolemeïda
71	ignis	ignes
74	Theſſalica	Theſſaliæ
75	Admiſit Vene-	Ad Venerem
	rem curis,	miſit curas,
76	partus?	natos?
81	non ſibi	ne ſibi
84	Quem	Quam
85	eſt o	eſt mi o
87	æternum	externum
	depulſa	expulſa
	paternis,	parentis,
88	Si	Ni
	reſtituat	reſtituit
89	Complector	Complectar
	tu gentibus	tangentibus
90	prima	ſola
94	thalami	thalamos
	ipſe	ille
95	Sit	Si
	amet:	amat:
96	nil	nihil.
97	habere	inire
99	quantos ne	tantosne
	tumores	quantos ve
		tumores
104	Nequicquam	Nec quicquam
106	iudice	Cæſare
107	parta	paſta
	emta eſt;	emta;
112	Extruat,	Extruet,
114	Nec	Non
118	vili	Nili
120	Et ſuffixa	Et ſuffecta
		Et ſuffulta
		At ſuffecta
121	crebro	crebra
123	micant, Tyrio	micant Tyrio,
	ſucco	ſuco
		lentum In quib.
		autem ante hunc

	<i>versum hic repe-</i>	auctusque	auctusque
	<i>ritur: Hic to-</i>	219 veterum	veterum est,
	<i>rus, Assyrio</i>	quo	quod
	<i>cuius pars ma-</i>		que
	<i>xima succo</i>	221 testis	testes
124 diu, virus	diu virus,	tibi	tibi
127 Tum	Tunc		mih
128 distinxerat	distinxerat	222 calidiq̃ue	calidisq̃ue
atq̃:	ostrum:	tabe	labe
129 flatos	fuluor	225 neque	nec
130 nullas	nullis	226 nec	neque
aruis	undis	232 ne	neu
135 lanugine	fuligine	235 adest:	adit:
136 toris	illic	236 declinet Phœ-	Phœbus decli-
137 fucata	fuscata	bus,	net,
138 sceptris c. suis,	scepro c. suo,	237 posset?	possit?
140 gerit,	tulit,	238 parens	potens
141 perlucet	prælucent	decurrere	discurrere
142 compressum	compresum est	239 Zephyros	ventos
143 extenso	expanso		flatus
	extemplo	quoque	quos
144 sectos	sectosq̃ue	240 adscripsit	adscribit
146 Nec	Ne	241 aëre longa	aëra magna
149 sic licet	scilicet	244 rumpentis	rumpentis
150 quæsiße	pressiße	245 Assidue / flatus.	Assiduo / flatu
153 Sordibus	Sordibus		vel fluctu.
Heiruscis	ex Tuscis		Assidue / fluctus.
156 dedit,	gerit,	246 obice ponti	obice mundi
161 Excepere	Accepere	248 putent,	putant,
164 certas	certas	248 hac	hic
167 externa/terra:	externæ/terræ:	253 Per tac.	In tac.
	extrema/terræ:	254 perfert.	profert.
171 Martis Phariis	Pharius Martis	258 polumq̃ue	polorq̃ue
175 Linigerum	Lanigerum	260 digerat	degerit
	Longeuum	261 hoc	hunc
177 Deis,	Dus,	262 ius	fas
181 si Cec.	ni Cec.	269 Et Ph.	Hæc Ph.
185 Superisq̃ue	cunisq̃ue	272 quos	quem
187 Fastibus	fascibus	275 calentem.	caurentem.
189 malleum	malleum	276 occasum	occasus
190 latentes,	latentis,	277 currus	curtus
193 Prodere,	Edere,	279 in ort.	ad ort.
ad hoc	ab hoc	286 Qua	Quæ
197 cœlicolis	cœlicolas	287 confurgis	cum surgis
201 anni,	anni,	290 Cursus in	Curris &
204 Tethyn,	Tethym,	occasum	occasus
206 fulmina	flumina	flexu	flexus
211 rapidos	rabidos	& ort.	in ort.
	rapido	300 adferre	efferre
212 Exerit, &	Excierit		perferre
214 quæ cum	quem cum	301 Concessum	Concessum est
217 iustus	iustus	302 latè tibi	tibi latè

rupto

rapro	rapro		nubit
05 mitigat	vindicat	360 senem	ducem
07 Indepl.	Inpl.	368 ut fat.	& fat.
08 Praeheris,	Proueheris,	369 è nob.	ex nob.
10 tibi	sibi	credet	credit
12 populis	populos	370 per, te, quod	per te, & quod
13 Phile.	Physe.	380 è pul.	à pul.
14 Pontum,	Ponto,	381 regentem.	regente.
16 tantas	rotas	383 opes	opis
19 Ac	At	ac reg.	& reg.
21 fremunt	tremunt	384 ingentis fati	ingentes facti
ac multo	ac multo in	387 haustus	ictus
	à nullo	388 praestare	spectare
22 inuictis	inuitis	395 tu par.	iam par.
caneſcit	albeſcit	397 Superi	Superos
23 Abaton	Abatos	398 lentus	segnis
24 ſentit	ſenſit	399 parère	præbere
percuſſa	percuſſa	400 Ut mor	Et mox
26 Quod	Qui	nec	non
28 negant:	negent:	402 rapit	parat
ut alta	& alta	403 mentes	mentis
	in alta	408 ibi fas	vbi fas
29 In con.	It con.	vbi maxima	ibi maxima
ſtat molibus	iam molibus		vbi proxima
	iam mollibus	409 Aër	Aëra
	ſtat montibus	417 placitum:	placitum eſt:
receptis.	quietis.	generi ſoceriq.	ſoceri generiq.
30 apertaſque	opertaſque	418 bella	iura
Memphis	Nymphis	419 Romanam	Romani
31 verat	timet	420 Et niſi	Et ni
32 tata	tanta	422 diſtriſta	deſtriſta
ſecuri p. traher-	ſecurus p. tra-		diſtinſta
bant	hebat	426 conſuſa	inſuſa
34 tam ſacra	ſacra iam	permiſſaſque	permiſſaſque
	ſacra tam	427 ferri.	belli.
	ſacrata	428 contemta	contenta
35 A ſc.	Ah ſc	429 famulis	populis
nihil	nil	430 Illam	Apram
337 Deo	vimbre	433 dilatus	prolatus
furorẽ.	furorẽ.		deductus
338 viles	Pharias	435 calentem:	calente:
339 parat	paret	437 Nec	Non
340 belli, & vin.	belli, vin.	iuſtos	iunctos
347 ferre	ferret	439 Laturiſque	Iaſturiſque
349 perferre	præferre	at	ſed
352 retento,	retentum,	440 Diſſuſus	Diſſuſus
	reſecto,	446 rabidos	rapidos
	reliſto, Berſ.	447 Non	Nec
335 prodita	perdita	448 Mulciber	Mulcifer
337 dominae thala-	thalamos do-	449 qui nuper	nuper qui
mos?	mina?	451 ſperare vetan-	ſuperare vetan-
nubet	nupſit	te,	tem.

452	promisit	permisit	507	feliciter	felicibus
454	Obruitur	Obstruitur	509	Tunc	Hinc
456	spatium non	non solum			Cum
458	ceu	vel			Nunc
462	mortis	mortis,	513	excursus	& cursus
		matri,			incurfus
463	tela	arma	514	Cæsar's a. adi-	Cæsar & a. vi
466	suo,	suum,		tus &	vidit
468	tentare	tentasse			Cæsar. a. aditus ac
471	neque	nec	515	permisit . nec	non fatum me-
473	Res minima	Astimat		pœnas inde	riti pœnasque
		Astimet			non mortē me-
	ponenda	hæc ponenda			riti pœnasque
479	Inque d.	Iamq. d.			nunc fatū me-
482	Nec fl.	Non fl.			riti pœnasque
483	diuisa	diuersa	516	non qua	qua non
485	vicein	ducem	517	rabido	auido
490	cōstantia men-	fiducia men-			rapuit
	tis	ti		ferarum:	leonis:
491	tinctas	tractas	518	cervix gladio	gladio cervix
492	immitti	immittit	532	summo	nullo
	bella	vela			multo
495	summiq̃ue	summiq̃ue	534	Molis	Solus
496	prope	quoque		exiguæ	exiguo
	æquore	æquora			exilio
497	Iamq̃ue	Hinc	536	subiti	subito
498	Incubuit	Incumbit	537	prætexunt	prætexunt
	quæ	qua	539	vix	non
499	longis	crebris	540	nec	non
	ignem:	ignes:		aceruo	aceruis
500	Et clad.	Vt clad.	543	Optaret ne	Optaret ve
501	testa	terga		respexit in ag-	respexerat ag-
502	ætherio	ætherio		mine	mine
503	solo	toto			respexit sangui-
504	clausa paulum	paulum clausa			ne
505	auxiliū po-	auxiliū popu-	544	Epidamæ	Epidaure
	pulos.	lum.			Epidaune
506	in somnos	in somnis			

INDEX

IN

LVCANVM.

ABAROS insula Nili
inaccessibilis ad
primum catarracten
10, 323
abscisum caput 7, 628
abducere, id est, auertere
6, 451
abducunt ossa cutem
4, 268
abeo. extremo vrbis a-
matae plenus abit visu
1, 508 abire in ine-
dium 4, 491 abire in
vultus pestis 5, 96 abire
in feras discerptum. i.
discerpi à feris 7, 842
abit Orbis maior in
Asiam 9, 417 abeunt
montes in nubes 2,
626
ablueret tabo 6, 669
abnegare. i. denegare 3,
263
abrotanus, herba nota,
quâ serpentes fugan-
tur 9, 921
abruptum. i. separatum
9, 308
abrupta viarum 10, 317
abscondere nefas 2, 735
abscondit frutum clas-
ses 3, 47
absoluere. i. culpâ solue-
re liberare 7, 870 ab-
soluere ciuile bellum.
i. probare, non impro-
bare 2, 250
absterrere ardore. i. ab
ardore 5, 129
abstinere naues terrâ 9,
1010
absum, abest menti fauor
4, 399
Absyrtos, insula maris

Adriatici sub Illyrico
3, 190
Abydos opidum ad fan-
ces Hellesponti in Asia
2, 674. 6, 55
accersere fata manu 4,
484
accipere. acceptum pro-
no milite bellum 1,
392 accipere larè 2,
273 accipiunt bella
nocentem 2, 259 ac-
cipere in campum to-
tas habenas, de equo
2, 500 accipiam mor-
tem intrepidus 5, 658
accipere, contrarium
iussioni 7, 92 accipere
pœnas 8, 97 accipere
exemplum. i. sequi,
imitari 9, 179
Achæmenia Suse, quali
Persicæ, ab Achæme-
nide tribu è quâ reges
Persarum, 2, 49 Achæ-
menii campi, Persici,
Persis 8, 224
achates, gemma versico-
loribus venulis di-
stineta 10, 115
Achelous Thessaliæ flu-
uius 6, 363
Acheron fluius Infer-
nalis, eiusque portu-
tor Charon 3, 16
Achillas, prefectus mili-
tiæ Egyptiæ, designa-
tus occidendo Pom-
peio 8, 538 eum oc-
cidit, 618 caput eius
ad Ptolemæum defert,
675 sollicitatur à Po-
thino in eadem Cæsa-
ris 10, 350 copias

cōtra Cæsarem raptim
dicit 398 & seqq.
eandem Cæsaris differt
in diem sequentem, &
cur 425 missos ad se
Cæsaris & Ptolemæi
nomine legatos occi-
dit 471 ab Arsinoë
interfici iussus 523
Achilles equoreus, à ma-
tre Thetide deâ mari-
nâ 6, 350
Achoreus sacerdos Agy-
ptius, fautor Pompeii
apud Ptolemæum 8,
475 eum Cæsar per-
contatur de astrolo-
giâ, antiquitatibus Æ-
gypti, & præcipuè de
ortu & cursu Nili 10,
173 & seqq. ille de
quæstis ad longum
respondet 194, &
seqq.
acies cognatæ 1, 4 ar-
dentes, percussione
Solis 2, 482 dubiæ 4,
389 effusæ 4, 743
impulsæ 5, 757 rectâ
fronte venientes 10,
438
aciem inferre 3, 498
prolicere in agros 4,
745 effundere in ho-
stem 6, 292 campis
tollere 6, 533
aconitum, herba vene-
nosa, quam Cerberi
spuinâ aspersam fabu-
lantur 4, 323
Actius Varus, vide Varus
actus. i. res gestæ 5, 659.
8, 807 in actus sub-
repsit 2, 390
actus

Actus Varus
11. 393.

326

actus belli 9, 294
 actu rapido 9, 31 vi-
 lento 9, 472
 actum nihil cum quid
 agendum superest 2,
 657
 acus Nilotis 10, 142
 ad hoc xui 10, 195
 adamas, lapis durissimus,
 ignis & ferri contem-
 tor 6, 801
 addere animis ignes 7,
 559
 adducere funem ancho-
 ra 3, 700
 adedere latus montis, de
 fluctibus 6, 267
 ademptus rebus .i. inor-
 tuus 9, 205
 adesse .i. auxilio venire
 9, 911
 adest in praelia totus Cæ-
 sar 5, 742
 adferre nefas in castra .i.
 nefariū venire in mi-
 litiam 2, 98
 adheret gladius dextræ
 4, 248
 adire ex æquo aliquem.
 i. vt parem 8, 232
 aditus patet ad verum 6,
 616 aditum habere
 fame 8, 74
 adiuvit ferrum suo pon-
 dere, ex ictu in telum
 procumbens 3, 725
 imittere gaudia 2, 373
 imittere .i. immiscere
 10, 75
 admissum æquor, aut
 admissus fluuius 1,
 421
 admonitæ tument gusta-
 to sanguine fauces 4,
 241
 admouere horas morti
 7, 50
 admotum .i. instans, pro-
 pinquum 4, 480
 admotus Superis, de tau-
 ro mactando 7, 165
 adorare .i. supplicem ef-

INDEX

se, se dedere : formula
 6, 243
 Adria opidum à quo
 Adria, Adriacæ vnde,
 Adriacum mare i. Ma-
 re Adriaticum, quod
 & Superum 2, 407,
 615, 625. 4, 404. 5,
 614
 aduersis rebus non des-
 tendus is cui adhari-
 mus prosperis 8, 534
 aduersus ictus Solis 7,
 214
 aduertere terræ .i. appel-
 lere 8, 567
 aduertere .i. ad se trahere,
 inuitare 8, 857
 aduentu hospitum .i. nun-
 cio de aduentu hospi-
 tis 8, 472
 adytum, adyta, templo-
 rum, sepulcrorum, lo-
 corumque sacrorum
 recondita loca & se-
 cretiora 5, 85. 9, 153.
 10, 23, 180 adyti
 penetrabile 5, 146 ady-
 tis dignæ voces 9, 565
 Aas Thessaliæ fluuius 6,
 361
 Agæ opidū maritimum
 Ciliciæ 3, 227
 Agæum mare, Agææ vn-
 dæ; mare quod Asiam
 à Græciâ dirimit 1,
 203. 5, 613 pro quo-
 cunque mari 2, 665
 æger morte 7, 240 om-
 nibus venturis 6, 424
 Agis Palladia .i. scutum
 vel lorica Palladis in
 qua caput Medusæ 7,
 569
 Agoceros .i. Capricor-
 nus, signum celeste 9,
 537. 10, 213
 Agyptus Africa, seu, vt
 alii, Asiæ regio nota 2,
 587. 7, 710. 8, 501,
 546, 802. 9, 164.
 10, 4, 59, 359, 474

eius situs, munimen
 & commoda 8, 4
 regio plana 2, 417
 inundationē Nili ni-
 lis pluuiis indiget
 829 eius infima
 ostium Pelusiacum
 464
 Agyptia litora 9, 100
 rura 10, 312 vada
 540
 Agyptia fides 8, 62
 Agyptii Astrologi per-
 ti 1, 640 magia
 449 eorum dii etiam
 feræ & aues quædam
 10, 159 imō & ol-
 scana nonnulla
 478 eorum structura
 & luxus 10, 111 &
 seqq.
 Amis, mons Thracia
 sed Luciano ferè sem-
 per pro monte Thes-
 salia 1, 680. 3, 197
 5, 3. 6, 576. 7, 174
 480. 10, 449 hinc
 Amonia, Amonia ter-
 ra, tellus, pro Thessa-
 lia 3, 192. 6, 442. 7,
 858 Amonia filia 8,
 2 Amonius, pro Thes-
 salico 6, 394. 7, 825
 Amonides, pro, magis
 Thessalica; & Amon-
 iæ artes; quia multe
 in Thessaliâ magis aut
 venelice 6, 480, 486
 vide etiam Hamus.
 Aneas auctor gentis Iu-
 lia 9, 991.
 Æolide Thessaliæ populi
 6, 384
 Æolius tridens 2, 457
 Æolii saxi carcer .i.
 antrum regis vento-
 rum Æoli 5, 609 Æo-
 lia rabies .i. venti vel
 flatus impetiosi 9,
 454
 æquantes mœnia turres,
 videlicet externæ ab
 obfiden-

obfidentibus extru-
 ctæ 3, 456
 equare aliquem vifū 1,
 641
 equata membris vulne-
 ra 2, 177
 equatum ad pondera 4,
 58
 equo Marte 3, 585 ex
 equo adire 8, 232
 equinoctialis circulus
 vel linea 5, 24, 25
 equinoctium autumnale
 8, 467. 10, 218,
 227
 equinoctium vernū 4,
 56
 equor notatum amore
 .i. Leandri & Herus,
 Hellespontus 4, 56
 equorei metus, à ventis
 9, 447
 ær ater, fpatium quod
 inter terram & æthe-
 rem 4, 74. 9, 5
 ær imminens 7, 516 in-
 ersedens 6, 649 mo-
 tus caduere 7, 830
 piger, non motus, con-
 clufus 6, 107
 ær, pro odore 10, 167
 ær violentior, ventus 5,
 77
 ær fagittæ ftridens 9,
 827
 ær ftridulus elifus lituis
 7, 475
 ær, vltimâ productâ 1,
 90
 æra pennis ducere 9,
 730
 æris conftandi inuentor
 Ithonus 6, 405
 ætas altior 6, 335 ætas
 canduit 1, 214
 ætatem umbrâ fibi mi-
 rigare .i. calores um-
 brâ vitare 10, 305
 ætus maris, & eius cau-
 fe quæritæ 1, 410 &
 feqq. fidere lunari in-
 crefcit 6, 479

IN LVCANVM.

ætus maris reiectus car-
 minibus magicis 6,
 480
 ætus humaris 8, 566
 ætus agens fe declinibus
 vndis .i. refluxus 4,
 427
 æstu comineans mare 5,
 445
 ætas edax 7, 397 impen-
 fa labori 2, 509, 568
 firma 2, 631 puerilis
 innocua 8, 450
 ætas vincimur 7, 641
 æterni Martis, is qui in-
 duruit & affuevit bel-
 lis 8, 223
 æther ad austrum deue-
 nus respectu noſtri
 aut Romæ 3, 250
 æther conſtrictus 4, 51
 æther currens 7, 424
 æther imus 9, 8
 æther peruſtus, Zona tor-
 rida 9, 433
 Æthiopes & Æthiopia
 regio Africa fupra Æ-
 gyptum 8, 830. 9,
 651. 10, 293
 Æthiopes capillos ha-
 bent furſum inflexos
 & contortos 10, 131
 cultores Iouis Ammo-
 nis 9, 517 nigri ob
 continuos calores 10,
 221
 Æthiopia ſub nullo Si-
 gno Zodiaci poſita,
 niſi quod Taurus pro-
 tenſo pede eam ſpe-
 cter 3, 253
 Ætna Siciliæ mons per-
 petuo igne flagrans 1,
 44. 5, 99. 6, 295.
 10, 448 ignes non re-
 ctâ furſum, ſed in la-
 tus verſus Italiam eia-
 culata, in malū omen
 1, 545
 æuum. æui leges 2, 82
 ad hoc æui 10, 195
 æuum annofum 9,

359 perpetuum 7,
 131
 æui breue dedecus 2,
 117 æui longi fama
 9, 548 æui ſenium 4,
 812
 æuo languidus 1, 504
 æuum longius ingentes
 animos deltruit 8, 27
 æuum totum mundi .i.
 æternitas, perpetuum
 7, 640
 æuum veniens in Or-
 bein .i. futurum 7,
 390
 æuum agere 8, 243 da-
 re .i. æternitatem 9,
 980
 ætites lapides fonantes, quia
 concavus & alium in-
 cluſum habere vide-
 tur in nido aquilæ re-
 peritur 6, 676
 affectus enſesque ſuos
 ſub iure Pothini ha-
 bet 10, 95
 affinis, confinis, 3, 270
 affuit Lycidam vncus
 3, 636
 affictæ res 4, 796
 affundi, ſubmitti ſuppli-
 cem 7, 71
 Afranius & Petreius pari
 iure duces Pompeiani
 in Hispaniâ 4, 4 co-
 rum caſtra ſuper mon-
 tem vicinum Ilerde
 4, 17 eius ſe dedentis
 pro exercitu ad Cæſa-
 rem oratio 4, 338 &
 feqq. vide etiam Pe-
 treius.
 Africa tertia pars Orbis:
 eius ſitus & descriptio
 9, 411 & feqq. 9,
 854, 874 vide etiam
 Libya
 Africa plena incommo-
 dis & malis 9, 405
 fitiens, id eſt, ſicca &
 calidiſſima 1, 568 ir-
 rigatur & ſecundatur
 X 4 Bo-

- Boreā nubes in meridiem cogente 3, 67
 elephantum ferax 6, 208
 cur ferax animalium venenatorum 9, 619 & seqq. in eā maximæ eclipses Lunæ 9, 693
 Africa provincia sub regimine Actii Vari 4, 666
 Afri mapalia in quibus habitant circumferre soliti 4, 684
 Africanum bellum Cæsaris cum Scipione 7, 691
 Agamemnon, fraterni viator amoris 3, 286
 eius classis mille nauium 3, 287
 Agave Pentheum filium, aprum putans, dilaceravit: postea ad mentem rediens caput rogis imposuit, dolens quod non plus posset filii sepelire 1, 574. 6, 359. 7, 780
 agere ævum 8, 244. flagellis 6, 730
 gemitus 7, 482
 intentum paci 3, 53
 Martem, bellum gerere 4, 2
 otia 2, 295
 agere se 7, 524
 tempora 7, 441
 terræ. marique 1, 307
 agere in flexum 9, 456
 agere diem, de sole aut natura 7, 201
 agere sinus, de aqua 5, 620
 agit mecum rebus secundis fortuna 1, 310
 agit omnia præceptum fatum 6, 98
 agit se flumen 4, 588
 agit stimulis mortis 4, 517
 studiis partis 4, 348
 acta res Neroni .i. in modum Neronis 1, 45
 actum nihil cum quid agendum superest 2, 657
 agger gemens ad ictus 6, 137
 aggeris struendi ex terrâ virgultisque, & latera trabibus compingendi ratio 3, 326
 agger subitus 1, 117
 agitare fata sua 8, 138
 agitare mentes serie laborum, item actu belli 9, 294, 295
 agitare pharetras 3, 185
 agitat discordia manes 6, 780
 agitat mens 6, 415
 agitant grauiora metus 2, 225
 agmina longâ serie harrentia 1, 492
 agmina rapere 3, 299. 4, 717
 agmina feruilia 2, 93
 agnoscere Superos .i. deorum fauorem 4, 255
 agri depasti igne reuoluntur 9, 183
 agri emeritis dati 1, 344
 agri pressi, vallis inter montes 6, 343
 alæ, copiarum militares 1, 440
 Alani Scytharum populi 8, 223. 10, 454
 Alba Latii vrbs in monte Albano, ab Iulo siue Ascanio condita, vnde Iliaca dicta 1, 198. 5, 400. 9, 992
 ad eam quotannis consules ibant ad peragendas ferias Latinas, ex instituto Numæ 3, 82
 Albani lares 7, 394
 Albi Germaniarum fluius 2, 52
 Alcides, Hercules 1, 577. 4, 611. 6, 391. 9, 366
 aleasari 6, 7
 Alexander Magnus, fel prædo 10, 21. in Babylonem inortuus 46
 Alexandriæ sepulchrum 8, 694. 9, 1510, 19
 misit in Aethiopiam qui indagarent fontes Nili, in istra 10, 272
 ad Gargem magno vincifallus ab Orbe est 234
 eius exemplum periculosum mundum inuenitur porro eum Lucanus per digressionem 10, 25 & seqq.
 Alexandriæ sepulchra regum erant magnarum molium 8, 69
 Alexandriæ Regiæ descriptio 10, 111 & seqq.
 aliena toris tempora 2351
 alii, & diuersi, oppositi 6, 782, 783
 alimentum. satis est fluminis & Ceresque in qui bella gerunt 4381
 Allia fluius non longi ab Vrbe, ad quem castrum Romani à Gallis. vnde dies illius cladis inter nefastos habitus 7, 409
 alligare terras, circuire, continere, de Oceano 10, 255
 alligare ripas amnem, intra ripas coercere 10, 226
 alligat torpor artus & animum 4, 290
 allocutio militaris ex aggere aut suggestu è cespitibus structo 5, 316
 alloquium, colloquium 10, 174
 Almo, fluiuius non lon-

vii 267

ag. l. m. m. 1306.

ē Roma 1,600
 us, aquoso solo leta
 rbor, & nauibus fa-
 ricandis vfitata ve-
 eribus 3,442 alnus,
 ro nauti 2,427 &
 alim. pro trabe aut
 publica pontis 2,486.
 4,472
 eus Thessalus, cuius
 filii Otus & Ephialtes
 gerantes montes altum
 alii imponentes co-
 lum subuertere vo-
 luerunt 6,410
 pheus Elidis fluius,
 per subterraneis me-
 atus creditus in Sici-
 liam venire, & Are-
 thuse misceri 3,177
 pis, Alpes, montes Ita-
 liam à Galliis & Ger-
 mania discriminantes
 1,183, 302, 304,
 481, 688. 2,429,
 535, 630. 3,299 Al-
 pium tremor 1,553
 Alpes (.i. niues Al-
 pium) resolute 1,219
 ta mens 6,228 alta
 nocte 6,570
 te inferere, animo aut
 menti 9,572
 nim, mare 8,36
 tum, intimum 8,690
 tus cruor 11,319
 manis, mons Cilicis
 3,244
 mare in vicem 1,61
 malis Egypti rex, quo
 regnante xx millia vr-
 bum in Egypto fuis-
 se perhibentur. 9,155
 umbre, circuire 10,40
 ambire pectore, cir-
 cumplecti 8,67
 ambitionis furor cæcus
 & inanis 10,147, 156
 ambitiosa fames 4,376
 Ambracia ora, Ambra-
 cius sinus ad Ambra-
 ciam opidum in Epi-

ro 5,652
 amurbale sacrificium
 1,593
 amentare habenâ iacu-
 lum 6,221
 amicos miseros nemo fa-
 cilè eligit 8,535
 aminodvtes, serpentis ge-
 nus arenis concolor 9,
 716
 Ammonis Iouis templi
 in regione Cyrenais,
 locis arenosis, vnde
 Syrticus Ammon 10,
 38 eius situs & ritus
 9,511 & seqq. pro
 Cyrenais regione 3,
 292.4, 673
 amnes sursum arti arte
 magicâ 6,473
 amnis per se mari non
 cognitus, qui in ma-
 ius flumen incidit 6,
 371
 amnis violenti vorticis
 8,374
 amoliri onus humeris 5,
 335
 amomum, frutex Assy-
 riæ, cuius uvam vsu
 vnguentorum 10,
 168
 amores belli civilis 7,
 325
 amor, coïtus. amori
 quoque iusto restitit
 robur 2,379
 amores populi 3,54
 amor, stimulus maiori-
 bus ardens rupit amor
 leges 4,157
 amor sacer Orbis, con-
 cordia 4,191
 amoris coniugalis po-
 tentia 5,727
 amor artibus magicis
 conciliatus 6,451,
 460
 amor fluxit in præcor-
 dia 6,460
 amphibæna, serpens
 utrinque caput ha-

bens, vt distingui ne-
 queat eius pars ante-
 rior 9,719
 Amphissa, phocidis vrbs
 3,172
 Amphitryonides, Her-
 cules 9,644
 Amphrysos fluius Thes-
 salis, ad cuius ripas
 arinenta Admeti regis
 Apollo pavit 6,368
 amplexus. iunctosque
 amplexibus artus se-
 parat ense 4,209 in
 amplexus tendere ef-
 fusas palmas 4,176
 ampliare Orbem 3,276
 Amyclas nauta à Cæsare
 adigitur tentare trans-
 fretationem in Ita-
 liam, etsi dissuadens;
 sed frustra 5,519 &
 seqq.
 Anaktos, Thessalis flu-
 uius, nullas auras aut
 nebulas exhalans 6,
 370
 anceps vario favore 2,
 448 successibus 4,
 390 futuris casibus 9,
 582 ancipites casus 4,
 771 ancipites animi
 9,46
 Anchise thalami, filia in
 quâ Anchises cum Ve-
 nere coïuit 9,971
 ancilia Numæ & cælo
 delata aut delapsa 9,
 478 ea gestantes per
 Urbem Salii, qui è Pa-
 tribus eligebantur 1,
 603. 9,479 ea vento
 fortasse aliunde dela-
 ta 9,480
 Ancon, Ancona, Piceni
 vrbs & portus 2,402
 ancoram adducere 3,
 700
 Andi, Andes, Gallis ad
 Ligerim populus 1,
 438
 anfractus opacus 4,160
 X 5 maris

330

maris 5, 416
angere animum curis 2, 681
angustare 4, 327. 5, 232
angustū tempus 4, 477
anhelare rabiem Typhoni, de monte sulphureum vaporem emittente 6, 92
anima. cum morte lentā luctans 3, 578 diuisa, corpore duplici vulnerē transacto 3, 591 potens 8, 762
animæ discursus diuersa in membra meatantis 3, 640 animæ (vitæ) dulcedine capi 9, 393 animæ singultus 8, 683
animam seruare sub vndis 3, 697 trahere 3, 578 colligere in artus 3, 623 egerere 3, 718 morti credere 3, 751 arctare, & claudere 4, 370. 8, 59 producere 4, 796 expellere 7, 622 continere 8, 616
animæ omnium hominum eodem abeunt 7, 815 vel beatorum colliguntur in orbes æternos 9, 9 animarum immortalitas credita Druidibus 1, 454 animæ capaces mortis 1, 461
animus. fert 1, 67 alligatus 4, 290 ingens in extrema fata 7, 679 est 9, 389
animi tumultus 7, 779
animum angere curis 2, 681 confirmare 4, 249
animi faciles morti 4, 506 degeneres versant peiora 6, 417 truces sua pectora pulsant 7, 128 ancipites 9, 46
animis sensus nihil est à

INDEX

morte relictum 3, 39
animis ignes addere 7, 559
animis fatisque suis dignum 8, 347
animos dare 2, 570 magnos gestare 4, 285 robore complere 5, 412 ingentes præstare 8, 266 memores habere 9, 96 incendere virtute 9, 407 mollis turba hos animos! 8, 544
animalium figuris sensus mentis expressi ante inuentas literas 3, 223
animalia mortu aut veneno noxia magis viuæ & mortua vsui 6, 486
Anio Latii fluius in Tiberim labens 1, 582
annales Latii, Romani 3, 309
Annibal 1, 31, 305. 4, 790. 8, 286 iussit Paulū Æmilium cos. sepeliri 7, 799
annonæ cura habenda in primis ei qui fauorem plebis querit 3, 55
annus, menses annuæ 9, 437
annus magnus 3, 70
annus exhaustus 5, 44
anni leger, tēpora 9, 875
annum fleuere agricolæ 3, 452
anni cuncta mouentes 6, 21
anni per coss. distincti 4, 379
anni à consule nomen habentes, pro tempore libertatis 7, 441
anni vergentes, & in senium vergentes 1, 129. 2, 105 anni robusti 8, 282
anni extremi cardinis 7,

381 fracti 8
annos perdere 4
annos debentia fata 530
annis omnibus, vinctum 7, 388
annosum æuum 9,
Anteus Terræ filius rannus in Africā gitanā, hospitum ta polibus affiger 164 gigas nū proceritatis 4, viribus defectus tactu terræ relictur 4, 598, 604 domicilium, cibum exercitum 4, 608 seqq. eius cum Hele lucta 4, 612 seqq. sursum eleuā comprimitur 4, 6 & seqq.
Antei regna, locus Tingitanā: nisi ipsum opidum T ab Antæ conditū 4, 590, 655
ante dare pœnas seerum faciendorum 75
antennæ suffigere vi 9, 328
Antipodes 9, 8
antiquus imagine, maiorum imaginibus n bili 7, 38
Antonii oratoris (qui calamitates futuras p dixerat) caput in meisam epulantis Mar illatum 2, 12
C. Antonius M. frater ob sessus classe Pompeii in orā Illyrici, far premitur 4, 40
M. Antonius (qui pō Triumuir) Vrbe cui Q. Cassio pulsus, a Cæsarem se confert 266 cum parte copia tū Brundisii relictus, Cæsari

esare sepe euocatus
478 Brundisio
aut 5, 703 Nym-
phum appellat 5,
20 Cleopatra amore
census 10, 70
his Ægyptiorum deus
inno capite pius
832
adventuris 7, 20 ad-
entum 8, 592
entis arces, Tarracina
impante opidum 3,
4
re, ostentare 10,
48
tus orbis gentibus,
ductis prædiis 1,
85
disperse ad aluearia
iocantur cinnitu æ-
9, 285
in summo Flaminis
leo, virga lanata 1,
34
lanos fluvius Thessa-
6, 373
deus Ægyptiorum
ui & Osiris) maritus
idis (quæ & Luna) re-
sentabatur boue:
ui certos annos cum
xisset, in puteum de-
gergebatur; aliusque
eius locum substi-
tebatur 8, 479. 9,
60
stre ornamentum na-
ssaut, ut putant qui-
am, remo clauis 3,
86, 672
llo 1, 64 Pythona
raconem matri suæ
atonæ puerperæ à
mone custodem ap-
ositum sagittis con-
cit 5, 79 armen-
regis Admeti pa-
it ad annum Am-
hryson 6, 368 vide
nam Phœbus. Titan.
ean.

Aponus fluvius in agro
Parauino, à quo bal-
nea Apóni 7, 193
Apenninus mons altissi-
mus 2, 396 eius situs,
flumina, &c. 2, 399
& seqq. olim ad Pello-
rum usque Siciliæ se
protendens 2, 436. 3,
63
Appia via transit per pa-
ludes Pontinas 3, 85
Appius euentum belli
ciuilis exploraturus
consultat oraculum Del-
phicum 5, 68 quod
respondet: Nihil ad te
hoc Romane bellum:
Eubææ cellam obti-
nebis 5, 194 ille hoc
malè intelligit, mori-
turus in Cæla Eubæa
5, 224 & seqq.
Appulia, Appula regna,
regio Italiæ ad mare
Superum fertilis 2,
608. 5, 403. 9, 183
Apsus Macedoniæ flu-
uius 5, 462
aptare frænorum habe-
nas 7, 143
aptus terris, & nauibus
8, 122
aqua facilius patrefit
quàm ær 6, 93
aquæ, pro fluminibus
10, 228
aquæ inertes, stagnantes
6, 107
aquæ tute, portus 9,
1007
aquarum dominus, Mer-
curius planeta 10,
214
aquarum subterranea-
rum fontes & scaturi-
gines 4, 299 & seqq.
aquas trahere 7, 822
ducere 10, 252 aquæ
ieiunia 4, 332
Aquarius, Signum cæle-
1, 653. 9, 537

aquilæ pullos suos noui-
ter exclusos, si visi ra-
dios solis pati possint,
retinent: sin minus, ni-
do exturbant 9, 902
in aquilarum nido la-
pis repertus (æetes) in
usus magico 6, 676
aquila signum prima-
riam legionis Roma-
næ 1, 7, 244. 3, 330
aquilæ, pro ipsis legio-
nibus 1, 339. 4, 77. 5,
238. 6, 139
Aquila, ventus Septen-
trionalis (vnde & Scy-
thicus) 2, 51. 4, 457,
584. 5, 417, 603,
720 Aquilones venti
sicci 4, 50 Aquilo Eu-
rope ferentat, Africæ
pluuias conciliat 9,
423
Aquila extremus, pro re-
gionibus Septentrio-
nalibus 2, 51
Arabia, Arabes, regio &
populi Asiæ inter Si-
num Persicum & Ma-
re Rubrum 2, 590. 4,
64. 7, 514. 10, 291,
312
Arabum beatæ gentes,
Arabie Felicis inco-
læ, cultores Iouis Am-
monis 9, 517
Arabum quidam, quo-
rum regio intra Tro-
picum Canceri & æ-
quinoctialem, auxilio
venientes Pompeio, ut
amphiscii mirati cis
Tropicum umbras nun-
quam sinistras ire 3,
247
Arabes sub regibus 7,
442
Arabum portus 8, 854
Arabum volucer serpens
6, 677
aræ è cespite 9, 988 aræ
sacrorum feralium 3,
404

404 aris dignus, dignus qui pro deo colatur 9,601
 Arar, & Araris, Gallia fl. Lugduni in Rhodanū illabens 1,434.6,476 per se lenis, princeps actus arte magicā 6,476
aratro cessās solū 3,451
aratro à vacca & tauro tracto designatus locus condendae urbis 7,430
 Araxes Armeniae fluvius 1,19.7,188.8,431
 arboris medulla 4,318
 arbores, malus & antennae navis 9,332
 arbutū palmarū 3,216
 arca plebei funeris, lectus vel sandapila villis 8,376
 Arcadia Peloponnesi regio 3,178
 Arcas, pro Mercurio 9,661
 arcanum feralē 6,440
 arcana curarum 8,279
 arcana Divis 6,514
 arcana dare, aperire 9,554
 arctare animam 4,370
 arctarunt naues mare, pra multitudine 9,35
 Arcticus polus 1,53
 Arctophylax, Bootes 8,180
 Arctos, Vrsa sidus ad Polum Septentrionalem; gemina, maior & minor 1,458.2,586.4,70.8,175.9,539.10,48,220 hinc Arctos, Arctoum frigus, Arctos gentes, terrae, partes, pruinæ; Arctoi fines, Arctoa arua, Arctous orbis; pro, Septentrione & regionibus ac gentibus Septentrionalibus 1,

302,482,534. 3,74.5,268,343.6,661.8,363.9,422.10,250
 Arctos populis Australibus mergi aliquando videtur 3,251
 Arctoum bellum, Gallicum 3,89
 Arctoum latus Imperii, expositū gentibus Septentrionalibus 8,424
 arctus. in arctum se cogere 2,613
 arcus caelestis 4,80
 arcus extructi spoliis hostilibus, triumphales 8,819
 arcum soluere 7,515
 ardea alius euolans tempestatis nota 5,554
 ardua fides, in rebus arduis 8,282
 area belli 6,60 area stabiliis naualibus bellis 3,513
 arenae munera, amphitheatri 4,708
 areniuagus 9,941
 argenti confandi ratio in Thessaliā reperta 6,404
 Argo prima navis 3,193
 puppe inter Symplegades elisā euasit 2,715
 Argolicus tyrannus, Euristheus 9,367
 Argos opidum Achaiae 7,452 olim etiam in Thessaliā urbs 6,356
 pro totā Graeciā 10,60
 argumentum, indicium 8,869
 Argus oculus à Mercurio occisus 9,664
 Argus quidam à Tyrreno caeco in pugna Massiliensi telo cecus

3,723 eius patre nec eo viso iugiter sibi confodit, mare insilit 3,
 Aricia clxx stadia stans ab urbe Roma cui vicinum non Dianae Scythicae simulacrum eo tum)sacrum 3,874
 Aries, Signum caelestis quod cum ingreditur Sol, incipit Ver: dicitur autem respicere fidem quia pingitur reclinato capite 4,57.9,
 aries, machina bellicosa impellendis muribus trabe capite feruntur 1,384.3,6,35,200.8,37
 Arii Scythiae populi cano 3,21
 Arimaspi, Scythiae vinctula gens, auro colunt circumligans, ut aurum ex arenis ceciderat 3,281.7,7
 Ariminū Flaminiae claustrum, à Caesare occupatum 1,231,2
 Arisbe Troadis urbs 204
 arma, in arma furens 439 arma retentum 2,514 dare 3,3 inuenit arma furoris 671 arma feralia 260,374 arma in priuata 2,533 in arma ducere 9,227 arma sua tradere patribus 5,3
 arma sequi 7,372 in scire, confingere 421 pati & se comminui 10,4
 arma è caelo delapsa prodigii loco aliquando habita, cum ver aliquando

IN LVCANVM.

- unde fortasse delata
 9, 475
 nullum furor egit
 arma 2, 254
 relicta à militibus
 adionem obtinenti-
 4, 382. 5, 326
 orum cure 3, 53. 5,
 54 quies 2, 651
 prum damnum est,
 si rebellent qui vin-
 potuere 3, 366
 prodesse 3, 317
 nullis accedere,
 curas partes sequi 8,
 11
 vri 4, 578
 ro omnia dat qui
 ista negat 1, 348
 atura leuis 7, 508
 amenta nauium 9,
 29
 pelagi, naualis 3, 60
 tis opem vicere me-
 5, 645 artis erat
 apur ense rotare 8,
 73
 acider, & Arfacide,
 ges Parthorum &
 Parthi, ab Arfaco orti
 1, 108. 8, 218, 233,
 107, 409. 10, 51
 inoe Ptolemai soror
 unior elabitur ad ho-
 tes Caesaris, & præfi-
 titur rebus Egyptiis
 10, 521 Achillam oc-
 cidi iubet 523 Gany-
 medem copiis præficit
 531
 us omnis 4, 754
 us alligati 4, 290 ad-
 stricti 8, 67
 menia, Armenii, Asia
 regio & gens 2, 594,
 639. 3, 245. 7, 281,
 542
 menii arcus 8, 221
 menium iugum, Par-
 thicum 9, 237
 uerni, Aquitanie po-
 puli, à Troianis oriun-
- di 1, 427
 arundo, sagitta 6, 214. 9,
 827
 ab Arundine dulces suc-
 ci, saccharum 3, 237
 Aruns Etruscus, aruspex
 1, 585 eius sacrifi-
 cium 1, 608 & seqq.
 aruspicina 6, 427
 aruspiciu monita de fu-
 turo bello ciuili, &
 aruspicina ritus 1,
 584 & seqq.
 aruum attonsum 4, 413
 arua manus poscentia
 1, 29 *tribum hauri*
 arx iuris 7, 593
 Asia tertia pars Orbis 2,
 674. 6, 817. 9, 872
 10, 30 ab Europâ se-
 parata freto Hellespôti
 9, 957 item Tanai
 flumine 3, 274 par
 magnitudine Europæ
 & Africæ simul 9,
 417 diuitiis potens 3,
 162. 9, 1002
 Asopos Thessaliæ fluius
 6, 374
 asper, acutus 6, 186
 asperare (acuere) ferrum
 vinculis, ad vincula fa-
 cienda 6, 801 aspera-
 re vndas, de freto 8,
 195
 aspis, serpens cuius col-
 lum veneno tumescit,
 quo icti torpore & so-
 mno extinguuntur 9,
 610, 701 in Africâ
 & Egypto potissimum
 reperiuntur aspides 9,
 704 delusæ umbrâ
 caudæ ichneumonis,
 deuorantur 4, 725
 Romam venales ad-
 portatæ 9, 707
 Asraracus, Enæ proauus
 9, 967
 assertor 4, 214
 assuescere fati, assuetum
 facere 5, 776
- 333
 assuetæ vocari 2, 53
 Assyria, Assyrii, regio &
 populi Asiæ celebres
 6, 52 auro abundant
 4, 298 peritissimi
 Astrologiæ 6, 429
 Assyriæ dies noctesque
 8, 292
 Assyrii casus, Assyria cla-
 des, Assyria fata, pro-
 clade Romanis à Par-
 this illatâ 8, 92, 234,
 416 Assyria pax, cum
 Parthis 8, 427
 astra, fixa polis 9, 12 im-
 pellere, inducere no-
 ctem 7, 451 percussa à
 die 8, 778 quati visa
 5, 564
 Astræa, Virgo, Signum
 celeste 9, 535
 astromantæ 6, 429 con-
 sulci de bello ciuili 1,
 639
 Astures, Hispaniæ cite-
 rioris populi 4, 8
 asylum 1, 97
 Atax, Galliæ Narbonen-
 sis fluius è Pyrenæis
 ortus 1, 403
 Athamanes, Epiri, vel, vt
 alii, Ætolia populi 3,
 188
 Athenæ, vrbs Græciæ ce-
 leberrima, parum po-
 pulosa tēporibus Cæ-
 saris, tamen auxilia
 mittit Pompeio 3,
 181 quo nomine gra-
 tiæ iis actæ 5, 52 à
 Philippo rege olim
 subiugatæ 10, 29
 Athenienses monitu ora-
 culi Delphici placato
 Minoë rege à stérilita-
 te terræ liberati 5,
 110
 Athos Macedoniæ mons
 2, 677
 Atlas (qui è gente Tita-
 num erat) conspecto
 capite Medusæ muta-

- tus in montem 9,
 655 qui ad Occiden-
 tem Africæ 1,555.4,
 672
 Atlantis silua, Maurita-
 nia 10,144
 Atlantis cadens, sidus
 Vergiliarum occidens.
 Vergiliæ Atlantes à
 patre Atlante 5,4
 atra lacertos plactu 2,37
 Attalicæ vestes 2,357
 attendere 8,623
 attonitus metus 8,591
 attoniti tumultus ani-
 mi 7,779 attonita
 mens 5,476 attonite
 tacere domus 2,22
 attonsum aruum 4,413
 6,84
 Atarus Tarbellorum in
 Aquania fluuius 1,
 420
 auctor, deus 9,575
 auctor, narrator, nuncius
 8,18
 auctus, augmentum, in-
 crementum 9,797
 10,217
 audax spondere catus se-
 cundos 7,246
 audere, ingentia 6,736
 conuicia 9,187 nil
 fortiter ausi 5,322
 audendi fidem facere
 1,467
 audendo magnus regitur
 timor 4,702
 audire, obedire, sequi 9,
 931 hinc, audientes
 naues manum magi-
 stri 3,594
 auditus, auditio, auscul-
 tatio 10,183
 auditus, famâ notus cui-
 piam 8,342,361
 Auernus lacus in Cam-
 pania profundissimus
 2,668 Diti sacer; hinc
 etiam dictus lacus In-
 fernalis & Stygius,
 item pro ipso Inferno
 6,636
 auferre, abstulit campos
 eques 4,262 pro per-
 ficere 7,505 auferre
 omen 4,664
 Aufidus Appulia fluuius
 2,407
 augeri vetitus, qui augeri
 nequit 8,82
 augures 1,601.6,428
 auiam nemorum 1,569
 auidius pensare moras 9,
 1001 auidum con-
 fundere 6,696 aui-
 dum solum 2,71
 auis fera 6,676
 aues nonnullæ ab Aegy-
 ptiis pro diis habite
 10,158
 aulâ exeat qui volet esse
 pius 8,494 aulæ infi-
 gnia 8,239 aule ve-
 teri non tuto creditur
 8,450
 Aulis, Bæotia portus, ex
 quo flante Noto egre-
 di difficile 5,236.10,
 999
 Aulus quidam Pompeia-
 nus à Scæuâ occiditur
 6,228
 Aulus quidam Etruscus,
 signifer in exercitu
 Catonis, à diplade
 lectus, miserè liti extin-
 ctus 9,737 & seqq.
 auræ diuinæ particula
 in nobis 9,573
 auiam nocturna, nebula 2,
 423
 auræ populares 1,132
 auræ frondem præbentes
 3,410
 auræ serpentis 4,726
 auræ infectæ halitu ma-
 garum 6,522
 aures ferire vlulatus
 2,35 aures surdas
 conuerrere 6,443
 auroræ periphrases 1,
 231,261. 2,326,
 719. 3,521. 4,734.
 6,828. 7,45. 8,202,
 778. 10,434
 aurum, solus amor au-
 mortem non timer
 119 non deest proli-
 to ieiunus vendite
 auro 4,9
 auri conflandi ratio
 Thessalia primum
 perta 6,40
 auro impressum, inter-
 textum 9,17
 auro positi, aures loculi
 conditi 9,1
 aurum, semen belli 3,
 150
 aurum absconderat tra-
 bes, trabes erant deau-
 rate 10,11
 aurum Deorum, donari
 aurea 8,12
 Ausonia, & Ausonia ora
 & arua, pro Italia, 1,
 216. 5,378,497. 6,
 319. 7,436. 8,845
 Ausonium, equor 9,43
 Ausonide, Romani 9,
 999
 auspices 6,428 adhibiti
 in nuptiis 2,371
 auspiciis patriæ, ductu-
 que Senatus 9,22
 Auster, ventus Meridio-
 nalis 1,54,234,498.
 2,454. 3,1,68,523.
 5,379,721. 6,27. 9,
 334,339,479 10,
 222 pro ipso Meridie
 3,250 in Austrum
 deuexus æther 3,250
 Austri ferales, pestilentes
 8,847
 Auster in Africâ terris
 parentibus magis no-
 cuus quàm mari 9,
 449
 Austri regna, regiones
 Meridionales 9,320
 item sub Austro proie-
 cta regna 8,442 Au-
 ster mollis, terræ Au-
 strales tepidæ 7,833
 Australe cælum, pars cæli
 versus

IN LVCANVM.

rſus Meridiem 8,
 82
 annus. in Autu-
 num Sol declinans
 6, 235
 ſoles, Mauritanie
 opuli 4, 677
 ſilia vnde Pompeio
 niſſa 3, 169 & ſeqq.
 ſiliare exterorum co-
 re infide patribus
 bello civili 7, 526
 ſiliare numen 6, 524
 ſilium non forma do-
 nus 10, 119
 ſilium omne iacet,
 nullum auxilium ſu-
 reſt 8, 334
 ſimon Piceni opi-
 lum à Cæſare occupa-
 lum 2, 466
 ſ geminus mundi, &
 ſ ves mundi 6, 464. 7,
 422 axis inoccidens
 8, 175
 ſ medius, linea æqui-
 noctialis 2, 586. 3, 69. 4, 287
 ſ ſunctus equis Solis,
 Zona torrida 9, 852
 ſ Canceri, Tropicus
 Canceri 4, 333
 ſ mundi Heſperius,
 Occidens, Hiſpania 3,
 359
 ſ aduerſi, vltra Meri-
 diem 9, 376
 ſ ſtellati, aſſeres cu-
 ſpidibus præfixi 3,
 455

B

B A B Y L O N, Aſſyrie
 primaria vrbs, pri-
 mō Chaldeis, inde
 Perſis, tandem Parthis
 ſubdita 1, 10. 6, 449
 8, 225, 300, 426 Ba-
 bylonia mœnia, mœri
 Babylonis lateritii à
 Semiranide exſtructi,

miraculum mundi 6,
 50 Babylone mortuus
 Alexander 10, 46
 Bacche, femine in furo-
 rem aſſa, ſacerdotes
 Bacchi 5, 74
 Bacchus, deus 1, 65 pro
 vitibus 9, 433 pro
 potu & vino 1, 609
 4, 379. 10, 172
 Bactra, Medorum regio
 ad Oxum amnem; pro
 Parthis 8, 299, 423
 Bactros Scytharum Aſia-
 ticorū flumen 3, 267
 Bæbius diſcerptus 2,
 119
 Bætis, fluuius Hiſpanie
 ad Occidentem vlti-
 mus 2, 589
 Bagrada flumen Aſiæ
 4, 588
 Baleares inſule ſub Hi-
 ſpaniâ, fundâ bellico-
 ſæ 3, 710 hinc Balea-
 ris funda, & Balearis
 torror habent 1, 249
 3, 710
 balliſta, machina eiacu-
 landis maioribus tel-
 lis, item lapidibus &
 facibus, hinc balliſte
 turbo 2, 687. 3, 465
 6, 200
 balteus, cingulum nouæ
 nuptæ gemmis inſi-
 gne 2, 362
 barbagemis increſcens 2,
 376
 barbaries, barbaræ natio-
 nes 8, 812
 barbaricæ arte 1, 476
 barbarici ritus 1, 450
 barbata ritu ſacra 3,
 403
 barbarus nullus tanti fa-
 cit Romanorum diſſi-
 dia, vt vel minimum
 ſanguinis in alterutras
 partes impendere velit
 7, 282
 barbari (Mithridates, lu-

335
 gurtha, Iuba) hoſtibus
 ſequentibus fontes &
 flumina veneno infe-
 cære 4, 319
 barbarorum portentosa
 & inceſtuosa Venus 8,
 397 & ſeqq.
 Bardi, Gallorum poëtæ
 1, 449
 baſiliſcus, ſerpens ſibilo
 ſolo necans, & herbas
 æremq. inficiens, dia-
 demate quaſi rex inſi-
 gnitus 9, 724, 828 &
 ſeqq.
 Baſilus ſuppeticas C. An-
 tonio it 4, 416
 Baraui, Belgicæ populi
 in inſula Rheni, tubis
 in bello uſi 1, 431
 Belgæ, Galliæ Tranſalpi-
 næ tertiam partem in-
 colentes populi 1,
 426
 Bellona, dea belli, qua-
 tiens ſtagellum ſan-
 guineum 7, 568 eius
 ſacerdotes cutem ſibi
 ſecabant 1, 565
 bellum. pro acie 7, 523
 bellum iudex 1, 227
 bellum in littora tra-
 ctum 2, 712 bellum
 (in egeſtate) multis
 vrile 1, 182
 bellum ſuſpenſum 4,
 531 non multâ cæde
 nocens 4, 2 ſine hoſte,
 civile 1, 682 hîc con-
 ſtitit, hæſit 7, 547
 nullo ſanguine con-
 ſtans 4, 274
 belli actus 9, 294 area
 6, 60 caſus & euentus
 ancipites 3, 753. 5,
 67 belli contagia 3,
 369 fatum 5, 696
 fortuna 4, 402. 6,
 593 ius 9, 195 ſedes
 2, 393 voces .i. ſonus
 & clamores prælian-
 tium 7, 175 belli uſus
 4, 364

4,364. 10,572 belli
formidine totius omni-
bus copiis 10,536
vulnera. 5,16,205
bello dare classica 4,
186
bellum committere 7,
472 trahere 7,57,
296 transmittere 6,
582 in regna vocare
8,530 in bellum
quemque sue cause
rapiunt 2,251
bello obstante (visui). i.
aciebus, turbam mili-
tum 7,651
bella bellis conferta 2,
442
bella feralia 6,397 pro-
spera 4,388 bella
nullos habitura triu-
phos, ciuilia, quia de
ciuibz triumphare,
nefas 1,12
bella mihi geram 5,357
bellorum caeca nubes,
aut nox 4,244,488
prospera, aut, aduersa
7,684 fabula 4,200
bello nautali ensis pluri-
mum valet 3,570
bellum contra Sex. Pom-
peium 1,43 Muti-
nense 1,41 Alexan-
drinum 7,692 Afri-
cum Cæsaris 1,39. 6,
306,309,311. 7,
691 contra Pompeii
filios in Hispaniâ 1,
40. 6,306,692 Peru-
sinum 1,41 Actiacum
1,41. 5,479
belli ciuilis Cæsaris cum
Pompeio cause aperte
1,67 & seqq. eius al-
tiores cause 1,258 &
seqq.
belli ciuilis calamitates
longâ digressionem sub
personâ senis exemplis
Syllæ & Marii recens-
it 2,67, usque ad

232 alia in calamita-
tes è bello ciuili ortas
digressio 7,387 &
seqq.
bella ciuilia causa vasti-
tatis Italiæ 1,24. 7,
387
bellorum ciuiliū au-
ctores, iniuriâ (siue,
ironicè, beneficio)
Deorum inter Deos
accensiti 7,455
bello ciuili dux ipse
suorum militum so-
cius 5,290 bello ci-
uili victor spolia diis
dicare aut triumphare
iure non potest 6,
260 ciuile auertitè
bellum 2,53
bella ciuilia summum
nefas 2,286 non be-
ne cominuntur co-
piis exterorum auxi-
liorum 7,526
belua Libycæ terre, ele-
phas 6,207
Bessi, Getis vicini populi
5,441
bibere auro murrhaque,
aureis murrhinisque
vasis 4,380
bibulus, iunci species in
Ægypto 3,222
bidental 1,606. 8,864
bimaris æstus 8,566
bipennis, securis vtrin-
que acuta 3,433
Bistones Thraciæ popu-
li, & Bistonius, Thra-
cius 7,569,826
Bistonix aues, grues 3,
200
Bistonius turbo, aquilo
4,767
Bistonius tyrannus, Dio-
medes rex Thraciæ 2,
163
Bituriges Galliæ populi
1,423
Borbis palus in Thessa-
liâ, Ossa ab Ossa

monte 7,1
Borbici Thessaliæ po-
li 6,3
Borotia, Græciæ regu-
quâ Thebæ 3,1
bonus vir cogi nequit
569 semper bea
571
bonus in cômune 2,3
bonus, vel, melior h-
tando vulgo 7,2
Bootes sidus, Arctopi-
lax 2,722. 10,2
mergi ex parte vide
populis Meridiona-
bus 3,2
Boreas, ventus Septen-
trionalis, Coro oppo-
tus 1,389. 2,646.
69,523. 4,61.
217,379,543,60
606,721. 6,34
390. 7,364. 8,2
9,37,418,480,6
10,221,289 pu-
insurgens celo 5,7
Bosporos duplex: Th-
cius, in quem in-
Euxinus Pontus
178. 9,958 Cim-
rius, in quem Me-
palus 3,277. 5,4
braccia laxæ 1,4
brachia iactare profu-
do, nare 3,651 bi-
chiorum planctus
funere 2,2
brachia, agger protensi
ut castrorum, &c.
387. 4,266
breue dedecus æui, bre-
uis vita ignominie
2,117
breuia, loca in mari v-
dosa 9,33
Briareus, vnus gigantum
qui Ioui bellum int-
lere 4,55
Britanni, notissima in-
læ populi 2,572 vide
à Cæsare 3,7
Bromius, Bacchus 5,7
8,80

8,801

uma

1,17.5,4

undulsi, opidi Calabrie in extremitate Italiae, origo & descriptio 2,609 & seqq. 5,374,407,589

utius (Iunius) primus consul, auctor libertatis 7,440 eius anima fingitur letari ob Brutum suae gentis, futurum percussorem Caesaris 6,791 eum mortuum matronae Romae per annum integrant luxere 7,39

utius (Decimus) classi Caesarianae ad Massiliam praefectus 3,514 & seqq. primus victoriam navalem auspiciis Caesaris obtinuit 3,762

utius (Marcus) percussor Caesaris 8,610.9,17.10,542 in consternatione publica magnanimus 2,234 Catonem (ut cui dux Caro solus erit) consulit quid sibi in bello civili agendum sit 2,236 & seqq. excitatur ab eo ad partes Pompeii 2,325 auspex secundi coniugii Marci cum Catone 2,371 ad eum in praelio Pharsalico satagem digressio 7,586 & seqq.

utius ultores, vindices libertatis 5,207

utius vota 10,397

utius mali augurii 5,396.6,689

utius diuidit horas, in vigiliis castrorum 2,689

utius, pascua bouum 9,185

IN LVCANVM.

utius robora, pyra, rogos feralis 2,157

Byzantion, vrbs Thraciae ad Bosporum, quae post Constantinopolim 9,958

C

CADAVER. tabesoluitur aut rogo, non refert 7,809 cadauer patritiu 7,598 victurum 6,640 cadauera fugere letum 6,531 cadauera praegunt partem cordis 2,205 turbam compressa stantia 4,787

cadaverum condiendorum ars apud Aegyptios 8,688

cadaverum combustorum cineres, ossa, vestesque &c. in usus suos applicant magi 6,533

cadavera a magis in varios usus dilanantur 6,538 ex luporum faecibus ab iis erepta 6,550

cadere, sub Euro 1,141 in transtra 3,543 in haustus 4,311 in cibos pecudum 6,111 cadere, pro, mori 9,583 cadit nemus in classem 1,306 cadit ira 4,284 cadens auro robur 3,729 cadunt vulnera 3,568 a manibus cecidere suis 3,668

Cadmus Boeotiae incolae 3,175

Cadmi semen, dentes ferpentis, quibus proietis viri armati progenati sunt 4,549

caeca manus 3,722 caeca mens futuri fati 2,14

337

caeci casus 6,598 caecus Mars, bellum dubium 7,111

cadere viam ense 4,43

caedes. peragere caedes 3,3580 in caedes immisus 8,600 caedes potius quam pugna. hinc iugulis, hinc ferro bella geruntur 7,533 in caede natum 7,294

caedium varia genera 7,618 & seqq.

caelum signiferum, Zodiachus 7,363.8,172

caelum, pro aere 6,89,93,516 nocens, pestiferum 7,798 induit se vulture, plenum fuit vulturibus 7,834 in noctem pronum 4,28 caeli clementia gentes emollit 8,366 caeli flammam, fulgur 5,405 caeli nox 5,627 caelum volubile 6,447 caelo mori, ob aeris constitutionem, ut feruentem, &c. 9,854

caelum mergens sidera, Occidens 4,54

caeli plagae 10,186 cardo extremus 4,73

caelo defusum reddidit aequor arcus caelestis 4,82

caelo duce 9,847 caelo tegitur qui non habet vimam 7,819 caelo tonante, cum adhuc Iupiter regnet 8,551

caerula (aqua maris) vertere 3,542

Caesar ab Iulo & Troianis ortum trahens 3,213 qualis, & cum Pompeio collatus 1,143, & seqq. vetitus triumphare de Gallis 7,256 annum ante confu-

X

confusum ad eam quā hodie adhuc obseruatur, formam redegit 10, 187 bellum humani generis 7, 73 ei hostes deesse nocet, ut ventus & ignis per-eunt si nihil habeant quod obster 3, 365 timeri mauult quā amari 3, 82 dum plura vincit triumphī veram materiam amittit 3, 79 eius causa scelus dicta Lucano 1, 2, 667 notatur ambitionis, crudelitatis & impietatis in patriam 7, 551 & seqq. princeps, impatiens quietis 2, 650 eius fortuna 9, 244 semper vsus feliciter præcipiti cursu bellorum 10, 508 quare ipse stans, id est, moram trahere coactus, pro victoriā reputatum Pompeianis 2, 490 ex Cleopatrá prolem suscepit 10, 77 in animā eius pendens populorum salus 5, 685 à Cassio & Bruto aliisque quibusdam Senatoribus occisus 7, 451, 596, 781 in numerum Deorum relatus à Romanis, templaque & ara ipsi dicata 8, 835, 861 ut stella fulgere visus, quæ ipsius anima credita 7, 458 sedes ei in Inferno à Lucano adficta 6, 800

Cæsar æmulus Pompeii 1, 123 priorem ferre non potest 125 Rubiconem transit 220 Ariminum occupat

INDEX

231 eius oratio milites suos ad bellum ciuile exhortantis 299 & seqq. in quā Pompeio exprobrat vsurpationem potentiam & alia facinora 314 & seqq. auxilia vndique, & quānam, euocat Romam petens 1, 395 & seqq. firmatus exercitu per Italiam spargitur 466

Cæsar gaudet sibi viam facere occupande Italiae 2, 439 & seqq. occupat Hetruriam 462 Vmbriam 463 Auximō 466 Esculum 469 Luceriam 473 Corinā obsidet 478 & seqq. quod ei cum Domitio deditur 507 Domitiū incoleum dimittit 511 Brundisium portum occludere conatur obsidendo Pompeio 660 & seqq. admittitur post abitum Pompeii à Brundisio 704

Cæsar post Pompeii Brundisio discessum res suas variè ordinar 3, 47 & seqq. mittit Curiōnem in Siciliam 59 Valerium in Sardiniam 64 Romam venit, eiusque ad adspectum Romæ verba 91 conuocat Senatum 103 ærarium spoliare parans à Metello tr. pl. impeditur 115 & seqq. eius ad Metellum verba 134 & seqq. rapit omnem pecuniam publicam 3, 153 & seqq. Romā discedit in Hispaniam 298 in itinere à Massiliensibus non admut-

titur 301, 373 eorum bellum deprecantur ad eum oratio 30 eius responsio 35 Massiliā obsidet 37 lucum ad Massiliā abscindi iubet 42 trepidantibus militibus ipse præit 43 moræ impatiens, relictō ad oppugnationem Massiliæ Trebonio, in Hispaniam pergit 453 eius ad Massiliam naues ex rudibus arboribus confecta 512 etque graues & statariæ pugne apta 556 eius classis in prælium progredientis series 529 pugna nautalis 538 & seqq. victoria 762

Cæsar in Hispaniā bellum gerit non quidem cruentum, sed magni momenti 4, 1 castra locat in colle vicino Pompeianis 17 iubet collem occupari 32 in eum præoccupatum ab Afraniis frustra suos nitentes leuā circūdatis equitibus recipit 44 ei castra ob inundationem Cingæ & Sicoris & crebras pluias, periclitantur 88 decre-scere inundatione iubet cymbas conficere, Sicoris in riuos derivari, & pontē instrui 130 & seqq. cognito Petreio & Afraniū Ilerdā recessisse, raptim traiecto Sicori, eos insequitur 148 & prouenit 162 eius milites cum Pompeianis conueniunt, & iussu Petreii sceleratē multi interfici-

interficiuntur 175 & seqq. Pompeianos Ierdam redire volentes equitatu suo pariter, & in siccis collibus obliuiscit, & missionem concedit 363 Iar ex Hispania redax milites suos tumulantes inuenit 5, 237 qui missionem eo inopportune flagitant 261, & seqq. ille eos intrepidè alit 301 & alloquitur 319 & seqq. pacatos, auctoribus seditionis secuti percussis, Brundisium mittit 374 naves vadit. eo conuenire iubet 375 ipse ad habenda comitia Romam tendit 381 Dictator & Consul creatur 383 comitia habet 392 Brundisium proficiscitur 403 Brundisium soluta classem primo maris tranquillitate detinetur 431 & seqq. post ventum fortioris impulsu in Epirum appellit 455 castra Pompeio vicina ad Apulum flauium locat 461 Antonium cum reliquis copiis Brundisii relicto minis precibusque euocat 476 eius querelæ in tardantem Antonium 481 tacitè post primam vigiliam noctis castris exit 498 nauam excitat, & petit ut in Italiam ipsum vehat 519 illo multum dissuadente 539 sed tamè parente 557 tempestate autem coorta reuerti iterum

suadente 568 Cæsar contra nititur 577 tandem reiectus in terram 572 in castra sua redit, & querelis suorum excipitur 679 & seqq.

Cæsar Pompeium ad pugnam ellicere itadet 6, 4 cum hoc frustra, conatur Dyrrhachium occupare 11 cum & hoc frustra, Pompeium magnis operibus circumuallat 29 & seqq. quamvis frumenti inopia summo perè laborans 106 animaduertit Pompeium perituisse, castra Cæsar adortur: & introitus & obsequiis, cum clade & periculo recedit 278 in Macedoniam, at potius Thessalam, tendit 314

Cæsar profecturus frumentum, ubi videt Pompeium in aciem descendisse, letus milites suos ad strenuè dimicandum hortatur 7, 235 & 141 prælium in campis Pharsalicis committit 385 & seqq. cohortes transuersim immittit in equitatum & leuè armaturam Pompei, vnde consequuta victoria 521 & seqq. in eum per digressionem inuehitur Lucanum 7, 551 & seqq. Domitio morienti insultat 606 milites suos ad castra Pompei occupanda hortatur, & ducit 728 & seqq. spectris nocturnis agitur, ut placet Lucano

777 cæsos acie Pharsalicæ hostes cremari non iubet 798 & seqq.

Cæsar post victoriam Pharsalicam, omnibus aliis omis, primum habet Pompeium insequi 9, 950 in itinere visitat ruinas Troiæ 961 & seqq. aras diis Troianis (ut ab eis genus trahens) exstruit, & prosperos bellorum euentus orat 987 & seqq. septimo die ex quo a litore Troiano soluit, in Ægyptum appellit 1004 oblato ipsi, missu regis Ptolemæi, capite Pompei, illacrymati & castigato verbis ministro regio, caput honorificè cremari iubet, &c. 1035 & seqq.

Cæsar amore Cleopatræ delinquit 10, 71 & seqq. eā Ptolemæo reconciliat 106 eū Ptolemæo & Cleopatram epulatur cum summo luxu & magnificentia 136 & seqq. Achorea Ægypti percontatur de altorum cursu, antiquitatibus Ægyptiis, & precipuè de ortu & cursu Nili 173 & seqq. aduentante cum copiis Achillâ, in regione Alexandriæ parte se munit 440 obfessus regem Ptolemæum nullibi a se dimittit 461 Pothino caput rescindi iubet 515 Cæsar comparatus leoni 1, 205 funde Baleari aut sagittæ Parthicæ 1, 229 equo in certamine Olympico 1, Y 2 293

293 Xerxi 2, 672
 Bellonæ & Marri 7,
 568 Orestis & Pen-
 theo 7, 777 feræ in
 caueâ conclusæ, aut
 igni in cavitare Aetnæ
 suppreſſo 10, 445
 Meder 10, 464 mili-
 tes eius timentes cõ-
 parati habitantibus
 sub Aetnæ 6, 294
 Cæſar & Libertas par
 velut gladiatorum
 7, 696
 Cæſaræ domus series 4,
 823
 Cæſaris pubes, Cæſariani
 3, 526
 Cæſar, pro Augusto 10,
 65
 Cæſicus fluuius ex Myſiâ
 in Troadem fluens 3,
 203
 Calaber portus, Brundu-
 ſium 5, 589
 Caledonia ſilua Britan-
 niæ 6, 68
 Calpe, mons Hiſpaniæ ad
 Fretum Gaditanum 1,
 555 pro ipſâ Hiſpa-
 niâ 4, 71
 Calydon, Aetoliæ opi-
 dum, cuius rex Melea-
 ger 6, 366
 Cambyſes Perſarum rex,
 profectus ad quæren-
 dos ortus Nili, fame
 adactus comitû ſuo-
 rum aliquot in alio-
 rum alimentum occi-
 dere, re infectâ rediit
 10, 280
 Camillus ab exilio reuo-
 catus Callos vrbepe-
 pulit, vocatus Romæ
 ſecundus conditor: &
 pro exemplari virtutis
 nominatus 1, 168. 2,
 544. 5, 28. 6, 786. 7,
 358
 Campana mœnia, Capua
 vrbs 2, 392

campus effuſus 6, 270
 campi patentes oculo
 vix prædente modum
 4, 20 campum expli-
 care 3, 376 campo
 pellere 4, 713
 campus conſictus. me-
 dio poſuit Deus om-
 nia campo 7, 348
 Campus Martius, & ſim-
 pliciter Campus, in
 quo comitia habe-
 bantur, & ſæpe pro
 ipſis comitiis 1, 580.
 5, 392. 8, 685 hinc
 Campus venalis, &
 certamina campi 1,
 180 item campi clau-
 ſi prælia: niſi hoc loco
 reſpectum ſit ad dedi-
 tiorum aliquot mil-
 lia à Sylla in Campo
 Martio crudeliter oc-
 ciſa 7, 306
 Cancer, Signum celeſte,
 quod ingreſſo Sole, ſit
 ſolſtitium æſtium, &
 longiſſimus dies 4,
 527. 8, 851. 9, 536.
 10, 211, 213, 234,
 238 Cancris axis, Tro-
 picus 4, 333 Cancris
 brachia, Chelæ, ſeu Li-
 bra 10, 259
 Candania mons & regio
 Macedoniâ ſeu Theſſa-
 liam ab Illyrico diſ-
 terminans 6, 331
 canefcere, de fluëtibus
 aquæ 10, 322 hinc
 canum mare 8, 722
 cani, capilli cani, pro ipſa
 etiam ſæpe ſenectute
 7, 372
 canis. canis odor ſequi
 periphras 4, 442 ca-
 nes flebile larrantes 1,
 548 canes ſemidei,
 Anubis 8, 832
 canis rabidus hydropho-
 biâ laborat, & qui ab
 eo morſus 6, 671 ca-

num rabidorum
 ma vſui Magis 6, 6
 Canis, Canicula, Sir-
 10, 226
 canes Stygiæ, Furæ
 733
 Cannæ, in Appuliâ lo-
 clade Romanorû ce-
 bris: aliquando ſi-
 ipſâ clade 2, 46.
 408, 800
 Canopus ſtella Meridi-
 nalis, quæ cis æ-
 ptum non conſpicit
 8, 181
 Canopus, oppidum Æg-
 pti, à quo oſtium N
 Canopicum, quod
 Heracleoticum 8, 5-
 pro ipſâ Ægypto 1
 64
 Cantabri, Hiſpaniæ p-
 puli ad Oceanum ſi-
 Pyrenæis, vſi breui-
 arinis 6, 25
 cantara vmbra, ex
 magicis carminibus
 767
 cantus Hæmonius, ma-
 cus 6, 65
 capax mundi, intelligen-
 di arcana mundi, ſi-
 res Phyſicas 10, 18
 capaces mortis animæ
 461
 capere dolorem 5, 76
 cepit tot pœnas vni
 caput 2, 18
 capere, id eſt, conciper
 animo 1, 18
 capi dulcedine animæ
 393
 capilli refugi à fronte,
 ſupera reflexi, vt A-
 thiopum 10, 13
 Capitolia 9, 79. 10, 6
 Capitolia ſcandere cui-
 ru, & curru inueh-
 triumphare 8, 553. 9
 599
 Capitolium à Gallis in-
 cenſum 5, 2
 Cappa

ppadoes Asiae Mino-
 ris populi 2,592.3,
 244.7,541 auxilia-
 res Pompeii 7,225
 pricornus, Signum
 celeste 9,537
 primum trahi 8,416
 pua, Campaniae urbs
 primaria, à Capy Tro-
 iano exstructa 2,392
 pulus, pro ense toto 7,
 767
 put. obliquare caput
 4,726 caput se ferre
 recusar 6,97 in caput
 effundi 7,529 caput
 ense rotare 8,673 ca-
 pitis reuulsi iactura 8,
 711
 put fatale 7,359
 put fibrarum 1,627
 put fluminis 6,379.
 10,191,223,295
 arbasa, vela 2,697.3,
 596.5,421.9,799
 arbasa, vestes lineæ qui-
 bus vli Indi 2,239
 arbo iii cos. à Pompe-
 io in Sicilia casus 2,
 548
 arcer Diris, Infernus 6,
 797
 arcer, corpus humanum
 6,722
 arcer, locus è quo emit-
 tatur in cursum equi,
 aut currus 1,294
 archesia, summæ partes
 veli 5,418
 Carcinus, Cancer, Si-
 gnum celeste 9,536
 cardo Eous, Oriens 5,71
 extremus cæli 4,73
 medius, Meridies 4,
 673 occidentus, & He-
 sperius, Occidens 4,
 672.5,71
 cardine subsedit tellus 1,
 552
 cardinis extremi anni,
 senectus 7,381
 carina, ima pars naui 3,

IN LVCANVM.

650.4,418 pronau
 ipsa passim.
 Carmani, populus ultra
 Parthos versus Meri-
 diem 3,250
 carmina magica, eaque
 Stygia, impia, imperio-
 sa 6,444,452,497,
 507,694,766
 carpentum 9,590
 carpere summa agmina
 4,156 iter, & viam
 6,573.9,408 me-
 dillas, de veneno aut
 calore 9,741
 Carræ Mesopotamiae
 urbs, ad quam casus
 Crassus 1,105
 Carthago, urbs Africae
 notissima, sui exitii so-
 latium habet calami-
 tatem Marii 2,91 eius
 ruinae 4,585
 Carthaginis proles, Iuba
 8,284 umbra 4,788
 Carystos Eubææ opi-
 dum non longè ab
 Euripo 5,232
 cast, non sunt præda ci-
 uilibus armis 5,526
 Casius, mons ad Orien-
 tem Egypti, prope Pe-
 lusiacum 8,463,
 470.8,539.10,434
 cassis plebeia 7,586
 Q. Cassius tr. pl. cum
 M. Antonio Vrbe pul-
 sus ad Cæsarem se
 confert 1,266
 Cassius percussor Cæsaris
 7,451
 Caspia claustra, Portæ
 Caspiæ, fauces mon-
 tium Caspiorum inter
 Medos & Parthos 8,
 222
 Castalius fons in Parnas-
 so monte Musis sacer
 5,125
 castella 6,40
 castigare dolores immo-
 dios 8,71

341
 castra Romana semper
 vallo munita, etiamdū
 iter facerent, singulis
 noctibus 1,516 hinc
 castris decimis, id est,
 decem diebus itineris
 militaris 5,374 item,
 castris decem, id est,
 annis decem; quia
 quotannis in castris
 hybernabant 1,374
 castra obducere 4,31 le-
 uare colle 4,18
 castris densis incedere 1,
 478 castris indulgere
 4,664 castris collem
 insidere 6,17
 castra. nulla fides pietas-
 que viris qui castra se-
 quuntur 10,407
 casus, casus circi 6,598
 casu cæco rapiuntur
 sacula 7,446 casu
 pendemus ab vno 5,
 779 casu monstrante
 5,713 casus omnia
 rapit 7,487 in casus
 extremos omnia mit-
 tere 7,239 casus nul-
 li ancipites steterunt
 4,771 in casum cun-
 cta ferre 6,7
 casus an sit in rebus 2,
 13
 casus alieno in pectore
 vincere, constantiam
 alteri inspirare 9,888
 catalogus regum & po-
 pulorum qui auxilia
 misere Pompeio 3,
 171 & seqq.
 Cataractæ Nili 10,318
 catenæ innexæ mari 4,
 450 *in loricæ vii. 790*
 Catilina coniurationis
 caput 2,541.6,79;
 à Cicerone cos. capite
 plexus 7,64
 Cato Censorius, qui &
 Maior, Cyprum debel-
 lauit 3,164 semper
 censuerat delendam
 Y 3 Carthæ

Carthaginemisq; fi-
ctus merere futuram
mortem Catonis Mi-
noris 6, 789
Cato Minor, qui & Vti-
censis, causam Senatus
probavit, etsi infelici-
ter 1, 128 eius con-
stantia, & prudentia
instante bello civili
2, 239 eum consultu
Brutus, ut quem sibi
solum ducem eligeret
2, 247 eumque se non
immiturum bello ci-
vili putat, ut gratum
Cæsari futurum si Ca-
toni bellum civile
placeat 2, 276 atque
ad eum Catonem cense-
re nec Cæsaris nec Pom-
peii hostem esse debe-
re, sed cuiuscunque ex
his duobus victoris 2,
283 Catonis respon-
sum ad Brutum super
bello civili 2, 286 &
seqq.
Cato vnicus libertatis as-
sertor 2, 316 ex quo
bellum civile cepit,
nec capillos nec bar-
bam deposuit 2, 374
studiis & odiis carens
2, 377 soli ei vacat
lugere genus huma-
num 2, 378
Cato Marciam uxorem
resumit, sed sine vllis
cerimoniis 2, 350 &
seqq. etiam sine Vene-
re 2, 379
Catonis mores & secta
2, 380 & seqq. in bel-
lo civili securo sibi es-
se ducit nefas 2, 297
se, ut parens funus filii
prosequitur, ad extre-
mum usque Romæ &
Libertati adhaerens
affirmat 2, 297 solus
à Pompeio dignus iu-

INDEX

dicatus qui præflet
post se partibus 9, 97
Cato Pompeium, quam-
vis odisset, sequutus
tamen erat ut causam
Senatus protegentem
9, 19 post mortem
eius totum se dedit
partibus resouendis, &
patriæ causæ iurandæ
24 Corcyram alit, &
inde cum classe & re-
liquiis exercitus in
Africam tenuit 32
eius iter 36 & seqq.
oram Africæ præterle-
genti obviam sunt na-
ves in quibus Pompeii
uxor & filii 45 &
seqq. eius laudatio fu-
nebris & encomium
de Pompeio 190 &
seqq. eius copiarum præ-
cipue classiarum Cilices,
secedere parant 217
& seqq. eorum ad Ca-
tonem verba 227 &
seqq. Catonis ad eos
verba 256 quibus illi
moti ad officium re-
diere 284 Cato exer-
citum ad Iubam Mau-
ritaniæ regem ducere
instituit, & Cyrenas
occupat 296 cum
Pompeii filiis classe
Syrtis traicere cona-
tus tempestate afflicta-
tur 319 & seqq. in
Tritonida palude reii-
citur 347 relicto igi-
tur Pompeio iuniore
cum copiarum parte
in cultioribus Africæ,
ipse cum reliquo exer-
itu ad Iubam regem
per desertam contendit
371 eius iter ingres-
su ad milites verba
381 & seqq. eius ex-
ercitus in regione Na-
samonum ventis are-

nas impellētib; v-
dē vexatur 444
seqq. idem solutus
calorem ventis vel
menti siti corrigi
498 & seqq. Ca-
porrectam à mi-
aquam reiecit, ut ex-
citum exemplo ad
maret 503 peruen-
ad templū Iouis An-
monis 511 & seqq.
eum Labienus hor-
tur consulere de rebus
futuris oraculum I-
ouis Ammonis 55
eius id facere nolent
ad Labienum respon-
sio 566 & seqq. in ve-
nere semper pedes præ-
cessit, & omnia equa
litter cum omnibus
percepit 587 pti-
mus è fonte septen-
bus obfuso bibit 61
eius exercitus quæ-
monit de infesto ob-
serpentes & sitim ite-
nere per desertam Africæ
848 & seqq. eius ca-
stra curā & cantu
Psyllorum, item igne
ex herbis medicato à
serpentibus purgan-
tur, militesque ieti sa-
nantur, &c. 911 &
seqq. atque ita per de-
sertam Africam per duos
menses vagatus est 941
Catone carens vita 6,
311
Catones vana nomina 1,
313
Catonum vota 10, 397
Catulus collegam Lepi-
dum profligavit 2,
547 ei Marius Cail
frater inferias missus
2, 174
Caudinæ Furcæ, saltus
atractus in Appuliā,
vbi Romani à Samni-
tibus

ibus sub iugum missi
 2, 138
 iæ sedes oculorum 2,
 184
 iernæ mugientes mo-
 tu terræ 3, 418
 iernæ naui 9, 110
 iernas egerere 6, 294
 iæ rerum an ab æter-
 no 2, 9. 6, 611
 iūsa partium 9, 230
 causam arinis obten-
 dere 8, 339. causa Se-
 natus 4, 213. 6, 245
 causa æqua 4, 230
 melior 4, 259. 7, 349
 causa sperare vetans,
 iniqua 10, 451 cau-
 sas, non fata sequi 3,
 303
 iutus ab incurſu belli
 4, 409
 iayci Germaniæ ad Rhe-
 num populi comam
 promissam alentes 1,
 463
 iecrops rex à quo Athe-
 nienſes & Græci om-
 nes Cæropes 10, 181
 hinc Cæropiæ pup-
 per, Atticæ 2, 612
 Cæropia, Minerva, quia
 Athenarum patrona
 3, 306
 iedere, feliciter succedere
 5, 502
 iedit in immensum cas-
 sus labor 2, 663
 ielatus nullum diem 5,
 200
 Celenus, ciuitas Phrygiæ,
 vbi Marſyas cantu ti-
 biarum (quarum in-
 uentrix Pallas) certare
 cum Apolline auſus,
 excoſciatus fuit 3, 206
 celeuſina, vide, nauticus
 clamor
 Celtiberi à Gallis oriun-
 di, Hiſpaniæ Citerioris
 populi 4, 10
 cenchris, ſerpens mili-

IN LVCANVM.

inſtar maculis diſtin-
 ctus, qui non in ſpiras
 ſinuofus, ſed recto li-
 mite proteſcit 9, 712
 cenotaphia 9, 179, 180
 cenſus omnis pop. Rom.
 raptus à Cæſare 3,
 156
 cenſu toto emere, non
 prodigium tamen eſſe
 4, 95
 Centauri, ſemiferi, ex nu-
 be quam Ixion pro
 Iunone compreſſerat,
 orti 3, 198. 6, 386
 centaſtion, herba à Chi-
 rone Theſſalo inuenta
 9, 918
 ceperit inde neſas 2, 533
 cepto deſiſtere 3, 144
 Cephiſſos flumen Beco-
 tiæ Delphos præter-
 fluens 3, 175
 ceræ, pro ſauis ſeu aluco-
 lis 9, 285
 ceraſtæ, ſerpentes quibus
 cornicula eminēt, ter-
 go flexuoſo proceden-
 tes 6, 679. 9, 716. 9,
 851
 Ceraunia, montes Epiri
 2, 626. 5, 652 mota,
 viſa moueri nantis 5,
 457
 Cerberus, canis triceps,
 Inferni ianitor 6,
 665, 702 cantu Or-
 phæo lenitus 9, 643
 Ceres, dea 4, 412 Proſe-
 pinam filiam ad ſupe-
 ros reuocare noluit,
 quia iam mālum Pu-
 nicum guſtauerat 6,
 742 pro frumento, ſe-
 gete aut pane 3, 347.
 4, 96, 381. 9, 857
 cerni horridum 3, 347
 certamen mouere, certa-
 minis cauſa eſſe 3, 121
 certatum in neſas 1, 4, 5
 certauere patres de cor-
 pore trunco 3, 761

343
 certus diſcedit 6, 771
 certus loci, certus quo
 loco quid ſit 8, 120
 certior præbere ſtabi-
 lem carinam 3, 557
 certi ſomni 4, 395
 certa mens malorum
 3, 37
 ceruchi, cornua antenna-
 rum; item cauta in
 ſummitate mālæ 8,
 177
 ceruus longeuus; aut, in
 Africā non naſcens 9,
 921 eius cornua adu-
 ſta contra ſerpentes,
 ibid.
 cerui ſerpente paſti me-
 dulla vſui Magis 6,
 673
 ceruix iacens 4, 754 cer-
 uicem reſcindere 9,
 214 ceruice ſoluta
 ſtare 9, 603 ceruice
 vehi 9, 589
 ceſſare Marte 4, 24
 ceſſans ſolum aratro 3,
 451
 Cethegi exerti, & nudi
 2, 544. 6, 724
 Cetos mater Meduſæ 9,
 646
 cetæ, ſcuta lunata Hi-
 ſpanorum 7, 232
 Chalcedon opidum in
 Aſiā è regione Byzan-
 tii, oſtreorum ferax 9,
 959
 Chalcis opidum Euboræ
 ad Euripum 2, 710.
 5, 227
 Chaldeum regnum, Ba-
 byloniæ regio 8, 226
 Chaldei inſignes magi
 6, 449
 Chaldei foci, Ignis pro
 Deo ab iis cultus 8,
 338
 chalybs inſectus mani-
 bus, clauis crucifixo-
 rum 6, 547
 chalybs, ſpicula telorum
 Y 4 7, 518

7, 518 chalybum no-
di, caenæ 6, 797
Chaones Epiri gens, &
Chaonius mons, in
quo quercus oracula
reddentes 3, 180
chaos 1, 74. 5, 634. 6,
696. 9, 101
Charybdis mare vorti-
cosum in fræto Siculo
1, 547. 4, 461
Charon portitor flagran-
tis vndæ, Infernalis 3,
16. 6, 704
Chelæ Scorpii, Libra 1,
659. 2, 692
chelydri, serpentes qui
anhelitu suo arenas
quas sinuoso tractu
sulcant, fumantes red-
dunt 9, 711
cherfydros, serpentis ge-
nus amphibium 9,
711
Chios insula maris Ae-
gæi sub Asiâ 8, 195
Chiron Centaurus in cæ-
lum relatus, Sagittarii
Signum 6, 393. 9,
536
cibi pecudum, herbæ 6,
111 cibi quæsitæ terræ
marique 4, 375
Cicero eloquentissimus
Romanorum 7, 62
radio longi belli affe-
ctus 65. eius ad Pom-
peium oratio ad præ-
lium exhortatoria 68
& seqq.
ciere nomen 4, 177
Cilicia, Cilices, Cilicum
solum, terra, littora;
regio & populi Asiæ
Minoris 2, 594. 7,
222, 542. 8, 257,
264, 456 piraticæ
addicti, & à Pompeio
victi atque in loca
mediterranea missi 1,
122, 336. 2, 636. 4,
449. 8, 811. 9, 222

fraudes mari innette-
re callidi 4, 449
Cilices auxiliares (iustæ,
iam non piraticæ, naui)
Pompeio 3, 228 co-
gnitâ Pompæi morte,
secedere volentes à
Catone ad officium
reducuntur; eoque
comparati apibus ad
alucoles reuocatis tin-
nitæ aris 9, 284 &
seqq.
Cimbri, Germaniæ po-
puli, qui Italiam in-
uadentes à Mario vi-
cti sunt 1, 254. 2, 85
Cimber ad occidendum
Marium missus, visâ
in carcere luce, & ma-
iestate Marii territus,
ferrum abiicit 2, 76
& seqq.
cineres mortuorum, vt
sacros, mouere nefas
8, 841
Cinga fluuius in confi-
nibus Hispaniæ &
Galliæ Narbonensis 1,
432 in Iberum in-
fluens 4, 21
cingere terrâ Syriam, cir-
cuire itinere terrestri
9, 373
Cinna, socius Marii; pro
exemplari hominis cru-
delis & perduellis re-
presentatus 2, 546. 4,
822
cinnamum, cinnamo-
mum, aroma nobile
10, 167
Cinyræa Cyprus, à rege
Cinyrâ 8, 716
Circius, Septentrionalis
ventus 1, 408
Circæa procella 6, 287
circuire. secum fugien-
tem circuit hastam: de
vrsâ iaculo fixâ 6,
223
circulus alti solstitii 9,

circulus mutator an-
10, 212
circulus oræ finitor, he-
rizon 4, 49
circumfluxum mari
407
circumfluxisse dracon
robora amplexos 3,
421
Cithæa Phocidis vrbs, ni-
uale Delphorum; ali-
quando pro ipsius Del-
phis; aliquando pro
oraculo Delphico
hinc Cithæa antiq., &
creta, & Cithææ var.
1, 64. 3, 172. 5, 91
115, 137. 6, 408
citius, eo citius 7, 422
citus arbor proferens
poma citra: item ali-
siluestri eupressi si-
milis, in Mauritaniâ,
quæ tabulæ citina 9,
428, 430. 10, 144
ciuis seruati præmium
corona querna 1, 359
ciuis meus, conciuis 1,
373
ciuem modicum com-
ponere, agere 7, 267
ciuile bellum, vide, bel-
lum,
ciuile crimen 7, 398 ne-
fas 7, 432 ciuilis
Erinny, furor belli ci-
uilis 4, 187
clamor nauticus, vide,
nauticus clamor.
clamorem suum non ferre,
de timidis 7, 274
classicum, & classica 1,
238, 373. 2, 597. 6,
166 classica iubere 2,
528 dare bello 4,
186 concipere cornu,
7, 476 classica cum
mundum quatient 5,
751
classis stans in vndis 3,
519 in classem cadit
omne

in u. 14. - loca v. 14. 790.
in u. 14. - loca v. 14. 790.

IN LVCANVM.

ane nemus 1,306
 assem propellit ven-
 s incumbens 3,1
 is primò ordine pro-
 dens, pòst vento dis-
 nata, comparata vo-
 cui gruui 5,711
 cludere animam 4,
 70 claudere indagi-
 6,42
 fides miseris 2,
 46
 is, aut obsessis, inu-
 lles equi 4,269
 ultra maris 2,684
 nundi 9,865
 um sequi, de nauì 9,
 345 clauo flectenti
 cedere 3,555
 mentia celi 8,366
 zone, oppidulum in
 Argolicà regione iuxta
 Neueam siluam, in
 quâ versabatur leo ab
 Hercule occisus 4,
 612
 copatra ciecta Aegypto
 à fratre Polemæo 8,
 500 cui inuisa 9,
 1071 Alexandriam
 venit 10,56 multo-
 rum malorum causa,
 vt Helena 10,59 ausa
 adspirare ad Imperium
 Romanum 10,63
 supplex Cæsarem adit
 10,82 & seqq. eius
 cultus luxuriosus 10,
 137 eam fratri recon-
 ciliat Cæsar cum prius
 cum eâ consueisset 10,
 357 regina Aegypti à
 Cæsare constituta 8,
 693
 elientes emti 1,314
 Clupea, opidum liberum
 in Promontorio Mer-
 curii in Africâ 4,586
 clypei nudâ cratæ fluen-
 tes 1,241 clypeum
 abiectis militi igno-
 miniosum 6,203

Cnæus Pompeius fratrem
 Sex. percontatur de
 patre 9,123 intelli-
 gens occisum, valde
 indignatur 9,145 &
 seqq. à Catone compe-
 scitur 9,166
 coactâ nocte 7,395
 coalescere, de copiis fu-
 gatis vires resumentibus
 10,79
 Coastræ, Asiæ populus,
 quorum regio altis sil-
 uis plena 3,246
 coccus, vel, coccum, gra-
 num tinctorium ignei
 coloris 10,125
 coërcere, terminare 4,20
 cogere. i. coacervare, coa-
 dunare 1,73.3,104.
 7,743 cogere se in ar-
 ctum 2,613
 cognatæ acies 1,4 co-
 gnatum funus 6,564
 cognita per multos an-
 nos 4,592
 coire, certare 1,129
 concordare, conuenire
 8,495
 Colchis, Colchinû, opi-
 dum Illyrici 3,190
 Colchi populi ad Pon-
 tum Euxinum, à vel-
 lere aureo noti 2,591
 vnde Colchorum rura
 ditissima 3,271
 Colchis, Medea 6,442.
 10,464
 colla. i. capita 2,160.9,
 1012 colla rapere 4,
 251
 colligere animum 3,623
 iras, & totam iram 1,
 207.2,93 vestigia 4,
 443
 Collina porta Romana
 2,135
 collis, solum leni tu-
 mulo excrescens 4,11
 colles sicci 4,263
 Colophon, Ioniz vrbs
 celebris 8,246

345
 coloni, milites emeriti &
 veterani in colonias
 deducti, item, missi ad
 locum aliquem inco-
 lendum 1,346.4,
 397.7,258
 color imperii, species 9,
 207
 color lucis 6,828
 coluber, & colubra, ser-
 pens in vmbrosis ne-
 morum 6,489,664.
 9,634
 colubriferum collû Me-
 duse 9,677
 Columnæ Hesperiz, Her-
 culis, quia ad Occi-
 dentem 9,654
 columnæ ignis in aëre
 7,155
 comæ Germanorum ru-
 tilæ 10,130
 Comata, sub. Gallia:
 Transalpina potissi-
 mum, & Transpadana
 Cisalpina 1,443
 comes in fluctus 8,589
 comeres, timendum si-
 dus, signum mutatio-
 nis regnorum 1,528
 comitiorum habendo-
 rum ritus 5,392
 commercia linguæ 6,
 701.8,348 pacti 6,
 493
 commeans æstu mare 5,
 445
 comminus eminus 4,
 774
 committere bellum 7,
 472 dominos com-
 misit asylum 1,97
 committere, coniungere
 3,382
 committere fati 3,517
 commodare alicui ali-
 quid in alium 1,83
 communia vestro popu-
 lo, cum vestro pop. 3,
 307 in commune bo-
 nus 2,390
 compages laterû 3,397
 Y 5 compa-

- comparatio Cæsaris cum
 leone iecto 1,205
 fundâ Baleari 229 sa-
 gittâ Parthicâ 230
 equo in certamine
 Olympico 293 Xerxe
 2,672 Bellonâ aut
 Marte 7,568 Oreste
 & Pentheo 777 ferâ
 in caueâ conclusâ, aut
 igne in Aetnâ suppresso
 10,445 Medeâ 464
 Comparatio Pompeii cū
 quercu annosâ 1,136
 tygride 323 tauro vi-
 cto 2,601 habitanti-
 bus in Mediterraneis
 Siciliæ aut Britanniz
 6,65 marinis flucti-
 bus 265 Pado inun-
 dante 272
 Comparatio silentii Vr-
 bis attonitæ cum
 agris & mari tempore
 brumæ 1,259 cla-
 moris militaris cum
 fragore siluarum ve-
 hementi vento quâs-
 tarum 388 populi ex
 Vrbe fugientis cum
 nautâ in tempestate è
 nauî in mare desilien-
 te 498 Pythonissæ
 cum Bacchis 674
 Comparatio populi attoni-
 ti cum primo fune-
 re 2,21
 Marii lacerati cum
 corpore pondere col-
 liso aut iactato mari
 187 Catonis Libertati
 ad extremum adhe-
 renti cum patre filio-
 rum funus prosequen-
 te 297 populi dubiæ
 fidei cum mari turbi-
 do 454 classis Pom-
 peii Brundisio dua-
 bus postremis navi-
 bus tantum amissis
 euadente cum Argo
 naue inter Symplega-
 das 715
 Comparatio militū post
 inducias ad bellum
 redeuntium cum feris
 mansuefactis iterum
 ad rabiem conuersis
 4,237 militum præ
 desperatione primò
 concitiorum, post
 tepescientium, cum
 sancio qui feruente
 primam adhuc san-
 guine animosus, tepe-
 scente torpidus effici-
 tur 285 Octauii lentè
 Cæsarianis insidiantis
 cum venatore ca-
 nes continentis dum
 fera clausa sit 437
 Opiterginorum se mu-
 tuò interficientium cū
 armatis ortis è denti-
 bus serpentū à Cad-
 mo & Iasone occiso-
 rum 549 Iubæ regis
 cū ichneumone 724
 Comparatio ducum aut
 principum cum mari,
 & militum cum flu-
 minibus in id in-
 fluentibus 5,336 ma-
 ris tranquilli cū Mæo-
 tide & Bosporo glacie
 adstrictis 436 tempe-
 statis magnæ cum di-
 luuio Deucalionæo
 620 classis primò or-
 dine procedentis, de-
 inde dissipatæ, cum
 grutibus migrantibus
 711
 Comparatio Scæuæ pro-
 filientis cum pardo 6,
 181 eiusdem telis
 confixi cum elephante
 6,207 eiusdem cum
 vrsâ 6,220 Torquati
 Cæsari cedentis cum
 nautâ vela subducente
 6,287 exercitus
 Pompeiani in præ-
 lium Pharsalicum se
 præparantis cum E-
 rum præparatione
 bellum giganteum
 145 nautæ nau-
 obliquantis cum a-
 gâ 8,1
 Comparatio rogorum
 Africâ à reliqui
 Pompeiani exerci-
 tû exstructorum cum
 incendiis agrorum à
 sticis factis 9,1
 Cilicum oratione C-
 tonis à secessione
 uocatorum, cum ap-
 bus ad alucarium
 uocatis tinnitu 7
 9,284 à sepe iecti
 tabe diffuentis cum
 niue aut cerâ lique-
 ctis 9,782 intume-
 scentis ex percussione
 presteris cum aqua
 bulliente aut velis in-
 flatis 9,798 iacul-
 serpentis cum glande
 fundæ aut sagittâ 9,
 826 Psyllorum in-
 fantes suos morlū
 atpidis explorantium,
 cū aquilis pullos suos
 ad radios Solis explo-
 rantibus 9,902 Cleo-
 patræ cum Helenâ 10,
 59
 compensare longius iter
 breuiore viâ 8,249
 compertum est 2,322
 complosas manus tenere
 2,292
 componere, committere
 3,196 componere
 mentes ad virtutem
 aut labores 9,380
 componere modicum
 eiudem, agere, consti-
 tuere 7,267 compo-
 nere vela 3,596
 compositus in mor-
 tem 9,116
 compressus, oclusus 10,
 442
 comita

IN LVCANVM.

ita simulatum dolo-
rem 10,83
amen mobile nervo-
um 4,287
cha pretiosa, in qua
niones & margaritæ
3,678 concha ventor-
um, quâ pro tubâ vitur
triton Deus marinus
3,349
cinere classica 1,
238
incipere classica cornu
7,476
incipere vota salutis 1,
306
incitus equus 7,677
inclamata corpora 2,
23
in cordia salus rerum,
&c. 4,189
in cubitus excepti legi-
bus 8,402
incurrere .i. certare,
confligere 8,326
concurrunt prælia 1,
40 concurrent sidera
sideribus 1,75
in cussa pectus verberib-
us 2,335
condere fatum rebus hu-
manis 7,132 condere
terre 1,607 condi-
tum in alicuius curâ
9,86
tione insula Sarmata-
rum ad ostium Danu-
bii 3,200
conferre .i. commiscere,
committere 1,102.
4,803 conferre quæ
vincere possent, ad vi-
ctoriam obtinendam
7,356 conferre morti
6,231
conficere. confecerat ho-
stes paucos 6,131
conficit omnia terrore
7,734
confinare duorum loco-
rum 6,649
confirmare animos 4,

250
conflatum ferrum 2,95
confodere iugulum 3,
744
confragum 6,126
congeries ararum 5,178
congestum pondus 3,
649
congestus, us 9,487
conglobatio exercitus in
periculo 4,777
coniugii onus 5,725
coniux pars optima 5,
757
connubii precium &
merces, liberi 2,330
conscientiæ tormentum,
maxima poena 7,
471,784
conscium. conscia gens
nascenti Nilo 1,20
conscius mundi futuri
5,90 conscia rati vo-
ti, concipiens animo
certam spem 7,34
conscius voti nefandi
7,182
consentire ad ictum, pa-
tienter ictum recipere
8,619
conferta bella bellis 2,
442
confertum telis 7,520
consilii vox prima, qui
primus dicit senten-
tiam 8,480
confita cultu regio 9,
690
confors studiis 4,178
conspiratio Crassi, Pom-
peii & Cæsaris 1,4,
85.3,266
constare. eōstatura quan-
tis cladibus fides 2,
17 constans membris
vigor 3,715 con-
stitit eadem ubique
fortuna 4,402 con-
stitit hic bellum, hæsit
7,547 nullo constet
mihi sanguine bellum
4,274

347
consultare famæ 8,624
in medium 5,46
Consulibus à Senatu bel-
lum demandatur con-
tra Cæsarem 1,489
Consul Etruscis abdu-
ctus aratris, Atilius
Serranus vel Cincin-
natus, ex agro ad Di-
ctaturam vel Consula-
tum euocati 10,153
Consules noui Kalendis
Ianuariis 5,5 ab iis &
eorum nominibus an-
ni denominati & in
Fastis distincti post
electos Reges 2,645.
5,390,399. 7,441
hinc, ignoto consule. i.
tempore ob antiqui-
tatem ignoto 4,379
Consulum sedes sacræ 3,
105 iis prælati fasces;
(hinc & fasces, pro
ipsis consulibus) 10,
11
consul menstruus 5,
399
Consules, gentibus suba-
ctis, colonias dedu-
centes, succincti ara-
tro locum designa-
bant 7,430
Consularis potestas ina-
nis reddita 5,397
consumere locum 7,461
confurgens pars vrbiæ
celsum in arcem 3,
379
contendere membra 3,
624 contenta tela 7,
563 contentæ fune
naues 2,621
continere, compefcere 4,
435 continere ani-
mam 8,616
contingi fœdum 3,348
continuatione colles 4,159
contorquere 3,671 de
vento 9,472 contor-
tus vortex 3,631. 4,
460
contra

348

contra videre 9, 247
 contraria voluens ven-
 is: astus 9, 333 con-
 trarium ire 1, 77
 contus 6, 174
 conuellunt verbera pup-
 pes 3, 528
 conueniat, pro, conueni-
 ret 2, 173
 conuersa haustu verber
 7, 577
 conuerrere aures surdas
 6, 444 conuerrere fu-
 gâ bellum 4, 163
 conuexa Olympi 7, 478
 conuexa Superum 5,
 5, 632 conuexa To-
 nantis 9, 4
 conuicia festa in nuptiis
 2, 369
 conuoluens gentes mare,
 de diluuiio 5, 623
 copia rara 3, 693
 Cora opidum Latii non
 longè à Velitris 7,
 392
 Coreyra insula sub Epiro
 ad confine Maris Ionii
 & Adriatici 2, 623.
 8, 37. 9, 32
 Cordus Quaestor trun-
 cum Pompeii cadauer
 inuentum rogo com-
 burit, & sepelir 8, 712
 & seqq.
 Corfinium, Pelignorum
 vrbs primaria 4, 697
 à Casare obsidetur 2,
 478 & seqq. à prae-
 diariis deditum 2,
 507
 C. Cornelius augur Para-
 uii fertur dixisse die
 praelii Pharsalici se vi-
 dere certantes Cas-
 rem & Pompeium 7,
 192
 Cornelia Castra, locus in
 quo Scipio Africanus
 castra posuit non lon-
 gè à Carthagine 4,
 656

INDEX

Cornelia L. Scipionis
 Metelli filia, primò
 P. Crassi, Crassi Diuitis
 filii, deinde Pompeii
 vxor 2, 349. 3, 21. 8,
 89, 810, 815. 9, 66,
 277 eam Pompeius
 durante bello Lesbi
 seponere decernit 5,
 722 ipsique confi-
 lium suum aperit 5,
 739 cui illa respon-
 det 5, 761 in Lesbum
 proficiscitur 5, 799
 ibi sollicita est de ma-
 rito 8, 41 conspe-
 cto Pompeio ex acie
 Pharsalicâ fugâ elapso
 exanimatur 8, 58 à
 Pompeio ob immodi-
 cum dolorem corripit-
 tur 8, 71 eius ad
 Pompeium responsio
 8, 88 cum Pompeio
 profecta Lesbo in Æ-
 gyptum, in naui expe-
 ctare à Pompeio iussa
 quid ipso futurum sit
 8, 579 eius planctus
 conspectâ eade Pom-
 peii 8, 637 & seqq.
 eius querimonie eo
 quod Pompeium sepe-
 lire non possit 9, 55
 & seqq. mandata ma-
 riri Sexto priuigno
 aperit 9, 84 exuias
 Pompeii comburit 9,
 175
 cornix sese perfundens
 significat futurâ plu-
 uiam 5, 555
 cornipes, equus 4, 762.
 8, 3
 cornu coactum, circulus
 plenus 1, 537
 cornua aciei 7, 365,
 524 antennarum 8,
 193 classis 3, 529
 portus 2, 706 velo-
 rum 5, 427
 cornua flexa, terræ aut

rupis portum eo-
 cientis 2, 6
 cornua (aciei) diduci
 extendere 7, 506
 plorare, de tauro
 603
 cornibus tortis, vt arie
 9, 514
 corona aciei 6, 289
 corona, pro multitudi-
 populi 2, 11
 corona è nardo & ro
 10, 164
 corona querna, pro
 mium ob seruatu-
 ciuem 1, 35
 corona turrita nouæ ni-
 præ 2, 35
 corpus carcer animatur
 6, 722 corpus sum-
 mum, facies, seu parte
 exteriores 8, 61
 corpora debent sibi su-
 finem 7, 811
 corpora illustrium viro-
 rum in funere delati
 humeris nobilium 8,
 732
 corpora sepeliantur, an
 non, parum refert 7,
 809
 corpora sustentare epulis
 4, 307 corpora viua
 elidunt trunci 2, 206
 corpora profecta ne-
 gatis tumultis, inhu-
 mata 6, 626
 correpere in cymbam 8,
 39 in medium agmen
 4, 777
 corripere mœnia 2, 100.
 corripientes faces te-
 sta 1, 494
 corruptus in externos
 mores 10, 404
 corruptus laxare catenas
 10, 57
 Coruini, nobilis familia
 Romana 7, 584
 Corus, &, Cori, ventus ab
 Occasu solstitiali: ali-
 quando etiam pro
 quouis

IN LVCANVM.

tonis vento 1,406.
 617.4,67. 5,572,
 199,606. 7,125. 9,
 799,1001
 Lycos in Ciliciâ oppi-
 dum, mons & specus
 3,226 Coryciæ clas-
 ses,piratarum Cilicum
 8,26 in monte Cory-
 cæ provenit optimum
 crocum 9,809
 insula Samo vicina
 8,246
 stus, frutex in Arabiâ
 & Indiâ, cuius radix
 contra venena utilis
 9,917
 stibus exarsit mucro 7,
 139
 otta, Cæsaris legatus à
 Neruis cæsus 1,429
 otta tr.pl.verba ad Me-
 tellum collegam qui
 Cæsarem ararii spo-
 liare vetabat 3,143
 Corys Thracum rex à Se-
 natu laudatus 5,54
 couinus, currus rostratus
 Belgarum & Britan-
 norum 1,426
 Cræsus rex transito flu-
 mine Haly à Cyro ca-
 ptus 3,272
 Crassi pater & filius Ma-
 rianis temporibus à
 Fimbriâ quodam oc-
 cisi, ut vult Lucanus
 2,124
 Crassus, cognomento Di-
 ues, Spartacum proflig-
 gavit 2,554 mora
 belli civilis 1,100 ad
 bellū Parthicum pro-
 fectus nihil moratus
 dicitur Attici tr.pl. 3,
 126 à Parthis cum
 Pub.filio cæsus 1,
 105. 3,302. 10,51
 ipse filiusque inscripti
 1,118. 3,394. 9,65
 Crassus (Pub.) Diuitis fi-
 lius maritus prior

Corneliæ, quæ post
 Pompeio nupta 8,
 91,415 cum patre
 cæsus & inscriptus:
 vide Crassus Diues
 Crassorum clades cur nō
 vindicata à Romanis
 7,431 vindicta po-
 tius procuranda quàm
 bellum civile geren-
 dum 8,418 & seqq.
 Crastinus euocatus in
 exercitu Cæsaris pri-
 mus telum in hostem
 misit prælio Pharsali-
 co 7,471
 crates perpetua, clypeo-
 rum connexorum in
 testudine series 3,
 485
 credere, confidere 1,135
 credere animam mor-
 ti 3,751 causam Diis
 7,77 deis 7,705 satis
 1,227 filiam cani 4,
 441 solo 4,647,653
 vocem dolori, aut, do-
 lorem voci 1,258
 vna nox inuitis credita
 1,520
 crescere .i. exrescere, su-
 perare 5,25 crescere,
 de eo quod in altum
 exstruitur 9,842 cre-
 uit in aduersis virtus
 3,614
 Creta, insula ora Maris
 Mediterranei, cuius
 rex Minos, unde Mi-
 noia 2,611. 3,163.
 9,38 à centum ciui-
 taribus dicta Heca-
 tompolis: Ioui dile-
 cta, quem in eâ nutri-
 tum & sepultum fa-
 bulantur 2,184. 8,
 872
 Cretæ, canes Cretenses 4,
 441
 crimen. habere crimen
 8,118 nec crimen
 erit nec gloria 7,112

349
 crimen civile 7,398
 crimen Deorum 2,
 288. 5,59. 8,800. 9,
 144 crimen gleba-
 rum, instrumenta lu-
 xuriæ 9,425
 crinis timendi sideris 1,
 528
 crines Libyci, nigri: flau-
 vel rutili Germano-
 rum 10,129
 crocum optimum pro-
 uenit in Ciliciâ 9,
 809 croci pressura 9,
 809
 croceum medicamentis
 tingendis crinibus In-
 dorum 2,239
 cruci affixa corpora car-
 punt imago 6,545
 cruor altus 1,319 cruor
 stat in templis 2,103
 crustæ marmoreæ, &
 crustata domus mar-
 moribus 10,114,
 115
 Crustumium Flaminiz
 fluius 2,406
 crystallina vasa 10,160
 cubile ad somnos 4,
 603 cubili miscere
 10,68
 cubilia è frondibus 9,
 841
 culmen humanum, Di-
 ctatura 7,594
 culmi aduecti, frumen-
 tum peregrinum, ad-
 uectitium 6,85 cul-
 mi in segetem surgen-
 tes 6,109
 culpâ suâ vinere, de eo
 qui fugâ euasit 6,204
 culta, agri culti, & cultu
 confirare regio 2,426.
 1,210. 9,690
 cultus furialis 6,654
 cultus mæsti lugubria
 2,365
 Cumana vates, Sibylla
 Cumana 1,564 li-
 bro: Romana fata cō-
 zinentes

Crassus sum pater 10. 735

- tinētes dedit regi Tarquinio 5, 18; eius carmen hoc, Romane miles Ægyptum caue; Lucanus ad Pompeiū refert 8, 824
 cuneus, quicquid è lato in acutū definit. hinc militum acies cuneata, & cunei militum 6, 184. 7, 497
 cunei ordines graduum in theatro, & pro multitudine populi in iis sedente 7, 12
 cupere nō priuata 2, 564
 cupidus imponere 2, 170
 cuppæ sustentandis rati- bus 4, 420
 eupressus, arbor Plutoni sacra, cuius ramus collocabatur ante domum funestam nobilium 3, 442
 cura fame 9, 1080 cura in somnis 2, 239 cura laboris 7, 209 in curā conditum 9, 86 cura maxima fuit non perdere letum 3, 705 cura fuit implere, &c. 7, 142
 cura armorum 3, 52. 5, 504 curæ mordaces 2, 681 in curas venire 2, 347 curarum mæstus 8, 165 curarum arcana 8, 279 pondera 9, 951
 curare. dignum quod querere cures 6, 602 curata sunt, curæ sunt 7, 455
 Curetes populi insulas inhabitantes Cretas dictas in orā Illyrici; Corcyram, ut quidam 1, 405
 Curia pro ipso Senatu, & pro Senatoribus 1, 267, 487-3, 108 Curia hospes 5, 11
 Curio Cesari in bellum stimulos addit 1, 269 & seqq. venali linguā 1, 269 vox populi 1, 270 in Siciliam à Cesare missus 3, 59 ex Siciliā in Africam traiecit 4, 58; in loco Castrorum Cornelianorum castra ponit 4, 66; territus aduen- tante Iuba rege (quem in tribunatu suo spo- liare regno tentauerat 4, 689) quod non confideret militibus suis, ut non veteranis Cesaris, sed Corfinii dedititiis; antequam omnes dilaberentur prelio decertare sta- tuit, & primō Varum pellit 4, 694 & seqq. exercitum contra Sab- buram ducit, ignarus presentis Iubæ 4, 730 equitatu Iubæ circū- datus 4, 746 & seqq. fugere nolens, fortiter pugnans occumbit 4, 797. 5, 40 insepultus 4, 810 eius elogium, virtutes & vitia 4, 811 & seqq.
 Curtius Dentatus, qui de variis populis trium- phauit, pauper nihilo- minus & auro incor- ruptus: hinc Curio- rum ligones; Curtii & Fabricii nomina pau- peris cuius pro exemplo frugalitatis 1, 169. 6, 787. 7, 358. 10, 152
 currere magno gradu 2, 100 currere, de æthe- re 7, 424 currere cla- rum, de fulgure 5, 630 currere per pro- spera fata 7, 420
 currum retorquere 7, 3
 currus triumphales celli & lauriferi: hinc & currus pro ipso trium- pho item, currus rege- re, ducere, &c. pro triumphare 1, 316. 3, 77. 5, 332. 8, 810. 814. 9, 79
 cursus fati, & cursus dare fati 6, 423-7, 544
 cursus rapere 5, 403
 cursum frangere lon- go gyro 3, 551
 currare littora, de mari 8, 178
 caruari, i. extendi, ambi- re 3, 107
 Curules, pro Ædilibus Curulibus 3, 107
 cuspēs, & cuspēs æquo- rea, tridens Neptuni 5, 621. 6, 396
 custodia mentis, i. obfir- ma 10, constancia: vel, ut alii, intro custodi a cogitatio 8, 635
 custos vnde Illyricæ, prefectus oræ maris Illyricæ 4, 433
 cutem abducentia oīa 4, 288
 Cyanæ cautes, insule vel scopuli Bospori Thraciæ, Symplegades 2, 716
 Cybeles simulacrū quo- tannis à Gallis, sacer- dotibus ipsius, in Al- mone lauabatur 1, 600
 Cyclopes ministri Vul- cani dicti 7, 150
 Cydones, Cretæ populi auxiliares Pompeii in acie Pharsalicā 7, 229
 Cyllene, mons Arcadiæ, in quo Mercurius na- tus, & à quo Cylle- nius dicitur 1, 662. 9, 662. 10, 209
 cymbæ vininæ corio connectæ

IN LVCANVM.

interfecta 4,131 ex
apryo in Agypto 4,
36
aphia pestes, Libyæ
ut Africanæ, à Cyni-
the regionis flumines
erpentes 9,787
iosura, Vrba minor, ad
quam cursum dirige-
ant Sidonii 3,219.
1,180. 9,540
nthia, luna 1,218.2,
577.4,60.8,721
prus insula maris Io-
nii, cui imperauit ali-
quando Cinyras rex, à
quo & Cinyrea dicta
8,456,716. 9,117
renæ, ciuitas & regio
Africæ 9,874 à Ca-
tone occupatæ 9,297
vri arua, Persarum re-
gio 8,226 Cyri in-
gentes copie 3,285
ythera, orum, insula Pe-
loponnesi, sub Malea
promontorio 9,37

D

DAÆ, errantes, siue
nomades, populi
Scythici 7,429
Daci, (& Dacæ primâ
corruptâ) Thraciæ con-
termini populi: sæpe
pro populo ferro &
barbaro; vt, hinc Da-
eus premat, inde Ge-
tes: Dacæ Getæque:
Dacis Getes admixtus
2,54,296. 3,95. 8,
424
Dalmatici fluctus, Mare
Adriaticum versus Dal-
matiam 2,402
Damascus Syriæ vrbs 3,
215
damna mundi 9,440
damnum armorum .i. de-
trimentum quod ar-
ma patiuntur 3,364

damni solatia rependere
8,469
damnare, pro, contemne-
re, detestari, improba-
re, execrari, relicere,
disfidere 4,270.5,
247,311,471. 6,
413. 7,242. 8,25,
127,328. 9,858,
1035 hinc damna-
tus, nefastus 7,409
damnata arma, infeli-
cia, improbata 4,
338,360 damnata
lux 4,534
damnare, pro, obligare,
adstringere, addicere
rei malæ, tristi aut in-
felici: vt, loco 1,249,
749 busto 2,733 fa-
cto 3,22 sacris Inter-
nalibus 6,641 morti
8,483,570. 9,87
hinc, damnare nocti-
bus .i. tenebris obscu-
rare 7,452 damnatus
lumina somno 9,363
damnari tenebris, ab-
cleri 9,986
damnare, pessundare 8,
332
damnare nimis pietatis
6,508 sceleris 8,406
damnare fortunam suâ,
animum despondere
7,649
Danaë à Ioue in imbrem
aureum conuerso stu-
prata, mater Persei 9,
659
Danubius fluuius cele-
berrimus, qui & Ister,
multos fluuios in se
recipit 2,419 multis
ostijs se in Euxinum
exonerat 2,420.3,
202
Dardani, Epiri populi 3,
187
Dardanius colonus, Ca-
pys, conditor Capuæ
2,392

352

dare. ius sceleris 1,2 vires
in carmina 1,66 sti-
mulus 1,120 liberta-
tem odiis 2,145 ani-
mos 2,570 lacrymas
ciuilibus armis 3,
313 secretum 3,314
arma 3,315 classica
bello 4,186 euentura
fraudibus 4,730 ter-
ga aut pectora bello
4,468 cursum fatis
7,544
dare. dare præcipitem 8,
93 dare multa in vul-
gus 1,132 bella pri-
uata iræ 4,688 pes-
sum 5,616 dedimus
Romani eò cladis 7,
406 dare gentibus
iras 2,47 do ferre 4,
806 do cognoscere 6,
813 datum nosse, &
nescire deos 1,452
dedit scire 6,776
dare, pro, permittere 7,
126
dare arcana, declarare 9,
554
dare ventis, committere
8,190
dare in medium, cingere
7,366
dare nauem in litus, ap-
pellere 8,134
dare vni cuncta, facere
in gratiam, commo-
dum, aut iussu vnus
2,146
debitum fati 8,415
deceptis inanibus vacuū
complexa cubile 5,
809
Decii, pater & filius, pro
salute reip. caput fara-
le vouentes, in confer-
tissimos hostes irruen-
tes morte suâ Rom.
victoriam pepererunt
2,308. 6,785. 7,
359
decliua montis 2,421
deuocet-

decoquere, absumere 9,
776
decorum alicui 1,164
decurit fulgens tutela ca-
rinas 3,511
decurrere effuso passu 4,
271
decus pelagi, victoria
naualis 3,762
dedecus breue xui 2,
117
dediscere ducem 1,131
deducti coloni 4,397
deducere carbasa 2,697
deesse. se deesse deis, at
non sibi numina cre-
dit 5,499 deesse
ruinæ 6,10 deesse,
non interesse 8,360
defectus .i. solutus, defa-
tigatus 2,559. 4,599
635. 5,333. 6,252.
9,401 defectus epulis
10,281 defecta furo-
re 1,695 defecta
membra 4,600 ilia
4,757 defecta robore
membra 3,625
defectus Solis 7,4
defendere .i. arcere, pro-
hibere, regere 9,306,
322,673
defendere templum ab
auro 9,521 defende-
re aquas suas, de flu-
mine quod non mu-
tatis aquis alium in
se recipit, aut ipsum in
alium influit 6,376
defendit se à mari ter-
ra 9,306
deficere, lassitudine de-
fatigari 2,401 vide
defectus.
defixus lumina 6,658
desagrarare 4,280
deflectere iter 3,337
deformis pallore 8,56
deformis dolor, turpis
8,81
degener toga 1,365 me-
tus 3,149 rogus 9,4

degeneres animi 6,
417 latebræ 10,441
degere vitam inermem
4,358
Deiotarus Gallogræciæ
à Senatu laudatus 5,
55 à Pompeio ad Par-
thos auxilia rogatum
mittitur 8,209 &
seqq.
delectus sceleri, sub. fa-
ciendo 8,538
Delos insula in quâ nati
Apollo & Diana, & in
quâ oraculum Apol-
linis 6,425
Delphici oraculi Apolli-
nis origo & descriptio
5,70 & seqq. eur ces-
sat responsa edere 5,
111,131 templum
Delphicum à Brenno
& à Peris combu-
stum 5,134
delphinus incertus quò
tendat, tempestatem
futuram denotat 5,
552
demissus pelago 8,159
demissus vultus 2,361
Demogorgon, Inferorum
omnium infimus &
maximè horrendus;
qui situ & terrore se
habet ad alios Inferos,
sicut se illi ad nos. hic
Medusæ faciem, seu
Gorgona, adspicere, &
Styga deierare sine vi-
lo periculo potest 6,
745 & seqq.
densantur nubes in im-
bres 4,76
dens infomnis, dentes
infomnis draconis à
Iasone occisi 4,552
dentes imprimere, mor-
dere 9,806
dentes niuei, ebur 10,
144
dentes ruricolæ, rostro-
rum aut aratri, quibus
terra scinditur 7,3
dependere, impendere
10,1 dependere am-
tempus 10,
depositum Fortunæ
71 depositum pign-
8,191
deprecor seruari 9,2
deprensus cantu magi
6,505
deprensa virtus 4,46
6,168
deprensus est 9,53
826
deprensus est ciuilem
fas 4,1
derogare famam æuo
359
desuare in artus 6,54
desuarens ira 5,30
descendere in euentu
belli ancipites 5,6
deses natura 9,43
desidere in vndas 3,63
desidiosus 9,28
desistere cepto 3,14
desolatum 4,70
desperare diem
viam 5,57
despicere mare de mont-
5,639
despicit Arctos populo
1,458
despiciare in herbas, de
Lunâ 6,508
destituere 6,734.7
398 destituit vulnera
sanguis 3,746 desti-
tuit spiritus fauces 5,
133 destituere ducem
5,244 destituunt pie-
tas fidesque 5,298
destituunt verba para-
tam mentem 5,731
destruere meritum 9,
1041
desuetæ siluis feræ 4,
237
detecto Marte, bello
aperto 10,346
detrahere dominos Urbis
seruire paratæ 1,351
detrahe

destruere meritum
V. 301

terrare in eladem 3,

2

terrudere 6,174

temporalis temporibus

maximam diluunt

1,653

tertere acies 2,470

tertere cursu 6,

591

terreus terrarum margo

9,497 de nexa mundi

10,32

terreus terrarum 4,161

mundi 8,209

terruere mœnibus ag-

mina 2,491

terruere 4,272,533,

675,8,91 deutus

facto tradere 8,112

deutus facis, sacer-

dos 10,176 deuora

in prelia dextra 3,

311

Deus est quocunque

vides, quocunque mo-

ueris 9,58 nascen-

tibus semel dixit quan-

tum scire licet 9,575

se eadem lege tenet

quæ cuncta coëctæ 2,

10

Deus incertus Iudeorum

2,593

Dei iudis vniuersam &

virtus, siue animus fa-

piens 9,573 nil fa-

cius non sponte Dei

9,574

Deum sequi 9,557 mē-

te gerere 9,564 deum

facere, referre in nu-

merum Deorum 9,

604 Deo plenus 9,

554

Dei, seu, Dii inferni 1,

634 Dii vasa secun-

dent 1,635 Dei terri-

biles scelorum 2,80.

7,168 Dei celi Ere-

bique 2,306 Dii me-

lius 2,517,3,93 Dii

secundi veniam me-

IN LVCANVM.

ruere 4,123 Dei ma-

gis 6,577 Dii ad

primam statim vocem

magorum quilibet

concedant, ne plures

audiant 6,528 cur &

an magos meruant

quæsitum 6,492 Dei

Lethæi, Infernales, à

Lethæ flumine 6,685

Dei Romani, Heroës

6,807 Dei nulli hu-

mana curant 7,445,

454 Dii transire dicti

auerſi, aut hosti fa-

uentes 7,647 Dii na-

ſci nec omni possunt

8,458 Dii hospitales

9,131 cinerum 9,

990 Dii penates Tro-

ianorum 9,993 Dei

secundi 9,1098 Dei

Agyptii fœta nonnul-

la & acies 10,159

Dei nosci volentes

10,180

Deorum fortis ignarum

mortale genus 3,319

Deorum invidia 4,243.

9,66 crimen 5,59.8,

8,10,810. 9,144

obsequium, fauer 5,

294 vſus 5,698 mors

dilata Deſtin, immor-

talitas 6,698 doli 7,

86 morſtra, prodigia

7,572 aurum, dona

ius oblata & orna-

menta aurea 8,21

multum est in gente

Deorum 8,308 Deo-

rum respectus 8,451

pudor 8,597,605

culmina, &, sedes

1. templa 9,819.10,

15

Deis ignoscere 2,93.9,

1103 donare quod

superest vitæ, sibi ipſi

inferre mortem 3,

243 se deesse Deis, ac

non sibi namura 5,

353

499 Deis vim facere,

de magis 6,441 Deis

iraſci 8,665 Deis

quid obſistere, expro-

brare 9,188 Dii

omnes hæremus 9,

573

Deos spargere, simulacra

Deorum 3,100 Deos

non noſſe quos time-

mus, auget terrorem

3,416 Deos quis

enim laſos impunè

putaret? 3,448 Deos

agnoscere 4,255 Deos

laſſare 5,695 exorna-

re arinis, trophæum iis

erigere 6,256 cogere,

de magis 6,446 in

Deos conuicia 7,

725.9,187 in Deos

tanquam humana nō

curantes, inachitur

per digreſſionem Lu-

canus 7,445 & ſeqq.

eſſe locis Superes re-

ſtatur ſilua, &c. 9,

522

Deæ vltices 10,337

dextra inuita 1,378

violata 2,126 dextræ

omnia ſperantes 5,

355

Diana Scythica, cui ho-

mines immolabantur

1,446 Dianæ Scythi-

cæ regna, lucus vel ne-

mos prope Ariciam,

quia ſacerdos eius Rex

Nemorentis vocaba-

tur 3,86 ab Oreſte ex

Tauricæ Anciæ transla-

ta: vnde Mycenæa,

quia Oreſtes Myce-

næus 5,74

Dictatura, culmen hu-

manum 7,594

Dictæ, Crætæ mons: vnde

Dictæa ſaxa, &, litto-

ra: item Dictæi colo-

ni, Dictæa manus;

Crætenſia, Crætenſes 2,

2 610.

610. 4,322. 6,214.
9,38
diducere cornua aciei,
extendere 7,506
diductum robor 3,584
dies medius 1,16 diem
extremum precipitare
2,106 dies perdere 3,
394 diem admittere,
3,444 diem vnum
donauere patrie 4,28
dies in medium sur-
gens 4,155 dies nube
latus 5,456 dies fe-
stinata fati 5,560
dies ista ierit non par-
uo sanguine 6,158
dies summa, & si pre-
ma, mors 9,208. 10,
41
dies arte magicâ prolon-
gati 6,462
dies obscura periphrasis
7,1
dies quo clades insignis
illata Romanis, in Fa-
stis inter atro nota-
tus, & à clade cogno-
minatus 7,409, 410
dies longior, diuturnitas
temporis 7,845
diem totū mutare, aliud
cæli clima subire 8,
217
dies stat librata cardine
summo, sol meridia-
nus perpendicularis
est 9,529
dies, pro Sole aut luce,
passim. hinc dies cæli
9,905 dies nimius,
Sol vehementior 9,
432 diem agere, item,
explicare, de Sole aut
naturâ 7,201, 202
item, diem medium
ducere 6,571
dies quo prælium com-
missum, aliquo modo
pro ipso prælio, ferè vt
Francis *le myrte*. 7,92,
427
- differre Temper nocuit
paratis 1,281
differre, diripere 9,142
pro producere 9,568
difficilis tueri, qui non
facile tueretur aut con-
feruat 1,511
difficilia virtuti dulcia
2,403
diffuso vertice 3,376
diffusum vinum, condi-
tum 4,379
dignus donandâ vitâ 4,
347
digerere .i. dissoluere,
consumere 6,88
dilata manu 8,708
diluui Deucalionæi de-
scriptio 5,622
dimadere 6,479
dimittere ludibus in
longum æuam 1,448
dimitti marito, repudia-
ri 5,765
Diomedes Thrax equos
suos corporibus ho-
spitum alebat 2,163
Diphas Ciliciæ fluius ex
Tauro monte ortus 8,
255
diphas, serpens, cuius
morsus mortalem fi-
tim incutit 9,610,
718, 738 & seqq.
851
Dirce fons in Bæotiâ 3,
175
Dircea cohors, armati ex
dentibus serpentis pro-
gnati, qui inter se cer-
tantes pauciter occu-
buerunt 4,550
dirigere 6,475 dirigere
Libyam, in Libyam 8,
170
dirimere Arabiâ Agy-
ptum 10,312 castris,
a castris 4,33
Dis, Pluto, Deus Infero-
rum 1,455, 577. 6,
433, 797 Ditis arca-
na 6,514
- discedere .i. separari, fin-
di 6,347, 382 hinc,
discedere inter manus
carpentum 2,121 dis-
cedunt æquora 3,632
discessit medium pe-
ctus ad ictus 3,655
discessit palus in mul-
tos amnes 6,360 dis-
cedere in fauorem ge-
neri socerique, in par-
tes distrahi 10,418
discolor, colere ab alio
differens 8,293, 722
discordia turbat mini-
mas rerum 2,272
discordia agitat manes
6,780
discrimen. in discrimen
mittere 2,599
magnum secula nostra
venturi discrimen ha-
bent 4,192 discrim-
en mundi gladio
permittere 7,108 dis-
crimine nullo habere
4,218
discriminare vestes picto
auro 2,357
discurfus aquarum 10,
249
discussa vitæ 5,170
discutere fallo 2,685
dispendia silue 8,2
dissuasor iusti gladius 4,
248
dissolui alis Cæsareis 1,
440
disonus 7,272
distingere 1,216
distingere 4,675
distribuere tumulos triu-
phis 6,818
districtus epulis 10,422
distringere ramos 4,317
diuersa feror 1,683
diuersi, oppositum, ali-
3,327. 6,782, 783
diuersum pelago, contra-
rium 3,681
diuidere. diuidit horas
buccina 2,689 diui-
sere

Dirce fons in Bæotiâ
18. 556.

fere Deas 2,35 diu-
 lam sanguine mare 2,
 22
 iurias numerare 6,
 407
 iuriis violatum 9,520
 iurias ostentare arma-
 to, amentie est 10,
 146 tueri difficile 7,
 749
 iuortia gemini Ponti
 2,404,580
 ioculis vicisse 1,326
 ioculis quietem ferre 9,
 294 seruire 5,382
 Iodona filia Iouis sacra
 in Epiro, in qua ora-
 cula reddebantur 6,
 427
 Iodones filia, quercus
 3,441
 iolendi nobilitas 8,
 329
 iolet heu semperque do-
 lebit 6,303
 Iuli Deorum 7,86 doli
 à Ganymede 10,520
 dolis infectum 4,736
 Delopes Thesalix po-
 puli 6,384
 dolor, dolori vox credi-
 ta, pro, voci creditas
 dolor 1,258 dolor si-
 ne voce 2,21 dolor
 necdum, sed iam me-
 tur 2,27 dolor sum-
 mis malis seruatus 2,
 41 doloris vox 5,
 494 dolorem capere
 5,759 dolorem mea-
 te suppressum tegere
 6,228 doli veren-
 dus, salua maiestate 7,
 680 dolorem effun-
 dere in lacrymas ait
 gemitus 9,146
 dominus, dominos de-
 trahimus Vrbi seruire
 paratæ 1,351 ad do-
 minum ire 4,217
 dominis mentiri 5,
 386 dominum quan-

IN LVCANVM.

virtute parasti 6,
 262 dominus rerum
 6,595 dominus non
 dux 9,241
 Domitius Anobarbus
 successor Cesari in
 Gallia designatus 7,
 607 pugnae 2,479.
 7,219,600 Corfinii
 à Cesare obsessus 2,
 478 & seqq. à suis
 militibus Cesari de-
 ditus 2,507 Cesaris
 ad eum verba 2,512
 à Cesare venia donata
 dimititur 2,516. 7,
 604 à Pompeio præ-
 fectus dextro cornu in
 acie Pharsalica 7,220
 occisus 7,600 sapius
 à Cesare victus 7,601
 Cesaris ad illum, & il-
 lius morientis ad Ce-
 sarem verba 7,606
 domus polluta 2,252
 domus iura 10,459
 donare. i. condonare,
 ignoscere remittere 2,
 477. 7,450,784. 9,
 144,1017,1088
 donare, donauere diem
 vnum patrie 4,28
 donare spatium iacu-
 lis 4,764 donare rati-
 bus flexus Maleæ 6,58
 donare veniam 10,70
 donaria 9,516
 Dorion, Thesalix ciui-
 tas, in qua Muse Tha-
 myram cantorem visu
 & cantu priuarunt 6,
 353
 dorsum montis 2,428
 dracones, serpentes alati,
 quorum formam dii
 sepe crediti assumunt
 alibi innoxii in Afri-
 cā perniciosi, & id vi-
 ribus potius quam ve-
 neno; adeo vt tauros
 & elephantes circum-
 uoluti nexu nodi præ-

355
 stringant 9,728 ar-
 boribus circumuoluti
 3,421 eorum oculi
 Magi vsui 6,675
 Druidæ, magi & sacerdo-
 tes Gallorum: eorum
 sacra, mores, & dog-
 mata 1,450 & seqq.
 Drusi, popularia nomi-
 na; quia Lilius Drusus
 tr. pl. leges Gracchanas
 asserere conatus fuit 6,
 795
 Dryopes, Epiri populi 3,
 179
 dubius, dubium, dubii
 montes 3,7 dubii que
 fugæ pugne que tenen-
 tur 4,156 dubie acies
 4,389 dubia lux 4,
 473 dubius miles du-
 cibus suis 4,698 du-
 bius Mars 4,770 du-
 bie mentes 5,256 in
 dubio stare 7,247
 dubius fari 7,611 in
 dubiis, rebus dubiis 8,
 241 dubium manet
 9,19 in dubio terræ
 pelagique relictum 9,
 304
 dubitanda Luna 4,60
 ducere, ducere. i. produ-
 cere, prorrhare 1,
 670 ducunt naues va-
 rios tractus 3,551
 ducere tempora 5,6
 fenestram manibus. i.
 manuum labore vi-
 tam senilem sustentare
 5,535 ducere opus 6,
 39 ducere artem in
 novos ritus 6,509
 ducere medium diem,
 de Sole 6,571 ducere
 colorem 6,828 duce-
 re in mœnia, popu-
 lum vagum viribus
 assuefacere 7,429
 ducere in arma 9,227
 ducere triumphum 9,
 598. 10,154 ducere
 Z 2 aëra

356

aërapennis, volare 9,
729 ducere. i. attrahe-
re, imbibere 10, 124,
252
dametra confraga 6, 126
durare viuere 4, 519
durare viscera ceno
6, 94 durata mens
malis 5, 798
aply
iv. 197. durus vultus 2, 373
dux. dux Bruto Cato so-
lus erit 2, 247 dux fe-
nior 2, 561 dux iustus
7, 79 ducem dediscere
1, 131
ducum in funeribus to-
tus exercitus circūbat
bis tēverogum armis
demissis vel tractis 8,
735 non ducis sed
militis enses stricti
sunt 5, 254 ducis ma-
nos, milites 5, 311
Dyrachium, Epiri ciui-
tas, antē Epidamnus
dicta 6, 14 eius situs
6, 19 & seqq.

E

Eⁿacnibus pendere
7, 369
eat sic 2, 304
ebulus, sambuco similis
subfrutex, cuius fumo
serpentes fugantur 9,
916
ebur, dens elephantinus
10, 119
echeneis, pisciculus qui
navi adhærens, eius
cursum remoratur, vn-
de dictus remora 6,
675
Echinades insula ante
Archam 6, 364
eclipsis Lunæ 1, 539 vn-
de 6, 503
eclipses Lunæ in Africa
maximæ 9, 693
edere, gemitus edere do-
lorem .i. suppressere,

INDEX

concohere 7, 43 edax
itas 7, 397
edoctus motus fulminis
1, 87
Edonis, Baccha, a parte
Thraciæ 1, 675
efferre arbores, de terrâ
9, 525
effete ceræ, exhausti faui
9, 285
effingere varias figuras 5,
713 *ramos. i. 140*
effundere. in planum
muros 1, 383 acies in
hostem 6, 292 totas
vires 7, 344 effundi
in caput 7, 529 ef-
fundere dolorem in
lacrymas aut gemitus
9, 146 effusa terra, pa-
tens 4, 19 effusa in
amplexus manus 4,
176 effuso passu de-
currere 4, 271 effusa
acies 4, 743 effusus
campus 6, 270 effusa
arua 8, 370 effusa so-
luta comas in vultus
9, 172
egerere querelas 2, 63
animam 3, 718 ca-
uernas 6, 294
egestas aliquando causa
scelerum 1, 173 quos-
dam ad bellum adigit
2, 253
elementorum concordēs
more 5, 635
elephantum ferax Africa
6, 208
Eleusonipes, equus in
certamine Olympico,
quod in Elide Pelo-
ponnesi 1, 294
elicere Epirum, in Epi-
rum 5, 9
elusus aër lituis 7, 476
eluctatus Tyberis in ma-
re 2, 219
Elysi, & Elysiæ sedes,
campi, vel locus in æe-
re, habitaculum pia-

rum animarum 3, 12
6, 600, 699, 782
Emathia propiè Mace-
doniæ regio: sed Luca-
no sumitur pro Thes-
saliâ: qui & Thes-
saliâ sæpe cum Mace-
doniâ confundit, &
contrâ. hinc illi et
iam Emathia, pro
prælio ipso, quo
in campis Pharsaliæ
Thessaliæ accidit: item
Emathia clades, pro
cella, ruina, Emathia
clades, Emathium. fer-
rum, Emathia arma 7,
683. 8, 34, 201
211, 360. 9, 33
245, 950, 1017 pro
Thessaliâ autem Ema-
thia, Emathistellus, &
terra; Emathia terra
& ora, Emathium lit-
tus 6, 315, 332, 580
820. 7, 794, 798.
860, 8, 188 pro ære
Pharsalicâ Emathia
acies 1, 687. 8, 531
pro campis Pharsalicis
Emathis Pharsalica,
Emathii campi, &
agri, Emathia campi.
Emathia arua 1, 16,
350, 620. 7, 186,
191, 846. 8, 43,
266. 9, 15, 1045
item Emathia die,
pro die prælii Pharsa-
lici 7, 427 præter
iam longius Emathia
recta, pro Alexandria,
quia a Macedonibus
condita 10, 58 item
Emathia arua, pro
campis Philippicis 4,
256
emere aliquem magno
pignore, obligare lib-
beneficio 9, 1021
emum velle 7, 282
emere toto censu parum
panis,

panis, cogente fame,
non est prodigum esse
4,95
mereri, mereri 5,688
hinc emeritum do-
nam 1,357
meritum .i. ad finem
vergens aut perdu-
ctū, confectum, con-
summatum, lassum,
aut quod cursum suū
perfecit: vt, emeriti
militis 1,344 emeriti
naues 3,520 eme-
rita mors 3,622 eme-
ritum ius 5,7 cinerito
Marte, bello debellato
7,258
meriti iter 9,735
emensus scopulos Cy-
pri 8,461
minus cominus 4,
774
mollit gentes clementia
celi 8,366
inceladus gigas qui fin-
gitur sub Aenā sepul-
tus eructare flammās
6,294
inchelīx, Illyrici popu-
lus, apud quos Cad-
mus in serpentem ver-
sus 3,189
inipeus fluuius Theſſa-
liæ non longē à Phar-
ſalo 6,373. 7,116,
224
Enna opidum Siciliæ,
vnde Proſerpina En-
næa 6,740
enſis. latè vagatur 2,101
enſem exigere 8,656
enſe caput rotare 8,
673
enſe potiſſima prælii na-
ualis peraguntur 3,
570
enſes nō ducis ſed mili-
tum ſtriſti, id eſt, ſunt
militū enſes qui ſtrin-
guntur, non ducis 5,
254

enſis ſeu gladius, vera ar-
ma viri fortis 8,385
eō, relatiuum ad, quō,
omiſſum 7,420 eō
cladis 7,406
Eos, Oriens 9,544 Eous
cardo, aut, æther, &
Eoum cælum, plaga
Orientalis 2,720. 4,
66. 5,71 hinc, Eoum,
de terris, aut partibus
Orientalibus, aut qua-
cunque re ad Orienta-
les regiones pertinen-
te: vt, Eoa tellus, &
terra 6,52. 7,423,
442. 8,231 Eoa ſito-
ra Libyæ 3,295 Eoi
reſſus 3,229 Eous
orbis, & tractus 8,
289,365 Eoa gentes
4,352 Eoa ſceptra 8,
208 Eoi reges & po-
puli 7,56 Eoa fides
8,213,311 Eous fu-
ror, Eoa ſagitta, &
pharetra, Eoi, pro Par-
this 2,55. 3,93,186.
10,47 Eoa fortis vul-
nus, damnū à Parthis
illatum 8,417 Eoa
ara 6,680 Eoa gaze
7,742 gemmæ 9,
516 merces 8,854
Eoi odores, aromata
Arabica & Indica 8,
731
Eous, primā correptā 7,
56,423
ephebus 3,518. 6,563
Ephesus, Ionix vrbs cele-
berrima 8,244
Ephyre, Corinthus, Iſth-
mus Corinthi 6,57
Ephyrea mœnia, Apollo-
nia opidū Epiri, quōd
ſit colonia Corinthio-
rum: ſed, confunditur
à Luciano pro Dyrrha-
chio 6,17
Epidamnus, Epiri vrbs
eadem quæ & Dyr-

rhachium 2,624. 10,
545
Epirus, Græciæ regio Il-
lyrico vicina ad mare
Ionium 2,646. 5,9,
496
epule. epulas dare, paſce-
re 9,802 epulas habe-
re leones 4,602 epu-
le poſitæ non man-
dantefame 10,158
Equites Romani, ordo
ſecundus 7,582
equites oppoſiti fluminis,
quo facilior ſit tran-
ſitus peditibus 1,221
equi primi in Theſſali-
a orti percuſſi à Neptu-
no petra 6,396 in
Theſſaliā etiam domi-
ti primum à Lapithis
6,399
equi inutile auxilium
clauſis aut obſeſſis 4,
269
equi incurſus 4,763
equi moras rumpere
4,762
equi generoſi motus à
contrario indicati 4,
750 & ſeqq. laſſi ſigna
4,754 & ſeqq.
Erebus, fluuius Inferna-
lis, plerunque pro ipſo
Interno 1,455. 2,
306. 6,513,635,
731,738
ergattula ſoluta 2,95
Erichtho magarū Theſſa-
licarum maxima, no-
uæ ſectæ magicæ in-
uentrix 6,508 &
ſeqq. arte ſuā ſatagit
impedire ne bellum è
Theſſaliā diuertatur
6,579 & ſeqq. eam
Sex. Pompeius conſulit
de euentu belli ciuilis
6,589 & ſeqq. cui il-
la promittit reſpon-
ſum ore defuncti 6,
605 & ſeqq. quare
Z 3 inter

inter cadauera eligit recentius ad necyomantiam 6,629 in antrū descendit, quod describitur 6,640 & seqq. eius cadauer varicipari coactura & cogentis habitus, ritus & verba, &c. 6,654 & seqq.
 Eridanus, Padus, celebris Italiae fluvius 2,409
 erigere. erigit Italiam Appenninus 2,397
 erigisaxo, coteacui 7,140
 erigere mentem 8,75
 erigere in falces 8,270
 Erinnys, Furia 1,572, 687, 6,747, 8,90
 Erinnys ciuillis, furor belli ciuilis 4,187
 Erinnys feralis Latio, incitantem in furores & cædes 10,59
 Eros turres, Sestus, ab Ero puella ad quam ex Abydo adnabat Leander 9,955
 errantes domus Scytharum aut Numidarum 1,253
 errore implicitæ viæ 8,5
 erroribus nostris addunt crimen Dii, cum quæ alioqui fieri volunt, ita ordinant ut videantur culpâ hominum fieri 7,59
 erumpere remige in aduersos ventos 9,149
 Eryx, mons Siciliae 2,666
 Esculea arx, Asculum, Piceni oppidum 2,469
 esse, esse superstes 5,589
 esse sub actu fortunæ 5,730
 est iratorum Deorum 7,354
 esse propiorem ab igne 8,229
 esse bonus socer 9,1038

& item, quæ, continuatio negatiua, pro, & non, nec 2,40, 235, 355, 356, 357, 358, 373, 4,751, 5,542, 6,307, 310, 7,594, 8,618, 9,577, 1036
 10,115
 Etesia, venti Occidentales, statis temporibus flantes, præcipuè contra Aegyptum 10,239
 Etrusci Aruspici periti 1,584
 eualeere, posse 1,505, 4,84
 euanescente, de aromatibus quorum vigor perit 10,166
 Eubœa insula Euripo à Bœotia separata 2,710
 Eubœicum latus, Cœla Eubœa 5,196
 Eubœicus recessus, Cumani; quia Cumæ ab Eubœis conditæ 5,183
 Eudoxus Cnidius Ephemerides scripsit (fastus appellat Lucanus) & annum ad Aegyptiorum rationem reformauit 10,187
 euentum dare fraudibus 4,730
 Euenus fluvius Thessaliæ, in cuius traiectu Nessus ab Hercule occisus est 6,366
 Euganei colles prope Patavium 7,192
 Eumenis, & Eumenides, Furia 1,576, 2,15, 6,664, 695, 7,169, 9,642
 Eumenidum vultus videre, furere 7,778
 Euphrates, Persidis fluvius, seu Babylonis, Tigri permixtus, limes Parthorum à Romano imperio determinans.

hinc, ripa Euphratis vetita transiri Parthi; quia se cum non transuros promiserant; autē instat Nili agros inundatione annua fecundat; usurpat verò Lucanus interdum pro Parthis ipsis 2,633, 3,256, 260, 8,24, 236, 290, 438, 10,33
 Euphrate, ultimâ productâ 8,558
 Euripus, fretum inter Eubœam & Bœotiam 2,710, 5,235
 Europa tertia pars Orbis, & freto Hælesponti diuisa ab Asia 2,674, 3,275, 6,817, 9,413, 872, 918
 Eurus, ventus Orientalis, & interdum proplaga Orientali 1,219, 2,457, 675, 3,232, 549, 4,61, 5,569, 608, 6,265, 9,113, 118, 420
 in Euro quicquid regnorum, regna Orientalia 8,812
 Euxinus Pontus 9,960
 exactum, peractum 7,490
 exactus orbis Lunæ 2,577
 examina apum 9,285
 examinare librâ 8,467
 animis vultus 6,658
 exarmatus, armis destitutus, ut qui omnes sagittas ei aculatus est 8,387
 exarsit in uero coribus 7,140
 excantare 6,686, 9,931
 excantata mens 6,458
 exceptus sceleri locus 3,333
 excessit medicina modum 2,142
 excipe

Voluntur ore 17. 176.

IN LVCANVM.

recipere maritum 2,339
 recipere, illicò subsequi
 10,108
 recire stratis 1,239
 reciri in pugnam ad tu-
 multus, ob aut per tu-
 multus 6,11
 recitare in amores 2,
 325
 recrementa manus, vn-
 guum resegmenta 6,
 543
 recrescens leni tumulo
 solum, collis 4,11
 recubare alicui, pro ali-
 quo curam gerere 9,
 910
 recutere turbine 2,244
 excutere remos 3,339
 excutere ordine 5,
 710 excutere ventu-
 ros mores, exquirere
 9,559
 exemplum. exempla lon-
 gè peterè 1,94 exem-
 pla magno timori 2,
 67 exemplum mei 2,
 514 exemplum ma-
 gnum & memorabile
 4,496 exemplo ca-
 rens, nulli aucto cogni-
 tus 9,169 exemplum
 accipere, imitari 9,
 180
 exemplar honesti 9,553
 exercere fortunam suam
 per pericula 5,302
 exercere manus 3,
 692
 exercitus aduerso Sole
 resplendet, ob arma
 lucentia 7,214
 exertus Cethegus 2,
 544
 exhaustire. exhausta partu
 2,340 exhaustiens
 Italiam aquis Padus
 2,410 exhaustus su-
 per multo sudore 4,
 303 exhaustire virum
 4,622
 exigere. ferrum per visce-

ra 2,149 exigere, ad
 finem agere 8,376
 exigere enssem aut gla-
 dium 8,656. 10,30
 exigere. i. perficere, im-
 mittere 8,703 exigere
 somnos 10,354
 exigua, paucæ 3,182
 exilis glebis 3,204
 exilium pati 1,279
 eximius seruare 3,697
 exire. per ferrum exit 1,
 212 exire multos in
 annos furor 1,668
 exire in prælia maio-
 re damno 2,225 exi-
 re in iram 3,112 exi-
 re super ardua 6,139
 exire è medijs fatiis 6,
 313 exiens vox per
 celi recessus 6,445
 exire in rectum, con-
 tra, ex opposito 7,
 337 exire, de vulnere
 7,620 exiens in Au-
 strum, de parte regio-
 nis Meridionali 8,
 461
 exitus hic stabit armis 2,
 224
 exonerare questus 9,
 881
 exordia rebus nouis 8,
 265
 expellere animam 7,
 622
 expensâ Superiorum &
 Cæsaris ita 3,434
 expers discriminis 5,
 194 maris 5,412
 explere vnam mortem
 6,213
 explicare. de campis, pro,
 extendere in plani-
 tiem 3,377. 4,19. 6,
 477. 7,417 pro, ster-
 nere vel prosternere, vt
 hominem, explicare
 virum per membra 4,
 629 serpentem 5,81
 explicare orbis, de ser-
 pentibus 6,488 ex-

359
 plicare diem, emittere,
 de Naturâ aut Sole 7,
 203 explicare suos
 luxus, in ostentatio-
 nem 10,109
 explorare. taurus explo-
 rat cornua in truncis
 2,603 exploratus mi-
 les 4,697 explorare
 vires hostis 4,731 ex-
 plorare in hac cervice
 fidem tyranni 8,582
 exponere damnatum ca-
 put in cunctas pœnas
 2,307
 exprimere verum 6,599
 effectus virum, virilia
 10,134
 exsoluere metus suos 5,
 259
 extendere serpentē, pro-
 sternere 7,148
 extrahit insomnes fabu-
 la noctes 4,200
 extremum pœnarum 2,
 519 extrema voto-
 rum 8,143
 extrema mundi, Mauri-
 tania 4,669 extreme
 terrarum oræ, Hispa-
 nia 4,1 extremus vi-
 sus Urbis 1,508 ex-
 tremum diem præci-
 pitare 2,105
 exul ingens 2,730
 exusta mundi 9,382
 exuuiæ serpentum 9,
 718

F.

FABRICIUS incor-
 ruptibilis 3,160
 Fabricii & Curii no-
 mina pauperis aut
 10,152
 fabula bellorum, confa-
 bulatiuncule milita-
 res de rebus à se ge-
 stis, &c. 4,200
 fabula, narratio historica
 vulgaris 8,606
 Z 4 facere

facere. vsum scelerum 2,
97 vim 6, 672 cruen-
tè 8, 315 partes 9, 97,
228

faces, vide, fax.

facies. in faciem exire-
dire 2, 723 facies
diri leri 3, 653 pugna
4, 164 in faciem du-
cum ponere scelera 4,
253 facies turbæ 5,
20 facies non stans 5,
214 facies informis,
oculo eculso 6, 225
facies Erebi, Infernalis
6, 738 morientis 6,
759 populi fauentis
7, 13 loci 7, 788 fa-
cies nocens 10, 61 fa-
cies incesta perorat
10, 105

facilis. facile. facilis dare
1, 510 capi 2, 656
præbere 3, 683 cedere
6, 20. 10, 310 facilis
erat terror vertere mē-
tes 2, 460 faciles lin-
guæ ad murmura 1,
361 facilis ad iuga 2,
314 faciles morti

animi 4, 506 ex facili
4, 46 facilis terra, are-
nosa 9, 469

facinus quos inquinat
æquat 5, 290

facultas opum 4, 817
Falernum, pro quouis vi-
no. propriè autem
quod in Falerno Cam-
paniæ agro prouenit
optimum 10, 163

fallere. falli. aliquem fal-
lere, facere quod non
animaduertat 6, 64,
68 hinc, fallere, de
aquâ admodû leniter
profluente 5, 464 di-
cere non fallat 7, 289

fama. peritor famæ 1,
131 fama animos po-
puli inuadit 1, 470
belli nuncia 1, 471

INDEX

famâ Cæsaris victum
agmen 2, 600 fama
magno ore locuta 4,
574 famam suam ob-
scurare, secretò progrediendo 4, 718 fama
sua viros claros tuetur
4, 812 fama vetus 5,
52 fama feriat ter-
ras remotas 5, 775
famæ nomen 6, 257,
604 famâ suâ venire
in secula 7, 28 fama
pondus, magna gloria
8, 22 famâ & nomi-
ne se tueri 8, 276 fa-
mâ mittere in secula
8, 608 famæ consule-
re 8, 624 famâ ali-
quem accipere 8, 782
famâ n. ininis 9, 91
fama longi æui 9,
548 fama mortis 9,
754 famâ duce 9,
953 famæ mirator 9,
961 fama mundi 9,
1030 famæ cura 9,
1080 fama vestri 10,
185 in famam & se-
cula mittere 10, 533
famæ vires dat quisque
pauendo 1, 485
fama magna paratur ve-
ris bonis 9, 594
famosa vetustas 4, 654
famosa regna 7, 277
fames. seruire iussa 1,
319 ferro fugienda 1,
253 ambitiosa 4, 376
insana 7, 413 famem
vincere 2, 384 famem
non mandante epulæ
positæ 10, 158
fames vrbes asserit 3, 57
fames prima semper ma-
gnorum malorum co-
mes 4, 93
fames expugnat tuta 4,
410
famulæ dextræ 4, 207
famula turba 10, 127
famulari 6, 368

fas. si fas 10, 63 fas est,
pro licet, passim.

fasque nefasque 5, 311
fas ibi vbi maximæ mer-
ces 10, 402

fascēs prælati Cons. libi-
& magistratibus Rom.
2, 19. 10, 11 hinc fa-
scēs Latii, & simplici-
ter fascēs, pro, Consu-
latus item fascēs ferre,
& reperiri 2, 13. 14,
82. 1, 663. 7, 128 fa-
scēs precio cuncti 1,
178

fasti, magistratuum go-
storum nomina 8,
818

fasti Rom. distincti per
Consules 2, 645 hinc
fastis redditus, iterum
Consul 8, 270

fastidit 7, 845

fastigia campi 4, 296

fastus Eudoxi, in quartâ
declinatione, pro, fu-
sti; nisi hic iactantiam
& vanas promissiones
Eudoxi notare volue-
rit 10, 187

fateri vires, debiles 8,
527

fatigare cursus suos, de
fluminibus 6, 45

fatum, ordo seriesq. cau-
sarum ab æterno præ-
destinata, à Lucano, vt
Stoicæ sectæ, creberri-
mè usurpata vox, mo-
dò propriâ signifi-
catione modò pro quo-
libet euentu, nunc fe-
lici, nunc aduerso: se-
pissime pro morte, aut
interitu. fatum va-
rium, varia genera
mortis 3, 634 fatum
petus 1, 524 fatum
cupiens Romam per-
dere 2, 87 fatum si
consulat Vrbi 3, 334
fatum belli in pedites
incubuit

*faciles linguæ ad humana
murmura 1. 501*

incubuit 4,769 fa-
 tum belli 5,696 fa-
 tum vindex 10,21
 fatum totum Alexan-
 dri 10,45 fatum ini-
 quum, felicitas iniusta
 & immerita 10,452
 momenta 4,3 per-
 cunctia tempora 5,
 490 alea 6,7 cursus
 6,423 suprema 7,
 460 pondus 7,636
 fati stantis .i. qui pro-
 speris fati venit 8,
 158 fati iniuria 8,
 763.9,143 fati in-
 gentis esse ad scelus
 10,584
 fatum ne quare tuum
 cognoscere 6,812
 um accersere ferro.
 item, manu 4,484.7,
 252 fatum rebus hu-
 manis condere 7,131
 cum fato conuersa fi-
 des 2,705 fato teste
 7,259
 a ferunt .i. abripiunt
 aut faciunt 1,393 fata
 viuacia senectæ 4,65
 nascentia infantis 2,
 107 homini aduersa,
 prospera, parant 2,
 133 finiunt 2,701 fa-
 ta hæserunt diu quæ
 viscera feruent, lucta-
 ta cum membris mo-
 rientis 3,645 fata in-
 clinant 3,752 fata,
 euentus 4,49 fata an-
 nos debentia 6,530
 trahentia Orbem 7,
 46 venientia 7,212
 transmissa 7,213 vl-
 tima 7,380 secunda
 8,32 Pharsalica 8,
 516 fata prospera flu-
 xere 8,625 fata se-
 gnia, mors ignaua 9,
 849
 uorum cursum impel-
 lere 5,41 fatorum ius

6,824 leges 8,568
 fati manum iniicere 3,
 242 committere 3,
 517 fati propinqui
 & traditus 4,738
 fati meis me relin-
 quere 5,325 fati vim
 facere 6,652 fati
 hæret, prædestinatum
 est 7,35 fati Cæsaris
 & Pompeii omne ex-
 lum vacat 7,206 fati
 omnia permittere 7,
 333 fati præcipitare
 7,553 dare cursum
 7,544 fati proba-
 tum, statutum 7,676
 fata morari, & fata sua
 morari 2,581.7,295
 fata ferre .i. pati, habe-
 re 2,726.3,308 fata
 tenere 3,392 Cæsar
 per tot sua fata se-
 quendus 4,392 fata
 sua peragere 4,361.
 6,820 fata demittere
 in præceptis 5,301 fata
 sua Deo præbere 5,
 536 fata lata ferre,
 leta nunciare 5,781
 fata mouere 6,605
 fata sua ac publica
 præcipitare 7,51 in
 fata redire, iterum
 fortunam tentare 7,
 719 ferre animum
 ingentem in fata 7,
 679 fata sua agitare
 8,138 fata querere
 8,215 ô summi fata
 pudoris 8,678 in fa-
 ta inquirere 9,559
 fata trahere 9,923
 fati Cæsaris omnia eun-
 tia 4,143 è fati me-
 diis exire 6,313
 fata .i. oracula, fatorum
 prædictiones 9,545
 fatum celat fauorem dū
 incertus rei euentus
 est 8,359
 fatorum an lex immota

2,11
 fata quod trahunt, virtus
 secreta sequetur 2,287
 fatum futurum an præ-
 dicatur in oraculis à
 Diis, an Diis iubenti-
 bus quod prædictum
 est fiat fatum 5,93
 fata vniuersalia mundi
 aut totius reipublice
 mutari nullâ arte pos-
 sunt 6,611
 fatale caput 7,359 fata-
 lis hora 9,87
 fauces solute 3,738
 fauces abraße 6,115
 fauces monium 4,161
 fauor. momenta fauoris
 3,55 fauore vario an-
 ceptis 2,447 fauor du-
 bious 3,265 sollicitus
 4,399
 fax. faces. belli faces, M.
 Antonius, Q. Cassius
 tr. pl. & Curio 1,262
 faces tecta corripien-
 tes 1,494 faces celo
 volantes, aut in aëre
 1,527.7,155 faces
 legitimæ, nuptiarum
 2,356 faces arsuras in
 tecta parare 2,542
 fax summa rogi 5,
 764
 secundum nulli bono 9,
 696
 Felix, epitheton Syllæ 2,
 221
 felix. felices errore suo
 1,459 non felix Par-
 thia Crassus 10,51
 felices coluntur, miseri
 fugiuntur 8,487
 felicitas virorum ma-
 gnorum sepe longiore
 vitâ destruitur 8,27
 femineum vulgus 7,39
 femine summa laus, fi-
 delitas in maritum,
 præsertim aduersâ for-
 tunâ 8,75
 femine in Ægypto nom-
 z 5 semel

New MOTOR VII 295

semel regnum obtri-
nuere 10,91
femorum musculus 9,
771
fera nobilis, leo 10,445
feræ nonnullæ pro Diis
ab Ægyptiis cultæ 10,
158
ferarum latebræ 2,153
lustra 3,408 magister
4,242
feralis. ferale. sacra feralia
1,616. 3,404. 6,
432 arma 2,260,
374 bella 6,327 fe-
rale arcanum 6,440
caput 6,511 feralis
torus 6,536 feralis
vmbra 6,623 feralia
laquei 6,638 feralia
nomina 7,408 arua
7,788 feralis pompa
8,733 ferales Austri,
pestilentia 8,847 fe-
ralis amictus 9,109
Feræ Latine, vide Lati-
na.
ferire moriente manu 4,
560
ferri die aut Sole 6,744
ferox in bella 4,225
ferre, & ferri. fert animus
1,67 nec se Ro-
ma ferens 1,72 ferre
manum 1,147 fata
ferunt 1,393 ferri
Syrtim, & Libyen 1,
685 ferre solatium,
habere 2,91. 8,314
piacula 2,304 du-
biam fidem fortuna
ferebat 2,461 ferre
i. adripere, auferre 2,
487. 7,391 ferre fata
2,726. 3,308 ferre,
repellere 3,552 ferre
partem 4,361 specta-
culalata 4,784 ferre
posse 4,796 ferre pœ-
nas, sumere 4,806. 9,
104 ferre mentem
transverso torrente 4,

INDEX.

818 ferre moras, pati
5,477 ferre falces,
magistratum gerere 5,
663 ferre mala mente
firmâ 5,798 ferre
cuncta in casum 6,7
fessumq; caput se ferre
recusat 6,97 vulnera
ferre i. recipere, pati
6,133. 7,638 feren-
tes nauem sinus 6,
471 ferre tura, sacri-
ficare 7,42 ferre in
præceps 7,414 ferre
regna, regnari 7,444
ferre tela 7,563 ferre
animum ingentem in
fata 7,679 ferre vo-
ces 8,330 ferre quie-
tem, quiescere 9,294
ferre reginam, sub fe-
minæ imperio regnari
10,92 ferre arma, in-
ferre 10,439
fertilis in mortes 9,620
ferrum. ferrum conflatum,
catenæ aut com-
pedes 2,95 ferrum à
pectore reuocatum 2,
102 ferro inuadere
2,315 ferrum pecto-
re percussum 4,561
ferri ius 5,312 ferri
primo motu, primo
impetu pugnæ 7,278
ferri opus extremum,
vltimus labor 7,345
ferrum volans i. iacula,
missilia 7,489 fer-
ro vrgeri 7,582 fer-
rum inuadere, vel, po-
nere 9,198 dare fer-
rum, ius gladii aut po-
testatem armorum 10,
352
feruere. feruent iam ca-
stra tumultu 4,250
ferus in arma 4,147
Fescennini lusus 2,369
festamensa 2,123 festa
omina 3,101 festa
conuicia, versus Fe-

scennini 2,35
festinans patrii an-
nū letum præcedere na-
3,751 festinaradi
faris 5,56
fetus sinister 6,67
feta auis 6,67
fibrae libantes 6,12
ficta libertas 9,20
fidelem viro aduersâ for-
tunâ presso manib; si-
sepe obest 8,48
fidens ferro, armatum
ferro 8,303 fidens
morum 9,37
fides. fides concussa
182 fides audendi,
ducia 1,467 fides la-
1,524 fides superum
constatura 2,17 fide
sola virtutis, Cato 2,
243 fides (obseruato-
rum) permiscenda rui-
næ mundi 2,254 fi-
des cum terrore pu-
gnans 2,454 fidem
dubiam fortuna fer-
2,461 fides i. fiducia
comprobatio 2,628
5,152. 7,726 fides
conuersa cum fato 2,
705 fides renouata 4,
204 fides diuina, ora-
culum 5,83 fides
vmbrae 6,433 fi-
dem habere, fidere 7,
139 præstare 8,141
fides Ægyptia 8,624
vult sceleri superesse
fidem 8,688 fidem
querere sceleris, indi-
cia certæ veritatis 9,
140 fides vera libe-
ratis, veritas libertatis,
ipsa vera libertas 9,
204 fides, persuasio,
10,219
fides ardua (in rebus ar-
duis) exigit anno-
bustos 8,282
fides nulla eligit misera-
amicos 8,118
hæ-

nulla pietasque vi-
 is qui castra sequun-
 ur 10,407
 icia. fiducia nostri
 iustus 3,358 mortis
 4,538 fati 7,75 ve-
 neni 8,388 rerum 8,
 04
 cia preferenda duci
 militari in exhorta-
 tione militum 7,249
 re terram, inhi terræ
 3,457
 ius (P. Nigidius) Ma-
 thematicarum scien-
 tiarum, Astrologiæ præ-
 ceptis, peritissimus 1,
 339
 ita non vulgare 3,
 415
 itas varias effingere
 5,713
 iorti vertigo ad con-
 siliandos animos 6,
 460
 iabria quidam percus-
 sor Crassorum 2,124
 gere Superos 5,159
 is. finem tenere 2,
 381 finis adest rerum
 3,328 finem non
 ensura potestas 5,45
 ior circulus oræ, ho-
 rizon 9,496
 a tentoria Lemano 1,
 396
 tellant monstra Infe-
 ra, infestant 7,783
 gellis agere 6,730
 grant in omnia 3,
 390
 unen 1,604
 minca, velamenta no-
 uæ nuptæ 2,361
 minæ. flammis que pe-
 percit 2,129 flam-
 marum tractus coru-
 sci 2,271 flammæ,
 pro luce & splendore
 Solis, Lunæ, & astro-
 rum 2,721. 9,940
 flammæ, rubor aut ca-

IN LVCANVM.

lor 4,61 flammæ cæ-
 li, fulgur 5,405 flam-
 mæ, amor 6,453
 flammæ funereæ, &
 flammæ iustæ, rogos
 funebres 6,525. 9,
 235 flammæ athe-
 rex, sidera 9,494
 flammis (in) sonare 9,
 919
 febilis damnis 7,691
 fetu rotatis 7,163
 flexu omnia inuoluens
 1,637 in flexum age-
 re 9,456
 flos genæ 6,562
 florigeri laboris studiū,
 de apibus 9,290
 fluctus recti 5,417 om-
 nis que in fluctibus
 vnda est 5,644 flu-
 ctus in nubibus acci-
 pit imbrem, hyperbo-
 le 5,629 fluctus de-
 cimus 5,672 fluctus
 alti, medio mari 9,
 330
 fluere. fluens tæbe 2,166
 fluere mari, in mare 6,
 362 fluere de sideri-
 bus 8,172
 fluida pestis 6,89
 flumen se agit 4,588
 flumen fractum 1,
 222
 flumina ex Appennino
 in mare Superum in-
 fluentia 2,405 &
 seqq. in mare Inferum
 influentia 2,421 &
 seqq.
 fluuiorum inundatio 4,
 86
 fluuius, pro aquâ, simpli-
 citer 4,381
 fluuium superare lacer-
 tis, nando trahere 4,
 150
 fluxa velamenta 8,367
 fluxus & refluxus maris
 periphralis 1,410
 eius causæ 1,412 &

fluctus furoris V. 110

363

seqq.

Foci Vestales 1,199
 focus gramineus 4,199
 fœdum contingi 3,348
 situ 6,515
 fœdus. fœdera. regni 1,
 4,86 mundi 1,80 re-
 rum 2,2 tori, coniu-
 gium 2,342 tori, coi-
 tus 2,378 fœderibus
 tentare 4,508 vince-
 re 4,532 fœdera te-
 dæ, coniugium 8,399
 fœdera nulli generis,
 affinitas 9,1048
 fontes infecti a barbaris
 ad necandum hostes
 insequentes 4,319
 fontes pro fluuiis 2,419
 hinc, fontibus solui,
 fluminibus diuidi, de
 agro aut regione 9,
 421
 fori nauium 3,630
 formam fucata nocen-
 tem 10,137
 formidine belli totâ,
 omnibus copiis 10,
 536
 formido, vocabulum ve-
 natorum 4,437
 fors incerta 2,12
 fortis tam est vitare ma-
 la, quam ea constanter
 pati si ingruant 7,105
 fortis virtute coactâ 4,
 798
 fortuna. fortunæ inuidia
 1,84 fortuna magna
 loci secundi impatiens
 1,124 fortuna lacef-
 fens 1,256 iusti præ-
 textum inuenit causæ
 Cæsariæ 1,265 se-
 cundis mecum rebus
 agens 1,309 fortuna
 ducum pendet 2,41
 fortunæ depositum 2,
 71 fortuna rediens 2,
 94 dubiamque fidem
 fortuna ferebat 2,
 461 itaque nihil for-
 tuna

tunapudet? 2,568
 fortuna desciscens 2,
 728 fortuna pepercit
 3,96 fortunam tenta-
 re mari 3,510 fortu-
 na plena redit 4,121
 neque enim tibi maior
 fortuna fuit 4,256
 fortuna labans 4,390
 fortuna belli non ea-
 dem ubique constitit
 4,402 fortuna leti 4,
 737 fortuna pudor
 Prolemæus 5,59 for-
 tunam suam per peri-
 cula exercere 5,302
 fortuna minor 5,506
 sola placet fortuna com-
 mes 5,510 fortunæ
 labor 5,697 fortunæ
 ictus 5,729 fortuna
 belli 6,593 fortuna
 meatum rerum miles
 7,250 fortuna hæsit,
 retardata est 7,547
 fortuna esse maiorem,
 vel fortunam habere
 minorem se 7,686
 dum fortuna calet 7,
 734 fortuna, pro opu-
 lentia 7,743 fortunæ
 vulnus 8,72 fortuna
 dabit portum 8,192
 fortuna Romana 8,
 686 fortuna, felicitas
 9,202 fortuna Cæsa-
 ris 9,244 fortuna viæ
 9,551 fortunam pro-
 nocare 9,88; fortuna
 Theſſalix 9,1084
 fortuna Cæſaris pu-
 gnauit & fatum Agy-
 pti 10,3 muriq̃ue vi-
 cem fortuna tuctur
 10,485
 Fortuna an rerum sit do-
 mina 2,12
 fortuna nulla ſufficit
 præcipiti viro 3,50
 Fortuna dedit dignas
 Pompeio exequias tot
 populos auxiliares 3,

292
 Fortuna malè de Cæſare
 meretur cū poſt vo-
 ta venit 5,582
 Fortuna plus poteſt ma-
 giā in conſtellationi-
 bus publicis 6,615
 Fortunæ libera eſt mors
 7,818
 Fortuna Virtute minor
 9,569 multos ſeruat
 Fortuna nocentes 3,
 448
 Fortuna Præneſtina 2,
 193
 fortunatimens 1,319
 foſſa vel agger agrè rue-
 tur diuitias à cupidi-
 tate hoſtium 7,749
 foſſa prærupta 4,264
 foſſas pandere 6,39
 foſſores agrorum Roma-
 norum ſerui vineti ex
 ergaſtulis 7,402
 fouere complexu corpo-
 ra 4,245
 franſis legum reſolutus
 2,145 franſos vexan-
 tia ora 4,751 franſo-
 rum habenas aptare 7,
 143 franſis conuerſis
 7,531
 frangere, fractum flumen
 1,222 frangere guttur
 2,154 frangere vado
 (flumine) æquor 2,
 401 frangens Sol
 aquis radios 3,522
 frangere mare .i. com-
 ponere, placare 5,705
 frangere ſolum 6,384
 aurum flammis 6,
 405 amnem nando
 8,374
 fratres diuerſi, contrarii
 3,327
 fratres gemini, ſecundæ
 gloria matris 3,603
 tibi fratres obſcenā de
 matre dedit 10,78
 fratrum geminorū Maſ-
 ſilienſium inter ſe ſi-

militudo 3,603 al-
 rum eorum fingit
 canus abſciſſa vtraq̃
 manu nihilomin
 corpore reliquo R
 manæ nauis eō vſq̃
 incubuiſſe, donec ta
 ipſius quā aliorū
 in eā cadauerum pro
 dere ſuppreſſa merg
 retur 3,609 & legi
 frater ſuperſtes ſi-
 trem amiſſum pare
 tibus lugentibus offe
 3,608
 fraudibus dare euentū
 730 fraus caſſa 5,13
 fremere ſecum incerta
 353
 fretum, pro mari, paſſum
 frigus ſterile 4,10
 frondens campus 6,8
 frons. fronte aduer
 conſperſus 7,32
 frons prima aciei
 521 frons ſenatus, re
 uerentia 9,207 frons
 mortis, vulneris
 foramen 9,74
 frumentum Romani ag
 ueſtum ē Siciliā &
 Sardinia 3,6
 fruſtratum pondus ſer
 3,581
 fucata forma 10,13
 fuga. fuga furtiua 2,68
 fugā trepidans 3,15
 fugam tenere, impedi
 re 3,706 fugā tener
 naualia 3,755 fug
 rapere 4,70 fugā con
 uertere 4,163 fugam
 intendere 4,262 fu
 gæ furta 4,417 fuga
 tuta 6,150 fugæ ve
 ſtigia turbare 8,4 fu
 gæ libertas 8,371 fu
 gam alterius modera
 ri, imperum fugienti
 temperare 10,19
 fuga ignaum ſceluſeſ
 9,283
 fuga

- - gemi IV. 14.

IN LVCANVM.

are procul Theſſalia
602
aces ad bella 2,558
ere. Vrbe relictâ in
bellum fugitur 1,
704 fugiens Sol per
ortus, auerſus 1,543
non te fugiunt, me
ſanctâ ſequuntur 2,
75 fugere, de terrâ
ut littore fugere viſis
terereuntibus 9,38
ugiens occurrit ho-
libus, qui in inſidias
incidit, aut quem ho-
tis præuenit 6,208
fugere, abſcedere 9,
763 fugit Europa Li-
oyen apud Gades, ſe-
patitur à Libyâ 9,
215 fugere, de occi-
dente Lunâ 9,941
fugere, celeriter agi 9,
824 fugere, de flore
emareſcente 10,165
it, cum emphafi. Pom-
peiusque fuit, id eſt,
ille qui, vnus homi-
num qui 8,705
leire ruinam 8,528
lura captare, de magis
6,520
lura crebra Pompeio
eueniunt tendenti in
Theſſaliam 7,154
lmini deſcriptio 1,
151 in inferiore aëris
regione 2,269 ful-
men tacitum 1,533
fulmina frangunt nu-
bes 7,154 fulmina
vibrare 9,513
lmen vbi ceciderat,
terrâ vel ceſpiti, inſti-
tuto Etruſcorum, con-
debatur, idque Biden-
tal dictum, & religio-
ſum erat 1,607. 8,
864
ltus ſuper titubantia
5,251
lhum germen, antrum

9,361
fumare ſi dore 4,754
funus vaneſcens 9,77
ſpatioſa volumina fu-
mi 3,505
funda Balearis 1,229
funiculo aſſeruatſ ignis
5,524
funus. funus primum 2,
21 funus longum
producere 2,298 fu-
nus cognatum 6,564
funeris magni heres
6,595 funus inhu-
matum 7,820
funus militare 6,102
funus plebeium 8,736
funeris pompa 8,531
funerapudoris 4,232
funerales ritus in ex-
quilis viſorum illu-
ſtrum 8,729 & ſeqq.
funerales planctus 2,24
funerex flammæ 6,625
funerea lana 2,367
funerex menſe maga-
rum 6,557
funesta ſacra 7,167
funestus ignis, funeralis
9,178
Furcæ Caudinæ 2,138
furens in arma 2,339
furens iuſtâ pietate 9,
47
Furiatum crines, qui an-
gues ſunt, furorem in-
ſigunt 9,642
furialis 3,11 furialia ar-
ma 1,199 furialis
cultus 6,614
furor. trahit ipſe furoris
imperus 2,109 furor
Eois incubuit in La-
tium 3,94 inuenit ar-
ma furor 3,671 fu-
rorem dare in ſcelera
10,337
furto pauido 2,168
furta fuge 4,416
furto raptum iter 6,121
furtim agmina rapere 4,
717

365
furtiua fuga 2,688
furtiuus ignis 9,142
fuſcator 4,66
fuſcans malas lanugo
10,135
fuſus Oceanus, diffuſus
4,134
futuri odium 8,165

G

GABII ciuitas Latii
viâ Præneſtinâ 7,
392
Gabinus cinctus, vel, ri-
tus 1,596
Gabiniani milites, qui
Ptolemæum Auleten
in regnum reſtitue-
rant, in Agypto multi
remanſerant, in con-
ſuetudinem vitæ Ale-
xandrinæ venerant,
militabantque Ptole-
mæo 10,403
Gades, inſula extremæ
Hiſpaniæ, à quâ fre-
tum Gaditanum ſeu
Herculeum; in eâ ciui-
tas colonia Tyrriorum
3,279. 4,672. 7,
187. 9,414. 10,457
cum Gadibus Indi,
omnes terræ ab Orien-
te ad Occidentem 10,
457
Gatili, Tingitanæ pro-
uinciæ incolæ in Afri-
câ 4,678. 6,208
Galatæ, populus Aſiæ
iuxta Paphlagoniam
7,540
galbanum, gummi ex Af-
ſyriâ aduectum, cuius
nidore ſerpentes fu-
gantur 9,916
galeam ferire dicti mi-
lites in pugnâ morien-
tes 5,279
Gallia, regio nobiliſſima,
à Caſare victa 2,568.
3,77. 5,264. 7,286
Gallia

fulva ſupplex ſarpe. X.122.

- Gallia Comata, ad distinctionem Togate 1,443
 Galli auxiliares Pompeii acie Pharfalicâ in hostem solitum prodire, Cæsarem 7,231
 Gallica rabies, copie Gallicæ Cæsaris 2,535
 Gallica damna, Cotta & Sabinus Cæsaris legati circumuenti 2,475
 Galli, &, Gallica cura, pro, Cisalpinâ Galliâ 1,248.2,429
 Galli, sacerdotes Cybeles sanguinolenti 1,567,600
 Ganges flumen Indiæ valissimum 2,496.8,227. 10,33,252
 solus aduersus Soli Orienti 3,230
 Gangerica tellus, India, à fl. 4,64
 Ganymedes eunuchus 10,520 præficitur copis Aegyptiis contra Cæsarem 10,531
 Ganymedes, pincerna Iouis, raptus in cælum 9,972
 Garamantes Africæ populi, Nasamones Luciano, vicini Getulis, versus Tropicum 4,334,679. 9,480,512
 Garamantides vnde, mare Africum 9,369
 Garganus, mons, promontorium, & flumen Appuliæ 5,380.9,184
 gaudet non ferre 1,403
 gaudia admittere 2,373
 gaudia melioris terræ 9,246
 Gaurus Campaniæ mons 2,667
 Gaza Syriæ opidum 3,216
 gaza, thesaurus 3,166.7,742
 Gebennæ, Aruernorum montes 1,435
 gelare, obrigere 9,681
 Geloni, Scythiæ populi celeritate insignes 3,283
 gelu pigrum 4,50 gelu, pro quouis frigore 4,653
 gemererauca 5,218 gemens ad ictum agger 6,137
 geminata vox canernis, resonans 7,481
 geminatum, iteratum 9,173
 Gemini, Signum celeste. cum in eo Sol est, breues sunt noctes 4,526.9,536
 gemini Martis incurfu, terrâ marique 6,269
 gemitus instar imense vocis 7,572
 gemitus luporum 6,688
 gemitus agere 7,482 exprimere pectore læto 9,1039
 geminæ in regionibus Orientalibus nascuntur 9,516
 gemmea pocula 10,160
 Genabos, Genabum, Gallix in Carnutibus ad Ligerim oppidum 1,440
 genæ flos 6,562
 gener, passim, pro Pompeio.
 generis misti fœdera, afinitas 9,1049
 genitus nocere 6,485
 gens quæque perit pecuniaribus suis deliciis 2,167
 gens virorum, fortis, robusta 8,385
 gentes habere sui iuris 55
 Genusus Epiri fl. 5,4
 gerit omnia victi, ducis 4,5
 gerere opus 10,4
 Germanorum populi beri 7,435 contra Cæsaries flaua potum aut rutila 1,130
 gestare magnos animum 4,285
 Geres, Getæ, Sarmatæ populi ad ostia Danubii: sepe pro quous populo barbaro & fero nominati 2,296.3,95
 Getici nerui, arcum 221
 Getuli, vide, Getuli.
 Gigantes bellum illat Diis, montes alii super alium ponent ut in cælum confederent, à Ioue fulmine turbati 1,36.145,449 quidam conspectu capitis audisse, quod in agere ferebat Pallas, in montes mutati & saxa 657 terrigenæ 3, serpente stantes, bentes pedes serpentinos 9,6
 Gigantum nomina cæ apud Inferos plectuntur 6,61
 gladiatoria munera 709
 gladius. gladii triste nantes 1,320 coacti 3,323 gladius dissolutus 4,248 gladios exsoluere, culpam victoriâ obtinere, quod facit ut arma, erant iusta, iusta fuisse deantur 7,260 gladius stans frigidus

IN LVCANVM.

367

22 gladium exigere
3,31
i soluti vi fulminis
513
les fundâ emisse, li-
refacta spatio aeris
513
4,302
e vberē 3,68 gleba-
m crimen, terrâ nata
strumenta luxurie
425 glebis exilis,
tilis 3,204
is densatur, milita-
4,780 globi nu-
um 4,74
ierari in orbes 5,
15 glomeratus 6,
36.7,130
a magna, pondus fa-
te 8,22
a. nec crimen erit
e gloria 7,112 glo-
a leti 4,479 gleba
t mei donata pelago
655
los insula maris
arpathi 8,247
llos, ciuitas Crete,
gittariis insignis 3,
85
gonēs, tres sorores,
horeynos filie, qua-
vna Medusa: hinc,
orgon, facies aut ca-
ut Meduse 6,746.
647 **D. 249.**
tyna, ciuitas Crete
gittariis insignis:
inc, Gortynis arun-
o, sagitta Cretica 3,
86.6,214
echi agrarias leges
nuchere conati, à se-
atu oppressi 1,267
aces plebis 6,796
ulius, Mars 1,660
dus. gradu magno
urrere 2,100 gra-
lum addere 4,760
gradus ponere 9,95
ecia, regio notissima

3,170
Græca leuitas 3,302
Graii, Græci 2,647 hinc
Graium æquor, mare
Græciæ 8,272 non
Graia leuitate 3,302
Graia mœnia, Dyrtha-
chium & Apollonia
5,419 Graia Verbs,
Graii, Graium ferrum,
Graia iuuentus, &c.
pro Massiliâ (quia co-
lonia Phocæensium)
& Massiliensibus, pas-
sim libro tertio.
gratis, impunè, inultè 4,
275
granari dominos 7,284
iniusta regnorum 5,
258
gressus rapere 3,116
grues hieme aduentante
ex Thraciâ (vnde Bi-
stoniæ) in Ægyptum
ordine transuolantes
trianguli aut V literæ
similitudinē efficiunt
5,711 & seqq. 7,832
gurgite septeno, septem
ostijs, de Nilo 8,445
guttur frangere 2,154
gutturium crystallinū
10,160
Gyarus telo affigitur na-
ui 3,600
gymnasia Græcorum 7,
270
gyrus. imperfectus 4,79
gyro longo cursum
frangere 3,554 gyros
constringere 4,781

H

HABENA iaculum
amentare 6,220
habenæ totas accipere
2,500
habenæ Balearis funda
3,710
habere. vultum pacis
3,72 discrimen 4,

192 nullo discrimine
4,218 obstrictum 6,
494 iuris sui gentes
7,55 crimen 8,118
habilis lacerare, tenta-
re, &c. 3,553
habitare Gebennas 1,
435 Veios 5,28 ca-
uernas 5,87
habitus oris 9,1034
hæc propter 1,584
Hæmonix terræ, Thessa-
lia ab Hæmo vel Æmo
monte 6,442 hinc
Hæmonix artes, Hæ-
monius cantus, & Hæ-
monides. i. Magicæ ar-
tes, magicus cantus, &
magi; quia multæ &
celebres in Thessaliâ
6,437, 480, 486,
590, 694, 765 vide
etiam, Amonia.
hæmorrhoids, serpens, à
quo icti sanguine toto
fluente moriuntur
9,709, 806 & seqq.
hære. hærentia longâ
serie agmina 1,492
hære. limine abeun-
do 1,508 hærens bel-
lum 3,453 pigrè hæ-
rere 5,435 hære. fati-
tis, prædestinatum esse
7,35 hærens fortuna,
retardata 7,547 hæ-
rere, immorari 9,82
hæremus omnes Diis
9,573
hæres magni funeris 6,
595
Halys Lydiæ fluius, quo
transito Cræsus à Cy-
ro captus fuit 3,272
Harpe, gladius falcatus,
quo Mercurius Argi,
quem Iuno Ius in iu-
uencam mutare cu-
stodem addiderat, ca-
put abscidit: cuiusque
vsum Persæ concessit
9,662, 676
hæste

hastæ rectæ, & obliquæ
4,774
hastæ cœuversæ verberare
7,577
haud vnum 3,466 vide,
non vnus
haurire amorem 10,
363
haurire pectus, de igne
amoris 10,71
haustus obsceni 4,312
hebenus, arbor in Indiâ
& Aethiopiâ (in Meroë
insulâ Nili) cuius li-
gnum nigri coloris
ponderosissimum, quo
in ornamentum su-
pellex lignea, item pos-
tes & alia ædium or-
namenta incrassantur
10,117,304
Hecates pars vltima, Pro-
serpina: nam est tri-
plex, in cœlo Luna; in
terris Diana; in In-
feris Proserpina 6,
700,737
Hectoris sepulcrum 9,
976
Helena causa ruinæ Tro-
ianæ 10,61
Helice, Vrba maior 2,
237
Helle filia Nephelæ &
Athamantis, cū Phry-
xō fratre, noueræ in-
fidias fugiens, ariete
quo vehabatur dela-
psa, Hellesponto no-
men dedit 4,57.9,
956
Hellespontus, frater in-
rer Sestum & Aby-
dum 2,675.9,956
Helles portitor, Aries, Si-
gnum cæleste 4,57
Heniochi, Colchorum
populi, orti à Castoris
& Pollucis aurigis, qui
Lacedæmonii 2,591.
3,70
herba iners, infrugifera

5,404
herbæ dabit, item, letum
minantes .i. letifera,
venenosa 6,112
Hercer arx, Iouis Herci
ata, ad quam occisus
Priamus 9,979
Hercules monstriorū do-
minator cum Antæo lu-
ctatus, eumque elea-
tum necat 4,610 &
seqq. cælum tulit 4,
639 Oclum ab Olym-
po separauit 6,348
hospitio exceptus à
Pholo Centauro 6,
391 ab Euristheo Ar-
giuorum rege missus,
dracone custode in-
terfecto, aurea mæla
fustulit ex hortis He-
speridum 9,366 Hy-
dræ perimit 4,635.
9,644 sagitta sua
doma Philoctetæ 6,
355 ei sepulcrum est
totus mons Oeta 8,
800
Herculis Monteci portus
in Liguriâ 1,405
Hercules metæ, Calpe &
Abyla montes, inter
quos Fratrum Cadua-
num, siue Herculeum
3,278,279
Hercules fauces, in con-
finibus Thessaliæ &
Macedoniæ, Thermo-
pylæ dictæ à thermis
Herculi sacris 8,1
Hermus Lydiæ fluius
aurifer 3,210
Hesiones scopuli è regio-
ne Troiæ, in quibus
Hesione Laomedō-
tis filiam mōstro ma-
rino expositam Her-
cules liberauit 9,970
Hesperus, Hesperius car-
do .i. Occidens 5,71
hinc Hesperia gentes,
Occidentales 4,352.

7,741 Hesperia an-
tem sunt duæ, Italia &
Hispania, & potissi-
mum in Luciano He-
speria pro Italia 1,29
224,404. 2,190
410,433,441,602
614,734. 3,66. 9
266. 6,322. 8,189
285,768
Hesperia procures 10,
450
Hesperius furor 2,29
languis 7,728 mule
8,826 dux 10,37
Hesperii agri 1,382.
534 dices 5,70
portus 5,804 furor
1,62
Hesperia gentes 2,318
5,329. 6,585. 10
387 res 7,283 seg-
tes 7,403 clades 8
351
Hesperium litus 3,4
fatum 5,122 nomen
2,57.8,760
Hesperia, pro Hispaniâ 1
555
Hesperius mundi æm
Occidens, Hispania
359
Hesperii amnes, flumina
Hispaniæ 4,2
Hesperius (Hispanicus
vel Occidentalis) He-
tis 2,18
Hesperia columna, Her-
culis, quia ad Occi-
dentem 9,66
Hesperia clades, Italia
& Hispania 7,87
Hesperides, filiaë Atlan-
tis: eorum hortus à vi-
gili dracone custodi-
tus in Cyrenaciâ re-
gione, non longè à flu-
mine Lethes. pomi-
cius aurea spoliatus
Hercules, occisodra-
cone 9,357 & seqq.
Hesus (Mars) Gallorum
Deus,

Herculis notæ 10.632

deus, cui humanis ho-
 niis litabatur 1,445
 eruria (Italix regio
 nota, Hetrusca gens 2,
 462) fugato Scribonio
 Libone à Cesare occu-
 pata 2,462
 idemens! 5,228
 pudor! 2,708
 eris 3,536
 rates vnde 5,641
 etroglyphice nocte an-
 te inuentas literas 3,
 223. 10,180
 opinanes 6,455
 na toga 2,385
 spania, regio nota 6,
 306. 10,476
 spani extremi Orbis
 7,541
 spania à Cesare suba-
 cta 5,265
 spania olim quibuf-
 dam locis auri ferax
 7,755
 spanie acies, copie
 que in Hispania 3,
 454
 istorix genus cum ma-
 iores natu antea facta
 posteris narrant, &
 quasi per manus tra-
 dunt 4,592
 istorias legentes affecti-
 bus ad res actas mo-
 uentur, tanquam si
 adhuc agenda sint que
 legunt 7,210
 noc animi 10,58
 noc oneris 4,398
 Homerus Sinyrnæus 9,
 934
 homines ignari fortis
 Deorum 3,319
 hominum summi 7,
 205,585
 honestum, honestum ri-
 gidum 2,389 honesti
 exemplar 9,563
 honesti respectus da-
 mnosus regibus 8,
 490

IN LVCANVM.

honestum, quoties ina-
 gno sibi constat, la-
 tius 9,404
 honestum omne est vile
 9,571
 honores mortis 8,773
 honos mortis, laudatio
 funebris 9,217
 hora. hora vna gentes
 trahit 7,346 hora sa-
 talis 9,87
 heras diuidit buccina 2,
 689
 horizon 9,496
 horridum cerni 3,347
 horrida cesaries 2,372
 horridi status 2,455
 horrere, horrere contagia
 3,322 hortens feris
 altariibus 1,445 non
 horruit Alcides Megre-
 ram 1,577
 hortari in prelia 7,370
 hortamen 7,736
 hospitii Superi, Diu ho-
 spitales 9,131
 hostes sollicitare 4,665
 hostilis pars in extis 1,
 622
 humanum culmen, Di-
 ctatura 7,594
 humanum paucis viuunt
 genus 5,343
 hyena, animal, de quo
 mira narrantur: cuius
 usus in magicis 6,
 672
 hybernium serenam 4,
 555
 Hybla, Siciliæ mons ubi
 florum & apum ina-
 xima copia 9,291
 Hydaspes fluuius in In-
 dum influens: Nyseus
 dictus, quia Nysam
 urbem à Baccho con-
 ditam præterlabitur
 3,216. 8,227
 Hydrus, Hydruntum, op-
 pidum Calabriæ ad
 discrimen maris Ionii
 & Adriatici 5,375

369

Hydra Lernæa ab Hércu-
 le victa, secundus eius
 labor 4,615. 9,644
 hydri, serpentes 9,673
 hyems, hyems, frigus 2,
 385 hyemem agere 1,
 302
 hyemis glacialis peri-
 phasis 4,50
 Hyperborei, populi ultra
 Aquilonem 5,23
 Hyrcania, regio ad mare
 Caspium, siluestris 3,
 268 hinc Hyrcanum
 nemus 3,268 Hyrcan-
 iæ syluæ 8,343

I

IACERE. iacet omne
 auxilium, nihil an-
 xilii superest 8,333
 pariterque iacentes 2,
 92 quo iaceat iam
 scire loco, quo iacere
 debeat 4,394 iacen-
 tes campi 4,52 iacens
 regio 2,416 mare 3,
 524 iacere, pro, mor-
 tuum, prostratum esse,
 aliquoties.
 iactare brachia, & iacer-
 tos. i. nare 3,651
 662
 iactatus maris, iactatio
 8,761
 iactura capitis 8,711
 iactus præcipites per
 inania 9,107
 iaculari se præcipiti pô-
 dere 7,155
 iaculum. tentare 6,79
 amentare habent, loco
 vel amento ligare ad
 eiaculandum longius
 6,221 iaculis spatium
 donare 4,764
 iaculum, ignis longior in
 aëre instar iaculi ap-
 parens: acontix stellæ
 1,532
 iaculus, serpens qui se ex
 2
 alio

alto velut missile vi-
brat in Arabiâ & Afri-
câ 6, 677. 9, 720
comparatus sagittæ
aut glandi fundæ 9,
826
Iader, Dalmatiæ fluvius
4, 405
ianitor Inferni, Cerberus
canis triceps 6, 702
Ianuarii Calendæ 5, 5
Ianus, Deus bifrons: eu-
ius templi limina aut
fores occludebantur
tempore pacis uniuersa-
lis 1, 62 ducens
tempora, quia nouus
annus à Calendis Ia-
nuarii computabatur
5, 6
Iapyx, ventus Occiden-
talis 6, 339
Iaspis gemma, quæ di-
uerlis coloribus repe-
ritur 10, 122
Iber. Ibêrus. i. Hispanus, à
flumine Ibero 2, 54,
549, 629. 3, 336. 5,
237. 6, 258. 7, 541,
755
Iberia. Iberus Orbis. i.
Hispania 5, 343. 7,
232
Ibêrus, Hispaniæ fluvius
è Cantabris ortus, in
Mare Mediterraneum
influens, à quo Hispan-
ia & Hispani, Iberia
& Iberi 4, 23, 335. 7,
15. 10, 476
Icarix scopuli, Icaria in-
sula in mari Icario 8,
244
ichneumonis astus in
capiendis aspidibus 4,
724
ictus gratus 4, 547 sub
ictu fortunæ stare, aut
esse 5, 729, 730 ad
ictum consentire, pa-
tienter ictum recipere
8, 619 ictus ingerere

8, 645
Idaliū littus Cypri ab
Idalio oppido & ne-
more 8, 716
Idalistera, Troadis re-
gio 3, 204
Idume, Syriæ regio, ferti-
lis palinis 3, 216
ieiuna plebes nescit ti-
mere 3, 58
ieiunia aquæ 4, 332
ieiunium fibris humanis
6, 708
ignarus sortis 3, 319
ignaua mors 4, 165
ignare manus 1, 514
ignis. ignibus rapere 3,
99 ignis supremus, &
finestus, rogos 6,
358. 9, 178 ignes ter-
rent, obicuri 6, 502
ignibus sonans 6, 662
ignibus permittere vr-
bes 7, 413
ignis medicatus 9, 915
ignes turicemi, sacrifi-
ciorum 9, 989
ignis perit nullis obstan-
tibus, deficiente ali-
mento 3, 364
ignis Vestalis 9, 993
ignis alternatus funiculo
5, 524
ignis præbet agris ele-
menta 9, 184
ignes mediæ cæli 6, 337
ignes, de Sole & sideri-
bus 1, 50, 658. 8,
170, 228. 9, 866.
10, 215
ignes, calores vehemen-
tes Solis aut Sirii 8,
848. 9, 375
ignis Libycus, Linea æ-
quinoctialis 9, 538
ignis, amor 10, 71
ignes addere animis. i. ar-
dorem, alacritatem 7,
559
igneæ virtus 9, 7
ignifer orbis Solis 3, 41
ignorare, non videre 6,

342
ignorare frondes, de
gione arenosa 9, 55
ignoscere Deis 2, 5
ignosci 2, 55
ignoto Nilo redire, nō
cognitis aut inuen-
fontibus Nili 10, 21
ignotum cælo serena
quod nunquam per-
dit in lucem serena
6, 516
ignotus pavor omnib.
Cæsaris armis, aut
quam vis pauerit Cæ-
sariani 6, 21
illatrare manibus, i.
magâ 6, 72
Ilerda opidum Hispani-
cæterioris, nō præcedit
Sicori flumine 4, 11
Petreio deserta 4, 14
ilex, glandifera arbor
440
Iliacæ manus, Ilii incol-
3, 211
Iliaci muri, seu Troiani
à Diis extructi 6, 4
Iliacæ domus, pro Troi-
10, 61
illabi lacrymis coniugu-
iuniori 5, 28
Illyricæ rupis descriptio
4, 455
Illyrica vnda, Mare sal-
Illyrico 4, 45
Illyris, sub. vrbs, pro Epi-
damno 2, 62
imago. Solis 6, 503 so-
larii 7, 81 pietatis 7,
320 terroris 7, 77
imagine antiquus, nobi-
lis maiorum imagini-
bus 7, 33
imbriferum 9, 45
immaculatus sanguis
2, 736
immemor pugnæ 7, 525
immensum. in immen-
sum cedit 2, 65
immergere manus oculis
6, 541

imbriferæ *imbriferæ*

IN LVCANVM.

minere, insidiari 8,
285
nitit in ardes 8,600
mittere manus in ho-
tem 7,509 imminue-
re naues citatas Cypro
8,457
modicus legibus 6,
796
mortuus 3,613
munis. moribus cor-
rupti xui 2,257 im-
munem prestare 6,
764 immune fidus
maris, non occidens
9,542 immunis. i. il-
latus, indemnis 9,
896
pactum, vide, impin-
gere.
par multo maioribus
nolle modum, &c. 9,
190
patiens. loci secundi
1,124 hominum ter-
ra, inhabitabilis 7,
866 impatiens deesse
8,578 herere 9,371
impatiens Cereris so-
luti 9,857
pellere. impulsum,
primo ictu euersum,
stratum 3,389 im-
pulsisse naues remis 3,
527 impellere ad no-
ctem, de vespere 4,
477 impellere sur-
sum fauorem 5,41
impellere. i. repellere,
propellere 5,108 im-
puls in bellum. i. ferè
confectum, peractum
5,330 impulsæ acies
5,757 impellere, de
machinis bellicis 6,
36 impellere vallum
6,123 impellere
astra, inducere noctem
7,452 impellit terga
fuorum 7,576 im-
pellere in arma 7,
718 impulsit ire 7,

747 impellere, de for-
tuna 8,707 impelle-
re, diruere 10,60
impendere. vitam patriæ
2,382 impensæ aras
labori 2,569 impen-
dere aëra nymbis 4,
112 vota inventos 5,
491 lacrymas morti-
bus 7,618
impendere. impenduntia
mari caua saxa 4,455
Imperatorum cognomi-
na speciosa, quasi sal-
uâ Libertate publicâ,
inuenta à Cæsare 5,
386
imperii (Senatus, Senato-
rum) cruor 7,579
imperii color, species 9,
207
impiger ad lictum 4,
798
impingere. impactæ fores
pectore 5,209 quod
te nostris Fortuna im-
pexit ærenis 5,597
impingere lignû, im-
pellere 6,137 impin-
gere in arma 6,406
impactum breuius
mare 9,338
implere. penates 2,331
parentem, prægnan-
tem tacere 8,409 im-
plere se lumine vero,
de animâ in sedes bea-
torum relatâ 9,11
implere visus 9,987
implicitus terrore 3,
432 implicitæ errore
vix 8,5
impressum auro, inter-
textum 9,176
improba spes veri, curio-
si scire futura 5,130
impunè ferre 1,289
imputare iugulum, inor-
tem 7,325
Inachus flumen Thes-
saliæ 6,363
Inachia arua, Argiuorum

371
regio (ab Inacho rege)
in quâ Lerna, & in eâ
Hydra, quam peremit
Hercules 4,634
inanis. inane. iura inania
2,316 inani diffusus
spatio 3,363 inania
templi 5,171 inane
Inferni 6,731 inania
cæli 9,473
Inarime, siue Ænaria, in-
sula in orâ Campaniæ,
sulphureis exhalatio-
nibus plena 5,101
incassum ire 2,263
incautus ab hoste timeri
metuens, volens ad-
uentum suum hosti
incognitum esse; no-
lens præter opinio-
nem ab hoste timeri
4,719
incedere densis castris 1,
478
incendere mentem, item,
animos virtute 9,
407. 10, 148
incendia siluæ non ar-
dentis 3,420
incertum stridere 6,623
incerti impactus 8,66
inclinant fata 3,752
inconcussa tenens vesti-
gia 2,248
incondita corpora, inse-
pulta 6,101
incrementa Lunaria 10,
216
increfcere genis 2,376
incumbere. incubuit fu-
ror 3,94 incumbens
ventus 3,409. 5,78
incumbens factum bel-
li 4,770
incurfu pectoris tela cõ-
fringere 6,161
indagine claudere 6,42
indespactus, summa pro-
funditatis, quò visus
pertendere nequit 6,
748
India. Indumlictus. In-
da

- di. regio & populi ex-
 tremi ad Orientem 8,
 343. 10, 33. 10, 457
 India sacchari ferax 3,
 237 zona Indorum
 gemmis distincta 2,
 239 crines tingentes
 Indi 3, 238 carbasa,
 siue carbassinas vestes
 gerentes 3, 239 sibi
 ipsi rogam struunt, &
 mortem præoccupant
 3, 240 nigri 4, 678 à
 Romanis nunquam
 subacti 7, 428 cultor-
 es Iouis Ammonis 9,
 518
 indigus mentis 8, 446
 indiga seruitii plebes 9,
 254
 indigenæ populi 2, 432
 Indigetes Dii 1, 556
 indignatus præbere 8,
 614
 indignata agitare 1, 78
 indignatur timere 10,
 444
 indignum est .i. iniquū,
 inhonestum est 7, 74
 indignus thalamis meis,
 dignus melioribus
 thalamis 8, 95
 indixitque nefas 2, 4
 indocilis priuata loqui
 5, 539
 indoles Latio 5, 17
 inducere. pro, spargere 1,
 610 inducere togam
 supra membra 2, 386
 inducta cymba iuuen-
 co carso 4, 132
 induere se .i. repleti, co-
 operiri 7, 835
 indulgere. castris 4, 664
 moræ 5, 733 regno 7,
 54
 Indus, flumen regioni
 nomen dans 3, 235
 inermem vitam degere
 4, 357
 iners. celum, aer non
 motus 6, 89 inertes
 aqua, stagnantes 6,
 107 inerti herba arua
 tradere, inculta sinere
 5, 404
 inexplerus 2, 176
 infantes vtero matrum à
 magis exsecti 6, 558
 infectum dolis 4, 736
 inferiæ 4, 789 inferias
 vmbris pendere, &
 dare 2, 175. 10, 392
 Inferni Dei 1, 634
 Infernum nefas 7, 170
 Inferi an vlli sint, dubi-
 tatum 9, 102
 Inferorū leges 6, 635 ia-
 nitor, Cerberus 6, 702
 Infernum mare, ad dex-
 trum latus Italie, Tyr-
 rhenum 2, 400
 inferre futura animis 1,
 471 inferre se testis
 10, 58
 informis facies 6, 225
 informia regna 2, 7
 infremere murmur 1,
 210
 infula, velamenti genus,
 seu religaculum comæ
 5, 144
 infula discurrens in po-
 stes, id est, appensa po-
 stibus, in nuptiis 2,
 355
 ingens exul 2, 730
 ingentis fati sumus ad
 scelus 10, 384
 ingerere. ingeret omnis se
 belli fortuna tibi 2,
 263 ingesta cineres
 mariti 2, 336 ingerit
 Emathiam celo no-
 centi, pro, ingerit ca-
 lum nocens (aërem pe-
 stiferum) Emathie 7,
 798 ingerere voces 8,
 433 iētus 8, 649
 ingignere 6, 439
 ingressa, passiuè, quæ in-
 gressi sumus 9, 866
 inhibere remis naues 3,
 3659
 iniussus 7, 38 iniussa te-
 la, emissæ sine iussu
 imperatoris 6, 78
 iniuria fati 8, 763. 9,
 143
 iniusta regnorum 5, 258
 innocuus vitæ 9, 8
 innoxius à morfu ser-
 pentum, passiuè 9,
 892
 in numerum, augendo
 numero 2, 111
 innumerum examen, in-
 numerata apum multi-
 tudo 7, 161 innume-
 rum missile, innumera
 tela 7, 48
 innubere. innupit epi-
 do Cornelia busto 3,
 23
 inocciduus axis 8, 175
 inops. teli 3, 676 vnde
 4, 264, 292 inops iu-
 ris potestas 5, 398 in
 dubiis tutum est ino-
 pem simulare tyranno
 8, 241
 inquirere in fata 9, 559
 inscriptionis sepulchralis
 femina coniugata for-
 mula 2, 343
 inferere. ferrea manus
 inferit vncos 3, 635
 inferere manus, inferre
 8, 552 inferere altè
 animo aut menti 9,
 572
 insidere castris collem
 6, 17
 insignia aulæ 8, 239
 insopitus, perungil 9,
 357
 inspuere 6, 683
 instare fauori Deorum
 1, 148
 instaurare prælia 3, 615
 instincta mens sacro fu-
 rore 5, 150
 instruere nauem militi-
 bus & armis 8, 542
 insueta quies vni, id est,
 soli cubare 5, 807
 insue-

IN LVCANVM.

uetus honor 8,537
 tendere fugam 4,262
 tentus. agere intentum
 paci 3,53 intentus
 iugulo Cæsaris 7,593
 soli genero 9,952
 tentus ventus 9,473
 tentum .i. imminens
 immissum 8,568
 permanere 6,47
 tumescens tellus, mon-
 tosa 2,398
 cadere. pro. arripere 1,
 242. 9,198 inuadere
 ferro 2,315 inuasit
 Libye securi fata Ca-
 tonis, Cato securus fa-
 talem sibi Libyen in-
 gressus est 9,410
 uehi Capitolia curru,
 triumphare 8,554
 uenit vulnus in vndis,
 irritum alibi relum
 3,582
 uidere, dedignari 2,
 551
 uidere igne rogi mise-
 ris, pro. ignem 7,798
 uidia. aris inuidiam
 factura parens 2,36
 inuidiâ meâ 7,269
 inuidiâ tangi 9,982,
 1052 inuidia Deo-
 rum 4,244 inuidiâ
 Deorum 9,66
 uidiosus 9,505
 uigilare, de spectro aut
 imagine rei vigilantis
 memoriæ, aut in so-
 mnis obuersante 7,
 766
 uita dextra 1,378
 uultum, impunitum 5,
 260
 vndis Rhœni, ad ripas
 Rhœni, in regionibus
 ad Rhenum sitis 4,
 696
 uoluere. Orbem tene-
 bris 1,542 artus 6,
 583 populos unâ rui-
 nâ 7,89

inunbrare 4,456
 Iolcos Theſſaliæ vrbs, ex
 quâ primùm soluit
 Argo, aut Pagafis 3,
 193
 Ionium mare. Ionix vn-
 de. Ionii fluctus, &
 simpliciter Ionii. ma-
 re quod ab Egypto
 vsq. ad mare Adriati-
 cum & Siculum se ex-
 tendit 1,103. 2,624.
 3,3. 5,614. 6,27.
 362
 ira. iram colligere 1,
 207. 2,93 iram Supe-
 rûm quæri in extis
 1,617 iræ patuere
 Deûm 2,1 irarum sti-
 mulos mouere 2,324
 iras preinere 2,521
 iras militum tentare
 2,529 in iram exire
 3,112 ira nobilis 3,
 614 præceptis 4,267
 cadens 4,284 defe-
 niens 5,303 irarum
 motus 7,386 iræ vio-
 lenti gurgitis 10,316
 iræque metusque ani-
 mos tangunt 10,443
 irasci Deis 8,665
 iratus bellis 7,65
 ire. ire contrarium 1,77
 hoc ibitur ordine bel-
 li 2,224 ire incassum
 2,263 ire ad mortem
 2,282 sic eat 2,304
 ire omnia fati Cæsaris
 4,144 ire ad domi-
 nos, in seruitutem 4,
 217 in nefas 4,243
 non paruo sanguine
 Magni ista dies ierit
 6,158 ire, pro. fluere
 7,176 ire ferro in pe-
 ctora cognata 7,323
 it timor in omnes 7,
 544 ire in aliquem 4,
 578 in enses 7,670
 in thalamos, nubere
 8,88 ire per ista si po-

375
 tes 8,439 ire in tu-
 tum 9,234 ire sub
 arma, subiugari 10,5
 it per omnes, quod
 vulgatur 10,197 in
 scelus it Pharium por-
 na, quod alioqui por-
 na est, fit scelus, si ab
 Egyptiis perpetretur
 10,343 ire in iugu-
 lum Cæsaris 10,393.
 409
 irreducem viam carpere
 9,408
 irrita tela 3,580, 722
 irrita fati 10,344
 irruere cladibus 7,60
 irrumpens fama animos
 1,470
 Isapis Flaminix fluius
 2,406
 Isara fluius ad Ceme-
 nû montem in Rho-
 danum influens 1,
 399
 Isaurus Piceni fluius 2,
 406
 Isis, quæ & Io, Inachi fi-
 lia, à Ioue in Egy-
 ptum auecta 6,363
 Isgyptiorum Dea, ea-
 dem quæ Luna: eius
 sepulcrum apud Mem-
 phim 9,158 recepta
 in templa Romano-
 rum 8,83 eius tem-
 plum vetustissimum
 Alexandrix 10,15
 Ister, Danubius, fluius
 in Euxinum influens
 2,50, 418. 3,202. 5,
 457
 Isthmos, propriè angu-
 stior pars Peloponne-
 si, in quo Corinthus 11
 101
 Istri, Illyrici populi ab
 Istro fluiuo quem ac-
 colunt 4,529
 Italia, regio nobilis 2,
 701, 397. 4,55, 659
 olim contigua Sicilia
 2,3 2,435

2,435 à qua diuisa
maris vi aut inunda-
tione 3,60
Italix vastitas imputan-
da bellis civilibus 1,
24,7,392
Italia in potestatem re-
ducta à Cæsare 5,266
iter. perdere 2,442 de-
flectere 3,337 rapere
4,152 fuit raptum
6,122 carpere 6,573
querere per armâ 7,
498 iter pensare, com-
pendium itineris face-
re 9,685 iter emeti-
ri 9,735
Itonus. Thessaliæ rex in-
uentor auri argenti que
conflandi, & monete
percutiende 6,402
Iturei, Cœlesyriæ popu-
li, auxiliares Pompeio
7,235,514
Iuba rex Mauritanie 6,
389,9,213,300,
869,10,475 auxi-
lium fert Actio Vato
4,670 priuatum Cu-
rioni infensus, & cur
4,687 Curionem fa-
mâ exiguarum copia-
rum accipiens, ichneu-
moni comparatus 4,
724 Africæ rex dictus
à Senatu 3,56 suspi-
ctus Pompeio, & cur
8,243,443 à Cæsare
profligatus 10,146
iubere. iussa Vrbs rapit 1,
483 semel omnia mis-
serat 2,148 iubere
classica 2,528 iussus
dux 7,79
Iudæa, regio notissima 2,
593
Iudæorum Deus incertus
2,593
iuga curuantur mali 2,
695
iugulus, cades 7,325
iugulum confodere 3,

743 iugulo questum
7,434 iugulis bella
gerere, cedi 7,533
iugulatorum recens fluens
sanguis in usu Magis
6,554
Iugurtha à Mario trium-
phatus 2,90,9,600
Iulæ gens à Troianis or-
ta 9,995 Iulæ gentis
penates 1,197
Iulia Cæsaris filia, Pom-
peii vxor 8,104,10,
77 filiam abortiuit 9,
1049 eius mors 1,
113 eius imago fu-
rialis appareret in so-
mnis Pompeio 3,10
eius verba 3,12
Iulus Phrygius, Afcenius
3,213
iungere toris mariti 2,
329 in feriem 7,493
Iuno Moneta 1,380
Iuno iniqua Herculi fu-
rorem iminuit 1,
576,4,637
Iuppiter 1,35 quid verè,
& ubi 9,580 Deus
celi motor 6,464 an
regnet 7,447 eius
pars magna terris in-
fertaregendis 5,95
aëris dominus 4,112
æther 9,4 propriè ful-
mina gestans 7,150
tonans 6,467 eius te-
la, fulmina 7,197 Iu-
piter pluuia 8,447,
9,436
Iuppiter in pluuiam au-
ream conuersus, flu-
piatâ Danaë, genuit
Persea 9,659 eius vo-
lucer, aquila 9,902
Iuppiter, Planeta mitis 2,
661 eius officium
10,207
Iuppiter Capitolinus. ei
ferra laurea ferre, &
sacrificare ob victo-
riam moris erat 7,42

Iuppiter Læus, vel, La-
tialis, qui Alba col-
batur: ei noui Con-
sules quotannis sacri-
cabant Feriis Iaster
1,158,5,400,8,21
Iuppiter: Cæsar, templum
Iouis in monte Cæ-
sarypi 8,851
Iuppiter corniger. Am-
mon 9,545 vide
Ammon.
iurare per numina Cæsa-
rum, vt Deorum, solum
Romani 7,48
iurata manus in gladi-
o 9,850
ius. ius datum sceleri 1,
ius est, licet 1,276 ius
ra iustitia 2,316 ius
totius mundi 2,321
populus què sua iuri-
tuentur, populus libe-
3,151 ius sibi facere
in iugulos 4,321 in-
ferri 5,312 factorum 6,
824, iuris sui haberi
gentes 7,55 iuris ar-
7,594 ius animi ha-
bere 3,636 iuris sui
esse 8,660 ius belli
9,195 in iura aliens
venire 9,212 ius le-
gum, libertas 9,560
ius Catonis, imperium
9,747 ius habere in
quempiam. i. vim, po-
testatem 9,887 ius
potestas 9,1054 ius
mundi, gentium 10,
471
iustitium ferale, luctus
publicus 2,13 iusti-
tio clausa fora 5,32
iustitium templi. i. fe-
ria, intermissio à vati-
cinio 5,116
iustum. iusto quoque ro-
bur amoris restitit 2,
379 iusta prelia 2,
540 iustitia uis, non
piratica 3,228 iusti-
reueren-

euerentia 9, 192
um esse, multis ob-
nit 8, 484
are .i. delectare, pro-
lesse 9, 200
at 4, 253. 5, 712,
812. 6, 495. 7, 655,
698. 794. 8, 356,
176. 9, 853
tencus, pro corio bu-
bulo 4, 132
tenis natans (prelio
Masilienſi) inter duo
rostra collisus scindi-
tur 3, 652
uentus, fuimus nati in
tempora Punica 2, 45
on, Centaurotorum pa-
ter 6, 386

K

CALENDAE Ianua-
rii 5, 5

L

AB I supernè 6, 376
in vulnera 7, 604
abienus Cæsari mili-
tans, fortis erat & fe-
lix: Pompeio, contrà
5, 346 hortatur Cato-
nem explorare oracu-
lum Iouis Ammonis
de euentu belli ciuili
9, 550
labor mundi 1, 417 ætas
impensa labori 2, 569
cedit in imminensum
cassus labor 2, 663 la-
bor fortunæ 5, 696
labor .i. cura, sollicitu-
do 6, 492 labores So-
lis aut Lunæ, pro ecli-
psi 6, 505. 7, 4 labor
non humilis 6, 602
laboris cura 7, 209
labor Romanus 7,
312 laboris florigeri
studium, de apibus 9,
289 agitare mentem

IN LUCANVM.

serie laborum 9, 295
labor (opus manu fa-
ctum) humanus, vi vel
æuo facillè labefacta-
tur 6, 20
laborare. iustos Fortuna
laborat esse ducis mo-
tus 1, 264 laborare ne
3, 62 laborare, pati
laborem 5, 633 labo-
rare. i. velle, niti, cona-
ri 7, 665 laborare in
regna, stabiliendo re-
gno 9, 258 laborare
.i. grauari onere, pon-
dere premi 9, 365. 10,
140
lacerti. lacertis paribus
3, 525 lacertos iacta-
re, natare 3, 662 excu-
tere 4, 386 tendere 7,
469
laceſcere. se dolor ipse la-
ceſſit 2, 42 mare laceſ-
ſitum 3, 193 laceſcere
pugnam 3, 553
Lacinia templa, promon-
torium Lacinium in
Calabriâ, in quo tem-
plum Iunonis 2, 434
lacrymar. in lacrymas
eunctorum lumina sol-
uit, omnibus lacrymas
exciuit 8, 107 lacry-
mis perfrui 9, 112 la-
crymarum vena ocu-
los refugit, lacrymar
non suppetebant 9,
746
Lælii primipili promi-
tudo in bellum ciuile,
& oratio ad Cæsarem
1, 360 & seqq.
letus tumultus 3, 102
nulli læta marito 8,
29 læta voces 7, 11
res 8, 534 lætè accipe-
re 2, 273
lætificare 3, 49
leuo volatu vulturis 7,
437
Lagus Ptolemæi, qui

Lagum nuche dem v 454.

Alexandro mortuo A-
gypti occupauit, po-
sterisque suis reliquit,
pater. vnde, Lagos, pro
quocunque Ptolemæo
10, 86
Lagea stirps, item, do-
mus, Ptolemæi reges
8, 692. 10, 414 Lagea
proles, Arsinoë 10,
522 Lagi regio, arua,
rura, regnum, pro
Ægypto 5, 62. 8, 443,
802. 10, 4 Lagi regia,
Alexandria 10, 527
Lagea inuentus, Ægy-
ptii 10, 394 Lagæus
Nilus 1, 684
lamentum sonantia 7, 706
lampas .i. ignis, incen-
dium 5, 134
lampades, ignes siue fa-
culæ in aëre latiores
1, 532. 10, 503 *lancæ*
lana funerea 2, 367 *1.210*
lances, vasa sacrificiis
apta extis imponendis
6, 710 *languens*
languentes stellæ 2, 723 *mare v.*
languentia spatio lumi-
na 4, 169
languidus æuo 1, 504
languida tela 7, 562
languor maris 5, 449
lanugo malas fuscans
10, 135
Lapithæ, Theſſaliæ po-
puli, equorum domi-
tores 6, 399
lapis purpureus, pro Sac-
do vel Porphyrite 10,
116
lapis grauis sub nimio
pondere 1, 71 lapsum
minari 6, 136
laqueata recta 10, 112
Lares .i. Dii domestici,
Penates 1, 506 sed
passim pro domu ipsâ
etiam pro patriâ.
Lares (simulacra Deo-
rum Penatium) sudâ-
rum

- runt 1,557
 largus aque 9,608
 Larissa, ciuitas Theſſaliæ 6,355. 7,712 Pom-
 peio profugo omne
 auxilium offert 7,
 713
 Larix, arbor resinifera 9,
 920
 laſa radix, verus & defe-
 cta 9,968
 laſſare Deos 5,695
 laſarum æquor fluctibus
 5,703
 late mihi, pro, me: niſi,
 mihi, ſit, pro quantum
 al me 1,419
 latebræ ferarum 2,153
 ſcelerum 4,193
 latere in æquore 1,654
 latex, humor 4,293
 Latiale caput, Roma, aut
 Iouis Latialis templū,
 quod Alba; aut etiam
 ipſe Iuppiter Capitoli-
 nus 1,535
 Latine Feriæ, ſacra Iouis
 Latialis, quæ ex inſti-
 tuto Numæ quotannis
 Conſules cum Senato-
 ribus Alba celebrab-
 ant 4,550. 5,401.
 7,395
 Latinum nomen 7,391
 Latium Italiæ nobilis re-
 gio, in quâ Roma: vn-
 de Latium, Latius Or-
 bis, pro Italiâ aut Ro-
 ma 1,253. 2,196,
 432, 447. 8,235,
 345. 12,59 Latius,
 Latia & Latium, pro,
 Romano, Romanâ: vt,
 Latius dux 9,546.
 10,358, 536 Latia
 turba 7,656, 844.
 10,403 Latia arma
 8,501 Latia faſti 2,
 645 Latia faſces, Con-
 ſules Romani 3,32
 Latia acies 4,8 naues
 2,1079 Latia Muſæ
 poema Latinum 9,
 983
 Latium corpus, concor-
 dia Romana 10,416
 Latia vitis, Centurionis
 inſigne in manu vitis
 6,146
 Latia volucres, Aquilæ
 legionum 6,129
 latantes flebile canes 1,
 548
 latus belli, aciei 7,523
 laterum textura, in cor-
 pore humano 9,777
 laudis materia 8,75
 laudibus in longum æ-
 um dimittere 1,448
 Latiniū vrbs x ab Vr-
 belapide 9,991
 Laurentum, oppidum
 Latii, regia Latini 7,
 394
 laurifera inuenta, trium-
 phalis 8,25
 laurus Theſſalica in Py-
 thii 6,409
 laurea, pro victoriâ 1,
 122
 lauro coronati Capito-
 liū aſcendebant triū-
 phantes, laurumque in
 gremio Iouis depone-
 bant *caluſy p.* 1,287
 laxæ veſtes 7,8,367
 laxare, laxantur Tartara
 in purnas 3,17 laxare
 iter fluminis 4,116 ſi-
 nus veli 5,427 ſpes
 ſuas 5,533 laxare, la-
 xius facere 6,72 laxa-
 ta claſſis 3,548
 Leandri & Erſis amores
 9,954
 lectum, electum 7,142
 lectus viduus 5,806
 lectorum ſtrata purpurea
 & plumata 10,123,
 125
 Ledra ſidera, Gemini:
 Caſtor & Pollux, Le-
 da filii 4,526
 legati iure gentium ſacri
 & inuiolabiles 10,
 471
 legere veſtigia 8,21
 legentium hitorias af-
 ctus inclinant in por-
 tes 7,270
 legio, quam Pompei
 Caſari poſt cladem
 Cottæ in Galliam ma-
 ſerat, & Caſar ob me-
 rum Parthorum remi-
 ſerat, Lucernæ præſidi-
 relicta 2,47
 lex. leges. leges & plebi-
 ſcita coactæ 1,176
 medias leges perſerere
 1,322 lege tenere 2,
 10 leges cui 2,82 In-
 ferorum 6,635 le-
 gum ſcrini 2,145 le-
 ges ſilentes 1,277. 5,
 31 legum libera 6,
 301 leges ſancire ſan-
 guine 7,351 leges,
 pro libertate & tem-
 pore Conſulum 7,
 579, 584. 9,267,
 385, 560 legū viſce-
 ra, Senatus 7,579 le-
 ges factorum 8,568
 lex loci, forma 9,307
 leges ſupernæ 9,557
 lex mundi 10,201
 lex, pro more, conſue-
 tudine 10,228
 leges, quæ à Conſulibus
 ſerebantur, vt plebi-
 ſcita à tribunis 1,
 176
 leges bello coactæ ſilent
 1,277
 leges in pace timendæ 2,
 252
 leges à Cæſare tolli ma-
 lint, quàm à Metello
 ſeruari 3,140
 Leleges Theſſaliæ populi
 6,383
 Lemanus, lacus per quem
 tranſiit Rhodanus 1,
 396
 Lentulus Spinter Aſcu-
 lum

IN LVCANVM.

deserit 2, 469
 copia ad Cæsarem
 ciunt 2, 470
 lus socius coniun-
 tionis Catilinae
 543
 lus Consul initio
 li Civilis. eius ora-
 ad Senatores in
 ro 5, 16 praefectus
 alto cornu in acie
 arsalica à Pompeio
 217 eius Pompeio
 alia à Parthis pe-
 e dissuadentis verba
 328 & seqq.
 parere 10, 397
 visum est 2, 110
 Signum caeleste 1,
 55. 9, 537. 10,
 10, 234, 306 Leo-
 solstitiale caput 6,
 37
 es iniectis in oculos
 stibus capti 4, 686
 es. blandi Magis 6,
 87
 dius Consul conatus
 scindere acta Syllae, à
 Pompeio & Catulo in
 apibus victus 2, 547.
 5808
 idorum familia no-
 bilis Romae 7, 583
 tis minor, Libyphæ-
 nicum Africæ vrbs,
 olo fertili 9, 524,
 948
 nae sagittæ Herculis,
 quia sanguine Hydrae
 cornu tinctæ 6, 392
 sbos, insula maris Æ-
 gei sub Troade, in qua
 Mitylene vrbs, in
 quam bello Pharsali-
 co secesserat Cornelia
 Pompeii vxor 5, 725,
 744. 8, 40, 108, 123,
 131, 135, 139, 144,
 204, 587, 640
 the. Lethæa ripa. flu-
 men Inferorum, obli-

uionem inducens, vel
 obliuio ipsa 3, 28. 5,
 221. 6, 769
 Lethe, Africae fluius, ob
 similitudinem nomi-
 nis cum Lethe Infer-
 nali etiā creditus obli-
 uionem parere 9, 355
 letum in vulnera spar-
 sum 3, 591
 letificū, mortale 9, 901
 leuare. leuat spes inentes
 trepidas 1, 523 leuare
 Orbem populis 2, 275
 leuare terras monstris.
 4, 610 leuare se terrā
 6, 756
 Leuca Appuliæ opidum
 5, 376
 Leucas. Leucadius ver-
 tex. promontorium
 Epiri, vbi Actium, &
 sub quo Leucadius si-
 nus, seu, gurgis, sinus
 maris Ambracii, in
 quo prælium nauale
 inter Augustum & An-
 tonium 1, 43. 5, 479,
 638. 7, 872. 8, 38.
 10, 66
 Leuci, Belgicæ populi,
 boni iaculatores 1,
 424
 leuior auxilio, releuatus
 liberior 9, 938
 leuis armatura, sagittarii
 & funditores &c. 7,
 508
 leuitas Græca 3, 302
 Leuis quidam in exerci-
 tu Catonis ab aspide
 ictus somno perit 9,
 815 & seqq.
 libamina 4, 198
 liber. liberunt. legum li-
 ber 6, 301 liberum
 nasci; aut, mori 7,
 375, 376 liberum
 fortunæ, à fortunâ 7,
 818 liber culpâ 8,
 647 liber meatu, de
 vento cui nulla sunt

377
 obstacula 2, 453
 libertas, pro licentiâ li-
 bertas data odiis 2,
 145 libertas fugæ 8,
 371 scelerum 8, 491
 loquendi 9, 558
 Libertas publica. vritur
 armis 4, 578 partes
 pro Libertate 9, 29
 Libertate saluâ potens
 9, 193 Libertas ficta
 9, 206 Libertas sibi
 Orbem reddens, pro,
 Libertas Orbi reddita
 10, 25
 Libertatem ad extremum
 prosequi constituit
 Cato 2, 303
 Libertas populi seruien-
 tis libertate perit 3,
 145
 Libertatis vmbra velle
 quod imperatur 3,
 146
 Libertas numquam bene
 pro pace datur 4, 227
 Libertatis minor cura
 Dni quàm vindictæ
 4, 808
 ob Libertatem amissam
 querela 7, 432
 Libertatis affertor Sena-
 tus 7, 580
 Libertas & Cæsar ran-
 quam par gladiato-
 rum inter se certan-
 tium 7, 696
 Libertatis spes, rerum vl-
 tima 8, 453
 Libertas vera extincta à
 Syllâ & Mario; sed et-
 iam species eius à Cæ-
 sare 9, 206
 liber 9, 852
 libidinis portenta 8,
 414
 Libo (Scribonius) fuga-
 tus à Cæsare ex He-
 truriâ 2, 462
 librâ examinare 8, 467
 Libra, Signum caeleste,
 quod ingresso solis fit
 a 5 xquil-

378
 æquinoctium autum-
 nale 4, 58. 8, 467.
 9, 534. 10, 227
 Liburni. Liburna terra.
 Illyrici populi, unde
 naues Liburnicæ 4,
 530. 8, 338
 liburnæ, biremes 3, 534
 Libya. Libyc. Libycus
 Orbis. Libyssa, & Li-
 byca terra. Libycæ
 oræ, sedes. Libycæ ar-
 na. Africa tertia pars
 Orbis 1, 206. 2, 164.
 3, 70. 294. 4, 582,
 611. 6, 788, 817. 7,
 223, 711. 9, 44. 119,
 386, 411, 547, 666,
 690, 733, 943. 10,
 38, 79
 Libycum, pro, Africum:
 ut, Libycæ antra 4,
 594 Libycæ fraudes
 4, 736 aues 4, 809.
 ruina 8, 269 Liby-
 cum æquor 8, 862.
 Libyci crines 10, 129
 Libyes Mars, bellum Pu-
 nicum 1, 255
 Libycus triumphus Ma-
 rii, de Iugurthâ 2, 69
 Libycæ iræ, Marii in
 Africæ oculis 2, 93
 Libycæ clades, Africanæ,
 belli Cæsaris cum Sci-
 pione 6, 62
 Libycæ terræ bellua, ele-
 phas 6, 207
 Libys, pro quouis vena-
 tore 6, 221
 Libycæ lampas, rogus ab
 Annibale accensus Pau-
 lo Emilio 7, 800
 Libys polus .i. Meridio-
 nalis, Australis 9, 377
 Libycus ignis, Linea æ-
 quinoctialis 9, 538
 Libycæ extrema 9, 593
 mortes, venena 9, 707
 pestes, serpentes 9, 805
 Libycæ, pro regno Iubæ, 8
 277

INDEX

Libycæ arenæ, Aegypti 2,
 417
 licia diuerforum colo-
 rum telis immiscere;
 inuentum Alexandri-
 norum 10, 126
 licet, etiam si 6, 715
 licuit mihi, potui 4, 638
 ligatus torpore 5, 434
 Ligeris Gallicæ fluius
 Celtas ab Aquitanis
 seiungens 1, 439
 Ligures, Gallicæ Cisalpinæ
 populi, olim corna in-
 signes 1, 443
 Lilybæum Siciliæ pro-
 montorium Africam
 respiciens 4, 583
 limes vitalia secans, dia-
 phragma 1, 623
 limes Solis iniqui, Zona
 torrida 7, 867
 limes angustus portus
 mittens naues in æ-
 quor 2, 709
 limite non flexo, re-cto
 cursu 3, 218
 limina ædium coronata
 in nuptiis 2, 354
 limina ædium calcare
 nefas nouæ nuptæ 2,
 359
 limine hædere abeuntem
 1, 507
 Lingones, Gallicæ populi,
 pictis armis insignes
 1, 398
 lingua. soluit fama in
 præconia linguas 1,
 472 lingua, exsecta
 palpitat 2, 181 lin-
 gua, agger arctus in
 mare productus 2,
 614 lingua squamosa,
 præ sita 4, 325 lingua
 proiecta equi lassi 4,
 755 lingua tacita,
 quæ loquitur tacitè,
 murmurat 6, 701 lin-
 guæ commercia 6,
 701. 8, 348 lingua
 vibrata serpentum 9,

631 linguæ magi-
 noæ Hieroglyphi-
 3, 224
 linum, & lineæ veste-
 usu & honore æ-
 Aegyptios 9, 159
 liniger, de sacris
 Aegyptio 10, 1
 lintea suffigere antem-
 vela colligare 9,
 liquebat misero, em-
 mabat miser 6,
 Liris, fluius ex agro
 stino prope Mintum
 in mare Tyrrheni
 influens 2, 4
 lis, secundum Emathem
 lis tanta datur 8,
 Lissum Epiri, opidum
 ritinum 5, 71
 litare, sacrum 1, 632
 litantes 6, 524
 litare, sacrificio per
 Deos placare 7, 17
 litus, dubium 1, 46
 littora crescunt, re-
 bente mari 4, 42
 littora resonantia alp-
 iam tempestatem præ-
 sagiunt 5, 551 litus
 malignum, difficil-
 appulsa 8, 565 litus
 ra rumpere, de flumin-
 10, 244
 litui 1, 237 lituis elisu-
 aër 7, 47
 lixa 9, 591
 locus, stare loco 1, 144
 locum mutare 2, 137
 locus exceptus scel-
 3, 333 loci maiestas 1,
 430 locum promium
 ipse locus 4, 36 loci
 rerum 4, 126 loco-
 rum fortuna 4, 661
 loco redire 5, 37 loci
 sedes 6, 23, pax 6, 282
 facies 7, 788 lex, for-
 ma 9, 307 fors 10,
 542 locum consume-
 re 7, 461 loco secun-
 do 8, 288
 loci

IN LVCANVM.

fulmen conce-
dit & cōditum erat
liarianomina da-
608
ne longè nimium
proxima tellus 5,
longè mittere. i.
cere, prolicere 7,
longè nascens. i.
od in longinquis
ionibus nascitur:
ut quidam inter-
tantur, longæum,
ax 9, 921
or dies, temporis
turtas 7, 846
neque inesses, siu-
entum aduētitiū
66
inqua vulnera ca-
ant, eininus immis-
lis 3, 568
i cum Ioue, oracu-
m Iouis consilere
558
ca, armatura ex con-
exis annulis seu cate-
ulis; hinc loricati,
rauis armaturæ mili-
es 7, 498
ani fiducia de im-
mortalitate suæ Phar-
sahæ 7, 209. 9, 985
ceria, Vmbræ oppi-
dum occupatum à Cæ-
sare 2, 473
cifer, stella Veneris, sta-
tione nouissimus exit
1, 232. 2, 725. 10,
434
cri pallidat abes 4, 96
stantium varii nexu,
arctationes & com-
pressiones 4, 624
stari ignis luctatus
viridi robore 3, 503
luctans anima cum
morte lentâ 3, 578
ctificus 7, 2
ucus ad Massiliam de-
scriptus 3, 399 &
seqq. excisus à Cæsare

3, 433 & seqq.
ludere, eludere 4, 725
ludibrium maris, corpus
agitatū fluctibus 8,
710
lues, pro quavis perniciē
aut calamitate, ut ab
incendio &c. 1, 645.
3, 681. 10, 504
lugubria mæsti cultus 2,
365
lumen. lumina. pro oeu-
lis 1, 154. 3, 713. 740
& sepe.
lumina noctis, sidera 4,
282
Luna, primum Etrurie
aut Liguræ oppidum
cum portu 1, 536. 2,
427
Luna. bigas agitas 1, 78
pluuias 1, 218 Luna
sidus secundū 1, 413
Luna coacta cornu
plena 1, 537 Luna di-
midata periphralis 3,
42 Luna dubitanda,
principio nouilunii
4, 60 Lunæ labores,
eclipses 6, 505 Lunare
virus, quod Luna ma-
gicis artibus coacta
despumat in herbas
aut cadauera 6, 669
Luna mæsta, obscurior
8, 721
Lunæ Planetæ officium
10, 204 eius eclipses,
& unde 1, 539. 6,
503 maximæ eius
eclipses videntur in
Africâ 9, 693 obscu-
rata carminibus magi-
cis ac si eclipsin pate-
retur 6, 500
Luna an causam detra-
hui maris 1, 410. 6,
479. 10, 216
Luna cælo deducta arte
magiæ in herbas de-
spumat 6, 505
Luna obtuso cornu sur-

379

gens; item cū caligo
orbem eius obscurat;
tum rubicunda; item
luridum pallens; &
aliquando sub nubes
abiens; ventorum &
tempestatum notæ 5,
546 & seqq.
Lunares horæ 1, 409
Lunaria incrementa, 2-
stus maris 10, 216
lunatâ fronte recedere 3,
3, 533
lunatum ferrum, harpes
falcata 9, 678
lustra ferarum 3, 408
lustrare, expiare 8, 101
lustrare sanguine hu-
mano 3, 405
lustrales animæ, quæ
quasi victimæ ab ho-
stili vi Romam expia-
runt 6, 786
lustrum, & Urbis lustra-
tio 1, 593
lustrum, quinquennium
1, 283
lustrum Lunare, v men-
sium 8, 479
lustrare terras atq. æquo-
ra, errare 5, 347
luteum, rufum dilutius
ad rubrum vergens 2,
361
lux. mæsta 1, 235 ru-
bens, 2, 721, luce lon-
gè relicta, longè à luce
4, 297 lux extrema,
dies 4, 447 dubia 4,
473 lucis color 6,
828
lux, pro die. luce nouâ
4, 328, 469, 7, 427
lux, splendor 4, 80
lux extrema, dies mortis
7, 185
lucis (vitæ) extremæ mo-
mentum 4, 484
lux metuenda, fulmen 5,
630
luxuries rerum prodiga
4, 374
luxus

luxus Aegyptii explicati
10, 111 & seqq.

Lyæus, Bacchus 1, 675

Lycidas in prælio nauali
ad Massiliam vnco fi-
xus, reterantibus cru-
ra ipsius sociis ne at-
traheretur, auulsus
scinditur 3, 636

Lycurgus Thraciæ rex,
qui sibi crura incidit
1, 575

Lygdamus Tyrrenho
oculos glande excutit
3, 710

lymphari præcipiti gra-
du 1, 496

lymphatus, furiosus; à
lymphâ aut aquâ, quâ
terrentur morfi à cane
rabido 7, 186

lynx, animal acutissimi
visus, cuius viscera
pollent ad artes magi-
cas 6, 672

M.

MACEDONES, Gre-
ciæ populi noti, à
Lucano interdû cum
Thessalis confundun-
tur: in genitiuo plura-
li Macetum, vel, Mace-
dum 2, 647. 5, 2. 10,
16, 28, 269

Macedon, Alexander
Magnus 8, 694

Macra Liguriæ fluius
innavigabilis 2, 426

Macrobii populi Athio-
pum 10, 280

Merander Phrygiæ fluius
sinuosissimus 3, 208
arte magicâ recto cur-
su actus 6, 475

Menala, Arcadiæ mon-
tes 3, 177

Meotis, palus in quam
Tanais influit, & quæ
se per angustias Bos-
pori Cimmerii in Eu-

INDEX

xinum exonerat: ea
adeogelu adstringitur,
ut equos & planstra
sustineat 2, 641. 3,
277. 5, 440. 8, 318

merere mortem 6, 790
mæstus curarum 8, 165

magiæ descriptio, ritus;
eius arcana; potentia;
cur illi Dii ipsi & an
pareant; magorum,
magarumque in Thes-
saliâ potissimum fre-
quentia; eorum men-
se seu epulæ; herbæ
item magicæ; anima-
lia &c. omnia ad trê-
dium vsque descripta
6, 430 vsque ad finem
libri.

magicæ linguæ, notæ
hieroglyphicæ 3, 224
magi apud Chaldaeos &
Persas Parthosve infi-
gnes & venerandi 6,
449. 8, 220 & apud
Aegyptios 6, 449

magister nauis 1, 501.
5, 645. 9, 44 classis
2, 696 ferarum 4,
242

magna inferunt 1, 81
Magnetes, Thessaliæ po-
puli, optimi equites 6,
385

Magnus, pro Pompeio
passim.

Magnus pro Cnæo Pom-
pei filio 9, 121, 145

magnus annus, fertilis 3,
70

magno parate 1, 34

maiestas. loci 3, 430

maiestas non fracta
malis 4, 341 maiesta-

te saluâ 7, 378, 681

maiestas nominis He-
sperii, Pompeius 8,
760

maior in arina ruit 3,
37

mala vel duri lacrymas

motura Catonis
malorum turba
405

malacia maris;
summe malacia
tranquillitatis
descriptio 5, 41
seqq.

mala lanugine fus-
10, 135

Malea Laconiciæ prom-
torium, quam Do-
vocat, quia Dore-
coniam incoluerat
58. 9, 36

Maliacæ aquæ, Malia-
sinus sub Macedo-
6, 367

maligna vndæ vena,
pura aut tenuis
500

Mallos oppidum Cilic-
3, 227

malus nauis. mali ve-
feri pondera 1, 51
mali iuga curuant
2, 695

manare cerâ 10, 49
mandare decreta 1, 48
mandare ad vmbras
569

manere. mansurus in si-
cula 8, 7

manes, id est, Dii Infer-
item anima separata
corpore defuncti; ali-
quando pro cadauere
aut cineribus, aut se-
pulcro 2, 173. 3,
13. 4, 790. 5, 636. 6,
666. 807. 7, 458. 8,
796. 844. 9, 151.
976

manica, manus ferrea,
seu harpagones nauibus
hostilibus arripiendus
3, 565 vide manus
ferrea

manipuli, cõubernia mi-
litum; trigesima pars
legionis; sed usurpa-
tum pro numero quo-
um

manipulum mare v. fig. 656

IN LVCANVM.

militem 1, 296.
 1, 7, 327 manipulis
 sa acies, confusa
 436
 1. manus nulla va-
 2, 56 manus tor-
 2, 78 circa 3, 722
 6, 190 manum
 1, 147 iniicere
 3, 242 manu
 niente ferire 4,
 5 manu dilata 8,
 8 manus ignaue 1,
 4 seue 2, 96 ma-
 miscentur 3, 569
 nus incerte 3, 692
 at, Romani 7,
 9 venales 10, 408
 nus in bella promit-
 te 1, 383 complo-
 tenere 2, 292 exer-
 te 3, 692 præbere
 558 oculis immer-
 te 6, 141 in hostem
 imittere 7, 509 in-
 tere 8, 552 manibus
 enare 3, 664 à ma-
 bus cecidere suis 3,
 68 manibus fene-
 am ducere, sustenta-
 : manuum labore 5,
 35 manibus dece-
 tis vacuum comple-
 a cibile 5, 309
 nus, copie 4, 137
 nus excrementa, vn-
 nium refegmina 6,
 143
 nus ferrea, vnci fer-
 ei, seu manice attra-
 hendis nauibus 2,
 712. 3, 635
 nus ducis, milites 5,
 311
 palia, Astorum do-
 mas culmis contextæ,
 quæ plaustris inter-
 dum circumuehebant
 2, 89. 4, 684. 9, 945
 arcellus loquax, hostis
 Crisuris, collega Lentu-
 li 1, 313

marcentes tenebræ 6,
 646
 Marcia, Marci Philippi
 filia, cum Catoni prio-
 ri marito tres liberos
 peperisset: ab eo con-
 cessa Hortensio, cui et-
 iam peperit: illo mor-
 tuo, ad Catonem redit,
 & recipitur 2, 326 &
 seqq.
 mare. mutatur gurgite
 Nili 1, 684 clauum
 inuersum nauis 3, 652
 iacens seruatum bello
 3, 524 refluxum 4,
 428 rauca gemit, post
 ventum vehementio-
 rem 5, 218 molle 8,
 98 frangitur, vadis aut
 littore 9, 398, 323
 mare non mare cum
 torpet quiete 5, 453
 maris pax 4, 437
 claustra 2, 684 lan-
 guor 5, 449
 mare extius, Oceanus
 mundum ambiens 10,
 37
 Mare Rubrum, quod &
 Sinus Arabicus 6, 678.
 10, 314 Maris Rubri
 spolia, gemmæ & mar-
 garitæ 10, 139
 maris malacia 1, 259. 3,
 523. 5, 432 compa-
 rata Bosporo aut Meo-
 tidi glacie adstrictis 5,
 436
 mare intra se marmu-
 rans, signum futuro-
 rum ventorum 5, 565
 Mareotis, palus Aegypti,
 aliquando pro ipsa
 Aegypto 9, 154. 10,
 117 Mareotis vna 10,
 161
 Maricæ regna, Mintur-
 nensium ager, & in eo
 locus Dæ Maricæ sa-
 cer 2, 424
 maritus. maritos exci-

381
 pete 2, 339 nulli læta
 marito 8, 89 mariti
 toris iungere 2, 329
 marito dimitti, repu-
 diari 5, 765
 C. Marius de Iugurthâ
 triumphauit subactâ
 Africâ, & de Cimbris
 ac Teutonis 2, 69, 90
 Libertatis diminutor
 4, 822. 9, 204 exul &
 profugus, in paludibus
 Minturnensibus deli-
 rescens: & in carcere
 Minturnis, vt Fortunæ
 depositum, quamuis
 destinatus morti, per-
 cussorē maiestate ter-
 ret, & à Minturnensi-
 bus dimittitur 2, 70
 & seqq. in Africam
 eiectus 2, 88 in ruinis
 Carthaginis later, tan-
 quam solatio eorum
 quos vicerat, & rursus
 sui animaduertentis
 ruinas tam potentis
 reip. 2, 90, 91 copias
 colligit 2, 93 Romam
 redit, & septimum
 Consulatum obtinet
 2, 99, 130. 8, 269
 crudelia facinora ex-
 ercet 2, 99 & seqq. si-
 gnum hoc dederat
 suis, vt quibus salu-
 tantibus osculandam
 manum non porri-
 geret, eos occiderent
 2, 113, 126 obit 2,
 130 eius sepulcrum
 ad ripam Anienis 1,
 582 eius umbra agri-
 colis apparens initio
 belli civilis Pompeia-
 ni 1, 583
 M. Marius, Cati frater, ad
 sepulcrum Cati la-
 ceratus, & post singu-
 lorum membrorum
 carnificinam, tandem
 oculis sui corporis la-
 ment

nient spectantibus
 effossis occisus 2, 175
 & seqq.
 Marii, tanquam exem-
 plar perduellis & cru-
 delis nominari 2,
 227, 546. 6, 794
 Marianorum caedes apud
 Sactiportum 2, 134
 apud portam Colli-
 nam 2, 135
 Marianorum temporum
 adumbratio 2, 68 vs-
 que ad 134
 Marinaride, Marmarice
 cateritæ, Africæ popu-
 li in Libyâ Marcotide
 3, 293. 4, 680. 9,
 893 Marmarice are-
 næ, & Marmaricum,
 pro Africâ & Afris 6,
 309
 marmora secta laminæ
 marmoreæ quibus
 muri incrustabantur
 10, 115
 Mars, pro bello, acie, præ-
 lio, passim. hinc, Mars
 secundus 4, 388. 6, 4
 Mars cæcus, bella in-
 certa 7, 111 Marte de-
 lecto, aperto bello 10,
 346 Mars dexter, cor-
 nu aciei dextrum 7,
 220
 Mars, pro trophæo 6,
 256
 Martis Planetæ officium
 10, 206 damnosus 1,
 660, 663
 Marli, Marli ager, popu-
 li Italia 2, 430. 9,
 790
 Marisya Phrygiæ amnis
 3, 207
 massa metalli 6, 403. 7,
 753
 Massagete, populus Scy-
 thicus ad Danubium
 2, 50 vicini & hostes
 Sarmatis, lac equinum
 cum sanguine mixtum

INDEX

potantes in alimen-
 tum 3, 283
 Massilia, Phocensium pa-
 tria, profugorum co-
 lonia in Galliâ Nar-
 bonensi (alieno in lit-
 tore) socia Romano-
 rum, vrbs libera 3,
 307, 340. 4, 257. 5,
 53 Massilienses neutri
 ut esse possint bello ci-
 uili, petunt à Cæsare
 3, 307 & seqq. quod
 negat Cæsar, eosque
 oblidet (Massiliam, in-
 quit, delere vacat) 3,
 356 & seqq. lucus vi-
 cinus vrbi à Cæsare,
 etsi trepidantibus mi-
 litibus, abscindi iussus
 3, 426 ipso præcunte
 3, 433 Massiliensibus
 letantibus, vindictam-
 que diuinam speranti-
 bus 3, 446 ad eorum
 muros subuertendos
 Cæsariani omnibus
 modis laborant 3, 474
 illi eruptione muni-
 menta omnia & ma-
 chinas Rom. incen-
 dunt 3, 498 post cõ-
 mittunt omnes spes
 suas certamini navali
 3, 516 ut habiles na-
 ues regi que faciles ha-
 bentes, & ipsi periti
 rei navalis 3, 553
 Massiliensium pugna
 navalis cum Cæsaria-
 nis 3, 538 & seqq. vi-
 cti 3, 752 eorum con-
 sternatio 3, 756
 Massyli, Numidarum
 gens in Africâ, quæ
 equos solâ virgulâ re-
 git 4, 682
 matrem pregnantem fa-
 cere qui fas putat, ni-
 hil nefas putabit 8,
 409
 materna vis 2, 338
 materia laudis 8, 75
 nix 8,
 Matinus, mons Ap-
 9, 185
 matrona ventriloqui
 675
 maturum .i. propere
 citum, festinum, pa-
 tum 1, 645. 2, 51
 7, 668. 10, 421
 matutini radii Solis
 521
 Mauors, Mars 7,
 Mauri, Africæ ad Oc-
 cidentem populi 3, 29
 9, 300 pro quousque
 pulo barbaro aut et
 deli 10, 4
 Mauri nigri ut Indi
 679
 Mauri dubie fidei, & f-
 lerti fallacique ing-
 nio 8, 22
 Mauri hospites suos co-
 locantes instar soci-
 in exercitum sag-
 tandi 10, 45
 Maurus, Iuba rex Ma-
 uritanie 8, 28
 Maurusia robora, arbor
 Mauritanie 9, 42
 Mausolea, sepulcra quo-
 rumcumque princi-
 pum; alioqui prop-
 Mausoli Carie regis 8,
 697
 Mazæ, Africæ populi
 sagittandi peritus 4,
 681
 meatu liber, de vento cui
 nulla sunt obstacula
 9, 453
 Medea Colchorum regi-
 filia, hominibus ex-
 dentibus draconis or-
 tis iram immisit ma-
 gicis artibus ut inter
 se conficerent 4, 556
 in Theissaliâ herbas
 magicas necdum sibi
 cognitatas repperit 6,
 442 fugiens cum sa-
 sonz,

IN LVCANVM.

z, vt patrem infen-
tem reuocaretur,
virtum fratrem in
ita dissectum per
ia sparsit loca 10,
6
Asia populi Persis
Hyrcanis vicini, sub
perio Parthorum,
Parthis Lucas
minati 2, 49. 4,
1. 7, 514. 8, 216,
8, 326, 368, 386
uicti regnari 7,
42
camen, crocei tin-
dis crinibus Indo-
m 2, 239
icina modum excelsi-
2, 142
um. Orbem tenere
medio 1, 38 abire
medium 4, 491
mediū tenere 4, 652
medium dare 7,
66
lus axis, linea equi-
octialis 10, 287
li ignes celi, & me-
lus dies .i. merides
3, 337. 9, 606
duana, Andium in
Gallia Celtica fluius
1, 438
dulla arboris 4, 318
dullas carpere 9, 741
duse fabula 9, 624
& seqq.
gera, Furia 1, 577. 6,
730
das Thessalia fluius
6, 374
leager Oenei filius,
Calydonis rex 6, 365
elibera Magnesie in
Thessalia ciuitas, in
qua natus Philoctetes,
donatus ab Hercule
fugitus, ob incensam
ab eo pyram in qua se
Hercules combussit 6,
314

melius 3, 111 in melius
mutare 6, 60
melior hortando vulgo
7, 249 melior celsisse
loco quam pellere, fu-
ge aptior quam pu-
gnare 8, 381 melior
suadere 8, 482
membrana, pellis 6, 679
membra, equata mem-
bris vulnera 2, 177
membra contendere
3, 624 defesta robore
3, 625. 4, 600 omnia
neruis membra relicta
labant 8, 60
Memnonia regna, Orien-
tales populi, à Mem-
none Aurore filio 3,
284
Memphis prima vrbs
planitie Egypti, in qua
puteus est in quo no-
tantur incrementa Ni-
lii hinc Nilometrium
dicta 8, 477 passim
pro Egypto; & Mem-
phiticae, Memphis
pro Egypto, Egyptia
1, 640. 3, 222. 4,
136. 6, 449. 8, 542.
10, 5, 272, 330
mens. occurrere menti
1, 480 mens certa ma-
lorum 3, 37 sit mens
ista quidem cunctis
3, 324 mentes repe-
seunt 4, 284 menti
abest fauor 4, 399
mentes ad summa pa-
rata 4, 536 mens va-
ria 4, 704 mentem
ferre transuerso tor-
rente 4, 813 mens fa-
cro furere instineta 5,
150 mentes dubie 5,
256 mentes equae, id
est, bonae, piae, faciles
5, 727 mentem para-
tum verba destituunt
5, 731 mens durata
malis 5, 798 pugnat

383

mente propinquus 6,
1 mens, praesaga 6,
415. 7, 187. 9, 120
conscia 7, 784 mens
fuge .i. voluntas, con-
siliū fugiendi 9, 226
mentis tumultus 7,
183 pondera 8, 280
custodia .i. confirma-
tio, constantia; vel, vt
alii, tacita & quasi in-
tro custodia cogita-
tio 8, 635 mentem
erigere 8, 75 incende-
re 10, 148 mente
Deum gerere 9, 564
mentes componere ad
virtutem aut labores
9, 380
mens hominum malo-
rum praesaga 7, 187.
9, 120
mensa. mensa festa 2,
123 mensae militares
in castris duro cespice
instituta 4, 197 men-
se laeta gloria 4, 376
mensis humanis inco-
gnita 6, 116 mensae
rotundae citrae 10,
145
mensura timoris 3, 100
secandi aequoris 6,
168
mentiri .i. falso reprae-
sentare, falsam spe-
ciem referre, adulari
9, 820 mentita vela
victum Thesea 2, 612
populum biforem
3, 198 mentiri domi-
nis 5, 386
merces aut poena 7, 303
mercis mutator, merca-
tor 8, 854
Mercurius citharae in-
uentor & palaestrae, na-
tus in monte Arcadiae
Cyllene 9, 661 Argi
caput abscidit 9, 663
harpen vsui dedit Per-
seo 9, 676
Mercurius

- Mercurius Planeta 1,
 662 eius officium 10,
 209 cum pervenit ad
 ultimum gradū Can-
 cri, & est vicinus Ca-
 niculæ, fit inundatio
 Nili 10, 210, 214
 mergere æquare pinus,
 remigare 3, 531 mer-
 gere formidinem 7,
 248 mersum ferrum
 in robora 3, 435
 mergi si maria aut sta-
 gna fugiant, tempesta-
 tem denunciat 5, 553
 Meridies 1, 16 æther ad
 Meridiem deexus 3,
 247 Meridiei peri-
 phrasis 3, 423
 meritum destruere 9,
 1041
 Meroë insula Nili maxi-
 ma in Æthiopiâ sub
 Tropico Cancrī, ab
 vxore vel sorore Cam-
 bysis ibi mortuâ co-
 gnominata 4, 333.
 10, 237, 250 hebeni
 ferax 10, 303 vini
 etiam generosissimi,
 quod quamvis pauco-
 rum annorum, poten-
 tissimum tamen 10,
 162 Meroën premit
 Sol cum obtinet quar-
 tamdecimam partem
 Leonis 10, 251
 messes longinquæ, item,
 peregrinæ .i. frumen-
 tum aduectitium 3,
 66.6, 105
 meta, columna fastigia-
 ta, circa quam currus
 quàm proximè age-
 bantur 8, 200
 metallum, vena lapidū,
 silicum, auri &c. aut
 quævis durities 4,
 223, 304.6, 34
 metallum auriferū, item,
 rutilum 3, 209. 9,
 364
 metalla in Africâ non
 gigni, opinio veterum
 9, 424
 metalla, pro vasis, armis,
 & instrumentis ex au-
 ro argentove conflatis
 7, 740
 metator, castrorum 1,
 382
 Metaurus, Vmbria flu-
 uis 2, 405
 Metelli familia nobilis
 Rom. pro exemplari
 virtutis 2, 545. 7,
 583
 Metellus Creticus 3, 163
 Metelli proles, Cornelia
 8, 410
 Metellus trib. pl. Cæsari
 pecunias ex arario su-
 mere volenti obstitit
 3, 115 eius ad Cæsa-
 rem verba 3, 123 &
 seqq. Cæsaris respon-
 sio, qui eum irâ suâ in-
 dignum dicit 3, 134
 & seqq.
 metiri littora instabili
 gressu 5, 556 metiri
 terras oculis 6, 32
 mensus homini quid
 fata pararent 2, 133
 metiri se simul & Ro-
 manū 8, 346 metiri
 sua regna, vires suas 8,
 527
 metuere metuens domi-
 ni 7, 373 metuens in-
 cautus ab hoste timeri
 4, 719
 metus, virget metus 1,
 460 agitant grauiora
 metus 2, 225 metus
 emti, cum vulgus ali-
 tur a potentibus 3, 57
 metu stratus 3, 390
 metus suos exsoluere
 5, 259 metus ferre,
 metuere 7, 138 me-
 tum premere 7, 341
 metus attonitus 8,
 591 metu recto 9,
 389 metus æqui-
 ventorum 9
 metus legum quæ
 ad bellum adi-
 252
 Mevania Vmbria
 dum in agro ar-
 torum feraci
 micare, de telis
 mihi, id est, quanto
 me
 miles subitus 1, 312
 rumpens medias
 1, 322 senior 2,
 dubius ducibus 6,
 698
 militum assensus C.
 in bellum civile
 386 & seqq.
 miles senex, exempli
 non miles
 milites ab inducenda
 bellum redeuntes co-
 parati bellis a c-
 ratione ad festina-
 relapsis
 militum primus in-
 speratione imp-
 pait paulatim de-
 uescens, compari-
 faucio recenti vul-
 re animosiori,
 membris frigent
 torpente
 milites, manus du-
 item, fortuna rei
 ducis 5, 311.7, 2
 militum ensis est
 stringitur, non du-
 5, 254
 militum opera quæ
 ducibus locant a C-
 sare comparata flon-
 nibus in mare deflu-
 tibus
 milites missionem ob-
 nentes arma tradeba-
 imperatori 4, 382.
 326
 milites Cæsaris tumu-
 rantur, & missionem
 flagitant; quos rep-
 m

IN LVCANVM.

385

ait Cæsar, & castigat
1, 242 & seqq.
es non magno horra-
tine in prædā di-
cendus est 7, 736
o reus occisi Clodi-
i, 480 in iudicio ip-
sus forum obsessum a
leonibus Pompeii 1,
23. 2, 480
æ tumuere 2, 573
nari. gladii triste mi-
nantes 1, 320 tutres
minantes 4, 432 mi-
nari lapsum, de muris
5, 136 hosti sequē ip-
se minatur 6, 173
max arcu soluto 7,
115 minaces inca-
lum 4, 280
nerua Troiana, Palla-
dium 1, 598
nerur rarnus, oleæ 3,
306
nimas rerum discor-
dia turbat 2, 272
nimium terræ 5, 467
nister populus, fre-
quentia famulorum
10, 127
noia Creta, à rege Mi-
noë 3, 163
noia resta Brundisii,
quia habitatum à Cre-
tensibus 5, 406
inturnæ, oppidum La-
ti 2, 124
inuti castella ad Dyr-
rachium à Minutio
(ut aiunt) qui iis pro
Cæsarē præerat 6, 26
li yæ Theſſaliæ populi,
remig. Iasonis 6, 385
miracula vanni fati 3,
634
miracula præbere 4, 425
mirator, imitator 9, 807
miratrix sui vetustas 4,
655
miscere miscere, inter se
committere 1, 271
miscere gentes 3, 194

vulnera 3, 34 manus
3, 569 mortem 4,
283 arma 6, 80. 8,
421 miscere nexibus
alar, de apibus conglo-
batiū volantibus 9,
286 miscere cubili
10, 69
miseris tantūm irasci nu-
mina possunt 3, 449
miseros iunat omnia se-
cum trahere 7, 654
miseri fugiuntur, felices
coluntur 8, 487
miseros nemo facile in
amicos sibi eligit 8,
535
mitescere, dulcescere, de
aquis marinis 10, 257
Mithridates, Ponti rex, à
Pompeio in despera-
tionem rerū adactus,
veneno se sustulit 1,
336. 2, 581 à Solla
non victus 2, 582
mittere. Orbem sub le-
ges 1, 22 missum re-
gnum in turbam 1, 86
mittere post terga sa-
gitam 1, 230 in dis-
crimen 2, 599 angu-
stus limes portis mit-
tens naues in æquora
2, 709 omnia in ex-
tremos casus mittere
7, 239 mittere longè,
i. abicere, prolicere
7, 628 mittere in fa-
mam & secula 10,
533
Mitylene vrbs Lesbii in-
sula 5, 736 Mityle-
nri operam suā Pom-
peio addicant post
prelium Pharsalicum
8, 109 & seqq.
moderatio ventus 9,
118
modesta vota 5, 532
modò, paulo antè 6,
621, 713, 717. 8,
330

modus. perdidit pugna
modum, forma pugna
mutata est in eadem
7, 532 medicina mo-
dum excessit 2, 142
modum (finem) im-
ponere 1, 172 mo-
dos venti 5, 709 mo-
di mortis, 689 vix
oculo prendente mo-
dum, de spatio loci
impresso 4, 20
modus, pro mensurâ,
quantitate, modera-
tione, distantiâ 1, 62.
2, 131. 6, 76. 8, 492,
799. 9, 191, 766,
794, 804
mœnia corripere 2, 100
pendere mœnibus 7,
369
mœnia, pro vrbe 2, 653
hinc dicere in mœ-
nia, urbibus afface-
re, aut, populum va-
gum in vrbes redige-
re 7, 49
mola, far testum sale
aspersum. molas indu-
cere (inspergere hostiæ
capitibus) obliquo
cultro 1, 610
moliri iuna mœnia 3,
489
molle æquor 8, 98 mol-
lis sulco terra 9, 627
mollia aqua Nilo 8,
526
mollitus ferro, castratus
10, 133
Molossus canis, à regione
Epiri 4, 440
momenta faoris 3, 55
fari 4, 3 rerū 7, 338.
4, 819. 7, 118
monarchia Mundi uni-
uersalis detestanda 1, 27
Moneta Iuno 1, 380
monere in entor Itho-
nus Theſſalis 6, 204
monile, ornamentum
collæ

colli 2, 363
 Monæci Herculis portus 1, 405
 monstra Deum, prodigia 7, 172
 monstro potenti, miraculo vel facinore monstrato 6, 635
 monstrum fictum 6, 437
 monstra, scelera 4, 252.
 10, 337, 474
 monstriferum, mirabile 5, 620
 monstrosi fetus, &c, partus 1, 562
 combusti in Urbis lustratione 1, 589
 monstrare. vix poterunt monstrare ruinæ 7, 393
 monstrat tolerare labores 9, 588
 montis declivia 2, 421
 montes dubii, cum paulatim visum montium recedendo amittimus 3, 7
 montes complanati arte magicâ 6, 477
 Monychus Centaurus 6, 388
 mora belli 1, 100
 moræ pudoris 1, 263
 morâ vinci 3, 392
 nec mora 4, 445
 moras ferre, pati 5, 477
 moræ indulgere 5, 733
 morbi medii inter vitam & mortem 6, 99
 morbi fluentes 7, 412
 mordaces curæ 2, 681
 mores cedunt rebus secundis 1, 161
 morum priorum numen, in cuius templo pauca donaria aut ornamenta preciosa 9, 520
 mori iam posse satis est, de infantibus tyrannorum iussu occisis 2, 109
 morientium oculi clausi à sanguine pro-

INDEX

ximis 3, 740.
 5, 280
 mori velle nullus cogi potest 4, 485
 videntibus testibus fortiter mori gloriosum est 4, 492
 mori esse felix, seu rem felicem, solis morituris agnoscere permittitur 4, 517
 mori scire, fors prima viris sed proxima, cogi 9, 211
 paulo fortitque cadendum est 9, 583
 mori somno ex ictu aspidis 9, 818
 moribundus, moriens 6, 86
 mors. quantoque gradu mors leuâ cucurrit! 2, 100
 mors emerita 3, 622
 mors vna timori est quâ cepere mori 3, 689
 mors inuita 6, 531
 mors dilata Deum 6, 698
 mors longa, longè distans 9, 102
 obuia 9, 208
 mors veneni, veneno illata 9, 758
 mors omnis hominum in usu est Magis 6, 561
 mors ipsa nihil 3, 40
 media longæ vitæ 1, 458
 viris non metuenda 8, 396
 libera enim Fortune 7, 818
 miserum non facit 8, 632
 sed præmium potius quàm pœna 5, 117
 ut quæ sola præstare potest carere malis 5, 230
 præmatura autem sæpe præuertit tristes calus 8, 29
 quomodocunque sit, vltima pœna est, Luciano 8, 395
 mortis capaces animæ 1, 461
 mortis tenebræ 3, 714
 via 4, 267
 stimulis agi futuræ mor-

ti 4, 517
 mortis via 4, 518
 fiducia 5, 38
 fortuna 4, exemplum mortis nestæ 6, 235
 moracula, necyomaniæ 6, 772
 mortis vere pallor 7, 130
 mortis sensus post mortem 7, 471
 mortis vltima 8, 665
 honores mortis, funus 8, 773
 nos mortis, laud. funebris 9, 217
 quantum mortis 9, 8
 mortis fama 9, 7
 mortis multum 767
 mortis metus, timor maximus 1, 4
 mortis voluntaria vltionæ laus, prætim cum nihilominus moriendum est 3, 24
 4, 480
 morti oblectari 3, 6
 morti admortæ occurrere 4, 480
 mortales animi 4, 51
 morti adinuere horras 7, 1
 morti pereuntis parceditus mos nefandus uitæ 2, 12
 mortem suam victoriam pere 2, 156
 ad mortem ire 2, 582
 mortem perdere 3, 70
 mortem rapere 4, 34
 querere 4, 479
 sentire 4, 570
 mortem itrepidus accipiam 6, 58
 ad mortem ignis 6, 244
 in mortem compositus 9, 11
 in mortem vires, constantia ad mortem tolerandam 9, 88
 mortem sibi consciscere gloriosum Luciano putatum 2, 156.
 3, 241
 4, 480

morte lentâ luctans
 anima 3, 578
 morte nihil sensus re-
 tuitum animis 3, 39
 morte, vel iniquâ, semel
 defunctus hoc munus
 habet, non ampliùs se
 moriturum 6, 724
 mortes 2, 83, 286. 7,
 518, 848. 9, 736
 mortes cadunt, tela
 mortifera 7, 517
 mortes Libyæ, vene-
 na 9, 707 mortes,
 mortiferi serpentes 9,
 862 mortes suorum
 tum hostium miscere,
 vel, permiscere, ut in
 desperatione 4, 283.
 7, 100
 ortium armis illata-
 rum varia genera 7,
 618 & seqq.
 ortale genus ignarum
 fortis Deorum 3, 319
 ortalia habent casum
 2, 13
 ortui carminibus ma-
 gicis resuscitati 6,
 531
 ortuorum anire in
 antiquum corpus re-
 dire nolunt 6, 721
 oschi, populi Scythici,
 è quibus oritur Phasis,
 Sarmatis vicini 3,
 270
 otus, motus inutus 2,
 182 pauidus 2, 235
 motus primi auctore
 4, 734 motus, sedutio
 9, 219, 225
 ouere. stimulos ira-
 rum 2, 324 summa 2,
 394 totas vires 2, 626
 certamen 3, 121 fata
 6, 605
 uero hebes frangit non
 vulnerat hostem 6,
 187 ens, primo tan-
 tum inuicione cruen-
 tis 7, 561

IN LVCANVM.

mugientes cavernæ mo-
 tu terre 3, 418
 Mulciber, Vulcanus 1,
 545. 10, 448
 multus. multi. multus sua
 vulnera affixit. i. multi
 affixerunt s. v. 3, 707
 quicquid multis pec-
 catur, inultum est 5,
 260 multum spatium
 7, 423 multus Anni-
 bal est in pectore, An-
 nibal sepe obuersatur
 animo 8, 285 mul-
 tum posse 1, 175
 multifidum 3, 202
 Munda, Bæticæ vrbs, ad
 quam prælio victi à
 Cæsare Pompeii filii:
 pro quo confictu
 Munda nominatur 1,
 40. 6, 306. 7, 692
 mundus. labor mundi,
 stadium physicum 1,
 417 mundi extrema,
 item, vltima, pro Hi-
 spaniâ, aut extremâ
 parte eius 3, 454. 4,
 147 item pro Mauri-
 taniâ 4, 669 mun-
 di pars una 4, 106
 mundus mistus 4,
 190 mundum ceter-
 cens vnda, Oceanus
 5, 619 mundi iura
 petere, ex loco conclu-
 so exire 6, 139 mun-
 dus latens, Inferi 6,
 640 mundi discrim-
 men 7, 108 mundus
 super nimios Soles &
 Austrum iacens, pars
 mundi Meridionalis
 8, 164 mundi deuia
 8, 209 mundi vulgati
 commercia, populi
 nobis cogniti 8, 312
 mundi repot, plaga
 cali terribida 8, 365
 mundi damna 9, 440
 clausura 9, 865 mun-
 di fama 9, 1030 mû-

387
 di capax, ad intelli-
 genda mundi myste-
 ria siue res physicas
 10, 183 mundi lex
 10, 201 mundi raci-
 tum, occultum mun-
 di 10, 252
 mundi cursus impeditus
 arte magicâ 6, 463
 mundi arbiter, item, re-
 ctor, Pluto 6, 697.
 742
 mundi interitus com-
 munis 7, 814
 mundas incendio peri-
 turus 9, 316
 mundus vniuersus &
 virtus, siue animus sa-
 pientis, sedes & domi-
 cilium Dei 9, 578
 mundi monarchia vni-
 uersalis detestanda 10,
 27
 munimen rapti cespitis
 1, 517
 munus. quemque suum
 munus trahit 7, 330
 munera atene, amphitheatri
 4, 709
 murmur infremuit 1,
 209
 murmur infandum ma-
 gorum 6, 448
 murtha 4, 380
 murrhina vasa 4, 380
 Murrus basilisci à se
 transfixi veneno ad
 manum per telum af-
 surgente, brachium si-
 bi amputat 9, 828 &
 seqq.
 murus solo ad motus cre-
 scente cumulo, terrâ
 extrinsecus aggestâ, aut
 aggere ad altitudinem
 muri 6, 180
 murus Phœbeus, Troie,
 ab Apolline & Neptu-
 no conditus 9, 965
 muri, pro vrbe 8, 250
 muros obsidione clau-
 dere 3, 342
 b 2 mura-

isto freno aptum gen. iii. 269.

mutalia pondera saxi 6,
199

musculus femorum 9,
771

*salum.
reclut.
VII. 150* mutare. locum 2, 137

mutare vrbes totas 5,
107

mutare in me-
lius 6, 60 mutare ter-
ram 6, 271. 8, 148

mutari sanguine fon-
tes 7, 537 mutata

Threicias hyemes Ni-
lo, de gruibus 7,

832 mutare totum
diem, aliud cæli clima

subire 8, 217

Mutina, Galliarum Togata
vrbs, pro clade quam

Antonius ad eam pas-
sus 1, 41. 7, 872

mutua lumina, oculi 4,
170

mutus. questus mutos
voluere 1, 247 mutus

motus 2, 182

Mycenæ, Argiæ in Pelo-
ponneso oppidum 1,

544. 5, 74

Myiæ, Asiæ ad Helle-
pontum regio 3, 203

N

NABATAEI, Ara-
biæ populi, inde

Nabatei flatus, Orien-
tales venti 4, 63

Nais, nymphe 9, 972

Nar, Sabinorum fluvius
in Tyberim illabens

1, 475

nardus, frutex cuius fo-
lium ad vnguentum odo-
rifera commendatur

10, 164

naris spiramina 2, 183

Naxos, Africæ po-
puli, solo arenoso, vi-
cini Syrtibus; eaque

occasione naufragiis
electa rapiunt 4, 679.

9, 439 & seqq. 9, 458

INDEX

nasci. infantis nascentia

fata 2, 107 nasci in

regnum, in seruitutem

sub rege 7, 643 na-
scens longè, de ceruo

in Africâ non nascent-
e, nisi, nascens longè,

longævum, vitacem,
ut quibusdam placet,

significet 9, 921

Nasidi Maris à prestere

percussu, & in tumo-
rem iramantem excre-

scens, mors 9, 789 &
seqq. comparatus bul-

lienti aquæ aut velis
inflatis 9, 798

natale erepto .i. extincto

semine, natiuitatis pri-
mordio deleta 7, 391

natare .i. submergi, per-
fundi, inundari, hu-

mettari: ut, natare in

cæde 7, 294 sanguine,
de terrâ, loco ubi cæ-

des facta 7, 728 reges
(regum sepulcra) nara-

bunt 9, 56 penitus-
que natabat 9, 312

membra natant sanie
9, 770

nando amnem frangere
8, 374

natura deses 9, 436

natura paucis contenta
4, 378 omnia placido

sinu receptura est 7,
810

natrix, serpentis aquatici
genus 9, 720

navalia Phœbea, portus
Atheniensis 3, 182

navalia fugâ tenere 3,
755

navali plurima bello en-
sis agit 3, 570

navruga virtus 3, 690

navruga arma 4, 87

naufragium. naufragium
sibi quisque facit 1,

503 naufragii spes 5,
455 naufragio venire

5, 494

naufragium, pro quavis
clade aut calamitate

8, 313

navis. naues stantes fun-
contentæ 2, 621 ast-

rens rudentibus 2,
683 plenæ vento

ibid. navis turrigera
prætoria 3, 514.

226 naues emeritæ 5,
520 naues ex collisio-

ne rostrorum in pup-
pim redeuntes tanquam

circumrotatæ 3, 545

naues audientes ma-
num regentis 3, 594

naues inhibere remis
3, 659 naues captæ

vehunt victores suos
3, 755 vimen texitur

in nauem 4, 132 na-
vis regimen dare ven-

tis 7, 126 nauem dare
in litus 8, 133 dare

in litum 8, 194 na-
ves citaras Cypro im-

mittere 8, 457 naues
litore præcipitare 9,
148

navis prima apud The-
salos inuenta, Argo 6,

400 novi generis
moris causa 3, 197.

6, 400

naues contratio vento
impulsa arte magici

6, 471

navis regimine destituta,
ignavum onus 7, 126

navis pugna Massiliensi
pondere turbæ in unum

latus incumbentis to-
ta inuertitur 3, 647

nauta nauem in alteru-
tram partem à recto

cursum obvertens com-
paratus aurigæ cur-

rum obliquanti 4,
199

nautæ portu soluturi tu-
bæ præmoniti 2, 690

nebulæ

mla discussa arte ma-
 gica 6,486
 mora 4,445
 numina defunt 1,
 149
 fortuna diu vertens
 1. & fortuna non diu
 vertens 7,504
 ne quidem 8,497
 esse est posse (item,
 elle) sequi iussa 1,
 72 cupias quodcum-
 que necesse est 4,487
 yomantia 6,620,
 772 eius mos & ritus
 &c. 6,654 & seqq.
 as. scire nefas .i. non
 facile est iudicari 1,
 127 attulerat in ca-
 stra nefas, scelestus
 iam antè, venerat in
 castra 2,98 nefas bel-
 li, militare 2,507 ab-
 condit Fortuna nefas
 2,735 omne futurum
 creuit amore nefas 4,
 205 Infernum nefas
 7,170 nefas civile 7,
 432 *Interdum I. C.*
 gare. negatum stare
 diu 1,70 spectandum
 tibi bellum civile ne-
 gatum est 4,804 ne-
 gati iam mihi 5,744
 negans tumulis proie-
 cta corpora, inhumata
 6,626 stimulus ne-
 gantem agens equum
 8,3
 glectus dextræ 2,126
 mea filia Arcadiæ, in
 quâ leo ab Hercule
 occisus, qui ab eâ Ne-
 mæus 1,655
 emesis (Ramnesia) su-
 perborum castigatrix
 Dea 5,233
 morum auia 1,569
 morum motus vltro-
 nei, ventorum futuror-
 um signum 5,551
 cmoſus Aruernorum

IN LVCANVM.

caput 1,419
 nepos, descendens de
 stirpe 9,996 nepo-
 tum populi, posterum 7,
 207.8,871
 Neptunus imperium ma-
 ris nactus sorte secun-
 dâ respectu Iouis 4,
 110,113.5,622
 Neptunia cuspis, tridens,
 siue fuscina 7,147
 Nereus Deus marinus,
 pro ipso mari 2,713.
 6,349
 Neroni Imperatori adu-
 latum 1,33 & seqq.
 Nerui, Belgicæ po-
 puli, qui Cottam &
 Sabinum Cæsaris le-
 gatos ceciderant 1,
 429
 nerui. robur mobile ner-
 uorum 4,286 reſecta
 neruis membra labant
 8,59
 nerui letales, arcus 8,
 296
 nescire 4,496.7,421
 Dees nescire 1,453
 nesci timere 3,119
 nescit latrare, de cane
 .i. scit non latrare,
 compescere latratum
 nouit 4,443
 nescius remitti 1,17 sta-
 re 1,144 nescius artis
 simulate 4,744 ne-
 scire ora fratrum 4,
 683
 Nessus Centaurus Deia-
 niram, quam trans
 flumen Euenum fere-
 bat, stuprare volens, ab
 Hercule occisus 6,
 366,391
 Nesis, Campaniæ insula
 sulphureis exhalatio-
 nibus fixa 6,90
 nexibus miscere alas,
 conglobatim volare,
 de apibus 9,236
 Nilus, Aegypti flumen ce-

189
 leberimum: sepe et-
 iam pro ipsa Aegypto
 1,634. 2,633. 3,
 199.5,712. 6,307,
 810. 7,832. 8,499,
 526,542,641.9,81,
 156,705,752.10,8,
 53,156,413 Niliaca
 arena, pro Aegypto 5,
 475.8,805 item Ni-
 lotica rura 9,130 Ni-
 liacum litus 9,135
 Nili littora 9,413
 Niliacum, Aegyptium
 10,80 Niliacus ty-
 rannus, Ptolemæus rex
 8,281 Niliaca ser-
 pens, aspis 9,816 Ni-
 liacavrbis 10,91 Ni-
 liaci ius gurgitis, im-
 perium Aegypti 9,
 1023 Nili regia 9,
 266 sceptrum 8,59
 Nilotis acus 10,142
 Nili ortus siue fontes in-
 cogniti 1,23.10,40,
 190,192 sub Cancro
 esse existimantur 10,
 214 eius ortum igno-
 rant populi Arctici,
 exitum Antarcticæ 10,
 301 in Aethiopiâ aut
 paulo supra eam ori-
 tur 8,830 cursus eius
 quatenus cognitus est
 10,285 & seqq. In-
 undat plana Aegypti
 2,417.9,163 omnia
 tener, id est, inundat
 4,135 quando inun-
 date incipiat 10,210
 & seqq. in causas in-
 undationis Nili in-
 quisitum: variorum
 opiniones adductæ, &
 quædam refutata 10,
 219, & seqq. eius in-
 crementa obseruata in
 puteo Memphitico 8,
 477 Nili inundatio
 desinit æquinoctio
 autumnali 10,218
 b 3 Nilus

320
 Nilus diuiduus septem
 ostiis se in mare exo-
 nerat 8,445,465.
 10,244,254 Nili os
 Pelusiacum 8,825
 Nilus Lagæus, à Lago pa-
 tre Ptolemæi 1,684
 Nilus, fiducia Ægyptio-
 rum 8,447
 Nili inundatio impedita
 arte magicâ 6,474
 II. III. nimbustelrum 6,134
 nimiumque parumque
 5,741
 Ninos Assyriæ vrbs 3,
 215
 Niphates Armenia flui-
 men 3,245
 nisu titubauit in me-
 dium orbem terra 6,
 482
 niti. in rupes 4,38 in
 terras 4,650 in lucem
 5,180
 nives sine Sole mediâ
 hyemefolutæ arte ma-
 gicâ 6,478
 nobilitas dolendi 8,329
 nocens cælum 7,798
 terra 7,869
 nocentes manes 3,13
 nocentes multos seruat
 Fortuna 3,448
 nodi chalybum, catenæ
 6,797
 nodi nocentes, laquei
 quibus strâgulati no-
 centes 6,543
 nomen. sub nomine sa-
 cratus 1,405 nomen
 famæ 6,604,257 in
 nomen alterius veni-
 re, de flumine alteri
 flumini illabente 6,
 375 nomina popula-
 ria, Drusi 6,795 no-
 mina magna 7,210
 nomen extremum
 tanti generis 7,589
 nominis umbra 8,
 449 nomina pauperis
 cui, Fabricii & Euri

INDEX

10,151 nomen edere
 4,177 nomen Latini-
 num 7,391 nominis
 famâ 9,92 nomina
 feralia 7,408
 non fandus 2,176 non
 priuata arma 2,533
 non priuata cupit 2,
 564 non ea fata fe-
 rens 2,726 non sic
 .i. non tam bene, tam
 doctè 8,199 non ca-
 sta 10,60 non ex
 coniuge partus 10,76
 non-imbrifera 9,455
 non, nec, haud, semel,
 vnus, vnum, id est, se-
 pe, multi, multa 1,
 478. 2,420. 3,466.
 4,545. 8,232,479.
 10,244
 nosse minimum terræ, de
 flumine non longè à
 mari orto 5,467
 nostrum. non fert è no-
 stro proxima miles 3,
 130
 notare terras ex astris 3,
 168
 notare voce 9,221
 Notus, Auster, ventus
 Meridionalis 2,460,
 683. 4,71. 5,542,
 571,609,714. 6,
 294,471. 7,364. 9,
 326,419,480,539,
 695,877. 10,243
 Noti, pro quibuslibet
 ventis 10,500 Noti
 post terga flagrantis
 terræ, quæ sunt à parte
 Antarticiâ Linæ Æ-
 quinoctialis 10,50
 nouissimum, vltimum
 1,232.8,90
 nox. ignota sidera vide-
 runt obscura noctes
 1,526 noctem ducere
 1,543 nocte soporâ 2,
 236 nox, pro caligine
 ex deliquio animi 3,
 735.8,58 in noctem

Nox agor
 VII. 571.

prorum cælum 4
 nox subtexta polo
 104. noctes ven-
 luce rubebant 4,
 fabula extrahit no-
 4,208 nox bello
 4,244 substituit
 metso sua luna
 Phœbo 4,282 ad-
 etem impellit lux-
 trema tenebras 4,4
 nox parua 4,476
 cæli 5,627 nocte
 6,570 nox media
 571 nox pro teneb.
 6,647 noctis
 Pluto 6,741 no-
 coacti 7,395
 scelerum 7,571
 pendens super cam-
 7,520 nox ha-
 Thessaliam, omnes
 gitationes totâ no-
 sunt de Thessaliâ
 45
 noctis incipientis pe-
 phrasîs 5,4
 nocte apud nos medi-
 sub terâ apud An-
 podes est medius di-
 6,571
 nocturni 3,45
 nubes. telorum nubes
 262 nubes exceed
 Olympus 2,271 nu-
 bes campo cõsurgen-
 puluis excitatus ab ac-
 uentante equitatu
 481 in nubes abier
 Ceraunia 6,626 qui
 quid defenderat In-
 dos, nubes ardore Sc
 lis temperantes al-
 impediens 4,67 nu-
 bes densas Sol in vel-
 lera sparserat 4,12.
 nubes pulueris 4,768
 pestis contagia tract-
 in obscuram nubem
 crassa exhalatio pesti-
 fera 6,90 cæci timo-
 ris nubes 6,297 nu-
 bes

nomina vana Caluoc. 1. 913. Notum corpus 17. 632

es subducunt sidera
 5,19 nubes non-im-
 munda .i. arenifera
 iustro eleuata in Afri-
 ca 9,455
 es mediâ regione aë-
 ris 7,479
 es rutilantes in mare
 um Sole descendentes
 tenitatem diei futu-
 re significant 5,541
 es attraxerunt in ali-
 mentum Solis 7,5
 es fracte eliso fulmi-
 ne & tonitru 6,692.
 5,154
 illa maestam lucem
 inuentia 1,235
 illare latus imperii 8,
 25 nudatus miles te-
 lis 3,170 nudatum
 praesidium 2,462,472
 idus. nudi rami, sine
 foliis 1,141 nudare
 gna,deserta 2,90 nu-
 dae Aquilonibus vn-
 de, portus in quem
 nulla naues appellunt
 flante Aquilone 5,
 720 nudum latus
 non haerente marito
 5,807 nudus pectore,
 carens pectore 6,256
 nudum, vacuum 6,
 6,519 nudum, de
 oculis apertis 8,683
 nudus, inhumatus 9,
 157
 nullus. nullus semel ore
 receptus sanguis pati-
 tur,&c. .i. sanguis se-
 mel ore receptus non
 patitur,&c. 1,333
 nullis obstantibus 3,
 364 nullo voto 4,
 401 nullo tristis da-
 mno, latus vel securus
 vt indemnus 5,753
 Iuma, rex secundus Ro-
 manorum, quibus au-
 ctor sacrorum cere-
 moniarumque, unde

IN LVCANVM.

sacrificus 9,478 in-
 stitutor Feriarum La-
 tinarum 7,396
 numeratus miles effusus
 telis, à Xerxe 3,285
 in Numerum, augendo
 numero 2,111
 Numidae Africae populi
 vicini Mauris 4,677,
 auxiliares Pompeii acie
 Pharsalicâ 7,229
 numen. numina. nec nu-
 mina desunt 1,349
 tantum miseris irasci
 numina possunt 3,
 449 numine sinistro
 4,194 aduerso 7,219
 numen auxiliare 6,
 524 numen morum
 priorum, in cuius tem-
 plo nihil ad fastum 9,
 520 ora numinis, ora-
 cula 9,551
 nunc ades 4,189
 nunquam, non 4,695
 nuptiales ritus 2,354 &
 seqq.
 nurus, femina, præcipue
 de nuptis 1,165,5,
 307.8,401
 nutare. nutans ruina 4,
 393 nutant quassæ
 turres 6,136 nutantia
 vela 8,48
 Nymphæ, Dææ siluarum
 Dryades aut Hama-
 dryades 3,403
 Nymphæum, Epiri por-
 tus ultra Lyssum 5,
 720
 Nyssa, Nyseia iuga, Indiae
 mons & vrbs in quâ
 sepultus Bacchus 1,
 65.8,801

O

Opopulus, pro, ô po-
 pule 2,116
 obducere. oculos obdu-
 centes tenebræ 3,735
 obducere castra 4,31

321
 obducere caput 9,
 109 mundo obducere
 terram 9,648
 obex 10,246
 obire, circumire 7,565
 obire vulnera belli 6,
 205
 oblinare 6,364
 obliquare caput 4,726
 obliquet flumina fon-
 tes 4,117 obliquare
 vela 5,428
 obliquus. obliquum. op-
 posita recto, transuer-
 sum. obliquus amnis
 1,221 obliquus pe-
 den temerum 3,609
 obliquus sanguis, de-
 scensus lateralis, gene-
 ris linea transtueria. 8,
 286 obliquo cultro
 1,610 obliqua flam-
 ma 1,154 obliquæ
 faces 1,528 naues 3,
 562.4,422 haste 4,
 774 cohortes 7,522
 obliquum sidus 1,55
 latus naui 3,628
 transtrum 8,671 ob-
 liquum ire, vel, meare
 9,533
 obluetari morri 3,662
 obsceni haustus 4,312
 obscurare famam suam
 4,718
 obscurum, obscure 5,
 631
 obses pacis 10,55
 obsidione muros claude-
 re 3,343
 obstare 1,59
 obstrictum habere 6,
 494
 obtendere causam armis
 8,339
 obuia mors, non quaesita
 aut spontanea 9,208
 Occasus, pars mundi Oc-
 cidentalis 2,588
 Occidens 1,15 occiden-
 tis Solis periphraasis 8,
 159
 4 Occidens

- Occiduis Orbis, Hispania 4,63
 occidere à strepitu 5,
 727 velut occultum
 pereat scelus 4,252
 occurrere menti 1,485
 occupare,prehendere 8,
 670
 Oceanus, mare magnum
 quod Orbeum circum-
 labi creditum 1,370,
 411,416. 3,76. 9,
 416.10,36 Oceanus
 fufus,diffufus 4,134
 Atlanteis 5,598 mû-
 dum coercens 5,619
 Perficus, vel, Arabicus
 8,294 caleus demisso
 Sole, occidente 9,625
 Oceanus æstus 10,216
 Oceani Occidentalis in-
 undatio 1,554
 Oceanus Britanicus dif-
 ficilis navigari ob æ-
 stuaria 2,571
 Oceanus, pro Mari Medi-
 terraneo 4,22
 Octantus, Pompeianæ
 classis sub Illyrico
 prefectus, tres raxes
 Cafarianorum cona-
 tus inuicere, tertiam
 tantum inhibere 4,
 43 & feqq. his lentè
 infidiar s venatori cõ-
 paratur canes suos cõ-
 pescenti dũ fera claufa
 fit 4,437
 oculi. in morte iacentes
 2,26 oculorum sedes
 3,712 vincula 3,713
 oculos obducere 3,
 735 vix oculo pren-
 dente modum 4,20
 oculi fpatio languen-
 tes 4,169 teras ineti-
 ti oculis 6,32 orbis
 oculoru 6,216 oculis
 manus immergere 6,
 541 oculi clausi inge-
 fto fulgure 7,157
 oculis subducere 7,
 673 nulla loci facies
 renocat feralibus ar-
 uis hærentes oculos 7,
 789 cunctorum ocu-
 los in lacrymas foluit
 8,106 oculis victoris
 iniqui feruari 9,139
 oculi tenebræ, fœmnus
 9,674
 oculos inuentiũ clau-
 dere, piea is, & proxi-
 mi fanguine aut affi-
 nitate officium 3,
 740.5,280
 odiis data libertas 2,
 145
 odiffe vix iacet, præ ma-
 gno pauore 3,103
 odium futuri 8,165
 odores Eoi, aromata ex
 regionibus Orientali-
 bus, vt Arabiã, Indiã
 8,731
 Oedipus, qui Thebis im-
 perauit, ma fœm vxor-
 em infcius habuit 8,
 407
 Oeneus pater Deianire,
 quam in coniugem
 Achelus petens ab
 Hercule victus in fla-
 men mutatus est 6,
 363
 Oenomaus Achaie ty-
 rannus 2,165
 Oenone nympa, Paridis
 coniux, ab ipfo dereli-
 cta 2,973
 Oeta, Oete, Oetæ rupes,
 mons Theffaliæ in
 quò fe Hercules com-
 bafit; hinc dictus fe-
 palerum Herculis 3,
 178. 6,389. 7,449,
 483,807. 8,800
 offerre. oblatum vulnus
 4,764
 Ogygius Bacchus 1,675
 olecranus prælatus, fi-
 gnum pacis 2,306
 Oloftæ, Inderum gens
 3,249
 olim, femper 5,7
 olim-potentes 2,2
 Olympus Theffaliæ
 Septentrionem mo-
 6,341.7,173 fup
 nubes folitus emine-
 infra eandem æt. s a
 magicã 6,477 p
 pter altitudinem ei
 tanquam celo æqu
 tam, Olympus paf
 & ferè femper pro ip
 celo ponitur. in
 Olympi rector, Iupp
 ter 5,62
 Olympiacapalæftra 4
 64
 omen. & collibus (ant
 felicibus) abftulit om
 4,664 omnia fefta 3
 101
 omina clades præceden-
 tia hominibus cura
 augent 2,4 & feqq
 omnis. omnia. femel om-
 nia victor iufferat 2,
 148 acciperet felix ne
 nõ femel omnia Cafar
 3,296 poft omnia, vi-
 timũ 2,589 non om-
 nis cecidi 8,266 om-
 ni hora, omnibus ho-
 ris, continuè 9,383
 in omnia flagrans 3,
 390 omne vulnus,
 omnia vulnera 8,728
 in omnia, vbique 10,
 461
 omnia dat armato qui
 iufta negat 1,349
 onager, tormentum bel-
 licum dirigendis lapi-
 dibus 3,469
 onus amoliri humeris 5,
 355
 onus coniugii 5,725
 onus ignauum, nauis de-
 flituta arte regiminis
 7,126
 onyx, vel onychites, ge-
 nus marmoris 10,117
 opacat taxus non peruita
 vintro-

IN LVCANVM.

393

mbrosum, obscurum
 acit 6, 645
 eus, anfractus 4, 59
 pace tenebræ, opaca
 allium 8, 372
 ctum, rectum 5, 87.
 5, 114
 s, pars rerum vilissi-
 na, certamen inouistis
 3, 120
 s, aurum, &c. femina
 celi 3, 150
 m metuenda facultas
 8, 17
 ntes, marmoris genus
 naculis instar serpen-
 tum distinctum, quod
 in Bæotiâ effoditur
 7, 14
 tex rerum 10, 267
 tergium, Venerorum
 rbs. Opitergini Cæsa-
 i militantes in rate
 urrigerâ (quæ catenis
 in mari suspensis ad-
 referat) à Pompeianis
 obsessi, ne in manus
 hostiles incidant, mu-
 nus iëtibus se in vi-
 em occidunt 4, 462
 & seqq. comparati fra-
 tribus ortis ex denti-
 bus serpentum à Cad-
 no & Iasone occiso-
 rum 4, 549 & seqq.
 ortunum eruptio
 6, 125
 osti arcere 1, 464
 rimus excusso lacerto
 1, 424 flexis frenis 1,
 425 optimus bello 7,
 218
 tare. optabit patriæ ra-
 lem duxisse triumphū
 10, 154
 us. surgit aggere multo
 2, 679 opus ducere 6,
 39 opus subitum &
 raptum 6, 54 opus en-
 sis, ensis vsus & offi-
 cium 6, 183 opus fer-
 ri extremum, vltimus

labor amorum 7,
 345 opus virtutis 9,
 381 opus gerere 10,
 491
 ora, vide, es oris.
 oraculorum causa inda-
 gara 5, 86 & seqq. ca-
 adire superuacuum 9,
 576
 oracula mortis, necyo-
 mantia 6, 772
 oraculum Iouis Ammo-
 nis 9, 511 Delphicum
 Apollinis 5, 70
 orba, ut parens morte na-
 torum 2, 298
 Orbis terrarum. Orbein
 victum post terga re-
 linquere 1, 369 Orbis
 Eotus 1, 252 Orbis
 ignotus 3, 247, 310
 Orbis Occiduus, pars
 Occidentalis, ut Hi-
 spania 4, 63 Orbis
 Scythici frigoris, pars
 Septentrionalis 6, 325
 Orbis Romanus 8,
 212, 441. 10, 456
 Orbis summa 9, 124
 Orbis gelidus, partes
 orbis frigidiores 9,
 704 Orbis arcanus,
 partes mundi inhabi-
 tata 9, 864
 orbis: saxorum orbis, sa-
 xa rotunda, quæ tor-
 mentis emittuntur 2,
 451 orbis exactus Lu-
 næ, mensis 2, 577 in
 orbem spissari 4, 777
 in orbis glomerari 5,
 715
 Orbis ignifer Solis 3, 41
 orbis Signorum 9, 532
 orbis & orbis oculorum
 2, 184. 6, 216, 542
 orbis, vestigium rotæ 5,
 441 orbita Solis 9, 691
 Orcus, Pluto; Inferi 6,
 715
 ordo remigis quater sur-
 gens, quadriremis 3,

530 ordine gemino
 crescentes naues, bire-
 mes 3, 534
 ordine excutere 5, 710
 ordo æternus, prædesti-
 natio 8, 569
 Ordo (dignitatis, ut Sena-
 torius &c.) inuitatione
 loci non amittit ius
 suum 5, 29
 Ordo secundus, Equites
 Rom. 7, 582
 Orestes (Pelopis prone-
 pes) ob occisam ma-
 trem furis agitur, ad
 matrem Dianæ Scythicæ
 in bonam mentem re-
 diit 7, 778
 Oricon, Epiri vibs, Dar-
 dania à Dardanis po-
 pulis 3, 187
 Oriens & Oriente primo
 coactæ gentes pro po-
 pulis Orientalibus 1,
 15, 252. 7, 360 vide
 etiam, Ortus.
 Orientales populi sub re-
 gibus semper fuisse 7,
 442 molles & imbel-
 les 8, 365
 Orion à scorpio iectus in
 calum relatus, inter si-
 dera censetur 9, 836
 ensifer 1, 665
 ornus, arbor quibusdam
 siluestris fraxinus di-
 cta, monte amans 3,
 440. 6, 390
 Orontes Syriæ fluius 3,
 214. 6, 51
 Orphæus, cantus 9, 643
 Ortus, pro Oriente & re-
 gionibus ac populis
 Orientalibus 2, 642.
 8, 310; 319. 9, 419.
 10, 50
 Ortus brumalis 6, 334
 os, oris. ora rotantia 2,
 123 ora diuisa 3,
 290 ora super 4, 310
 ore magno loqui 4,
 574 ora terens equus
 b 5 4, 752

4,752 ora solvere, & resoluere. i. loqui 5, 140. 7,609 os pulsa- rum in murura 8, 682 ora numini, ora- cula pronunciata à Deo 9,551 oris habi- tus 9,1034 ad ora Cæsaris venire, in con- spectum 10,146 os Nili, fons 10,214 os, ossis. ossa abducentia cutem 4,287 ad ossa peruenire, dissolui, de cadauere 7,841 ossa combusti cadaueris abluendi mos 8,787 osculum. oscula tremen- tia figere dextra 2, 114 singulibus oscu- la rumpunt 4,180 Osiris Ægyptiorum Deus, Sol creditus: sed cum ut mortuum lugeant Ægyptii, atque adeo lineis vestibis tectus in Æthiopiâ sepultus credatur, non verè po- test esse Deus 18,833. 9,159 Ossa Macedoniæ mons, vel Thessaliæ ad Or- tum brumalem 11, 389. 6,334, 412 ostendere terga 2,572 ostia solvere, de fluuiis 3,231 Othrys mons Thessaliæ, ad Meridicm, Lapitha- rum sedes 6,338 otia agere 2,295 iterere 2,488 otia dant semper men- tem variam 4,704 Ouilia Romæ, Villa pu- blica in Campo Mar- tio, in quâ aliquot millia dedititiorum ius- su Sullæ cæsa 2,197 ouo calido natos profer- re, excludere, de ani- bus 9,902

P

PABVLVM, alimen- tum 7,5 Pachynus, promonto- rium Siciliæ, ad quod victus ab Augusto Sex. Pompeius 7,871 pacti commercia 6,493 Pactolus Lydiæ fluuius aurifer 3,210 Padus, Italiæ fluuius ma- ximus, qui & Erida- nus 2,408. 4,134. 6, 272. 9,751. 10,252, 278 comparatus Nilo 2,416 Danubio 2, 418 Pean, Apollo: præsertim quoties mentio oracu- li Delphici, aut occisi Pythonis 1,678. 5, 80, 139, 167, 221. 7,148 pedor 2,73 Pagæum litus, Paga- seus Sinus, à Pagasa Thessaliæ vrbe, ex quâ primum soluerunt Ar- gonautæ 6,400 hinc Pagæa raris, Argo- nauiis 2,715 Palestina arenæ, Palesti- na aut Palestæ, locus in Epiro, ad quem cū classe appulit Cæsar 5,460 palæstræ studium, luctæ aut cursus 7,271 pa- læstra Olympiaca 4, 614 eâ certantur palæ- stricæ oleo corpus per- ungebant: hinc palæ- stra liquida 4,613. 9, 661 palam est 7,279 palatum rescissum siti 4, 328 Palinuri promontorium in Lucaniâ Italiæ re- gione, à Palinuro gu-

bernatore nauis Æli 9,42 etiam aliud eodem promonto- in Africâ cognomi- tum, ad quod app- Cato 9, Palladium 1,598 994 Pallas, Minerva 3,20 cerebro Iouis na- primam terrarum At- cam tetigit, ut ea proximior: & Africæ palude Tri- nide vultus suos re- culata, se ipsam à lude Tritonida voc- uit 9,350, & seq- ægida (quæ hinc Pa- ladia 7,569) gestat- quâ caput Medusæ, ue Gorgoneum 7,14 Perseo fratri suo cor- silium & auxilium dat ad amputandum caput Medusæ 9,66 & seqq. pallas nulli aspecta vi- rum, Palladium: 6 mulacrū Palladis Tro- ianæ in templo Vesi- asseruatum ut pignus imperii 9,99 Pallene, oppidum non longè à campis Phle- græis: vnde fulmin- Pallænæ, quibus Iup- piter prostravit gigan- tes in campis Phle- græis 7,150 pallida regna Ditis 1, 456 pallor terribilis 5,216 Stygius 6,517 palma nocendi 9,787 palmarum arbutum 3, 216 palme, pro manibus, pal- sim. palpitare lingua exsecta 2, 181 VI. 759 palus vna condidit flu- min-

IN LVCANVM.

ina cuncta, inunda-
to 4,99
nphylia, Asiae Mino-
re, Ciliciae vicina re-
gio 8,249
aceae herba, ipso no-
mine omnium mor-
borum remedium pro-
mittens 9,918
edere carbasa 2,697
ollas 6,39
ruricola, dii agre-
tes 3,402
geus, & Pangra-
tum, mons Thraciae
1,679. 7,482
monia, ad Danubium
regio 3,95 visarum
erax 6,220
phos, urbs Cypri, in
cuius vicinia Venus
nata creditur è spumâ
maris 8,458
pirus, frutex in Aegy-
pti palustribus na-
scens, ex quo charta
conficiebatur 4,136
r. pares aquae Phœho,
de Pado, qui incendio
Phaë hontro solus in-
exhaustus mansit 2,
415 par Phœbus
aquis, cum Sol nubes
& pluuias discutit 4,
124 paribus lacertis
3,525
r, duo inter se concu-
rentes & certantes,
proprie de gladiatoribus,
ad alia applica-
tum: ut, parque suum
videre Dei, de Cæsare
& Pompeio 6,3 par
nouum concurrens,
vir & bellum; Scæua
& omnes copiae Pom-
peii 6,191 par quod
semper habemus, Li-
bertas & Cæsar 7,696
paratonium, portus &
oppidum Aegypti non
longè ab Alexandria

unde ipsam Alexan-
driam vocat Lucanus
Paratoniam urbem 10,
9 Paratoniam Syrtis,
ob viciniam 3,295
parare, terras 1,13 regna
1,34 parare magno
1,34 parant fata ho-
mini prospera, aut, ad-
uersa 2,133 parare
arsuras in recta faces
2,541 parari ad por-
tentia 5,284
paratus, ut, paruius 4,374
paratus, ti. paratus ferire
1,351 excipere 3,
344 paratus Veneri
10,396 paratus quæ-
sisse opes 10,150
paratior putrefieri, &c.
6,93. 8,99
Parca stamina homi-
num morientium ab-
rumpentes, quæ inde
tristitia 3,19. 6,703,
777
parcere, flammis 2,129
parcere pereuntis mor-
ti, dirus mos nefandæ
scititæ 2,180 parcere
Romano pudori 2,
518 parcere, morari
10,395
pardus, fera velocissima,
mas pantheræ 6,183
pareas, serpens duos pe-
des prope caudam ha-
bens, quibus solis in-
nititur 9,721
parens rerum 2,7 mun-
di 4,110
parentes filiorum suo-
rum mortuorum ro-
gum face accendebant
6,535
Paridis antrum, in quo
cum Oenone vixit 9,
971
pariter. pariter iacentes
2,92 pariter vincen-
dum, semel & simul
3,297

395
Parnassus, Phocidis mons
biceps, Baccho &
Apollini sacer 3,173.
5,72 pari spatio di-
stans ab Oriente ad
Occidentem, seu um-
bilicus Orbis 5,71 in
diluuiio Deucalioneo
solus vno iugo emi-
nuit 5,75
Parthasium, Arcadie op-
pidum, à quo Partha-
sia pedit, talaria Mer-
curii, qui Arcas fuit 9,
660 Parthas Helice,
ab eodem oppido 2,
237
pars, portio. partem ferre
4,360 pars optima
coniugis coniux 5,
757 pars sui 7,558
ex parte magna defun-
ctus 3,720
pars, factio, & partes, ut
Cæsaris & Pompeii 7,
118. 10,419,421 &
in plurali numero
passim saepius. partes
togate 1,312 partis
studiis agi 4,348 in
partibus sit scelus, ho-
mines eandem par-
tium se mutuo confi-
cientes 4,548 partes
facere 9,97,228
partes nullæ in bello iu-
stæ sunt, si aduersum
iudicem habeant 7,
263
partes, pro copiis, turbâ
militari 2,395,596.
5,477
Parthi, populi Asiae trans
Euphraten, qui olim
Persæ, & eorum regio
Parthia 3,265. 7,
431. 8,235,277,
350 eorum erat Ba-
bylon 10,46 eorum
imperii limes contra
Romanos Euphrates
8,554 à Macedoni-
bus

Handwritten note: *parce de gladiat. 10 710.*

bus subacti, sed Romanis indomabiles 7, 431. 10, 47 & seqq. quorum æmuli 8, 307. eosque non timent, experti vires suas crasso cum omnibus cepiis Crasso 2, 552. 8, 301. 9, 267. 10, 51. equitatu autem pollent, ideoque in campestribus insuperabiles 8, 295, 368. sagittandi etiam peritiā insignes 8, 220, 295. sagittas veneno illinunt 8, 304, 388. post tergum fugiendo sagittantes 1, 230. unde refugii dicti 6, 50. inepti verò ad pugnam stariam 8, 375. amici erant Pompeio, quare eorum auxilia implorare post eadem Pharsalicam decreuerat, dissuadente Lentulo 8, 218 & seqq. cum toto bello civili antè neutros se gessissent 3, 265.

Parthorum pedes: quia pedes supplicibus deosculandos dabant: aut quia fugiendo pugnabant 8, 335.

partus. partu plena coniux 1, 377. partu exhausta 2, 340. partus dubii 9, 901.

paruum. paruum sanguinis, pro parum 2, 128. parua nox 4, 476. parua tellure, paruo intervallo 7, 461.

passu effuso decurrere 4, 271.

Patauii, urbis agri Veneti, periphrasis 7, 192.

patere. quicquid patet Libye 3, 294.

pati. exilium 1, 279. regna, regnari 2, 315. pacem 2, 559. pati hominem, de feris mansuefactis 4, 239. pati posse sine armis 5, 314. pati littora, de mari 5, 624. pati virum, infici 6, 94. pati bella, & gerere, opposita: illud de iis, qui cedunt & agere se defendunt, ac caduntur 7, 502. pati faciem mariti 8, 70. pati Martem 8, 383. tenebras 9, 110. nescis sine rege pati, non potes esse liber 9, 262.

patiens. patiens plaustrum palus, que ita congelata est, ut possit ferre plaustra 2, 641. patiens pacis, quietis 2, 650. patiens cingi 3, 377. cernere 8, 637. patiens soceri 7, 53. atheris 9, 8. patiens visus, Medusæ 9, 652. patiens vectoris cymba 4, 133.

patientia. gaudet patientia duris 9, 403. tam lenta vias tenuit patientia vires 1, 361. patientia belli 9, 293.

Patres, Senatores 1, 488. 3, 104. 5, 09. 10, 339.

patria & Pompeius uterque certus 7, 31.

patritium cadauer 7, 598.

Paulus Æmilius cos. prælio Cannensi occisus, ab Annibale rogo honoratus 7, 799.

Paulus quidam in exercitu Catonis à iaculo serpente ictus illico moritur 9, 822 & seqq.

pauor ignotus omnibus

Cæsaris armis, nam quam visum Cæsaris nos pauere 6, 166. pauor nimius visui cit falsas imaginum 7, 166.

pavidus motus 2, 166.

pavidus maris 8, 166.

paupertas fecunda virum, sub. fortium 166.

paupertate pii 5, 166.

pauperis vitæ ruta factas 5, 527. 3, 2.

pax Syllana 2, 166.

pax. pacem pati 2, 5.

pax, pro quiete 2, 6.

pax exhausta 3, 166.

pax maris 4, 437. 1. cem habuere tenebris cessatum est nocte prælio 4, 473. pacem tenere 2, 273. 3, 5.

pacem à gladio querere 6, 242. pax loci 282. pacem præstita 8, 256. pax cum morte 9, 398. obses patet 10, 55.

peccatum. quicquid muli peccatur, inultum 5, 260.

pesten remorum 3, 60.

pectus. excipiant recti fugientes pectore ferum 4, 166. pectorum complexu fouere 4, 245. frangitur collisum pectore pectus 4, 783. pectora plena veteri prægnantium 6, 708. pectus incertum 8, 166. vanum 8, 285. plenum veri 9, 189.

pecudes. distentas pecudes siccare, lactere 4, 314. pecudes locuta 1, 561. pecudum cibi herba 6, 111.

petierare vndas Stygias 6, 749.

pelagus. iniquum 2, 88. pelagi

patet in libertate 1, 172.

IN LVCANVM.

diagnos, nautica 3,
60 pelago diuerfa
res, ignis 3, 681 pe-
gi decus, victoria
ualis 3, 762 pelago
eloq. relinquere He-
neriam, Italiam in
arsu nauigationis vi-
re 8, 189
thronium, oppidum
thessalix, vbi pri-
um domandorum
quorum vsus inuen-
tis est: hinc fabula ibi
centauros habitasse
3, 86
on, Thessalix ad Or-
um mons 6, 335,
111, 7, 481
la, vrbs Macedonix,
patria Alexandri Ma-
gni 10, 52 hinc Pel-
lus ductor, Alexan-
der Magnus 3, 233
Pellus Philippus, pa-
ter Alexand. M. 10, 20
Pellæfamilia 8, 298
zeugma Pelleum, ab
Alexandro conditum
8, 237
lleum, Ægyptium aut
Alexandrinum, quia
reges Ægypti Prole-
metri oriundi à Mace-
donibus: vt, Pelleum
diadema 5, 60 Pel-
lus puer, & rex 8,
607, 9, 1016 Pellæi
muri, Pellæ arces,
Alexandria 9, 153.
10, 511 Pellæa do-
mus, Pellæa aula, regia
Alexandrina 8, 475.
10, 55 Pelleus gla-
dius 9, 1073
ellere campo 4, 713
pulsus armentis 2,
601
elopis regna, Pelopon-
nesus 6, 57
pelorus, Siciliæ promon-
torium Italiæ viciniss

2, 438 ab Appennino
vi maris diuulsus 3,
63
Pelorus latrans, Scylla &
Charybdis, vicinæ Pe-
loro 6, 66
Pelusium, Ægypti vrbs,
ad vltimum seu septi-
mum grande Nili
ostium, quod inde Pe-
lusiacum os, & Pelu-
siacus gurgis 8, 466,
325, 10, 53 hinc Pe-
lusium & Pelusiacum,
pro Ægyptio 8, 543.
9, 83
Penates Dii tutelares pa-
trix, aut domus, Lares.
passim pro patriâ aut
domu.
Penates Phrygi gentis
iulæ 1, 197
pendere. è mœnibus 7,
369 pendere, incer-
tum esse, dubitare 2,
41. 9, 19. 10, 542
pendens æquor 1, 602
pendens in animâ Cæ-
saris salus populorum
5, 685
pendere. inferias vmbis
2, 176 pendere, ex-
pendere 8, 276
penetrare Vestre 2, 127
Delphicum 5, 70 ma-
gorum 6, 450
penetrare in Tartara 6,
694
Peneus, Thessaliæ flu-
uius, in quem multi
alii influunt 3, 191.
6, 371, 377. 8, 33
peninsula. exiguo debet
quod non est insula
colli 6, 25
penitus, i. profundissimè,
in imo, intrinsecus 2,
668. 3, 701. 4, 297.
5, 604. 6, 211. 9,
312, 426, 490, 796.
10, 249 penitus fu-
giente metallo 4, 223

597
penna. pennæ. volucrum
7, 835 penna natans,
volans 5, 554
pennæ venatoriæ, qui-
bus feræ terrent. r. quâ
colore, quâ odore 4,
438
pensare 5, 38 pensare
moras Iliacas, quæ in
Ilio factæ erant 9,
1002
Pentheus, Bacchi con-
temtor, a matre furore
Bacchico impulsâ di-
scerpens 6, 357. 7,
783
peragere cedes 3, 580
peragere fata 6, 820
perculsa mens dubis 6,
596
perdere, amittere. per-
dant velle mori 4,
280
perdere, de eo quod fru-
stra facimus, aut iau-
titur consumimus, vel
negligamus 3, 706. 8,
539, 569. 10, 371
perdere iter 2, 442
dies 3, 394 annos 4,
483 vndas 5, 423
ictus 6, 197 perdere
in somnos tempora
10, 506
perferre, ad finem perdu-
cere 8, 700
perfrui lacrymis 9, 12
Pergama, arces Troianæ
9, 969 Pergama Ro-
mana, à Romanis re-
stituenda 9, 999
peremptus, pro, morbo
absumptus 10, 92
pericula prætentare 9,
397
in Peric. lo publico, tul-
li fas est esse secuto 2,
289
periculo tantum exre-
mo permissum est re-
merarium esse 5, 692
petre, interire. iam dam-
no

398

no peritura meo 4,
277 percant lary-
nx, percantque que-
relæ 7, 555
perire, de eo quod frustra
factum aut neglectum
est 9, 561, 1053 ve-
lut occultum pereat
scelus 4, 252 pereun-
tia tempora fati 5,
490 perierunt tempo-
ra vitæ 9, 233
permiscere duas domos
(familias) è sanguine
matris 2, 332
permittere. mari se per-
mittere 5, 695 per-
mittere sibi cunctas
terras, ex angustiis
erumpere 6, 119 per-
mittere gladio discrim-
men mundi 7, 108
permittere omnia fati
7, 333 permittere
ignibus vrbes 7, 413
permittere vitæ 7,
731 non ultra gemi-
tus tacitos incessere
fata permiscere sibi 8,
65 permittere vulnera
ventis, sagittis temerè
in aëra emissis 8, 384
permittere libera ostia
maris 10, 515
perpetuum, connexum,
continuum 3, 485.
7, 443
petrumpere medias le-
ges 1, 322
Persephone, Proserpina
regina Inferorum 6,
700
Perſes rex, qui cum Ro-
manis bella gessit, 3,
158
Perſe tyranni, reges Per-
ſarum 10, 269
Perſe, qui poſt Parthi 10,
33
Perſis, regio Perſarum 8,
229
Perſeus, Iouis & Danaës

INDEX

ſilius: eius Meduſæ
caput abſcindentis fa-
bula 9, 659 & ſeqq.
Perſæa Tarſos, à talaribus
Perſei cognominata 3,
225
perſtare 3, 620
peruium. non peruia ta-
xut, denſis ramis & fo-
liis 6, 645
perurere .i. arſtare, ſtrin-
gere 6, 193
Peruſium, Tuſciæ vrbs, in
quâ L. Antonius ab
Auguſto obſeſſus, ex-
treinâ fame coactus
tanquàm ſe deditit; hinc
Peruſina fames 1, 41
pes, funis nauticus quo
tenditur velum, de-
xter vel ſiniſter 5,
428. 8, 185
pes humanus. pedum tu-
multus 4, 753
peſſum ſidentia corpora
3, 674 peſſum dare
5, 616
peſtis, pro quocunque
malo, vt ſiti, veneno
1, 649. 4, 370, 728.
9, 614, 619, 630, 744
peſtifer tractu 7, 412
peſtilentia ceſſans Roma-
nis accerſito ex moni-
tu oraculi Delphici
Aſculapio 5, 111
Petra; locus editus prope
Dyrhachium 6, 16,
70
Petreius & Afranius pari-
iure duces in Hiſpaniâ
contra Cæſarem 4, 5
teſſeram alternatim
dabant 4, 7 cognito
milites ſuos cum Cæ-
ſarianis conueniſſe, in
ſuos inuehitur, & de-
prehenſos in caſtris
Cæſarianos inber oc-
cidi 4, 205 & ſeqq.
vide porro narratio-
nem totius belli con-

tra Cæſarem, & de
tionem toto lib
quatto à principio
que ad verſum 4
Peuce inſula & oſtia
Danubii 3, 20
peucedanum, herba ca-
le ſceniculo ſimilis
contra ſerpentes vtilis
9, 919
Phæacum litus, Phæac
inſula, ſive Corcyra
prope Epirum 5, 42
Phæthontis lapſus fabu-
la 1, 49. 2, 410
phalanx 7, 58
phalarica, telum quo
tormento excutiebat
6, 198
pharetras agitare 3, 18
Pharnaces, Mithridatis
ſilius, Ponti rex, à Cæ-
ſare victus 2, 637. 10
476
Pharos, Pharus, inſula
turre quæ claudi-
portum Alexandri-
num, clauſtrum Agy-
pti maritimum 10
57, 509 Phariæ flam-
ma, quæ in Pharo ex-
ſtruebantur, dirigendi
nocturno curſui na-
uium 9, 1005 Pha-
rus autem, Phariæ re-
gna, Pharia gens, pro
Agypto, & Agypti
8, 184, 277, 443.
499, 514, 564. 9,
1022, 1081. 10, 81,
92, 171, 177 Pharium,
Pharium, pro Agypto
4, 725. 9, 1096. 10,
65, 86, 126, 343
Pharii reges 2, 636
Phariæ arenæ 2, 731.
8, 712 Pharia vnda,
Nilus 3, 260 Pharium
æquor 4, 257 veru-
tum 8, 681 velamen
lineum 9, 1012 li-
tus 9, 74 ſcelus, cædes
poti

*perit occultum
X-105.*

ompen 9, 207 gur-
 a Pharius 7, 692
 rius tyrannus, rex
 egypti 6, 308. 7,
 34. 8, 555, 574. 9,
 34, 1068. 10, 269,
 56 ensis 8, 546 sa-
 lles 8, 675 Pharia
 nus 8, 596, 611 fi-
 es 8, 624 familia 9, 1
 haria canes 9, 141
 rbes 10, 184
 ryalos Thessaliae ciui-
 as 6, 350 ad eam sub
 emo monte campi
 pharsalici 6, 576 in
 quibus confictus ille
 maximus inter Cae-
 rem & Pompeium; unde
 de Pharsalia nomen
 cuius poematis, quod
 immortale futurum
 confidit auctor 7,
 209, 9, 985
 arsalia, Pharsalica ru-
 a, regio vicina opido
 1, 38. 7, 175, 823 sed
 passim usurparum pro
 clade Pharsalica; ut et-
 iam Pharsalica da-
 na, item fata 6, 313.
 7, 61, 204, 535, 632,
 745, 781, 787. 8,
 14, 516. 9, 232
 arsalicus annus, quo
 confictus factus fuit
 in campis Pharsalici-
 s, 591
 arsalia totum Orbem
 Caesari vincendum de-
 dit 3, 297
 arsalici praelii descri-
 ptio 7, 385 & seqq.
 eo praelio pugnantium
 ingens fragor 7, 477
 & seqq. magna in eo
 Senatorum Equitum-
 que cedes 7, 581 va-
 riae montes & impie
 cedes 7, 617 & seqq.
 post illud praelium
 nulla publica arma

contra Caesarem 7,
 697 cladis illius oc-
 casione digressum in
 calamitates ortas ex
 bello ciuili 7, 387 &
 seqq.
 Phasellis, Pamphyliæ op-
 pidum 8, 251
 phaselus, nauiculae genus
 5, 518
 Phasis flumen Colcho-
 rum è Moschis ortum;
 inde Phasides campi,
 & unde, pro regione
 Colchorum 2, 585,
 715. 3, 271. 4, 552
 Phemonoe Phœbas siue
 Pythia iubetur roga-
 ru Appii ingredi an-
 trum Oraculi Delphi-
 ci 5, 126 conatur dis-
 suadere Appii curiosi-
 tatem noscendi futura
 5, 129 à sacerdote in
 templum impellitur
 5, 145 verita ingredi
 adytum templi Apol-
 linis, substitit in in-
 gressu, ac futorem si-
 mulans fingit respon-
 sa 5, 148 fraude de-
 recta minis Appii cō-
 pellitur ingredi an-
 trum ipsum Apollinis,
 & non ipsa loqui, sed
 quæ Phœbus suggere-
 ret: quod facit 5, 158
 & seqq.
 Philæ, vrbs inter Aegy-
 ptios & Aethiopes 10,
 313
 Philippi, vrbs Macedo-
 niae, ad quam campi
 Philippici, clade Cas-
 sii & Bruti celebres:
 sed ut Lucanus Mac-
 doniam cum Thessalia
 passim confundit, ita
 Philippes in Thessalia
 ponit quasi fatali bel-
 lis ciuilibus 1, 680,
 694, 6, 582, 7, 591,

872. 9, 271
 Philippus Macedo, Ale-
 xandri Magni pater
 10, 20
 Philippus rex à Romanis
 victus 3, 158
 Phlegethon fluius Infe-
 rorum flagrantibus vn-
 dis 6, 704
 Phlegra oppidum Macedo-
 niae, è cuius campis
 gigantes bellum Diis
 intulere 4, 597. 7,
 145. 9, 656
 Phocæus, eximius vrina-
 tor, in pugna Massi-
 liensi submersus 3,
 696
 Phocis Achaiae regio 3,
 172 libertate donata
 in grauiam Massilien-
 sium 5, 53 quæ à
 Phoenicibus condita,
 post patriam à Xerxe
 combustam 3, 340
 unde Phocæis iuuen-
 tus, pro Massiliensibus
 3, 301 Phocaicum,
 pro Massiliensi 3, 561,
 583
 Phocaica laurus, Parnas-
 sia: quia Parnassus in
 Phocide 5, 144
 Phœbas, virgo fatidica
 Apollini sacra 5, 128
 quo habitu immissa
 antro Delphico 5, 142
 eius Deo plenæ gestus
 & constitutio 5, 142,
 149 & seqq. 165,
 208 & seqq. vbi rece-
 perit Apollinem, mo-
 ritur 5, 116
 Phœbus, Apollo, & pro
 Sole, passim. hinc
 Phœbei ortus 6, 330.
 9, 667 Phœbea ferta,
 laurus, quæ Apollini
 sacra 5, 170 Phœbea
 palatia, Palatium mō-
 Romæ, in quo ædes
 Apollini 3, 103
 Phœ-

Phœbe, Luna 1, 77, 538.
6, 501. 8, 479. 9,
440

Phœnicee, Syriæ populi,
inuentores literarum
3, 220

Phœnix Thessaliæ flu-
uius 6, 374

Phœnix avis vnica se ip-
sam accensis in arâ
Solis sarmentis com-
burens; ex cuius ossi-
bus noua oritur phœ-
nix. huius rogi cine-
res vsui Magis 6, 680

Pholoë, Arcadiæ mons,
in quo Pholus Cen-
taurus sepultus, item
Lapitharum oppidum
3, 198. 6, 388. 7,
442, 827

Pholus Centaurus, qui
Herculi hospiti opti-
mum vinum propi-
nauit 6, 391

Phorcus, Medusæ pater,
Deus marinus, secun-
dus à Neptuno 9,
626, 646

Phryges, Troades in Asiâ
populi, à quibus ori
Romani 9, 976, 999
Phrygiæ ruinæ, Troia-
næ 9, 990 Phrygius
magister, Palinurus 9,
44 Phrygius ignis, Ve-
stalis, quem Aeneas in
Latium transtulit 9,
993

Phycus, oppidum cum
promontorio Cyrenai-
cæ regionis, quod di-
ripiendum militibus
dedit Caro 9, 40

Phlaccæ, Thessaliæ regio,
regnum Protesilai, qui
primus in litus Troi-
anum appulit bello
Troiano 6, 351

piacula ferre 2, 305
piacula busto 2, 176
morti 10, 462 piacu-

INDEX

la dira 4, 790

Pistones Aquitanie po-
puli 1, 436

picto auro vestes discri-
minatæ 2, 357

pietas. pietas peritura 2,
63 ignota 6, 495 pie-
tatis imago 7, 320
perculsa pietas 7,
468 pietas, religio
10, 196

piger. non piger, de igne
cito 10, 493

pigrè herere 5, 435

pignora sacra, fœdera 8,
481

pignus. pignora. pro con-
sanguineis, necessariis
&c. vt coniuge, matre,
fratre &c. 7, 324,
347, 662. 8, 111,
130, 405, 499

pilum. pila. telum mili-
tare, adeo proprium
Romanorum, vt ali-
quando pro ipsis Ro-
manis vsurpetur 1, 7,
4, 41. 7, 519. 8, 300,
593. 10, 48

pila liquata fulmine 7,
159

Pindus Thessaliæ ad Oc-
cidentem mons; etiam
in Thraciâ locatus à
Lucano 1, 674. 6,
339. 7, 174, 481,
806

pingi aluum 9, 713

pinnæ, fastigia seu emi-
nentiæ castorum aut
murorum 3, 386. 4,
432

pinus arbor nota. pinus
minantes 7, 450 pro
face pineæ 1, 573 pro
naui 1, 573. 3, 553.
6, 400 pro malo na-
uis 2, 695 pro remis
3, 531

piratica laurea, victoria
Pompeii de piratis 1,
122

Pisa Elidis Pelopon-
vrbs ad Alphœum
nem, cuius rex Oe-
maus procos filia
occidebat 2, 165
175

Pisæ vrbs Tusciæ ad
num fluium 2,

Pisces, Signum cal-
9, 535

Pitane, ciuitas Myliæ
205

placere. nimium pla-
ipse .i. nimis ipsi p-
cebit, nimis letabi-
2, 276

plaga torrens, & arde-
item orrida. 1. Ze-
torrida, vltra quæ
pitabatur nulla
fuit Meridiem regi-
nes, sub ipsâ inha-
tabiles 5, 201. 6, 32
9, 604, 861. 1
232

plaga cæli 10, 11

Planetz contrarium in
do cursum agunt
199 eorum potent
& officia descripta
201 & seqq.

plangere, rondere, percu-
rere, in luctu vt plu-
mum 9, 173 planctu
aquarum, fluctus
691

planum. in planum e-
fundere muros
383

Plato à sacerdotibus A-
gyptiis multa didic-
10, 181

plaudere 6, 798. 7, 1
plausus theatri 1, 13

Plaustrum, Vrba maior 8
170. 9, 541

plaustrum Scythicum 2
641

plebes pro plebs 7, 760
nesci. plebes ieiuna-
mere 3, 58 indiga ser-
uitiū plebes 7, 760
plebs

in castrorum, gregarii
 milites 6, 144
 pelus amictus 2, 18
 lebeium funus 8,
 736
 discita, Tribunorum,
 et leges, Consulum 1,
 176
 Pleiades, stelle
 quæ & Vergiliæ 2,
 22. 5, 4. eorum ortu
 vel occasu plerumque
 pluit 8, 852
 plenus, plenum
 visu extremo 1, 509
 plena Lyxo, furore
 Bacchico 1, 675 ple-
 næ vento naues 2,
 683 plena Fortuna 4,
 122 plenus sinus, si-
 nus gerens plenos 8,
 752 plenum pectus
 veri 9, 189
 umatum, & pluma-
 rium opus, intertex-
 tum autem aut lictis co-
 loratis, polymitum
 10, 125
 otei, tabulata quibus
 tegebatur vinea mili-
 taris 3, 488
 Iuto, Deus Inferorum,
 diæus rector, item, ar-
 biter mundi 6, 697,
 742
 Iuue procurare & nu-
 bila arte magicâ 6,
 466
 ocula gemmea 10, 160
 ocula pro potu 9, 819
 & passim.
 pœna, pœnas antè dabat
 scelerum, sub. pœst fa-
 ciendorum 2, 75 pœ-
 narum extremum 2,
 519 in pœnas laxan-
 tur Tartara 3, 17 dat
 pœnas maioris aquæ,
 Sicoris deriuatus me-
 tu inundationis 4,
 143 pœnas ferre .i.
 punire 4, 806. 9, 105

IN LVCANVM.

pœna sedet in nostrâ
 ceruice 7, 645 pœ-
 nam donare 7, 784
 pœne fauoris, com-
 pensatio fauoris 8, 21
 pœnas accipere 8, 97
 pœna de victis 9, 299
 pœna à Syllâ de deditiis
 summa tantam stragem
 edidit, quantam aliâs
 fames, pestis, aut iu-
 stum prælium 2, 198
 Pœni, Africæ populi,
 propriè de Carthagi-
 niensibus. Pœni ma-
 nes 1, 39. 4, 790 cine-
 res 2, 91 Pœnus Mars,
 exercitus Pœnorum 3,
 350 Pœnorum vin-
 bre 6, 310
 Pœnus humator Con-
 sulis, Annibal qui Paul-
 lo Æmilio cos. hono-
 rificentissimè rogam
 extruxit 7, 799
 Poëtis non adimenda li-
 centia mentiendi 9,
 359
 Poëte immortalitatem
 iis conciliant quos ce-
 lebrant 9, 980
 pollens exantate 6,
 685
 Polus Arcticus 1, 53 po-
 lus præceps 6, 501
 Polus Antarcticus, cali-
 dus 1, 54 alter 8, 292
 aduersus 8, 337
 Polus Signifer 3, 254
 polorum cursus impedi-
 ti carminibus magicis
 6, 465
 pompa funeris, siue fera-
 lis 6, 531 in eâ præfe-
 rebantur tituli & insi-
 gnia rerum à defuncto
 gestarum 8, 733
 pompa triumphalis 3, 77
 Pompeius Magnus usur-
 pator nimis potentis
 1, 314 & seqq. adre-
 ctator regni 2, 321

401

parem ferre nequit 1,
 126 adhuc iuuenis &
 priuatus à Syllâ missus
 contra proscriptos, iis
 debellatis triumphauit
 7, 14. 8, 25, 810
 intra bimestre spa-
 tium piratas Cilicis
 mari cedere, & in me-
 diterraneis sedes pete-
 re coëgit 1, 122. 2,
 578, 726. 8, 26 Mi-
 thridatem debellatum
 ad mortem adiecit,
 aliosque Orientis po-
 pulos multos subegit
 2, 576, 580. 8, 26,
 222 & seqq. 553 tres
 triumphos duxit, sin-
 gulos de diuersis po-
 pulis trium partium
 Orbis: Libycum, Hi-
 spanicum, & Mithri-
 daticum 6, 818. 7,
 685. 8, 553, 814. 9,
 178, 600 theatrum
 Romæ extruxit 1,
 133. 7, 9 auctoritate
 suâ Ptolemaum Au-
 leten in regnum Ægy-
 pti restituit, iure hos-
 pitalitatis cum patre
 eius usus 8, 560, 573,
 595. 9, 132, 1028
 Parthorum amicus, vl-
 tionem credis Crassi
 Senatui dissuasit 8,
 218 & seqq. 233 gen-
 tes plerasque deuicit
 imbelles & ignaues 7,
 279 continuè felix,
 semel & simul miser
 factus est 8, 707 eius
 umbra Sexto filio in
 Sicilia apparitura præ-
 dicitur 6, 814
 Pompeius quomodo à
 Cesare auersus 1, 121
 & seqq. eius descri-
 ptio & cum Cesare
 collatio 1, 129 &
 seqq. fugit Româ; at-
 que

que eo excusandi alii
fugientes qui Pompe-
io fugiente paucis 1,
522

Pompeius Romam profu-
gus Capuam in sedem
belli eligit 2, 392
praesidia per Appennini-
um distribuit ad im-
pediendum transitum
Caesaris 2, 395 praelio
parans cum Caesare
certare, militum ani-
mos oratione explo-
rat, in qua facta sua
extollens, Caesaris acer-
bè eleuat 2, 531 vi-
que ad 596 sed ubi
animaduertit pau-
orem militum, fugit
Brundisium 2, 598
inde filium mittit
conquisitum undique
auxilia 2, 631 Con-
sules in Epirum premit-
tit 2, 645 Brundisii
autem à Caesare obse-
sus, & anxius ob opera
eius, tandem classe
euadit 2, 680 & seqq.
saltem optans posse
perdere Italiam 2, 699
duabus tantum navi-
bus amissis, & à Ce-
sarianis in litus at-
tractis 2, 711

Pompeius quandiu po-
test Italiam respe-
ctat abiens 3, 4 Iulia
ei in somnis apparere
minax 3, 9 ille non
terretur 36 Dyrrha-
chium appellit 43 co-
pias colligit, & quales
169 maiores Cyri,
Xerxis aut Agamem-
nonis 284 dignas vi-
delicet funeri suo ex-
equias 3, 292

Pompeii exercitus Hispa-
nicus ducibus Petreio
& Afranio contra Ce-

INDEX

sarem ad Ilerdam bel-
lum gerit, & sui ad
deditionem compellitur,
à principio
libri quarti usque ad
versum 402

Pompeius in Epiro dux
belli à Coss. & Senatu
dictus 5, 46 (quam-
uis priuatus 2, 278)
castra vicina locat Ce-
sari ad flumen Apsium,
nunquam Caesari pro-
pius conspectus post
Caesaris in Gallias dis-
cessum 5, 473 Cor-
neliam uxorem ob
belli discrimina in
Lesbum secedere iubet
5, 722 & seqq.

Pompeius Dyrrhachium
praeserat à Caesare 6,
15 à Caesare ignarus
obsidetur 6, 29 &
seqq. animaduertens
se circumvallari, etiam
ipse spargit copias, la-
xandis operibus Caesa-
ris 6, 69 quamuis val-
de spatioioso loco castra
metaret, tamen quia
obsessus, eius copie
inopia pabuli, & pe-
stilentia laborant 6,
81 castella Caesaris
percurrere statuit, &
conatur 6, 81 & seqq.
cum Minuri castella
frustratentasset, alia
mari vicina occupat,
& percurrat 6, 263
Caesarianos aliquot
multitudine circum-
fundens credit, victo-
riam uti nesciens 6, 291
& seqq. Caesarem rece-
dentem insequi ma-
uult, quam in Italiam
illo absente tendere 6,
316

Pompeius nocte praelium
Pharsalicum prece-

dente somniat se Ro-
mam esse 7, 7 & seqq.
de illo bellum trahere
querere. Senatus
exercitus 7, 45 &
seqq. ille importun-
tate omnium coactus
pugnare, contra animum
sui sententiam id est
protestatur 7, 87 &
seqq. tandem licen-
tiam configendi per-
mittit 7, 124 aciem
praelium disponit 7,
217 & seqq. eius auxi-
lia 7, 225 & seqq.
attonitus prodeuntibus
contra se Caesarianis,
tamen animandus
suis verba facit 7, 311
equitatus eius & leu-
caturata Caesariani
circumfunditur, sed
cohortibus Caesaris re-
tro collocatis detur-
batur 7, 506 & seqq.
videns Pompeius
suas perditas, fugit 7,
647 & seqq. Larissam
contendit 7, 712
Pompeius per desertam
Thessaliam fugiens ad
omnia pauet 8, 1 &
seqq. cum sub eius im-
perio adhuc classes in-
tegre ad Corcyram &
in sinu Leucadio es-
sent, item Liburnicae
& Cilicium naues, ta-
men in ostio Penei fl.
coactus se fidere cym-
bae fluuiatili, in Les-
bum ad uxorem vehi-
tur 8, 35 & seqq.
quam extremo dolore
adfectam reperiens, ob-
iurgat 8, 71 laudans
ob fidem Myrlenarum,
cum uxore è Lesbo
soluit 8, 127 & seqq.
nauigans rectorem na-
uis consulit de dire-
ctione

flone nauium ad
 flumen cursum : cui
 ille de singulis respon-
 det 8, 67 & seqq. in-
 ter quocumque na-
 uem dirigere, dum
 Thessaliam & Italiam
 vicer 8, 186 fugienti
 palantes se adiunxe-
 ant filius, Senatores
 multi & Reges qui-
 dam 8, 205 & seqq.
 regem Delotarum ad
 Parthos auxilia im-
 plotaturum mittit 8,
 209 & seqq. naviga-
 tio eius relictâ Lesbò
 8, 244 & seqq. in orâ
 Ciliciz cum quibus-
 dam Senatoribz con-
 sultat quò abeundum
 sit reparandis viribus,
 & ipse de Parthis pro-
 ponit 8, 262 & seqq.
 quod consilium cum
 alii improbasset, Len-
 tulus sententiam de ad-
 eundâ Ægypto sequi-
 tur 8, 454 ad ostium
 itaque Pelusiacum Æ-
 gypti appellens, com-
 perto regi Ptole-
 mæum puerum in mon-
 te Casio esse, eo nauigat
 8, 465 & seqq. in-
 uitantibus Ægyptiis,
 solus in birem coru-
 rum descendit, iussis
 in nauem remanere vxore
 & filio 8, 575 ab
 Achilla occiditur 8,
 618 caput eius à Se-
 ptimio abscinditur 8,
 668 ab Achilla defer-
 tur ad Ptolemæum 8,
 675. 9, 138 cerebro
 eximio, copletur bal-
 samo & conditur vt
 integrum seruetur 8,
 688 truncum corpus
 à Cordo quæstore in
 latore Ægyptio com-

IN LVCANVM.

baritur & sepelitur 8,
 712 & seqq. digressio
 in eius sepulcrum 8,
 795
 Pompeii spiritus ad sedes
 beatorum circa Luna-
 rem circulum euolat
 6, 805. 9, 1 trunci sui
 deformis ridens ludi-
 bria 1, 685. 9, 14 eius
 morte intellectâ lu-
 ctus Cornelia, filio-
 rumque eius, & copia-
 rum quas Cato in
 Africam adnexerat 9,
 167 mandata eius à
 Cornelia filius patela-
 cta 9, 85 laudatus in-
 signi encomio à Caro-
 ne 9, 189 caput eius
 deferretur ad Cæsarem
 ab Ægyptiis: quod ille
 aspiciens, illacryma-
 tur, & honorifice cre-
 mari iubet 9, 1035
 Pompeius comparatus
 cum annessâ quercu
 1, 136 tigridi Hyrcanæ
 1, 328 tauro victo,
 qui reparatis viribus
 alacrior ad pugnam
 redit 2, 601 eius clas-
 sis Brundisio incolu-
 nus euadens, duabus
 tantum postremis na-
 uibus amissis, compa-
 rata cum Argo naui
 inter Symplegadas pup-
 pe elisâ elapsâ 2, 715
 Pompeius ignarus à
 Cæsare circumdatus
 comparatus ei qui in
 mediterraneis Siciliæ
 aut Britanniz securus
 est fluctuum ad littora
 sonantium 6, 65 par-
 te quâ primum erum-
 pere tentauerat repul-
 sus, comparatus mari-
 nis fluctibus contigit
 scopulum rudentibus
 6, 265 per Cæsaris

munitiones erumpens
 Pado inundanti 6,
 272 eius exercitus se
 ad prelium in Pharsa-
 liâ preparantis stu-
 dium collatum cum
 Diis se armanibus in
 gigantes 7, 145
 Pompeiorum tumuli tri-
 bus partibus Orbis;
 patris in Africa, Cnæi
 F. in Hispaniâ Euro-
 pæ, Sexti F. in Asiâ 6,
 817 Pompeii felices
 mari 9, 93
 Pompeius Cnæus, & Se-
 xtus. vide Cnæus, &
 Sextus.
 pondus. pondera. pôdera
 veliferi mali 1, 500
 pondera rerum 3, 337
 pondus congestum 3,
 649 pondera muralia
 saxi 6, 159 pondus
 famæ .i. gloria, splen-
 dor nominis 8, 21
 pôdera mentis 8, 280
 pondera curarum 9,
 951
 pondè sequi 1, 485
 ponere. vultus minaces
 4, 238 ponere in faciẽ
 ducum 4, 253 ponere,
 deponere 6, 659 pone-
 re se mente Catonis, il-
 labi menti, de spiritu
 9, 18 ponere gradus 9,
 395 vide etiam, po-
 situs.
 pons arcu amplexus flu-
 men 4, 15
 Pontifices 1, 595
 Pontine paludes prope
 Circeios & Tarraci-
 nam 3, 85
 Pontus, Asiæ regio, re-
 gnum Mithridatis &
 Pharnacis 1, 336. 6,
 475 hinc Pontica li-
 gna, victoria Pontica
 Pompeii de Mithrida-
 te 8, 26 Pontici auxi-
 liares

- liares Pompeio à Pharnace missi 7, 226
 Pontus Euxinus, mare mediterraneum ad Scythiam, supra Byzantium; in quem Mæotis palus illabitur 2, 580, 639. 3, 278. 9, 960
 populea corona, populi arbores 2, 411
 populus. populi à sanguine Iliaco 1, 428
 populi quos despiciunt Arctos, Septentrionales 1, 458
 populi indigenæ 2, 432
 populi amores 3, 54 tot in hac animâ populorum vira salusque pender 5, 685
 populi nepotum, posterum 7, 207. 8, 871
 populus minister, frequentia famulorum 10, 127
 Populus ipse sui fauoris lector 1, 179
 populus consternatus comparatus nauis nauem in tempestate deferentem 1, 498
 populus dubie fidei comparatus mari variis ventis agitato 2, 454
 populi feruentis egestas non ipsi sed domino grauis 3, 152
 populus liber non solet deffere mortem potentis & suspecti affectatæ dominationis viri 9, 170
 popolare nomen 7, 694
 populares auræ 1, 132
 popularia nomina 6, 795
 pori corporis 9, 811
 Porta Collina Romæ 2, 135
 portas soluere 2, 704
 portenta, libidinis 8, 414
 portitor, labor 4, 57
 portitor, fluminis 6, 704
 portus cornua 2, 706
 portum Fortuna dabit 8, 192
 poscentia arua manus 1, 29
 posse multum 1, 175
 vide, potens
 possidet Auster flatibus mare 2, 454
 post omnia, ultimus 2, 589
 postibus appensa in nuptiis insula 2, 355
 positus. positum. siue nihil positum est, fato decretum 2, 12
 positum Borea 3, 523
 positus, depositus 4, 270
 positus procul 5, 755
 positi auro, aureis loculis conditi 9, 10
 positum in nullo voto 9, 387
 potens .i. princeps, rerum dominus 9, 170
 potens salua Libertate 9, 193
 potens veri 5, 199
 leti 6, 485
 regum 8, 554
 potestas omnis impatiens consortis 1, 92
 potestas summa & virtus non coeunt 8, 494
 potestas sanguinis 2, 76
 potestas inops iuris 5, 398
 potestas summa, item, dimissa 9, 200
 potestas maior 10, 136
 Pothinus eunuchus magnus apud Ptolemaeum regem puerum auctoritatis 10, 95
 Ptolemaeo suadet Pompeium occidere 8, 484
 & seqq. machinatur eadem Cæsaris 10, 333
 & seqq. hortatur per internuncios Achillem ad societatem bellum contra Cæsarem 10, 350
 & seqq. Pothinus & Achilles eadem Cæsaris, quem inter epulas facile occidere potuissent, dederunt in crastinum ne in confusione æternâ Ptolemaeo periculum crearetur 10, 425
 Pothinus capite plectitur à Cæsare 10, 515
 præbere. cruorem 1, vires 1, 217
 fronden 3, 410
 miracula 4, 425
 Deo sua fata 5, 536
 manus 5, 551
 præcept. præcipiti pondere se iaculari 2, 155
 præcept. in omnia 2, 656
 præcept. ira 4, 268
 demittere fatum in præceptis 5, 301
 præcept. mare 6, 24
 in præceptis ferre 7, 414
 præcept. in fugam 7, 526
 præcipitem dare 8, 93
 præcipiti viro nulla fortuna sufficit 3, 50
 præcepta subeunt animos 4, 524
 præcidere lucem 6, 340
 præcipere iter 6, 15
 præcipitare. diem extremum 2, 106
 præcipitare castris 4, 209
 præcipitare in casus, pericula 5, 694
 præcipitare suos luctus 5, 795
 sua ac publica fata 7, 51
 præcipitare fati, morte 7, 353
 præcipitare naues è litore 9, 148
 præda. in prædam ducenti milites non multis verbis opus est 7, 737
 prædestinatio diuina 5, 92. 8, 568
 præducere munitum la-

*postea memoriam
 librum III. 402.*

*præducere munitum la-
 v. 1. 266.*

IN LVCANVM.

tas 4,45
elabi, præterfluere 6,
76
ellum. cōcurrant præ-
lia Mundā 1,40 in
prælia venire 2,274
prælia iusta 2,540
prælia instaurare 3,
615
rmiā. militum præmia
exactā militiā 1,341
in præmia fratrum ce-
ciderunt fratres 2,151
zeste, oppidum Latii,
in quo Fanum Fortu-
næ, quæ inde Præ-
nestina dicta. huius
oppidi ciues omnes ad
internecionem à Syllā
occisi 2,193,194
æpes, alæ volans, de
auiibus, item de Perseo
9,662,688
æponderare 6,603
ærupta fossa 4,264
æsfaga mens 6,410. 7,
187. 9,120
æsfagia belli capere 7,
331 præsfagia sceleris
8,571 præsfagia curas
exagitant 8,43
æstare. i. exhibere, dare,
sistere, suppeditare, ef-
fectū reddere 3,297.
5,42. 7,454,675. 8,
323,548,704. 9,
236,240,247,405
vincendū pariter (Cæ-
sari) Pharsalia præstitit
Orbē 3,297 præstare
nomē terris 4,23 præ-
stare spem suam Deis
5,42 caput ruinæ aut
fulminibus 5,771
præstare immunem 6,
764 umbras 6,830
præstare bella iubenti
7,563 præstare fidem
7,721. 8,141 pacem
8,256 ingentes ani-
mos 8,266
præstare se, exhibere, ge-

rere 7,682
præstare quid cuiquam
4,213. 5,393. 6,
234. 7,682
præstare, beneficium cō-
ferre 8,657. 10,388,
394
præstare, ante alios stare
4,30
præstinguere lumina flā-
mā, oculos ingesto
fulgure claudere 1,
154. 7,157
præsumtum robur ad
dubios casus 6,418
prætentare pericula 9,
397
præteritiq. memor, me-
tuensq. futuri 2,233
prætexere, circumire, ab-
scondere 10,537
Prætoris potestas proxi-
ma Consulari 3,107
Prætoris naui 3,535
præuenire 4,168
preces submissæ 8,594
precio rapti fasces 1,178
premere, iras premere 2,
521 premere vestigia
2,652 putens in mōte
excavatus premitur ad
fastigia campi 4,296
pressum rostrū 4,442
premere, opprimere 5,
132 premere se 5,
341 premere metum
7,341
prendente vix oculo mo-
dum 4,20
prensare manibus 3,664
prester, serpentis genus à
quo percussi valdè in-
tumescunt, & corporu-
lentiā intereunt 9,
722,791 & seqq.
priuata senectus 1,324
arma non priuata 2,
533 non priuata cu-
pere 2,564
prò fata! 2,98 prò Supe-
rū pudor! 8,597
prò pudor! 10,47,77

405
prò fas! 10,410
probare. probatum satis,
statutum 7,676 pro-
bare se morientem 8,
621,626
procella. procellæ inuitæ
5,684 procella Cir-
cea 6,287 procella,
clades 8,203
procerum motus cuncta
sequuntur 5,342
procul positus 5,755
procul Thessalia 8,
602
prodere, manifestare,
edere 8,15. 10,181, VII 151.
195
prodesse vel armis vel
votis 3,318
prodiga rerum luxuries
4,373
prodigia portendentia ca-
lamitatem belli ciui-
lis 1,522 & seqq. cla-
dis Pharsalicæ nuncia
7,151 & seqq.
prodigiorum quorundā
incertitudo notata 9,
475
producere animā 4,796
proferre se populis 5,90
proferre natos calido
ouo, excludere, de aui-
bus 9,902
profundum, pro mari,
passim. geminum pro-
fundum, maria Isth-
mum vtrinque eliden-
tia 2,437 incerti sta-
гна profunda, æstuaris
2,571 profundum
medium 3,2 profundū
ora, ostia maris 2,
677,680
progenies, maximus vsus
siue finis Veneris 2,
388
prohibere rapinā 3,121
fraternā imagine Lu-
nam: de terrā, in eclipsi
6,503
proiicere. vitam 4,516
aclern

prò præstare se vi 705

prolatum ab ira II 153.

Memoriae auctoris 103

remittit subera radii maris vi 301.

- aciē 4, 745 æstus ani-
mi 8, 166 proiecta
regna sub Austro 8,
442
promptus, promptum ad
vulnera pectus 5, 320
promptus pati 7, 106
promissimum in fer-
rum 7, 245
promittere manus in
bella 1, 388 promit-
tere sibi 2, 321
promotus sanguine mul-
to 6, 146
pronuba 8, 90
pronus, pronum, mens
prona in ferrū 1, 461
prona fax, inuersa 1,
573 prono mari 4,
430 temeraria prono
expertus cessisse Deo
5, 501 pronus ad om-
ne nefas 6, 147 pro-
num est, facile est 6,
606, 619
prope, prope me 7, 298
propior ab igne 8,
229 propē Libertas,
sub. est 9, 265
Propontis, mare inter
Eosporum & Helles-
pontum 9, 960
propinquus mente pu-
gnare 6, 1
prora, anterior pars navis
3, 547 sape, vt &
puppis, pro tota nauī.
prosecta, extra, quod Diis
profecentur 6, 709
prosequi inanem vm-
bram 2, 303
Proserpina, Cereris f. Pla-
tonis vxor 6, 700
proserere 4, 411
prosilire fiducia 7, 249
prospectare 7, 699
prospectus cæli 6, 484
prosperatærum 7, 107,
684
prospicere sibi rogam 9,
235
protectus ab irâ Supe-
riū, id est, irâ Supe-
riū in genus huma-
num ipsi (Marius) fa-
uente, tanquam ho-
minum futuro perni-
cies 2, 86
Proteus, Ægypti rex, qui
& vates 10, 514
prouentus nouorum sce-
lerum 2, 61
prouidentia diuina 5,
92. 8, 568
prouincia, regio subacta
10, 52
prouinciā ante tempus
exire, nefas 1, 192
prouocare fortunam 9,
883
pruinæ, ros gelidus 4, 53
Prylli Marimaricæ regio-
nis in Africā populi,
quorū corporibus in-
genita vis contra sex-
pentes; adeo vt etiam
ictos cantu aut suctu
sanare possint: liberos-
que suos morsu aspi-
dum probent. in hoc
comparati aquilæ pul-
los suos ad radios
Solis probantibus;
quin etiam gustu ve-
neni dignoscere pos-
sunt cuius serpentis
ictus fuerit. Hi ad ho-
spites iuuandos prom-
ti, castra Catonis ex-
purgant, ictos sanant
9, 894 vsque ad 937
Pteleos, Thessaliæ ciuitas
6, 352
Ptolemæi reges Ægypti
post Alexandrum cō-
tinuā serie 8, 696
Ptolemæus Auletes in re-
gnum Ægypti restitu-
tus iussu Senatus, au-
ctōritate Pompeii 8,
560, 573, 595. 9,
132, 1028 filius eius
puer à Senatu rex nū-
cupatus (et si non legi-
- timus rex 8, 552)
60. 8, 281, 448, 51
536, 558 Pompe-
suo iussu occisi cap-
iubet balsamo cōd-
tum adseruari 3, 68
ex Cassio monte Al-
xandriā venit ad Ca-
sarem 10, 53 à quo
cum Cleopatrā fortis
reconciliatur, & com-
Cæsare epulatur 10,
107 & seqq. à Cæsare
obfesso Alexandriā
nullibi dimittitur 10,
461 & seqq.
Ptolemæi munus, occisio
Pompeius 9, 268, 271
Ptolemæis, Cleopatra 10,
69
pudet heu! 5, 690 tequ-
nihil Fortuna pudet
2, 568
pudor timidus 2, 360
pudor .i. probrum, dede-
cus, infamia 2, 518,
7, 380. 9, 706. 10,
47, 77, 97 solui-
que pudor non vince-
re bello 1, 145 morte
pudoris 1, 263 pudor
timidus 2, 360 parce-
re Romano potuit for-
tuna pudori 2, 518
pudoris funera 4, 23
fortunæ pudor Ptole-
mæus 5, 59 pudor ve-
ster 7, 380 pudor ti-
mendi 7, 525 pudoris
vulnus 8, 349 pro Su-
perum pudor! 8, 597,
605 ô summi fata pu-
doris! 8, 678 magna
remisit crimina Ro-
mano fortuna pudori
10, 1060
pudoris & metus venia
est, nil posse negari 10,
148
pugnare non stare 4, 753
pugna, laceffere pugnam
3, 553 pugne facies
4, 164

May 1891

164 pugna securus
 534 pugna iam
 nente propinquus 6,
 tantum de funere
 pugna est 8,611
 mo angustans aëris
 neatus in fici 4,327
 larunt admotæ Auxi-
 non ale 2,466
 lus gravis 4,757
 luis excitatus impulsu
 quorum aëra obtene-
 rans 4,767 pulvis
 sanguine compressus
 4,795 pulvis altus 6,
 246
 nica bella 3,157 sem-
 per dolis infecta 4,
 736 Punicatempora
 2,45
 ppis posterior pars na-
 uis, ad quam clauus
 2,717. 3,545 passim
 autem pro nauis ipsa.
 upura, incocta vesti-
 bus aut stratis 10,
 124 prætexa vesti-
 magistratuum 2,19
 hinc purpura pro ma-
 gistratibus ipsis aut
 principibus 7,228
 putans abscondere, se ab-
 sconditurum 9,1040
 putris. i. madidus, vdu-
 s, humectus; ut putria
 terre 9,434, 526
 pyramides Aegyptiorum
 regum sepulcra & mo-
 numenta 8,697. 9,
 155
 Pyrene mons Hispanias à
 Galliâ separans 1,689
 Pyrenæ niues solutæ
 4,83
 Pyrrhus Epiri rex 1,30.
 3,159
 Pytho, Delphi, vrbs Pho-
 cidios 5,134 Pythia
 antra, locus oraculi 6,
 425
 Python, serpens in Thef-
 saliâ natus, ab Apolli-

IN LVCANVM.

ne confixus 6,408.7.
 148
 Pythia, certamina in me-
 moriâ occisi ab Apol-
 line serpentis Pythonis
 6,409
 Pythonissa mulier faci-
 dica, comparata Bac-
 chis furentibus 1,674

Q

Q V A D R I R E M I S

3,530
 querere. fatum ne quere-
 tuum cognoscere 6,
 812 querere fata 8,
 215 querere, optare
 9,870
 quantos ne i. quantos
 nam (vt infra quos ne)
 duplici interrogatione
 10,99
 quantum est quod fata
 tenentur! 3,392
 quantum valet, totâ vie-
 re Lesbo 8,123
 qualabile 6,22
 quatitur formidine so-
 mnus 8,44
 que, item, & pro, nec, vi-
 de &
 quemque suæ rapiunt
 scelerata in prælia
 caute 2,251
 querelæ. quorelæ in nu-
 mina 2,44 querelas
 egerere 2,63 querelæ
 non ingrata 5,681
 querelæ Romanorum in-
 stante bello ciuili 2,
 36 & seqq.
 quercus annosa, pondere
 fixa suo, è quâ suspensa
 spolia hostilia 1,136
 quercus, corona querna,
 quæ & ciuica, data
 scilicet ob ciuem ser-
 uatum 1,359
 quercus alrix primis
 frugibus, quia glande
 victitatu ante inuen-

407
 tum vsu frumenti
 6,426
 questus matros voluere
 1,247 questus exone-
 rare 9,880
 quid, aliquid, passim.
 quicquid patet Libye 3,
 294 quicquid homi-
 num sumus 7,163
 quies. armorum 2,650
 quies vesana, somni
 terribiles 7,764 quie-
 tem terre, quiescere 9,
 294 quies æterna,
 mors 9,671
 Quindecimviri aseruan-
 tes libros Sibyllinos
 1,599
 Quirini (Romuli) rapti
 (in celum elati) secre-
 ta 1,157
 Quirites, ciues Romani
 1,276. 5,358
 Quiritium habitus toga
 2,386
 quisquis immisce, tu
 quisquis es immixtus
 8,642
 quone. i. quoniam (vt su-
 præ quantosne) 7,301
 quoque, quæmetiam 7,36

R

R A B I E S ardens 5,
 359 rabies popu-
 li, Cesar 7,157
 radiari ab ictu Solis 7,
 214
 ramos distingere 4,117
 rapere. mortes suas vi-
 ctori rapere, præci-
 puere 2,157 rapere
 ignibus 3,99 rapere
 gressus 3,116 rapere
 fugâ 4,701 noc 4,151
 collum 4,251 letum
 4,345. 9,325 agmi-
 na 4,707 cutius 5,
 403 bellum 5,409
 rati spe vanâ 5,227
 cæco casu 7,446 ra-
 piunt

pium quo cuncta fe-
runtur 8,522 rapere
.i. celeriter, festinè
corripere 3,299. 8,
240. 10,402 rapere,
eripere 9,1097. 10,7
rapere, rapim facere
6,54. 10,428 rapim
cespes 1,517 rapim
precio fascies 1,178 ra-
pto argmine 3,299. 4,
35 raptum furto iter
6,121 rapido actu 9,
31 raptis à Casare
cunctis, celeriter oc-
cupatis 3,391 tem-
pore rapto 10,508
rarus habitator 1,27 ra-
ra copia 3,693
ratis, & rates, pro nau-
bus, passim.
ratiū turtigerarum in-
solita textura 4,420
& seqq.
ranea genere 5,218
recedere. trunco ceruix
abscissa recessit 8,674
recepta ceruix 2,604
receptare 7,810
recessu inagno 6,40 non
longos à me patiēre
recessus 5,745 recess-
sus atherci, penetrabilia
celi 6,445 recessus
secreta 9,863
recidere membra, caput
2,112, 141, 172,
194. 9,214
recipiens blanda fortuna
4,712
Rector Olympi, Rector
Superum, Iuppiter 5,
626
rectum, erectum 9,324
rectus, erecto corpore
8,821 in rectum exi-
re, contra, ex opposi-
to 7,337
rectum vtili distat vt cæ-
lum terrā 8,488
recursus, reditus 8,767
ex recessu longo emissa

rela 3,477
reddere se patrie 6,120
redire. sors redeuntis in
athera silue 1,391
redeuntque cadauera
campo 2,218 sidera
redeunt in faciem pu-
ri celi 2,723 in pup-
pim redire rates, ex
violento concussu 3,
545 redire in fara, rur-
sum tentare fortunam
7,719 iam pelago pi-
rata redit 9,224
refici eade 6,240 re-
fluum mare 4,428
refossa tellus 4,232
refouere 8,67. 9,25
refugi Parthi 6,50 re-
fusus in gremium 8,
105
regere. currus regere, triū-
phare 1,316 nusquā
rexere sagittas, diu ex-
re nullo scopo 7,515
regens, equum, fessor
7,529
reges silentum, Infero-
rum 3,29
reges capti in triumphū
ducti 8,342
regum potestas nulla, si
iuste omnia agere ve-
lint 8,489
Regie Alexandrinæ de-
scriptio 10,111 &
seqq.
regnare celo 3,320
regnum. regna. nudare
gna, deserta 2,90 re-
gnapari, & ferre. i. sub
regibus viuere 2,315.
7,444 regnorum in-
iusta 5,258 re-
gnum secundum, ma-
re, quod Neptuno sor-
te obrigit 5,622 regni
inertis possessor, Pluto
Inferorum rex 6,799
regna, pro, reges 8,
313 regna quæ in Bo-
icæ, regiones Septen-

trionales 8,8,
regni sociis nulla fide
1,92
regnorum sors miscium
sub nouo rege 8,45
regna tyrannica liberta-
scelestum conseruant
8,491
relegare bellum 6,324
reliquit in dubio uen-
pelagique 9,304
remittere. fortum 2,77
pernam & usum belli
4,364 onus 4,398
crimen & dedecus 6,
248 lacrymas luctu-
que remitte 7,707
magna remisit crimi-
na 9,1059
remigium ratiū in spa-
tio intra trabes vacuo
relieto 4,424
remige in aduersos ven-
tos erumpere 9,149
remi. excutere remos 3,
539 remis pulsare pe-
ctus 3,543 seque te-
nent remis, naves 3,
566 remorum pestem
3,609 remos iactare
5,421 remorum au-
xilium 8,561
remora pisciculus, eche-
neis 6,675
remora, excepto 7,585
remora Lesbos, Corne-
lia 5,725
Remus à Romulo cæsus
1,95
rependere solatia damni
8,468
repetere, sub. ietum, vo-
cabulum gladiatorii
4,566
reperiti fascies 2,130
repleta ad summos foros
3,630
repudiari, sors frequens
& plebeia 5,764
res. res acta Neroni 1,45
Fortuna secundis me-
cum rebus agit 1,309
minuat

rebus hactenus 774.
recoluntur 14. 907

recoluntur spiritus VII 1407.

refugium Nilus VIII 526

IN IVCANVM.

animas rerum diff-
ordiat urbat 2, 272
erum vilissima pars
certamē mouisti opes
1, 120 rerum finis 3,
1, 328 momenta 3,
3, 7, 7, 118 discrimi-
na 4, 104 locus 4,
126 salus 4, 190 re-
rum prodiga luxuries
4, 373 res afflictæ 4,
796 rerum secreta 5,
10 summa 5, 26 vices
6, 461 dominus 6,
595 prospera vel ad-
uersa 7, 107, 684 ver-
tigo 8, 16 rebusq. no-
uis exordia queram 8,
265 rerum fiducia 8,
504 res lætæ, vel, ad-
uersæ 8, 534 rebus
ademptus, mortuus 9,
205 res Romanæ 9,
253 rerum pars tertia,
Orbis terrarum 9, 411
rerum opifex 10, 267
rerum vltima 8, 454.
10, 467
erum vltima, spes Liber-
tatis 8, 454
es aduersæ eo magis
ptemūt & vident, quō
is qui eas patitur, cla-
rior antē & felicior
exitit 8, 22
rescissum .i. vlcera-
tum 4, 328
resistere, subsistere 5, 147
resolutus frænis 2, 145
resonæ valles 7, 480
respectus Deūm 8, 451
honesti 8, 490
respicere, aspicere 6, 778
restagnant flumina alto
vallo 4, 89
resultant saxa, pro, vox
resultat à saxis 7, 481
retegere, nudare 9, 768,
830
retentare arma 2, 514
retentant focii crura
3, 637

retorquere currum 7, 3
retro ferre 7, 426
rerundere ferrum iugulis
6, 161
reuellere templa, ara-
rium 3, 115 caput, &
cervicem 8, 711. 10,
100
reuerentia iusti 9, 122
reuocatum à pectore fer-
rum 2, 102
rex noctis, Pluto 6, 741
vide etiam, reges.
Rhamnus, pagus Atticæ,
vbi culta Nemesis, quæ
inde Rhamnusia 5,
233
Rhalipolis, rex partis
Thraciæ, laudatus à
Senatu 5, 55
Rheimi, Belgicæ populi,
boni iaculatores 1,
424
Rhenus, flumen Gallias à
Germaniâ separans. sepe
etiam positus pro po-
pulis Rheni accolis,
aut pro regionibus illi
vicinis 1, 371, 464,
481. 2, 52, 310, 570.
3, 76. 4, 116, 696. 5,
268. 7, 433. 8, 424.
10, 130
Rhiphæi montes Scythiæ
è quibus oritur Tanais
3, 273 Rhiphææ ni-
ues 4, 118 Rhiphææ
manus, Scythiæ accolæ
aut incolæ illorum
montium 2, 640
Rhodanus Galliarum fluvius
in Mare Mediterraneū
influens 1, 433. 3,
515. 4, 117. 5, 268.
6, 145. 9, 751. 10,
273 rapidissimus alio-
qui, arte magicâ tar-
datus 6, 475
Rhodope, Rhodopeia sa-
xa, mons Thraciæ 7,
450
Rhodos, Rhodus, insula

409

celebris in mari Car-
pathio, Apollini sacra,
& in quâ eius sine So-
lis Colossus mirabilis
8, 248 donis exornata
à Senatu 5, 50
Rhæcus Centaurus, qui
arbores totas vulsas in
Lapithas proiecit 6,
390
Rhætion, vel Rhæteum
promontoriū, in quo
sepulcrum Atacis Te-
lamoni 9, 963 Rhæ-
teia littora 6, 351
rhombus instrumentum
magicum ex licis tor-
tis ad conciliandum
amorem 6, 460
riētus, pro apertione
oculorum 6, 757
rigidum honestū 2, 389
rigit toto distentis cor-
pore palmis 5, 734 ri-
gens sanguis 4, 291
ripas vt habuit Sicoris,
cessante inundatione
4, 130 ripis alligare
annem, continere in-
tra ripas 10, 226
ritus scelerum, magici 6,
507
robur, robora, locus in
carcere, quō præcipi-
tabantur malefactores
2, 125
robur, robora; pro qui-
busvis arboribus aut
quouis ligno, passim.
hinc robora busti, py-
ra, rogos 2, 157
robur, exercitus 7, 545
robur, fortitudo animi,
constantia 2, 379. 6,
418, 7, 669. 8, 72
rogus feralis, quo mortui
comburebantur. rogi
fax summa 5, 764
rogus in bello commu-
nis multis cæsis 5,
282
rogo faciem subiiciendi
c 5 manus

- munus erat vxoris, filiorum, aut proximorum 8, 740. 9, 55
 rogi illustrium ex magnâ strue lignorum 8, 756
 iisque tus & aromata iniecta 8, 729
 rogi exstructi in Africâ à copiis Catonis, in honorem cesorum prælio Pharsalico, comparati cum incendiis, quæ excitantur à rusticis (in Appuliâ præsertim) ad fouendos agros 9, 182
 Roma caput mundi 2, 1, 136, 655 Desim sedes 3, 91 quid satis est, si Roma parum? 5, 274 capax generis humani 1, 512 nec se Roma ferens 1, 72
 Roma Cæsare pauperior, spoliato arario 3, 168
 Romæ Urbis imago Cæsari intigero capite apparens 1, 186
 Roma recto itinere à mari siue Ostiâ distat xiv. m. p. 6, 76
 Romæ Italiæque exhaustæ ingenuis & verorum suorum ciuium sobole, causa bellum ciuile 1, 24. 7, 387 & seqq.
 Romanorum consternatio ad rumorem aduentantis Cæsaris è Gallis 1, 469 & seqq. cognitis præfagiis belli ciuilis 2, 16 querelæ 2, 36 & seqq. pauor ingrediente Cæsare 3, 98 & seqq.
 Romani populi bustum Thessalia 7, 862
 Romanus populus post bella ciuilia, nil nisi barbari & fex mundi 7, 405, 543
 Romani, etiam remotissimis à Thessaliâ locis viuientes, tempore prælii Pharsalici, quamuis causâ ignorantes, contristati 7, 187
 Romanum esse, dignitas per se eximia. Phario satis esse tyrânno quod poterat, Romanus erat 8, 556
 Romanum est pati vel quæ tristissima 9, 392
 Romanû nomen & imperium tumulus siue sepulcrum Pompeii 8, 798
 Romanus Orbis 3, 212, 442. 10, 456 pudor 9, 1059 Romani Dei, heroës 6, 807 Romanatellus 2, 735 Fortuna 8, 686 Romana res 9, 253 Romana, orum. i. res Romana, imperium 8, 341. 9, 124, 1075 Romana secula 10, 110
 Romulus fratrem Remum occidit 1, 95 alylo inter duos lucos condito, quò ruti confugerent cuiuscumq; conditionis homines, Urbem incolis repleuit 7, 438
 rorantia ora 2, 123 rorans fletu 7, 163
 rores, guttæ 7, 837. 9, 698
 rosa nunquam fugiens, semper florens 10, 165
 Rostra, in Foro Romano suggesta è quibus conciones habebantur ad populum 2, 702. 4, 799. 8, 685 hinc, Rostra tenere, concionando quiduis obtinere à populo 1, 275
 pro iis mos laudare viros nobiles, defunctos 9, 216 iis afflicta capita proscriptorum 7, 305
 rostra nauium ære innita 3, 544, 561, 6
 rostro presso, de canenarico odorisequo 442
 rotare, rotari 5, 172
 rotat in vulnus 6, 12
 nondum artis erat put ense rotare 8, 67
 quæ funda rotat 826
 Rubicon Flaminia fluius, limes Gallia Italia 1, 185, 213 & seqq. 2, 498. 7, 254
 rubiginis morsus 1, 243
 Rubrum æquor, item profundum, Mare Erythreum, Sinus Arabicus 8, 853
 rudentes 2, 698
 ruere, irruere 12, 6
 ruina, ruina. ruina quatiens 1, 494 nutans 4, 393. 7, 244
 ruina Romana, clades 4, 791 ruina properante summa cadunt 5, 747
 ruinis latet exire 6, 122 totaq; viro dant tela ruina 6, 172 ruina sibi aqua parat quæ adest radices motis 6, 267 ruina veteris signa frigida 6, 281 ruina vnâ populos inuoluere 7, 89
 ruina monstrant 7, 393 ruina fulcite 8, 528
 rumor sinister 8, 52
 rumpere. pueri nascentia rumpere fata 2, 107
 rumpere moras equi 4, 762 rumpere littora, de ostio fluminis 10, 244
 Rupis

IN LVCANVM.

is Illyricæ descriptio 455
 is abscessa à vetustate
 liuità impulsu ven-
 orum 3,471
 es, pro monte, passim.
 heni Gallia Narbo-
 nensi vicini populi 1,
 401
 tuba, Liguria fluius
 2,422
 rupinalittora, Rutu-
 pie insula Britannia
 6,67
 §
 ABBVRA præfectus
 copiarum regis lu-
 bx, ab eo præmissus
 eliciendo Curioni 4,
 722
 abæi Arabia populi 9,
 821
 abelli Italia populi à
 Sabinis orti 2,430
 Sabellus quidam in exer-
 citu Caronis à sepe
 in cruce ictus mise-
 re consumtus perit 9,
 763 comparatus niui
 aut ceræ liquefactæ 9,
 782
 Sabini, populi Italia. eo-
 rum mos versus pro-
 caces in nuptiis can-
 tare, qui à Fescenninis
 Sabinorū populis Fe-
 scennini vocati 2,368
 Sabinæ, quæ à Romanis
 raptæ, mediæ generos
 foceris iunxere 1,118
 Sabinæ virgæ, quas Sa-
 binis auctoribus ma-
 gistratus Romani vsur-
 parunt; quæ ex betullâ
 arbore 9,820
 faccari potores Indi 3,
 237
 sacer morbus, execrabi-
 lis, pestis vel ignis sa-
 cer 6,96

sacerdos suminus, ponti-
 fex maximus 8,850
 sacerdotes minores 1,
 596
 sacra feralia 1,616.3,
 404.6,432 sacra ritu
 barbara 3,403 sacra
 funesta 7,167 sacris
 deuotus, sacerdos 10,
 176
 sacramenta iurata sceleri
 4,228
 saceratus sub nomine 1,
 405
 sacrificium amburbale
 1,593
 sacrificii quo non litaba-
 tur notæ 1,609 &
 seqq.
 sacrificandi ritus 1,608
 sacrificus Numa 9,478
 Sacriportus, locus circa
 Præneste 2,134
 Sadales, filius Coryos re-
 gis laudatus à Senatu
 5,54
 sæuus esse qui vult, con-
 tinuare debet 8,493
 qui autem sæuus esse
 timet, omnia timere
 debet 8,495
 sæuum sole aut frigore
 9,376
 Sagittarius, Signum ex-
 leste, in quo breuissi-
 ma nox 4,528.9,536
 Saguntum, vrbs Hispa-
 niæ, fide erga Roma-
 nos insignis 3,358
 Salamis, insula in confi-
 nio Achæiæ, Vera di-
 cta, respectu alterius
 vrbs cognominis in
 Cypro 3,183
 Salaminia cum mare, ad
 Salaminam, vbi Persæ
 profligati ab Atheni-
 sibus, qui se monitu
 Oraculi Delphici cre-
 diderat muris ligneis,
 id est, nauibus 5,109
 Salapina palus in Appu-

412
 liâ prope Salapiam 5,
 377
 Salernum Picentium op-
 pidum 2,425
 sales (nec soliti lufere sa-
 le) ioci in nuptiis 2,
 368
 sales æquorei 10,257
 salix, arbor nota, foliis
 pallidis, vnde cana di-
 cta 4,131
 Salona, colonia Roma-
 norum in Illyrico 4,
 404
 salpyga, formice vene-
 natæ genus 9,837
 salus rerum & misti cõ-
 cordia mundi 4,191
 salus populorum pen-
 dens in animâ Cæsaris
 5,685 salutis sponfor
 9,392
 Salus rerum, Sylla epi-
 theton 2,221
 salutatio militaris lon-
 ginq. nutu motoque
 salutant ense suos 4,
 173
 Samnis, Samnites, Italiae
 populus. Samnites
 prætextu partium Ma-
 rianarum Romam oc-
 cupare tentantes cæsi
 2,136 Samnites de-
 dititii à Syllâ ad ali-
 quot millia iussi in-
 terfici, ita præ multi-
 tudine inter se collisi,
 vt pars cæsorū reli-
 quos strage opprime-
 ret, ac vt vix percussio-
 ribus ferendum esset
 2,201 & seqq.
 Samus, Ionia insula 8,
 246
 sancire leges sanguine 7,
 351
 sanguis. semel gustato
 sanguis fauces non pa-
 tiatur manescere 1,
 333 sanguinis par-
 tium 2,128 exiguum
 2,140

2, 140 sanguis, vltimū
producta 2, 338. 7.
635 sanguis emicuit
vulnere 3, 639 san-
guis destituit vulnere
3, 746 sanguis rigens
4, 291 sanguine ex-
haustus 5, 333 san-
guis calore solutus, fri-
gore adstrictus 6, 750
sanguinis umbræ, con-
sanguineorū umbræ;
aut, ut alii, occisorum
7, 179 sanguis discor-
lor, color corporis hu-
mani diuersus 10,
128 sanguinis viti,
nigri 10, 131
Santoni, Santones, Aquil-
taniæ populi 1, 422
sapiens supra Fortunam
est 9, 570
sapiens animus, siue
virtus, & vniuersum,
sedes Dei 9, 578
Sardinia, Sardoꝝ orx, in-
sula Maris Mediterra-
nei, frugum fertilis 3,
64
sarissæ, hastæ oblongæ
Macedonum propria
arma, ut pila Roma-
norum 8, 298. 10, 47
Sarmatæ, Sarmatici cam-
pi, Scythicæ gens vici-
na Moschis 1, 430. 3,
94, 270. 7, 430. 8,
369
Sarnus Campaniæ flu-
uius, nebulosus vapo-
res exhalans 2, 424
Sason Calabriæ insula
inter Epirum & Brun-
dium 2, 627. 5, 650
satis est iam posse mori,
de infantibus iussu ty-
ranni occisis 2, 109
saturari. i. repleri, illini
6, 682. 8, 304
Saturni Planetæ officiū
10, 205 Saurus in
summo celo in Aqua-

INDEX

rio collocatus inun-
dationes denotat 1,
651
Saturnia tēpla, vbi ara-
rium publicū 3, 115
Saxifica Medusa 9, 670
quia omnes qui ca-
put Medusæ aspexis-
sent, in saxa mutaban-
tur 9, 637 & seqq.
saxorum orbes, rotunda
saxa emittenda tor-
mentis 2, 451
saxo erigi, core acui 7,
140
Scæuz centurionis Cæ-
sariani incredibilis
virtus, & admirabilis
fortitudo 6, 141 &
seqq. adeo ut Pompe-
ium obsedisse ipse di-
catur 10, 544 eius
saltus comparatus cū
saltu pardi 6, 181 te-
lis toto corpore (sed si-
ne vulnere letali) con-
fixus, comparatus ele-
phanto iaculis summa
tantum cute vndique
confixo 6, 207 ocul-
um sinistrum ictum
cum telo euellit 6,
214 comparatus vr-
sæ, telum quo lesa est,
morsu apperenti 6,
220 deditionem si-
mulans Aulum quen-
dam subeuntem occi-
dit 6, 228 superue-
niente auxilio eximi-
tur bello 6, 246
Scæuola Pōtifex ad aram
Vestæ cæsus tempori-
bus Marianis 2, 126
scaphæ è vimine contex-
tæ, & coriis obductæ
4, 131
sceleratis responsa non
dabat Oraculum Del-
phicum 5, 103, 139
scelus. scelera. prouentus
nouorum scelerum 2,
61 scelerum Dei
80. 7, 168 scelerum
vsum facere 2, 97 qu-
nolet scelus esse tuum
2, 265 scelerum con-
tagia 3, 322 scelerum
latebræ 4, 193 neve
ut occultū pereat scel-
lus 4, 252 scelerum
ritus, magia 6, 50
scelerum nox 7, 57
scelus, Lucano pro caus.
aut rebus Cæsaris 1, 2,
667. 4, 228. 5, 314
sceptra, pro regibus
8,
595. 9, 90
sceptris assuetos (regnari)
nil pudet 8, 452
scindere vrbes, transvo-
lare 9, 685 scissus gur-
ges 4, 142
scintillā pascere in ignes
5, 525
Scipio Africanus, bello
in Africā tralato, Car-
thaginenses coëgit ex
Italiā reuocare Anni-
balem 4, 657
Scipio Æmilianus (vel
Africanus) deplorare
fingitur in campis Ely-
siis periturum in Afri-
cā (quam ipse debella-
uerat) Scipionem qui à
Cæsare victus 6, 788
Scipio, Pompeii socer
(qui postea Imperator
bello Africo contra
Cæsarem) Luceriā ad-
uentante Cæsare defe-
rit 2, 472 præfectus
mediæ aciei prælio
Pharsalico 7, 223 in
Africā cæsus 6, 311
scire per fulmina 3, 320
scire mori 9, 211
scopuli vomentes æquor
6, 24
scopulosus 9, 468
scorpius, caudā interno-
diis distinctā pungens
letaliter 9, 834
Scorpius,

IN LYCANVM.

pius, Signum caeleste
duo Signa; nam
eius Libram ef-
funt 1,659. 6,
94. 9,533
posafaxa 5,675
tari gladio viscera 8,
57
Ira antra; Scylla, fa-
m in Fretto Siculo
433 Scyllæ vnde,
ro mari Siculo 6,
21
ale, scipens quæ pri-
na exuias ponit, et-
am hyeme; cum alie
non nisi vere 9,717
chia duplex, Europa
& Asiatica 1,366. 8,
78 plaustris domos
deferentes, Nomades,
quali errantes, vocati
2,641. 3,267 sagittas
veneno illinunt 3,
266 liberi sunt 7,
435
ythica vnde, pro Pon-
to Euxino 2,420 pro
Danubio 5,436
ythicus Pontus, Euxi-
nus 2,580 Scythici
frigoris Orbis 6,325
Scythica niues 6,478
Scythici recessus 8,
216
cythica ara, Dianæ in
Chersoneso Taurica
7,777
cytha pro quouis cru-
deli barbaro 10,455
cythæ, Scythica ortæ,
Scythica sagittæ, Scy-
thicum iugum; pro
Parthis, quia à Scythiis
orti 2,553. 8,353,
432. 9,238,827
secrera, Quirini 1,197
siluarum 2,602 secre-
tum dare 3,314 re-
rum 5,100 omnia cur-
sus æterni secrera te-
nens 5,29 secrera re-

cessus 9,863
sesta marmora 10,114
sector sui fauoris popu-
lus 1,178
secula rapiuntur cæco
curfu 7,446 secula
prima, homines primi
seculi 8,837
secundate 1,635
secundus à rege 4,721
mili 5,662 secundo
loco 8,288 secunde
opere, partium secun-
darum, famulans fa-
mulanti 8,676
secundus, prosper. secun-
dus Mars 6,4. 9,596
secundi Dii 4,122. 7,
7,349
secundum Emathiam lls
tanta datur 8,332
securus venere in nemus
9,429
securus cum fascibus à li-
ctoribus prælatæ Con-
sulibus; hinc securus
pacificæ, & aliquando
pro ipso magistratu 5,
12,388. 7,64
securus, vulneris 1,212
securi somni 1,518
securus sui 2,241 se-
curus Orbis post terga
relicti 4,353 securus
pugnat 4,534 secura
vocis meæ, quæ vocem
meam non curat audi-
re 6,730 securus ve-
niz 8,784 securum,
de quo securi sumus
10,52
sedere, alia sedent ciuilibus
vulnera dextræ 1,32
sedens extremo littore
2,659 sedere, de val-
lei, ut surgere, de tumu-
lo; sedent conualli-
bus arua 3,380 sede-
re, de mari 5,643
alieni pœnatimoris in
nostrâ ceruice sedet 7,
645 sedere .i. firmum

413
iacere aut stare, hære-
re 8,726,840. 9,337
Pompeius sedit in pe-
ctore Bruti, spiritus
eius Bruto illapsus 9,
17
sedes, oculorum 2,184.
3,712 belli 2,393
remigum, transtra 3,
67; loci 6,23 sedes
laxa, Inferorum 6,
702
sedicio imbelles animos
dereggit 5,323
seductus ab æquore 5,
77
segetum raptus, frumen-
tatio 7,236
segnis ad fara 6,244 se-
gnis tendere 8,297
non segnis sibi stans
10,115
Selinus Ciliciæ fluius 8,
260
Selle, & Selli, Epiri po-
puli, apud quos Do-
dona 3,180
semel, absolutè, prorsus,
omnino, semel & si-
mul, semel tantum. se-
mel omnia victor iuf-
ferat 2,147 ne non
semel omnia Cæsar ac-
ciperet 3,296 ad ma-
nes ventura semel, non
nisi semel 6,716 san-
guine fuso semel totos
consume triumphos
7,234 non semel, vi-
de, non.
semideorum habitacu-
culum in regione æ-
ris proximâ orbi Lu-
næ 9,5
semidei canes, Anubis 3,
832
semina belli 1,159
semina à Magis calcata
perusta 6,521
semitur 8,552. 9,152
semitus 9,3
Senatus Consulibus in
magno

*signe so-
lum. x.
Doo.*

- magno periculo reip.
 mandat, Viderent ne
 quid reipub. detri-
 menti capiat 1, 489
 Senatus cogendi ius
 Consulibus 3, 104 Se-
 natus Romanus, ma-
 ner Senatus etsi extra
 Romam 5, 22 Senatus
 legum libertatisque &
 imperii vis 7, 578 &
 assertor 7, 580
 Senatus causa 4, 213 Se-
 natus membra, Sena-
 torum 9, 1043 Sena-
 tus acies 10, 450
 senectus priuata 1, 324
 viuacia fata senectæ
 2, 65
 senes in amorem arte
 magicâ acti 6, 454
 senium æui 4, 812 senio
 placidus 8, 476 Se-
 nium vini 10, 162
 Senna flumen Italiæ in
 mare Adriaticum in-
 fluens 2, 407
 Senones, Galliæ populi,
 qui Brenno duce Ro-
 mam occupauerant 1,
 254
 sensus nihil est à morte
 relictum 3, 39 sensus
 cesserunt pectore 5,
 760
 seponere tutum onus 5,
 724
 Serpens, parua serpens, sed
 curus ictus totam
 membrorum compa-
 gem tabe dissoluit 9,
 723, 776 & seqq.
 Septemviri epulis festis
 1, 602
 Septa, loca tabularis clau-
 sa in Campo Martio
 habendis comitiis. Se-
 ptorumque nefas, vo-
 cat aliquot deductio-
 rum millia iussu Syllæ
 in Campo Martio oc-
 cisa 7, 306
 Septentrio 1, 17, 252
 Septentrionales populi
 fortes & bellicosi 8,
 363 audaces fiducia
 nouæ vitæ 1, 458
 Septimius, olim Pompeii
 miles, in Agypto satel-
 les regius factus, Pom-
 peium biremem Agy-
 ptiam ingressum salu-
 tar 8, 597 eiusque ca-
 put abscindit 8, 668
 sepulcra mortuorum vio-
 lare magnum scelus 8,
 841
 sepulchralis inscriptionis
 femina coniugæ for-
 mula 2, 343
 sepulchri damna 8, 750
 sepultus ture 9, 10
 Sequani, Belgicæ populi,
 optimi equites 1,
 425
 sequester pacis 10, 472
 sequi, ponere sequi 1, 483
 numinumque sequuta
 est quæ morbi duxere
 manus 2, 142 sequi
 arma 7, 372 sequi so-
 lem, de cetera liquefactâ
 9, 782
 serenus vultu 4, 363
 serenum, fallax 1, 530
 hibernum 4, 55 serena,
 serenitares 9, 423
 Seres, extremæ Asiæ, siue
 Indiæ, populi, lanifi-
 cio filiarum nobi-
 les 1, 19, 10, 142,
 292
 serica vestis pellucida
 acu facta 10, 141
 series, serie longâ hæ-
 rentia agmina 1, 492
 in seriem iungere 7,
 493 series laborum 9,
 295
 serpentis auræ 4, 726
 serpentes volucres in
 Arabiâ, quorum usus
 in magiâ 6, 677
 serpentes primum orti è
 corpore Medusæ
 629
 serpentum varia gene-
 quæ in Africâ, enu-
 rata & descripta 9, 70
 & seqq.
 serpere, de riuo 9, 37
 Sertorius exul Hispaniæ
 contra pop. Rom.
 bella suscitauit 7, 1
 à Pompeio, post reuo-
 carum Metellum con-
 sulem, repressus 2,
 549. 8, 809
 sertum vipereum 6, 616
 sertum, contextum 10,
 164
 seruare, conseruare, asser-
 uare, differte dolorem
 & summi seruare ma-
 lis 2, 40 seruati anni
 bellas ciuilibus 2, 66
 seruator honesti 2,
 389 seruare multos
 Fortuna nocentes 3,
 448 oculis victoris
 iniqui seruati, conspi-
 ciendum 9, 140
 seruare, pro obseruare,
 praesertim cum de ce-
 lo aut aëris agitur, vo-
 cabulum aruspicum 1,
 601. 4, 427. 5, 391.
 8, 169, 187 taciti ser-
 uator Olympi 8, 171
 seruilia agmina 2, 94
 seruire non timens, qui
 mori paratus est 9, 28
 seruitutem effugere nece
 sibi illatâ, virtus Luca-
 no 4, 577
 serus 1, 46
 seruum pecus 6, 152
 Sesostris Agypti rex glo-
 riosus, cuius currum
 quatuor reges trabe-
 bant, peragratis plerif-
 que partibus Orbis,
 Nili fontes videre non
 potuit 10, 275
 Sestos Thraciæ vrbs ad
 fauces Hellesponti 2,
 674

IN LVCANVM.

4. 6, 55, 9, 955
 is Pompeius, Magni
 iners 6, 420 Erichtho
 agam Thessalam cō-
 lit de euentu belli
 uilis 6, 570 & seqq.
 sponsum quod ei
 at cadauer ab Erich-
 o suscitatum 6, 777
 Corneliā nouercā in-
 tatur ad vindictam
 aris 9, 85 fratri
 naxo narrat eadem
 aris 9, 126 in Sici-
 liā piraticam potiùs
 recruit quā bellum
 esset 6, 420
 unc 3, 367 si verò,
 quid sit 6, 662
 quid facere, in suum
 propriè vsum aut cō-
 modum. sibi nefas fa-
 cere 2, 147 sibi vince-
 re 2, 323. 4, 793 sibi
 segnis stans 10, 115
 ilare, propriè anguium
 6, 690 sibi fundere
 9, 631
 ylla Cumana 1, 564
 ylla carmina 5,
 138
 eat, formula 2, 304.
 5, 297 sic facias 4,
 110
 cania, & Sicanie vr-
 bes, Sicilia 3, 59. 6,
 66 Sicanie aquæ, Are-
 thusa 3, 177 Sicanum
 sepulcrum, Carbonis
 qui in Sicilia iussu
 Pompeii cæsus 2, 548
 cecare distentas pecudes,
 lactere 4, 314
 cecci colles 4, 263 sicci,
 terra 5, 553
 icilia insula Maris Me-
 diterranci, olim con-
 tigua Italiæ, sed inun-
 datione aut violentiā
 maris diuisa 2, 435.
 3, 60 fertilis frugum,
 * horreum Romano-

rum dicta 3, 65, 67
 Sicula arua 6, 814 Si-
 cula cauerna, montis
 Aetnæ 10, 447 Sicu-
 lus apex, cacumen Aet-
 næ 5, 100 Sicule in-
 cudes, officina Vulca-
 ni in insulis Vulca-
 niis, quæ inter Sici-
 liam & Italiam 7,
 146
 Siculum fretum violen-
 tum 3, 62
 Sicoris Hispaniæ Tarraco-
 nensis fluius, ad
 Ilerdam ponte stratus
 4, 14, 130, 335 in sul-
 cos seu riuos spargitur
 4, 141
 Sidon, vrbs Phœniciæ
 maritima, conchylio
 & purpurâ celebris 3,
 217
 Sidonii nauigandi periti,
 ad Cynosuram cursum
 dirigere soliti 3, 218
 Sidonium filium 10, 141
 fidere. in tabem fidens
 7, 791 fidentia pectus
 corpora 3, 674
 fidus. sidera. obliquum
 fidus 1, 55 secundum
 1, 413 reges sub alio
 fidere 2, 294 fidus hi-
 bernum 5, 408 sidera
 cadentia 5, 562 sub-
 ducunt sidera nubes
 6, 519 sidera prefe-
 runt radijs vnam mor-
 tem 6, 608 fidus im-
 mune matris, non oc-
 cidens 9, 542 fidus
 iniquum, pestilens 10,
 35 fidus æquum, nu-
 men propitium 10,
 90
 sidera alimentum trahere
 credita ex humore
 terreno aut aquis 7, 5.
 10, 258
 siderum cursus incon-
 cussus 2, 268

415
 siderum influxus in ho-
 mines particulares, ce-
 dere coguntur magis
 6, 607
 sidera caelo deducta car-
 minibus magicis 6,
 500
 Sigeræ arenæ, litus Troia-
 num, à Sigeo promon-
 torio 9, 961
 signa militaria. signa ia-
 cteria sub aduerso Mar-
 te 1, 308 signa nullas
 ducentia cohortes, de-
 ferta à militibus 2,
 471 signa meliora,
 meliorum partium 2,
 531 signa damnata,
 partis aduersæ 4, 217
 signa minantia pugnam
 6, 7 signa submittere
 6, 243 signa dare mo-
 uendis castris 10, 400
 signa publica, auctorita-
 te publica summa arma
 2, 319 vsque ad Thes-
 saliam Romana & pu-
 blica signa, quod post
 cladem Pharsalicam
 nulla Lucano videan-
 tur fuisse arma publi-
 ca, sed priuata omnia
 auctoritate summa 7,
 164
 signa Pompeiana exami-
 nibus apum obsita &
 obscurata ante præliū
 Pharsalicum 7, 161
 signa multa Romanis
 ademerunt Parthi pro-
 fligato Crasso 8, 358
 signa, statua. vtque solet
 totis se effundere sig-
 nis Corycii pressura
 croci 9, 808
 Signorum celestium enu-
 meratio 9, 533 &
 seqq. Signorum Orbis
 9, 532 Signorum fu-
 ga, reuolutio firma-
 menti 9, 543
 Signiferum cælum, Zo-
 diacus

diacus 7, 363, 8, 172
 signifera naus, Prætoria
 3, 558
 filentes, mortui 3, 29 si-
 lentium cætus, mor-
 tuorum 6, 513
 silentium iubere manu
 1, 298 silentia tenen-
 tia cætus 5, 15 silen-
 tia regni Infernalis 6,
 729
 silentium in agris, ob-
 brumam 1, 259
 silentium populi arioni-
 ti comparatum primo
 funeri 2, 21
 Siler Lucaniæ fluvius 2,
 426
 silicum metalla 4, 304
 silua, secreta siluarum 2,
 602 siluis crasis inne-
 dere vincula, ligna
 crasa colligare 2, 670
 filia, lignum 4, 604
 silua telorum 6, 205
 siluæ non ardentis vin-
 cendia 3, 420
 Siluani, nemorum Dii,
 3, 403
 Simois Troades flumen
 9, 962
 simul, simul ac 9, 912
 simulacra mæsta Deo-
 rum 3, 412
 simulare togam 3, 143
 simulata ars 4, 744
 simulare Deum 5, 148
 singultus. singultibus
 oscula rumpunt 4,
 180 singultus ani-
 mæ. 8, 683
 sinister. sinistrum. mos
 sacrorum sinister 1,
 450 sinistra volucres
 1, 601 vmbre 3, 243
 sinistro numine 4,
 194 sinister, mali au-
 gurii 5, 396 sinister
 rumor 8, 52
 sinu vela curuata, sinum
 tradere vento 5, 579
 sinus curuare, de velis

INDEX

inflatis 9, 800
 sinus agere, de aqua 5,
 620
 sinu placido expectare
 6, 803
 Sipus, Sipuns & Sipun-
 tum, Appuliæ ciuitas
 5, 377
 Sirius stella. Canicula
 10, 211
 Sistrum, crepitaculum æ-
 neum quo Aegyptii in
 sacrificiis vsi 8, 832.
 10, 63
 Sithoniæ gentes in con-
 finibus Ponti Euxini
 3, 280
 sitis & sitientium descri-
 ptio 4, 292 & seqq.
 sitientes, auxilium fecere
 famem 4, 308
 situs pallens 6, 647 situ
 fixum 6, 515
 siue, seu, causale 7, 19,
 21, 23
 Smaragdus, gemma colo-
 ris viridis 10, 121
 Smyrnæus vates, Home-
 rus 9, 984
 focer, vbiq; de Cæsare,
 quia focer fuerat Pom-
 peii 1, 602
 Sodales Titii 1, 602
 Sol. Solis ignes 1, 232
 Sol fugiens per ortus
 1, 543 Sol vrgens 2,
 719 Solis ignifer or-
 bis 3, 41 Soles, radii
 solares 3, 401 Sole
 conspecto 4, 53 Sole
 relicto Luna dubitan-
 da refulsit, post inter-
 lunium 4, 59 Sol pri-
 mus 4, 66 Solis ima-
 gine vibrans aqua 5,
 446 Sol infirmo lu-
 mine passus spectantes
 oculos 5, 545 Solis
 imago 6, 503 Solis
 defectus 7, 4 Sole fe-
 riri aut luce 7, 44 So-
 lis iniqui limes, Zona

torrida 7, 866 Sol
 hem exercens 8, 3
 Soles nimii, Zona
 rida 8, 164 Solis
 gentis ignis, Oriem
 228 Sol languens,
 cicens 8, 471 Solis
 bita 9, 691 Solem
 qui, de cerâ liquefa-
 9, 782 Sol in autu-
 num declinans 1
 235
 Sol, pro die 8, 376. 1
 227
 Sol & sidera alimenta
 ex aquis attrahere ci-
 duntur 1, 415. 7,
 9, 313. 10, 258 5
 obscuratus medio
 1, 540 Sol in Leo
 calorum causa 1, 63
 ex Virgine transit
 Libram 2, 692 Sol
 Occidentis periphra-
 3, 40. 8, 159
 Sole oriente aut occide-
 re si radii partim
 Austrum, partim
 Aquilonem spargun-
 tur, pluias ventosq;
 portendit 5, 542
 cōcaus occidat, tem-
 pestates 5, 544
 Sol ex Oceano oriri cre-
 ditus 7, 1 & occiden-
 eodem mergi 9, 62
 Solis officium 10, 201
 Sol cum est in Libra
 fit æquinoctium au-
 tumnale 10, 227
 Solstitii circulus 9,
 532
 solatia fati ferre 2, 91
 solatia secum referre
 6, 802 solatia ferre,
 habere 8, 314
 solertia, fraudulentia 8,
 283
 solidare 8, 691
 solito magis 4, 122
 sollicitare, hostes 4, 66
 Deos 5, 69 tripodas
 5, 123

IN LVCANVM.

1, 123 sollicitare .i.
cruciare, anxium red-
dere 6, 806
luere. soluere, laxare
1, 106 soluit fama in
preconia linguas 1,
472 soluit se in am-
nem tellus 2, 408 sol-
uit statione 4, 463 so-
lutus annis, abrupto
ponte 2, 492 solutus,
defectus 2, 559 solu-
ere portas 2, 704
ostia 3, 231 ora 2,
140 soluit tabes cor-
pora 6, 88 soluere ar-
cam 7, 515 solum
per terga, de comis fe-
minarum 9, 632
lum. audum 2, 71
soli cessantis aratro 3,
451 solum colle tu-
mens 4, 11 solum frā-
gere, arare 6, 384
conditorium Ale-
xandri, & regum A-
gyptiorum Alexandria
10, 19
somnus. somnium. secu-
ri somni 1, 518 certi
4, 395 somni imago
vana 7, 8 somnus po-
puli, somnus quo po-
puli imago occidit 7,
28 somni ferentes,
terribiles 7, 76 qua-
ritur formidine som-
nus 8, 44 somno da-
mnatus lumina 9,
363 somno mori, ex-
ictu a pidis 9, 818
somnos pingues exi-
gere, securos 10, 354
minorum turbulento-
rum & spectris terri-
torum de criptiones
7, 764 & seqq.
sonare. sonans ignibus,
& flammis 6, 662. 9,
919 prohibe lamenta
sonare 7, 706
onipes, equus 4, 225

sophene, Asia regio 2,
593
soporifer somnus 3, 8
fors. sorte ceca 3, 66 fors
ultimarum 3, 692
sorte frequenti 3, 764
fors secura 3, 772 fors
obscura 6, 770 fors
secura quaerita manu
7, 309 fors prima,
item proxima 9, 211
fors loci 10, 542
fortilegi 9, 581
spargere. spargitur per
omnem Italiam Caesar
1, 468 spargere Deos
lacrymis 2, 30 spargi
per viscera 2, 119
spargere Deos, statuas
& templa Deorum di-
ruere 3, 100 sparfe
partes, praesidia di per-
sa 2, 395 sanguine
sparsum, aspersum 3,
125 sparfe nubes in
vellera, è densissimis
rariores factae 4, 125
sparsum flumē in sul-
cos 4, 142 spargere
mari naues 4, 226
sparfe Aeno naues 5, 3
spargere caput aquis
5, 15 spargere potius
quam subtertere 8,
273 spargere, diripere
9, 41 spargere per vul-
gus 9, 159 spargere,
prolicere 9, 748
Spartacus à Crasso pro-
figatus 2, 554
Spartana pro Helenā 10,
61
Spartani canes 4, 441
spatium. languentia spa-
tio lumina 4, 169 spa-
tio sufficere 4, 676
spatium multum 7,
423 spatium, de gran-
di corpore 9, 732
spatiosa volumina fumi
3, 505 (254
species viua virtutis 6,

417
spectandum exponere 4,
25
speculator eques 8, 472
specula. è speculis igne
signum da um 6, 279
sperare. liceat sperare ti-
menti 2, 15 sperare
ingulos patrum 7, 182
sperat sibi cedere, ces-
surum 9, 302
Sperchios Thessaliae flu-
uius 6, 367
spes. leuans mentes tre-
pidas 1, 523 spem
suam prestare Diis 5,
42 spectrahens 5, 131
spe vana rapi 5, 227
spectrahens 5, 285 spes
suas laxare 5, 533 spē-
que metumque ter-
re robustè 6, 419 spe
trepidare 7, 297 spes
numquam implenda,
insatiabilis 7, 688
spiramen 6, 90 spirami-
na naris 2, 183
spiramina sub terrā 10,
247
spirare veneno 9, 679
spiritus, ventus 9, 472
spissari in orbem 4, 777
spissari in terram, cum
desinentibus locis are-
nosis regio sit glebo-
sior 9, 943
spoliare mortuū nemus,
folia arborum edere
6, 112
sponsor salutis 9, 392
sponte daci 1, 99 spen-
te Desim 1, 234. 5,
136 sponte tua 4, 184
nil facimus non spon-
te Dei 9, 574
spuma canis rabidi vsui
Magis est 6, 671
spumare corde 7, 699
squalens tergū elephan-
tis 6, 209 squalentia
arua Africae per aestu
1, 206
squamosa lingua 4, 325
stabilis

stabilis. nusquam la-
 stando stabilis manet
 9, 470
 stagna incerti profundi
 2, 571
 stagnans penitus 2, 668
 stagnans Padus 4, 134
 stare. stat magni nomi-
 nis umbra 1, 135 sta-
 re loco 1, 144 stat
 citior in tēplis 2, 103
 stabit hic exitus armis
 2, 224 stantes conten-
 ta fūne curinx 2, 621
 statūra res immenso
 labore 3, 381 stans in
 vndis classis 3, 519
 stare sub ictu fortunæ
 5, 729 stare inā 6, 155
 stare sub vno ictu 6,
 613 stare, constare 7,
 93 stare in dubio 7,
 247 stare, à paribus
 stare 7, 360 stans fri-
 gidus gladius 7, 502
 stantis faci vixit Cor-
 nelia quasi coniuge vi-
 cto, vixit stante fortu-
 nā non aliter quā
 aduersū 8, 138 stare
 ceruice soluta, liberum
 esse 9, 603 stabatq.
 sibi non segnis Acha-
 res, fulciebat vel susti-
 nebat trates 10, 115
 stata tempora 10, 240
 stationem peragere 1, 45
 statione solute naues
 4, 463
 stationes planetarum 10,
 203
 stella. stellæ minores in
 medium venire diem
 1, 536 stellæ redeun-
 tes in faciem puri cæ-
 li 2, 723 stellæ axes,
 astrictes cuspidibus præ-
 fixi 3, 455 stetit æ-
 quore bellum 3, 566
 stellæ errantes 7, 425
 stellæ vagæ, Planeta 9,
 12

INDEX.

stillare 7, 837 stillare
 sanie 9, 783
 stimulare se 1, 208
 stimulus. stimulos dare
 1, 125 stimulos in
 prælia addere 1, 263
 stimulos irarum mo-
 uere 2, 324 stimulis
 maioribus ardēs amor
 4, 174 stimulus futo-
 ris, æstrum Bellonæ
 7, 557 stimulis ne-
 gantem agens equum
 8, 3 stimuli virtutis 8,
 329
 stipare, pro, stipari 10,
 534 stipatum 7, 492
 Storchados arua, Storch-
 ades insula circa ostiū
 Rhodani 3, 516
 strangulorum laqueos
 ore suo rumpunt ma-
 gæ 6, 544
 strata lectorum purpurea
 10, 123 plumata 125
 stricti enses sunt militis,
 qui stringuntur enses,
 sunt militum 5, 254
 stridere incertum 6, 623
 strix nocturna avis 6,
 689
 structura operum sur-
 gens 6, 64
 Strymon Thraciæ flu-
 vius, unde grues hye-
 me transeunt in Agy-
 ptum, quæ inde Stry-
 monis 3, 199. 5, 711
 studium. studiisq. odiis-
 que carere 2, 337 stu-
 diis partis agi 4, 548
 studium belli 7, 695
 studium laboris flori-
 geri, de apibus 9, 289
 stuppea vincula 10, 493
 Styx, palus Inferorum,
 per quam ipsi Dii iu-
 rabant, hanc solam pe-
 ierare verum 6, 378,
 698, 749. 7, 785 pas-
 sum pro Inferis ip-
 sis, & Stygium pro In-

fernali. Stygius ær, sul-
 phurei vapores 6, 91
 pallor 6, 517 iacus 6,
 662 Stygiæ tenebræ 3,
 13 paludes 6, 378
 domus 6, 514 umbra
 6, 569, 653. 7, 612.
 9, 818 canes, Furia 6,
 733 sorores, Parce 9,
 838 Stygia formido
 7, 770 nox, mors 7,
 817 Stygium nefas 6,
 695 carmen 6, 766
 regnum 7, 169
 subducere. sidera subdu-
 cunt nubes 6, 519
 subducere tempus fa-
 tis 5, 733 Casaris ocu-
 lis subducere mor-
 tem, Pompeii 7, 673
 subducere vela procel-
 læ 6, 287
 subigere rura 1, 436
 subactus Marte, pro, bel-
 lo fessus, defatigatus
 vincendo 7, 735
 subitus miles, utro, subito
 collectus 1, 312 sub-
 bitū (improvisum)
 quodcumq. parat Deus
 2, 13 subitum opus 6,
 53 subitus ad incertū
 venit 6, 128 subitum
 agmen 7, 524
 submittere signa 6, 243
 submissæ preces 8, 594
 submouere hyemem te-
 cto 2, 385
 submouet annis mare
 8, 445
 subrepere in actus 2, 391
 subsidere. subsedit car-
 dine tellus 1, 552 in
 præceps subsedit hu-
 mus, de specu profun-
 ditatis maximæ 6, 643
 subsidere, mergi 3,
 695 subsidere, dolo
 invadere, insidiari,
 iesspæ 5, 226
 substituit nox sua lumi-
 na Phœbo 4, 282
 sub-

subterfugum unum
 1-1521

IN LVCANVM.

texta nox polo 4, 104
ferro subtextitur æther,
multitudine telorum
æther obscuratur 7, 519
cedere vallis 7, 733
cessus urgere suos 1,
148 succellibus an-
ceps 4, 390
eti dulces ab arundi-
ne, saccharum 2, 237
lore fumant armi 4,
754
eliones Galliar Belgicar
populi longis armis
viti 1, 423
etus armis 1, 326
eui Germaniar populi
2, 51
ficere. sufficiens fato
2, 88 spatia 4, 676
sufficiens complere 5,
154 sufficit in regnū
6, 53 sufficit ille fauor
ad fatum belli 5, 696
Cesar nostris non suf-
ficit armis, quia copie
Cæsaris minores Pom-
peianis 7, 368 nō ipse
tyrannus sufficit in pæ-
nas 10, 528 sufficit
in vocē spiritus 7, 608
ileus. nauum sulci 2,
703 spargitur in sul-
ces Sicoris 4, 141 sul-
cos trahere 5, 562 sul-
cus sterilis, sterilitas
agrorum 8, 246 sulco
mollis terra 9, 627
ulfor æthereum, fulmen
7, 160
ummas. summum. ino-
uere summa 2, 394
summas, ultimus 2,
714, 5, 484 summa
mundi tenere 5, 694
summa valli 6, 175
summi hominū 7, 205,
585 summa dies, moris
9, 208 summis, exte-
riore parte 10, 114
summa in sede iacere,
2 summo acubare ni-

si hic sit, in infimo 10,
174
summa. vari 3, 497 re-
rum nos summa se-
quetur 5, 26 summa
scelerum, caput 6, 304
summa pauoris 8, 51
stat summa caputque
Orbis? 9, 123 summa
vindicta 10, 526
summis negatum diusta-
re 1, 70 summa dare
dii faciles, tueri diffi-
ciles 1, 510 summa
cadunt propitate rui-
nā 5, 747 summa pa-
cem tenent, minimar
rerū turbantur 2, 273
super multo sudore ex-
haustus 4, 303
superenatare 4, 133
superenolare 3, 299
Superi scelerum, Dii sce-
lerum 7, 168
supernæ leges 9, 556
supernæ labi 6, 376
superstes esse posse 5, 588
Superum Mare, Adriati-
cum, ad sinistram la-
tus Italie 2, 400
suppara, seminarum or-
namentum in humeris
2, 364
suppara, summæ partes
velorum 5, 429
suppressus dolor 6, 228
suprema ruentis imperii
5, 200 suprema fati
7, 460
surda aures gentibus,
quæ nolunt audire
gentes 6, 443
surgere, de re quacunque
quæ attollitur vt con-
trā iacere, sidere. surgit
opus aggere multo 2,
679 surgens tellus in
altum 3, 375 surgens
operum structura 6,
64 surgentes calami in
segetē 6, 109 Romana
Pergama surgēt 9, 999

419
Susa, &c, Suse, Mediar
vrbs, regia vetus Persa-
rum 2, 49. 8, 425
suspecta est in quā tellure
iacebant, suspecta est
tellus in quā iacebant
9, 840
suspendere molē 3, 397
suspendo bello 4, 531
suspiria dare 4, 328 su-
spiria leuāt variē 5, 218
sustentare epulis corpo-
ra 4, 307
sustinere .i. posse, pati
rem alioqui indecen-
tem aut difficilem,
permittere. sustinuit
dignos credere 7, 657
non sustinet 5, 793,
796 sustinui nostris
vos tantū deesse triū-
phis 8, 230 aperire su-
stinuit venas 9, 760
sustinere rectis oculis
solē 9, 905 sustinere,
sistere, impedire 7, 750
sustulit, erexit 10, 376
Synedri, Ciliciæ insula,
vt videtur, vel portus
ad ostium Selinuntis
fluuii (quidam hoc lo-
co per synedrios intel-
ligunt confessum Se-
natorium) 8, 259
Syene, Ægypti vrbs sub
Tropico Cancris 2, 587.
8, 851. 10, 234
Sylla, cædium Mariana-
rum vltor nimis cru-
delis, immisericors, &c
nemini parcēs 2, 118,
139. 4, 822. 6, 303
scelerum magister 1,
326 libertatis dimi-
nutor 9, 204 Præne-
stinum populum de-
let 2, 194 aliquot
millia deditionum in
Villā publicā interfici
iubet 2, 196. 7, 306
eodem eorum imma-
ni securitate spectans
d 2 2, 207

2, 207 bellum Mithridaticum conficere nequiverat 2, 582 Dictaturâ se ultro abdicavit 1, 335 victoria eius constitit in extirpâdis hostibus 2, 218 Salus rerum, & Felix cognominatus 2, 221 sepultus in Câpo Martio 2, 222 Fortunâ vsus toto vitæ cursu secundâ, de eâ conqueri fingitur in Campis Elysii ob partes suas à Cesare opprimendas 6, 787
 Sylla (Faustus) dissimilis patri, territus solo nomine Cesaris 2, 465
 Syllanorum temporum adumbratio 2, 134 vique ad 222
 Syllana pax 2, 171
 Syllanæ cedis cadauera in Tyberim projecta 2, 210
 Syllani manes 1, 581
 Syllanus dux, Pompeius 7, 307
 Symplegades, eadem quæ & Cyanet insule 2, 718
 Syria, Syri, Asiæ regio & populi celebres 3, 214. 7, 540. 8, 169, 181
 Syrtis. Syrtes. loca vadosa Maris Mediterranei, contigua Africæ versus Orientalia eius, ut regionem Cyrenaicam & Aegyptum; (vnde Parronias vocat 3, 295) adeò incertæ profunditatis, ut ambigam appeller (9, 725) quia dubium terra sit an mare 1, 367, 495. 3, 295. 4, 673. 5, 481. 8, 184, 444, 540. 9, 301, 312, 553, 598, 756, 861. 10, 477 earum

descriptio 9, 303
 Syrticum, arenosum 10, 38

T.

TABES. pallida tabes lucri 4, 26 tabem trahere 6, 539 tabes medullæ, item, niuis. i. solutio, liquefactio 6, 539. 10, 225
 tabo fluens 2, 166
 taciturnum, sed fas 6, 43
 taciturnum mundi, occultum mundi 10, 252
 Tænaros. Tænarus Laconiæ mons, oppidum, & promontorium, ubi fingitur esse descensus ad Inferos; hinc Tænaricæ fauces 6, 648 9, 36
 Tages, Etruscus, aruspici-næ inventor 1, 637
 Tagus Hispaniæ fluvius aurifer 7, 755
 Tagus quidam contra Massilienses è naui pug-nans, tergo simul & pectore telis concurrentibus transfigitur 3, 586
 tamarix, frutex acutis foliis instar myricæ, effi-cax contra ictus serpentum 9, 917
 Tanais, Scythiæ fluvius è montibus Rhipheis ortus Europam ab Asiâ separat, & in Meotini paludē influit 3, 273. 8, 319. 9, 414, 751
 tangi invidiâ 9, 1052
 tangunt animos iræque metusque 10, 443
 tanto vulnere, tã multis vulneribus 7, 834
 tantum animi 10, 347
 Taranis (Iuppiter) Gallorum Deus, cui homines sacrificabantur 1, 446
 Taras. Tarentum. vrbs Calabriæ 5, 376

Tarbelli. Tarbellicus Ancon. in Aquitaniâ populi & sinus 1, 421
 Tarcho, dux Cilicum, signum dat classi à Cætone secedendi, quem obiurgat Cato 9, 219
 Tarpeia rupes, &, sedes Tarpeie arces. i. Capitoliolum 1, 196. 3, 154. 5, 27, 306. 7, 758
 Tarpeii Dei, Iuppiter, Iuho & alii Dii Capitolini 8, 865
 Tarsos, Ciliciæ vrbs à Perseo condita, & alaribus eius cognominata 3, 225
 Tartarus flumen Inferorum, & Tartara, Tartareum antrum, pro Inferis 3, 17. 6, 694. 712, 782. 7, 785. 9, 101
 Tartarei reges, Pluto & Proserpina 6, 649
 Taurantii, in Liburni populi sicut, ut Lucanus & alii, Epiri 9, 16
 Taurominium Siciliæ civitas, cui vicina Charvbdis 4, 461
 Taurus, Ciliciæ mons, & eius accolæ Tauri 2, 594. 3, 225. 8, 255
 Taurus Signum celeste 3, 255. 9, 533
 taurus mactandus ab aræ fugiens, inter prodigia 7, 165
 taxus, arbor non ab similibus abieti, baccas letalibus veneni ferens 3, 419. 6, 645
 Taygeti iuventus, Lacedæmonii, (à Taygeto monte Laconū) donis ornati à senatu 5, 51
 testalaqueata 10, 112
 teda, arbor resinifera, lignum aptissimum igni concipiendo, ex quo facit

Testa carnis fl. IV 27

faces fiebant sulphure
& pice illitæ 3, 504,
682 quod autem fa-
ces adhibebantur in
nuptiis, tedæ, & tedæ
fœdera, ponitur pro cō-
iugio aut coniunctione
affinitatis 1, 112. 2,
345. 5, 766. 8, 399.
10, 373
tegere. dolorem tegere al-
tā mente suppressum
6, 228 testō iterit æ-
quore bellum 3, 566
tellus cardine subfedit 1,
552
Telmessos sinus, Carix,
ab oppido Telmessio
8, 248
Telo, magister nauis Mas-
siliensis, gubernandi
peritissimus, & futuræ
aëris cōstitutionis præ-
cognitor sollers, occi-
ditur 3, 592 & seqq.
telum. tela. nubes telo-
rum 2, 262 telum re-
lictā morte fugit; su-
perest telopost vulne-
ra cursus: de telo
emisso ballistā 3, 468
tela irrita 3, 580, 722.
4, 776. 6, 134. 7, 320
ferre tela languida,
item, contenta 7, 562
tela illita dolis, vene-
no 8, 382
temerandum ferrū 1, 147
temeritas non nisi extre-
mo periculo admit-
tenda 5, 692
Tempe, Thessaliæ locus
nemorosus amœnissi-
mus, per quem fluit
Peneus fl. 6, 345. 8, 1
temperies vitalis 9, 435
tempestatis futuræ præ-
sagia 5, 540 & seqq.
tempestatis quā vexa-
tus Cæsar longa & hy-
perbolica descriptio 5,
597 & seqq. cōparata

ea diluuiō Deucalio-
næo 5, 620 & seqq.
tempestates à magis exci-
tata, itē sedata 6, 469
templum. cæli templa 1,
155 cultus templorū
8, 121 templum ta-
cens, oracula non pro-
ferens, aut proferre de-
sinens 9, 573
tempus. tempora aliena
toris 2, 350 tempus
vacuum amori 3, 27
tempus angustum 4,
477 tempus in segnes
moras exiens 5, 410
pereuntia tempora fari
5, 490 tempus subdu-
cere fati 5, 733 tem-
pora legum agere, li-
bertatis 7, 440 tem-
pus dependere amori
10, 80 tempora statā
10, 240 tempora per-
dere, occasionem 10,
505
tendere. manus in am-
plexus 4, 176 tende-
re, extendere 6, 72
tendere sagittā 6, 215
tendere, castra locare,
tentoria figere 7, 328
tendere lacertos 7,
469 tendere, implere
7, 477
tenebræ. mortis tenebræ
3, 714 obduxere ocu-
los tenebræ 3, 735
tenebræ primæ 4, 447
tenebras trahere 4,
768 marcentes tene-
bræ 6, 646 tenebris
relinquere 7, 552 te-
nebras pati 9, 110 te-
nebræ oculi, somnus
9, 674
tenere. Orbem in medio
tenere, de coniuratis
in monarchiam 1, 88
tenere rura 1, 420 te-
nere inconcussa vesti-
gia 2, 248 pacem 2,

273. 3, 523 finem 2,
381 complotas ma-
nus 2, 292 tenetur to-
ta terra meis trium-
phis 2, 584 sequere te-
nent remis, de nauibus
inter se certantibus 3,
566 tenere fugā na-
ualia 3, 753 tenere,
supprimere, compelle-
re 4, 172. 8, 271 te-
nere medium 4, 652
summa mundi 5, 694
tenere portum, appel-
lere in portum 8, 463
tenere se aliquo loco
8, 470 tenere animos
ancipites, facere du-
bios 9, 46 tenet Eurus
pelagus. 9, 118
tenere. i. continere, ūste-
re, impedire, retardare,
morari, inhibere 4,
73, 156, 273, 289,
440. 5, 136. 6, 202,
301, 829. 7, 296,
474. 9, 52 lenta tuas
tenuit patientia vires
1, 361 quantum est
quod fata tenentur 3,
392 Aquilo pluuias
in nube tenebat 4, 51
tot fata tenentur 5,
205
tenor veli 5, 709
tentare. iras militum, ex-
plorare animos mili-
tum in pugnam 2,
529 fortunam 3, 510
tentare fœderibus, ho-
stes ad deditionem
conditionibus allicere
4, 507 tentare iacu-
lum 6, 79
tepefcunt mentes 4, 284
tepor mundi, plaga tepi-
da cæli 8, 365
terere otia 2, 488
tergum. fugere neglecto
tergo 3, 467 terga
ostendere 2, 572 ter-
gum maris 5, 565. 9,
d 3 341,

Terre fœderis IV. 753.

341 tergum squalens
elephantis 6, 209 ter-
ga suorum impellit Cæ-
sar, in pugnam 7, 576
terra. altu intumescens,
montosa 2, 398. 8,
371 motu terræ mu-
gire canernas 3, 418
terrarū extremæ oræ,
Hispania 4, 1 terra ef-
fusa explicans patentes
campos 4, 19. 4, 671
recipit sua terra colo-
nos 4, 397 terrā mu-
tare 6, 271. 8, 148
terræ nocentes 7, 869
terrarum tractus 8,
336 terrā carere, inse-
pultum iacere 8, 795
terra testā mouens,
terræ motus 8, 848
terra igne fora 9, 184
terra se à mari defen-
dit 9, 306 in terram
decidere, de infante in
lucem prodeunte 9,
899
Terræ Orbis in Oceano
suspensus libratur 8,
798
terra omnia capit quæ
omnia genuit 7, 818
Terra circumuoluta arte
magicâ 6, 481
terræ motus 7, 414-8,
848
terrenum, obscurum 6,
302
terribiles ratibus cautes
6, 26
terror conficit omnia 7,
734
tesqua 6, 41
tesseræ dandæ periphrasis
4, 7
testari, pro, protestari 3,
122
testari Deos 7, 690
testudo Indica miræ ma-
gnitudinis, cuius testæ
putaminibus fores co-
operatæ, & gemmis in-

textis distinctæ 10,
121
testudo militaris, cum
coniectis & connexis
supra dorsum clypeis,
muros hostiles sub-
eunt milites 3, 474
Tethys, vxor Oceani:
hinc pro mari, præser-
tim Oceano 1, 414,
554. 2, 558. 3, 233.
4, 73. 5, 623. 6, 67,
479. 10, 204
Tetrarchæ (regni quar-
tam partem occupan-
tes, ut interpretantur)
auxiliares Pompeii 7,
227
Teutates (Mercurius) Gal-
lorum Deus, cui hu-
manis hostiis libaba-
tur 1, 445
Teutones. Teutoni. Ger-
manicæ populi à Mario
victi 1, 256 longis ar-
minis vsi 6, 259
textitur vimen in nauem
4, 132
textura laterum, in cor-
pore humano 9, 777
thaplos, (in Erice Siciliæ
monte frequens) feru-
la, vel ferula semen,
omnia venenata abdi-
cans 9, 919
theatriplausus 1, 133
Theatrum Pompeianum
1, 333. 7, 9
Thebæ Agypitiæ, centum
portarum famâ vrbs
nobilis, ubi nunquam
pluit, vel ortu vel oc-
casu Pleiadum 8, 852
Thebæ Echionis propriè
in Bæotiâ (quæ & Oe-
dipodionis à rege Oe-
dipo 8, 407) sed cum
Phthiericis Thessaliæ
confusa 6, 356
Thebani fratres, Eteocles
& Polynices, qui se
mutuis ictibus confe-

cerunt 4, 551 ad
inter se dissidentes,
etiam regi eorum Har-
mis disiunctis disse-
sisse dicantur 1, 55
Theuta, Delphici oraci-
li præser ante Apoll-
nem 5, 8
Theodorus, præceptor
Ptolemæi, Cæsari ne-
mine regis sui obitu
offert Pompeii caput
hinc obuolutum 5,
1010 eius ad Cæsa-
rem verba 9, 1014 &
seqq.
Therminus prætor ex co-
pido Vimbriæ Tigen-
profugit 2, 461
Thesei à Cretâ reducis fa-
bula 2, 612
Thesproti, Epiri populi
3, 179
Thessalia, Thessalica ora,
Thessala tellus, Thessa-
lica arua, & rura, Græ-
ciæ regio Macedoniae
vicina, in quâ Pharsa-
lici campi prælio in-
ter Cæsarem & Pom-
peium noti: eius topo-
graphia accurata 6,
333 & seqq. Lucanus
autem eam passim cū
Macedonia, dum Phi-
lippicum prælium in
eâ locat, confundit:
inò interdum etiam
cum Thraciâ. mentio
Thessaliæ 5, 651. 7,
164, 302, 454, 473,
650, 847. 8, 45, 441,
602. 9, 849, 1073.
10, 474
Thessaliæ, in Thessaliâ 8,
108 Thessaliâ, in
Thessaliâ 7, 592 item
8, 428 nisi hic sit pro
clade pharsalicâ.
Thessalicus Orbis, clima
Thessaliæ 7, 6
Thessalia destinata dua-
bus

bus ingentibus cladi-
bus (vt Lucano placet)
primò in Pharfalicis
7, 847 secundo in Phi-
lippicis campis 7, 853
hinc eam vocat bustū
populi Romani 7, 862
Thessalia, pro pignā
Pharfalicā 10, 412
Thessalicum pro eo
quod illam pugnam
attinet. Thessalicē cla-
des 6, 62. 9, 23. 10,
74 ruit 7, 439. 8,
331. 9, 1019 credes
7, 448 Thessalicus
dies, quo inter Cæsa-
rem & Pompeium cer-
tatu est 7, 202 Thes-
salia capagna 7, 693,
765 flamma 7, 808
Thessalicæ volucres,
que corpora cæsurum
eo prælio vorarunt 8,
507 Thessaliæ reus
Pompeius, quod eam
amiserit prælio Phar-
falicō 8, 510 The-
salici cineres 8, 530
Thessalia mala 8,
585 Thessalici manes,
cæsurum in prælio 9,
180 Thessaliæ fortu-
na, victoria Cæsaris 9,
1084
Thessalia plena mazarū,
herbarum item ferat
& lapidū in vltis ma-
gicos 6, 435 & seqq.
adeo vt Thessala, &
Thessalis, simpliciter
ponatur pro magā 6,
451, 565, 605, 614,
699, 762
Thessalicæ sagittæ, pro
Sagittario, Signo cele-
sti, quod creditur esse
Chiron centaurus, qui
Thessalus 4, 528
horus, vide, torus.
Thracia ad Pontum Eu-
xinum regio 2, 162

IN LVCANVM.

Threiciæ hyemes, quia
regio Septentrionalis
Romanis 7, 833
Threiciæ fauces, angu-
stie Hellesponti 9, 954
Thyeste, cui epulandos
natos frater Atreus ap-
posuit, cenat ad quod
scelus Sol obsecratus
est, siue retro cecit 1,
544. 7, 451
thyinæ, herba nota, cui-
us flores apibus grati
9, 281
Tigris Armeniæ rex, à
Pompeio in regnum
restitutus 2, 637
tigris, animal velocitatis
horribilis 5, 405 ma-
gis vereatur 6, 487
Tigris Armeniorum &
Medorum fluius ra-
pidissimus 3, 256. 6,
51. 7, 433. 8, 214,
370, 438 Euphrati
mixtus 3, 257 sub
terrā magno spatio
means, tandem quali
renascitur 3, 261
Timæus, Patavii flui-
us, Antenoræus, quia
Antenor Patavii con-
ditor 7, 194
timere. nō ausus timuisse
palam 1, 258 liceat
sperare timenti 2, 15
que potuit fecisse ti-
met 4, 182 vsque ad
eōre times quem tu
facis ipse timendam?
4, 185 timere timen-
te n, ignatum est 6,
666 timendi pudor
7, 525 (1, 436
timidi que sinxere timere
timidas pudor 2, 360
timor, esse timori 3, 82,
100. timoris cæci nu-
bes 6, 297 timor it in
omnes 7, 544 timor
compulsus, vt dace-
ret, &c. pro, timore

423

suppresso ducere, &c.
8, 718
timor, maximus timo-
rum, metus mortis 1,
460 audendo magnus
tegitur timor 4, 702
timor ipse multas in
pericula præcipit 7,
105 letumque timor
prætere timori 8, 176
in timore mens est
præfata 9, 120 Eri-
met incensus, indig-
natus, timere 10, 444
Tiphobus, filius
a Ioue natus, & monte
conditus 5, 121
tyronibus bello adhe-
rens, pars magna viuis
belli pericula videtur
7, 101 (8, 710
Tiphone, via Furiarum
Titan, Sol, palam.
Tiræus Thessaliæ flui-
us, è Sygii palude
oriri creditus: in Pe-
neon autem incidens,
nō mutatis aquis, qua-
si eam illo aut super
illum mari illabitur
6, 376
Titi Sodales 1, 602
titubare nisa 6, 482
tituli, rerum præclarè ge-
starū enigmata & velut
insignia: maiorū item
virtute aut stemmate
clarior nū nomina &
imagines 2, 555. 8,
73, 413, 817
titalo pietatis, prætextu
10, 363
Tityos, vnus ex giganti-
bus, qui celo bellum
intulere 4, 596
toga, habitus Quiritium,
seu Romanorum pa-
cis, vt sagū, belli rem-
pore: hinc aliquando
toga, pro pace ipsā 2,
386. 9, 176 togæ vsus
1, 130 toga degener
d 4 1, 365

1,365 hirta 2,386
 togam simulare 3,143
 toga pura 7,17 plebe-
 ia 7,267 civilis 8,
 814 toga curus or-
 nans, item, toge pictæ,
 pro triumphalibus, pal-
 matis videlicet auro-
 que intertextis 7,18.
 9,176
 togatus, & togatæ manus
 .i. Romani 7,549. 9,
 238 (633)
 tollere campis acies 6,
 Tonans, Iuppiter 3,320.
 5,96
 tonitru mediâ regione
 aëris 7,479 mali au-
 gurii in comitiis 5,
 395
 tonitru procuratum arte
 magicâ 6,467
 torfæ, remi 3,527,539.
 5,448
 tori taurorum 2,605
 tormentum lōgingua ad
 tela paratum 3,480
 tormen/ta componere
 mitte/dis telis 3,717
 torpor. alligat artus fri-
 gidus torpor 4,290
 torpore ligatus 5,434
 torpor quietis, somni
 5,734 torpor cōstrin-
 gens pectora 7,466
 Torquatus, Pompeii le-
 gatus, aduentante Cæ-
 sare recedens, compa-
 ratus nautæ præuisâ
 tempestate vela sub-
 ducenti 6,287
 Torquata nomina, Tor-
 quati, nobilis familia
 Romana 7,584
 torquere vela, obliquare
 8,194
 torrens. torrente trans-
 uerso ferre mentem 4,
 818 torrens Aëna 6,
 295 torrens, præcept,
 festinus 7,505 torres,
 de flumine 9,156 tor-

rens Romanus, sangui-
 nis Romani torres aut
 fluxus 7,637
 torrentes fixi arte magicâ
 6,473
 torta caput sanguinis
 vsti, refugosque gerens
 à fronte capillos .i. ha-
 bens capillos intortos
 & flexuosos, atq. sursum
 inuersos, e .i. coloris
 nigri, vel quia vapore
 Solis capilli inflectun-
 tur 10,132
 torus. iungere toris mari-
 ti 2,329 torus genia-
 lis gradibus eburnis
 ascendi solutus 2,356
 torus vestes discrimi-
 nat auro, id est, textus
 est stragulis seu vesti-
 bus Attalicis auro in-
 tertextis, vt in nuptiis
 2,357 tori fœdera,
 coniugium 2,342
 coitus 2,379 torus fe-
 ralis, in quo cadaver
 comburendum collo-
 cabatur 6,536 torus
 in castris ex cespite 7,
 761 tori e culmis 9,
 842 tori geminis or-
 nati 10,122
 torus, totum, totus adest
 in prælia Cæsar 5,742
 quem nec Cæsar toto
 auferret Fortuna locū
 6,140 totâ, quant in
 valer, vt in Lesbō 8,
 123 totâ in pugna So-
 lem æstiuum exigere,
 totum diem æstiuum
 exigere in pugna 8,
 375 totum, vniuersi-
 tas rerum 10,266
 toxicum, venenū prom-
 tiſſimum, ex taxo, vt
 volunt, arbore 9,821
 trabes deauratæ 10,113
 trabes in aëre quas docos
 vocant 7,156
 Trachia, Theſſalici ciui-

tas 3,178. 6,3
 tractus. cornuſci tractus
 flammariū 2,271
 ctus varios ducunt
 uer 3,551 tractu lu-
 go 5,565 tractu e-
 guo 7,241 tractu
 ſtiſer 7,412 tractus
 terrarum 8,33
 tradere. tralidit in letu-
 artus 3,644 trale
 venum 4,206 tra-
 tus à Fortunâ fa-
 mortis 4,75
 traditiones rerum geſ-
 tum hiſtorice 4,59
 trahere. trahere imperi-
 prorogare poteſtate
 alicui 1,275 trahere
 ipſe furoris imperius :
 109 trahere omni-
 cæco curſu 2,567 tra-
 hens in bella penati
 2,729 trahere me-
 mēra fauoris 3,561
 here vbera 3,352 tra-
 here animā 3,578
 4,757 tenebras 4,76
 trahere ſpe 5,285 tra-
 here ſuleos 5,562 tra-
 here ventura 5,73
 trahere tabem 6,53
 trahere vno 6,63
 trahere bellum 7,57
 296 quemque ſuum
 munus trahit 7,330
 trahit vna hora gente
 7,346 trahere omni-
 ſecum 7,654 trahere
 aquas 7,822 trahi ca-
 ptiuum 8,416 trahe-
 re, attrahere, adducere
 9,67 trahere ſara 9,
 923 trahere iter ma-
 die noctis 10,333
 traiectiones verborū mi-
 rabiles, vide, transpoſi-
 tiones.
 tranſcurrere 3,539 à
 tranſcurrente ſubacti
 7,74
 tranſferre. dubios in re
 tranſſer-

trahere se falsi VIII. 32.

tranſſerere III. 51

transfere Quirites, ad
 artes tuas inhectere 1,
 76 transfere Auso-
 riam, in Ausoniam aut
 aliam 8,845
 fuga vilis 5,346
 confuso aestu maris ver-
 8,462
 eligi terga, & pectora
 5,587
 dire, ficti quas nulla
 licentia monstri trans-
 erat 6,437 transire
 zlu, de lancea 7,288
 mittere bella 6,582
 dispositiones verborum
 crebrae apud Lucanum.
 Aliquot mirabilium ex-
 ampla: Hoc, quem ci-
 uiles hauserunt, san-
 guine, dextre. 1,14
 — inagnaeq. per auias
 voces Audite nemo-
 rum — 1,569 — in
 Punica nati Tempora
 Caenatu fuimus Tre-
 biae. iuuentus. 2,45
 — quot apud Sacri
 cecidere cadavera por-
 tum 2,134 — nec, si
 Fortuna fauebit, Hunc
 quoque totius sibi ius
 promittere mundi No-
 bene compertum est. —
 2,322 Miratusq. sum,
 sic fatum, moenia Ro-
 me: 3,90 — pressus
 non cedat turribus ag-
 ger. 3,398 Summa fuit
 Grauis, starent ut moe-
 nia, voti. 3,497 — ho-
 stilem defectis robore
 membris, insiluit, solo
 nociturus podere, pup-
 pium. 3,625 — dum
 prebeat ictus Sanguis;
 & hostilem cum tor-
 ferit, exeat, hastam. 3,
 679 Momentumque
 fuit mutatus Curio re-
 rum 4,819 — satis
 est populis fluuiusque

IN LYCANVM.
 Ceresq. Heu miseri qui
 bella gerunt. — 4,
 381 Fertur ad aequo-
 reas, ac se prosternit,
 arenas. 5,800 Extra-
 ctus Syrgio populus
 pugnalet Auerno. 6,
 636 Ignoti iugulum
 tanquam scelus impu-
 ter hostis. 7,325 Nul-
 laq. tantorum disceat me-
 vite malorum, Quam
 multum bellis licet ac-
 ciuilibus, etas. 7,553
 — attonitos animi
 sentire tumultus, Cum
 fureret, Pentheus, aut
 cum desiller, Agave. 7,
 780 Vidit ab Hyrcani-
 nis, Indoque a littore,
 filius. 8,343 — solus
 plebe parata Priuatus
 feruire sibi. — 9,194
 — hortator scrutandi
 voce Deorum Euentus
 Labienus erat. — 9,
 550 Et plaga, quam
 nullam Superi mortali-
 bus ultra A medio
 fecere die, calcatur. 9,
 605 Hoc habet infeli-
 x cunctis impune Me-
 dusa Quod spectare li-
 cet. — 9,636 — mi-
 scuit amnes Persarum
 Euphraten, Indorum
 sanguine Gangem. 10,
 32 per te quod feci-
 mus vna. 10,370
 — lentus Suadet ipa-
 rere nefas. 10,399
 transtra, sedilia remigum.
 in transtra cadere 3,
 543
 transversum ferre 4,818
 Trebia (ad Placentiam flu-
 uium) pro clade Roma-
 norum ad Trebiam 2,46
 tremores laturi in pre-
 ceptis, terramotus 7,
 414
 trepidare. degeneres tre-

pidant animi 6,417
 trepidare, palpitare 6,
 752 trepidare spe 7,
 297
 Treui, Galliae ad Mosel-
 lam populi 1,441
 tribuere viam 4,358
 Tribuni plebis M. Anto-
 nius & Q. Cassius Urbe
 pulsi ad Caesarem se
 conferunt 1,266
 Tribunorum pl. potestas
 sacrosancta 3,125 eo-
 rum dicit Crassum in
 bella Parthica secuta
 3,127 (1,267
 Tribunum ius victum
 Tribunitia arx 4,800
 tributum Asiae 3,162
 tridens aequoreus, Ne-
 ptuni videlicet impe-
 rium maris 4,111
 Trieterica, sacra Bacchi,
 quae tertio quoque anno
 celebrabantur Delphis
 5,74
 tripodes, mense in tem-
 plo Apollinis Delphi-
 ci, quibus superpositae
 Phœbades vaticinaba-
 tur 5,81, 121 tripod-
 es custodes faterum
 5,198 tripodes Deli
 6,425
 triremes 3,529
 tristis, i. perniciosus, fera-
 lis 6,640 (83
 tristis sine lacrymis 10,
 Triton tubicen maris 9,
 348
 Triton Africae Proprie
 fluvius, & iuxta eum
 palus Tritonis 9,347
 Tritonia, Pallas 9,682
 unde sic dicta 9,354
 triumphare de victis ci-
 uibus illicitum. bella
 nullos habitura trium-
 phos 1,12. 6,261
 triumphari 2,90
 triumphalis pompa re-
 presentabat acta triu-
 phantis,

- phantis, gentes domi-
tas, &c. 3, 75
triumphi, gentes trium-
pharæ 2, 644
triumphis vlulare, de
militibus triumphum
comitantibus cum fe-
stâ & licentiosâ accla-
matione 6, 261
triumphi remeare dicti,
cûm duces triumphâ-
tes in Verbum remeant
7, 256 (10, 154
triumphû ducere 9, 598.
triumphi Teutonici Ma-
rii 2, 69 Libyci eius-
dem, de Iugurthâ 2, 69
æquorei Pompeii, de
Cilicibus 6, 422
triumviratus Crassi, Põ-
peii & Cesaris 1, 43,
266. 9, 266
Troia fabula 3, 212
Troia vrbs, nomen
memorable 9, 964
trophæi erectio, & de-
scriptio 1, 136. 6, 256
trophæis meis tota terra
tenetur 2, 584
truncus ceruice 8, 436
tubæ, ære recuruo 1, 432
tubarum vsus in prælio
nauali 3, 542
tubâ præmoniti nautæ
soluturi portu 2, 690
tubicines adhibiti in fu-
neribus virotum illu-
strum 9, 734
tueri se famâ & nomine
8, 275
Tullius, Cicero 7, 63
Tullus quidam in exer-
citu Catonis, ex morsu
hemorrhoidis, sangui-
ne vndiq. effluente mo-
ritur 9, 806 & seqq.
tumere, de montibus 8,
371 tumuere minæ
2, 573 tumentes ripæ,
Nili inundantis 8, 826
tumidus, superbus 5, 233
tumores, superbia, ela-
tio animi 10, 99
tumultus. lætus tumultus
3, 102 tumultu
feruent castra 4, 250
tumultus pedum 4,
753 tumultus mentis
7, 183 tumultus æro-
niti animi 7, 779
tumultus aliquantisper
impeditur, dum nemo
audet esse primus 5,
256
turba, regnum in turbam
missum 1, 86 turba
foelerum 4, 251 ma-
lorum 9, 405 turba
famula 10, 127
turbare vultus 7, 322
turbine excutere 2, 244
turbine torquetur pul-
uis 4, 767
turicremi ignes 9, 989
Turoes, Gallie ad Lige-
rim populi, instabiles
1, 437
turres extrahibus tabel-
latisq. compactæ, rotis
mechanicis ad oppu-
gnationem murorum
promotæ, aut per agge-
res dispositæ 2, 505.
3, 398, 456 turres
minantes 4, 432
turrigere naues 3, 514.
4, 226
tus. tura. tus & aromata
infecta rogo funerali,
& sepulcro 6, 526. 8,
729 hinc, ture sepul-
tur 9, 10 tura ferre, sa-
crificare 7, 42 hinc,
piatura 9, 996
Tusci vates, aruspices 1,
584
Tuscus cespes, terra disci-
plinâ Etruscorum in-
fecta prolapsa fulmi-
ni: bidental 8, 864
tutela naus, ligneum si-
mulacrum pictû Dei,
aut rei à quibus naus
nomen accipiebat 3,
511. 5, 584
tutum. tuta fuga 5,
domus 10, 459
tum ire 9,
Tybris. Tyberinus an-
fluvius Romanæ
terfluens, Etruria
Latia separans, in
re inferum influens
381, 475. 2, 2
421. 6, 76, 810
cursus cadaueri
Syllanæ credis inie-
interruptus 2, 211
ictus vi sanguini
campis adfluentis
undat, & tandem
mare eluctatur 2, 2
& seqq.
Typhon, vnus è gigan-
bus, qui Ioui bellum
intulere. & qui ter-
oppressi anhelare si-
phureos vapores ex-
diti 6, 9
typhones, fulmen no-
ignitum 7, 15
tyrannus. in dubiis ti-
tum est inopem simi-
lare tyranno 8, 24
tyrannidem adfectan-
tis vici mortem à po-
pulo libero deseri ra-
tum est 9, 176
Tyros, Phœnicie vrbs
maritima diues 3, 213
Tyrri moniti oraculo
Apollinis coloniam
mittere ad Columnas
Herculis, Gades con-
diderunt 5, 108
Tyrius succus, purpura
10, 123
Tyrrenum mare, quod
& Inferum, ad dextrâ
latus Italiæ 2, 219,
401. 5, 614
Tyrreni sanguinis, Etru-
sci 9, 737
Tyrrenus gurgis, Tybe-
ris 2, 210
Tyrrenus, miles Cesa-
rianus,

Turba in Hæc 1237
21494

ianus, amissis pugna
Massiliensi nauali ocu-
lo, nihilo minus emis-
itelo Argum occi-
dit 3,709 & seqq.

V.

VACARE, videtur pro-
priè significare, va-
cuum esse aut se præ-
sere, hinc varius ver-
bus; ut sepius pro,
tempus operamq.
alicui rei impendere,
& quasi se totum ad-
dicere, cetera videlicet
necesse & vacuum
ab omni aliâ re: item
pro, carere, abesse ab
aliquo negotio, im-
munem esse alicuius
rei, otiosum esse; sem-
per cum respectu pro-
priæ significationis,
seu vacuitatis: fre-
quenter autem, vacat,
impersonaliter, id est,
licet, otium est. ut: pars
ætheris illa tota vacet
1,59 nulla vacet tibi
Roma manus 2,56
vni vacat lugere 2,
377 pars mundi mihi
nulla vacat 2,583 vix
odisse vacat 3,103
Massiliam delere vacat
3,360 vacat imbris
bus Arctos 4,70 curis
vacare 5,126 quot te-
la vacabunt 5,327
morti vestraque saluti
Fata vacent 5,342 va-
cant vbi littora saxis
5,675 veritus læuâ
vacasse 6,203 vacet
à ferro 7,389 nullos-
que hominum lugere
vacamus 7,631 rem-
pora læta respexisse va-
cat 7,688 nō vlli plus
regia vacabit 8,412
ne qua vacarent arma
8,423 quōd. bello

IN LVCANVM.

hæc dextra vacasset 8,
601 iuga tota vacant
Bromio Nyseia 8,801
Cæsariibus regnare nō
vacet 9,90 quævisq.
iugum ceruice vacante
9,261 Libye Sideri-
bus Phæboque vacat
9,691 cælique plagis
Superisque vacanti 10,
186 mens nō vacabat
à motu scelerum 10,
334 nullique vacare
fas est Romano 10,
415 nec tota vacabat
Regia compresso 10,
441
vacuum tempus amori
3,27 vacuus virtute
9,506
vado frangere æquor, de
flumine in mare fluere
2,401 vada facere, de
ventis aquas repellen-
tibus 5,604 vadis fra-
ctum mare 9,308
vadosæ aquæ 8,698
vagari. ensis latè vagatur
2,161 vagantes manes
Pompeii 8,796
valent torquere 1,364
valles resonare 7,480
vallatus omni bello 6,
185
vallum castrense 1,516
vallo succedere 7,733
vanescens montes 3,7
vanescens flumens 9,77
Vangiones, Belgicæ po-
puli, braccati 1,431
vana nomina 1,313 va-
num pectus 8,285
vaporat saxa Tiphœus
5,100 (305)
vapores sicci, æstus 4,
variatus colorem 4,80
Varus flumen, in Mare
Inferum influens, ter-
minus inter Galliam
& Italiam, post Italiæ
aduentum Galliam
Cisalpinam 1,404

427

Varus (Actius) Auximo
protulit aduentanti-
bus Cæsariensis 2,466
Africam provinciam
obtinere 4,646 auxilia
Iuba implorat sup-
plex 4,668. 8,287
campo pulvis a Curio-
ne 4,713
varus pertica inflexa, re-
tibus venatorum su-
stinendis 4,439
varicinari 7,22
vates malorum 7,553
vbera trahere 3,352
vbere glebe 3,68
Vectones, populi Hispa-
niæ citerioris 4,9
vectoris pariter cymba
4,133 (1,534)
vehere Hesperia, in Hesp.
Veni Heturie opidum 5,
28. 7,392
vel i. etiam, quin, quin-
etiam 6,284, 500,
603. 9,391
vel sic 7,29
velamenta fluxa 8,367
velle quod iubetur, vm-
bra libertatis 3,147
velle. euntum minimo
vult sanguine quis-
quam Barbarus Hesp-
eris Magnum præpo-
nere rebus? 7,282
in Vellera nubes ipse
4,124
velum. vela. obliquare
vela 5,428. 8,196
vela malo reddita, de-
fectu venti in malum
relapsa 5,471 veli te-
nor 5,709 vela sub-
ducere procellæ 6,
287 vela torquere,
obliquare 8,194 vela
iusto modo pendentia
cornibus æquis 8,193
velum pugnav, ventis
reluctans 8,464 vela
languent, vento desti-
tuta 8,471 vela ven-

valde fluitans V. Br.

to negare, demittere 8,
560
vela nautum in altum
venti violentiā abre-
pta; aut fractius alli-
gata, ita tensa vt ferē
vltia proram curuari
videantur 9, 324
velut, ac si 1, 426 velut,
vt si 4, 252
vena vndē maligna, im-
pura aut tenuis 9, 500
vena lacrymarum 9,
746
venabula 6, 183
vendicare sibi 3, 686. 6,
73 vendico gestare 8,
675
vendere enses 5, 248
venditor ieiunus 4, 97
venefica 6, 581
Veneti populi Italiæ in
paludibus Padi flumi-
nis 4, 134
venenum. venenum hu-
manum, afflatus ma-
gorum 6, 491 venena
verborum, magicorum
6, 501 veneno spirare
9, 679 venenum, pro
humore aromatico aut
medicamento 8, 691
venenum sitiens, quod
sitim infert, dipsadis
9, 750 venena, id est,
delinimenta amoris
10, 360
venia. veniam securo pe-
ctore poscit 4, 343 ve-
niam donare 10, 70
venire. Hesperios audax
veniam metator in
agros 1, 382 stellæ in
medium venēre diem
1, 536 venire in præ-
lia 2, 274 in curas 2,
347 ignaue, venire Te
Cæsar non ire iubet 5,
487 venire in nomen
alterius, de flumine in
aliud influente 6, 375
venire in iura aliena

INDEX

9, 212 venire ad ora
Cæsaris, in cōspectum
10, 146
venter quā iam non me-
dius descendit in ilia
3, 724
ventura trahere 5, 732
ventus. incubens 1, 390.
3, 2, 409 ferens, vel,
destituens 1, 412, 413
venti loquaces 5, 83
in ventos vota impen-
dere 5, 491 venti mo-
dus 5, 709 ventis da-
re regimen navis 7,
126. 8, 190 ventis
permittere vulnera, re-
la incertum vbi casu-
ra tenerē emittere 8,
384 ventus modera-
tior 9, 118
venti in imis partibus
aëris prope terram 2,
270
ventus, nisi quid obster,
inani spatio vires
amittit 3, 362
ventus quarens erumpere
inanes terræ sinus
concutit 3, 460
venti hyeme constantio-
res & certiores quā
vere 5, 413
venum tradere 4, 206
Venus iusta 5, 728 Ve-
neris externæ mixtura,
adulterium cum exte-
ris 9, 900 Venus, libi-
do 10, 75
Veneris vsus maximus &
finis, progenies 2, 387
Veneris Planetæ fidus sa-
lubre 1, 661 eius offi-
cium 10, 208
ver. eius inconstancia 5,
415
verber. verbera. torto Ba-
learis verberare fundæ
1, 229 verbera crebra
conuellunt puppes 3,
528 verberibus senis
asta navis, hexeris 3,
536 verberare cor-
pore 7, 577 ge-
to verberare pla-
9, 173
verbum. verba. ver-
pta 5, 153 ver-
stituunt mentem
ratam 5, 731
cogentia, magora
446 verborum
corum) venena 6
verbis notare 5
verba summa, 1
mentum 1
verborum mira t
ctiones, vide, tract
siones.
verendus, timendus
vergere. in sentiu 1,
vergentes anni 2,
vergere pondera
librare 7, 504 in
que mea quō pon
vergant 8, 2
Vergiliarum occasus
Decembris
vertere in mare 3, 542
572
versant animi degen-
peiora 6, 4
vertice diffuso 3, 3
vertigo rerum 3,
verum exprimere 6, 5
veritum, telum in
veru 8, 61
vesanus 7, 46
vespera periphrasis
447
vesper maturatus 6, 34
Vesper, pro Hispaniā
17
Vesta Dea. Vestæ pen-
trale 2, 12
Vestalis ignis. Vestale
foci. ignis perpetuus
Troia allatus ab A-
neā, & à Vestalibu
virginibus custodiu
1, 199. 2, 127. 9, 993
Vestalis ignis Feriis Læ-
nis bifurcatā flamma
surgens 1, 551
Vestale

IN LVCANVM.

virgines 1, 598
is Maxima vittata
97 ei soli licitum
ere Palladium 1,
8
ia tenere inconcus-
4, 248 vestigia pre-
te 2, 652 vestigia
figere 4, 442 vesti-
fuge turbare 3, 4
figia legere 8, 210
ai populi Maris
atermini 2, 425
e agros offibus 7,
8 ebur atria vestit
1, 119
picto auro disci-
nata 2, 357 vestes
e 8, 367
e mortuorum cum
combuste 6, 536.
175 & seqq.
e. vetitum bellum,
gatum, impeditum
281 sternique vetera
re terrâ 1, 647 veri-
tate remeare 7, 256
queri 7, 316 arma
qui 7, 371 augeri,
i augeri nequit 8,
2
stas famosa aut ve-
tris custos, miratrixq.
ii 4, 654 vetustati si-
e non deroganda est
3, 59
is fama 5, 52
viam riuâ facere 1,
50 via diuidens pa-
udes 3, 85 viam ense
edere 1, 43 viam mor-
is 4, 267 viam cede-
arare 6, 124 via im-
licita error 8, 5 viam
reducem carpere 9,
408 via fortuna 9,
551 viarum abrupta
10, 317
rare tela 4, 386. 6,
198. 7, 82, 289 vi-
brans aqua imagine
solis 5, 446 vibrare

fulmina 9, 513 vibra-
re linguam, de serpen-
tibus 9, 631
vices. in vicem amare 1,
61 fertq. referiq. vices
2, 13 vice fungitur
vnde 3, 260 vices æ-
que imperii 4, 6 vices
maris, fluxus & refu-
xus 5, 445 vices rerum
6, 461 in vicin vul-
tus apertos mirantur
7, 177 muriq. vicem
Fortuna tuetur 10,
485 (518
vicinia fati, mortis 4,
victoris in magnâ clade
nomen fit inuisum, vi-
cti autem miserandû:
huius calamitas voca-
tur, illius neq. 7, 120
victor pendit .i. dubiû
fuit cui cesserit victo-
ria 4, 47
victoria plana 7, 737
que vincere possent
contulimus, omnia ad
victoriâ necessaria 7,
355
victoriâ parâ populus
Romanus in lætitiæ si-
gnum sacrificabat, &
lætea feta Ioui Capi-
tolino deferrebat 7, 42
videre contrâ 9, 947 vi-
sum est leni 2, 110
viduus lectus 5, 806
vigiles castrorum 7, 25
vigili tentoria 5, 510
vigilie nocturnæ singu-
lar trium horarum, &
singulis vigiliis noui
vigiles 5, 507
vigor constans membris
3, 715
vile, exiguum, paruum 1,
174 vilis sibi, sui suæ-
que vite contemptor 4,
276 vilis suis, cõtem-
tus, neglectus 8, 744
villosû colubris 6, 664
vimen texitur in nauein

429

vimen 4, 132
vincere. decimo iâ vin-
citis anno 1, 300 vin-
cere sibi, non in vsum
alterius 2, 323. 4, 793
quod vincas, quod nō
nisi victi nos dedamus
tibi 4, 356 vincere
fœderibus, conditio-
nibus deditionis 4,
531 vincere apud Su-
peros votis 7, 113
vincitur haud gratis iu-
gulo qui prouocat ho-
stem 4, 275
victus existimatur ha-
buisse causam iniustâ
7, 260
victis parcere, maximum
præmium belli civilis
9, 1067
vincula oculorû 3, 713
vincula ferri immissi,
manicæ aut manus
ferret 3, 574 vincula
stuppea 10, 493
vindicta maior cura Diis
quàm libertatis 4, 809
vineæ (machina milita-
ris) subrepens muris 2,
506 eius descriptio 3,
487 & seqq.
vinum diffusum ignoto
cõsale .i. vetustatis su-
pra memoriam, com-
mendatur enim à ve-
tustate siue senio 4,
379. 10, 162 (161
vinum Mareoticum 10,
vinum ex insulâ Meroë
potentissimû 10, 162
violare diem, de fano 9,
462 violatum diui-
tias 9, 520
vipera custos vnionum
in Mari Rubro, vsui
Magis 6, 678
viperei nodi 6, 490 vi-
perea feta 6, 656
vit. paupertas fœcunda
viroorum 1, 166 vno-
rum gens. i. gentes ma-
sculæ,

Vilina manus I. 5.

- secula, fortes, non ut
 Afraner 8, 38 virum
 exlectus, castratus 10,
 134 (na.
 virge Sabina, vide, Sabi-
 Virgo, Signum celeste 2,
 691. 9, 535
 virtus, deprensa 4, 469
 naufraga 3, 690 fortis
 virtute coacta 4, 798
 virtus pro vultus feri-
 tate seu toruitate, for-
 titudine 6, 229 virtu-
 tis vna species 6, 254
 virtus moueri verita-
 in loco arcto 7, 316
 virtus ignea 9, 7 vir-
 tutis opus 9, 381 vir-
 tute animos incendere
 9, 407 virtus dura 9,
 562
 virtus æmula dat stimu-
 los 1, 120
 virtus stare loco nescia
 1, 144
 virtus, quò fata trahunt,
 secuta sequetur 2, 287
 virtus obruta perit 4,
 491
 virtus non ardua, serui-
 tatem effugere manu
 sibi illata 4, 577
 virtus ingrati iudicem
 nacta perit 5, 291
 virtus, seu fortitudo mi-
 litaris, crimen est in
 armis civilibus 6, 147
 virtus & summa potestas
 non coeunt 8, 494
 virtuti dulcia difficilia
 9, 407 (9, 570
 virtus Fortunam superior
 virtus semper æqualis 9,
 571
 virtus & vniuersum se-
 des Dei 9, 578
 virtus non consideranda
 ab euentu aut successu
 9, 595
 virus pati, infici 6, 94
 virus, pro quouis humo-
 re inficiente 10, 124
 vitæ vitæ, vis mensura iu-
 ris 1, 175 viribus vitæ
 dum qua fecimus 1,
 175 vis materua, pro-
 lifica 2, 338 vires to-
 tas mouere 2, 621 vis
 pelagi 3, 62 vires æquæ
 4, 665 vim facere 6,
 652 vires totas effun-
 dere 7, 344 vires in
 mortem, constantia ad
 tolerandam mortem
 9, 886
 viscera, per viscera spargi
 2, 119 viscera feruent
 3, 644 viscera legum,
 Senatus 7, 579 viscera
 patriæ 7, 722 viscera
 gladio scrutari 8, 557
 visu, extremo Urbis ama-
 ta plenus abit visu 1,
 508 littora nunquam
 ad visus reditura suos
 3, 6 visus impleuit ve-
 neranda verustas 9,
 987
 vita, modus vitæ 2, 131
 vitam impendere pa-
 triæ 2, 382 vita (ma-
 gnâ) dimissa vitâ 3, 641
 vitam incrementum dege-
 re 4, 357 vitâ tribuere
 4, 358 vitâ corrumpere
 4, 508 vitam prolicere
 4, 516 vitæ usus 5,
 276 vita carens Cato-
 ne 6, 311 vitæ parue
 gloria 6, 806 vitæ per-
 mittere 7, 731 vita su-
 perstes imperio 8, 28
 vitæ peritura parere,
 ignanum 1, 462
 vita paruo contenta 4,
 377
 vita brevis non est ei, cui
 tempus suppetit con-
 fuscendi sibi mortem
 4, 478
 vitâ vnius hominis pro-
 longare aut abbrevia-
 re, inuitis fati, pro-
 num est Magis 6, 607
 vitæ est nihil 9,
 vitalia, partes cor-
 vitales 1, 623, 3, 6
 6, 194, 197. 7, 6
 9, 743
 vitalis temperies 9,
 vitari in nullas opes
 Africâ, quæ nulla
 tallâ profert 9,
 vitis signum Centu-
 num, Latiam longum
 ordine vitæ 6, 6
 vitæ, religaculum co-
 anterioris 8, 1
 vitæ, infusis orna-
 1, 597
 viui ante diem fatali
 necati carminibus
 gicis 6, 1
 vix tanti fuerat 2, 62
 fata sinunt 2, 7
 vlnis, manibus 3, 6
 vlti nostros toros, q
 vltionem famulati
 nostro cōingio 8, 10
 vltima belli, extrin-
 aciei 7, 52
 vltima mortis 8, 665
 gni 10, 24 rerum 1
 467
 vlulare tristitia 1, 56
 vlulare lætis triumph
 de acclamatione
 cantu militum comit
 tium triumphu 6, 22
 vmbra decreescens 4, 1
 vmbra ætatem (a do-
 res solis) sibi mitigat
 10, 305
 vmbra, imago inanis rei
 stat magni nominis
 vmbra, de Pompeio se-
 ne 1, 135 & inanem
 prosequar vmbra 2
 303 quis nominis vm-
 bram horreat? 8, 445
 vmbra nusquam flectem
 Syene, cum Solem ver-
 ticalem habet in Sol-
 stitio æstivo; quia sita
 sub Tropico Cancr 2,
 587
 vmbra

IN LVCANVM.

solis in Meridiem
horis siue sinistra
282) populis trans
quinoctialem sinus,
nobis in Septentrio-
nem 9,539
ra, & umbrae, pro
una hominis cor-
re soluta 6,512,
84. 7,479. 9,641
umbræ errantes, infe-
liciorum 1,11 vni-
er ferale 6,623 pæ-
792 ciuiles, manes
vni qui bello ciuili
erant umbræ mul-
am debentes vatibus,
chillis & aliorum
verou 9,963 (2,411
brare ripas arboribus
bri, Umbria, Italiae
opuli & regio 2,
430,463
rus, morsus vni con-
cellere 3,699 vni co-
trahere 6,638
lare, de flammâ 5,100
guen piceum 10,491
ica, vna vel singularis
3,652
uersum & Virtus siue
animus viri sapientis,
sedes seu domicilium
Dei 9,578
uis, pro, solus: atque
insueta quies vni, de
vire abiente marito
5,807 non vnus, pro,
multi, vide, non vnus.
ogesus, mons Gallie è
quo Mos oritur 1,397
olantes cælo faces 1,
527
olare sibi, de apibus ex-
tra examē vagē disper-
sit 9,287 (7,437
olatu leuo vulturis
olubile cælum 6,447
olucres Latiae, Aquilæ
legionum 6,129
olucres diræ, nocturnæ
1,558

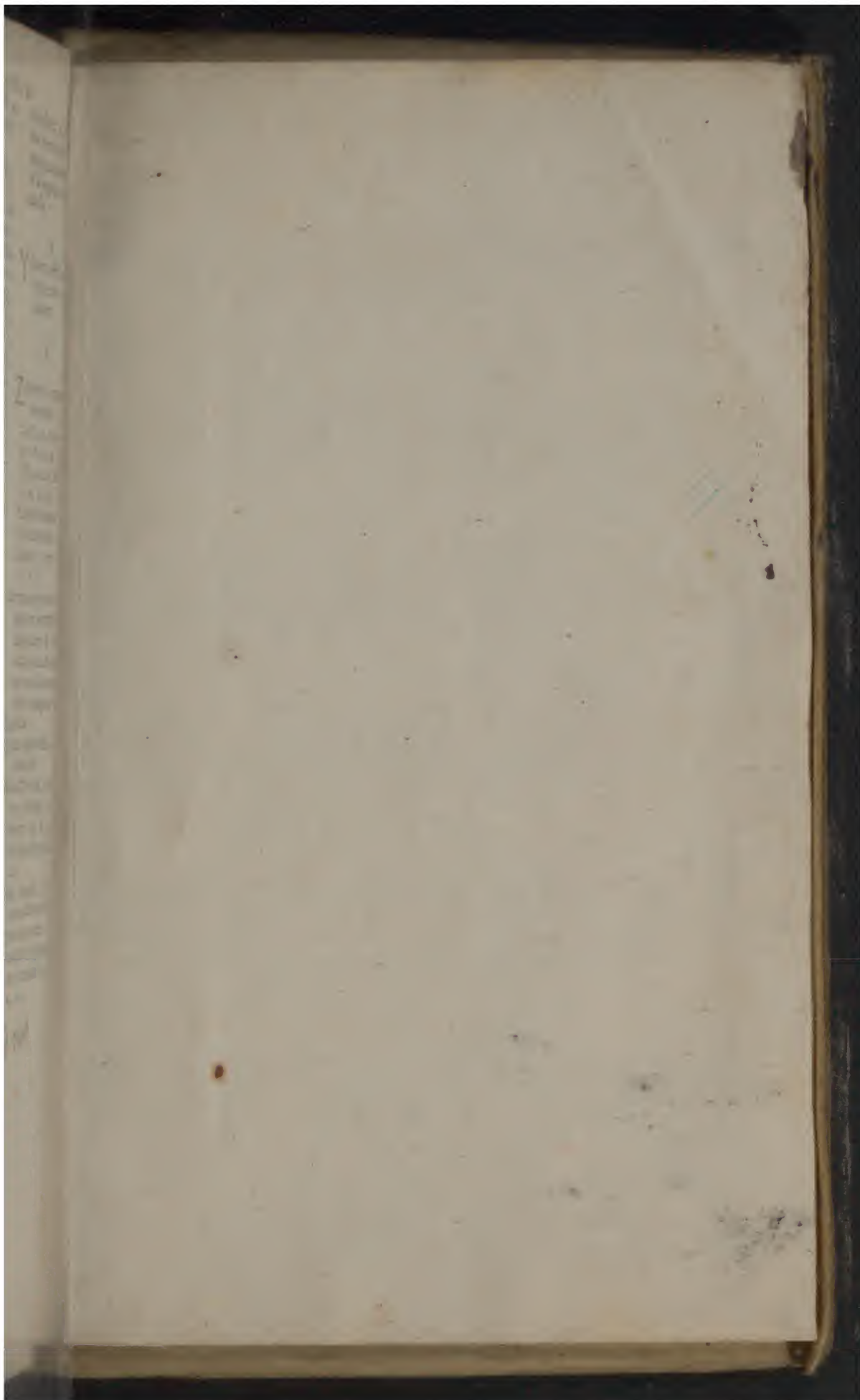
voluere questus sub pe-
ctore 1,247
volu, denauibus 8,272
volumina sinuosa fumi
3,505
voluntas ad malum cogi
nequit 9,570 (2,391
voluptas sibi nata turpis
vomentes æquor scopuli
6,24 (244
vomere, de fonte 10,
vortex, cōtorto vortice in-
uoltes pōtū 3,63 vort-
icibus contorsit aquas
4,101 cōtorti vorticis
vnda 4,460 vorticis
violenti amnis 8,374
votum, vota, concipere
vota salutis 1,506 vo-
tus vocari aures afflic-
te 2,32 votis prodesse
3,318 voti summa 3,
497 voto nullo 4,
401 votis maiora nō o-
destis 5,532 vota in
ventos impendere 5,
491 post vota veniens
Fortuna 5,583 votis
vincere apud Superos
7,113 vota peritura
7,211 votorum extre-
ma 8,143 votum, de-
sideriū 8,646 in voto
nullo positum 9,387
vox, voces, vox dolori
credita, dolor creditus
voci 1,258 vox (pa-
tronus) populi 1,270
vocem mansuram si-
gnare figuris, scribere
3,221 voces motu-
re prelia 4,211 vo-
ces ingerere 8,433
vox doloris 5,494
voce plenā 6,622 vo-
ces lætæ 7,11 voces
belli, clamores & tu-
multus præliantium 7,
175 voces relatæ, re-
sonantes 7,484 voces
feræ 8,330 voces cō-
mūte, inādata 9,100

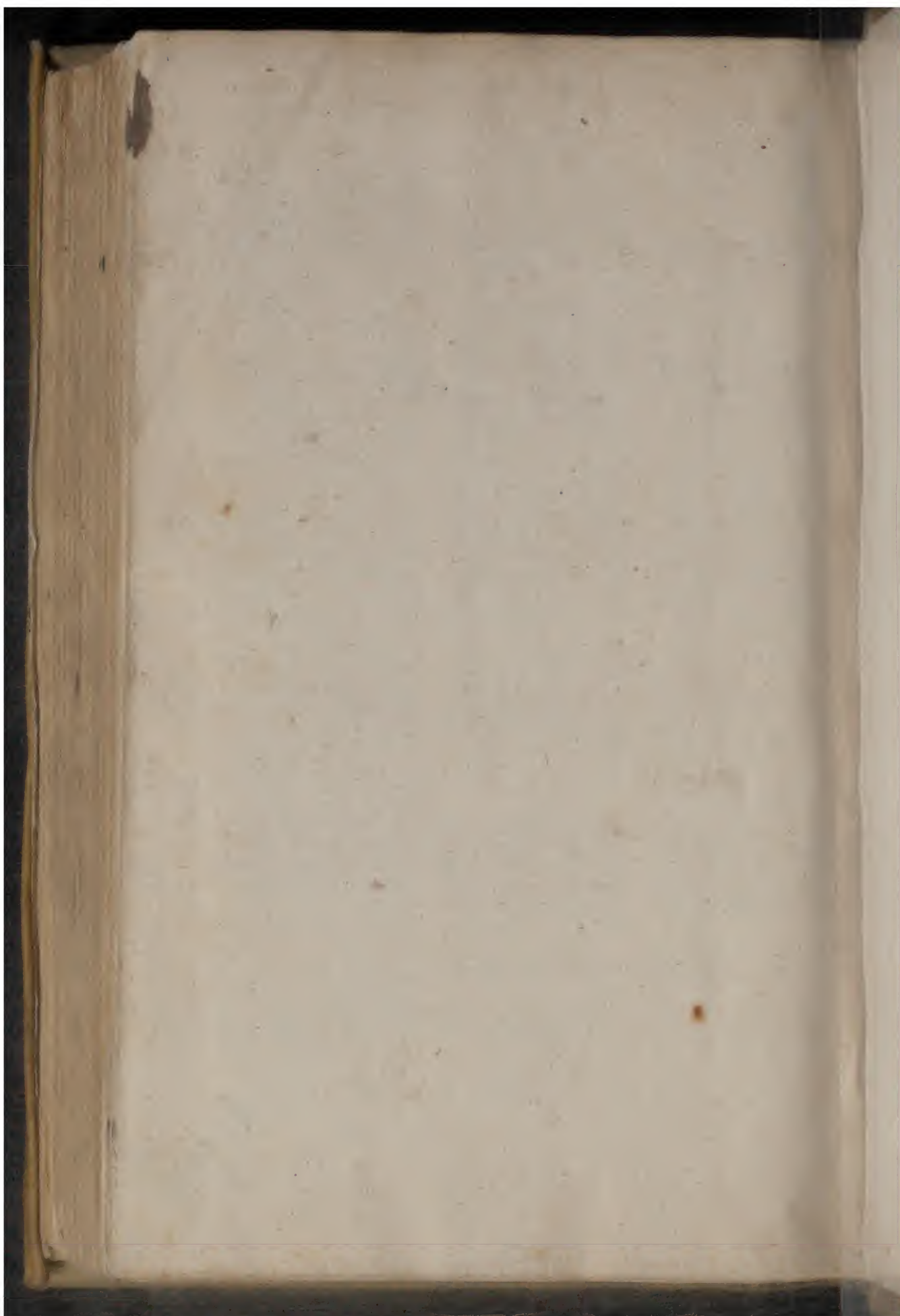
431
vox magica, compositio
seu mixtura omnium
sonorum, sibilorum,
cantuum, ululatum
&c. hominum, ferarū,
auium, aquarum, silua-
rum &c. 6,686
Urbe relicta in bellum
fugitur 1,503
Urbs capax generis hu-
mani 1,512
vrere, de frigore 4,52 vri
armis 4,578
vrere, successus vrere
sues 1,148 portus vr-
gens pelagus 1,406
vrget metus 1,460 vr-
gere populum 1,491
vrere, de siluā pro-
pendente inclinā 6,
644 vrgeri ferro 7,
581 vrere naues, de
vento 9,37
vrinatoris eximii peri-
phras 3,697
vrna mortualis vel fera-
lis, in quā cineres &
ossa defunctorum as-
seruabantur 1,568. 6,
735. 8,770. 9,68,
1093 cælo tegitur qui
non habet vrnam 7,
819 (ta 5,394
in Vrnā suffragia asserua-
Vrna, Aquarius, Signum
cæleste 9,537
vrna Pannonis 6,220
Vrta, maior & minor,
stellæ, maior Plaustrū,
minor Cynosura 4,
523. 5,23. 8,177.
9,540
vstor cadaueris 8,738
vsura vorax 1,181
vſus, facere vsus scelus
2,97 vsus Veneris 2,
387 denare vsus san-
guinis Romani 2,477
vſum militis habet 3,
720 vsus belli 4,364.
10,512 vitæ 5,276
Deum 5,698 in vsu
est

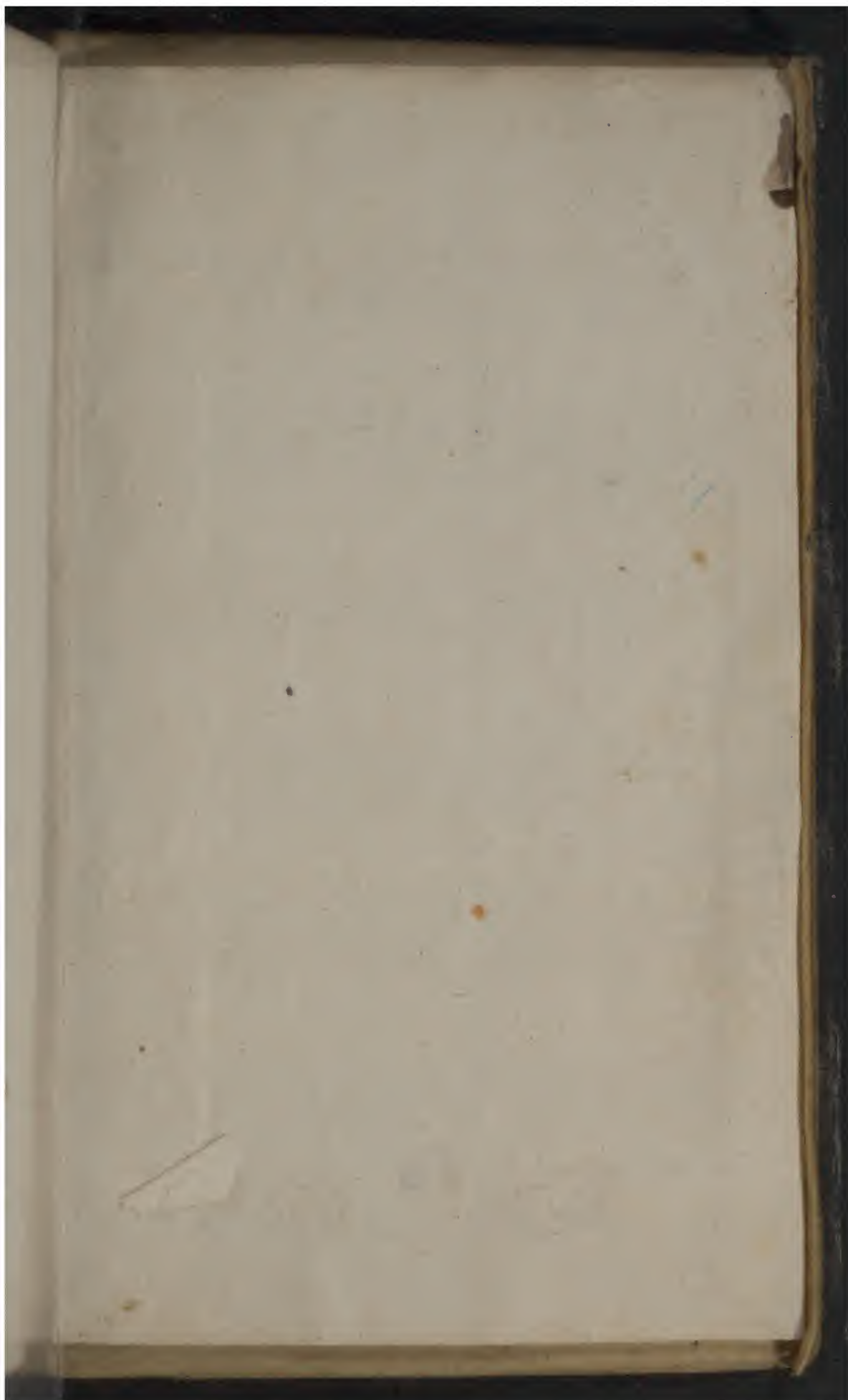
- est Magis 6, 561
 ut .i. quantumvis, et si, si
 7, 389, 757
 Utica clades, bella Afri-
 cana, ab Utica urbe
 Africa, in qua Cato se
 ipsum occidit 6, 306
 valedistat recto ut celi
 terra 8, 488 (2, 634
 vulgata Roma, cognita
 vulgus femineum 7, 39
 per vulgus spargere 9,
 159
 vulnus. vulnera. alta se-
 dent ciuile vulnera
 dextre 1, 32 æquarā
 membris vulnera, quot
 membra tot vulnera 2,
 177 vulnera sacra 3,
 314 vulnera miscere
 3, 354 vulnera lōgin-
 qua cadunt, telisē lon-
 ginq̄o missis infli-
 guntur 3, 568 sua vul-
 nera puppi affixit, cor-
 pus suum vulneratum
 3, 707 vulnus oblatū
 4, 764 vulnera belli
 5, 1. 6, 205 vulnera
 ferre, recipere 6, 133
 vulnera multa vnam
 mortem non explentia
 6, 213 vulnera totum
 cruorem fusura 7, 566
 labi in vulnera 7, 603
 vulnus fortunæ 8, 72
 pudoris 8, 350 vul-
 nus sine corpore 9,
 769 totū est pro vul-
 nere corpus, de eo qui
 ab hæmorrhoidē ser-
 pente ictus cruorem
 toto vndique corpore
 emittit 9, 814
 vulnere variet species
 7, 618 & seqq.
 Vulteius, tribunus Opi-
 tuginorum qui in Il-
 lyrico mari obsessi ab
 Octavio, suos ad mor-
 tem magnanimitē sibi
 consciscendam adhor-
 tatur 4, 465 & seqq.
 exemplo ipse præit 4,
 540 (9, 185
 Vultur Appuliæ mons
 Vulturum Campaniæ flu-
 uius 2, 423
 vulturum duodecim au-
 spicio Roma a Romu-
 lo condita 7, 437
 vultus demissus 2, 361
 durus 2, 373 agmina
 habentia vultum pa-
 cis 3, 72 siccis vultus
 in nubibus hærent 4,
 331 vultu serenus 4,
 363 vultu dextraque
 5, 319 in vultu Cæsa-
 ris, in cōspectu 6, 159
 vultum perdiderat ra-
 bies 6, 224 vultu ex-
 animis 6, 658 vultus
 turbare 7, 322 vultus
 adest precibus 10, 105
 vultus pro toto capite: ab
 ignorā vultus ceruice
 recisos 2, 112
 X.
 XANTHVS, riuius
 Troados 9, 975
 Xerxes Persarum rex na-
 uibus æquor constrauit
 2, 672 Athon
 montem à continente
 abscidit 2, 677 cor-
 suas reconsebat, in-
 resque numerabat,
 lo à singulis militi
 emissio 3, 2
 Y.
 Y littera efficta &
 presentata vol-
 gruam 5, 7
 Z.
 ZEPHYRVS, ventus O-
 cidentalis 1, 48
 2, 671. 3, 549. 4, 7
 405. 6, 339. 9, 41
 689, 1004 Zephyrō
 ne an Euros 5, 56
 Zephyri domus, regni
 Occidentalia 10, 4
 Zephyri, pro Etesi
 10, 239
 Zengina, oppidum ad Eu-
 phraten, terminus Ro-
 manorum & Parthu-
 rum, Pellæum dictum
 quia conditum ab Ale-
 xandro Magno 8, 232
 Zodiacus 8, 172
 Zonæ Indorum gemmæ
 distinctæ 2, 232
 Zona Torrida, calens 4,
 675 perusta 9, 314
 rubens 9, 852 rubi-
 cundapoli perusti 10,
 275
 Zona Nivalis, sub qua
 hyems & tenebræ per-
 petuæ creditæ 4, 106
 credita frigore tempe-
 rare Zonam Torridam
 4, 109

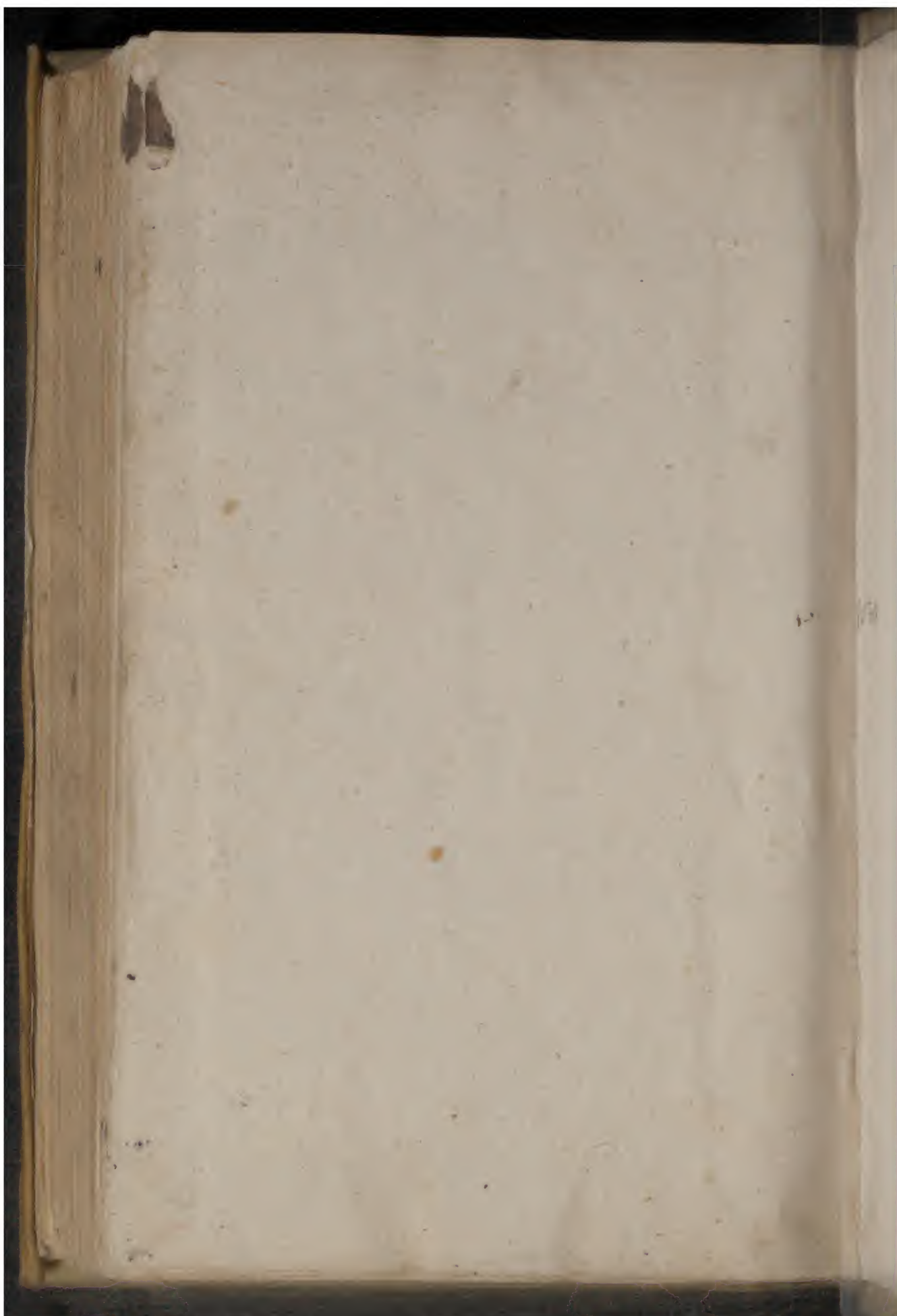
vulnus minaciv 169. 2507.

FINIS

34